Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De habitus, virtutibus, virtiis, etc. - Cod. Ettenheim-Münster 183

Thomas <von Aquin, Heiliger>

[S.l.], 1610-1611

urn:nbn:de:bsz:31-114371

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

E M 183

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

E. M. 183

Tractatus
De habitib. virtutib. vitijs, peccatis
gratia, iustificat. et merito.

J. R. Maillot

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg

E. M. 183

I. I. 183

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

E. M.
183

II

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

A. Ex: ad Angelis.

Disputaes Theologicae.

In 1.am 2.dae D. Thomae.

De

Habitib. virtib, vitijs, peccatis, graa iustificae, merito

à qu: 49. usq 114

Pars 1.a

De Habitib: à Quaest: 49. usq 547

Cum virtus et vitium sint spes habitus, multa de habitib. per 12. quaestiones hoc loco disputat Doctor Angelicus. quae omnia explicui in Philia tractatu de habitib. Unde paucula tm exijs, quae ibi dixi, in memoriam revocabo &c. ad cognoscendas naturas vitij et virtus oo nria.

Disp: 1.a

De habitum essentia

§. 1.

Quaedam circa naturam, causas, extensionem, et corruptionem habitum obiter explicantur.

Suppono 1.o habitum in communi, quod abstrahit à naturali et supernaturali, sic potest generale definiri: qualitas non facile mobilis nec cognita natura sua ordinata ad iuvandam potentiam vitalem in productione suorum actuum, quantum est ex parte potentiae. Dr. 1.o qualitas non facile mobilis, qua habitus ex communi omnium sensu sit aliquid naturae suae permanens. dr. 2.o nec cognita, ut disgatur à potijs vitalib, nam haec quidem ab aa realiter differunt, non habent se oo disparate, et contingenter sicut habitus sed ad illam tanquam priores ad essentiam quasi consequuntur. dr 3.o natura sua ordinata ut disgatur à gratis actualib. tam naturalib quam supernaturalib. Nam harum effectus formalis primarius non est iuvare

Habitus Gratiae

R. P. Reichenberger Ao 1662.

Disp: II. Sect: II.

Quaedam circa naturam, vias, extensionem, corruptionem habitus obiter explicantur.

poam, sed illuminare et afficere, sicuti quorumlibet aliorum actuum ilitus et voltis. Dr. 4to ad iuvandam potiam vitalem quae omnis habitus l. dat fidem, vel simpliciter poe. Dr. denique quod est ex parte poae, ut disgatur a speb impressis, quae non tenent se ex parte poae, sed ex parte obti, cuius est in probando quorsum vicariae

7. Et si quidoque spes quaerant ei tanquam proprium tenens se ex parte poae uti quotingit in sententia eorum, qui non admittunt in Thra Bmo habitum sciae infusae naturalis aut supernaturalis distinctum a speb, aut proprium aliquid tenens se ex parte poae, potest sum quorsum obtinuum, uti de lumine gloriae quaerae visionis beatificae docet Vasquez in his et similib. casib. dicendum est eignum qualitates habitae similiter rae speci impressae et habitus.

8. Habitus ita similiter alius est naturalis, alius supernaturalis, ille iuvat poam ad eliciendos actus naturales, iste ad supernaturales. Utique sbdr. 1o in acquisitum et infusum; ille est qui enuntio actuum quae ex natura sua praesupponit, acquirit, et dimeps ab iis sunt non tm in actu 2o facilitat, ut cum est in actu, 3o habitat et inclinat. Infusus est, qui sine praevio actuum enuntio a Deo liberaliter infunditur estque duplex. Infusus per se, et infusus per accns. Per se infusus dr, qui a praevio actuum enuntio ex natura sua non dependet. Per accns infusus est qui licet per actus aliquos praecise, sine his tm a Deo hic et nunc liberaliter conferatur. Prior quidem est supernaturalis spr dat de facto simpliciter poe, posterior tm fidei poe. Similiter 2o habitus in cui in bonum, malum et indifferentem iuncta dispositionem actuum, ad quorum productionem poam vitalem adjuvat. Bonus alia rae dr virtus, Malus vitium, indifferens spem poen sibi non vendicat, estque sub lite an dentur

Disp: 7. Sect. 11.

Quaedam circa naturam, [illegible], extensiones, corruptiones habitum [illegible] explicantur.

actus indifferentes in individuo mente supernaturales, licet [illegible] pars affirmativa spiritus visa sit probabilior.

4. Suppono 2.o dari de facto habitus naturales saltem in voluntate, uti multis probavi disp. 1. de habitu. Sect: 4 ubi ostendi illam inclinationem et facilitatem, quae experimur post frequentius elicitos hos vel illos actus ad eliciendum similes non potest refundi in species intuitivas, vel cogitationes intimas principaliter experimentales de majori bonitate et delectabilitate obiecti, cum saepe experiamur nos ex parva consuetudine vehementer afficiri ipsis obiectis, quae inclinamus nunc bono, et experti sumus esse valde difficilia et molesta.

Ostendi praeterea eiusmodi facilitatem non potest refundi in actus praecise praecisos, licet ex res praecisa possit esse quidem ad producendum aliquid de praesenti, ut in exemplo motus localis ostendi in tr. de Angelis, non sic tamen res habere praecisa hodie aliquid positive agere, adeoque dicerem me posse dirigi ad amandum cognitione praecisa et calefieri per calorem praecise instructum. Quod a. obiiciant aliqui adeo imperceptibile quam mortua quaestio, cuiusmodi est habitus posse inclinare et movere potentiam vitalem, nullius est momenti, et hic manifestam instantiam in praedicatione Philosophi Thomistarum.

5. Suppono 3.o dari etiam de facto habitus aliquos supernaturales ex quidem et infusis ostendam Disp: 3. et acquisitis est res mihi valde incerta, licet experiamur post frequentius elicitos actus supernaturales faciliores fieri ad similes imposterum eliciendos, non est tamen argumentum illam facilitatem esse quod supernaturale, et non potius quod naturale inductive ab actibus naturalibus quae iuncta sunt valde probabilem quantitatem quemlibet actum supernaturalem vel productum immediate ab ipsis actibus supernaturalibus, nec est opus

Quam circa naturam, causas, extensionem, corruptionem habitus obiecti explicatur

et habitus essentia.

est, ut effectus spiritus sint eiusdem ordinis, aut perfectiores cum sua causa, neque de eo, quod producitur a re supernaturali eo ipso est supernaturale, ut patet in speciebus memorativis, quas habent dampnatores de amissa gratia et actibus supernaturalibus, quos eliciunt in via.

6. Habitus supernaturales infusi omnes exceptis Fide et Spe amittuntur de facto per quodlibet peccatum mortale, non quia repugnant cum illo Phe et naturaliter; alias enim habitus ultimi moralis pugnant Phe cum virtute infusa opposita; quod est falsum, manet namque in pectore recens iustificatio omnes habitus ultimi, ut docet experientia, sed Amitorie, nisi dicas pugnare Phe mediante quodvis peccatum mortale pugnat Phe cum gratia habituali, a qua habitus infusi a Fide et Spe distinctae dependent. Utrum autem habitus infusi intendantur per actus supernaturales Phe, an tantum moraliter et amitorie res est incerta, jam non videtur impossibile, et suadetur exemplo actuum naturalium posterius afferendum in II.

7. Suppono quod tot habitus naturales, neque produci a solis actibus quia omnes alia gratia potens sit in habitum influere, puta ipsam potentiam, neque produci a solis potentiis, quia hoc non videtur aliquem dicitur continere dicitur, quod est in habitu, ad unum obiectum per alio, ut illam continet ipse actus, ob quod est causa censeo habitus procedente actu nunquam generari a solis potentiis cum gratia generali Dei, sed requiri insuper gratiam habituum speciale ad eum modum quem in lib. de ad divi. Cognitionem neque potentiae primo produci, neque generari a solis potentiis elicitivis sine Spe impressa, quia dicitur ad representandum unum obiectum per alio magis dicitur continet in Spe impressa, quam in potentia elicitiva. Reducuntur quia habitus sit tamen a potentia, quod ab actu tanquam a duabus causis partibus unum adaequatum constituentibus.

Disp: II. Sect. II.

Ad habitum essentiae. Quam circa naturam, causas, extensionem, corruptionem habituum obiecti explicantur.

8.° Reducuntur habitus per quosvis actus ei remississimos, in fuerunt per se libi, ut quaestio expressa, non intendunt tamen sine duo, ut patet ex pto aliarum qualitatum mere speciem memorativarum, quae ut docet experientia, tandem ita clare, et intense evadunt, ut nullum majus incrementum in se accipiant, nec ego hodie profitio scio Pater Noster, quod ante annum annum, vel mensem.

9.° Suppono 5.to nunquam de facto unum indivisibilem habitum naturalem inclinare ad actus diversarum potentiarum puta intellectus et voluntatis, ut docet experientia, quae itidem ostendit nunquam de facto eundem nostro habitum inclinare ad omnia obiecta materialia sub una ratione formali quantitatis sed totius multiplicari habitus, quoties in obiectis materialibus est specialis et diversa utilitas. Ex quo sequitur 1.° habitus non semper inclinare ad actus Phe similes illis, a quibus primo producti sunt. Nam habitus qui inclinat ad comedendas carnes die Jovis non inclinat eo ipso ad die Veneris, etsi utraque comestio sit Phe eiusdem speciei.

Sequitur 2.° posse quidquid habitum inclinante sit ad obiectum materiale et formale inclinare ad utrumque illorum sensim aut simul coniunctum cum materiali, et materiale coniunctum cum alio formali.

Sequitur 3.° habitum inclinantem ad fugienda mortalia non inclinare ad fugienda in eadem materia venialia, sed tantum e contra.

Sequitur 4.to Habitum inclinantem ad peccatum veniale non inclinare ad peccatum mortale directe, sed tantum indirecte propter aliquam rerum peccato veniali similitudinem, quae sensu recte docent Tt si puta venialis, non tantum moraliter demerendo veniali efficacia gratiae, si verum est Phe disponere. Hoc ad peccatum mortale in eadem materia committendum. Sequitur 5.to Habitum inclinantem ad actus efficaces et absolutos inclinare ad inefficaces, et conditionatos non etc. Item habitum inclinantem ad amandum aliquid bonitatem honestam quae talem mihi ipsi inclinare ad ea

Disp: 1. Sect: 2.

Utrum dentur habitus pure reflexivi, aut pure destructivi.

D habitum essentiae. mandam illam alteri ad vivissimum, ut pro exp. multi e. a. ptant et predicant aliis habilitem, cum ipsi sint tenaces, et a. vari propter speciem difficilem erogandi pecuniam propriam, quae non est in erogandam pecuniam alienam. Sequitur 6. to habitus gratum ex actib. delibatis non inclinare plene ad actus plene delibatos, quod tamen reducitur: inclinare ad plene delibatos ad semidelibatos. Sequitur denique ut ita l. vitium quod tale non esse unicum indivisibile habitum, sed aggregatum plurium habitum particularium.

10 Suppono denique esse quidem inductum, ut de tum probabile habitus tum oriente habitum oppositorum, unum ex sola cessatione et otio inducere; sicut ille exp. docet impulsum, quod alicui mobili, v.g. quando imprimitur, seipso inducere, et evanescere nisi novo aliquo saltem eiusque impulsus accedat, idem videtur dicendum de habitibus, nisi quando actuum privi habitui nova pars habitus subinde addatur.

Sectio 2.

Utrum dentur habitus pure reflexivi, aut pure destructivi.

11. Sensus quaestionis est 1.o an habitus, qui inclinat ad amorem directum alicuius obiecti inclinet ex eo ipso ad amorem reflexum sive ad amorem amoris talis obiecti. a. n. requiratur habitus a priori distinctus. 2.o an omnis habitus, qui inclinat ad praecavendum aliquod malum, ne eveniat, inclinet eo ipso ad destruendum idem malum postquam evenit et consequenter an idem habitus, qui inclinat ad fugiendum peccatum actuabo inclinet ex ad tollendum habitum.

12. Dico 1.o Non sequitur habitus inclinans ad amorem directum alicuius obiecti inclinat ex ad amorem reflexum illius, adeoque dantur habitus pure reflexivi. Probatur quia per inconvenire speciali

Disp: 4. Sect: 5.

Utrum dentur habitus pure reflexivi, aut pure distinctivi.

difficultas in amore reflexo, quia non est in amore ~~reflexo~~ directo quod talis habitus pure reflexivus. Conseq. est bonus ratio habitus voluntatis multiplicantur iuxta multiplicitatem modi difficilis. Ans. pbr. pr. esse quod facilis ad opera pietatis aut misericordiae, et tamen esse facilis in illis ad perseverandum quantum dictat, et exigit recta ratio. quod tunc opus erit habitu reflexivo distincto inclinante voluntatem ad amandos, et quantumvis eiusmodi actus tamdiu quidem recta ratio exigit. Solet a. huiusmodi habitus pure reflexivus vocari praesentia quae versatur circa superandam difficultatem quae in praesequendo bono provenit ex diuturnitate temporis, sicuti quaestio nuncupatur in resistendo impedimentis, quae non ex diuturnitate temporis, sed ex aliis circumstantiis exercitiis oriuntur. et fortitudo in superandis impedimentis iuxta praedentia a poena timoris l. audaciae. Dixi in quaestione non spr. quia seclusa circumstantia diuturnae praesentiae aut aliis huiusmodi obstaculis idem habitus, qui inclinat ad amorem alicuius obiecti ductus, inclinat etiam ad reflexum, ut patet experientia quod e. movet ad amorem sui, movet etiam ad amorem eius amoris.

13. Ob: In dictis supra possibiles esse in voluntate habitus reflexivos plures et plures in instantiis, quod videtur absurdum. Pr. sqla. Sicut pro voluntas reflectere ac reflectere in suos actus in instantiis, ita est pro reddi ad illas reflexiones. quod si simul admittitur habitus pure reflexivus distinctus ab illo ducto ad mittendi eius plures reflexivi in instantiis. R. 1.o ad mult: sqla. Si e. non est absurdum admittere possibiles plures et plures actus reflexos et reflectentes in instantiis, cur erit absurdum idem admittere circa habitus? R. 2.o n. sqla. Ratio est, quia habitus non multiplicantur, sicut occurrat alia

Disp: II. Sect: II.

A habitu essentia.

Utrum dantur habitus pure reflexivi, aut pure destructivi?

ratio est difficilis non e. a. nova et specialis difficultas in persevando in actu refleno s. in persevere persevendi, quod non fuisset persuasa in persuando in actu directo s. in ipsa persevere simpliciter, ut quidam patebit.

Circa 2. dum suppono dupliciter posse actum malum aliquis persevere 1.o affirmative in actuali animi dispositione inductiva similis peccati, si occurrat occasio. 2.o effective in alio effectu ex peccato praecedente consecuto, idque Phe, l. effectus sunt consequuntur habitus vitiosi, et actus externi l. morales et dimitorie sunt consequentes odium et offensio Dei et mala omnia, quae Deus in poenam peccatorum infligit h. supposito.

Dico 2.o Idem habitus, qui inclinat ad praecavendum malum, inclinat etiam ad illud tollendum, nec persevere habitualiter affirmative. Probatur quia existentia mali est persevere affirmativa illius opponitur eidem bono quod implicat habitum inclinare ex amore boni ad fugiendum existentiam mali, et non est inclinare ad fugiendum persevere illius affirmative. Et haec est causa pur per eundem habitum justitiae commutativae per quam vitatur ablatio justitiae restituta est id quod fuit injuste ablatum, quia si quidem res non restituitur, tandiu persevere sit habitualiter affirmative. Ea quae est pars neque praetollenda persevere habitualiter actus mali quod effectus physicos regni habitum speciale.

Dico 3.o Non est idem habitus, qui inclinat fugiendum malum morale actuale inclinatum est eo ipso ad tollendum male habituale, in quantum dur et affirmative quod effectus quos causat tam moraliter et dimitorie. Probatur quia est specialis difficultas et laudabilitas in tollendis effectibus mali morali, quod non est in impedendo ipso malo morali, quod pro hac tollenda opus est

Disp. II. et habitu essentia.

Disp: 1. Sect: 2.

Utrum dentur habitus pure reflexivi, aut pure destructivi

et dissolutivi habitus: Ans. Pbr. effectus poenales peccati, et praesertim habitualis in illis consistens non tollitur per virtutem oppositam, utrumque actu gravissimum fuit peccatum: nec est, ergo fuit furorem tollit effectus huius peccati praecise restituendo, non ergo est ad gratiandum sibi Deum jejunijs, oratione etc. etc.

V7 Sed daturne habitus pure deletivus peccati habitualis destructus ab omnibus alijs virtutibus? Rx. affir: Talis namque est habitus poenitentiae, cuius motivum speciale est destructum a motivis omnium aliarum virtutum est procurare, neque habeat Deum offensum, non quia id Deo aut nobis bonum est, sic est spectaret ad charitatem Dei, l. sui, non quia in se honestum et laudabile, sicuti iustitia procurat quasi vacua integrum ius alterius, non quia id Deo placet, aut proximo bonum est, sed quia in se honestum est et laudabile.

Ob: Non datur habitus pure deletivus imperfectionum moralium, ergo neque deletivus peccatorum, Rx. N. Ans. cum est probabile sit per imperfectiones morales, saltem illas quas cautare obligamur quis absque peccato subtrahi quidquid auxilia efficiam gratiae, quod ut ad eiusmodi in quodam evitandum ex motivo fugiendi divinam displicentiam dari potest habitus speciales, deletivus imperfectionum moralium. Dixi saltem illas, quia per deletivis imperfectionibus moralibus consistentibus praecise in omissione actuum perfectionum, non videtur requiri potest speciales habitus, cum est relinquit post se aliquem effectum moralem, qui per eiusmodi habitum debeat auferri.

Sectio 3a

De crietate et oppositione habituum acquisitorum

Tria hic discutienda sunt: primum unde oriatur crietas s. repugnantia habituum acquisitorum. 2um utrum habitus crij requirant motiva formalia crietatis. 3um in quo instanti pellantur habitus crij an statim in ipso quo producuntur, an vero per aliquo sequenti.

4 habitus essentiae

Disp: 1. Sect: 3

De circiete et oppositione habituum acquisitorum

Dico 1° Non ideo habitus sunt circa, quia sunt productivi circiorum actuum, sed neque est ex eo, quod inter se pugnent amor et odium, cum ea pugnare inter se possint amandi et odio habendi. Neque ideo sunt circa, quia reddunt potentiam summe facilem et expeditam ad actus oppositos, sicut se nemo potest simul movere ad dextram et sinistram, sed tamen esse simul facillimus et expeditissimus ad alterutrum horum motuum, sed provenit ex eo, quod coaequalis inclinant s. trahens in actu, imo potentiam ad actus oppositos, quae tractio cum sit effectus formalis primarius et finis, ad quem habitus natura sua ordinatur, non potest reprimi per inclinationem habitus circa, adeoque habitus essent quasi in rerum natura otiosi. Ex quo apparet differentia inter cognitionem habitus, quia est cognitionis finis, prius non est inclinare, sed ea quae sunt in obiecto repraesentare, ideo rite quinque possunt cognitiones intensae, una de bono honesto, alia de bono delectabili circa ita ut per mutuam illam cognitionem reprimatur actualis inclinatio et tractio eorundem, seu ubi sunt de habitibus.

Quod si quaeras unde colligamus finem primum habituum esse determinare indifferentiam voluntatis ad unum actum per alium. Respondeo non aliunde colligi, quam ab experientia, ex quo rite inferimus omnem potentiam indifferentem ad hunc bonum actum esse capacem habituum quibus circa eiusmodi actus nullam sentiant difficultatem, quae ei causa fuit cur docere Angelus esse capaces habituum et circa illos actus quos possunt facilime exercere.

Ob: possunt eidem subiecto praeter impressionem duo impulsus intensi inclinantes et urgentes ad motus oppositos. Quo ergo duo habitus intensi inclinantes ad actus oppositos. Ans: Utrum possunt utrinque a dextris et sinistris fortissime urgeri ad motum, licet ad aequalem ob utraque parte existentiam motus non quaeritur cons: Utrum est ergo lytima. Respondeo: Non cons: Ratio disparitatis est, quia duo ad quos inclinant s. determinant impulsus ad dextram et sinistram aut sursum aut deorsum, non sunt inter se circa, adeoque non possunt simul movere

De hbtuum essia.

manum dentiam sursum aut deorsum sinistram, sicut n̄ pt̄ ad amare in capite et odisse in pede: at u. Dni, ad quos inclinant hbtq amoris et odij ita sd ĉrij, ut nec diuinitq quingi point, ex q gseqū deduces rae, cur idem nro sbtm maale negat simul mouere sursum et deorsum ad dentiam et sinistram n̄ oriri ex ĉriete motuum, n̄ ex limitae sbti n̄ valentis simul occupare duo loca mne adaequata.

Dico 2.o n̄ requiri ad ĉrietem hbtuum, ut habeant motiua ĉria fialia s. ut inclinent ad actq habentes fines ĉrias et oppositos. Pbr. pount actq in se ĉrgarij, et si n̄ habeant fines s. motiua fialia ĉria, ut pt̄ in actu amante honestem iustiae ppt̄ se et actu amantem furtum ppt̄ luxuriam qd est hbtq. Confi si is q furatq ppt̄ luxuriam, n̄ eet injustq, et produceret hbtam ĉriam iustiae, nemo fide talis eet, cum nemo fide intendat furtum ppt̄ delectaem furti ibi sistendo, sd ut plurimum illud ad aliud finem utile, uel delectabilem referat

Dico 3.o hbtq n̄ pducitq in jmo insti, in q existit actq pductiuq hbtq ĉrij, sd p alij sqnti. Pbr. qa nullq actq pducit suum hbtum in sbto habente hbtam ĉrium p jmo insti, in q existit libere, sd sdum oes gradq, quos alioq pducere poet, sd tm sdum illos, qui sd qponibiles cum gradib. hbtq ĉrij in sbto pexistenti, reliqs gradq jmo producit pro 2do insti, in q ob dfum qursq indifferentis a poa neario gsuatq, qd in jmo insti, in q existit actq productiuq hbtq, n̄ pducitq hbtq ĉrij, sd in insti seqnti. Conseq. e bona Ans pbr. Pro priori nae illiq instis in q jmo libere pducitq actq ilquntq oes gradq hbtq ĉrij. /: fuit e in illo priori

De crietate et oppoe hbtuum acqsitorum.

pōa indifferens, ut scilicet eliceret actum crium, et re
ipsa sentit se ulterius difficilem ad actum productionis
hbtus crij eliciendum. Ergo in 1.o instanti impenitit
actus, non potest produci hbtus crius, alias quoniam ponerentur duo
hbtus crij in gradib. intensis. Hinc porro
Sqr. 1.mo actus voluntatis, qui l. ab Angelis, l. a nobis
1.o libere producuntur, quaeri de neario per aliquam instantiam
tum quia in nobis ita docet experientia, tum quia alias
non daretur locus expulsioni hbtuum criorum. Sqr. 2.o
non esse libertum peccatori poenitere et resipiscere 1.o
quis instanti Pho, adeoque loca Patrum et Scripturae
crium insinuantia debere illgi de instanti morali quod
multos millies instantium Phorum in se complectitur.
Sqr. 3.o admissis hbtib. in illitu, eos non poe ex
pelli per actus crios, quod est dicendum in sententia docente
libertatem esse actib. voluntatis in eam et eatem, item in
sententia eorum, qui censent quemlibet actum virtutem esse
simul durationem sui, talis est, neque durare ultra unum
instans, ne detur creatura durans eatem per tempus discretum.
Sqr. denique creaturam potentem per quilibet instanti
actus suos libere abrumpere l. continuare nunquam
poe naturaliter amittere hbtum vitiosum l. virtuosum
semel acquisitum. Neque dicta hac pugnat
cum dictis num 8. ubi docui hbtus non produci per
actus nearios. locutus sum de neariis per se in a
neariis per accns, per se vero liberis, imo experie

De habitu essentiali

ostendit habitus habere quodque locum in poa libera, actus quidem agit vearius, deliberi et frequentius et facilius eliciunt actus, quorum antea habeant habitum, quasi etsi illi habitus non inclinent in actu primo iuvant tamen efficiente in actu 2o

24 Ob. 1o difficilius frigescit passum calidum ut 8. quam calidum ut clara, et tamen in eo insti, in quo est proxime appellatum agens frigidum, non ilgitur calidum ut 8. per priori. quo quis voltas difficilius eliciat actum amoris, quando habuit habitum odii ut 8. non sequitur in eo insti habitum odii debere ilgi per priori. quo potest actus amoris statim in primo insti producere suum habitum. R. N. cons: Ratio disp. est, quia resistentia passi calidi ut 8. non est per eo insti, in quo est proxime appellatum agens frigidum, sed per insti immediate antecedenti, at vero resistentia odii habitus prout docet experientia est in eodem insti, in quo primo existit actus amoris

25. Ob. 2o Quando voltas est instructa habitu amoris ut 8. per prius naa, antequam eliciat actum odii imperare sibi efficienter omissionem amoris. quo poterit tunc odium in primo statim instanti producere suum habitum. Ans. est etiam cons. probo. Stante illo imperio voltas est impotens elicere amorem. quo ilgitur per priori habitus amoris. quo per actus odii producere totum suum habitum. Confir: Licet habitus infusus charitas non poterit ilgi per priori ad actum amoris, quando voltas manet in eodem insti potens Deum odisse, per tamen ilgi tunc, quando voltas per imperium efficax et omittendo odio reddidit se impotentem ad odio habendum. quo simbolo licet non poterit prescindi ab habitu amoris ut 8. quem supponimus fuisse

De c̄riete et oppoe hbtuū acqsitorū.

Ad hbtum essia.

fuisse in sto tunc qdo voltas ē potens amare, potest tn ab illo p̄scindi tunc qdo p impium efficax tn amando reddidit se impotens ad amandū. R. n: cons: tam argti, q̄ pbaij. Rāo ē, qa licet in casu posito hbtus amoris ut 8 n̄ ilgit prius naa ad amorē, eo qd talis ē impoibilis ilgat tn prius naa ad impium d omittendo amore. s. reddit e. voltem dfficilem ad impandū sibi hic et nunc omissiem amoris. s. qd impium cum existat in eodem instti, in q exist ut odiū n̄ pt h. pducere totū suū hbtum, si cogit exspectare instans sequens, pinde ac si nullū impiū p̄cessisset.

Itinc ad confr: R. n: conseq: Rāo disp: ē, qa hbtus charitis infusus n̄ ilgit p priori ad impium d omittendo odio, sicut hbtus amoris ut 8. ad impium d omittendo amore.

Sectio 4ta

De c̄riete hbtuū supnaalium, et infusorū.

h. ē qstio d hbtib supnaalib acqsitis, si dantur, aut infusis tm p accns. d horū e. c̄riete eodem m. discurrendum ē, sicut d c̄riete hbtuū naalium acqsitorū. tm igit qstio ē d hbtib. supnaalib. infusis p se, qm. se inē se aut cum vitijs mrtlib. c̄rient pro q melius ilgdo suppono n̄ tm actus urtis et vitij verū et ipsarū urtatū poē ēē sibi invicem oppositas. voltas namq. seruandi virginitem, et voltas ōtendi matrogum si actus honesti et laudabiles, tn invicem n̄ tm naatr, verum et cabo repugnant, idem pt in actib hbalitis et psimonia. h. supposito

Ꝑ hbtuu essiā.

Disp: 2. Sect: 4

Ꝑ ĉricte hbtuu supnaliu et infusoru.

Dico jo nulli hbtꝰ infusi p se et supnaales qntumuis intensi pugnant inter se. Pbr. qa poā ad unu extmu n pugnat cu poā ad extmum oppositu, ut p se pt. atq hbtꝰ p se infusi habent se p modum poar: dantꝫ e. simplr poē: go nunq pugnant inter se. Confr. si pugnarent aliq hbtꝰ p se infusi mne hbtꝰ virginitis, et statꝰ matrojalis, aut liberalitis et parsimonia, atq hi n pugnant: uterq e. infunditꝫ infantib. in baptismo, ut vi Moru point, cum ad usum raōis pnerint, t. suare virginitē vel eligere statum matroij.

Ob. hbtꝰ infusꝰ virginitis omittit p qsumaē matroij. go hbtꝰ infusꝰ matroij pugnat cum hbtu infuso virgtis admisso ante n e mein. Rz. n. cons. Rāo e ppu actualē qsumaēm matroij reddr p se impotens hbtꝰ infusꝰ virgntis eliere suu actu: sariu: tollr e. obtu illiꝰ: qnia nil facit hbtꝰ infusꝰ matroij.

Dico 2o n pugnat ei hbtꝰ ~~p se~~ supnaales p se infusi qntumuis intensi cum vitijs naalib. oppositis. pbo. Ja peccator iustificatꝰ p qtitiē valde intensā ꝫ sacrmtu, aut attritio cum sacrmto hi oēs hbtꝰ infusos valde intensos. et tn manet u. q. filij ac p pensꝰ ad vitia pdcta. ac facit ante qsiē go hbtꝰ infusi qntumuis intensi n pugnant cum vitijs naalib. oppositis. Rāo a priori e, qa summa facultas ac ppensio ad unu extmu n pugnat cum poā obstā ad oppositu uti ex dictis e manifestu. ong pt. j.o

Disp: 5. Sect: 4

Ꝺ hbtum gsii.

Ꝺ ĩriete hbtum supnaturalium et infusorum.

frustra putasse aliquos, Deum in iustificatione eiusmodi peccatoris ad excludendam certitudinem de obtentione iustificationis gratuitae miraculose hbtus virtutis praeceptos. Ex dictis namque constat id non ex puro Dei beneplacito sed ipsa rei natura praeveniente. Probatur 2º cum quibus virtutes infusae Theologicae non indicio non possint acquirere hbtum virtutis ĩrium, quia hic cum eiusmodi virtutibus repugnet, sed quia hbtus virtutis neque acquiri nisi per actus malos, cum quibus virtus Theologica in natura mali opponi non possit.

Ob. Si hbtus per se infusi ne pugnant inter se, neque cum hbtu virtutis opposito, sequitur eos naturaliter amitti non posse quod est absurdum.

Rx. n. hanc sequelam hbtus e. infusi virtutum Theologicarum amittuntur per quodvis peccatum mortale sibi oppositum puta hbtus fidei per actum infidelitatis, spei per actum desperationis, vel vitiosa hbtum fidei definivit Trid. Sess. 6. c. 15. Ex qua pari argumento ad spem et charitatem hbtus n. infusi virtutum moralium amittuntur per quodvis peccatum mortale, in quantum per illud pellitur gratia hbtalis, ad quam tanquam passiones ad essentiam consequuntur. Sed si eiusmodi hbtus infusi virtutum moralium consistarent independenter a gratia, non pellerentur illico per quodvis peccatum mortale sibi oppositum, sicuti pellunt virtutes Theologicae, quia eorum motivum formale non consistit in indivisibili, sicuti motivum virtutum Theologicarum. Vrg. Inter virtutes Theologicas, et actus vitii ĩrii neque per oppositionem Phae, nec moralis, s. dm itoria, quo actus vitii nullo modo pugnat cum virtute Theologica sibi opposita. Ans. Pbr. Justus invidens in amentiam non amittit virtutes Theologicas per actus infidelitatis aut desperationis, aut alios inde honestos, cum hi sint

Phae

Phe eiusdem sacri, cum actib. similib. habitus. quo actus vi- De habitu essia.
tij non pugnat Phe cum arte Phlgica sibi opposita.
Ad 2. neq. moraliter pugnet, pt. quod hac ratione quilibet
peccatum mortale pugnare, cum quilibet arte Phl-
gica, cum quilibet mereat privare eum donorum supernaturalium.

Ps. 11. Ans. quod lateat hic aliqua repugnantia
Phe. licet nos eius rationem non possimus fideliter assignare,
volumus ea quae sunt Deus in ordine naturali non sunt
aliquid naturae sui permanens, nisi supernaturale aliquid eni-
gat eius distinctionem, ita idem dicendum de arte supernatu-
rali ne gratis multiplicent miracula. Hinc ad Ptem
illius Antis Ps. 11. Ans. licet eadem sit entitas
actus libri et necessarij, non producit tamen habitum, nisi tunc cum possit
libere, potest quod similiter dici; licet eadem sit Phe entitas
actus infidelitatis, aut desperationis libri et necessarij, non pugnare
tamen Phe cum habitu artis Phlgicae sibi opposito
quod eliciatur necessario sed tamen quod libere.

Sectio 5ta.

De influxu habitum tam naturalium quam supernaturalium

Habitus influere efficaciter in suos actus, ut de se itum
nam de naturalib. id constat experientia. pro nam eiusmodi
habitus instructa non tamen operatur cum minori fatigatione, quod
ei per se plurimum actuum eductio simul impendere. de
supernaturalib. a. ut supponunt omnes Tho. Toto igitur
ergo ulde gravius in praesenti controversia est, quod habitus sup-
ernaturales infusi influant in suos effectus, circa quam

Disp: 1. sect: 5.

Ad habitum essentiae.

De influxu habitum tam naturalium, quam supernaturalium.

Dico 1.o Nullus habitus infusus potest naturaliter saltem influere in suum ~~[illegible]~~ actum exercendum cum libertate contradictionis, quando is neque hic et nunc omitti sine peccato mortali. probo. quia omnia propria quaerentia ad actum liberum libertate contradictionis, debent posse poni cum illius omissione. Atque habitus infusus neque poni cum omissione sui actus mortalis mala. Sic e. quingentum peccato mortali, quod implicat saltem naturaliter. quod [illegible] 1.o nunquam habitus infusos s. in hoc iusto, et peccatore ilgi pro priori, quando in eodem instanti ilgi possunt libera ad peccandum mortaliter pro posteriori. Sequitur 2.o neque habitum fidei, neque spei aut charitatis, nec ullum aliud posse quaerere cum actu sibi proprio praecepto sub peccato mortali per aliquem instanti determinato. Sequitur 3.o posse habitus infusos quaerere ad exercendos suos actus cum libertate contradictionis, quando quidem nullo modo sunt praecepti aut praecepti tantum per aliquem instanti determinato.

Ob. 1.o Quando iusto praecepto eliciendi v.g. amorem in instanti a. in primo signo voluntas est indifferens ad amorem vel omissionem illius, potest in 2.do signo dicere polo amicitiae amorem. quod possit in 3.o signo habitus charitatis influere in amorem. e. e. tunc remotum periculum quingendi illum cum omissione amoris sine cum peccato. R. 1.o disquando cons: possit influere in amorem libere exercendum n. necessarium exercendum transeat. posito e. illo impio efficaci in 2.o signo neque amor omitti in 3.o R. 2.o n. cons. cum supposito impio efficaci non omittendi amorem in 2.do signo eo ipso in 3.o signo sequatur amor, neque habitus charitatis se habere ad amorem per priori, sed tantum quoniam tamen, et 2.do dici in priori posse transeat.

Disp: 1. Sect: 5.

De influxu habitum naturalium, quod supernaturalium. | De habitum essentia.

Ob: 2o. pro Deo per scientiam mediam vidisse dato auxilio ex eo indifferenti non futurum per posteriori omissione amoris. quo posito ac suppone illius scientiae dicere, quaerere in hoc casu habitum charitatis, et substituere illi auxilio ex eo, quo posito tum sine ullo inquam habitus charitatis, idem esto iudicium de aliis habitibus infusis quaerere suorum actuum influere in amorem praeceptum.

Rx. n: Ans. ratio est, quia sic esset libertas status absolute mutarentur est media praevia praecisa in statu quidonato et addit in statu absoluto aliquid medium necessarium non praeceptum, et ex natura sua gravem cum effectu, s. cum negatione omissionis amoris, ex quo capite dixi alibi implicare, ut salva libertate post scientiam mediam addatur praedictio Ratio, quod utique fieret, si ista speculatio obsisteret.

Ob: 3o. habitus charitatis, aut quicunque alius habitus infusus non pugnat cum peccato sibi opposito, ut simpliciter existens, non ut coexistens s. quidurans per eodem instanti, atque tunc quidem aliquid elevans potentiam non necessario aliquid coexistens amori, l. omissioni illius s. quicquid est sola entitas illius in praecisione ab omni durare, quae nihil impedit quominus influat in amorem. nisi probatur quidurationem non est quidem ex parte simpliciter ad coaudum s. pro e. ut effectus dependens a causa non nisi per durationem causae aliquo neque Christus neque Patres antiqui potuissent ex gratia Christi mereri auxiliorum incarnationis. Rx. n. Mi. ad eius probationem dis: Assa. quidurationem non est quidem ad coaudum, ut effectus aliquid existens simpliciter con: ut aliquid existens per aliquid existentiam dicto, uti contingit in casu, quo actus amoris est praecepto

De influxu habitus naturalis, quod supernaturalis

aliq et dicto insti preceptus N. ex q pb R. pro
ad Eccl. Chri et Patrum, ut c. Merita Chri
movent Deum ad offendum p mun sufficiebat ea vivere
existia simpliciter, et si n videatur existia p h. aut illo
insti dicto.

Ob 4. R. habitus n. g. habit charitas n pugnat cum o
missione actus precepti, nisi ut unitus, atq n est ergo ut in illo
priori, in quo elevat poa, ilgatz unitus, sed sufficit, si ilgatz
productus et existens, quo potest influere in actum pre
ptum sine periculo giungendi peccatum mortale cum illo
ut unitus, q doydem valebis omittendi amorem p posteriori
eo ipso distinctum unione charitatis cum aa. R. Disq. mi
n est ergo, ut ilgatz unitus p illo priori. con. p eodem
insti Reali. n. Ratio est, quia sicuti n pt p priori
deri naturaliter existens maa, nisi sint udatz directum dandi
illi fra pro posteriori. ita n pt p priori udri naturaliter exi
stens habitus Christi, nisi sint udatz existens directum dandi
illi unione p posteriori. h. u. directum n pt udri q diu poa
ilgatz libat ad ponendum l. omittendum amorem preceptum
Ad si Deus poa absta dimeret quaerere habitus charitatis
independenter ab unione cum aa, potest is influere in amorem pre
ptum.

Ob. 5to Si habitus infusus charitatis n. g. n est p priori
sed tm geomitans aut subsequens actum preceptum, non pot
gratia habitualis, d q est per distinctas et ratione, si n
disqtz ob habitum charitatis ullum actum preceptum dignifica
re ad mtum, qd est absurdum quo. R. N. Ass. Cum
gratia subsequens l. geomitans dum ade, sit p priori
illius subti qd operatz, rite pt illius actus dignificare ad mtum

Disp: 5. Sect: 5.

De influxu habituum tam naturalium, quam supernaturalium. 11.

nam causa formalis ad coniungendum effectum a indigetur ulla prout naturalis effectus

Dico 2.o Reg. ponunt habitus supernaturales infusi quin-
rere ad suos actus exercendos cum libertate exercitii praeterea et
immediata, quo actus exercitii est mortalis malus. probo. Eodem argumento
quod ipsum praecedens, quia ut e. ilgit, potentia praeterea praeterea libera ut ad actum
infidelitatis, desperationis, aut odii Dei, spiritus est periculum coniungendi habitum
infusum fidei, spei, aut charitatis cum peccato mortali sibi
arcte opposito. Dixi. Cum libertate exercitii praeterea et im-
mediata, quia si voluntas posteaquam in primo signo erat per solum ac-
tum Dei erat completa. v.g. ad Deum libertate amandum
et odio habendum in 2.do signo s. per puram permissionem, quod fit per
amorem et per primo positivum obsequens non potest impedire quod nunquam
missio odii prius naturalis. Ans. sit pura et libera, sed s. per imperium
positivum dicit se ad omittendum odium, potest in 3.o signo
ilgi habitus charitatis. Ee. iam sublatum periculum coniungendi illum
cum peccato, et in 4.to signo dependere ab illo actus amoris.
Verum tamen non eliciet ille amor cum libertate exercitii praeterea et
immediata, sed tantum mediata et remota, quia intercedit pura omissio
odii aut imperium efficax illum omittendi, quum utrumque im-
pedit libertatem exercitii praeterea, quae erat in 1.o signo et relinquit solam
libertatem edictionis. Sic quis in illo instanti reali, in quo voluntas sibi
efficacem imperat aliquem actum, in primo signo sit libertas et
indifferentia praeterea tam ad actum imperantem, quam imperatum, tamen posteaquam
in 2.o signo existit actus imperans, non manet amplius
libertas immediata et praeterea ad actum imperatum, sed tantum mediata et re-
mota. Ex his

Colligitur 1.o quomodo habitus infusus fidei, s. ut est cum proportione

De hbtuu ffsid. De influxu tam hbtuu naalium, q supnaalium.

judicium esto de aliis hbtib. infusis, q poit gurrere ad pos actus. tria e. signa neanto disgdu sit. in 1mo est lictus ad haresim, et tunc nondum ilgr hbtus fidei. in 2do pia affectio et impoa ad haresim. in 3o dnia ilgr hbtus fidei ilctum gplens ad credendum. Colges 2o affectiois piae hbtu tunc ilgi pae potentem influere, ydo n est periculum giungendi illius cum haresi, qd evitatur p actum naalem efficacem credendi, vel nolio discredendi, qb. seclusis n potest pro priori ilgi hbtus piae affcois, sed tm auxilium Dei enim.

Colg: 3o prudiam infusam, q dicit hbtum piae affcois, tunc simul gurrere ad actum piae affcois, qdo l. hoc n pt cum aliq impoa pnrie discredere, vel fecit naalis nolio credendi, aut nolio discredendi, l. n est periculum haresios.

Col: 4to spes p actu fidei requisitae spr poe gurrere eidem est periculum haresis, qa si naales, et eodem m. repraesentant sua obta, s. his assentiar Catholicus, s. dissentiar Haereticus. Colges dnique nullum hbtum supnaale a charitate dependentem poe influere in actus supnaales q diu manet periculum giungendi illum cum peccato mortali. ob tres, q plurima hic fit pouns fere solues ilctam tn q clue, et Maoib. en ea dducti.

Sectio 6.ta

Reliq dubia circa hbtus soluta.

Q. 1o Utrum admissis in ilctu hbtio distis a speci impressio point et admitti hbtus p eliciendis opes sib. circa prima ppia quis lumine naae nota u. g. ad

Retiq̃ dubia circa hbtq soluta. | d hbtum essiã

assentiendum oẽ totum ẽe majq suã parte, idem non poe
simul ẽe, et n̄ oẽ.

§ Vasqu: Verum R. assoe
Rão ẽ, qa licet tales hbtq n̄ possint s̃uire in cũ plaẽ
ut fcte excitent tñi eigmi ppiorũ, et explicão illorũ
qa h. faciunt spẽs: possunt tñ s̃uire, ut eigmi uctes
cum majori ppensiõe, clarq, intensius et cũ minori atte
tie cognoscant, cuiq rão uctior a priori pñ ẽe, qa sicut
qlibet actq eo qd sit aliqd transiens, relinqt post se
unã q̃litẽ, q̃si semen p q̃ hbtq dtrẽt ad actq sm̃les
frequentius eliciendos, ita dicere poẽs cum relinqre
insup aliã q̃litẽ, p q̃ n̄ tm dtrẽt, sed ei inclinet, et iu
uet ad sm̃les actq, filiq et cũ minori uiriũ applicãe eliciendos

Q. 2º q̃ sit ua et fdfmtis rão negandi in ilctã
hbtq dstos a speb. impressis: pleriq id pbant ex eo,
qd ilctq in actu j.mo cpletq ẽ neitatq, adoq sumẽ
inclinatq ad sros actq. qõ negt aliq inclinari p hbtũ
Verum hac rão mihi udet dbtis, cũ n̄ poit poõ a
liq naõe ex duplici cap: neitari: ut cũ qs sibi eudẽ
actũ inimũ l. eadẽ impat duplici imp io efficaci ob
duos fines dissos. cur n̄ poit ẽ ilctq ex uno cap:
neitari et ex alio inclinari? meliũs igit putarẽ adoptã
rãẽ ngdi hbtq in ilcta ex eorũ sup fluctẽ, qa neq his
opq hi ilctq ut in actu j.º inclinet, nec ut in actu 2.º
efficiẽ adiuuet, cum uiq effq pueniri poit a speb
impressis maõs intensis

Q: 3º An uoltas sit capax hbtq inclinantis
ad amandum bonum ut sic prout abstrahit a bono

D hbtuu essiæ.

morali et Pho honesto et dectabili, aut ad amandum bonum honestum, ut sic l. dectabile, ut sic. R. ratio e, qa in moa d Anglis ostendi oem potiam ex capacem hbtq circa ea obta, ad quæ prosequenda l. fugienda ad et qad spem aut exercitium dtcata. Cum qo voltas n fit dtrata qad exercitium ad amandum bonum ut sic, imo h. ita qfusè propositum habeat ulde aliquam amabilitem, rite potest voltas ad eiqmi amorem p aliq' qlitè superadditam inclinari et dtcari. reliq' d hbtab. explicui in Phlia.

Pars 2.a

De Virtutib: a Qu: 15. usq ad 70

Disputaõ 2.a

De Virtutib. In Coi.

Sectio 1.a

Qd virtq, et qtuplex, et nam hbtq virtis sit talis p essiam.

Virtq varie sumitur 1.o pro facultate s. pfectione aliqd operandi p salm: 32. Verbo dni coeli firmati sunt, et spiritu oris eius ois virtq eorum 2.o p aliq ope excellenti Marci 6. to Nc potest ibi ullam virtem facere. 3.o et proprie p hbtu usante circa aliq' actiem rite rai qfem q talem, q sensu accepta virtq dfit imo ab Pte 2.o Ethic: cap: 6. q bonum facit hbntem et opgeius bonum reddit 2.o à D. Augustin: 4. to d Civite. cap: 21. ars rite vivendi. 3.o à D. Thomæ hic qu: 54. art.

Disp: 2. Sect: 2a

Ut virtus sit gluptex, et nam habitus virtutis sit talis per essentiam bona qualitas mentis, qua rite vivitur, et qua nullus male utitur, qua Deus in nobis sine nobis operatur. Verum ja. et 2da. dfio non quaevit virtus vel virtutibus tam voluntatis, quam intellectus. 3a. ut coi solis virtutibus per se infusis et supponit rem habitum virtutis esse eatenus tales, nec posse unquam influere in actum malum, has igitur et similes dfies relinquendo.

Dico 1o. Virtus in coi rite per dfiri: habitus, quo creatura rationalis disponitur ad bonum operandum, quod dfio quaevit vel vel virtutibus per virtutes e. voluntatis disponitur homo ad bonum operandum in genere moris per virtutes v. intellectus ad bonum operandum in genere Phae; nam esse doctum, sapientem aut prudentem est magna hominis bonitas et perfectio. Eodem recidit dfio Doctorum Parisiensium cum dicunt virtutem esse habitum s. qualitatem formam et stabilem, cuius operatio bonum disponitur ad eliciendos actus non tantum lumini naturali, sed etiam Divinae relationi consentientes.

Virtus in coi dicitur in intellectualem, quae disponit ad bonam operationem intellectus, et moralem, quae disponit ad bonam operationem voluntatis. utraque subdatur in naturalem et supernaturalem; infusam et acquisitam. Nam morum explicatio patet ex dictis disp: 1. Sect: 1. num. 3. Virtus intellectualis subdatur in actum, scientiam, sapientiam, prudentiam, et intellectum. Virtus v. moralis s. voluntatis subdatur sine Phae et moralem stricte sumptas, de quibus virtutibus sp. eb. agam disp: 3. a.

Dico 2o. Aliqui habitus virtutum sunt eatenus tales, nec possunt esse et potentia Dei absoluta inclinare ad actus s. inc. s. ente malos. Probatur: quia aliqui actus sunt eatenus boni, et nequeunt in ulla circumstantia fieri mali (: puta voluntas Dei nunquam displicendi, voluntas non faciendi aliquid prohibitum :) quod ex habitus ex ipsis geniti, aut ipsi correspondentes tales erunt.

Pars 2a. de virtutibus in Coi.

Pars 2a
et urtib.
In Cri.

Disp: 2. Sect: II.

Ad urtus sit, quotuplex, nam habitus urtis sit talis per essentiam

Ob: habitus charitatis perfectae s. non displicendi Deo in ullo re, et si non poterit inclinare ad actum malum, potest tamen per primum obedientiam reb. ob. ad fractam Divinitus elevari ad influendum efficaciter in actum malum. quo posito vitiosus. quo nullus dat habitus urtis esse talis. Ex N: Ma: Ratio est, quia ad denominationem vitii non sufficit quicunque influxus efficiens in actum malum, alias quicunque Dei denominaret vitiosus, sed requirit influxus cum inclinatione a. determinatione, s. innata seu elicita. In casu a. posito habitus in Deo in nullo displicendi non influeret in actum malum cum aliqua propria inclinatione sed potius ei aut propria illa.

Dico 3o. Non omnis habitus urtis est esse talis, sed multi possunt quodque non tantum influere, verum etiam inclinare ad actum malum et sic denominare urtis amicos. Pbr: quia aliqui actus sunt de se indifferentes, ut fiant b. l. male, quo ad habitus in illis quoniam l. ijs correspondentes erunt indifferentes, ut habeant denominationem urtis l. vitii. quilibet e. actus talis habitus.

Confi: idipsum experientia. quia assuevit orare l. abstinere a cibo vel potu, sentit se trahi ad orandum et abstinendum, quibus haec exercitia ipsi ob invaletudinem aut aliam causam a superiore prohibeantur. Ratio huius a priori est, quia habitus naturalis ita facilitat ad obiectum finale ut simul et facilitet ad obiectum materiale, quibus mutetur finale, quod videtur provenire ex eo, quia actus, ex quo generantur habitus vere et si non ultimo afficitur b. quia obiectum materiale est a. signi naturae, habitum colligimus experientia. quia e. assuevit furari propter luxuriam, l. ludere sine pecunia, et sine ullo sibi damno, manet filius ad furandum et ob aliud finem et ludendum. quibus oppositam pecuniam, et cum

Ad virtus sit, quae tuplex, nunc habitus virtutis sit talis per essentiam Pars 2a
magno suo damno. Item quod assueverit in saeculo tu- ad virtutem
dere ob vanam gloriam, et postea in religione longe In loco
propensior ad studendum ob finem gloriae Dei, quam si tali habitu
ante caruisset.

Hinc porro sequitur, primo esse inter habitus virtutis alios esse entes
tales, aliquos vero tantum per accidens. Tales sunt tales habitus metuendi
odendi, Deum blasphemandi, per accidens tales sunt v.g.
habitus studendi ob vanam gloriam, ipse enim ut modo dictum
est inclinare ad actum studendi ob gloriam Dei. Sequitur 2.o
habitum virtutis posse inclinare non tantum ad actum malum
ente v.g. habitum religionis ad omnem, quod hoc est phi-
bita, cum esse ad actum malum inde, et ex obiecto v.g.
ad omnem ob finem vanae gloriae. Sequitur 3.o Angelum
cognoscentem intuitive hunc vel illum habitum non posse sper-
sure evidenter an sit virtus, an vitium, quia videt illum esse
indifferentem, ut inclinet ad actus bonos et malos, quod
itidem de ipsis actibus est illatum. Secus dicendum est
actibus vel habitibus quae sunt entes boni aut entes mali.

Ob. 1.o cum P. Suarez habitus non inclinant nisi
ad actus similes illis, a quibus fuit genitus, sed habitus virtutis
fuit generatus bonos actus, et habitus vitii per malos
quod ille neque inclinare ad actus malos, neque iste ad
actus bonos. R. dis: Ant. habitus non inclinat nisi
ad actus similes illis, a quibus fuit genitus similes in quo
Phe vel moraliter con: Phe tamen non. Consentit ergo
habitus illi actus moraliter similes, in quibus est par
aut non multa in aequalis difficultas. Eadem posse habitus

Pars 2a. d. urtis in Co.

Disp: 2. Sect. 5.

Ydartq gtuplen, cum hbtq urtis sit rabr talis
inclinare ad actq Phe dfnlis, pt ex dictis tu disp.
praecedenti sect. 1. num 8. tu ex ijs, q. attuli hic nu. 6.

Ob: 2o Cum P. Tannero n hbtq gnrati ex
actib. malis possunt qdoq inclinare ad actq bonos sqr
hoes male agendo pte ~~acquirere~~ ~~[illegible]~~ urtis, qd ad
absurd. R. N. hanc sequelam. Rao e. qa eigni
hbtq tunc cum acquirunt n habent dnoae urtis
cum n sint giuncti cum prudia, q ad rae urtis
eab. requirit, licet point postea p aunis acquirere dnoae
urtis tunc sc: cum inclinabant ad actq bonos
Ea q pt p sensu potuerit dicere S. Thomas urtem
ee, q nemo male utitur loqndo sc. d urte, q tali
s. gpleta et put e giuncta cu prudia, Verum hoc

Ob: 3o Ois hbtq urtis includit prudiam q n pt
fri vitiosq. Sola e bona. peccatum e. pegr fri
ex directie prudie Ans ptr. Ois actq urtis pe
dit ex directie prudie. qd ois hbtq urtis includit pru
diam. R. dis: Ans. Ois hbtq urtis sumptq
reduplicae et q talis includit prudiam Con. sumptq
specificae et qad ente Phe N. Sic actq liber
q talis eab. dicit poam et indifferentem n a actq
q e liber.

Ob: 4to Hbtq vitiosq n pt acquire dnoae
urtis qd neq hbtq urtis dnoaem vitij R. N.
Ans; cum e. ex dictis num 7. R. 2o N. Cons.
Rao disparitis ee pt qa ad dnoaem urtis ex coio
rioceptioe n sufficit p aunis inclinare ad amore
obti honesti, et requirit insup varia ois inclinans

Disp. 2. Sect. I

Ad sit virtus, quae triplex, an habitus virtutis sit realiter talis. 15

ad actum malum, quia habitui virtutis quaeritur non per
ad ... ad denominationem virtutis sufficit inclinare ad quem
cumque actum malum, quia ei simul inclinet ad actum bo-
num, quod rite quaerere per habitui virtutis, unde per hoc acq-
rere denominationem virtutis. Fundat a. hoc ratio disparitatis in
voluntate. quod bonum est integra causa, quod malum
est quod habet esse.

Ob. 3. Sed habitus virtutis non nunquam per inclinare ad actum
falsum, quia non habitus voluntatis bonus ad actum malum. Ad 11. Ans.
absolute sumitur. Idem est nostro habitus, quod me inclinat ad
assentiendum: quantum nunquam est naturaliter sine omni subiecto
et est assensus verus, idem in quam me inclinat, ut assentiar
Haec quantum panis, quem ignoro esse gravatum, non est hoc
subiecto, quod est assensus falsus.

Sectio 2.a

De subiecto et causis virtutum.

Tria hic quaeruntur, an habitus virtutum subjectentur, unde in ea
ana in potentiis, quae hoc ad ... realiter discrepant. 2.um utrum in
aliis potentiis ... et voluntate puta sensibus, ... phantasia
et appetitu sensitivo dari possint aliqui habitus virtutis. 3.um an
potentia capax huius vel illius actus virtutis sit ... ipso quantum
capax habitus talis virtutis.

Dico 1.o Ergo non sit absolute necessarium ponendi habitus virtutum in
ipsa substantia ... quia suis potentiis realiter differt, sed virtutes ideales
possunt recipi in intellectu, et morales in voluntate, ... habitus
eos recipi in ipsa substantia ... pars ... quod ... ipso
quod libere agit ... habere ... suos actus, ... habeat ... omnia ... quod ... actus

Pars 2.a
Tractatus.

Disp. 2. Sect. 2.
De subiecto et causis virtutum.

In Coi. producit, ut pr. in actib. supernaturalib. qs elicit cum solo
auxilio Dei, excio (cooperatione) excus. adsistente. qo sed pbo
et 2.da pars j.o qa aa influendo inme in suos actus
vitales, dicat poas ad exercitium suorum actuum qo sicuti
ex hoc capite, hi sibi inme unitum unum instrum h. e.
poas. qarum est ut et habeat sibi inme unitum aliud inme
hoc. 2.o qa nullum est fomentum tribuendi pro auxilio
vim sustentandi aliud actus. 3.o qa hbtus sit magna p
fectio aa, qo debent in illa recipi.

Dico 2.o Possibiles sunt, nec tn dant de facto aliq hbtus virtu
tum in appetitu sensitivo ja pars pbo. qa virtus sit
dsit. hbtus disponens creaturam rationalem ad rite operandum
et ad operandum aliqd rationi qfce. Atq possibiles sunt eiusmodi
hbtus in appetitu sensitivo qo. Inpr. pbo. Ex si actus
motus appetitus sensitivi nec sint honesti frat. ergo nec
sint libi, nec tendant in bonum qa honestum, nec tm qa de
ctabile, multi tn sunt ex his honesti obtinere, illi sc. qui
dictamine rationis tendunt in obtn. de se honesta, quia mi
motus adiuvant et illi in Chro Dno qo hbtus, qui tales
hbtus inclinant, habetur ratio ua virtus eo m. q hbtus qui in
clinant ad actus et solummodo obtinere s. mansuetudinem
ante ua vita, pbo et 2.da pars, qa tota facultas, qd
facto exprimitur, in appetitu sensitivo circa prosecutionem obtu
rum maior honestorum, sufficiens solvat p. cognitionem magis
minus intensas, et hbtus multis. qo sed Dixi. In
Conclo. aliq hbtus virtutum, qa in appetitu sensitivo neqt
poni virtus pia aut fortitudinis, quam temperiam inclinat ad
coniam superflua dictatis, fortitudo vero ad prosecutionem bonum
ardui, in qua nulla apparet dictabilitas. Negata. appetitus sen

Pars 2. Virtutis In Com.

sitiuus tendere in bonum, in quo nulla apparet delectabilitas aut amare cariam delectationis quae talem. Hinc
pondo utique sequitur et in sensu intimo possibiles esse habitus
virtutum esse vid. prudentiae, artis, et similium, quidquidem singulis
actibus illatis respondent in nobis singuli actus sensus interni.
Imo Granados Medina et alii docent de facto post resurrectionem futuros in beatis spirituales habitus infusos virtutum
tam in sensu intimo, quam appetitu sensitivo ipsi actus manentes
supernaturales harum potentiarum quas beati tunc eliciunt.
Ob: Experientia quotidiana auditio actuum bonorum passionis sensim
imminuit, sed hoc negat tribui habitibus voluntatis. Si quia hoc non obiicit
appetitum imo in motibus imo primis proveniens ab appetitu, ergo
debet tribui habitibus appetitus. Confirmatur: Actus appetitus
saepe sunt boni, quatenus sic dequatur a ratione, quo pro illis filius
eliciendis et fornicandis praeobstat. Eruient habitus. Confirmatur 2.o
Actus appetitus et voluntatis sunt sibi pro modo prosecutionis circa
idem obiectum subordinati, quo sicuti voluntas in suo genere amandi
obiectum honestum proficit per habitum, ita et dicendum est in
suo genere amandi proficit appetitum. Haec ratio etsi probabilis
suadeat non est de facto aliquis habitus admitti in appetitu.
Resp. nihilominus n. dmi: illa est diminutio passionum
appetitus quod actus prosecutionis sufficienter salvatur per rationes
magis et minus intensae proponentes obiectum delectabile quod actus
ut fuga sufficienter frenatur per habitus voluntatis ex quibus est pars
ad Confirm.
Dico 3.o Nec dantur, nec dari possunt virtutes in sensibus
externis. Probatur. Ex probatione capitis virtutis debet tendere in
obiectum et se moraliter honestum et dependenter ea dictamine
rationis. Atque sensus externi neque tendunt in obiectum de se moraliter

Pars 2a
de virtib.
In Coi.

Disp. 2. Sect. 2.
De obto et cais virtutum.

honestum, neq habent aliquid dictamen s. regula rationis, q diri-
gant, nisi sumendo circa suum obtum. qo en qb. ob. pr
habitus virtutum aliqs a Spec. impressis a. cognob. magis
[illegible] intensis et facto reperi in sola voluntate, ad quam tm
actio. honestis, q usant circa bonum alienum, q tale, cuius
mi e sola amicitia s. bonum erga Deum s. Rmum
sed ex partib. q usant circa bonum proprium ipsi operantiq
tale, cuiqui sunt oes reliq virtes morales, q sunt amant
in obto honestate, ut morale bonum ipsi operanti. Aliqui
aliq ea illis, puta iustitia, misericordia, liberalitas et similes
amant ex [illegible] aliqd alii bonum n tn amant illud q tale
alias n poenitq ex in hostes aut eos qs odio prosequuntur
ex misericordes, liberales aut iusti, qd est falsum.

Dico 4to Vt aliqd obtm sit gnaatr cuiusvis huiusmodi
illius virtis n sufficit ex [illegible] cuiuslibet [illegible]
virtis, sed requirit ut ex natura sua et p se sit capax alicuius
operationis perfecta s. aliqs efficacis et [illegible]. pbr. Ita
ad denominatione virtis sufficeret capacitas ad qlemcumq
actum huius aut illius virtis, sequitur n tm in Angelis, cum
ex in Deo eadem virtute poenitentia, humilitas, castitas et
res virtes morales. qd est absurdum. qo. Sqla. pbr. Tam
Deus, q Angli possunt elicere simplices qplacias circa obta
[illegible] talium virtutum, atq hae sunt actus eiusmodi virtutum. q.

Confr. 1o. Ad eandem virtutem spectat actus, q vol
mihi, et actus, q volo alii honestatem talis virtis. 2o. Ad
eandem namq virtutem misericordiae pertinet velle seipso
sublevare miseriam pauperis, et velle, ut alter eam sublevet.
Item ad eandem virtutem castitatis spectat seipso abstinere
ab oi copula illicita, et dissuadere ut alter ab ea abstineat

Pars 2. de virtib. In coi.

item tam bene actus virtis poenitiae satisfacere pro peccato proprio, quam gaudere, quia proprius satisfecerit, quam suo. Sed atque nulla est virtus, cuius honestem non possint nobis confidere nobis Deus, vel Angeli aut gaudere de eadem in nobis obtenta, quo nulla erit virtus cuius non sint capaces Deus vel Angeli.

Confir: 2o ad hanc vel illam virtutem non tantum pertinent actus obstinatum et conditionati, sed tamen bene actus misericordiae dicere absolute, volo dare pauperi pecuniam, quam habeo ex intentione sublevandi illius miseriam, quam dicere conditionate vellem dare pauperi pecuniam ex simili intentione, si illam haberem: atque nulla est virtus circa cuius obiectum formale non possint saltem Angeli habere actus conditionatos ut quidam antiquitus patebit, quo nulla erit virtus, cuius non sint capaces Angeli. Dixi saltem Angelus quia Deus nequit elicere hos et similes actus: Si per impossibile haberem superiorem, qui mihi praeciperet illi obedire: si posset mutari elicere solos actus bonos quos mutarer. Si per impossibile haberem febrim illam patienter tolerare. Si per impossibile eam habeo, vivere caste. Ratio a priori est, quia summa excellentia Dei exigit, ut sub nulla conditione spectat a seipso, ut ratione alio. (a) mutabili, aut alicuius imperfectioni obnoxius, ergo est per nullam rationem dignum, sed a quo tamen merito laudatur Augustinus: sed hunc actum. Si per impossibile Augustinus esset Deus, et Deus Augustinus: vellem Deus non esset, ut tu Deus esses quia posita per impossibile illa conditioni, quod Augustinus et Deus non possit nisi imprudenter desiderare privari Divinitate, ut ali illa potiretur. Dixi in Conclusione ad subtum capax alicuius virtutis requiri, ut sit per se et ex natura sua capax alicuius actus [illegible]

Pars 2a
de virtut. In Coi.

Disp: 2. Sect: 2.
De subto et Cais virtutum. ff.

s. efficacis et abti talis virtus, qa tunc eigmi affg nre
pugnat cum sbto ex naa rei, sd tm p accns ex aliq
circumstia, cum hotu virtus n impedit, alias caro et mulo
n infunderent in baptismo hotg supnaales ad coerendos
oculos ac linguam, neq ppetuo amenti, dum baptizat, q
fret ullg hbtg supnaalis, qd e falsu. Rao a priori
qa hbtg virtus n curat qd poit sbtu facere spectatis
ab. circumstijs, sd qd poit facere p se, unde n impbbl
aliq ponunt in Chro Dno hbtu infusu poenitentia
qa naa haa erat illig de se capax peccati, etsi n po
tuerit peccare p accns rae unionis cum psona Divina
Ex eodem Cap: apparet poe in beatis naa e hbtg
infusos virtutum moralium, etsi rae statg beatitudinis
p accns impediant ab earum exercitio. Sd cur n ma
net ei in beatis hbtg infusus fidei? R. qa beati
n pount exercere ullum actum p prium huius virtus, sicut
pount exercere actg aliarum virtutum pount namq
efficacior gaudere de obtenta beatitudine, q e actg p prius
spei, isq unq ex primarijs, pount gaudere de ad
ctib. virtutum moralium exercitis in via aut in poa
aliqd circa illas dumtaxat agendi, et sic de caetis.

Circa caas virtutum qstat ex dictis, caa e. mortis s.
sbtu illarum et facto e solo voluntas; efficiens sd actg et
poa; p rae sd actg boni, ad qs hbtg virtutum gaudent aut
inclinant. remota e beatitudo. Finalem eam nullam in
venio, qa ipsemet sd qdam fia sbti.

Salvi. virtute. in vi-

Sectio 3a

Utrum et quomodo virtutes consistant in medio.

Dico: duobus conatibus, primo utrum in aliquibus virtutibus possit peccari per excessum, [illegible] per excessum etc. 2. Sensu quo sit virtutem consistere in medio, quod ad naturam virtutis pertinet requiritur à SS. et Philos.

Dico primo: Aliquas virtutes quales peccari simul per assumptionem excessum: Theologicae quales sunt Fidem, Spes, Charitas, Obed: Religionis, et similes virtutes, quales non possunt peccari per excessum: Probatur 1. quia quis peccaret in fide nimis multa Deo credendo, aut in charitate Deum nimis amando, quis in obed: Deo in nimis multis obtemperando? Sic et in aliis virtutibus, Justitia, Castitate, et similes non possunt peccari per excessum: nemo enim prudens dicet illum fuisse impudicum et incastum, qui cum periculo vitae abstinuit a licito usu matrimonii, neque intemperatem qui fame et inedia se enecavit, ergo neque in omnes virtutes tales peccari simul per excessum et defectum. Ratio a priori est, quia cum istae virtutes sint in aliquo perfectissimo, ut religio, iustitia, fortitudo, vel in aliqua certa, ut spes, castitas, spes virtutes primi generis non aliud perscribunt, illud ponunt obtinere illarum in esse quieto. Utrum autem ponat plus quam [illegible] alium aliquem virtutes, [illegible] ipsa non curant. quia ipsa non possunt peccari, nisi quia virtutes illae primis [illegible], nec ponat aliquid [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] ipsa [illegible], [illegible] ponat [illegible], ipsa non attendunt, ergo in has non possunt peccari nisi per excessum, cum quoque [illegible] nullus virtus [illegible] utrumque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Disp: 2. Sect: 8

Quid dicam fortes qui stant in medio?

Dixi in gloss: ē ocs uates, q̄ ē aliqs pd̄ secari
p dfs, s. declinat ad ultimq; oppositū. Stat d̄ Ille baiulat
ē sl̄ peccat, sp̄ peccatis, ll. p̄ sed̄ gaudium: ita sortiendo
ē sl̄ peccat pd̄, ll. ni nio timeto, sl nimia audacia, sem.
ie. Dixi. 2.d ē uates q̄ sales, qa nd nego q̄ debet
aqua uiqung uetus poe addi aqua mala, an potabile
Dei, qa su Pfd u.q. timis gmando, n peccabis ē charos
ē dobedis, sl obedias qfrendo n peccabis ē spia, nd iusta
R: ergo appellat eos qui sed̄ beatificat nunq; intesa, ed
ideoq; m̄ tal, qd̄ pd̄ secari p excessum ē uates Spei. Sy.
dist Ans pd̄ secari ē Spem, ita ut ne eq̄ in appetitu d̄
beatitudine, sl mala obtinū, sem plus obti n. sl tendit
e. in remo sl hanc sl. ita ut ancessq; illa sl mala
frater. con. - sd n. q̄ seq. Sed ex, ergo, ergo
autem Spei mala appellat uisum, sl appetet illa sl ultra
sl nd dat. aliq ita d, qa beatq; qdas supponit esse judicū
poitbi et Rectorie obti, ng a. nisi p Rectores immutabiles
saligs pbbo judicare. sed aliqtend uiso beatifreat intesa
q̄ sl mensura grad, ew q̄ an hac ulta d dicit. Sa hic
Nlo 2.d Vitem, qendo in medio nihil aliud sq sl
q ad duorum urtiq regni pertinet in aliqd dum
ro q poit inficiat uituari s. omne phibent, abipsa
sola s. d abaliq alio urte. pll ex Spi aueptic 55. ad
Philow. neq; aspiraret nd; ellud axiomd ita qnd aspiraret
Q. qd sentiendum s. d urtes. iliq; ad d illa ut modo
ps fiunt? R: ē ciptm urtes, ita d ex pro obti illum
ad poe pedem excessu sp. sed hic d, qa sunt
d oia d sunta p sedio, qd ē suam, ita d ex ne sti iliq
idem ello jdellud et aliq urtib. ilellib. peccat a pd
Est qdem mala uariosl inuestigare alibi sed secreta sq

inutilib. Speculaob. A suum statum nil quaerentib. terere cum orandum esset, et alijs rebus vigilare. Sed tunc non peccat, cum scia, sed cum alias virtes.

Disputatio 3.a

De virtutib. In pulvi. &c.

Sectio 1.a

De Virtib. Supernaturalib. per se infusis.

Virtus supernaturalis per se infusa, ut abstrahit a Theologica et morali distinguitur habitus per se infusa et permanens, adjuvans potentiam vitalem ad agendum actus supernaturales, et tenens se ex parte potentiae, ubi circa unum hoc per se infusa esse absolute supernaturalia, neque omnia per se infusa esse absolute supernaturalia, neque omnia absolute supernaturalia esse per se infusa. Ratio est, quia species illius Angeli est in sententia D. Thomae, et species, ijs acquirit aliam speciem in instanti separationis sed ex multorum sententia per se infusae, et tamen in sua substantia naturales. Item actus supernaturales fidei, aut spei sunt aliqui supernaturales in substantia, non tamen aliqui per se infusi, sed acquisitum. Ad suppositum quod circa virtutes supernaturales per se infusas a Theologis cuiusdam sunt sententiae. Primum utrum dentur aliqui virtutes supernaturales per se infusae. Secundum utrum praeter virtutes infusas Theologicas dentur etiam per se infusae morales. Tertium quod sint de facto virtutes supernaturales per se infusae, et num omnes ab invicem realiter distinguantur. Quartum quomodo connectantur inter se et cum gratia habituali. Sextum quomodo connectantur cum virtutibus naturalibus.

Dico 1.o dantur de facto aliqui virtutes supernaturales per se infusae

Pars 2.
de virtute in publico

Disp: 3. Sect: 1.a
De virtib. supernaturalib. per se infusis.

Ad 1.um Pro. 1.o quia quilibet natura per manens quod non est per se immediate activa exigit facultates s. potentias permanentes et causas ad agendum opera sibi consentanea, ut patet inductive omnium naturarum creaturarum, atque gratia habitualis hic se in ordine supernaturali (: h. est in statu elevato ad eliciendos actus supernaturales quidquid Divino consortio :) per modum naturae (: est e. d. se, ac radix et origo omnium operationum honestarum supernaturalium, et ipsa non est per se immediate operativa, quo non hic potentias supernaturales permanentes et inhaerentes, quas nos vocamus virtutes infusas. Pro. 2.o consentaneum est praesenti ordini Divinae providentiae agere per causas 2.as, et potentias creatas, quae possunt contineri in virtute illarum, atque possibiles sunt habitus infusi in quibus virtute contineantur actus supernaturales; dicendum est hos non pluribus de facto immediate ab ipso Deo per auxilium eorum, sed per habitus infusos, tanquam per causas 2.das.

Ob. Habitus supernaturales per se infusi non sunt necessarii ad actus supernaturales, neque ratione vitalitatis, neque ratione supernaturalitatis, quo fiat ut ponuntur. Confir: mala esset haec argumentatio, dantur actus naturales quo est habitus naturales, quo est mala erit haec argumentatio dantur actus supernaturales quo habitus supernaturales. R. n. cons: Ostendi e. immediate habitus supernaturales esse necessarios tam ut natura rationalis put elevata quam gratia operationes sibi propria, tum ut haec ratione potentiae vitales producant actus supernaturales m. magis consentaneo ordinariae Dei providentiae. Hinc ad confir. R. constatum neque e. intuli existentiam habituum supernaturalium precise ex existentia actuum sed aliunde. R. 2.o n. cons: Ratio disp: est quia potentia sine habitu naturali est adaequate completa ad actus naturales (: ab illo e. accipit solum fere potentiae :) at vero potentia sine habitu supernaturali, non est completa ad actus supernaturales, ab illo e. accipit simpliciter potentiae.

Vrgeo. peccatores gnaalissé dicunt multos actquie
tutu supnaalium sine ullo hbtu infuso qo hi n si nenij
poa elevata ad gnaabo agendu. R. dis. con. poa eleva
ta simpbr con. poa elevata p gra hbtle n. ciu e. pts
ex dictis p gctre.

Dico 2.o dant de facto urtes supnaales Thlgicae, ita
con oes TT. Pbr. 1.o ex Concil. Magunt. cap. 7. ubi ait
cum veniam peccatorum hoo ei Dei gra et Spiritu S. una cu
Fide sml Charitate in corde diffusa ac spem accipit, ijsqdonis
in ipso manentib. n ia tm reputat aut noiat, sd vehe eni
pit iustg. et Trid. Sess. 6 de Justific. cap. 7. ingt. In
justificatione cu remissione peccatorum hac via sml infusa accipit
hoo p Jes: Chrum, qui indit, Fide, Spe, Charitate. Atq hoc
et sbia loca Concil. Trid. n pount ilgi de actib. cu n sint
aliqd pmanens sd transiens. qo dbt ilgi de hbtib. qo ex mente
Conciliorum dant hbtq s. urtes supnaales p se infusae Thlgicae

Confr. 1.o Fides Spes Charitas, de qb. agunt Concilia
tam b infundunt infantib. in Baptismo, q adultis
iustificatis p gtitie, atq infantib. n infundunt actq fidei
aut Spei aut Charitatis, qo hbtq. Confr. 2.o Trid.
Ead: Sess: ut pt ex c: 6. disgit actq fidei, Spei et Charitatis
qb. se peccator disposuit ad iustificatione, a gra, Fide, ac Spe
q infundunt in ipsa iustificatione qo n tgr de Fide, Spe Charte
actali, sd hbtli. Confr. 3.o qdo peccator iustificatur
in sacramto cu sola attritione, existit in illo eode insti Charitas
de q Trid. loco cit. atq n existit tunc uti supponimus
Charitas actualis, qo hbtlis. qo dat hbtq infusq Charitatis.

Ex qb. pt existia urtutu supnaalium Thlgicarum

Pars 2. d. urtib. | Disp: 3.ª Sect: 2ª
D urtib. Supnaalib. p se infusis. ff.

Ipsi pbri. put habent aliqd pmanens et dstu ab ipsis actib. pbblig
ee de Fide. Licet id negent multi TT: cum P. Vasquez
eo qd nullibi Concil. utantur noe hbtg l. urtis hbtis qd
tn parum pbat. Saepe e. Concil. dfiunt rem sgfcatam p uocem
q utuntur Scholastici qn utatur uoce Scholastica rem
illam sgfcante, sic dfiende Chrm ee hoe dfiunt sml
ee oal raote; item dfiendo graam iustificantem in hae rte
et infundi dfiunt eo ipso ee cuns, tametsi eigni enis n utantur
Ob: Innoc: 3. in c. majores d Baptismo et Clem.
5. in Concilio Viennensi pposito TTgrum opinionib d existia
urtutum infusarum Fidei, Spei, et Charitatis appbat tmat
pbbliorem sntiam affirmantem, qd existia urtutum infusarum Thlgi
carum n excedit limites pbblitis R. n. Ans. qa ut b
adutit Suarez lib: 6. d graa cap. 4. num. 5. Konnic
disp: 6. num 5: Ripalda de ente supnaali disp: 1ro sect.
1: nro 3. in ijs locis n cutebat circa existia urtutum
infusarum /: supponit e. ibi tanq sta in adultis :/ sed tm c
usia erat, an ea infundentur parvulis in Baptismo ante usum
raois, eo qd tunc tporis uderent otiosa, et b solum indiscrete
lutum e, donec affirmante apte dfiunt Trid. Sess: 6. d Iustifica:
c. 7. Dico 3.º Tres tantum sunt urtes supnaales Thlgicae
Pbr. 1.º ex D. Paulo 1.º ad Corinth: 13. Nunc
a. manent fides, Spes, Charitas tria hae Ma-
jor a. harum e Charitas, q dicto uirtutum u sentiu
circa Deum d q ibi agebat Aptus, fuisset mala
si aliq omisisset, neq b. excluisset peminentiam
charitis sup oes alias urtes omissa aliq urte Thgica
cum q eam n gtulerit. Pbr. 2.º qa urtus Thlgica
put e hbtg uia dstg a lumine gloriae, et alijs hbtib

propriis patriae dicit: habitus quae creatura rationalis in hoc ordine prudentiae disponitur ad rite et laudabiliter cognoscendum, atque amandum Deum ut Authorem et finem tam naturalem quam supernaturalem, atque tres tantum modi sunt ita cognoscendi et amandi Deum, quo tres tantum sunt virtutes Theologicae. Mi. probo. Ad cognoscendum Deum per ordinem ad meritum requiritur de facto et sufficit solus habitus fidei: per hunc enim innotescit nobis Deus ut author naturae et gratiae, et ut ultimus finis cum omnibus reliquis ad ipsum resibilibus. Idque sub unica formali ratione Dei revelantis. Ad amandum vero Deum ut nobis bonum requiritur et sufficit habitus spei. Ad amandum denique Deum ut sibi ipsi bonum requiritur et sufficit habitus charitatis.

Dico 4.to Virtutes Theologicae distinguuntur de facto realiter ab invicem. Probo. quia Fides et Spes manent in peccatore fideli, amisso per peccatum mortale habitu charitatis, et quis de facto ipsae invicem nunquam separentur: nunquam amittitur habitus fidei sine habitu spei autem vicissim. Disgi nihilominus realiter inter se probatur ex Concil. et PP. quae de iis virtutibus sepe loquuntur tanquam de virtutibus realiter distinctis, nec immerito cum sint habitus ad diversas potentias.

Sectio 2.a

An dentur virtutes infusae morales.

Ee poibles nemo prudens hactenus dubitavit enim de facto negat Scotus cum suis Durandi Argentin. Bassolis et multi ex antiquis affirmant S. Thom. et doct. Thomi. quibus subscribo. Probo 1.o ex illo 2.do Petri 1.o omnia nobis Divinae virtutis suae ad vitam et pietatem

Pars 2a
d. urtib. Inpltr.

Disp. 3. Sect. 2.
An dentur urtes infusae morales?

donata sit p. q. mra et preciosa nobis promissa do
navit, ut p. haec efficiamur Divinae qsortes naae ubi
pruba ad qsortium divinitis qcessa inter ptes coci ilgunt
urtes infusas, et qa n. tm Thgicae qfunt, verum ee mo
rales ad ictum, et pietem Christianam et dhis locus ille est
explanandus. Pbr. 2.o Ex Innoc: 3. in c. Majores
de Baptismo, ubi supponit in adultis in baptismo
donari fidem, et ante et alias urtes, solumq. utit
in dubium, an eae infundantur et parvulis: atq. p.
ly alias urtes n. rite ilgt. Sola spes. qo Innocentius
censit p. urtes infusas Thgicas dari et urtes infusas
morales. Pbr. 3.o ex Trid. Sess. 6. cap. 7. ubi
Concil: definit Justificationem esse renovationem Iudicorum p. in
fusionem gratiae et donorum. Atq. hic locus neqt ilgt. d. in
fusio actuum, sed habituum, neq. est ratio eam limitandi ad
solos habitus Politicos et includendi morales. Pbr. 4.to
Ratio, qa hoc iustus n. tm mtt augtum gratiae et gloriae
p. actus supnaales urtutum Thgicarum sed et urtutum mo
ralium, qo sicuti ordo paidiae Dei et gratiae habitus ei
gant poam elevantem inca s. urtes infusas Thgicas p.
actib. supnaalib. Thgicis, ita idem dicendum d. urtib.
infusis moralib. rpine ad actus supnaal. morales.
Verum licet haec qlo sit certa et cois inter SS.
n. est tn de fide, qa testoniae scripturae, Concilium
et PP. possunt abste explicari l. d. solis urtib. Thcis, l.
d. ipsis actib. supnaalib. urtutum moralium
Pbr. 1.o In justificatione tm infundantur urtes neariae

ad gsequendam vitam aeternam, sed ad hoc non sunt necessariae virtutes morales. R. 1. ma. Ad gsequendam absolute vitam aeternam non sufficit gratia habitualis, infunduntur quod prius virtutes in ordine ad augmentum vitae aeternae: quod non tamen obtinet pactus supernaturales Theologos, sed etiam morales.

Pars 2a de virtutibus in pluri

Ob. 2o. Obiecta formalia virtutum moralium sunt innumera atque non est credibile Deum iustificato infundere habitus supernaturales innumeros. quod. Confirm. multa sunt obiecta virtutum quorum cognitionem nunquam assequuntur iusti mente illuminati. quod sicut sola infundendi sunt virtutes morales. Dicere enim infundi tantum aliquis est Divinare. R. 1o. n. mi. Contrarium est. patet ex illo Sap. 7. venerunt mihi omnia bona pariter cum illa et innumerabilis honestas per manus illius. Habet enim D. August. tr. 8. in pr. epistolae Joannis. Sanctitas, inquit pietas, incorruptio castitas, modestia, sibi brietas spiritus haec tenenda sunt, quae intus sunt omnes haec virtutes, quas nominavi quas enim sufficit omnes orare, quae si enim citus est Imperatoris quae sunt intus in mente tua. quam enim Imperator pacificum suum facit quod ei placet, sic Dominus Jesus Christus incipiens habitare in interiore homine. Ergo patet ad confirm. paucis enim se habet ad existentiam virtutum infusarum dicta cognitionem, alias rusticus et idiotis valde pauca virtutes morales deberent infundi. Ratio probabile mihi videri solis iustis non infundi omnes habitus virtutum moralium possibilium, sed tantum illarum quae contingunt ordinariae pro occurrere, quando enim contingit aliquis actus virtutis ordinariae pro fine auxilium supernaturale eorum virtutes morales pertinentes ad voluntatem, quam simul infundunt virtutes pertinentes ad intellectum. Atque Deus non infundit solis iustis

Disp: 3. Sect: 2.

Pars 2. An dantur virtutes infusae morales?

d. virtib. in pctis

virtutes intellectuales, dictivas, sglarum virtutum moralium mae. si illae qui habentur in speb. impressis, sic n. glibet iustus dum et iustus, eo simul hinc a mae prudentissimus: si qd neq infundit sglis iustis oes virtutes morales. Rx. n. mi neq hinc sequitur iustum quemlibet poe. circa sgla obta facilia virtutum moralium prudentissime discurrere, qa spes supnaales, p qs fiandi sent eigmi discursus pendent a speb. naalib, qs n oes iusti sibi q parant.

Ex his sequitur, 1o. tot dari virtutes morales supnales p se infusas, qt dant virtutes morales naales. ratio est, qa nullus status ditus virtutis moralis naalis, cui simile supnaalem n poit elicere hoc iustus. Sequitur 2o. Virtutes supnaales morales p se infusas disgi realr a fide spe, qa pount ab illis separari, ut pt in peccatore fideli, in q manet ullus habitus supnaalis infusus pt fidem et spem, utrum n. disgant realr a charitate. arto n qstat. poibles e. n in supnaalib poe magis. ming virtutes sicuti in naalib. pbabilis putarem ppa coem authoritem disgi realr. sicuti et ipsas virtutes morales inter se. qa n. aliq ex illis qtinens sb se tanq gra plures spes n. q. castitas qtinia urginalem, p aqualem viduale. utut p sglis eigmi speb. ponendi sint habitus supnaales p se infusi dsti, ho neq sae neq authoritate pti fidi.

Sectio 3.

De connexione virtutum supnaalium inter se et cum naalib.

Dico 1o. habitus fidei et spei ita pendent de facto ab invicem, ut unus sine altero n poit existere pti sui authoritate Tgorum. Utrum a. hoc ingenio creatur an naa rei

Pars 2a. d. artib. in plori.

De genere virtutum supernaturalium inter se et cum naturalibus.

an solo Dei beneplacito nobis non gratia probabilius putare non re-
fundendum in solam voluntatem Dei ecclesiam? Suppono e. tamen
probabilius posse absque peccari contra Fidem non peccando contra Spem,
ut patet in eo, qui negat matrimonium esse sacramentum, sed hic est non eliciat
ullum actum eiusdem Spei, sed vicissim posse absque peccari contra Spem non
peccando contra Fidem, ut patet in eo, qui omittit peccatum Spei tunc
quando urget preceptum sperandi aut salutem positive ex odio
Dei contemnit. Et facto tamen raro dispositio contingit sine haeresi,
quia ut plurimum oritur ex Judicio falso, quod quis judicat salutem
sibi esse impossibilem, aut judicat melius esse statim mori, et ei-
num pro re, quam diutius vivere cum incertitudine salutis, quorum
utrumque est haereticum.

Dico 2.o Habitus fidei et Spei non dependent a gratia
et charitate. Probatur quia manent in peccatore, in quo non manet
charitas aut gratia habitualis. Oritur a probabilius hanc dependentiam
ex natura ipsorum habituum ne dicamus toties Deum facere
miraculum, quoties habitus Fidei et Spei in peccatore quis-
quam fideli sine gratia et charitate. Unde etiam dixi in materia
de Fide probabile esse quod habitus Fidei et Spei saepe longo tempore
prius infundantur ante habitus charitatis.

Dico 3.o Reliqui habitus supernaturales infusi, qui a fide et spe
realiter disgruunt, dependent de facto a gratia habituali et charitate,
etsi hae duo realiter disgruunt. Probatur. Cum Authoritate Philo-
rum. Quia supposita dicendum est illam dependentiam provenire ex
natura ipsorum habituum ne rogamus Deum facere miraculum,
quando destructa gratia habituali et charitate omnes reliqui habitus
supernaturales excepta Fide et Spe in peccatore fideli distinguunt
imo sentio omnem gratiam formaliter sanctificantem esse possibilem
habere sibi naturaliter annexos omnes habitus virtutum moralium, quia

Pars 2.a d. virtib. Cap. 1.

Disp. 3. Sect. 3.a

Et generic. virtu. supernaturalium inter se, et cum naturalib.

ois gratia Sanctificans eleuat hoes ad ordinem et vitam supernaturalem, adeoque gratia petit habere secum tanquam passiones sibi debitas propria inclinationem, quibus sibi tamen ratione complectatur in ordine ad eliciendos actus supernaturales.

Ob: ideo in peccatore fideli manent habitus fidei et spei, ut habeat propria gratia inclinationem per actib. quod per se debet se per actus haud virtutum ad iustificationem disponere atque per se se disponere per actus virtutum moralium, puta attritionis et similes, quo ei per his ponendi erunt in peccatore habitus infusi virtutum moralium. R. N. Caliter major: tanquam adaequatum debet esse insuper addi, et quia habitus fidei et spei non pendent naturam suam a Charitate et gratia simili pendent habitus infusi aliarum virtutum.

Dico 7. to Neque virtutes supernaturales per se infusae pendent a virtutib. naturalib. neque virtutes naturales a virtutib. supernaturalib. ex parte gloriosi probatur. quia in puero recens baptizato aut peccatore recens quando si habitus infusi omnium virtutum moralium et nonnunquam in magna intensione, scilicet tunc sc: quando peccator actibus valde intensis ad iustificationem se se disposuit, aut multum gratiae habitualis ante peccatum habuit. et tamen in neutro horum si habitus virtutum naturalium imo in peccatore possunt esse plurimi habitus vitiosum quo virtutes infusae non pendent a virtutib. naturalib. Ratio a priori est, quia virtus infusa habet se per modum potentiae, virtus autem naturalis per modum facilitatis. Sed ad existentiam potentiae ad humanum illum actum sine facilitate ad illum. Dixi in gloriose habitus supernaturales infusi quia si dentur habitus supernaturales acquisiti quod mox, hi per omnes pendebant a virtutib. naturalib., ipsorum

Pars 3a. d. artib. in princ.

De connexione artium supernaturalium inter se et cum naturalib.

et facto nunquam in nobis elicitur actus supernaturalis sine naturali

Obj: ad 2.am pars. Quidam qui in Judaeo, Gentili l. Haeretico existunt saepe artes naturales sine ullo urte supernaturali infusa. Ratio a priori est quia ex facto negant a nobis elici actus supernaturales, qui simul eliciant naturales, possunt tamen elici naturales, qui simul eliciant supernaturales illi a. naturales. quod si boni, generant habitum artis, et sic sequitur. SS. PP. Si quidem negant in Judaeis, Gentilib. l. Haereticis unam urtem loquuntur de urtib. utilib. ad salutem non a. de urtib. simpliciter sumptis

Sectio 4.

Reliqua de artib. supernaturalib.

Quaeritur 1o. an habitus supernaturales infusos debeat aliquis supernaturales acquisiti. R. 1o. tales habitus esse possibiles, cum ex parte naturalis mens libera sit capax non tantum iuvari efficiens sed et inclinari facta ad quemcumque habitum, cum negat dari qualitas acquisita supernaturalis s. quaesita ab actib. supernaturalib. s. aliunde acquisita facilitas et inclinatio illa ad actus supernaturales. R. 2o. probabilius non dari de facto ullos habitus supernaturales acquisitos. Ratio est, quia nulla est rectitudo eos admittendi, cum tota facilitas s. promptitudo, quae post frequentius elicitos actus supernaturales insti in se exprimitur possit salvari per solos habitus naturales, quantos ex actib. naturalib. comitantib. actus supernaturales, aut ex ab ipsis actib. supernaturalib. cum eius speciebus memorativis, quas habent dum omnes de actib. supernaturalib. elicitis in omnia satis clare pateat posse aliquid supernaturale producere, aliud tamen naturale. 2o. quia Th. S. Ignatius Concilijs et PP. docentib. in peccatore fideli non manere alios habitus supernaturales p.

Disp: 3. Sect: 4

Pars 2a Tractatus — Relig. d. virtib. supernaturalib.

In pri. — pr. fidem et spem. Certum a. est peccatorem post lapsum manere aeque facile ad alios actus honestos quos elicuit frequentius in statu gratiae ac fuit ante lapsum. 3.o quia via argumenti adversariorum habent instar in speciebus memorativis naturalib. elicitis ex actib. supernaturalib. ut patebit ex solvendis obiectionibus.

Ob. 1.o Caeteris paribus tam potens est actus supernaturalis in genere supernaturali, quam naturalis in genere naturali, quia actus naturalis producit actum naturalem et supernaturalis producit supernaturalem. Confir: Ita frequentius exerceret actum amoris Dei supernaturalem sine ei naturali, fieret procul dubio facilius ad amandum Deum. quia actus supernaturales generant habitum supernaturalem. At argumentum probaret esse species memorativas d. actib. supernaturalib. debere esse supernaturales. Probaret item Angelus pr. producere alium Angelum sibi similem, sicuti bos pr. producere bovem a. vitulum. Resp. n. absolute cons. Ratio est, quia in actu naturali et supernaturali non sunt caeteris paribus, quidquid actus supernaturalis in multis aliis perfectionibus superat naturalem, quia potius generandi habitum in eodem genere sibi similem abundet quam sit, sicuti Angelus multis aliis perfectionibus superat bovem quia quam sit potentiam producendi sibi similem quam habet bos pr. Angelo. Hinc ad confir: n: cons. pr. e. ut pr. eundi actus ita facilitas generare ab actu naturali generato est actu supernaturali.

Ob. 2.o Quidquid exigit principium supernaturale est supernaturale atque totus genitus ex actib. supernaturalib. petit principium supernaturale. Sempe ipsos actus supernaturales quia negat esse naturalis. R. disq: ma. quidquid petit principium supernaturale dictate est supernaturale cons. indictate n. Ob.

naale l. supnaale. N: Hbtq a. relictq ex actib. supnaalib. /: idem esto Iudicium de speb. memoratis in qb. aeque urget h. argtum. /: et indifferens, ut oriatur ab actib. naalib. l. supnaalib. l. et a solo Deo et coaeterli.

Ob. 3. Hbtq p. se n. inclinat ad actq spe. diuersos, qa multo minus ad gnre. diuersos. inclinaret a. si ex actib. supnaalib. gnraret hbtq naalis. Et h. argtum infert pr. ex speb. memoratis naalib. de qb. s. ut gsidanti patebit. R. abste disq. Ans. hbtq n. inclinat p. se ad actq diuersos spe. Phe. N: /: idemq. namq. hbtq, q ex motiuo charitatis inclinat ad fugam peccati mortalis in maa furti inclinat et ad fugam mortalis in maa luxuriae eisi hi duo actq spe. Phe. differant. /: spe. morali. N: Eodem m: disq. qsequens et N: qseq: Actq e. naalis et supnaalis. Eodem obto n. differunt spe. morali in ordine ad id, penes quod diuersificantur hbtq, sed spe. Phe.

Q. 3. Vtrum hbtq infusi virtutum supnaalium oriantur efficienter a graa hbtli, an tm moraliter et enigitiue. Cois sntia T. docet oriri tm moraliter. Ego u. R. probbtiq oriri et efficienter. ita expresse sctq Thom. 1. 2. q. 1. D. vro. art. 4 ad 1. ubi ita ait, sicut ab essia aa effluunt eiq poa, q si opaoum ppia, ita et ab ipsa graa effluunt virtutes p qs. pmouemur ad actq, et sdum h. graa qparatur ad voltet tanq. mouens ad motum. Rao et, qa in ordine naali pprietes, pfluunt efficienter a naa l. essia, cuiq si pprietes, ut pbt inductio oium naarum ignis aqua ligni etc. qo idem dicendum de graa et eiq pprietib. in ordine supnaali. verum.

Parsa. Disp: 3. Lect: 4

Partib. In pibri. f.

Partib. In pibri. Ob: 1.o Vrtes supnaates dnr p se infusae à Deo q̃ non
pcedunt efficenter à graã hbtli. R. N. Cons. Graã e.
Dicibus pueniente, dicunt infusae à Deo, et tn dicunt
efficenter ab eo cum auxilio Dei ex eo, q̃ est hbtus in
fuso in hoc iusto. Rõo a priori est, quod vrtes
dicant infusae à Deo, sufficit n̄ fuisse separatas virib
naalib. et ordinariis, cum q̃ ppriu nempe graã
fuisse à Deo libere gessam.

Ob: 2.o Hbtus Fidei et Spei n̄ pcedunt efficenter à
graã s. gsuant e. in absiã illius. q̃ neq relinquitur
vrtes infusae. R. N. Ans. multi e. effg, q̃ pdu
cti ab una caã gsuant dd illã absente a solo Deo
ut pt in fcã ignis, eq ligni. Idem gtingit in vit.
pprietio frarum, q̃ sunt dispoes ad illam, cuiusmodi sunt
Fides et Spes, ipsa graã hbtlis in hoc adulto.

Ob: 3.o Lumen gloriae et scia infusa, q̃ in Chro
et beatis comitant graã n̄ pueniunt efficenter à graã
q̃ neq relinq hbtus supnaales. R. N. Cons. Rõo dis
paritis est, qa lumen gloriae et scia infusa n̄ de
bent graã en naã rei s. atq illam spe comitarent,
sed ex liberali pmissione Dei tanq pmium meritorum
hereditas, voluntas adoptionis, seq gtingit cum alijs hbtib.
supnaalib.

Ob: 4.to En graã Angelicã n̄ pfluunt efficenter
hbtus supnaales, gtinentiae, abstinentiae, et similes q̃
neq en graã hbtli: sed e. eiusdem spei. Et a pluribus
pbaret neq qdem à Deo pduci in hoc pduci ad
psiam graã hbtus supnaales gtinentiae a abstinentia

Disp: 3. Sect: 4.
Relig. d. virtutib. supernaturalib.

26.
Pars 2a
d. virtut.
in pulvi

qa n. p. dicunt in Anglo. R. obste n.
cons: Rao est, qa Deus ut Author naturae p. bet gratiam
jeursum ad producendos habitus supernaturales dependentes a
capacitate sobri ing existit. Sic in sentia disgente poni
ab aa, sensus maiores n. p. manant ab aa separata, p.
manant a. ab unita, qa unita pt elicere sensus maiores
ad qs eigmodi poa ordinant, n. separata.
Ob: 5. to multi habitus supernaturales sunt intensiores ipsa
gratia, go n. p. fluunt efficienter ab illa. p. prius est influens
debet p. portionari suo effectui. Ans. Pbr. Vas peccator
p. actum fidei intensum, ctritie u. valde remissam disponit
se ad iustificationem acquirit plures gradus habitus gratiae s. cha
ritis. gos. R. N. cons: qa n. est nec, ut naturae p. prietes
spr sint aeqlis intensionis. pt e. a luce ut 2. oriri calor
ut 3. et a calore ut 3. oriri albedo ut 5. dici ei poet
tali casu habitum fidei p. manare a gratia tm pene gradus
rpondentes intensioni gratiae, relapsus u. pulvere ebrio
cuti si aer. ovigat calorem ut 4. calefiat a. ut 6.
4. tm gradus caloris p. fluunt ab aere tanq. p. prietes, illius
relig. u. duo a. causa aliq. exca.
Ob: 6. Rao naturae pt salvari p. solam exigentiam p. prietatum
sine effectu Phae illorum. go gratis dicimus gratiam habitualem p. ducere
efficienter habitus supernaturales. R. N. cons: a pari, nemo
aliarum naturarum Phe influentium in suas p. prietes n.
ingrue arguamur ad gratiam. Vlt: Naturae s.
essentiae i. ordine naturae n. tm efficiunt unum ei recipiant
suas p. prietes, go neqt dici e gratia. s. Nam ea n. e sobtum
habitum supernaturalium sed aa. s. go quis alia naturae efficiant
suas passiones, n. erit idem dicendum et gratia. R. N. cons:

Pars 2a
et urtib.

Disp: 3. Sect: 4ta
Relig. d. urtib: supnaalib.

in pctu. Rao est, qa n oes naa s. essiae in ordine naali ipi
sunt d facto suas passies sicut illas efficiunt. Multi
namq docent poats maates q sd pprietes ac raolis s.
ab ea reali disgantz n recipi in oa, sd in maa, et
coior sntia docet calorem q est in igne, et frigus qd est in
aij sbtari in sola maa, essi multi gradus illigcaloris
et frigoris sint pprietas, frarum ignis et maa.

D: 3o Utrum idem hbtus infusus influat in actus effi
caces et inefficaces semidlibatos et plene dlibatos libos
et nearios. R. affrae. Rao est 1o qa nulla est necessitas
ponendi p eigmi actib: urtes infusas dstas. 2o qa
ab eodem hbtu infuso pcedunt actus abstus et gdtionatus
circa idem obtum fcale; item intio finis et electio fcalis
mediorum, dsidium et gaudium, amor boni et odium mali
et smtes esto pad modum tendendi ualde dissant, qo
idem dicendum d actu efficaci et inefficaci, libo et
neario, semidlibato et plene dlibato. Verum.

Ob: 1o Urtes infusae n influunt in auxilia
graae excitatia s: haec e. fiunt in nobis sine nobis
qo neq in actus inefficaces a. nearios a. tm semidli
batos. hi e. ab eigmi auxilijs n dissunt. R. n.
Ans: dnr a auxilia graae excitatia fri in nobis
sine nobis, qa p se n supponunt ullum mrtum sui.

Ob: 2o Idem hbtus infusus ilitus n influit in
actus p se nearios et p se libos, quas usantz circa n
obtum fcale, qo idem dicendum d habitib. intusis uoltis
Ans pbr. Hbtus infusus fidei, q influit in assum reuelacionis obscu
rum et libum, n influit in assum reuelnis euidentem
et nearium. qo R. n. Ans. Ad eig pbae n. assumo

neq. e. adeo ea requirendi p. eiusmodi assensib. habitus illis dictos ex q. est in se eundem habitum fidei, q. quaerit ad assumendum fidei, poterit q. carrere ad ~~[illegible]~~ propriae simplicem d. obiecto credibili.

Pars 2. de virtutib. In gen.

Sectio 5.ta

De virtutib. naturalib. &c.

Dico 1.o possibiles sunt, et dantur virtutes naturales. probatur quia per hoc Ethnicus, l. Judaeus elicere multos actus honestos puta Justitiae, misericordiae, castitatis &c. et eorum exercitio acquirere habitum sed ille habitus est virtus naturalis. ergo &c.

Dico 2.o Virtus naturalis et supernaturalis non necessario differunt ex ratione motivi s. obiecti formalis. probatur quia per idem obiectum formale (: ut probavi tract. de Fide :) attingi actu naturali et supernaturali ergo est ad idem motivum formale inclinare virtus naturalis et supernaturalis. Ratio a priori est quia possunt actus naturalis et supernaturalis (: adeoque est habitus :) sufficienter distingui ab invicem ex ratione propria quod entia [illegible].

Dico 3.o Non omnes virtutes naturales sunt ita inter se connexae, ut una sine alia existere non possit. probatur quia multae virtutes [illegible] honestem a se omnino independentem, v.g. humilitas et castitas, vanitas, et liberalitas et sic de caeteris, unde potest quis esse castissimus et tamen simul superbus, item vel demendax et tamen liberalis. ergo &c.

Dico 4.to virtutes, quae inclinant ad opera ex praecepto non pendent a virtutib. inclinantib. ad opera ex consilio. probatur quia potest quis esse facilis ad praecepta servanda v.g. ad non furandum, et tamen non esse facilis ad consequenda consilia v.g. ad dandum omnia sua pauperib. et ingrediendum religionem ergo &c. ratio a priori est quia actus virtutis ex praecepto, et actus virtutis ex consilio habent non tantum motivum formale diversum et ab invicem independentia, dum est diversis et inaequalib. difficultatib. obnoxia. ergo non procedunt ab eodem habitu.

Dico 5.to Non omnes virtutes sunt quae perfectionem [illegible] s. h. est illa

Pars 2a. Virtib. In Coi.

Disp: 3. Sect: 5.
De virtutib. naalib. §.

q. pueniit ex obto vel modo tendendi, et n. ab aliqb. circustq. / ind. se aeqles. Pbr: 1o ex Sto Paulo ad Corinth. 13. Nunc a. manent Fides, Spes, Charitas tria haec; major a. horum est Charitas. Pbr. 2o rae, qa multae vrtes rpiunt honestem et obta fratia inaeqlia. / Vrta e. rao dictat nobiliq. ee colere Deum q. colere Regem; item succurrere pro eo ex me indigeti q. abstinere ab haustu licito, qo si qad pfectiem eatem inaeqles.

Pbr. 3o qa tot aliq vrtes rpiant idem obtu. diffunt tn multum penes modum tendendi in illud / ut pt in Spe et Charite, quam utraq. rpicit Deum, longe tn nobiliori in charitas, q. Spes. / qb. ind. se inaeqles.

Dico 1o. Ind. vrtes Thgicas in qnre Pho. oium nobilissa est charitas, et Fides ac dnique Spes: in qnre v. moris 1a est charitas 2a Spes. 3a Fides / 1a pars gclois pbr qa. tot hbtq. Fidei sit ex qnre suo pfectior hbtu charitis / suppono e. aliq. illtq. ppi nobiliorem modum tendendi in obtu. ee caeris paribus pfectiorem actib: voltis. / ille tn. necessq. udo q. pensari. jnd. supari p modum tendendi specificum charitis, ut pote unientq. damnq. creaturam raolem cum summo bono qo. p. Eda. Fides sit Phe nobilior Spe sic ostendo, qa longe nobiliori modo tendit in Deum, q. spes / haec namq. n. sistit ulmo in Deo sd. inst illum ad creaturam tanq. ad finem cui, cum amat Deum ut sibi / alii bonum. Fides v. sistit ulmo in Deo assentiendo e. ince. dacitu. Divinae ppi se, qo. est Phe nobilior q. Spe.

Pbr: 2da pars gclois, qa nullq. actq. vrtis reddit in qnre moris ita laudabilem sicuti actq. charitq. imo actq. fiti pot dstq. ab actu piae affectionis nullam sbto laudabilitem tribuit, cum n. sit liber. / qo. hbtq. ad eigmi actum dtratq., h. est hbtq. charitis erit in qnre moris

oium nobilissq, post charitem succedit spes, in ordine
in qua mors, sed et in qua Pho et effectiones virtutum gra-
tuitis; hae namq; nd hd p obtio indto Deo, sunt
spes, sed et actus credendi quae impar.

Ob: Spes p Deum hd p obtio indto visio beatifica. Ergo
a. p Deum hd p obtio indto revelat. atq visio beatifica
et revelatio longe nobilior s. et e. ipsa. ante id cessata no-
bilissima, revelat a. enim nil est nisi sonus l. aliud signum
Deo logt. go spes et Phe nobilior et fide. Pr. jd n.
mi: tum qa revelatio et talis dicit cat. aliqd increatum semper
volitum cognoscendi, q et actq lib Dei, tum qa visio beatifica et re-
velatio, si nempe Deus p illam beatifica revelet Phe aliqd
magnum qd mihi prodeat ab eo tamq a Deo revelatum ad cre-
dendum proponit. Pr. 2.o n: psq: licet e. spes anteat
fidem ex parte obti finiti et creati, sugat tn abilla ex parte
modi attingendi obtum increatum et infinitum.

Sed 3.o Jni virtes morales in quae mors oium nobilissima
et religib; circa religs a. n p a nobis prescribi cata et ac
infallibilis: ja pars gtoris pbr. Qa religio hd in quae mors
data oium Adoratissimum nempe cultum et honorem Dei, et summum
bonum exim illtq: pdse et 2.a pars qa nd nosmq in sglis obtis
ceo et infallibile esse, quod illorum sit aliqd p fidelitq et hemesrig
s. e. e. circa h. credig thus sensq et qd ani apparet meliq ab
judicat et dig. dosp Illud solum adhibe. male a normalis
doceri libet virtutem illtq et qad grete Phe nobilior quia
virtes mattis, tot e. actq illtq p se nobiliores modum tendenti
in obtum sint cedis qatib. perfectiones autib. mattis, hic tn ex eq
pb aliud qpersori p alia diffiad specifica ut ptt ex dictis nu. 39
et pt in mattis reb. Phys. explicatur e. Edm. sit incorruptibile
et an quae suo effectiq bonae, l. eq, q sd corruptibiles, et tn eq
l. bes sd aste coelo effectiones ppd diffiad specifica, q extrema
gnium qpesat et excedit.

Pars 2a. Dartib. In pctu

Disp: 3. Sect: 6
Dartib. ilctualib. 1.

Sectio 6ta.

Dartib: ilctualib:

Vrtes ilctuales s. numerat Artes lib. 1o Ethic: cap: 3 nimi arte, prudiam, sciam, sapiam, ilctum, atque quod sint, et qm. ab invicem disgant, brevis erit agendum.

Dico 1o Ars est habitus dirigens ad faciendum aliquid non pertinens ad genus moris. p. p. cepta non discussa scientifice. Hanc sic esse bonam patet ex eo, quia disgit artem ab omni alio habitu ilctus, quia non eam p. ly e: non pertinens ad genus moris excluditur prudia et eius pars Ethica. p. ly vero: p. pcepta non discussa scientifice excluduntur omnes sciae practicae, quas non recte exclusit Artes s. cap. 4 cum dixit: artem esse habitum cum recta rae efficiuntur eorum, quae ab esse contingit. Nam h. quenit multis scijs practicis medicinae, musicae p. imo quenit et prudiae.

Dico 2o Scia prout est virtus ilctualis adaequate dicta a sapia est habitus dirigens ad cognitionem scientificam de reb. pstantissimis puta Deo, Angelo et hoe, quod cum discursiva s. raciones constant ordinem quendam altiorem sup. pia entia non discursiva, ex quo apparet sapiam et sciam quibus sunt esse spes sciae, et sic neque utrum differre, quod penes majorem vel minorem obti nobilitatem.

Dico 3o Vrtus ilctus est habitus dirigens ad cognoscenda pr. ma ppia. u. g. ad cognoscendum omne totum esse maius sua parte 2o etria non pone esse sm. ua, quia u. q. libet sapia et scia habet sua ppia, ex quo pctres qctoes deducit, inde manifeste sequitur ilctus prout hic sumitur a sapia et scia adaequate non disgi.

Dico 4to prudia est habitus dirigens ad faciendum aliquid quod spectat ad genus moris. h. est ad faciendum vel cavendum ea quae sunt moralia bona vel mala, quae rae prudiam definit Artes lib. 6. Ethic: c: 6. Est habitus cum rae activus circa ea, quae bona vel mala hoi sunt, sbintellige moralia. Solet nihilominus prudia sum

quoque latius

quod, latio & bonā ordinat. mediorum ad finem, q. hic etiam
intendit, s. ille finis sit bonus s. malus, et contrarius, sic duo ad
dens, q. in nulla hō actione p. pugnat. disponere, quod tamen et
familiam suā cuiusdam civitatis fit negotiator, aliena et tractare
debet, in prudentia in fine circa media, eium et circa fine, per prima
hanc oportet aliquid eligendo media, dum et circa implendum
finem, id est ipsum q. debet aliud sit honestū hic et nunc obtinere
et nunc, licet sempiternum, laudan. et non appet, indiget determina
prudentia suggestivis, qd hic et nunc sit faciendum.

Prudentia fuit ... data in ~~Ethicis~~ Eubulia, Synesis et Gnome
Eubulia in ea Ethic. et Thomist. et quam habet in parte q. positiva
consultio et iudicio de honesto, l. malo opis inclinat intellectū in impedit
voluntatem hanc illa actione dicendo esse ... hoc. l. odi hoc nocumentale,
impium et superflua, et hac potest nocium alias vocari unde nullam
Eubulia Ethicae S. Thomist. admittit. Synesis cuata, hic
Aeg. improbat P. Vasquez et habet, q. is, q. in operando nitit solo
authoritate principis l. docentis si dat. indulgentia ... authoritate
solo genere ... prudentia inferior sufficere tū ad honestū operandum et diligere
ad impendendas actiones mos s. a moti, s. a posteriori, pignoscendi
honestū opis impetti. Vert dicitur hunc habitum illicq. nocuit sagacitas,
in natura et in oib. honestis operandis. pd. e. is, q. nitit solo authoritate p.
ipientis l. docentis cū alle dicentis et sanctis, alias sunt sibi ... sed
pidy. Gnome et habitus dignus et ... in ... signorum ... et habet opus prudentia et mere naturae superioris.

Circa prudentiam Quaeritur, 1.o aliud prudentia dicat solum habitum illum
an ei includat, eligere habitum ... Q. includere et ... habitus
voluntis. nō et ... nomen ... prudentia ... a solo ... sciat
quod ... habet ... esse, nil tū ... unum ... Ex q.
... prudentia ita nominari potest ... habitus ... habitus
... includat, ... et ... pars ... pars, ... de ... habitus et habitus ...
2.o prudentia ... habitus voluntis cū autem ... in ... habitus ad ... virtutum
moralium ... sufficit.

Q. 2.o Utrum sicut virtus moralis et pars ... prudentia, ita prudentia

Pars 2a
Practica
in gen.

Disp: 3. Sect: 6.

De actib. Virtualib.

Q. Sit gratia cadis cuiqlibet actis moralibus. Rs. ad 1ldem autem moralem requiri tamen aliq gratia: vtri o. glossis, ut s opus habeat Sancto h. iudicio; licet ex sola hac et nunc completa valeretur id dicere in se honestum, qa iudicio et actq practico. Rs. 2o. ad requi spr. ad actum moralem gratiam specialem et strictis sumtam qua dicunt cognitem discursiuam, et practicam obtinendam, cum aliis gratiis et prib. virtutum, l. utilitas l. donno, qd hic et nunc ex tali ratione pueriae. Ratio ergo religiosa valde, strenuq et simplex tradens se ex integro Deuroi sub suppositis pl. Sancte vocat in gratia creatur: ad n adq pick spr. ad actum moralem eigmi prudiae: dixi: spr. qa in suppositis, q alios debent dirigere et agenda prescribere, illa strictis et specialis prudiae, et officio sua recte functi, et ad peccatis. Et in hoc prudiae actus virtutum moralium dicuntur unius ad multiplex, tum qa plures practice, qb. dequnt dirigere actus morales, deducunt ex principiis et specialibus certis, tum qa melioritas nata ad actus respicit. Tamq illa ad gradum circumstantiae respicit in una maiores in alia, alia nimq abundanda, ad shandum medium in exigendis pecuniis, alia ad shandum medium in se hamilitando in castigando.

Q: 3. d qm. Ethica dicatur a prudentia. Rs. dicitur ut pl. a iure Ethica. prumit opia autem moralium quatenus ad vitam, et qa s. sata minora plurima pertinent pl. ad ios petres. u.q. Ethica dicitur, qd sterto ad latum et. ut. dbt prudentia esset in his illis circumstantiis. tamen prudentia sumit: Ibq hic et nunc si tale circumstantia ea det instr; sic et nunc ei d hostendat. et in hac moroi assignenda solet ad plurimum ex. gra Ethica.

Q: 4. d Vtt. prudentia qd hoc habentes qdoq bonus ingenii et sicutes omnino discurrere in rebus scholasticis, malt in illa cat et reb. mundi: idoq. sepe magno Ta prudiae laborant. Q. 1o. pueriae. ad plurimum ex inconsentione aliq passe omne caste. iudicia practica, et n principale. item ad res circumstantiarum ex lenda u.q. ad cuenta indes. rendiceos, l. mans p. sonarum, a qb. actio pagenda et pendet, q dum volunt minuta negligunt, illa peccat e prudia, et qa mea moralis si in se ad medium pueriae, et

erratur in una, sic erratur in alia.

Q. 5to utrum opinio iranda sit inter virtutes ilitatis. Negat Artes lib. 6. Ethic: cap. 6. qa ingt est errori obnoxia. Verum ex affirmatione; 1o qa est summa perfectio ilitatis cognoscere rem probabilem, et nos paucas scientias assequemur, nisi sinaa rendere cognitionem, quia solum probabilem. 2o qa prudentia est virtus ilitatis, et tamen ipsa non ordinarie, quia tunc tantummodo opinationem prout gerat ex dictis.

Quaeritur tertio utrum sciencia sapientia ilitatis et sunt virtutes ilitatis supernaturales, quia sunt in homine iusto, disgantur ab habitu infuso fidei, vel habitu infuso prudentiae specialis comitatis gratiam habitualem. Ex negatione. Ratio est qa omnes rationes et motiva, quibus nititur homo iustus in eorum cendis actibus, mentionis vitae aeternae sunt in scriptura revelata, quia per his per acta supernaturali cognoscendi sufficit habitus infusus Dei adiutus a lumine naturali potentiae ilitiae applicantis habitum fidei ad investiganda talia motiva et rationes a fallere sufficit ad id faciendum aliquis habitus specialis prudentiae. Ergo potest gratis S. Suarium posuisse in plebe iusta 6. habitus infusos ex parte ilitatis. 1o habitum fidei, quia est in mysterium revelatum, intendo simpliciter vaciti et revelari Dei. 2o prudentiae dictatis honestum esse ob his vel illis motivis credibilitatis assentiri tali mysterio. 3o quia assentientis mysterio ob revelationem specialem et ordinariam. 4to ilitatis penetrantis specialiter tam mysterium revelatum quam revelationem et existentis in quadam specialiter ... 5to sciencia assentientis mysterio revelato ob rationes aliquas inferiores et creatas. 6to sapientiae assentientis ob rationes superiores in Divinas, puta ob aliquid attributum Divinum ex

~~Disp~~ Pars 2. de urtib. in gen.

dictis namq; q̄stat ad oia ista motiua pōe se en-
tendere amicū hōtū infusū fidi l. prudiae. Et nerō
si ob motiua superiora et inferiora ponunt dicti hōtq
infusi sapiae et sciae, deberent et poni 2. dictq infusi
q̄ilis, q̄ a inotq speciali, cui inaditi actq supnaturalis qualis
pi pponere m. raes superiores, m. inferiores. Sapiae
Ob: Sapiae 2. Salomoni orante datq et Spiritq ~~hōtq~~
psalm: 118 rogat Dauid sibi dari ilitū, ut discat mandatū
Dei. Ecclesiastes 15. dr iustq ubari pane vitae et intq
atq abor et similia n. ponunt ilq. Et hōtq infuso Dei
cat prudiae comitantis grat. Rp. p. cons. Rāo
qat in his et similib. Caus. petit solū aliq specialis Dei gui-
diā, q̄ dictq lumine fidi illustratq erumpat in coquiones
intensiores autentes ad malo, et inducentes ad bonū. Vnde
n. petunt hic alli hōtq infusi, sed soli actq.

Sectio 7.

De urtib. moralib.

Vrtq moralis pot q̄dstare a urte Theologica iuxta supiq
insinuata et illesq hic p obto fiali aliq honestē creatū
Esq multiplex iuxta dicitur specificā honestis creatā
q̄ sp̄icit. oium famosissae dd nr urtes morales ju-
in urtem ad aliud, urtem ad se et urtē ad se et ad aliū
Vrtes ad aliud dr q̄ spiunt obtū, cuiq honestas ds-
mitt p rpum ad aliud, cui tale obtū et Phe bonū l.
utile. cuiqui sunt iustia, misericordia, pietas et similes. Vrtes
ad se appellantur, q̄ spiunt obtū, cuiq honestas dsumitur penes
ipsum ad ipsū operantē cui bonum et hic et nunc amare tale
obtum, cuiqui sunt tpia, fortitudo, Filotinia, id et amor
modatq honoris, Eutrapelia, s. dicens iucunditas, Vrtes

ad se et ad alium si, q̄ respiciunt obiectum, cuiq; honestas consumitur
per respectum ad ipsum operantem, tum ad proximum. Valet si
liberalitas, magnificentia, civitas et similes, p. esse namq; liberalem
non tm utile est alteri, verum est ad ipsum operantem ratione
status ac conditionis, in q. hic et nunc constat.

Pars 2a de virtib. in plri

Dubitatur 2o virtutes morales in Cardinales et non Cardi-
nales. Illae si dicta a majori perfectione, religio est longe
perfectior tpia et iustitia, sed quia si mne utiles, et mne
virtutes in quantum sc. possunt ad eas omnes reliq. virtutes aliq. m.
reduci. numerantur a. 4. prudentia, iustitia, tpia et fortitudo
non cardinales si omnes reliq. virtutes minus utiles, et minus
virtutes. Illud hic nota posteriorem hanc divisionem virtutum
moralium non esse usq; q̄ perfectam, quia prudentia quae est virtus mo-
ralis non est habitus s. Scientia aliq. specialis, sed collectio omnium virtutum
moralium iuncta dicta nro 4to q̄lang. u. dicit habitum
illitus non est virtus moralis, quam. quo pro esse spes divisiva virtutis
moralis ut sic.

Restat nunc explanare utrum et quales virtutes maneant 56.
in hob. s. beatis (s. damnatis post mortem) ad q̄ q̄stiem.
Rx. 1o in beatis manere omnes virtutes naturales et supernaturales
et ipsum habitum fidei, ratio est, quia possunt beati elicere
multos actus virtutum tum naturalium, tum supernaturalium similes illis
quos eliciebant in vita. quo non est ratio negandi illis habitus
virtutum tum naturales tum supernaturales, mne cum hi cedant
in magnum beatorum ornamentum. Et quis virtutes
si q̄ adnuntiantur in appetitu sensitivo destruantur in morte
sicut destruuntur spes naturales phantasiae, probabile tn est
eas in resurrectione in favorem iustorum reproducendas
iis exceptis, q̄ statui beatitudinis non approbant Divi.

Disp: 3. Sect: 7.

Pars 2. d. urtib. in puri.

De urtib. moralib.

et hbtum fidei, licet a beati negant naatr elicere actum fidei, eo qd in qlibet insti visio beatifica existat p priori, qa tn illud impdtum hi se tm p duns, et ipse hbtus cedit in magnum ornamtum aja beata et aliq rao, cur Deus pgat illum et post mortem in patria gsuare

57. R. 2o In damnatis n manere ullas urtes supnaales Rao est, qa damnati si indigni vib. eiusmodi donis, neq a missa charite et graa suppetit fdmtu relinqndi illi hbtus supnaales, sicuti relinqt peccatori hbtus fidei et spei, ut habeat pria inca disponendi se ad iustificaem, ad q a Deo qad vivit, allicitur et invitatur.

58. R. 3o manere in damnatis urtes, hbtles naales s. scias naales n ad ornatu, qa cum n merent, neq ad voluptem, qa ea carebant, sd qa si qlibet illis gnaales, carentq erio, et cedunt in magnum damnatorum tormentu.

59. R. 4to potte et aliqdiu manere in damnatis urtes naales tam morales, q Thgicas, qs gpararuavin vita, qa et pfitiones naales, neq et rao ausendi eas statim in 1o insti damnavis p miraculum, cum pactus erios damnatorum l. saltem cessaem ab or actu honesto sei pris brevi sint pbrae.

Disputao 4.

De donis Sprtus Sti s. Beatitudinib. et fructib.

Sectio 1a

De donis Sprtus Sancti

Etsi graa hbtlis, et qlibet actus l. hbtus supnaales poit dici donum Sprtus Sti, solet tn h. noen prestig sumi a Thgis

Pars 3a
Donis
Sprtg Sti
et Beati
tudinib.

Disp: 4. Sect: 5.
Donis Sprtg Sancti.

32

pro favore aliq speali eiusdem Sprtg, q sensu 7. dona Sprtg
Sti numerat Isaias c. 11mo ubi: donum sapiae, ilitq, fortitudinis,
fortitudinis, sciae, pietis et timoris dni. De his go, et sublib. do
nis qris qd sint et quot sint.

2.9 Dicitur 1.o Dona Sprtg Sti n qsistunt in aliqb. opib.
supnaalib. xordinarijs factis ex speali instinctu Sprtg Sti.
Pbr 1.o qa D. Gregorius lib. 24 moralium cap. 12 et D.
Thomas hic qa 68. docent dona Sprtg Sti esse cuilibet cre
denti ad salutem necessaria, atq xordinarij actq facti ex speali
instinctu Sprtg Sti n sunt ad salutem necessarij. go Pbr 2.o
qa neq D. Thomas neq ullus Thgus admittunt dona Sprtg
Sti intra urtes Pgicas, et tn aeque pro qs ex speali in
stinctu Sprtg Sti elicere actum xordinarium Fidei
et Charitatis, simili d facto eliciti fuerunt actq fortitu
dinis, sciae, et pietis go. Confir. Oia opa, q d facto
adhibentur dona Sprtg Sti, q qd Samson ruina
Philistaeorum se oppressit, Salomon mandavit dividi
infantes, Apolonia ardentem rogum se ipsam injecerit
et similia potuerunt fri ex motivo Charitatis et tn
Divinitas Adversarios n fuissent tunc dona Sprtg Sti
go ph n debent illi opa supnaalia xordinaria
praecedentia ex speciali instinctu Sprtg Sti.

3 Pbr 3.o ad hoem qa adversarij docent n dari plura
dona Sprtg S. pro nrata ad Isaiam: atq d facto ex
titerunt multi actq supnaales xordinarij praecedentes ex
speali instinctu Sprtg Sti, q n qtinent 16 donis s.
nratis S. Alexius ex speali instinctu Sprtg Sti 17 annis
sbsealis domus paternae latuit. Lucia Virgo ex ordine D. Dnici

Pars 2. de donis spiritus S.

ut rivalem quaesceret, oculos sibi eruit, 40. dies jejunavit.

4. tg

Dico 2.° Dona Spiritus Sti nihil aliud sunt, quam habitus infusi virtutum moralium, quod operativi aliquem actum, vel excellentiam praecedentium ex speciali instinctu Spiritus Sti. ita D. Thom: Scotus, Ocham et alii. Probatur 1.° quia omnia loca scripturae conciliorum et PP. in quibus fit mentio donorum Spiritus Sti possunt sufficienter explicari per solos habitus infusos virtutum moralium excellentiam operantes. Probatur 2.° quia sic fideliter explicatur quod semper docuerunt Sti PP. dona Spiritus Sti esse in quibus dicto, ut sine his neminem posse salvari quae se nemo potest de facto salvari, cum esse iustus sine gratia habitualis, quae habitus infusos virtutum moralium secum annectit.

5. tg

Sine probatur 3.° quia tot esse dona Spiritus Sti quot dantur habitus infusi virtutum moralium nec [illegible] quod [illegible] numerantur tam 7. solet ex scriptura modo [illegible] [illegible] has illas recensere [illegible] in [illegible] [illegible] S. tg Lucas tam enumerat 4. D. Matth: 8. unde S. Thomas hic art: 4. omnes virtutes, quae versantur circa donum alienum reducit ad donum pietatis, quae circa delectabilia fugienda ad bonum timoris, quae circa ardua prosequenda ad donum fortitudinis. Sequitur 2.° virtutes infusas morales non differre a donis Spiritus Sti nisi solo nomine, [illegible] [illegible] [illegible] virtus infusa moralis, quando habet donationem doni ultra suam entitatem dicit ordinarium instinctum et inspirationem, quod itidem dicendum de actibus donorum, et actibus virtutum moralium infusarum. Neque opus ut illi actus habeant eiusmodi inspirationem pro obiecto fiat, sicut vult P. Tanner. licet ex tali reflexione speciale Dei instinctum sit possibilis, non est tamen necessaria, tum quia amor

Pars 2a. De donis Spiritus Sti.

honestem cognitam, quod necessario amat ipsam cognitionem, tum quia ille instinctus non reddit obiectum finale honestum, sed hoc facit dispensatio divina, quia talis inspiratio proponit et declarat, unde non est opus, ut ipsa sit motivum finale actus. Quod si roges quod sit illa specialis inspiratio sive instinctus. R. esse specialem revelationem Dei dictantis hic et nunc esse licitum, quod aliquando videri potuisset illicitum quia ex ordinariis. Sequitur 3o. donum dictatus consilii, sapientiae et scientiae in homine justo tum disgregatur ab habitu infuso fidei, vel prudentiae specialis, quaerentis ad gratiam habitualem dissimilem operationibus, ut dictis disp: praeced: nro 93. in Chro. ii. ad disgregationem ab habitu scientiae infusae, ut cuius Chrysostomus nosceboli futura est habenda, ut post illis hoc periculo ultimus erroris prophetare verum.

Ob. 1mo. Timor domini est donum Spiritus S. atque timor non spectat ad ullam virtutem moralem quod donum Spiritus S. non sit virtus infusa morales. R. n. mi. tum est timor non sit virtus moralis specialis, reducitur tamen ad eas virtutes, quarum motivo nititur puta ad virtutem charitatis, si est timor filialis ad virtutes spei, si est servilis et tamen ob periculum amittendae beatitudinis.

Ob. 2o. Dona Spiritus Sti dantur in ordine ad actus supernaturales ex ordinariis praecedentes ex speciali illustratione et instinctu Spiritus Sti quod disgregantur ab ordinariis habitibus infusis virtutum moralium.

R. n. ma. Ratio est 1o quia per eadem virtus infusa quaerere ad actus supernaturales pendentes a divisis cognitionibus. sic ad accipiendum ab Aegyptiis aurum necessarium fuit Hebraeis praeceptum Caris inspiratio Dei dictantis non esse iustitiam, sed licitum et a se volitum et tamen illa acceptio non pertinuit ad habitum infusum specialem obedientiae. Item Abraham ut vellet immolare filium indigebat speciali instinctu Spiritus Sti dictantis esse licitum immolare proprium filium, et tamen nemo dixit illam voluntatem fuisse perfectam ab aliquo habitu infuso obedientiae

de donis Spiritus Sti.

speciali. 2o. ratio est, quia si actus a speciali Dei instinctu dependentes, exigerent necessario habitum infusos distinctos, non essent ponenda dependentia Spiritus S. in omnibus iustis, et in multis etiam tota vita essent per se otiosa; atque per ea constat ex dictis quod

Ob. 3o. Dona Spiritus Sti dantur ad vincendas graves difficultates, et tentationes, quae possunt occurrere in exercitio virtutum quae distinguuntur specie ab habitibus infusis ordinariis. Resp. n. quoad rationem 1o. quia sunt ex parte actus. Igitur ponenda esse dona specialia a virtutibus infusis Igitur distinguuntur in his l. mne. solent occurrere difficultates et tentationes. 2o. quia actus supernaturalis elicitus in circumstantiis gravis difficultatis et tentationis non differt specie ab actu supernaturali eiusdem virtutis elicito sine tali circumstantia, quo indiget habitu infuso specie distincto. 3o. quia omnes iusti habent vim resistendi quibusvis tentationibus non est ex fortiori ponendi in quolibet iusto duplices habitus infusos morales eiusdem virtutis, unum ad actus facilius, alterum ad difficiles.

Ob. 4to. Habitus fidei et prudentiae manent in pectore, sed in hoc non manent dona Spiritus S. quia distinguuntur ab habitu fidei et prudentiae. Confirm. Habitus fidei non manet in patria sed Spiritus Sti dona manent. Ergo. Resp. n. mi. si sumo sit 2 ob. de donis. Ad Confirm. admissa gratis maiore. Sed negavi 3. Sed disq. mi. manent eadem ratione dona quae fuerunt in vita. n. aliqui con. nisi velis licere illa quae amittuntur suppleri in beatis per dona quaedam excellentia, sicuti fuerunt suppleta in Christo Dno, si unum est eum carnisse habitu infuso fidei.

Ob. 5to. vata dicta 5 dona Spiritus Sti distinguuntur a virtutibus Igitur, ergo dona illius non possunt esse idemcum habitu infuso fidei

D. donis Spiritus Sti.

Pars 2. de donis Spiritus Sti.

R. disq: Ans: dona tenentia se ex parte voluntatis conv. illitus N.

R. Dniq: Dicunt Thom: q. 8 docet habere se potius per modum inspirationis, quam virtutis. quo. iuncta ipsam non consistunt in virtutib. moralib. per se infusis. R. N. Cons. Ratio est cur D. Thom: solas virtutes Theologicas appellavit speciales virtutes morales vero. S. dona Spiritus Sti vocavit inspirationes, quae per virtutes Theologicas accipit. Ratio quia primum esse et virtutes in ordine supernaturali et accedendo ad Deum consistit se capacem, ut ei Deus quasi inspiret caeteris ad virtutem supernaturalem necessaria. Caeterum S. tum Thomam stare pro nobis pro ea, eadem quaest. art. 1. in corpore, ubi docet in hominib. iustis per fidem, spem et Christum debere esse dona Spiritus Sti, ut possint exercere operationem virtutum, quib. appropinquat ad finem beatitudinis sive clarius, ut habeant propria inclinationem actuum moralium supernaturalium, cuiusmodi sunt habitus infusi virtutum moralium, ideo eodem loco per haec praecise disquirit dona Spiritus Sti a virtutib. naturalib. quae dona dicuntur ad actus secundum Deum id est quod iuvant ad finem supernaturalem beatitudinis, non ibi unicum naturalem, ideoque donum definit quod sit quaedam divina virtus perficiens hominem, in quantum est a Deo motus. quo S. Doctor per dona Spiritus S. nil aliud vult quam habitus infusos virtutum moralium.

Sectio 2.

De Beatitudinib.

Ex D. Lucae cap: 5. et Matth: cap: 6. constat dari in hac vita aliquas virtutes, quib. homines iusti dicuntur beati, unde tria hic quaeri solent, primum quae sint beatitudines, 2um quot, 3um quale primum illis respondeat.

Dico. 1o Beatitudo prout hic sumitur, consistit praecise in habitu

Pars 2.
Sponsi
Sprtq ti
et beatitudinib.

intenso frequenti actuum supernaturalium exercitio acquisito. Probatur quia Christus Dominus vocat beatos misericordes, mites, pauperes, quia nemo dicitur proprie misericors vel mitis a solis actibus, sed alias proprie dici talis ille est, qui aliquando eiusmodi actus misericordiae vel mansuetudinis, quis ab ea virtute hic et nunc sit aut sit, neque a solis habitibus, sed ut patet in eo, qui habitus misericordiae vel mansuetudinis ab entio infunderentur, sed ab utroque quo. Confirmatur: Non est credibile Christum Dominum misericordes aut mansuetos voluisse tunc praecise vocare beatos, quando exercent actus misericordiae, vel mansuetudinis quo beatitudo quae hic sunt, non consistit in solis actibus verum est in habitibus, qui cum accipiunt magis et minus, consequens est, et beatitudines accipere magis et minus. Ratio autem cur eiusmodi habitus dicantur beatitudo esse patet, tum quia vera beatitudo et felicitas huius vitae consistit in exercitio actuum supernaturalium honestorum et facilitate ad illos, tum quia per eiusmodi actus et habitus disponimur et quasi obscuramur ad beatitudinem aeternam.

Dico 2.° Sed si beatitudines, quae sunt possibiles, habitus intensi inclinantes ad habitus supernaturales, ut tutum patet ex iuste dictis, neque obstat, quod D. Lucas enumeret tantum 4. beatitudines. D. Matth. 8. solet etiam quandoque Scriptura nostrum certum et distinctum ponere pro incerto et indistincto.

Dico 3.° praemium esse omnium beatitudinum est quod substantia idem accidentia u. dictum. prima pars est certa. ob. namque beatitudinibus respondet visio beatifica. probatur ex 2.a parte, quia pauperes mites et sanctos beati solent quandoque esse in hac vita quibusdam speciali praemiis a Deo exornari; ergo patet Christum Dominum in assignando praemia singularum beatitudinum non fuisse distributum rigorosa

Pars 2. De donis Spiritus Sti ex beatitudinibus

nam regnum coelorum, quod tribuit paupti est coe oib. alijs beatitudinis

Sectio 3a.

De fructib: Spiritus Sti.

Fructus Spiritus Sti nrat D. Paulus ad Galath. 5. idq; rr charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fidelitas, modestia, continentia, castitas circa quos fig. duo qri solent, 1.um quid sint. 2.o quot sint.

Dico 1.o Fructus Spiritus Sti nil aliud sunt, q actus virtutum supernaturalium infusarum, sic dicti, qa sicuti poma et pyra et in arboribus ita Spiritus S. in hoc producunt Spiritus coi acceptie Tgorum

Dico 2.o tot sunt fructus Spiritus Sti quot sunt possibiles actus virtutum supernaturalium infusarum. Pt ea inuite dictis, ea q ei aqua noluisse D. Paulus dei fig. Spiritus Sti accurate enrare, sed nrum certum pro incerto ponere.

Pars 3a

De Vitijs ad Eu. D. Thom: 71.a

Vitium latissime sumptum sq. fcat quemcumq. dfectum s. artis s. naturae ut sic e. opponitur integro, stricte et sic est eo agimus hic sq. fit qlitem rae cuius s. ut loqt. August: lib. 2 perfect. iustor: cap. 2. s. malus est aiq. et cum nil opatur q sensus opponitur arti a qua est noiatur hoc bonus est tum, cum id opatur. et sic dicti vitus vinta Aeterem 7.o Thom: tent: 17. est dispo perfecti h. e. pra rationis ad optimum id est, beatitudinem, idq. l. fratr. p suam entem ornando et pficiendo aja. l. effice producendo actus qb. beatitudines q regnum, ita e. inductum est dispo pra rationis ad pessimum h. e. amissio beatitudinis

Pars 3. de vitijs

Disp: 5. Sect. 1.
Ud sit vitium et num hoi violentum?

Disputatio 5ta
De Nat, causis, et proprietib vitij. ff.

Sectio 1a
Ud sit vitium, et num hoi violentum

Dico 1o vitium stricte sumtum rite dfit habitus inclinans ad actus malos in genere moris similium actuum exercitio acquisitus ex quo dfie sequitur 1o duo requiri ab ad vitium, ut inclinet ad actus malos in genere moris. 2o ut illa inclinatio fuerit producta, vel saltem petat naturam suam produci ab actib. malis. Sequitur 2o dnoc vitij aliquando esse habitui ad aliquid incta, aliquando non incta, quando inclinat et petit natura sua oriri ab actib. inde malis, ut habitus odij Dei, blasphemiae, enta est, quando inclinat, et petit oriri ab actib. qb. accidit esse bonos vel malos. Sequitur 3o habitum indifferentem a actuo sum quando per accns inclinat ad actus malos non posse denojari vitium, quia dia non intendit, aut quasi roborat (per aliquo otio pitarum) exercitio actuum malorum. Sequitur 4to appetitum sensitivum, esto fortius et vehementius, habeat vollem ad actus malos v.g. coleram ad vindictam non debere appellari vitium, qa non dicit ordinem ad actus malos procedentem, quorum exercitio fuerit acquisitus. Sequitur 5to si Deus infunderet alicui miraculose habitum ex natura sua inclinantem ad actus malos, hunc appellandum quidem vitium, qa petit ex natura sua oriri ex actib. malis, non tamen denojaturum hominem vitiosum, quisque ipsum exercitio actuum malorum intenderet, aut roboraret, qa denominatio vitiosi non tam dsumitur ab habitu inclinante ad actus malos, quam ab ipsis actib. malis nondum retractatis, a quibus eigmi habitus cognitus. Dixi nondum retractatis, qa hoc justus, qui per poenitentiam peccata praeterita efficaciter retractavit, nec solet nec praedici prudenter vitiosus, quamvis in eo maneant multi habitus mali quos exercitio actuum malorum acquisierat. Sequitur denique vitium

et peccatum generari in eo, sicuti caam et effum, nam uitium et eae peccati generum u. peccatum offg. Quod D. Augustin. lib. de gestis iustiae cap: q. uitia generant tibi a uerbera, ipsum et peccata dicitur.

Dico 2.° Potius n. et naa rapti uiolentum, nisi infundat ab eao. Pbo. qa. uitium actus malorum ad ruiso acquisitum est non sit inclita appetitus innatus, et tu iuncta appetitus elicitum qa. neq. est uiolentus. dixi nisi infundat ab eao, ad sic a. et uiolentum ra rapti, ea sit i appetitus innatus illig et alterum nullo m. facerit uiolentum.

Ob: 1.° Ce uitium. e i naam hois ut hois p. dispositio, a ad aliqd et dictus rati, sicuti ex adiso uitiq. disponit ad aliqd qte rapti: go. Rn. N. Ans: ota a. peccatum sit i naa hois ut hois, i rati a. rata rati, et in n. si Poi violenta. ratio a priori qa ad Dnomi naam uiolenti requiritur, ut sit i appetitus elicitus l. innatus qd n. habent uitia aut peccata. Dixi: i naa hois ut hois aliq. a. peccata. a. q. mollicies elicitus et fomes dar. speciales peccata i naam habere, qa n. tn. adusq. Poi, qd tn naa rapti, cum et qd tn naam considerant intelenda et sines illig.

Ob: 2.° Ce uitium prius et naa rapti eadem aliq effectus. go spe i illi violentum. Rn. N. Ans: Tot a. illa effectus et alia uitiis uitio opposita. l. stolti, mentum a. homo pertinet uitia tn qdem solu, qa pt ad illo peni, neq. et stolta, qa n. nexio supponit. go. Rn. 2.° N. cons. Ratio e, qa in ea qd privat solum aliq effectus e eo ipso a uiolentum. l. aliqs stolti, et stolti qia alis et stolti qia pulo uiolentum, qa privat stolti aeqlis, sd. rapiti insup, ut illa effectus facit stolto hic et nunc dato, stolti a. sorte, quae expellit uitium, n. et stolto supposito uitio actus molestus stolti. Ad 3.m Pro aliqd uiolentum et stolto, esto n. privet ulla effectus. Nam stolto et inpaa ois actus, sive, actus e ratio, ab exio infusq. et illi uiolentum, nig. ratio a priori, qa pt aliqd fieri et sine ulla privatione effectus, et stolto malus et affectio, adsq. uiolentia, ut pt

Pars 3.a de vitijs. Disp: 5. Sect: 2. Utrum potest Deus infundere hoi miraculose habitum vitij naturalem.

in exemplo allato de errore.

Sectio 2.a

Utrum potest Deus infundere hoi miraculose habitum vitij naturalem?

Negat P. Suarez, Koninck. et alij RR. Afrant Vasqu: Tanner et Arriag: et alij qui subscribo. probo 1.o quia ex miraculosa infusione habitus vitiosi naturalis nullum redundat in Deo indecentia, ut patebit ex solutione obiectionum, quo non est neganda oppositio Dei. probo 2.o quia Deus infundendo habitum vitiosum non induceret hominem ad peccatum per se, sed tantum per accidens atque hoc Deo non repugnat quod: conseq. est bona, minor etiam, suppono e. ex maiori scandalo licitum esse ex natura rei pertinere causa, ex quo prudenti per accidens secuturum hoc est illud peccatum, et in eo sentio licitum esse Deo infundere nobis cognitionem intensam de bono delectabili prohibito, esto ex illius attractione sequitur per accidens aliquod peccatum ma: probo. Deus infundendo habitum vitiosum quis intensum nil ponit in hoc necessario genere cum peccato, sed relinquit illi plenam libertatem, ut peccet, licet non peccet, quo peccatum si quod sequitur, neque attribui Deo per accidens, per se ad debet attribui solilibo arbitrio hominis.

Confir: Deus infundendo cognitionem intensam de bono delectabili prohibito non cogit hominem peccare, neque inducit ad peccatum per se, sed tantum per accidens, quo neque cogit aut inducit infundendo habitum vitij, neque e. aut ei magis trahit ad obiectum prohibitum cognitio intensa de bono delectabili quam habitus vitij. Ex his sequitur multo minus repugnare Deo infundere habitum vitij, si simul ei infundat habitum virtutum, vel magis intensum, vel adiungat auxilia quorum sub quibus praecidit hominem in peccatum, ad quod trahit vitium non quod sensurum, in ijs e. et similibus casibus sicuti nullum praesens peccati periculum, etiam neque Deus per se dici ad peccatum inducere ad eum mo-

dum, q negat dici medicus voluisse occidere, si simul proponeret venenum et dato dotum, q veneni vis enervat. Verum.

Ob. 1.o Deus non potest suadere peccatum. qo neq miraculose infundere habitum vitij, magis e. inclinat et trahit ad peccatum habitus vitij, mne si sit intensus q suasio. Rs. N. Cons. Rao disparitatis est, qa suasio non ideo repugnat Deo, qa inclinat ad peccatum, s. alias ei repugnaret Deo infusio cognitionis intensae de bono delectabili prohibito, sed qa est inde mala. Ite arguit in suadente ajum et desiderium peccati, si est seria, si u est ficta, arguit mendacium ostendo aliquem optare fri, qd re vera non optet, quod utrumq est inde malum, adoq Deo repugnans. Nil prorsus horum arguit infusio habitus vitiosi, non desiderium actus mali, ad quem desiderium inclinat, ut patet in infusione cognitionis intensae de bono delectabili prohibito, neq ei mendacium, qa non est loqla hei. qd p. Eo q ei apparet ratio diffca, cum foeminae alicui valde formosae non liceat suadere Petro quapiscia m. sui, liceat tn prohibere in publicum, et Petrum ad tale quapiscia p. accns inclinare.

Ob. 2.o Deus non potest p se inclinare ad peccatum, sic e. urtbo saltem amaret peccatum, qd neq infundere miraculose habitum vitij p se, et naa sua inclinans ad peccatum. Rs. N. Cons. Rao est, qa ut qs dicatur p se inclinare ad peccatum, non sufficit ponere aliqd p se en naa sua inclinans ad peccatum. s. aas Deus infundendo cognitionem intensam de bono delectabili inde malo diceretur p se inclinare ad peccatum. qd est falsum. s. ad regrit insup, ut peccatum frabo, l urtbo intendat, qd non facit Deus infundendo habitum vitij, cum neq intendat peccatum urite et frabo, ut p se patet, neq ei urtbo et indrite, qdoqdem habitus vitij non est cum peccato vera p. quenq.

Ob. 3.o Habitus vitij mne si sit intensus inducit periculum morale consentiendi in peccatum, qo non potest a Deo miraculose infundi. Rs. N. Cons. qa periculum morale censetur, in q vi

Pars 3a
de vitijs.

Disp: 3. Sect: 2.

An poit Deus infundere hoi miraculose hbtu vitij noate.

Atinq aut nunq, aut n nisi cum summa difficulte peccata e
vodit, qa n evenit infusio hbtus vitiosi quis intensi. Rx
2. n. cons. Si e. pt Deus sine oi indicio gstuere et de facto
gstuit hoes in pricula, imo neite morali peccandi veniali re
gando illis auxilia efficacia ad evitanda oia peccata ve
nialia colitive smta, cur n poit ee in smli pricula l. neite
gstuere hoes infundendo hbtu vitij valde intensu.

Ob. 2to Deus n pt miraculose infundere actu l. hbtu erro
ris, go neq hbtu vitij. Rx. n. Ans. Si e. pt Deus infundere
dolore l. aliam qlitem sbto Phe disquenientem, cur n ee actu l.
hbtum erroris, neq idcirco Deus mentiret, qa talis actus n necessario
indicaret Deum ita sentire, sicuti ipse repsentat, puta ab
regret ad loquela raem et mendacij.

Ob. 3to Oe miraculum e spealis favor Dei sed infusio
actus vitiosi n pt ee spealis favor Dei, go neq Deus miracu
lose infundere hbtu vitiosu. Rx. 1. e. n. ma. qlitas e.
crucians dæmones e supnaalis et miraculosa, et tn n e favor
spealis. Rx. 2o n. mi. pt e. Deus visa p suam mediam
efficaci et qstanti resistia tentai pcedentem ex hbtu vitioso pt
finire alicuius hois mita, et in eum fine ipsi infundere hbtu
vitiosum, casu illa infusio erit spealis favor Dei, cum cedat
in augtum graa et gloria eius, cui infundit hbtus vitiosus.

Sectio 3a

An poit Deus infundere hbtu vitij in sbtia
supnaalem.

Et poibilite hbtus vitiosi in sbtia supnaalis multu cutunt Rx
Tqi, cum a duplex poit ee hbtus vitiosus, aliq vitiosus ince (h
e inclinans ad obtu ince et ex naa sua malu, aliq vitiosus
solum ence, h. e inclinans ad obtm de se bonu aut indifferens
verumtn hic et nunc phibitu, de utroq pcedit psens qstio.

Parsza. Disp: 5. Sect: 3.

Parsza. An poit Deus infundere habitum vitij in substantia supernaturalem. 38.

Dico 1.° implicat habitus supernaturalis in substantia vitiosus inc. Ita vocat RR. TT. probo quia omnis res in substantia supernaturalis petit oriri a Deo tanquam Auctore speciali et iario, atque nullus habitus vitiosus quod est inc. talis potest pete oriri a Deo ut Authore speciali et iario quod implicat habitus inc. vitiosus supernaturalis in substantia. Ma. est clara. quia omnis res in substantia supernaturalis est speciale instrumentum Dei. Mi. probo. effectus procedens ex aliqua causa speciali et iria tanquam in rectum illius debet posse intendi ab ipsa ob finem suum iarium et ordinari ad illum. atque nullus habitus inc. vitiosus potest a Deo intendi aut ordinari ad suum finem iarium. Hic est peccatum. quod nullus habitus vitij quod est inc. talis potest oriri a Deo ut Authore speciali et iario quod neque esse supernaturalis in substantia. Confir. Id quod ex natura sua unice et iarie ordinatur ad causandum aliquod summe displicens Deo, non potest cum vita causae quatenus propriae et specialis effectus Dei, atque talis est habitus inc. vitiosus quod ex quo apparet repugnare esse habitum supernaturalem in substantia quod simul indifferenter inclinet ad actum aliquem supernaturalem bonum et actum naturalem inc. malum. v.g. ad actum castitatis et mendacij, spiritus e. manet verum dicere quod talis habitus per se ordinet ad causandum Deo displiciam, neque potest ab ipso tanquam a causa speciali et necessaria ordinari ad finem suum iarium.

Ob. 1.° Non est de essentia rei supernaturalis in substantia pendere a Deo tanquam a causa speciali, quod non implicat habitus inc. vitiosus supernaturalis in substantia. Ans. probo. supernaturalitas iuxta alibi dicta non assumitur penes rationem ad causam efficientem, s. eneo quod res aliqua non potest produci ab ullo ente creato, sed penes rationem ad subiectum, quod non potest ab ulla substantia sine speciali Dei eleuatione recipi. quod non est de essentia rei supernaturalis in substantia pendere a Deo tanquam a causa speciali.

Rx. Disq. Ans. non est de essentia rei supernaturalis respicere Deum tanquam causam specialem efficientem. Con. tanquam causam specialem ideantem

Pars 2.
d. vitijs

Disp: 5. Sect: 3.

An poit Deus infundere habitum vitij in substantia supernaturalis

subtum ad rei supernaturalis receptionem, eamque per se intendentem n.
sicuti et consequentem.

Ob: 2.o Habitus incipit vitiosus pt. a Deo ordinari ad puniendum
subtum, cui infunditur, sicuti ordinatur illa qualitas, qua de facto puni-
untur daemones et aliae damnatorum, quae pt. a Deo spiritualiter
tendi et esse in substantia supernaturalis. Pr. 1.o N. Ans. Ratio est,
quia ad puniendum requiritur aliquid, quod sit Phe malum subto, cuius
modi est illa qualitas cruciativa daemonum non autem aliquid, quod sit
malum tm moraliter cuiusmodi esset ille habitus. Pr. 2.o N. Cons.
Neque e. ideo divi implicare habitum incipit vitiosum et supernaturalem
in substantia, quia non pt. ordinari nisi ad peccatum, sed quia
ad quemcumque finem ordinetur, non pt. simul amari et ordinari
ad peccatum, tanquam suum finem ejusdem, quod summa facilitate
pugnat.

Ob: 3.o In substantia non distinguitur potentia ab aliqua Deus de causa spe-
cialis appetitus sensitivi inclinantis ad obtum malum, sed de causa
specialis aliqua radicalis, quod pt. esse causa specialis habitus incipit vitiosus
et hic esse supernaturalis in substantia. Pr. N. Utramque Cons. quia
appetitus non inclinat ad obta incipit mala, sed tm mala ente-
nos in praesenti agimus de habitu inclinante ad id quod dicitur
Actu se solo malum: 2.o quia Deus producendo entia mala non est propria
causa specialis illorum, quod non quaerit determinatus a se, sed ab exigentia
causarum 2. darum, aut saltem non agit, vel pt. illorum exigentiam
sicuti in productione entium supernaturalium, unde indicia, quae gregat ad
productionem entium naturalium non pt. Deo speciali attribui sequi
indicentia, si quae reperiatur in productione entium supernaturalium.

Dico 2.o Possibilis est habitus in substantia supernaturalis vitiosus tm
ente: Probatur quia possibilis est cognitio in substantia supernaturalis incli-
nans per accidens ad obtum hic et nunc prohibitum, quod est possibilis
erit talis habitus. Ans. probatur sicut infusa Christi et ad fite mor-
tis, in substantia erat supernaturalis et tm non obstante praecepto mori-
endi inclinabat, aut saltem erat potens, actu ipso inclinare

Pars 3a Disp. 5. Sect. 3. An poit Deus infundere hbtum uitij in sbstia supnaale 39.
Tr. uitijs.

Christum ad fugiendam mortem qd sic Confr: pt Deus die
jejunij infundere ~~[illegible]~~ iusto sequiem supnaatem intensam
et delectabilitatem carnium puta pdicis aut Phosiani, q pul
dubio inclinabit ad gnedendas carnes. qd pt cognio ipsi sbstia
supnaalis inclinare pacens ad obtum d se n malum, n tn
hic et nunc phibitum.

Ob. 1o Impl. et actus naales in eadem indifferentes. qd ei
hbtus qd nunq pt hbtus supnaalis fruitiosus p actus. R.
1o N. Ans. crium en ostendi in maa actib. hais, et
rao q priori, qa d gtepta rei supnaalis pt disgl. a nati
n e ee honestum aut spectare ad ang moris, ut pt in
qlite supnaalis cruciatica dominum, id pcise ancede
ob specifica sua pfit ee uires naales sbti, qd rte pt q
uenire actu in indiuo indifferenti. R. 2o N. ultima
sqla pt e n tn hbtus supnaales indifferentes, uu ei boni
pcidentes hbtus supnaales facilitantes, s inclinare q doq
p accne ad actum malum, u. g. hbtus supnaalis orandi ad
oraem hic et nunc phibitam.

Ob. 2o Implicat actus supnaalis tendens in obtm d se
bonum aut indifferens, uum et hic et nunc phibitum. qd ei
hbtus supnaalis ad eigmi obtm inclinans. R. N. conseq
Rao disparitis e qa actus tendens in obtum phibitum e
fcatis peccaminosus et malus, cuiq Deus Author spealis
ee n pt, seq gtingit cum hbtu, qa rao fnl ostendit
cur Deus negat quirere ad actus naales phibitos, pot
a quirere ad hbtum supnaalem inclinantem ad actum
phibitum. verum

Pars 2. de vitijs

Disp: 5: Sect: 2

An possit Deus infundere habitum vitij in substantia supernaturali

Urgeb: 1mo pro Deus quaerere speciatim ad actum supernaturalem quando impetrat ob impio malo, quod ei possit ad illum quaerere quando prohibet. In utroque casu malitia est tantum ex ea. Rx. 1. cons: Ratio disparitatis est, quia in 1mo casu malitia non est in actu supernaturali, ad quem Deus speciatim quaerit, non tamen in actu impetrante naturali, ad quem Deus speciatim non quaerit. in 2o casu ipse actus est formaliter malus, neque potest dici Deum in 1o casu corporari intrinsece malo actus operantis ponendo actum impetratum supernaturalem. Sicuti enim potest dici corporari malo intrinsece sacerdotis consecrantis ob malum finem ponendo Christum hostiam quae supposita elevatione hominis ad ordinem supernaturalem, et supposito decreto universali ponendo Christum ab speciali existente dictam materiam et formam hostiae Deus ut causa universalis [illegible] a causa [illegible]

Urgeb: 2o: possibilis est actus supernaturalis formaliter falsus quia est formaliter malus. Rx. 1. cons: Ratio disparitatis est, quia in [illegible] est malitia erroris et pure Philosophi sicuti dolosus, unde non est ratio, cur Deus negat esse auctorem specialis illius actus indicat et malitia actus mali formaliter et moralis, quod Deus speciatim amare non potest, praeterea enim quod Deus infundat errorem supernaturalem non sequitur eum errare aut velle [illegible] errorem loquendo et mentiendo dicere, ut per se patet, si ac infunderet actum supernaturalem formaliter malum, sequitur eum velle et speciatim efficere organum malum morale, quod summa sanctitati repugnat.

Instabis. Non potest actus falsus esse speciale instrumentum Dei et ordinari ab ipso primario ad finem aliquem Deo quoniam actus supernaturalis malus, quod [illegible] dicendum erit utrumque simpliciter, [illegible] neutrum. Rx. disq. Ans. actus falsus [illegible] transeat, falsus per accidens non multi est. Fines Deum indicentes

Pars 3a. Tractatus.

Disp: 5. Sect: 3.

An potest Deus infundere habitum vitij in substantia supernaturali 40

pount occurrere, ad quos ex nostra scientia ordinetur actus aliquis supernaturalis per agens falsus, ut patet in actu supernaturali possibili, quo rusticus aliquis assentiretur revelari solum existimatae, sibi tamen sufficienter propositae. Dixit ponendo quia ei actus supernaturalis esset falsus, potest esse speciale instrumentum Dei in ordine ad puniendum, si vitio facto et qualitas illa supernaturalis, qui cruciantur damnati, tamen est error et dissonus et disgrediens potentia cognitiva, quae dolor potentia sentiva.

Urget: 3.o Potest Deus existente in voluntate gratia habitualis priori parari homini cursum ad peccatum, atque ita peccatum actuale cum gratia miraculose et giungere, quod possibilis et actio mala in substantia supernaturalis sequitur probatio. Illa elevatio ad peccandum et aliquid in substantia supernaturali et [illegible] mala quod. Resp. N. ma. Ad cuius probationem N. Suppositum Antis. vid. Deum tali casu elevare hominem proprie ad peccandum, solum est dat cursum naturalem indifferentem quem aliquis solitus et inhibere, licet det in iis circumstantiis in quibus creatura non debetur. Et si idcirco velit extendere tam hominem vere elevari ad peccandum, licito eam elevationem non esse malam, quia hic per obiectorem bonam, nimirum cursum naturalem indifferentem.

Ob: 3.o Implicat habitum in actu 1.o ad id naturaliter inclinare, ad quod non potest cursum efficere in actu 2.o atque implicat actum supernaturalem cursum efficere ad peccandum. Quod est implicatio ad id in actu 1.o inclinare, quod implicat habitus supernaturalis, quod non vitiosus. Resp. N. ma. Licet est. Et putamus Implicatio [illegible] implicet appetitus innatus ad rem, ob impossibilem non tamen elicitus, qualis est actus, quia elicitus cuiusmodi est habitus. Neque est existimo eum, qui haberet habitum

Pars 3a et virtutis.

intensus habendi vinum, atque relinquendum ad vignu[m] [illegible] stam, si vis vinum [illegible] hodie amplificare [illegible] n: mi. [illegible] [illegible] supnaalis ad [illegible] quaerere ad [illegible] tum per influxum supnaalem, [illegible] [illegible] ad illud quaerere per influxum naalem [illegible] [illegible] [illegible] a reb. supnaalib. sbere se supnaalia, [illegible] [illegible] [illegible] se et [illegible] p aures [illegible] [illegible] supnaali.

Sectio 5ta.

De oppone virtutis virtutis.

Virtutes supnaales per se infusas non repugnare cum habitu vi[tiorum] [illegible] intenso [illegible] disp. 6. Sect. 9. nro 39. [illegible] [illegible] Hypoth. quod aiunt nullo gradu virtutis [illegible] [illegible] qa [illegible] [illegible] semper poss. ad actum supnaalem [illegible] [illegible] sanctificans adeo uno creato [illegible] peccato [illegible] [illegible] gravium mortalium repugnat. [illegible] solum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illo uno virtutis opponatur.

Dico virtutes acquisitas repugnant cum vitiis [illegible] in gradibus intensis non [illegible] [illegible] remissis, [illegible] [illegible] naalis [illegible] quod [illegible] nollas naales [illegible] intensas inclinata [illegible] [illegible] positos, atque virtutes acquisitas [illegible] eidem [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] oppositos [illegible] [illegible] [illegible] naales [illegible] gradibus intensis [illegible] [illegible] [illegible] remissis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] repugnantia virtutis [illegible] in gradib. intensis [illegible] [illegible] [illegible] repugnantia [illegible] [illegible] aliarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potentias [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Parsr. Virtutis

cabilib. R. ut plurimum pervenire ex solis effectibus fractis
ratio est, quia incapacitas a. Simultas habitus per solam per ma
jorem eiusdem perfectionem, virtutis a. virtutis, vitij, item a
moris aut odij et similium fractorum pervenit tempore uniquique
subiecti tam possibilis quam existentis ei ipsi. 2.o quia ut dicimus
eum quod habet 8 gradus v. g. iustitiae, potest simul recipere alios 8
gradus castitatis, quod non potest simul recipere unicum gradum
iniustitiae, non ut ex limitatione subiecti.

Dicit. In quibus naturalibus quia divinitus non necessario, cur non
possit simul giungi vitium et virtus acquisita in gradibus ei
intensis, quia casu non necessario Deus est causa speciali vitij, tum
quia per actum per priori entitatem naturali habitus vitiosus
possivi velle adiungere habitum virtuosum, tum quia per
existente in subiecto habitu virtutis dare per priori actui naturali
cursum ad producendum habitum vitij et nihilominus per possivi
nolle destruere habitum virtutis, ut videtur in neutro casu. Dum
est speciem authorem vitij.

Ex his porro colligitur magis pugnare inter se actus virtutis
et vitij, quam habitus, actus a. efficax amoris Dei et odij eiusdem
ita pugnant inter se, ut in nullo gradu quantumcumque remisso
nec in vitij giungi possint, sed quia contingit cum habitibus
Charitatis et odij Dei. Unde discrimen ratio duplex est, 1.o quia
habitus habent se per modum alicuius potentiae, quod non pugnat cum
potentia ad actum oppositum. 2.o quia si voluntas eliceret simul
duos actus efficaces oppositos deberet velle efficere aliquid
impossibile cognitum ut tale et illicitum deberet sibi persuadere
duo idem. Potest esse simul una, quam utramque implicat, nisi tale
esse ex giunctione habitus inclinantis ad actus oppositos

Parsr. Fuitijs.

Disp. 4. Sect. 3.

De oppositione vitij et virtutis.

Circa oppoē virtutū et vitiorū Quaer: 1.° utrū virtus
destruatur per peccata tm venialia, antequam respondeam
suppono peccata venialia esse triplicis garis alia
ex ingsidae, alia ex parvitate maae, alia ex suo gare.
Hoc supposito. Rs. 1.° nullum peccatum veniale
ex semi dlibae s. ingsidae destruere totum hbtum virtus
opposita. Raō est quia in oi virtute dant duo hbtus ung. ri
tiahens ob actu crio plene dlibato, alii a semi dlibato.
qo tlt peccata venialia ex ingsidae destruant hbtum
inclinantem ad fugam peccatorum semi dlibatorum, non
tn inclinantem ad fugam peccatorum plene dlibatorum.

Rs. 2.° peccata venialia per se ob parvitatem maae
non destruere totum hbtum virtus opposita u. g. furtus
unius actus l. cruciferi non pellere totam virtutem iustitiae.
Raō est quia in virtib. gnr concessus l. dfitus sumitur ex qte
maae dant, sicut docet experientia, duo hbtus, qui inclinat
ad amplectendum l. fugiendum multum maae, alii, qui
inclinat ad amplectendum l. fugiendum parvum maae, qo
tlt peccata venialia ob parvitatem maae destruant hbtum
qui inclinat ad fugiendam maam parvam, non tn destruunt hbtum
qui inclinat ad fugiendam maam magnam, ex quo est
peccata mortalia leviora non destruere virtutem inclinantem
ad fugienda peccata mortalia gravioria in eadem maae.

Rs. 3.° peccata venialia ex qre suo pellere
totum hbtum virtus criae, adeoque quilibet mendacia destrui
totum hbtum veritatis. Raō est, quia in eigmi virtib.
non sunt duo hbtus ung. reg. non mentiendi leviter, alii non men

tiendi gratia. id unicum nam oe mendacium ex suo genere est tm peccatum veniale. dixi. ex suo genere. qa ex circumstia nocumenti, scandali a similibus pd mendacium ijdem reddi mortale.

Ob. Qd est facilis ad mentiendum in reb. leuib. non est illico facilis ad mentiendum in reb. enormib. et qd facilis ad mentiendum sine aliq damno, non est illico facilis ad mentiendum cum aliq damno. qs peccata et venialia ex genere suo non destruunt totum habitum uirtutis oppositae.

Confr. Videmus alios fides esse ad mentiendum joco, non tn ad mentiendum serio. qo non qdlibet mendacium destruit totum habitum uacitis. Rx. N. cons. qa illa difficultas non oritur ab habitu uacitis, sed aliq uirtutis. in jo qdem eam ab habitu timoris ne qs deprehendat in mendacio et famae suae jacturam patiatur. in 7o u. ab habitu iustitiae ad

Confr. respondeo mendacium jocosum raro esse proprie mendacium qa audiens fide aduertit rem non dici serio, atque non decipit.

Quar. 2o. Utrum actus delibati pellant habitum uirtutis etiam

Rx. negae. ratio est, qa talis actus dfu habitus nullum habitum producit, ut patet in delitiis ad se reduntib. hic e. non sentiunt se fides ad eos actus, qs in delitio enumerant.

Qu. 3o. utrum actus possit destrui per actus bonos et indifferentes

Rx. affirmae. ratio est, qa castitas uirgilis pellitur per actum honestum giugij, et uoluntaria paupertas, qa non fuit uota facta per actum indifferentem qparandi sibi diuitias, idem patet in oib. uirtutib. qa sunt pacis gilij.

Disp. 5. Sect. 5.

Utrum sit hoi peius vel melius actus an habitus?

Sectio 5ta

Utrum sit homini peius vel melius actus an habitus.

Quilibet actus formaliter malus s. mortalis s. venialis, est absolute peior quilibet actu vitioso quantumvis intenso, imo etiam vitiis solitive sumptis. Probatur. Quia quilibet actus formaliter malus cum sit transgressio legis Divinae et offensa Dei, et dignus odio ac punitione illius, quorum nihil habet habitus, quantum est inclinatio ad malum, nec est formaliter malus, sed tantum inclinatio ad actum malum, adeoque sic necessario magis malus iuxta illud: propter quod unumquodque tale et illud magis. Confirmatur. In genere, ratione peius est semel mori, quam esse morti obnoxium, quo est in genere mortis peius erit semel peccare, quam esse inclinatum ad peccandum, quo peior est actus formaliter malus quilibet habitibus vitiosis.

Ob. Habitus vitiosus est causa actus mali quo est illo peior. Resp. n. 9 seq. neque est imperfectus effectus continere necessario in causa illius, alias voluntas peccans esset peior peccato, et Deus producere creaturas imperfectas, deberet continere imperfectiones illorum.

Dico 2.o non tantum actus malus formaliter, sed etiam malus obiective s. puta odium Dei vel mendacium sine habitu electum, est absolute peior quilibet habitu vitii. Probatur. Quia talis actus magis accedit ad malitiam moralem, quam quilibet habitus vitii. quo est illo peior. Confirmatur. Si homo constitueretur in causa perplexitate, ut necessario deberet eligere aut habitum inveniendi aut mendacium solum obiective malum, prudentia dictaret habitum mentiendi esse praeferendum actui mendacio. quo supra.

Dico 3.o quilibet actus praeceptus est naturalis a. indifferens

Pars 3 Tractatus 5

Disp: 5. Sect: 5.

Ut sit hoi peiq uel meliq actq an hbtq? 43

melior sbtu oi hbtu tam naali q sup naali ei gra hbtu
et unio Hypost. pbr: qa actq pceptq e caria peccati
mortalis aut uenialis, atq hac caria e melior si hbtu
bono aut quis alio dono supnaali. qo p Fateor
uniem Hypost: giunctam cum caria peccati ee summu
hois bonum, sd si ex una pte ponatur sola caria peccati
ex alia sola unio Hypost: illa erit prior huic posteriori
iuxta dictamen rite raois pfenda.

Ob: peccatu ueniale aut ei mortale n e tu malu
q bona e unio Hypost: qo caria peccati n pt ee magis
bona q sit malum caria unionis Hypost: qo melior
e hoi unio Hypost: q caria peccati. Rp. N: utraq
sqla: qa in psenti n gratamq malia peccati, et boni
tem unionis Hypost: sdam se, sd in ordine ad sbtu
et dictamen rite raois: rite a. rao dictat, meliq e
laudabiliq ee n peccare, q cum peccato habere unie Hypost.

Dico 4.to Ulibet actq naalis honestq quis n pceptq
e caris parib. Ide et moraliter pfectior suo hbtu. Pbr: qa
actq ilctq e Phe pfectior spe impressa q post se
relinqt, qo ei actq uoltis erit Phe pfectior hbtu
quem post se relinqt: pterea in multorum sntia actq e
caa ad eqla hbtq n uicissim. qo actq e Phe pfectior
hbtu, qd u. e sit pfectior moraliter pbr, qa actq honestq
quis naalis, e ofris raoi, dignq laude mitoriq, alicuiq
pprie sa gratum nil hi hbtq. Dixi. caris
parib. pbte e. certo honestem actlem pce q doq
ada q ei, l. ei superari p multitudinem aut intensiue
uirtutem naalium. et si daret, alicui optio eligendi
aut unum eniquum honestum naalem, aut multos hbtq

Pars 3. Disp: 5. Sect: 5.

Quod sit hoc peius vel melius actus an habitus

virtutum naturalium, recta ratio dictaret cumulum habitum esse praeferendum unicuique actui eiusque honestis.

Dico 5. hoc esse actus supernaturales honesti quovis non praecepti sunt meliores quilibet habitu supernaturali distincto a gratia habituali vel alio habitu formali sanctificante. Probatur quia actus supernaturalis honestus est meritorius vitae aeternae, obsequium Dei mirabiliter laudabilis sed quae habitui non conveniunt quod caeteris paribus est melior habitu. Dixi distincta a gratia habituali sed cum ea per hoc vel alium similem hoc constituat filius Dei et haeres vitae aeternae iusque permanent, quod non praestat actus supernaturalis non sine hic gratiae habitu alii aut habitui formali sanctificandi antecedenti. Sed quod dicendum in sententia Vasquez docentis actum Charitatis esse formale sanctificantem. Probatur neque illam debere gratiae habituali vel alii habitui eiusdem similis antecedenti, quia est aliquid transiens illa vero per hoc permanens.

Ob. 1. habitus supernaturales sunt potentiae ad actus non melius habere potentiam ad meliores actus quam unum tantum licere, quod habitus supernaturalis est melior quam actus. Respondeo disp. ma. habitus supernaturales sunt potentiae simpliciter necessariae n. sed per eorum defectum suppleri per auxilium eorum. sed potentiae utiles con. similiter disp. mi. et neg. cons. Adde etiam habitus supernaturales sunt potentiae simpliciter necessariae, non seq. tamen esse perfectiores actu, quia ad sunt potentiae adaequatae, non tamen particulares. Saepe enim principium particulare est effectu imperfectius, ut patet in specie impressa rerum cognitionis.

Ob. 2. actus supernaturalis est quod transeat, habitus permanet, quia habitus est actu perfectior. R. n. cons. peccatum est permanens supra actus aliis suis partibus puta cultalite, libere, moralite.

Pars 4ta de peccatis

Disp: 6. Sect: II.

Quid sit peccatum et quotuplex?

44

Ob. 3o Lumen gloriae est perfectius visione beatifica, quo ad alias habitus supernaturales actus actuales: promissa transire ante quod est dubium. Rx. n. cons: Ratio disparitatis est, quia visio cum sit actus elicitus non habet rationem mediti aut obsequii, quae habent actus supernaturales voluntatis.

Pars Quarta.

De Peccatis.

A Quaest: 71. usque 89.

Disput: 6.

De essentia et quidditate peccati in communi.

Sectio 1a.

Quid sit peccatum et quotuplex?

Dico peccatum in communi, recte definitur: transgressio habitualis voluntatis legis aeternae Dei, quae definitio orbis ob peccatis quaerit et traditur a Sto Augustino lib. 22. contra Faustum cap. 27. factum, dictum, vel concupitum contra legem aeternam Dei.

Per legem aeternam Dei, ex cuius oppositione definitur malitia peccati, non intelligitur iudicium Divinum, quod aliquo approbat tanquam conforme naturae rationali, aut reprobat tanquam eidem difforme, quia solum iudicium superioris est bonitas, vel malitia obiecti etsi cognitum non habet vim obligandi, nisi succedat ad voluntatem. Neque intelligitur prohibitio Divina sive voluntas obligandi ad fugiendum, vel amplectendum hoc vel illud obiectum intimata per

Disp: 6. Sect: 5

Quod sit peccatum et quotuplex?

Pa: 57 et peccatis

Nomen vocis rationis, quia est illa seclusum adhuc [illegible] peccatum, si ilgitur displicentia Dei, quia sibi est omni obiecto rationi dissono necessario displicet, ita ut illud [illegible] sit peccatum grave, quia Deo gravius displicet, illud leve quia levius displicet. Cuius ratio a priori est, quia ejus Deus nil prohibuisset aut hoc eam prohibitam ignoraret. m. Sicut furtum v.g. Deo gravius displicere, tenerum illud evitare, nam scire aliquid Deo, ut aequo judicio gravius displicere, et nihilominus idem eodem praesente et videnti facere, et illum urtbr contemnere, quod contemnere non potest nec Deum gravius offendere.

Ob: Complacentia necessaria, quia hic Deus est obiecto bono nec lex aeterna Dei obligans ad amplectendum obiectum quod nec displicentia, quia hic Deus est obiecto malo erit lex aeterna Dei obligans ad fugiendum obiectum malum. Cons: ubi bona. Ans probatur: quia non facit, quod novit Deo placere, non est inobedientia et quia facit id, quod Deo placet, ideo quia Deo placere non excedit actum obedientiae, sed charitatis quod. Pa: N: Con seq: Ratio disparitatis est, quia complacentia Dei in obiecto bono non arguit voluntatem et animam obligandi, quia arguit displicentia in obiecto malo ex eo, quod oppositum illius necessario est urtbr contentus Dei, quia non potest nec esse malus et prohibitus.

Peccatum in [illegible] dicitur, id est in peccatum per excessum, et peccatum per defectum: prius est, quod opponitur urtbr praescribentibus aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opponitur urtbr praescribentibus aliquid positivum, ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in peccatum carnale est [illegible], illud est, quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pars 4. De peccatis

Disp: 6. sect: 1a.

Vtrum sit peccatum et quotuplex? 95

lectabilem sensib, cuiqmi in vitia capitalia sunt gula et luxuria. Iustum est, quod vsus vitiorum mag. spiritualem et in solo ajo gsumat, cuiqmi sunt reliq. 5. vitia capitalia, ad quod discem vdr. rpenisse D. Paulus 2. ad Corinth. 7. mundamq nos ab oi inquinamento carnis, et spiritus perficientes sanctificaem in timore Dei. illud hic adusto peccata carnalia carnis parib. spiritus esse minoris malitiae quam spiritualia quae ex certo cum minori libertate ppter vehementem inclinaem appetitus sensitivi ad bonum delectabile sensib.

Dicitur. 3o peccatum in peccatum est Deum et proximum et se ipsum, sic dicta, quia pro generali oppositione, quod hic est peccatum cum Deo, opponuntur speciali vrtib. rpicientib. Deum, proximum aut seipsum; sic haeresis aut blasphemia dicuntur speciali in Deum peccata injustitia in proximum, peccata intemperantia in seipsum. Dicitur 4to In peccatum cordis, oris et operis, i mi generis sunt, quae gsumuntur in sola mente, solutq pure in ea ut haeresis, odium sed et ignis, quae gsumantur ore sive lingua ut gtumelia, dtractio sed. 3ij generis sunt, quae ope exteriori perficiuntur ut fornicatio, homicidium. Dicitur 5to in peccatum ex ignorantia, ex passione, et ex malitia; peccata ex ignorantia sunt, quorum causa est ignorantia invincibilis, quando quis sc. ex negligentia omisit vitam ingrere, cum tamen potuisset, et debuisset peccata ex passione sunt, quae proveniunt ex aliq vehementi motu appetitus sensitivi, idoq dicuntur peccata ex infirmitate. peccata ex malitia sunt, quae fiunt ex plena adutia ad malitiam obti l. actus sine ullo motu a. inclinae speciali appetitus sensitivi.

Pars 4. de peccatis

Disp: 6. Sect. 1.
Quid sit peccatum et quotuplex?

Dicitur 6.to In peccatum actuale et habitale. Illud est actus voluntatis hic et nunc existens legi divinae contrarius hoc est idem actus iam Phe praeteritus, sed adhuc moraliter praesens.

Dicitur 7.o in originale et personale. Illud est lapsus in alio velut in capite propter transfusionem voluntatis propriae in voluntatem illius. Personale, quod solo exercitio propriae voluntatis gnuitur. Dicitur 8.o in mortale et veniale, id est, quod Deum gravius offendit, et peccantem aeternam poenam dignum gestivit, positus est quod Deum levius offendit, neque hic annexum reatum poenae aeternae, ut omnino dicitur peccatum veniale favorem charitatis immunire, sed quod aliquis gradus gravis habitualis a charitate expellat, sed quia facit hoc indignum realiter Dei auxilijs, quibus a peccato gravi est ~~offensus~~ praeservatus est et per exercitium virtutum ad majus incrementum charitatis et gratiae adiutus fuisset. Dicitur 9.o in peccatum omissionis et commissionis et mixtum. Illud est, quod opponitur praecepto negativo ~~u.g. furtum~~ hoc est prohibenti ne aliquid fiat u.g. furtum praecepto non furandi. Commissionis est quod prius opponitur praecepto affirmativo hoc est praecipienti ut aliquid fiat. u.g. pura omissio sacri die festo praecepto audiendi sacrum. Mixtum est, quod opponitur praecepto utrique generis u.g. omissio sacri die festo non pura, sed voluntaria, talis est. Nolio opponitur praecepto uni positivo quod dicit, audias sacrum die festo, alii negativo, quod dicit, non omnes omissionem sacri malam et prohibitam, ex quo apparet longe pejorem esse volentem positivum non audiendi sacrum die festo, quam puram omissionem illius. Prior enim actus hic duplicem malitiam rationem dupliciis praecepti, cui opponitur positivum

Pars 7. ad peccatis

Disput. 6. sect. 1.

Quid sit peccatum et quotuplex?

96

u. simplex et unica.

Ob. volio efficax non audiendi sacrum die festo ideo precise est malitia, quia est causa omissionis sacri. quod non habet malitiam omissionis sed tantum omissionis. Cons. vide bona. Ans. pro. Complacentia simplex in omissione sacri die festo non est mala, quia non est causa omissionis sacri, pro e. cum illa stare volio efficax audiendi sacrum quod volio efficax non audiendi sacrum ideo precise est mala quia est causa omissionis sacri et ingpoibilis cum volio efficaci audiendi sacramentum. Rs. N. Ans. Ratio est, quia si per impossibile starent simul volio efficax audiendi sacrum et volio efficax audiendi sacrum, adhuc ista esset mala et peccaminosa. quod malitia ipsius quae desumitur precise ab omissione sacri, quae actu cadit, alioquin nullam haberet malitiam quae eodem malitia omissionis non habet nisi per omissionem actu quae sequitur. Item ad probationem subito N. Ans. Nam est simplex complacentia in omissione rei praecepta, si a malitia non praescindat est peccaminosa, quia u. ideo solent complacentiae non de obiectis prohibitis a malitia praescindere, quod non faciunt volitiones efficaces ideo possunt a peccato filiis, quae volitiones efficaces excusari.

Sectio 2a

An seclusa l. aeterna Dei aut ignorantia invincibili illius stare potest peccatum stricte sumptum?

Pro peccatum stricte sumptum s. ut alii loquuntur Thomistae illud, quod habet rationem offensae Dei et meretur, si est gravis, poenam aeternam, si levis poenam temporalem. potest namque sine omni adoratione ad l. aeternam Dei dari peccata minus stricte sumpta s. Thomistae consistentia precise in diffinite cum ratione nullum est dubium, quia est. Deus furtum aut homicidium non

Cars 4. An seclusa l. aeternae Dei aut in ignoria invincibili illius stare possit peccatum gravissimum.

Disp: 8. Sect: 2.

de peccatis.

hibuisset, l. in iis sibi non displiceret, ad huc tamen ipsa essent
officia naturae rationali. h. supposito.

Dico. Sine exclusione l. adventiae ad l. aeternam Dei nullum
potest dari s. grave, s. leve Theologicum peccatum. ita D. Thom. hic
Quaest: 2: art: 2. Suarez. Less: Konink. et alii c. P.
Solas, Alderette et alios. probo. 1.o ex D. Paulo ad Romanos
4. ubi non est lex, neque praevaricatio. Et S. David psalm.
11 8. praevaricantes praevaricationi omnes peccatore terrae quo
ex Scriptura constat sine l. aeternae Dei nullum dari pec-
catum proprie dictum. probo. 2.o ratione, quia peccatum Theologi-
cum, quod constat ex dictis nostro 1.o ab omnibus definitur per oppo-
sitionem cum l. aeternae Dei, quo ea non existente, l. invincibiliter
ignorata nullum potest dari peccatum Theologicum. probo. 3.o quia
seclusa, aut ignorata l. aeternae Dei quae quis velle furari
occidere, fornicari, et simul profitisse amare Deum sup-
ponitur, furtum homicidium, sine existentia l. adventiae ad l.
aeternam Dei non habent rationem injuriae et offensae Dei.
probo: 4.to sperabo de peccato mortali, quia seclusa l. aeternae
Dei, a ea non cognita nullum est factum constituendi furtum
v. g. unius aurei. a. homicidii in ordine tam alto, ut pro-
deni censeri possit dignum poenae aeternae, et per satisfa-
ctionem puri hominis inexpensabile (: spectata c. praesertim ratione
poenae cum naturae rationali nemo prudens dicet furtum
unius aurei non compensari sufficienter restituendo 1000 aut vita
suam pro eo quod laesus fuit exponendo. quo seclusa autem
cognita l. aeternae Dei neque dari peccatum mortale Theologi-
cum. Ans: et bona Ans. probo. quia dignitas poenae aeternae
et inhabilitas ad satisfaciendum, quae consequitur ad peccatum
mortale fundatur praecise in ratione injuriae s. offensae Dei

Pars 9 de peccatis

An seclusa l. aeterna Dei Disp: 6. Sect: 2. Cum ea ignoria invincibili stare possit peccatum stricte sumtum?

97

q ab infinite personae offensae, et nihilominus personae offendentis q
statuunt, cum adeo ... omnia mala creata, atq. seclu-
sa a. non cognita l. aeterna Dei furtum l. homicidium, nec
fratrem, nec radicaliter sit offensa l. injuria Dei, quia non sit
ullo modo contemptus illius. Confr. Et admissa
ratio offensae l. injuriae Dei vix possimus seclusa fide ...
... aliq. ratio probare furtum unius aurei meri poenam aeternam
nec posse sufficienter punire per poenas infernales durantes. 2. vel
3. millib: annorum. Quin. quod ad persuadendum seclusa
ratio offensae l. injuriae. Dixi: in quantum sine
existentia, l. adoptio ... quia l. existens sed invincibiliter igno-
rata ... se ipsum ignorantis pinde ac si non existeret, ...
... dictum ... existentia aut cognitio l. necessaria ad
quantum peccati ... idem a fortiori dicendum ... exi-
stentia aut cognitio ipsius Dei, ex quo patet furtum aut homi-
cidium ... idem ... iudicium ... aliis actib. malis ... sed
sit obiectum displicentiae necessariae ... Deum ad prohibendum
... non habere rationem offensae l. injuriae Dei, sed tantum
rationem offensae l. injuriae ... Remp: rationem nec
posse a Deo puniri poenam aeternam, sed tantum poenam aliquam
temporalem, verum.

Ob: 1.o Ex doctrina nostra sequitur ... furtum homicidium ... non esse
... peccata, quia homo ... perpetrat, et Deo aut prohi-
bere illius nihil cogitat: 2.o cum minus peccare, quam minorem
... et ... Dei cognitionem, adeoque rusticos raro peccare
mortaliter: 3.o gentiles, qui falsos Deos colebant, nunquam pec-
casse ignoranter, quia non contemnebant Deum verum sed fictum. 4.to
Atheos nunquam peccare, cum ex Deum nullum cognoscens
nullum male agendo contemnat, atq. haec est ... sed ...
... Respondeo ... omnes eiusmodi seculos ... casus
... implicat, quia vix potest fieri, ut homo faciat aliquod ...
malum ... grave, et invincibiliter non cogitet Deum ...

Pars 4 de peccatis.

Disp: 6. Sect: 2.

An seclusa l. vdnā Dei, sicut in ignoriā invincibili stare possit peccatum stricte sumtum.

offendi, cum h. dictet ipsum lumen naturae, et sufficit cognitio fusa a. ei dubium de malitia obti ad ... peccatum nam eo ipso est obligatio se reflectendi et alterius cogitandi ani Deus tali actu non offendatur. quod rusticos dicendum est eos ut plurimum saltem confuse apprehendere in Deo aliquid ... alliam hanc majorem rationem aliquis possunt eorum peccata ... malitiam et mortalem, etsi putem eos ob exiguam notitiam excellentiae Dei saepe saepius a peccato mortali excusari.

Gentiles, eo ipso, quod Deos colerent, agnoscebant in illis saltem implicite aliquid ens supremum et infinitum, cui suae actus placerent, et displicerent, pro quo plerique illorum Deum invincibiliter ignorabant, adeoque actus ipsorum non excusabantur a gloriam Dei, sicuti est non excusatur furtum a homicidium cum ignoriā invincibili commissum. Similiter discurrendum de Atheis nam illi invincibiliter et ut plurimum cum pertinaciā Deum ignorant. quod si darentur aliqui ita barbari ut Deum invincibiliter nescirent, hunc propter peccata sua pure Philosophice punirent a Deo post hanc vitam poenā aliquā temporalem et ... mittentur ad limbum, sicuti ... Christianis, qui decedunt cum solo originali et veniali.

Ob: 2. Antecedens Deus ad suam prohibitionem aequaliter sibi displicet in ratione mendacii ac mano homicidio. quod malitia peccati Judaici non potest desumi penes oppositionem cum displicentia Dei necessariā. et h. ... illo obto: Cons: ... bona: Ergo e. manifestum per multiplicem veniam ... malitia ... peccati mortalis, quod est falsum. Ans. Pbr. iuxta dicta nro 10mo ... ad prohibitionem Dei cognitam homicidium non merentur nisi poenam temporalem. pone quod homicidium a me hodie commissum cum ignoriā invincibili displicentiae Dei puniri ab illo supplicio unius Dei. pone item mendacium ... ignoriā commissum puniri ab ipso supplicio unius horae ...

Pars 4 Ansectusa l. aeterna Dei Disp. 6 Sect. 2 aut ignoria inuicibili stare potest pecta stri et sumtum 98

drantis. In h. casu 100 aut 1000 mendacia puniuntur itidem
poenae vnius dei quo pecuniam poenae aeqlis rum poenae hoici
dij. quo antecedenti ad prohibitionem vel displicentiam Dei a
me cognitam aeqlibo sibi Reg displicet in 100 mendacijs
ac in uno hoicidio. Nec argtum probaret maliam peccati
mortalis poenae p multiplicationem venialium non aeqri, cum ea
superari qre. Rp ad illud n. ars. ad uiq probaem
n. cons. ratio est quia ex aeqlitate poenae in casu posito non
instituitur aeqlitas displicentiae, cum ea poena p aliquam peccatis
supponatur esse eiusdem speciei et temporalis, hoc ratio sqr
multiplicationem intensive aut durationem poenae compensari, ad u. dis
plicentiam d hoicidio, et 100 mendacijs non est eiusdem spei, non
substrubo et appretiatiue ut pte pt dicta ab eo cognita
refundit in aeqlem maliam et offensam. Exemplo rem declara
licet tantundem emi poit auro et argento, nunquam tamen perfectio
physica arganti ascendit ad perfectionem Phae auri, quia quo
in casu posito tantundem poenae sqr ad displicentiam in
100 mendacijs et displicentiam in uno mendacio, nunquam tamen dis
plicentia d 100 mendacijs ascendet ad aeqlem appretiatiuam cum
displicentia d uno hoicidio. dicitur poenae supposito casu 100
mendacia puniri quidem a Deo poenae temporalis, sicuti punitur
hoicidium longe tamen inferioris et ilicet ordinis ab illa. quo
admisso corruit tota vis argti.

Ob. 3. In divina nra sqr lege aeterna Dei esse potest peccati
actualis quod est absurdum quo p sqla pbo. ab lata prius l. aeterna
Dei furtum non est peccatum quo lex aeterna Dei est pars inea
furti quia tenge peccatum. Rp admittendo sqla. si ex carta
Diuina quodnais pt sine ullo absurdo esse pars inea peccati
habilis, ad ostendam i, cui non poit lex aeterna Dei esse pars
actualis peccati. Neque hinc licebit infrae l. aeterna Dei esse malam

Sans q

Ar sed asa. Laud Dei a fit in ignem cum nabili stare quid patro
stuc. e. fmtum?

d pecunia

qa fuerunt duo eum mali. pd. ex fra. tuere pbi. oliqui
effum fratem, quem quarum fet. d. gtinet, ed pt. ch. in
fle. q. d. noad. obtm. ufum. ed. fi. pae. nisi. d. disa. d. odio
d. noad. obtum. d. g. hbtum, quod. ipsum odiere. odio. h.
licet. Item in Phys. dr. q. Bon. fe. Bona. q. oant. q. fuae
effum. natum. n. q. n. Bona. nocet. malum. gfor. d. ad. d. n.
Liquores. Bon. potu. ingratum. quid. qd. fu. in. ma. lib.
tate. quis. de. se. Bona. dicere. actu. fe. opposito. effum
fratem. nall. imo. licet. tam. ex. Phys. quam. se. qd. ex. pbo
fi. tu. semel. gianant. quid. ovi. d. noad. mali. ebiq. ro
d. pri. d. ad. totum. aliq. fit. Bonum. n. sufficit. d. q.
pdes. illiq. secum. sumtas. de. Bona. sd. requirit. indup
ad. ginere. do. illorum. fit. Bona. sic. ovis. q. d. fu. se. pulcher
d. facex. ulterius. quis. de. se. pulchritudine. d. Bona. qa
se. ipsu. illiq. nimis. magna. nimis. parvus. Ad. id. ro
nus. lex. dato. fit. pars. peccati. ulter. n. quid. diu. mala
e. qa. n. spr. esse. fidelis. oib. aut. plurib. q. partib. quam
sqlis. earum. sed. tm. ut. pt. in. d. noi. ill. de. dilectione
priori. probitoris. sd. ino. sd. fu. ad. fra. aliq. habeat. effum
fratem. n. erimus. sibi. persuasi. ut. ab. id. odio. qd. juris
d. noad. odio. habendum. qa. nio. n. odio. habetur. q. effu
ipsi. odio. repugnat. nam. n. habebit. odio. sd. amet. d. pla
cat. dicit. effum. fratem. n. d. ino. qa. ariq. nequit. d. ipsi
fra. talem. effum. habere. nisi. diligat. dicere. ob
dinem. pos. facere. nisi. quia. ad. amicitiam. pertinere. d. ent.
ex. q. oib. q. ludo. qd. quem. ad. mala. pare. q. quem. Lex
Divina. et. malia. inadaequate. h. d. pars. mutilis. pecu
n. tu. tam. lex. Divina. et. adaequate. mala.

An seclusa l. aeterna Dei aut cum ignoriam inuenibili stare possit peccatum stricte sumptum

Pars 4ta de peccatis

Vrg: Deus non est pars peccati. quo neque ten aeterna Dei

R. n. cons. Ratio disp. est. quia ablata praecise Deo et manente lege illius adhuc manet peccatum, manet e. id quod constituit contentum artem Dei / non manet a. ablata l. Dei

Instabis. quo est sufficit [illegible] solam cognitionem legis Dei et non ipsam legem esse partem peccati, quis e. Deus in furto sibi non displiceret, si tamen quis existimaret displicere et furaretur peccaret. R. N. illae. s. Deus neque in furto sdum se, neque in eodem prout substat huius quoniam erroneo, sibi reipsa displiceret, nullum furando quod nullet peccatum, quo in casu posito quo licet furando non agat in displicentiam Dei de furto simpliciter sumpto, agit nihilominus in displicentiam Dei de furto elicito cum quoniam erroneo quasi Deus in illo furto sdum se displiceret.

Ob: 4to Seclusa l. Dei per dari vel gita malum ut mereatur poenam annihilationis. quo est gravis offensa Dei. Ans est certum, si e. aliquis Angelus [illegible] poenam [illegible] vide di aut mutilandi [illegible], is annihilando omnes veras creaturas mereatur poenam reciprocam annihilationis, stricti hominis, aut mutilationem mereatur reciprocam poenam mortis e. mutilationis. Sequela probatur. Sequela originale licet sit gravis offensa Dei, non mereatur tamen poenam annihilationis / licet e. melius esset damnatus non fuisse quam sic esse, tamen in limbo melius est sic esse quam non esse, ut docet S. August. lib. 5. c. Jul. / quo si voluntas annihilandi creaturas [illegible] mereatur poenam annihilationis, ipsa erit gravis offensa Dei.

R. n. cons. Ad probationem n. assumendo. Cum e. peccatum originale mereatur poenam aeternam inferni, quis

Pais. 4. Disp: 6. Sect: 2.

An seclusa l. aeterna Dei, aut cum ignoria invincibili stare poit pectum sui ita
et peccatis. ea de facto ex Dei benignitate sumptum non plectat, ac fortiori ex
merebit poena annihilatis.

Ob: 5.to Si qs sine ulla adutia ad l. aeterna Dei puta-
ret hoicidium mereri poena infni peccaret mortaliter fere
go seclusa l. aeterna Dei pt dari culpa gravis Sbgica
Confo: 1.o pone aliquem putare invincibiliter Deum
non prohibuisse adulterium, prohibuisse n. hoicidium et sine
iudicare adulterium propter disputatum cum ulta rae et tu malum
ac hoicidium, ille ergo mortaliter peccaret adulterando ac
occidendo. go sine adutia ad l. aeterna Dei pt dari gravis
offensa illig. Confo: 2.o finge aliquem invincibiliter pu-
tare non esse Deum, et tn iudicare malitiam adulterii esse tantam
ut ipsa put est precise ex rae, sufficiat dissolvere amicitiam
cum Deo si Deus esset. l. finge aliquem putare invin-
cibiliter totam rationem, cur adulterium privet amicitia Dei, ac
mereatur poena infni, esse solam dissonantiam cum rae, nec legem
Dei habere vim refundendi ullam malitiam in actu prohi-
bitum, hic debet peccatum mortale et gravis offensa Dei
sine adutia ad l. aeterna Dei go. R. N. Ans.
Sicuti e. de facto ita q putaret hoicidium mereri omnem poenam
possibilem non quilibet actum ita malum, ut rei ipsa meret
omnem poenam possibilem, ita pariter q in casu posito puta-
ret hoicidium mereri poenas infni occidendo non quilibet
actum ita malum, ut re ipsa meret poenas infni.
Ad 1am confi: R. illum hominem in casu posito nec
peccaturum mortaliter occidendo, nec adulterando, qa utro-
bique non apprehendit majorem malitiam, q sit ex nra ratione, q
sit probabilis in quibus, non est tanta, ut poit gstuere grave
offensa Dei, et mereri poenas infni. Ad 2.am confi:

An seclusâ l. æternâ Dei, tout cum invincibili ignorantia stare possit peccatum strictè sumptum?

Pars 4. de peccatis

Ex. adulterium in neutro casu habiturum rationem gravis offensæ Dei, nisi iudicet Deo gravius actu displicere, sicut displicitura, si Deus existeret, nisi velis dicere in eiusmodi casibus semper adulti ad l. æternam Dei saltem æqualem eum existimet, ratio habere æquilibrium obligandi, ac hic lex æternæ Dei, adeoque tunc nihilominus peccari gravius.

Ob: Denique si Deus per impossibile mentiretur admittet culpam Theologicam, et illud mendacium esset de se offensorium Dei, si existeret, atque Deus hic nulla lege teneretur, quo fit dari culpa Theologica sine oppositione cum l. Dei. Rp. N: ma: Cum e. ille ali Deus supponatur non futurus superior, sed æquilibris nostro Deo, non habet ius aliquod illi prohibendi, adeoque non potest ratione mendacii nostro Deo offendi.

Ex hactenus dictis colligitur docuisse Cardin: de Lugo, eum qui dicit: occiderem, si homicidium esset tantum peccatum veniale, a. occiderem, si homicidium non esset a Deo prohibitum peccare mortaliter, quia talis nullo modo amat malitiam homicidii. Nec urget, quod opponit Lugo eum, qui sic afficitur facile, dissidere ut homicidium sit licitum, quia est velle contrahere totam naturam rationalem, adeoque gravius malum. Sicuti e. non prudenter censeri affectare officium Iudicis, qui dicit: si essem Iudex, omnes latrones suspenderem, ita similiter discurrendum in præsenti.

Qu: Qualis cognitio s. adultera ad l. æternam Dei requiratur ad quæstionem peccati. Rp. Ideo non sufficere actum solitum philosophiæ, ratio est, quia voluntas cum sit potentia spiritualis, non potest per ipsum proportionis detrahi ad suum actum per cognitiones morales. Rp. Ideo sufficere quidquid ex apprehensione tantum quæ plexum, ratio est, ideo quia hanc potest sufficienter proponi volitum quæ futurus l. dignitas obiecti cum natura rationali et l. æternam Dei, ideo quia

Pars 4ta de peccatis

Disp: 6. Sect. 3.

Quae malitiae reperiantur in quis peccato.

qua appetitus sensitivus potest in suo genere dicitur [illegible] actus efficaces sine omni studio moali, quo est appetitus [illegible] sine omni studio spiritualis, et ideo dixi in [illegible] actib. hais ad constituendam gratiam sufficere quidquid solam apprehensionem complexam.

Sectio 3a

Quae malitiae reperiantur in quis peccato.

Dico. 1o In quis peccato actuali reperitur malitia aversionis et conversionis ad creaturam s. bonum commutabile. Ista conclusio est ja pars probo. Ya est peccatum est contemptus formalis, l. virtualis Dei, et eo ipso quod quis quis non vult obedire Deo, auferit se ab illo. quo est peccatum actuale est aversio a Deo. probo est 2da pars, qua peccans spiritus amat s. intendit aliquod bonum creatum s. fictum s. verum rationem cuius auferit a Deo quo est peccatum actuale est ei conversio ad creaturam s. bonum commutabile.

Ob: in odio Dei aut pura omissione, non est ulla conversio ad bonum commutabile, quod non est peccatum commutabile est conversio ad bonum commutabile. R. N. Ans. q. e. odit Deum l. hoc facit ideo, qua apprehendit carnem Dei ut sibi bonum l. qua aegre fert sibi a Deo negari divitias, sanitatem p. l. qua dolet sibi factum coelum tam difficile, l. qua vellet fictum, et chymicam divinitatem p. se habere. sed quia omnia sunt bona commutabilia. Qu. omittit sacrum die festo, spiritus ducitur aliquo motivo cognito l. amato puta qua est frigus, qua delectat somnus, qua vocant socii a [illegible] spiritus intervenit aliquis amor formalis a virtualis boni commutabilis.

Circa malitiam conversionis et aversionis Qu: 1o quae earum sit peior. R. malitiam [illegible] quia est quaedam contemptus Dei, quod non est conversio, ut patet in eo, qui immemor Dei aut leges aeternae fuerunt, talis ex gratia ad bonum commutabile ratione disquirendas sine ullo contemptu Dei

Disp: 6. Sect: 2

Quae malitiae repiantur in gnis peccato.

Pars 4ta de peccatis. 51

Quaer: 2.o Quom. malitia visibilis, et gnsivis ab invicem disgunt. R. 1.o spr disgi rae raocinata, qa rpiunt dictos tnos, ausio legem aeternam Dei, gnsio difficilem nae raoli. R. 2.o poe qdoq hanc malitiam disgi realr. rao est, qa ausio extra includit judicium dictans hunc vel illum actum ee i legem Dei, gnsio vero judicium dictans ee i naam raoem, q iudicia peccat n tm ab invicem realr disgi, verum et separari, ut pt in casu q legem Dei invincibiliter ignorares.

Dico 2.o pt malitiam ausivis et gnsivis rpiunt insap ordinarie in qlibet peccato malitia odij Dei, inobedientiae, ingratitudinis, irreligiois et injuriae. pbr. qa qdlibet peccatum p se loqndo est gtemtus l. fralis l. urtis Dei et i legem, et offensa summi Factoris, et inhonoratio summi ppis oi honore dignissi adoq enigentis ne, ulli creaturae postponatur, et dnq injuria supremi Doni utendo re illius, q n vult hos uti, si est peccatum gmissiois a. negando illi rem suam, q enigit, si est peccatum omissiois. qo in qlibet peccato ultra malitiam ausivis et gnsivis repiunt insap malitia i charitatem, i bediam, i gratitudinem, i religiem et i iustitiam.

Circa has s. malitias cuilibet peccato coes observandum est, eas n ibi, nisi cognoscantur saltem gfuse, qa nil volitum qn prognitum, and faciliq i hanc ab hoib doctis, q rudib et eniqua Dei notitia pditis. Solent tn plerisq nisi prsq sint stupidi a. barbari saltem gfuse occurrere et ido addidi in gclae ly ordinarie. 2.o eam dee gfesse explicandam, qa pre ilgant annexae oi peccato et n mutant iudicium gfessiois. 3.o eas spr disgi rae raocinata pp dictos urtes, qbr opponunt aliqdo

Pars 4ta
de peccatis

Disp: 6. Sect. 3.
Quae malitiae repugnant in quibus peccato?

a. disgi ~~[illegible]~~ de realiter iuncta distinctione ante cognitionem sub qb. elicitur. q. tamen esse aliqua peccata, quae has malitias speciales contineant, sic odium [illegible] est speciale contra charitatem, omissio sacrorum contentum legis, et specialis inobedientia [illegible] quae sc. aliqua peccata speciale opponantur contra earum virtutem, quae gratis opponitur quodlibet peccatum, cuiusmodi porro malitias speciales sit in confessione necessario explicandae ut possit confessarius fiare iudicium debitum de statu poenitentis, sed tamen propter malitiam eorum omni peccato possunt in hac [illegible] ~~[illegible]~~ reperiri aliam malitiam specialem permanentem ex circumstantiis s. e. multiplicitate praeceptorum, quae hic vel ille actus opponitur, de quo agemus [illegible].

Ob. Nonne actus virtutis praeceptus est obedientia. ergo neque omne peccatum erit actus inobedientiae. Ans. est etiam. Sqla probatur. Sicuti amor ~~[illegible]~~ rei prohibitae est virtute odium legis, ita odium rei prohibitae et amor virtutis legis. ergo si hinc obstante non est quodlibet actus praeceptus actus obedientiae, neque omne peccatum erit actus inobedientiae. R. Negatur sqla ta arg. quod probatur. Ratio disparitatis, quia ad cognoscendam malitiam inobedientiae, sufficit illam cognoscere quae ergo fit in omni peccato, et non ad cognoscendam bonitatem obedientiae non sufficit illam cognoscere aut virtute amare, non oportet illam quae talem amare fiat et expresse. quod non necessario contingit quando elicitur actus praeceptus.

Solet hic loco disputari utrum omne peccatum supponat errorem ex parte illius, sed de hoc egi sufficienter in materia [illegible] Angelis, ubi ostendi pro logico non requiri errorem posse nec negari ordinarie tamen inveniri aliquem errorem negativum, quod dicit carium cognitionis quae statim non fuisset commissum peccatum.

Disputatio 7.
De peccato commissionis et omissionis

Quod circa hasspēs peccati cūtis ind Thgos ē; ing
frate gsistat eorum malia an sc: in ente aliq̄ posi
tiua, an u. in solā negaē a priua. Speale a. movet
hæc gstio circa peccatum gmissionis, ubi tres sunt aurē
rum sntiæ. 1a assit fralem s. maliam moralē peccati
gmissionis gsistere in priuaē. 2a in positiua. 3a in utroq.

Sectio 1a

Utrum malia peccati gmissionis gsistat fibr in negaē l. priuaē?

Affirmant coīt Thomistæ, Scotistæ. Alloates qs Sequens
Bellarm: Suarez. Mol: Valent: Granad: Koninck. Panner, et
qdam alij, nō in explanandā hac priuaē a negaē nō
æquē queniunt, nam qdam eorū gstituunt illam in pri
uaē graæ hbtlis, alij in priuaē rectitudinis dbtæ actui
alij in priuaē rectitudinis dbtæ poæ s. sbbto, ubi idem
varig ē sensg circa hanc rectitudinem, ing gsistat, ego
circa has sntias.

Dico 1o malia peccati gmissionis nō gsistit in priuaē
graæ hbtlis. plr. 1o qa priuaō graæ gsegt ad maliam
peccati tanq̄ effg illig, ideo e. hoē spoliat graā qa peccat
qō priuaō graæ nō gstuit maliam peccati gmissionis, qa
e. ē naā posdig nō pū gstuere id qd ē naā prig. plr. 1o
qa hæc sntia nō explicat ing gsistit malia peccati ve
malis, hæc e. nō hī annexā priuaē graæ. 3o qa pecca
tum et graā pot ostendam; poos diuinitg gjungi.
4to qa poent in hoē existere sml plura peccata gmis
sionis, sb unicā priuaē graæ. 5to qa peccata spē et
gnre differunt ad item priuaēs graæ. 6to pcunte
actu odg pit malia actlis illig, et tn nō pit priuaē graæ

Disp: 7. Sect. I.

Pars 4ta Utrum malitia peccati commissionis consistat sub in negatione s. privatione
et peccatis

quod in hac non consistit nullis malitia odij Dei. 7o quia in statu
puræ naturæ essent peccata mortalia, et tamen ibi non esset pri-
vatio gratiæ, sed negatio. quod malitia peccati commissionis non potest con-
sistere in privatione gratiæ.

2 Dico 2o Malitia peccati commissionis non consistit in privatione re-
ctitudinis debitæ actui, quod est malum. probatur quia odium Dei, blas-
phemia, periurium sunt sed actus eatenus incapaces ordinis rectitudinis
(: implicat enim illos esse bonos s. rectos et rationi conformes :) quod
malitia illorum non potest consistere in aliqua privatione rectitudinis
ipsis debitæ, quam enim ipsi alicui debent, quod illi eatenus repugnant.

3. Respondent aliqui hos et similes actus esse capaces rectitudinis
s. bonitatis moralis secundum rationem quamcumque actus hui, etsi non
sunt capaces secundum rationem specificam, et difficilem. h. a.
sufficere ut totus actus dicatur privatus rectitudine sibi debita
(: sicut ajunt ipsi :) talpa hic privatur visus, quia licet re-
pugnet illi videre secundum rationem difficilem talpæ, debet tamen
illi visus secundum rationem rationem absolutam. Sed contra manifeste 1o
quia implicat esse debitum secundum rationem rationem quod repugnet eidem
secundum rationem difficilem, sed enim hæc duo realiter idem inter se, et
et aliaque sequeretur eadem re indivisibili verificari 2. contra
quod sequitur 3o quia hinc sequeretur posse dici hominem priva-
tum perfectione Angelica aut Divina, quia licet esse Deum vel An-
gelum repugnet homini secundum rationem difficilem, non repugnat tamen
secundum rationem rationem entis, substantiæ, intellectui etc. Exemplum
de talpa non facit ad rem, quia ipsa non habet privationem, sed neque
visus cum sit ex natura sua incapax videre. Nec restat,
quod Artes s. to Mphorum. cap: 22: assumat talpam esse
cæcam s. privatam visu ex ratione generis logici et de cæ-
ci te s. privatione visus late sumta, prout praecise dicit caria potentiæ
videndi s. obtinuit fuerit eius capax, s. non.

Utrum malitia peccati gmissiois gsistat fratr in negaē a. privaē. Disp. 7. Sect. 7. 53.

Pars 7ta d peccatis 4

Pr. alij rō cariam rectitudinis dbtæ actui, in q gsistat malitia peccati gmissiois n ēē privaē n negaem. Sed i jō illa rectitudo, q negat odium Rei aut furtum ē positiva regta in actu charitis l. iustiæ aut negaē gsistens in n odendo, et n furando. Si ē positiva, negaō illius n ē mala, poumus e. sine oi culpa omittere actum charitis a. iustiæ, q do ab illius speciali precepto n obligamur. Si ē negaē, ut sentiunt adūsarij gsistens in cariā n violaij leg. s, eo ipso negaō ipsius erit entitas positiva, q ē, e. ē aliud cariā n odendi, q odium et caria n furandi, q furtum. Sicuti cariā tenebrarum lux, et caria mortis ē vita, lumen e. naē dictas negaē negaēs neario ēē ens positivum.

Dico 3.o Malitia peccati gmissiois n gsistit in privaē a. negaē rectitudinis dbtæ sbto s. poē. pbr. j.o qa sine oi eigmi privaē a. negaē pt illi difficilis furti a. odij Rei cum naē mali et l. aīnō Rei, ut patebit ex dicendis sect. seq. gō gratis recurrit ad hanc privaē l. negaem. pbr. 2.o, qa n pt explicari gmodē neq. illi, qd sit illa rectitudo dbtæ poē in uiq cariā adūsarij gsistunt malitia peccati gmissiois. v.g. odij Rei, gōpt ans pbr. illa rectitudo dbtæ poē uiq cariam induit odium Rei, cum sit neario aliqd positivum j. negaum e. ppr. indte dicta ēē n pt. j. vel gsisteret in actu positivo amoris, vel in actu dicente. nolo odisse Reum atq neutrum dici pt gō stantei precepto n odendo Reo n teneor habere actum positivum, sed poum odium pure omittere. gō

Confr. j.o Si p impossibile starent simul odium Rei et amor illius aut nolio odendi Reum, adhuc odium Rei ēē fratr malum 6.

Pars 4ta de peccatis

atq tunc n privaret ullo actu poa dbto qo malia odij Dei
n qui pt in caria rectitudinis dbta poa. Confr. 7o
Ex hac sntia sqret odium Dei n habere majorem malam
q habeat omissio amoris precepti, a. omissio noliens odendi
Deum, si precipet /: tota e. malia odij iuncta adversarios pu
nit ab illa omissione creata :/ Atq hec apte falsam. longe e
peius e Deum positive odisse q omnino e amore illius aut
omnino noliem illum odiendi, q vis precipiantur. qqd

7. Pbr. Conclusio 3o. N implicat, ut Deus paret aliquis
cursum virtutem tm ad actum malum. u. g. odium Dei, et
quem illius imo multi cum. Molin: putant e facto ita q
tingere in daemonib. atq tunc actus odij n ido esset frater
malus, qa impedit amorem, quem poa tenebat hic et nunc
elicere aut noliem odiendi /: supponitur e. hic actus hic
et nunc e impossibile :/ sed qa impedit negatem libam sui
s. rae Dnae positivae entis, qo peccatum omissionis neq
verbo explicari p privae rectitudinis s. actus dbti poa.

Pbr. 4to sqret peccata p dfum et necessitatem
avariam et prodigalitatem habere eandem maliam. qa in
ducunt ~~[illegible]~~ cariam eiusdem rectitudinis puta liberali
tis, qd e absurdum. Seq a. sic ostendo: pone duos
hoes unum potentem tm elicere actum liberalitatis et pro
digalitatis, et nullum alium, actum potentem solum elicere
actum liberalitatis et avariae. h. casu rectitudo, qa privat ava
ritia, et prodigalitas n pt e alium q actus liberalitatis. qo p

Pbr. 5to qa sqret actum intensum et remissum e eiusdem
malia. qa u. g. odium Dei tam intensum q remissum fun
dat eandem cariam rectitudinis opposita. tam e. amor
Dei aut nolio efficax illum odiendi pugnat cum odio Dei in
tenso. q remisso. Pbr. dnique rae virtutis qa res carias p qq

s. totaliter, ut volunt plerique Adversari, sive ei pticulariter, ut docet Tann: cum aliquibus RR. explicari poet malia peccati gmissiois. qa nil pt ee fratr malum, qd n e fratr lidum. atq quanq privatio a. caria gsecuta ad actum positivum ut q odij Dei n e fratr lida. qd n pt ee mala, sed haec oia clarius patebunt. Seq: Sect:

Sectio 2.

Malia peccati gmissiois adaequate gsistit in positivo.

Ita Cajet: Medina, Vasq: Less: Arriag: Compton. et multi RR. Probr. 1o. oib. illis argtis, qb. ostensum e Sect. pced: malia pecti gmissiois n poe gsistere in caria alicuius rectitudinis debitae pvae s. actuum. probr. 2o. ra e a priori, qa illud e fratr malum, qd imdte opponitur legi, atq solus actus positivus furti vel odij Dei seipso et imdte opponitur legi non furandi et n odiendi, qd ille solus e seipso et fratr malus ac pinde malia gsistit in ente positiva illius. Ma: e ita, ut pbtur ex dfie peccati. allata disp: 6. num 1o. Mi. probr: illud fratr et imdte opponitur legi, qd e imdte phibitum, atq lex e n furando, aut n odendo phibet imdte actum positivum furti aut odij. Confr: 1o. Lex phibens furtum aut odium Dei n exigit a me, aliquid q cariam furti a. odij. atq haec caria n tetr tollitur ipsum actum positivum furti aut odij. qa violatio pcepti d n furando a. n odendo s. et qsequi ei malia. gsistit fratr in ente positiva furti aut odij. 3 Confr: 2o. Sicuti pceptum charitatis affirmativum pcipit imdte entem amoris Dei ita pceptum negativis phibet imdte entem odij Dei. qa sicuti amor sub tali pcepto elicitus seipso et sine ulla alia caria superaddita e qfris legi positiva, adoq bonus, ita odium Dei sub tali pcepto elicitus erit seipso et sine ulla caria superaddita

Pars 4ta Speciatis.

affre legi negativa, adoq malum. Confr: 3.o Illud tm
Alii prohibet lex, qd est imdte in mea posse, atq h. est sola
entas furti vel odij Dei. qo in illa precise gsistit violao
legis, et gsequen ei malia peccati.

9. Pbr: 3.o qa illa caria rectitudinis cum sit fundata in
ipso acta positivo e illo naa posterior, sumo qo entem posi
tivam actq furti existente pro illo priori, antequ ilgatq existens
caria, et sic argtor: entas furti existens in priori est fratris
se violao legis Dei furando /: est e. positio rei, p qd fratr tol
lit caria a lege imperata / qo est mala, qo malia furti n
gsistit in caria ad entem actq gsequente. sd in ente posi
tiva et insente talem cariam. Confr: 1.o Sed p impossi
ble existeret actq furti sine privae rectitudinis adeo
/: ut putant Adversarij :/ n caria gsequente adhuc nilominus
actq furti eet malq, qo in illa caria n gsistit ullo m.
malia furti. Ans pbr. In illo casu hoo gtemneret le
gem Divinam, qtm pt, nec magis illam gtemtisset
qlis fuisset secuta talis privao h. e. nec gtemtu augre
nec minuit.

10. Confr: 2.o iuxta Adversarios omissio amoris precepti
qdo fuit efficacis imperata neq gstuit, neq augit malam
actq imperantis, s. seqtz, s. nolo, sd tota malia est in acta im
perante, qo est caria rectitudinis, q n caria gseqtz ad entem
furti, neq gstuet, neq augebit malam illius, sd haec tota
erit in ipsa ente actq furti, tam e. n est fratr libe
hae caria, q illa omissio efficacis imperata. Confr: 3.
illud est fratr malum, qd facit hoem dignum vitupe
et odio Dei, atq sola entas actq elicitus i legem addi
hoem dignum odio et vitupio Dei /: ipsa e. sola est fratr in

hois poste / qtenq uoltas illam imdte et libe pduxit Sars 4ta
qo p exptam habes in actu extno, q n e dignq d peccatis
odio Dei rae sui sintr loqndo, sd rae actq mali indui
ad quem uearii. qseqz. pbr.

Conclusio 4to. qa in Phis aliq entia positiua rae 11.o
sui, et sine rpu ad cariam, q secum adnectunt, si mala
sbto, cui inhaerent, qo e in moralib potunt aliq entia
positiua ee sbto mala rae sui, et sine rpu ad cariam
q infunt. Ans pbr. exptio erroris et doloris, qn ido
si tm mali sbto, cui inhaerent, qa habent annexam
cariam sciae et voluptis / aas seqrat errore n ee pejore
cariae sciae et dolorem n ee pejorem cariae voluptis
qd e qpte falsum / sd qa p suammet entitem posi
tiuam opponunt inclinaci mali sbti qo pbr.
Aniq nra qdno solue argtorum. q pro ad sunt Adusurg:
d qb. sect: seqr: hic ouasie dictorum.

Quaer: 1o Vtrum sit illud ens positiuum in q diui 12.o
nq qsistere malicam peccati qhrissiois. R. n ee
aliquem modum actiu malo supadilitum sed uolunt
qdam d homistae, qa h. gratis di, neq ee aliq relaem
raois, ut docet Vasqu: qa h. supflae fingit, n
ee ipsam entitem actq Abi eliciti i legem Dei.
Qt si P. Vasquez / uti uerig existimo / p relae raois
nil aliud ilnit, q dnoaem entam, aig sntia a nra dna
solis uocib. discrepat.

Quae 2o Vtrum ad oe peccatum qmissiois uearii 13.o
qseqt tanq passio aliqua priuo l. carin rectitudinis.
R. si p rectitudinem nil aliud ilgat q actq bonq l.

Pars 4ta de peccatis

t. indifferens ingrediens, cum actu malo tum dico esse peccatum quamvis habere secum annexam carentiam rectitudinis, si non per rectitudinem illam aliquid aliud, tunc dico non habere secum annexam eiusmodi carentiam, quia non potest assignari in quo illa rectitudo sit ut carentia quaesitae.

Sectio 3a.

Solvuntur obties. 4.

14 Ob. 1o Varia loca scripturae et PP. psalm. 4. Vi quod diligitis vanitatem et quaeritis mendacium id est, peccatum, quod non est fratre aliquid reale, sed fictitium et apparens: Joann: 1o sine ipso factum est nihil. hoc est, ut interpretatur D. August. tract: 1o in Joann: peccatum, ut se lib. VI. Confess: cap: 11. ait hoc fm. a Deo non est, quod non est peccatum S. Dionisij cap: 4. de Divinis nominibus et S. Damascenus lib: 2. de fide cap: 1. malum, inquit, nil aliud est, quam boni privatio, aut ut ita dicitur D. Ambros: lib. de Isaac. cap: 7. quod est malum nisi boni indigentia S. August: in psalm: 18. peccatum non sensus sed privatio, sicuti nec oculus per videntem [illegible] et 11o de civitate cap. 9. mali nulla natura est, sed amissio boni mali nomen accepit. et lib. 83. quaest: qu: 5. totum hoc nomen mali de spei privatione reptum est S. Anselmus de scientia Dei. cap: 1. injustitia et absentia rectitudinis. Similia habent alij PP. quod vanta Scripturam et SS. PP. malitia peccati quamvis sit sistit in positivo, sed privatio, vel negativo. + R. N. Cos

15 eq. ad loca scripturae ajo non ibi agi de peccato, sed 1o loco vatem dhortari homines a nimia cura et dilectione rerum caducarum: in 2o v. D. Joann: docere nihil fuisse a Deo per factum sine cooperatione 2. de personae s. verbo et quod opera Dei ad x sunt toti Sriniti coia. Ad PP. attinet ij dissimode explicandi sunt, quod e. dicunt mali

Pars 4ta de peccatis

non esse aliquid, sed nihil, solum volunt esse Manichaeos non dari substantiam aliquam ex sua natura et essentia malam, quales dicebant esse daemones, sed malum esse aliquid aliquis naturae superadditam, idoque dicebant malum non esse naturam a substantia sed corruptionem naturae. quo sensu locutus est S. Dionys. supra cum dixit, malum non esse aliquid eorum quae sunt, s. non esse aliquid naturam aut substantiam subsistentem. quidam quidam SS. PP. dicunt peccatum esse privationem, indigentiam corruptionem aut nihil, ergo sunt j. inquit Less. de perfectiob. Divin. cap. 27. n. 179. et moratur et in aestimatione prudenti, quia est recessus a Deo et auxilio a Deo, et ab bono naturae rationis. Dici est pro SS. PP. velle dicere peccatum esse privationem s. corruptionem non formalem sed causalem quia est peccatum. (primo s. remote quatenus disponit ad mortale, quo sensu recte dixit S. Dionys. malum peccati esse privationem bonorum Divinorum, defectum habituum et operum.

Verum quod sentiendum in praesente de mente S. Thomae. Cajet. hic: q. 18. articulo 5.to et qu. 71. art. 6. ait se non ausurum fuisse nobiscum sentire nisi id clare docuisset S. Thom. mihi tamen cum Ill. Vasq. Gran: et aliis videtur in hoc puncto mens S. Doctoris esse dubia nam hic qu. 18. artic. 1.o et qu. 71. art. 6. item qu. 73 articulo 5. ad 2.um et 1.a parte qu. 18 articulo 4. et alibi saepe insinuat formale s. malitiam peccati consistere in privatione boni, item malum esse diminutionem boni: in quibusdam locis videtur docere plane contrarium, nam in 2.dum dist. 34 qu. unica art. 2. docet ex Arte malum opponi bono contrarie et 3.o in Gentes inquit bonum et malum quibusvis contrarii per differentias positivas. Ad si S. Doctorem nobis obstet

16

Pars 4ta de peccatis

facisse asseras dic eum p privaem n ilgere privaem
rectitudinis in actu, sed aliqdo ilgere privaem gra-
tiae, in q ait pfici et qsumari raem peccati, aliqdo
ilgere privaem moralem pt sqfiat positivam
aversiem a Deo et boni dsertiem.

17. Ob: 2o peccata qmissionis et omissionis queniunt uni-
vocè / dfiuntur e. univoca dfie. / atq malia peccati
missionis iuxta dicenda sect. sequent. qsistit in
negae. qo ee malia peccati qmissionis. R. disq
ma. queniunt univocè a dcqte, et qad tota sua essi
incam n. inadaeqte pt pcise dicunt oppositiem
cum lege aerna Dei. con. sed n. conseq.

18: Ob: 3o Idem e actum ee malum ac dfectuosum
sed in rae dfectuosi qstuit p privae. qo e in rae
mali: ma. adu ita, ido e. peccatum de malum, qa
dficit s. dflectitia rita rae: mi. pbo. Actu ee et
fectuosum e aliqd illi dee. qo. R. disq: ma
idem e actum ee malum ac dfectuosum pp dfa
s. absiam honestis positivae. n. honestis negae con-
tatis a. dfectq n e ipsemet actq positivq, q p ipsum
tollit bonitem negaem h. e carium scipo modo
q lux e dfq tenebram.

A negao

19. Urgebis. dfq naales qristunt in negae, qo e il-
fq morales. R. 1o n. Ans. error e. dfq
naales independens ab oi privae, idem pt in oib dfe-
ctib p successom, q n qristant in privae, sed in aliq
positivo. R. 2o n. cons. Rao dispar. dfq
dfq naales antecedent ad carium pfectivis n. ilgant

57. Parte q. de peccatis

deficere a complemento naturae / nam hoc, parum pro puncto spectantis, ut des illius positivae, neque dici defectuosus, nisi illam de quadam caria ptum quae in hoc iusta statura, at u. actus positivus odij Dei antecedens ad omnem cariam est effectus et legi crius.

Ob: 4to Cum Lugone Entitas positiva hoc idij ante cariam rectitudinis hic sm malitiam radicalem, non formalem. go hic constituit per cariam rectitudinis. R. n. Ans. crium est ptt ex dictis Sect. praeced. et patit instiam in multis reb. Phis, q a seipsis et sine tpe ad ullam cariam se n tm radicalem, id est formalem malae subtis, qb. inhaeret. 20.

Ob: 5to Lex aeterna Dei iuxta dicta is constituit actum malum et dignum odio, quis nec sit in se formaliter mala, nec mihi libera go quis caria rectitudinis consecuta ad actum malum nec sit in se formaliter mala nec mihi formaliter libera, potest nihilominus esse fra dnoans actum malum, adoq malitiam peccati commissionis consistere saltem ptialiter in cariam rectitudinis. R. pondent nonnulli RR. disparitatem esse, qa lex aeterna Dei hic se prius aut saltem coniunctam cum actu malo, idoq b. poe legi qm. ex coniunctione illorum potest oriri dnoatio mali, quis h. sgllis seorsim n queniat ad cariam rectitudinis esse aliqd possig entitate actus mali n poe a. ilgi qm. esse possig naa consecutus potest causam dnoare malam nisi ipse in se sit formaliter malus sed n placet ea toto hac solutio, qa pr aliqd tpore possig dnoare id, qd est tpore prius et rectissime, etsi ipsum n qui neat totum effectum formalem, ut ptt in dnoab privis, sumptis. Cur n potest idem prestare, qd est solum naa prius aut possig melius igitur. R. deo n. cons. neque e. ut s. nro 7. ex eo probari malitiam peccati commissionis n poe esse ptialiter constitutum per cariam rectitudinis, qa ipsa n est formaliter mala, sed qa Adversarij supponunt esse formaliter malam, et ideo illam requirunt ad dnandum 21

Pars 4
A peccatis

actum malum, qa suppositum est falsum ut patet ex eo, qa talis causa non est frater libera, eadem principia effectus, ratio excludendi prorsus cum causam a constitutivo malitiae peccati omissivis, qa prius naturaliter ad illam ilgit, et exit tota ratio peccati ut probavi Sect. 2.

22. Ob. 6to Malum in voi consistit in negatione, quod est malum morale, quaeq. est bona: nam genus privatum non potest esse per donationem positivam: Ans. probatur. Malum in voi excludit bonitatem, quod consistit in negatione: Confir. omne malum a est frater malum, aut malum naturae, aut malum artis aut malum culpae: atq. ja ex tria mala consistunt in negatione, quod est malum culpae. Mi. in qua sola difficultas probatur. Malum simpliciter consistit in privatione cuiuscumque perfectionis, malum naturae in privatione perfectionis intentae a natura, cuiusque sit monstra, quae idcirco dicuntur peccata naturae, malum artis consistit in privatione perfectionis intentae et debitae per regulas artis quae

Pr. N. Ans. Malum est in voi consistit frater et in differentia cum l. naturae, artis, l. Rei, quae difficultas aliquando est negatorium, tunc sc. quando mala sunt ex defectu s. omissionis aliquando positivum quando sunt mala per excessum s. commissionis Hinc ad probationem Antis N. Assumitur: neque est malum in voi excludit bonitatem transcendentalem, ut patet in errore dolore, et similibus malis Phis. Ad confir. N. Mi. malo est naturae l. artis, quando sunt talia per excessum non consistunt in negatione sed in positivam partium superfluarum [illegible].

23. Ob. 7o Omne ens est in se bonum, et nihilominus [illegible] ad suam perfectionem quod non potest esse malum. quod malitia peccati omissionis non potest esse ens positivum: Confir. Omne ens positivum continet frater l. eminenter in Deo tanquam ente supremo et per

Pars 4. de peccatis

f. disp. 3. nullum malum pr. gtineri in Deo, qo malia
n. pr. ee ens positivum. Rx. disq. cons. qo n. pr.
ee malum transcendentaliter: con. Phe. Ant. moraliter
n. sic licet evrosit optimq transcendentaliter, qa nil illi
deest in rae. s. via evrosis et tn malum Phe. qa illi
disquenit. At odium Dei licet ei nil desit in rae. odij e tn
malum moraliter, qa, et e legem aeternam Dei. Ad confir.
disq. assumtum oe ens positivum, qd n. aliud imperfectiem
gtinet in Deo con. qd positivam imperfectiem involvit n.

Ob. 8.o Malia peccati habtlis spre gsistit in negae
qo ei peccati actlis. Rx. n. cons. Rao disparitas est
qa ablata pcise caria Divinae gloriae et aeqlis satisfa-
ctionis tollitur peccatum habtle at u. ablata pcise caria rectitu-
dinis et manente nihilominus actu positivo legi opposito n. eo
ipso tollitur peccatum actle omissionis qo gsistit

Ob. 9.o Deg. est caa Pha. ois entis realis, n. Deg. n. pr. ee
caa peccati, qo peccatum n. pr. gsistere in entitate reali et positiva.
H. argtum aeque premit adversarios, cum e negaes gsequentes
ad entem positivam n. alter caent q. caando, imdte eam
fdtum, si entos actq mali ad q. reario gsequt caria rectitu-
dinis aeque imo caat. Deo ac hoe, ostendant ipsi gm. hoc
sit potiq caa peccati, q. Deg. Rx. abste disq. mi Deg. n.
pr. ee caa peccati moralis aut Pha. p se con. Pha. p accns
n. Rao est, qa caa moralis dr. illa, q. vel se ipsam libe dtrat
ad effum, l. ad illum ponendum gsilio, hortae, pmio aut similib
modis inducit, caa u. Pha. p se dr. q. vel se ipsa in actu 1.o
et dtrata ad talem effum, sicuti habtq rectij et dtratq
ad peccatum, et ignis ad calorem, l. se ipsam in actu 2.

Pars 4ta de peccatis.

ad effectum dictam, sicuti voluntas libere se dictat ad suos actus, quorum neutrum Deo quenit. Cum u. Phia dicit pacem, quae non a se, sed ab alio dicta influit in effectum, quod Deo quenit ipsum peccati, itaque est causa Phia ipsius peccati. Vide quod [illegible] h. puncto disputavi in Phlia, ibi e. invenies solutas multas graves replicas et instias, quae contra dictam fieri possunt, ultra quas in praesenti.

26. Urges 1o. Potest Deus salva libertate per sciam mediam impedire omne peccatum dando auxilia efficacia ad illud evitandum quo libertas arbitrii creati non cogit Deum concurrere ad peccatum: Rx. n: Ans. Sic. Deus est necessitatus ad danda auxilia solum efficacia destrueret libertas creata, et repugnaret potentia ad peccandum, quia repugnaret omne auxilium sufficiens, et quaesiti auxilia quae supponuntur praevisa in statu conditionato, essent chymica, sicut et ipsa scientia, quod eodem nunquam poterit reduci ad actum:

27. Urgeb. 2o. Si concurrens Dei in actu 7o. dictaret per voluntatem creatam, quae hanc prius non operari, quam Deum, quod implicat, sic e. ilgeretur creatura in aliquo signo operans sine quasi Dei, quod est Chymicum.

Rx. n: illaem. Ratio est, quia oppositio Dei non concurrit libere, et more vitali, sed more inajato, sicuti quae libet causa subordinata, alicui generali aeque vel minus propriae, ut. libertas voluntatis, ut potentia dicta ac. ubi nulla est privilegia in actiem praeteritam unius et aliquid non utraque existit simul per eodem signo.

8. Urg. 3: Oppositio Dei solum se et entitative sumpta aeque nostra praeponderet ad entem actus mali ac boni: /: ipsa est ut talis nil cognoscit et prohibitio / per pensio ideo ad actum bonum praemalo praevenit ad Decreto appellativo oppositio, quae non gerit causalitatem Phiam sed tantum moralem: quo quis Deus non potest dici causa moralis actus mali, potest tamen dici Phia causa per se illius, sicut dicitur causa

cas Phae p se actus boni. Rs. n. Assumptum: Scti c. hbtus esto n discernat p cognitionem inter actum liberum et nearium, naturaliter tn inclinatur ad actum liberum, n a. ad nearium, ita idem dicto de oopoa, prout ad actum bonum et malum: Adde cum decretum applicativum oopoae pertineat ad actum jam Phum et ipsum alterpicias actum bonum, alter malum rete potis rae huius dfae actus j.g Phus pus se tenet ex pte Rei dici cas Phae p se actus boni, n autem actus mali. 59. Pars 4ta de peccatis.

Sectio 4ta.

In quo consistat malitia peccati Comissionis

Dico 1o quando preceptum affirmativum violatur p actum positivum, malitia peccati omissionis consistit in positivum p eadem argtis qb. Sect. 2: probavi peccatum omissionis consistere in positivo et cao a priori est, qa ille actus positivus iuncta dicta est potius peccatum omissionis, q omissionis. 29.

Dico 2o quando preceptum affirmativum violatur p puram omissionem tum malitia peccati omissionis consistit adeoque te in privativo Pbo: qa consistit pcise in privatione illius actus positivi, q p lege imperatur sola e. hac privatio legi immediate opponitur.

Ob. preceptum audiendi sacrum pcipi imperari p actiem indifferentem aut e malam ut si quis die festo eas ad tplum ob finem colloquendi cum amicis a. captandi vanam gloriam a. furandi et simul audiat sacrum, go pura omissio sacri precepti qad maliam n consistit in privatione sqla Pbo: malitia omissionis sacri precepti consistit pcise in privatione volitionis intentionis audiendi sacrum, sed privatio talis volitionis n pcise e mala qa privatio rei malae n e mala, go pro Pr argtm n urg. 30

Pars 4ta. Disp: 7. Sect. 4.

Inq. qsistat malitia peccati omissionis?

de peccatis

in qs preceptis, q impera actum honestum in nunc puto q
tutiorem l. abstinentiam, tunc e. omissio rei precepta nunc
est mala, qa est privatio actus boni hic et nunc imperati.

Rx. Ab esse n. conseq. Ad Eiq probatur n. ma. Neq
e. omissio sacri precepti ideo precise est mala, qa est privatio volitionis
audiendi sacrum, sed qa est sml urtr et impretative
amor omissionis entioris, q hic et nunc est obtinere mala.
Sic volio comedendi carnem die Veneris ex fratre n. fot
in prohibitionem sed in solam comestionem prohibitam, qa tn illa
cognoscit, est urtr, et impretative amor illius.

31. Urgeb: qo si Deus precipit et aliquid actiem pure indifferentem cui
satisfieri potest per actiem indifferentem, vel malam, ideo
illius precepti non est mala. Nego suppositum Antis pone
sml Deum aliquid tale precipere qd deberet amare sub dis
iunctione fratre et expresse actie indifferente l. malam, qd
rpa Dei implicat verum.

32. Instab: Tractatu de actib. hais diximus pone actum bo
num urtr sub disiunctione impare actum malum non a
mando illum, ut si qs efficaciter statuat dare elemosynam
prescindendo, an sit dandum ex propriis, l. alienis, tn ea
noverit non pone dari nisi ex alienis, qo potest Deus impare actie
indifferentem, cui satisfieri potest per actiem indifferentem vel malam
non amando fratre actiem malam. Rx. n. cons: Dao
dispar: est qa in 1o casu finis et media disquunctionem realiter
unde amans finem non coqtur eo ipso amare et tenere omnia
media, at u. in 2o casu finis precepti et media non dis
quunctionem, qa actio indifferens prescindens a mala et indifferen

Inq quaestat malitia peccati omissionis?

ab his in pubri reatu non distinguitur, adeoque neque illa amari, quae et ista amentur.

Ex hactenus dictis colliges peccatum omissionis stricte sumptum recte definiri, quod sit voluntaria suspensio actus praecepti

60 Pars quarta de peccatis.

Sectio 5ta.

Utrum omnis actus inquantum possibilis cum impletione praecepti etiam malitiae omissionis.

Sensus quaestionis est, an v. g. studere eo tempore, quo urget praeceptum audiendi sacrum sit spiritus peccatum: Ratio dubitandi est, quia ex una parte tale studium sic videtur esse causa omissionis sacri, a. saltem virtualis ~~omissio~~ volio omittendi sacrum: Ex altera vero parte praetingere, ut illud studium habeat se tantum quomitantem, l. quasi non ad omissionem sacri si nempe aliunde supponat existere saltem efficacem omittendi sacrum: 33.

Dico 1.o Omne opus quod est vere et per se causa omissionis rei praeceptae est peccatum pbr: quia omnis causa per se rei malae est ipso est mala: ut ab inducere aliquem ad peccatum non est malum: atque opus, quod est per se causa omissionis rei praeceptae est causa per se rei malae quod est malum et peccaminosum, tum quia censetur aliquando esse causa per se omissionis, quando se habet per modum finis tempus illius, ut si quis omittat sacrum idcirco ut studeat: 34.

Ob: Quando omittitur sacrum ex intentione studendi, studium non est causa omissionis sacri, sed volio s. intentio efficax studendi imperans per modum tandem omissionem sacri quo studium nunquam est malum et peccaminosum: Confirm: Ut occidit inimicum Petri ex affectu inordinato erga Petrum non denotat Petrum malum esse ille sit finis istius homicidii, sed hanc denominationem accipit solum affectus inordinatus erga Petrum, quo studio quando ex affectu inordinato erga studium omittitur sacrum, studium non erit causa moralis omissionis sacri, non affectus 35.

Disp: 7. Sect: 4ta

Utrum omnis actus impossibilis cum impletione praecepti contrahat malitiam omissionis.

Pars 4ta de peccatis

inordinatus erga illud. Rx. disq: ans: studium non est causa efficiens, quia est quasi efficiens omissionis sacri, sed tantum voluntas efficax studendi. Conf. non est causa finalis. N. Tunc ad conf. n. consequentiam. Ratio disp: est quia Petrus non est causa finalis per se occisionis, sed tantum per accidens, studium a. est causa finalis per se omissionis sacri, et cum sit insuper actio ipsius peccantis rite pro intentione, talis finis accipit denominationem mali.

36. Dico 2o. Opus impossibile cum praecepto, quod hic se ad omissionem tantum gerit, aut gerere putatur, quod supponit eadem voluntatem efficacem omittendi non est peccatum. Rx: Ut tale opus non est causa omissionis malae quod hic non sit illi ullo modo imputari. Confir: quia supposita ob alios fines volitio efficaci ad audiendi sacrum die festo decerneres ad evitandum otium studere potest per tale studium casu quo auditio sacri esset imputata tantum se veniali mereri sibi acquirendo gratiae et gloriae, licet quod haberes votum tamdiu studendi die festo, quod diu non audiet sacrum supposita volitio efficaci omittendi sacrum teneretur ex obligatione voti studere, atque neutrum fieri potest, si tale studium esset peccatum. quod.

37. Ob: 1o. Sive intentio studendi supponas voluntatem negligendi sacrum, s. non, semper tamen amat urtbr omissionem sacri per amatam actionem eadem inductivam omissionis sacri, quod intentio studendi quod urget praeceptum audiendi sacrum semper est peccaminosa. Rx. N. ans. Cum e. studium, tunc quod supponit aliunde volitio efficax audiendi sacrum, non sit causa omittendi sacrum, sed hic sit sola volitio prius natura ans, non sit in volitione studendi dici urtbr amata omissio sacri, per quod tamen non impeditur, quamvis illa volitio studendi sit de se actio impossibilis cum adimpletione praecepti et sufficiens in actu 1o. infra violatam illius, nisi hic prius natura supponatur ad aliquid causata:

Urgeb. Si quis post volitionem efficacem audiendi sacrum addat postquam natura novam volitionem audiendi sacrum, haec nihilominus esset mala

Utrum omnis potus ingrediens Disp: 7. Sect: 5.
cum impletione praecepti habeat malam omissionem.

et peccaminosa, quod est talis erit voluntas studendi, quando est audiendum sacrum, quamvis postea nunquam quaeratur ad volendum efficacem omittendi sacrum. R. n. cons. Ratio disp. est, quia in 1o casu 2a volio sit ebrietas et fratres in obiectum prohibitum, voluntas vero studendi ex 1a voluntas de omittendo sacro in nullum obiectum prohibitum tendit. 61. Pars 4ta de peccatis.

Ob: 2o quando duo contraria quaerunt non potest unum efficacem amari quin vertitur et indirecte ametur et alterum, sed studium hic et nunc est contrarium cum omissione sacri, quod voluntas studendi est vertitur volio omittendi sacrum et quaeque mala. R. disq: ma: si alterum supponatur causatum contra: si supponatur n: sic ostendi alibi posse Deum efficacem velle poenitentiam peccatum post positum, quin velit ipsum peccatum, etsi poenitentia cum peccato contrarie sit quaerenda, quia sc: existentia peccati naturaliter praecedit existentiam poenitentiae. 38.

Ob: 3o Sacerdos, qui ex suppositione voluntatis efficacis nunquam orandi proiicit breviarium in mare, committit novum peccatum. quod est quia ex suppositione voluntatis non audiendi sacrum vult studere. 39

R. n. conseq: Ratio disparitatis est, quia in 1o casu non committitur novum peccatum proiiciendo, quia omittitur recitatio breviarii h. e. abunde praestatur per 1am voluntatem nunquam orandi, non quod sacerdos reddit se impotentem orare, quamvis 1am voluntatem revocaret, unde potest ei ex h. capite studium efficacem volendi omittendi sacrum stricte reddi quodque peccaminosum, si nimirum aliquis ad studendum se applicaret cum moralia. Praecipue se studiis abripiendi, ut non possit postea voluntatem non audiendi sacrum facile revocare.

Ob: 4 to studium existit in eo instanti, in quo omittitur sacrum, quod influit in omissionem sacri, quod est malum. R. n. cons: Ratio est, quia voluntas studendi semper supponit prius naturaliter existentem causam adaequatam omissionis sacri, nimirum voluntatem efficacem illud non 40.

Pars 9ta de peccatis

Utrum omnis actus impossibilis cum impletione precepti inhaerat malitiam omissionis

audiendi, atque adeo quasi hunc sensum: quia non sum auditurus sacrum volo studere, quem sensum si non poeniteat, eo ipso redditur mala et causa omissionis sacri.

41 Urg. pro Petro in jo. insti., in quo uni stat Divinitas reproducere se ipsum, quis pro eo insti. sspponat causam adjunctam sui quod est potius voluntas studendi existentis in instia, dum omittitur sacrum influere in omissionem sacri, quis supponat eatenus causam adaequatam illius. Rx. n. cons. Ratio disparitatis est, quia voluntas studendi supponit totum esse omissionis sacri non tantum pro jo. unum esse pro omni signo in quo ipsa existit, unde negat influere in omissionem sacri, at a. Petrus non supponit totum esse sui pro omni signo in quo ipse existit, sed tantum pro jo. signo, unde pro reliquis signis potest sibi dare novum esse.

42. Ob. 5. to. Nisi voluntas studendi supponat voluntatem efficacem omittendi sacrum, spiritualiter nihilominus est volio virtualis audiendi sacrum, quod spiritualiter est mala et peccaminosa. Sqta. est bona. Ans. pro. volio studendi est eatenus impossibilis cum volitione audiendi sacrum, atque cum hac nihil est eatenus impossibile nisi volio formalis a. virtualis audiendi sacrum. quod Confr. dicit volitiones efficaces non repugnant in tempore eiusdem obiecti, in quo formaliter l. virtualiter tenentur. quod si voluntas studendi pugnat eatenus cum volitione audiendi sacrum, voluntas studendi necessario est saltem virtualis volio audiendi sacrum. Rx. n. Ans. ad eius probationem n. mi. Cum e. voluntas efficacis audiendi sacrum pugnat non tantum volio audiendi sacrum, sed est amor utriusque rei quoibus cum auditione sacri. Hinc ad Confr. Rx. n. Assumptum. pro e. repugnare voluntatem pervenire ei ex eo, quod una omnes id quod est ea re impedimentum obtinuit voluntas alterius, utique est studium tempore voluntatis audiendi sacrum.

43. Ob. 6. to. cum P. Vasquez, qui ex suppositione intentionis efficacis audiendi eligit h. instrum. pro alio peccat, quod est, qui ex suppositione

Utrum omis actus ingpossibilis cum impletio precepti chat malia omissionis 61. Pars 4ta de peccatis.

volitionis efficacis non audiendi sacrum detrahat se ad studendum peccabit, tum e. studium est instrum omittendi sacrum quam gloriosus a. scilicet instrum occidendi. R. n. cons: Ratio disparitatis est, quia electio instri non supponit causam adaequatam homicidii, non ipsa requirit tanquam causa partialis sola e. voluntas studendi non sufficit ad occidendum, nisi sint adhibeantur media s. instrum, atque voluntas studendi supponit causam adaequatam omissionis sacri.

Ob: 7o Qui studet tempore sacri, non omittet sacrum, nisi maneret domi et studeret, quo studium tempore est causa omissionis sacri. 44

Ans pbo: pone omittentem sacrum non potest esse ullibi nisi l. domi l. in tempto, neque potest aliud agere, quam studere l. audire sacrum, in hoc casu si talis non maneret domi, et studeret, esset in tempto et audiret sacrum quo non omittet sacrum, nisi maneret domi et studeret. R. disq: Ans: non omittet sacrum neite anti proveniente immediate voluntate studendi et manendi domi n: sed h. est proveniet a sola voluntate ~~studendi et manendi domi~~ efficaciter audiendi sacrum: neite consequenti et supponente iam omissionem sacri existentem con. et sunt n. cons: Ratio a priori est, quia si talis homo potest esse in rerum natura et non esse ullibi, aut nil agere eo ipso, quia vellet efficaciter audire sacrum, pure omitteret voluntatem audiendi sacrum eo ipso sequeretur omissio sacri quo a voluntate manendi domi et studendi quando haec supponit volitionem efficacem non audiendi nullo modo provenit omissio sacri.

Sectio 6ta

Quando omissio imputetur ad culpam?

Sensus questionis est an omissio rei preceptae sit fiat peccaminosa tum in causa, ad quam necessario questio, an est immediate in se. v.g. an sacerdos tunc peccet peccato omissionis horarum canonicarum, quando perficit breviarium in mare, an tunc quando urget 45

Pars 4
De peccatis

tpq s. preceptum recitandi horas Canonicas. Quae qstio
hic parum locum in peccatis omissionis, aut quicumque casu
malo ex causa positiva, aut omissio, nec dico qstitu
u. g. an hoc ipsum pro suum in ebrietate sit peccaminosum,
tunc solum cum qs actu se inebriat, an est tunc
qdo reipsa sqr in ebrietate occurro.

46. Dico 1o Nec omissio, nec quicumque alius effectus positivus
directe aut indirecte volitus est frater peccaminosus in se
sed tm in causa. probatur qa non potest esse frater malum, qd non est frater
liberum, atq in casu, d q disputamus, nec omissio, nec quicumque alius
effectus est in se frater liber, non tm causa illorum, puta voluntas
perficiendi breviarium in mare a. voluntas se inebriandi.
qo. Confirmatur: actio exterior, q non est in se frater libera, sed
tm in actu interno eam imperante non est in se frater mala
sed tm in causa, atq eodem modo contingit hic et nunc omissio et similiter
effib. qo.

47. Dico 2o Omissio et quicumque alius effectus directe a. indirecte vo-
litus qdo actu qsequitur, est malus et peccaminosus denominatione
a voluntate mala eam imperante et l. Phe, vel moraliter ad
hunc praeceptum. est cois inter Thomistas et Vasquez docentem
nunquam actionem eiusdem denominari bonam l. malam ab actu inter-
no imperante, nisi hic Phe, et realiter praesenteret. Deinde
quo nra probatur. 1o qa tales actiones, esto non sint frater
liberae, sed tm frater voluntatis (: oriuntur a a ppio inno
cum cognitione :) et libe in causa Phe aut moraliter praeceptante

Pars 9ta de peccatis

quod pount dnoae dici malae et peccaminosae. Ptr.
Rō speatr i Vasqu. qa si ad eam peccati non sufficeret
voluntarium manens moratr et in pretae, sequeretur nec hoi
cidium, nec ebrietem, aut effus smtes poe dici unq peccatum
s. in eo e. insti, in q est ebrietas a. destruit univa ja cum
corpore, non est libtas ad non inebriandum aut non occidendum
qa non est in poste iaculantis cohibe globum: sed cons. est absurdum

Dixi in gloe a volte mala cum impante et adhuc 48.
Phe aut moratr s. in pretae pseuante. qa si voltas impans
retractet a. nimis longum tpus in ipsam effum malum
inced ~~ret~~, a. is, q impauit, cum peccato mortlig stoaq
in graa, non pt effus dil gsecutus illi ad culpam moratr
imputari a. dnojari ab eo peccans, tum qa p impyre
vocaem a. longam in ruptiem n cerset amplius ille effus
infratus priore volte mala, a qua pfluebat, q tu qa
statu graae reddr sbtum incapax huius dnoiaois acta
peccans licet poet dici peccasse aut esse cau cuius mali
qntm a. tporis dbat inced ere, ut effus a priori volte pecca
minosa dnoetur peccatum non sit certo dicidi, qa spectat ad
modum loqndi, in re e. tam effus ille sqr ex cau post
3. annos, q post dies. neq hinc sqr, qd obijcit Vasquez.
cum q ex obedia dormit, tanto plus mereri, qto dicitur
somnum ptrahit, qa somnus non est in se mitorius, sed sola
voltas illius impans, und ex h. capite iussus a superiore
dormire, tanto plus metur, qnto longiore somnum sibi impas

Quaer: An effus malus a. omissio secuta ex cau libae 49
debeat in gfessie explicari. Item an spr debeat explicari
cau illius? Rs. 1o si cau effus mali non sit in se mala
non est opus explicare illam in gfessie, sed sufficit explicare effum

Pars 9.ta de peccatis.

Disp: 7. Sect: 6.

Quando omissio imputetur in culpam?

a omissione malam ex ipsa consecutam, unde sufficit dicere omissi sacrum die festo qui sit opus ad dicere, sed illud omisisse propter ludum a studia. dicitur; si in se causa non sit mala, quia omittens sacrum ex fine inde ex surendi deberet hoc ipsum in confessione aperire. Pro 2.o quando effectus malus est aliquis actus eventus, qui non exerceret rationem sopitam, sed cum plena advertentia, ipse erit in confessione explicandus; Ratio est, quia ut monui tract: de actib. hais Christus Dominus voluit nos explicare in confessione non tantum actus inde nos malos verum et eventus, quod Christi voluntatem scimus ex coi praxi Ecclesiae, quia si talis effectus malus fuit secutus ratione iam sopitam probabile est posse in confessione praeteriri, quare non opus erit confiteri sed secluso damno inducente obligationem istuendi, homicidium commissum in tribuente licet fuerit praevisum a explicare pollutionem, quae contigit in somnis ex data ante somnum causa, sed sufficit dicere, de divortiis causam praeam homicidii a pollutionis, quod a fortiori illae de effectib. malis, quae contingunt nulla data ante causa, Est tamen praxis piarum mentium et de his se in confessione accusare

50. Dico pro conclusione dictorum Observa 1.o effectum malum secutum ex aliqua causa nunquam imputari ad culpam, etsi fuerit praevisus, nisi intendatur, vel sit obligatio evitandi causam potest ex dictis de actib. hais. Rum quando quis habet ius ad aliquam actionem nec potest eam sine incommodo omittere non teneri ad evitandum secuturum malum effectum a nocumentum. Gravior tamen causa exigitur ad dandam occasionem majori nocumento, quam minori, uti rite adnotant Sanctus Suarez, Molin, et Mon.

Sectio 7.a

Quaedam dubia circa peccatum commissionis et omissionis

51. Qu: 1.o quae omissio sit peior directe ante tamen indirecte volita

R. dicitur volita. ratio est, quia est magis voluntaria, unde gravius peccat, qui die festo dicit, nolo hodie audire sacrum, quam ille, qui ut studia a. lusum, ex quibus praevidet secuturam omissionem sacri, et in multis casibus licet amare aliquid indicite quam directe sine gravi peccato amari non possunt. v.g. per quas se defendere contra invasorem, et si praevideat inde secuturum aliquid homicidium, quod dicite sine gravi peccato velle non possit, item per quas velle equitatem, et si praevideat inde secuturos malos motus, quos dicite intendere fuisset peccatum mortale. Quia omissionem porro dicite a. indicite volitam ea est peior, quae fit cum majori libertate, quia est magis volitio imputabilis, unde minus peccat, qui sacrum die festo omittit propter somnum a. lusum, cui valde afficitur, quam qui propter studium aut scriptionem quia prior propter obiectum magis attrahens censetur sacrum minus libere omittere.

Qu. 3.o An peccata omissionis et omissionis distinguantur specie penes diversitatem virtutum, quibus opponuntur. R. affirmative. Ratio est, quia tunc est diversa oppositio cum natura rationali et l. aeterna Dei, adeoque est diversa malitia. ex quo patet sequitur peccata quae nobiliori virtuti opponuntur eo esse caeteris paribus graviora. Dixi caeteris paribus quia dicta quaesitis a. libertas fieri potest ut peccatum contra virtutem superiorem reddatur minus peccato contra virtutem inferiorem. Item potest contingere ut peccatum contra virtutem inferiorem seu ingens et strictius prohibeatur, quam peccatum contra virtutem superiorem. Sic est facto homicidium. a. adulterium est longe peius omissione sacri die festo, et si hoc opponatur religioni, quae est longe nobilior iustitia, cui opponitur homicidium et adulterium. Ad dignoscendum a. quatenus obiecta gravius prohibeantur 2. attendenda sunt jam praecepta naturalia caeteris paribus semper seu ingens et strictius obligare

Pars 4ta de peccatis

Disp: 7. Sect: 7.

Quaedam dubia circa peccatum commissionis et omiss:

quae legem humanam et positivam, quae non sunt circa obiecta intrinseca mala, et unum in leges naturales illas tristitias obligare, quae ... circa actus habentes majorem ... cum non ... et ab eadem magis reprobantur, sive aliunde opponantur ... bilioris, s. non.

53. Qu. 3.o Utrum summum peccatum in ... inferiorem spiritu sit gravius summo peccato in ... superiorem. Ratio dubitandi est, quia temperantia est virtus inferior, iustitia, et tamen bestialitas quae est summum peccatum in temperantiam videtur peior quolibet peccato in iustitiam. Resp. affirmative. Ratio sumenda est ex quadam comparatione summorum peccatorum ... inaequalibus oppositorum ubi spiritus apparet summum peccatum in ... nobiliorem spiritum esse peius summo peccato in ... inferiorem. Hinc ad rationem dubitandi dico bestialitatem non esse tantum malam, ut non possit aequari, aut superari per aliquod peccatum in iustitiam ... per se notum posse tam magnum nocumentum inferri. Resp. ... ut longe magis pugnet cum ratione moli, quam bestialitas.

54. Quaer: 4.to quando dicatur peccatum commissionis ac omissionis procedere ex ignorantia invincibili. Resp. quando procedit ex ignorantia culpabili earum rerum, quas quis longe scire tenebatur, et quae ablatam peccatum secutum non fuisset. Variis a. modis per quos obligari ad habendam alicuius rei cognitionem 1.o inter se, et ratione sui. Sic omnes tenemur scire quandam mysteriam fidei. 2.o ratione officii, sic parochus tenetur scire ea, quae requiruntur ad instruendum populum, admirandum sacramenta, ... 3.o ratione alicuius peculiaris operis, quod hic et nunc tenemur enescere, tunc e. obligamur scire, quae sit peragendum. 4.to ratione periculi peccandi, sic quilibet

Quaedam dubia circa peccatum commiss: et omiss: Disp: 7. Sect. 7.

Pars 7ta de peccatis 55.

Christianus tenetur scire praecepta decalogi et Ecclesiae, religiosus regulas sui ordinis obligantes sub peccato.

Quaer: 1. Utrum omnis transgressio legis est minima, aut non obligantes alias sub peccato, si fiat ex contemptu, sit eo ipso peccatum mortale. R. negat. Nisi praecedat ex contemptu Dei legislatoris aut superioris, quatenus est supra, non item quatenus homo a. persona privata multis imperfectionibus obnoxia. Ratio est, quia l. res parva contemnitur ratione sui, quia sic est in se exigua l. ratione personae, quae illa praecipit, si jam contemptus illius non cedit in gravem injuriam praecipientis, quo ut sic neque esse peccatum mortale. Si 2. cum homo ut talis non est tantae excellentiae, ut omne odium a. contemptus illius debeat censeri peccatum mortale quo. Dixi nisi praecedat sed quia per se apparet magnam esse irreverentiam Dei facere aliquid est minimum cum in tali, ut authoritas ipsius in se, aut alio Deum repraesentante, dijciatur et vilipendatur a signo aliquo credatur, vel credatur fieri vilipendi in quo fratre qui stat contemptus. Addo nihilominus distinctam istam rationem superiorem circa hominem et eandem quatenus habentem authoritatem Dei esse valde periculosam, quia contemptus personae facile transit in contemptum postis. Illud est advertere contemptum, licet oriatur ratione ex superbia esse tamen de se speciale peccatum circa justitiam, propter quod unusquisque habet ad bonam aestimationem sui.

Ad dixi de transgressione legis leve aliquid praecipientis praecedente ex contemptu idem itaque de transgressione eiusdem praecedente ex consuetudine non esse sc: per se loquendo peccatum, quia non apparet unde refundi possit tanta malitia, et rite advertit D. Thom: consuetudinem non esse contemptum, licet disponat ad contemptum iuxta illud proverb: 8. Impius cum ad profundum venerit, contemnit 56.

Pars 4ta de peccatis. Quod circa peccatum mortale et veniale certum sit ex fide Catholica Disp: 8. Sect. 1.

idoque Juristae docent ex consuetudine fieri praesumptionem contrarium.

Disputatio 8.a

De peccato mortali et veniali.

Sectio 1.a

1. Quod circa peccatum mortale et veniale certum sit ex fide Catholica.

Antequam proponam ea, quae circa peccatum mortale et veniale disputant Scholastici, obiter prius attingam nonnulla, quae circa has species peccati tanquam certa ex fide supponi debent.

Et sicut certum est, ideo dari peccata mortalia et venialia, hoc est talia, quae cum alia possunt mortem spiritualem animae per privationem gratiae habitualis, et annectunt sibi reatum poenae aeternae, alia vero quae cum gratia habituali componi possunt, et poenam aeternam non merentur. Est definitum in Trid. Sess. 6. cap. 14. et 15. et patet ex variis locis Scripturae, ubi peccata comparantur reb. levissimis et gravissimis, v. g. culici et camelo, festucae et trabi, item aliquando dicuntur mortem animae, aliquando iustis et amicis Dei inesse. Ezechielis 18. anima, quae peccaverit, ipsa morietur et proverbiorum 18. septies in die cadit iustus.

2. Certum est, ideo non omnia peccata esse ex natura sua mortalia, non quidem esse tantum venialia. Est definitum a Pio 5.to et Greg. 13. in Michaelem Vagum docentem nullum peccatum esse ex natura sua veniale, non quidlibet mereri poenam aeternam, quod ipsum antea docuerat Jovinianus, Pelagius, Vicklesius et quidam alii, eaque apparet falsum esse, quod docuerunt quidam PP. Catholici apud Vasquez hic disp. 142. num. 1. differentiam peccati mortalis

Ad circa peccatum mortale et veniale dictum sit ex fide Catholica. Pars 7ta

et veniales provenire precise ex misericordia Dei, quia non est in
posse ipsius res graves levis, et res leves gravis prohibere quod
dogmatis displicentia de malo in quo dixi ultimato existere legem
aeternam Dei, non est ipsi libera, sed necessaria; praeterea implicat, ut
peccata venialia, quae sunt talia precise ex defectu deliberationis excusetur
a malitia mortali per solam misericordiam Dei, quia est impossibile
ut volio semidelibata sit gravis offensiva Dei non minus
quam est impossibile, ut volio nullo modo deliberata sit semper
offensiva Dei, verum.

Ob: Jacobi 2o dicitur, qui offendit in uno, factus est omnium
reus et Matth: 5. ingr. Christus, qui solvit unum de mandatis
istis minimis minimus erit /: id est, ut cum praelatus D. Aug.
gust: non erit in coelo, in coelo e. non sed nisi magni :/
Ita ex scriptura semper dicitur stipendium peccati esse
mors et poena aeterna assignatur ijs, qui legem violant. ergo via
peccata sunt de se mortalia. Resp. Ad cons: Sergie. primi
loci Scripturae quod unicum peccatum mortale gravius sit
incapax regni caelestis, ac is qui quibus plura vel via. 2. di
sensus est, quia transgrediens aliquod praeceptum legis veteris. v.g. non
occidendo a non furando, quia Christus quaeram praeceptorum in novam legem
a se instorum et valde efficacium. v.g. de diligendo inimicos et
porrigenda alia maxilla, vocatur minima non fit idoneus pro
regno coelorum. 3o loco 3mo est de peccato originali quod procul
dubio fuit mortale. quia tot dominus loco agit de violatione dominus s.
peccatis mortalibus /: nam venialia non sunt violatio illius absolute, sed
tantum secundum quod sicuti non dicitur absolute violare legem, sed [illegible], quia
facit aliquid amico tantum levius displicere.

Certum est 3o peccato mortalia et venialia non esse
talia precise ob excusam personae peccantis quod dicitur. Ita Trid: Sess: 14

3.

4

Pars 7ta de peccatis

Vtrum circa peccatum mortale et veniale etiam sit ex fide catholica?

cap: 15.to i Calvinum docentem ea sola esse venialia, quae fi-
unt a praedestinatis ea sola et omnia esse mortalia quae fiunt a rep-
bis. sed requirunt fide. 1.o quia multi praedestinati, ut Petrus, Pau-
lus, David, et alii peccaverunt mortaliter, et multi reprobi saepe pecca-
solum venialiter puta iocose mentiendo aut verba aliqua otiosa pro-
ferendo: 2.o quia lumine naturae notum videtur eum, qui dicit iocosum
mendacium facere aliquid contra levem malum, eum vero qui iniuste
occidit facere aliquid gravem malum, quod independenter a praedesti-
natione et reprobatione dantur peccata mortalia et venialia. 3.o
quia esse praedestinatum augetur potius quam minuit rationem peccati propter
magnam ingratitudinem. Nec evadet dicendo peccata
gravia praedestinatis non imputari. quod totam malitiam: nam
summa Dei bonitas contrahit Deum ad aequibus odio habendum
quod si mala aequibus, et summa Dei iustitia exigit, ut aequalia mala
aequibus puniantur.

5.to Certum est 4.to Non solum peccatum infidelitatis esse peccatum
mortale, reliqua vero omnia solum veniale. Et dictum a Trident.
sess: 6. cap: 15.to et Can: 27. i Lutheranos. publicare en-
scripturam, ubi inter peccata excludentia a regno coelorum. Pau-
lus enumerat ad Luxuriam, ebrietatem, et Praedeum Angeli
mali, Coin, Iudas peccaverunt mortaliter non tamen peccato infidelitatis
utrique multa peccata sunt graviora, quae infidelitas mea, si hic pri-
se contrahit ad revelationem hic et non neget Deum esse veracem, sed tamen
neget ipsum hic vel illud revelasse, talia sunt odium Dei facto,
blasphemia etc.

6. Certum est utrique non sola illa esse peccata venialia, quae fi-
unt ex ignorantia, vel passione, reliqua vero mortalia. 1.o quia men-
dacium iocosum aut furtum unius cruciferi quis sine oi

Pars 9ta de peccatis

pae, et cum plena advertentia quietatur, non est peccatum mortale, pat dictat ipsum lumen naturae. 2.o multa peccata mortalia possunt fieri cum ignorantia culpabili, ut patet in Judaeis Christum crucifigentibus. et colligitur ex illis verbis Christi Dni: Pater dimitte illos quia nesciunt, quid faciunt. 3.o passio non semper excusat a peccato mortali, ut patet in eo qui ex passione irae alium occidit a urgente fame violat jejunium a stimulante pupillam fornicatur. Ratio a priori est quia passio non semper tollit libertatem passientem ad peccatum mortale, esto illam ut plurimum minuat.

Sectio 3.a

Quaenam sit differentia inter peccatum mortale et veniale?

Ex dictis patet peccatum mortale et veniale differre ex ratione estat nunc explicare quidnam sit illud peccatum peccato mortali et veniali inumque per quod ab invicem disgregantur. 7

Dico 1.o peccatum mortale et veniale non differunt in eo, quod mortale sit contra legem Dei, non item veniale, sed tantum contra Concil. et contra Scotum in 2dum distinct: 21. Quae. 2. docentem mortale esse quod repugnat vero his, quae sunt necessaria ad ultimum finem, veniale vero quod pugnat cum iis, quae sunt tantum utilia. Probatur: quia mendacium aliam otiosum, parvum furtum, et alia peccata venialia sunt a Deo prohibita. quod contra legem Dei: 2.o quia dixit uxorem, aut non renunciat omnibus quae possidet, non peccat illo modo, ne quidem veniale, et tamen facit contra Concil. quod sic.

Ob: Matth: 11.o dicitur: si vis ad vitam ingredi, serva mandata, sed is, qui peccat veniale, intrat ad vitam, quod servat mandata et quae sequitur non agit contra illa. Confir: 1.o ad Romanos 3. dicitur qui diligit legem, implevit; aliquid peccatum veniale non impedit dilectionem Dei super omnia. quod non impedit observationem legis. Confir: 2.o 1.o 8.

Pars 4ta de peccatis

Quaenam sit differentia inter peccatum mortale et veniale.

Joann: 2 dicitur; si quis dixerit, quia novit Deum [illegible] et mandata ejus non custodit, mendax est; [illegible] peccat venialiter, [illegible] se Deum diligere, [illegible] mandata, [illegible] peccata venialia [illegible] contra legem Dei. Confirmatur [illegible] quilibet iustus et quod peccat mortaliter [illegible] legem [illegible] mandata Dei, ut patet Lucae 1. ubi de Zacharia, et Elisabeth [illegible] incedentes in mandatis Domini sine querela. Atqui [illegible] quod fuerint [illegible] Zachariam et Elisabeth [illegible] reliqui iusti peccasse [illegible] veniale [illegible] contra legem Dei. [illegible] [illegible] veniale [illegible] peccatum veniale [illegible]. In his [illegible] N: cons: [illegible] transgressio [illegible] peccatis [illegible] transgressio [illegible] [illegible] Dei, [illegible] praeceptis [illegible] opponuntur peccata venialia [illegible] omnia [illegible] praeceptis [illegible], quia nemo [illegible] ingredi coelum [illegible] alicui peccato veniali [illegible] [illegible] nemo [illegible] Deum [illegible] diligere, [illegible] peccatis [illegible] veniale [illegible] giendo.

9\. Dico 1o differentia peccati mortalis et venialis [illegible] mortale [illegible] finem [illegible]; veniale circa [illegible] [illegible] creaturas. [illegible] quia circa Deum possunt dari peccata [illegible] venialia v.g. odium Dei [illegible] blasphemia [illegible] creaturas possunt dari peccata mortalia [illegible] [illegible] quidem fortassis omnia peccata, [illegible] Deum [illegible] [illegible] sive mortalia, [illegible] omnia, [illegible] [illegible] creaturas [illegible] pro venialia, ut patet in exemplis [illegible].

10\. Dico 2o [illegible] differentia sita sit in eo, quod mortale tollat [illegible] cum ultimo fine [illegible] inimicum Dei, veniale [illegible] tollat [illegible] cum mediis minuendo [illegible] charitatis et reddendo indignum ulterioribus auxiliis gratiae, [illegible] media [illegible] [illegible] [illegible] agendum necessaria. [illegible] charitatem, [illegible] mortale [illegible] necessariam [illegible] charitatem, item veniale; [illegible] quod mortale constituat ultimum finem in creatura, [illegible] excludit amorem Dei super omnia, non item veniale.

Pars 4ta. de peccatis.

n. denique in eo, quod mortale mereatur poenam aeternam, veniale tantum temporalem. probatur: quia licet hae sententiae assignent diversos effectus peccati mortalis et venialis, non tamen explicant, quomodo tales effectus tanquam a ja radice promanent, nos autem in praesenti ingrediemur quaestionem quod ita dicamus peccati mortalis et venialis. 2.o in statu puraeque naturae darentur peccata mortalia et venialia, et tamen in illo statu non haberent locum omnes effectus enumerati. quod probatur.

ii

Dico 4.to Neque haec differentia consistit in eo, quod peccatum mortale pluris aestimet creaturam quam Deum, non item veniale. probatur 1.o quia ideo peccatum mortale est appretiatio creaturae super Deum, quia est ultimus quaestus illius et quia peccans praeest dilectionem, quae percipit ex violatione legis quaelibet, quam habuisset Deus de eiusdem legis observatione, et displicentiam, quam habet de transgressione illius. atque haec omnia habent eum locum in veniali. quod 3.o quia haec sententia nequit explicare, quomodo per homicidium dilibatum posponatur Deus creaturae, et non per homicidium semidilibatum, cum enim appretiatio sit actui voluntatis adaequate inclinata et talis non potest magis reperiri in homicidio dilibato, quod est peccatum mortale, quam semidilibato, quod tamen est veniale.

iv

Dico 5.to Neque haec differentia potest esse sita in eo, quod peccatum mortale constituat ultimum suum finem in creatura, non item veniale. probatur quia vel est sermo de ultimo fine operis, vel ultimo fine operantis. si ipsum est peccatum veniale furtum, mendacium, iocosum, non per obiectum formalis ultimo fine creaturae. si 2.dum falsum est omnem peccantem mortaliter constituere sibi per ultimo fine creaturam, quia est credendum hoc doctum ita dicere, ut dum furatur a se inebriatur, persuadet sibi dilectionem, quae est in furto a potu fore suum ultimum finem et se illo satiandum.

v

Dico 6.to Differentia peccati mortalis et venialis non consistit in eo, quod peccatum mortale sit quaestus formalis a ultimis beatitudinis supernaturalis, non item veniale. probatur quia etsi visio beatifica esset

Dars 4ta de peccatis

Disp: 8. Sect: 2.

Quae sit differentia inter peccatum mortale et veniale.

impossibilis, aut homo invincibiliter eam ignorare, adhuc nihilominus
darentur peccata mortalia et venialia, atque tunc peccatum mortale
non esset contentum beatitudinis supernaturalis, quod consistit formaliter in visione quam
fateor, in eo, quod homo notiam et finem beatitudinis supernaturalis, quod
libet peccatum mortale potest dici contentum virtualem illius, quia est ne-
glectus medii unice necessarii ad obtinendam visionem beatificam, sed
hoc non est tale omni peccato mortali, prout constat ex iuvante dictis: unde
SS: PP. qui Eros in praesenti affectu solent, explicandi sunt in Christo
ad eos, qui habent notiam et finem de beatitudine supernaturali.

14to Dico 7o Neque consistit in eo differentia peccati mortalis et venialis, quod
mortale removeat ab ultimo fine simpliciter, reddendo hominem irre-
parabiliter malum, sicut redditur impersuasibilis qui errat circa ipsa principia quae
quae ad operabilia aequiparatur ultimus finis, veniale autem removeat tantum
a medio, retento ordine quoad ultimum finem, ut cuique revocari possit
a lapsu, sicuti qui errat habitualiter salvis principiis potest errorem adiumento
errorem suum deponere. Et ita P. Sparsa. Probatur 1o quia haec sententia
neque explicare, in qua sita sit illa malitia irreparabilis et remotio
ab ultimo fine, quod homo peccatum mortale praeveniat quod probatur 2o
quia haec irreparabilitas et remotio neque consistit nisi vel in privatione
beatitudinis, vel in contentu formali a. virtualiter illius, vel in appretiatione irrea-
turae sive Deum, atque per haec praedicta non bene explicantur, et patet ex dictis
differentia quoddam peccati mortalis et venialis sive quod.

15o Dico 8. una differentia peccati mortalis et venialis consistit in hoc quod mor-
tale sit transgressio perfecte libera praecepti Dei gravium obligantis, adeoque
gravis offensa Dei, veniale vero sit vel transgressio praecepti levis
vel certe non perfecte libera, adeoque levis offensa Dei. Patet ex ipsa ter-
rum explicatione, et cum omnium sensu, ut melius ergas.

Nota 1o tunc transgressionem praecepti dici perfecte liberam, quando pro-
cedit a potentia in actu 1o indifferenti cum cognitione malitiae moralis obli-

magis clara

Disp: 8: Sect: 2.

Quae sit differentia inter peccatum mortale et veniale?

magis clara et dicta, quae soleat esse in semiebriis, aut semidormientibus aut aliis distractis. Dixi etiam in materia de actibus hominis cognitionem libertatem sufficientem ad peccatum mortale, et cognitionem semidelibatam non sufficientem ad peccatum mortale non posse a nobis melius explicari per comparationem ad sobrios et semiebrios, vigiles et semidormientes, attentos et alios distractos. Ut a. qs censeatur cognovisse malitiam moralem obiecti requiritur et sufficit quod cognoscat illud esse prohibitum, l. dubitet de prohibitione, et adiuvat se teneri ad ingrediendum vel dubitandum, requiritur insuper ad peccatum mortale, ut aliquo modo cognoscat in obiecto malitia gravis, unde si cui occurreret tantum in genere h. vel illud obiectum esse malum nil cogitando, an sit grave an leve, is non peccaret mortaliter, sed tantum veniali.

Nota. 2.o praeceptum gravis obligans esse illud quod l. praecipit rem magnam, et quod tantum prohibet, rem valde nocivam et sub gravi poena. Ratio a. cuius Deus aliquid gravi prohibet indicium fundatur in natura rerum, quia sc. gravis expugnans naturam moli, aliquando evenit pure ex Dei voluntate rem esse inferentem aut non obligatoriam ob certos fines gravis prohibentis a. praecipientis, aliquando tamen fundatur in justis praeceptis hominum, quia Deus curari praecipit. Caeterum quaecumque verba legis, vel praecepti poterat ilgi obligare veniali non debent extendi ad mortale, et quoties post sufficientem inquisitionem manet dubium, an obligetur gravis vel levis, vel nullum verba legis importent praeceptum, an solum concl. praesumendum est obligare tantum ab veniali, ac esse tantum quilibet, quia in omni dubio, praecipue in reb. dubiis, et poenis benigna interpretatio facienda.

Ex hactenus dictis infertur peccatum mortale et veniale, quemvis univoce in ratione generica peccati, quia utrumque est violatio legis et offensa Dei, nec obstat quod docet S. Thom. qu. 88. art. 1. o cum dicit peccatum veniale esse peccatum tantum analogice, et per ipsum ad mortale, ilgdq non est de peccato veniali non probatur

68.

Pars 4 ta de peccatis

16.

Pars 4ta et peccatis

Disp: 8. Sect: 3.

Utrum et qm: peccatum mortale possit transire in veniale

gressio legis et offensa Dei, sed pus est si charitas et gratia cum Deo, quae non tollit absolute, sicut peccatum mortale, sed tantum minuit modo sic explicato.

Sectio 3

Utrum et qm: peccatum mortale possit transire in veniale.

Dico 1.o pri peccatum ex genere suo mortale fit veniale ex defectu plenae libertatis: ita cons. SS. c. Joannes Sanctius Sebastianus: disp: 18. docentem non posse dari peccatum veniale ex defectu sollicitudinis, sed necessario esse l. mortale l. nullum: Conclusio probatur: Quia ad peccatum requiritur entitas quaeque liber, quod ad peccatum mortale, quod est peccatum per excellentiam quaeque perfecte liber. Confirmatur: peccatum mortale dissolvit amicitiam Dei et hoc annexum cum poena aeterna, atque non est aequum ob actum semiplene liberum ita gravius puniri. Ergo quod u. cum semiplena libertate maneat peccatum veniale probatur quia cum semiplena libertate consentit in peccatum, libere quaerit ergo peccat, atque non mortale, ut ostendi immediate, quia veniale.

Ob: 1.o Cum Sanctio Deus non imponit praecepta semihoc sed hoc integro, et suarum facultatum dno, atque semiplene lib. est tantum semihoc, ergo cum semiplena deliberatione nullum admittitur peccatum. Rx. n. ma: Ratio est, quia Deus neque semihoc, neque integro hoc imponit sua praecepta, sed homini absolute, quia si circa obiectum gravius perfectum operetur cum plena libertate, reddit dignus odio Dei poenam aeternam, si cum semiplena, non reddit dignus odio Dei, sed tantum poenam temporalem.

20. Ob: 2.o Semiplena deliberatio peccatum ex genere suo mortale non eximit a ratione peccati venialis, ergo neque mortale a ratione peccati mortalis. Rx. n. cons. Ratio disparitatis est, quia ad

Utrum et qm peccatum mortale poit transire in veniale ad peccatum mortale, ut ostensum, requirit, eatr qsq pfectio q n stat cum semiplena dlibae, ad veniale a. sufficit quicunq qsq liber, quam n tollit, imo eatr involvit semiplena dlibro. 69. Pars 4ta de peccatis.

Ob: 3.o Comittens u. q. adulterium, l. potuit plene dlibare l. non: si ju go n peccat, si ju n peccat veniale, ad mortale, go peccatum veniale n stat cum semiplena dlibae. 71

Rx. n. Sdm sqa Antis. Si e. tabr adulterans n potuerit plene dlibare, qa tn cum aliq libte qmittit adulterium peccat saltem veniale.

Ob: 4.to Nr pt explicari, in q qsistat semplena dlibao go p eam n pt qs excusari a peccato mortali. Ans pbr ea n pt qsistere in difficulte cessandi a peccato, cu n stat plena dlibao et peccatum mortale ut pt in eo, q hi habitum intensum vitij, neq in remissio cognitionis d malia obti, nam in gradu qntumcunq remisso pt dari cognio sufficiens ad plenam dlibaem in in aliq alio go. 72

Rx. n. Ans. et dico eam qsistere in cognitione qfusa et obscura malia obti, qlis ea solet in hoe nondum integre a somno excitato v. semiebrio l. alio distracto.

Sed unde pt in casu dubij cognosci nos plene, l. tm semiplene ad obti maliam adulisse, et cum plena l. semiplena libte operatos fuisse. Rx. n. poe hic rgam infallibilem pscribi, qa solus Deus pt actus nros intimos infallibiliter discernere, pt tn aliq indicia, ex qb prudens psumi poit n fuisse plenam adulteram et libte hoc ju e dfg aetatis, puta qa aliqd qmisisti antequam qtingeres l. qpleres ejusdem: Cum eam aliq 73.

Pars 4ta de peccatis

Utrum etiam peccatum mortale possit transire in veniale.

raem perturbare solita, ut si dubites an fueris perfecte a somno excitatus aut crapulam antecedentem perfecte depuleris. 3.um circumstantia personae puta quia sit gravis bonae et timoratae, nec soleat alias facile peccare mortaliter, talis e. prudens presumet in materia gravi se nunquam consensisse. 4.tum aliquis firmus et saepe repetitus non peccandi mortaliter, illa e. quae multoties fuerunt odio habita, non solent fere cum plenam et perfectam advertentiam amari. 5.tum si facile possit peccatum eneque est illud cum tui quaeres, pro viribus rationes presumere potes antea plene non consensisse, neque e. affectus ita fere mutantur. Ex his et similibus indiciis quae quis sibi fiat in praxi conscientiam probabilem et nullo modo, sed non nisi sub dubio et quasi sese in confessione accusare.

24. Dico 2.o potest peccatum ex genere suo mortale transire in veniale ex voluntate legislatoris, id quod antea gravius praeceperat a. prohibuerat, postea tamen levius praecipientis a. prohibentis. Probo: quia malitia peccati sumitur penes oppositum, cum lege, atque voluntas legislatoris potest facere, ut actus qui erat oppositus legi gravius praecipienti, opponatur postea legi tamen levius praecipienti quo potest facere, ut peccatum ex genere suo mortale transeat in veniale.

25. Ob: Superior non potest circa materiam gravem obligare tamen sub veniali, quo non potest peccatum mortale transire in veniale ex voluntate legislatoris. Ans. Probo: Superior non potest in materia levi obligare sub peccato mortali, quia talis obliquo esset irrationabilis et injusta, sed est irrationabilis et iniusta obligatio legis in materia gravi quo Confr: 1.o Superior suam legem gratuit rem praeceptam materiam veniam huius Billig ...

Pars 9ta peccatis

v. g. percipiendo ieiunium maam veariam. Spiae percipiendo sacrum maam veariam religiois. quod h. penitentes si sint gravia gravis laedit virtutem. quia non potest peccare tm veniale: Confir: 2o q fecit vatum l. vinctum et re gravi tenetur sub peccato mortali adimplere etsi voluerit se tm obligare sub veniali, quod similiter tenetur qs sub mortali obedire legi de re gravi, etsi superior voluerit obligare tm sub veniali. Confir: 3o In sacramento poenitiae tenetur qs sub mortali adimplere poenitiam gravem p gravib. peccatis impositam, etsi confessarius aliquis sed obligare tm sub veniali. quod quis superior in re gravi velit tm obligare ad veniale tenebitur tm subditus sub mortali, adeoq superior non hic potest circa maam gravem obligare tm sub veniali.

26

Rx. N. Ans Ad eius probaem N. mi: Rao est, quia plus requiritur ad imponendam obligaem, quam ad illam tolledam l. minuendam. ad prius namq requiritur, ut superior non excedat limites suae potestatis, ne subdito sit injuria: ad posterius sufficit voluntas superioris, qua inde nulla in subditum redundat injuria. fateor levem obligaem in maa gravi poe esse aliquando imprudentem, nunquam tm pe esse p se injusta. Ad 1am Confir: Rx. N. utriusq seq: Rao est, quia non laeditur gravis virtus, nisi eius rerum fuerit gravis p habitum. Ad 2am Confir: Rx est voventem poe se in maa gravi obligare ad culpam tm venialem, qua votum notam vim obligandi hic ab intio voventis. Aliud est in iurato, in q obligao adimplendi non pendet ab intio iurantis ac volte adimplendi rem pmissam s. quis e-

Pars 9ta d peccatis

Disp: 8: Sect. 3

Utrum peccatum mortale possit transire in veniale?

tunc, cum vinctum gerens, habuisses animum non adimplendi nec te obligandi, adimplere nihilominus tenereris: / Sed si tunc quod Deus acquisivit ne in testem rei falsae adducatur. Ad 3am confir: Rx. 1o cum P. Suarez, Castro, Palao et quibusdam aliis N: Ans. ulde e. pbble e impoem poenitiae Sacramentalis a confessario non sortiri nisi cum precepti et legis haec Rx. 2o N: Cons: Rao disp: e quod confessarius non imponit poenitiam nomine suo, sed nomine Christi, cuius vices gerit, non presumitur a. Christus gravem satisfactionem velle, sed levem imponere. Praeterea poenitens non obligatur ad poenitiam vi solius precepti a confessario impositi sed vi ipsius Sacramenti, ne illud imperfectum relinquat, quae obligatio quando materia est gravis, non videtur esse sine venialis.

Vrgeb. Lex naturalis et Divina necessaria non potest in materia gravi obligare tantum sub culpa veniali, ergo neque lex haec Confir: peccatum esse mortale vel veniale non pendet per se ex voluntate imperantis, non ex ipsis reb. preceptis, quae posita habent legem gravem vel levem ordinationem cum natura rationali ergo

Rx. N: cons: Rao disp: e, quia obligatio legis naturalis et Divinae necessariae fundatur in ipsis reb. et ordinatione, quae habent immutabilem cum ratione rationis, atque obligatio legis positivae et hoc, quamvis omnino illa sit, s. Divina, s. haec fundatur in sola voluntate legislatoris, qui sicuti potuit in re gravi nullo modo obligare, ita etiam potest magis vel minus obligare Ad Confir: Rx. Disq. Assumpt: peccatum mortale et veniale non pendent a voluntate legislatoris cmdte con: mdte, quatenus est in parte illius, ut res imperata habeat gravem vel levem ordinationem cum natura rationali

vincta gravitate precepti, uti opponitur n:

Pars q.ta d peccatis 28.

Dico 3.o Implicat peccatum ex genere suo mortale transire in veniale ratione parvitatis materiae. Probatur. quia implicat eundem actum voluntatis mutare suum obiectum, quod implicat eundem nostro actum, qui amavit multum materiae prohibitae, et erat mortalis, postea amare parum materiae prohibitae et fit venialem. quando a. Igitur dicunt aliqui peccata, quae ex genere suo essent mortalia fit venialia ex parvitate materiae sensus est, aliquos actus unius parvi ex eo precise esse veniales quia amant parum materiae prohibitae, futuros alioquin mortales si per possibile vel impossibile magnam quantitatem similis materiae adamasset hinc

Petes 1.o Quaenam peccata possunt esse levia ex quantitate materiae quae non? Respondeo hic pendere a prudenti hominum iudicio, quia tendunt in obiectum, quod in quantumcumque quantitate quidatum sit gravem dominationem cum natura rationali, ut blasphemiae, odium Dei et similia non possunt esse levia ex parvitate materiae, quia non tendunt in obiectum, quod non nisi in magna quantitate quidatum, aut non nisi ob aliquid exiguum adveniens puta scandalum, damnum enim hic magnam dominationem cum natura rationali possunt esse levia ex quantitate materiae 29.

Ut. 2.o Unde sumenda sit gravitas vel levitas materiae preceptae, ita ut eius transgressio gestatur peccatum mortale a. veniale. Respondeo 1.o eam non posse desumi precise ex ipsis reb. ratio est, quia res est enique ... indifferentes possunt gestare materiam gravem, ut patet in quaestione pomi vetiti Spiritu Adami. Respondeo 2.o neque posse desumi precise ex fine intento a. legislatore. Ratio est, quia idem finis legislatoris potest esse ipsum materiae gravis et levis, ut in furto unius vruciferi et furto unius aurei, utrobique non est idem finis precepti 30

Pars 4ta de peccatis

Disp: 8. Sect: 3.

Utrum peccatum mortale possit transire in veniale

v. g. gravaõ Juris alieni. R. 3.o neq. poẽ dsumi penes
solam voltem legislatoris, raõ est, qa aliqs poẽt rem levem
prohibere sub culpa gravi, qd est ẽ ioem SS. sntiam, et ori-
retur nova dubitatio, unde cognoscenda sit voltas legislatoris
gravis a. levis obligantis. R. 4.to Cum Suario,
Vasquez, Thomæ, Sanchez et alijs illud ẽe dicendum
maam gravem, q licet sit in se levis, gravis s. multum
gravis ad finem gravem a superiore intentum, illa levem
q esto in se sit gravis, gravis sm parum s. levis, l. n
nisi ad finem levem a superiore intentum; Ps a. sit finis
gravis qs levis, qs item gravis a. levis gravat ad
finem a superiore intentum pendet a prudenti hoiũ æstimaõ.

Hinc colliges 1.o qre furtum unius crucis sit maa
levis, furtum a. unius aurei maa gravis. raõ est, qa
prius furtum levis adusatur fini precepti ẽ n furando po-
stq. u. gravis.

Colges 2.o fractiem silentij aut ingressum religiosi
in alienum cubiculum esto d se sit maa levis sitam
obsuia religiosa, q superior eiusmodi preceptis supponitur
intendere, gravis minuatur ẽe maam gravem et peccatum
mortale, uti expresse docent Thom: Sanch: Bo-
nacc: et alij. Colges 3.o qm. est pomi esto
sit in se maa levis fuerit tn ẽpu jam parentum maa
gravis et peccatum mortale, qa sc: fuit prohibitum ob
finem gravem, h. est recognitionem Divinæ Authoritatis
et humanæ subtrois, cui gravis adusabatur. Colges
4.to poẽ qdoq rem in se levem puta obsuaẽ silentij

Disp: 8: Sect. 3.

An peccatum mortale poit transire in veniale? 72.

aut non ablatam libri ex bibliotheca principi in urtem obedientiae a. sub poena excommunicationis, tunc sc. quando eigni obstinatae gravis quidunt, uti quidvere poenas ad finem gravem a superiore intentum. et hoc modo putare quidam Clement. Exiui. de Verb: Sig: cum ait: verba praeceptiva in Regula Sti Francisci super inducere obliquem sub mortali. Sectio 8ta de peccatis.

Colges dnique: in Sanctus in legib. prohibetib. aliquo eorum vitandi damni publici. v.g. non exportandi pecunias mices l. arma ex regno, non peccari mortalitate nisi grave damnum Reip: infert, adeoque non sufficere illam quantum quae gstueret furtum grave tpu alicuius personae publicae, sed regri longe majorem arbitrio prudentis distrandam. Si a. quis existiment in legib. pondere ante vitatis adhibendum peccatum mortale regri, ut minimum aureos l. mices illius valoris, vel arma ioi millium. 32.

Ob: Superior non pt rem levem prohibere gravem quo res in se levis non pt ex fine a superiore intento fieri mala gravis. R. N. Cons: Ratio disp: est, quia tali casu res levis non fit gravis mala praecise ex prohibitione sed ex fine cui gravis opponitur, quae oppositum hic independens ab ei prohibitione.

Sectio 9ta

Utrum et quomodo peccatum veniale poit transire in mortale?

Peccatum veniale quod tale, praecise ex semidelibatione a. volte legislatoris poe transire in mortale accedente plena delibatione, a. mutata volte legislatoris patet ex dictis. quaestio igitur est de aliis modis, quibus id fieri poit. 33

Pars 4ta. Utrum et quomodo: Disp: 8. sect. 4 peccatum veniale potest transire in mortale.

4 peccatis.

Dico 1.o peccatum veniale praecise ex obiecto non potest fieri mortale ex obiecto. probatur. Ita voluntas furandi rem parvam non potest fieri voluntas furandi rem magnam, nisi mutet obiectum atque actus intellectus nec Divinitus possunt mutare suum obiectum. q.

34. Dico 2.o potest peccatum veniale ex genere suo transire in mortale ex aliqua circumstantia. probatur quia possunt (ut suppono ex actib. hac.) circumstantiae addere novam speciem malitiae et gravis gosu. Sic est peccatum mortale mentiri cum praecisso damno gravi alterius l. ob finem mortalem malum puta ob fornicationem; ita peccatum mortale est loqui verba otiosa in eo, quod hic notam de silentio aut perfert illa in contemptum legislatoris qui talis. Non assentior tamen Thomae, Sanchez lib. 1.o in Decalog. c. 5. et Bonaccino hic disp. 21. qu. 3. docentib. propositum committendi omnia venialia, quae se obtulerint esse peccatum mortale ratione periculi peccandi mortaliter, cui se quis per voluntatem exponit. Non assentior inquam 1.o quia peccata venialia non disponunt ad mortale quia se et proxime, sed tantum remote et per duas in quantum indignum reddunt auxiliis effib. ab omni mortali peccato praeservantib. 2.o quia l. periculum morale labendi in peccatum mortale oriretur ex omnib. peccatis venialib. l. aliquib. non 1.um quia nunquam possunt committi omnia venialia simul, non est 2.dum tum quia non possunt assignari in specie certa peccata venialia, quae habeant annexum periculum morale peccandi mortaliter, tum quia sequeretur non tantum voluntatem committendi omnia, verum esse aliquid venialis esse peccatum mortale. 3.o sequeretur quemlibet teneri in peccato mortali vitare aliquid venialia, quod est falsum, quia

Pars 4.ta de peccatis 36.

e. illa sic. q. tu sequeretur ad perfectam contritionem eius requi-
ditatem saltem virtualem aliquam venialium, quod est contra
Thomam, verum hinc

Qu: an licitum sit aliquando se exponere periculo mortali
s. occasioni proximae peccandi mortaliter? Occasio proxima ilgit illa
in qua nunquam aut se nunquam usque hoc quod ... circumstantiis
ebsque novo peccato, ut si quis detinet domi suae quibusdam
talis e. rarius unquam desinet peccare verbo, facto, aut saltem co-
gitatione, remota occasio s. periculum, quod non est eiusmodi
supposito. Rx. ad quaestionem affirmative. ratio est, quia pe-
riculum peccati non est factum peccatum, quod sit ex aliqua ratione
honestari. tales rationes iuxta Thomam sunt grave incommodum
corporis, scandalum, detrimentum famae aut fortunarum
spiritualis, vel temporalis primi veritas et similia; in talibus
e. circumstantiis non censetur quis moraliter periculo peccandi se se
voluntarie exponere, sed potius illud involuntarie poti, et
pro fine praesumptio de adiuvante gratia Dei ad periculum superandum
sic Pontifex: e consultavi de frigidis et maleficiatis quae
cessit eiusmodi quibus simul domi manere velut socrus. propter
scandalum separatis a matrimonio cito, etsi imminere
periculum proximum tactuum. hinc porro sequitur, ut possit aliquando
ire ad infidelem gratia illos gutendi cum periculo subversionis
aut praedicare in Atricib. cum periculo peccandi, ut docet D.
Thomas: Sales, Joann: Sanchez et alii. Sequitur 2.o
posse imo teneri parentes alere filios ex quibus, quae
a matre separari, et alibi victum quaerere non possunt. Ad
sit periculum morale cum eadem quibusdam relabendi
intro Sanchez putat non teneri domum expellere domo
quibusdam, cui dedit mutuos 100 aureos, quae non est spes recuperandi

Pars 9ta de peccatis

Utrum et quomodo peccatum veniale possit transire in mortale.

posita hac expulsione. Sequitur 3.o posse chirurgos aut medicos curare partes corporis secretiores et disparis sexus cum periculo quasi. Sequitur 4.to filium fam: non teneri deserere domum parentis, in qua adest occasio peccandi, nec mercatores a scribas teneri abstinere ab officiis propriis, etsi in illis videant se frequentius peccare mortaliter, uti docent Navarrus, Fernandez, et alij.

Sed pene confessarius absolvere poenitentem gratulatum in occasione proxima peccandi mortaliter, quando posset et teneretur illas evitare antequam reipsa ipsas deserat. Joann: Sanchez disp. 10. num: 4. putat talem posse ter aut quater absolvi. Alij censent non posse ad fri ultra semel, vel bis, nunc si raro solem poenitens confiteri, puta semel aut bis in anno, quia experientia docet eiusmodi homines postquam absoluti sunt, raro occasionis amovere, sed potius graviorib. peccatis se denuo immergere. Ego vero existimo per se loquendo talem nunquam debere absolvi antequam occasionem amoveat, quia non potest prudenter presumi habere propositum firmum se emendandi, quandiu manet voluntarie in periculo proximo peccandi. Et confessarius non tantum exercet officium iudicis cuius est iudicare et absolvere secundum hic et nunc allegata verum est medici, cuius est providere de cavendo morbo in futurum.

38. Dixi per se loquendo quia e. et debet eiusmodi poenitens absolvi 1.o si praesentat signa doloris extraordinarij cum firmo proposito dimittendi non peccandi. Haec enim faciunt occasionem proximam fri tum remotam, cum ab homine sic quaerato possit prudenter sperari emendatio et victoria in futurum. 2.o si proponat alia media adhibere, ut si occasio esset an poenitentia domestica poenitentia proponeret nunquam solgrum illa colloq

Utrum peccatum veniale Disp: 8. Sect: 4 post transire in mortale

74. Pars 9ta de peccatis

a. inveniri, vitare eius aspectum, ostendere vultum tor-
viorem, dixi praeterea in 2pone ad quaestionem in occasione
quae post et tenetur evitare, quia dum eiusmodi periculum aut
occasio moralis, hoc est sine gravi incommodo evitari non potest, licet
tum erit poenitentem absolvere toties quoties hic firmum
propositum se in posterum emendandi, quod absolvi possunt
et debent, quia ipsi graves difficultates non volunt cedere
officio, domo, negotio, servitio et similibus, ex quibus imminet
periculum peccandi; absolvendi item quia cum fratre aut
sorore habent occasionem peccandi, a quorum quietu et quia
sortis sine gravi detrimento se separare non possunt. Ab-
solvendi denique ijsque habent consuetudinem pejerandi
aut se polluendi, tamen parati sint aliquid remedia adhi-
bere suorum peccatorum maxime ea, quae suggerit confessarius
expediat nihilominus ad explorandum firmum emendan-
di propositum talibus hoc quidem absolvere ad tempus differre.

Ob: Bona spiritualia sunt praeferenda cuilibet bono 39.
temporali. quo ob nullam jacturam boni temporalis licet se ex-
ponere periculo proximo peccandi mortalis. Confir: quatenus
ordo charitatis postulat, ut tuam salutem alienae
saluti praeferas, quo non licet cum periculo amittendi salutem propriam
procurare alienam: R. n. cons: Ratio est, quia exponere
se periculo peccati non est peccatum, nisi tum, ejusdem fit sine
necessitate, quae non amittitur hac ratione ullum bonum spirituale, prae-
terea damnum temporale in casu praesenti est actum et inevi-
tabile, damnum vero spirituale incertum et absolute evitabile quo
Ad confir: disq: assum: quando utrique solus v. g. certe
aut incerte periclitatur con: quando aliena certe propria
v. incerte, aut aliena magis certe, quam propria, tunc nego

Sectio 5.ta

Utrum et quomodo ex multiplicatione venialium perveniri
possit ad peccatum mortale?

Pars 4ta Utrum et qm: ex multiplicatione venialium perveniri possit ad peccatum mortale? et peccatis

40. Dico 1o: Ex sola multiplicatione venialium nunquam consurgit peccatum mortale ita communiter Theologi cum D. Thoma: Porro sola multiplicatio non constituit actum in alia specie neque augeri peccati malitiam intensive, sed tantum extensive, hoc est constituit plura peccata eiusdem rationis quoad Confir. 1o: si aliquis in ordine alterius, quod a reb. ordinis inferioris quantumcumque multiplicatis aliquid non possunt, atque tale esse peccatum mortale comparatum ad venialia sive prudenti colligitur effectus quos hic peccatum mortale praeveniali quod. Confir: 2o: non sunt assignari circa nostrum venialium contingens ad peccatum mortale, quod gratis dicitur peccata venialia multiplicata constituere unum peccatum mortale, alioquin sequeremur in perpetuo periculo peccandi mortaliter.

41. Ob. 1o: D. August: Epla 108. docet multa peccata venialia simul collecta ita nos gravare, sicuti unum mortale, quod sunt ex multiplicatione venialium consurgere peccatum mortale. Rx: D. August: nihil aliud velle, quam Deum propter multa venialia praecipue lapsum in mortale.

Ob: 2o: per frequentem legis transgressionem etsi leve laeditur notabiliter finis legislatoris quod committitur peccatum mortale. Confir: Ponarm: Sylv: Valentia et quidam alii docent religiosum transgredientem passim regulas vestras etsi sub peccato non obligentes peccare mortaliter. quod multo magis sic peccabit committens multa venialia. Rx: n: ant: quilibet ex transgressio legis tantum levis opponitur, et cum quodlibet habeat se disparate ad alterum non possunt notabiliter finis legislatoris adversari. Confir: Rx: me propter rationem indicatam et multorum aliorum sententiam authorib. citatis neque assentiri, nisi frequens eiusmodi regularum transgressio cogeret in scandalum publicum, et ruinam notabilem religiosae disciplinae.

Utrum ex multiplicatione venialium Disp. 8. Sect. 3. pervenire possit ad mortale?

75. Pars 9ta de peccatis

Ob: 3o multor furta parva constituunt furtum grave ergo
item multae parvae quaestiones violant gravem praeceptum jejunij
ergo possunt venialia multiplicata constituere peccatum mortale
Ans pbr. quia per multos voluntas dispositas furaretur summam no
tabilem, aut per multas quaestiones parvas ex tempore coenae ab
sumeret die jejunij libras panis peccaret mortaliter. ergo
Confo: furtum unius cruciferi (: pone florenum esse quan
tum sufficiens ad peccatum mortale :) non est solum se mor
tale quantum ut. cum s. g. furtis unius cruciferi constituit
peccatum mortale, ergo peccata venialia simul multi
plicata constituunt peccatum mortale. Rx. n. Ans.
ad cuius probationem disq: assumitur. si illae voluntas inter se mo
raliter continentur Con: si non continentur n. Ratio a. cur ex
illis voluntas moraliter continuatis sequitur tandem peccatum mortale
non oritur praecise ex eo, quia multiplicantur peccata venialia
sed quia eorum obiecta inter se moraliter uniuntur, unde censetur
ultimus actus utrumque tendere in totum obiectum, in quod singuli
tendebant per partes. Cum a. obiectum omnium voluntatum simul sumptum
sit aliquid grave, quod mortuum, si ultimus actus sit peccatum
mortale, ex quo est pars ad quaestionem.

Urgeb: mendacium licet millies repetitum non integras
simul cum praecedentibus materiam peccati mortalis. ergo nec furtum
parvum. Confi: si furtum grossi romani propter continuationem
cum 19 grossis antib. constituit peccatum mortale, ergo et furtum
21. et 23. et 24 quod videtur absurdum. Rx. n. conseq:
Ratio disp: est, quia materia s. mendaciorum obiecta non continuantur mo
raliter inter se, sicuti obiecta parvorum furtorum ratione damni,
quod inde sequitur et est grave, tunc a. sum ex multiplicatione
venialium sequitur tandem peccatum mortale, quando obiectum s. materia
venialis subsequentis aut simul existentis continuatur in aliquo 3.

42.

Pars qta et peccatis.

Utrum ex multiplicatione venialium perveniri possit ad mortale.

et gstitit unum qd magis cum maa s. obto venialium precedentium. Ad confr. R. admittendo sqlam. e. e. excepto Lessio cois. ini. TT.

44. Ex his Infero 1.o cum q hi voltem p multa parva furta auferendi notabilem qntem peccare mortaliter non tm p hanc voliem, non toties qties ex vi priorum in tiois aliqd parum furatur, unde ipsi q habent qmetudinem qmittendi multa furta parva, raro excusari possunt a peccato mortali, qa fere habent saltem intiem cuiusdam p multa furta parva auferendi qntem notabilem.

45. Infero 2.o peccare mortaliter cum, q sml cum aliis infert damnum notabile, etsi sgli non nisi leve damnum infert unde si fiat emoicio in oes, q vineam aliq dpopulati si oes teneantur ad cstoem sb poena emoicois, seq dicendum, si q s aliqd leve sufferet ab illo, cui grave damnum ab alio iam fuit illatum, tunc e. q stat d caa stricta damni gravis, et dng laesq hi, a q rem suam poit repete.

46. Infero 3.o Idem qd dictum est d multis furtis parvis rpu eiqdem dni llqdum ei ee d multis parvis furtis rpu dnorum dicendum. rao est, qa talia furta, etsi non infert notabile damnum alicui psonae privatae, infamatum Reip: et aliaq sequitur aliquem poe sine peccato mortali tota sua vita divere furtum: ex q apparet qd sentiendum sit d mutatoribus aut pincernis multos lucrum dfraudantibus tales e. saepisse et ut plurimum peccant mortaliter, licet longe plq regratur ad furtum grave rpu multorum dnorum q rpu unius dni, sicuti ei plq regritur ad furtum grave ab amico et familiari, q vineo plq ab hero, q alio, a parente q a dno, marito.

Utrum ex multiplicatione venialium pervenire possit ad mortale 76

unoce q̃ a parente, qa in sm̃lib. n̄ tam supponit dis-
plicere sbstia rei accepta, q̃ modus, et q̃si supponit in dn̄o
voltos dandi rem acceptam casu q̃ peteret, verum hinc. Pars 4ta d. peccatis

Qu: q̃re parva furta ut gstuant furtum grave, 47
beant in se moralr gtinuari, dum tale damnum seq̃t ex
furtis gtinuatis et n̄ gtinuatis. Rx. racem eo, qa licet seq̃t
idem damnum Phe, n̄ tn̄ idem moralr, ut p se apparet,
et qa hoes ning aegre sunt sibi auferri longo tporis in
vallo parva q̃ vis ad notabilem q̃ntem q̃ totum semel, vel
q̃si semel, ut fit q̃do parva furta moralr gtinuantur.

Qu: An peccet mortalr, q̃ violat plura vota eodem die 48
grum qd libet erat d re levi, oia tn̄ sm̃l gstuant maam gravem
negat Suar: et multi alij. Ego cum Sanchez affirmo. Ratio
est, qa sic violat fides Deo data in re gravi, et sicuti in
oium sntia ... q̃ Petro pmisisset magnam summam pecuniae
missiob. dorsis ad maam levem dtratis, sd moralr in se
gtinuatis peccaret mortalr omittendo solvere, ita id est dic in
psenti:

Sectio 6ta

An quicunq capax peccati venialis sit et ex naa rei capax peccati mortalis, et c̄

Dixi ex naa rei, qa p aliquis utrumq fri pt, pt nemq 49
Deus aliquem gfiare in gra sbtrahendo ei in ppetuum quer-
tum indifferentem ad peccandum mortalr: qm multi de facto
putant gtigisse cum Aplis post Chri ascensionem: ite pt
Deus alicui sbtrahere q̃ ursum indifferentem ad peccandum ve-
nialr relicto pursu indifferenti ad peccandum mortalr,
admodum in Angelis in via evenisse docet S. Thom. tota
q̃o gstio est an id fri poit ex naa rei.

An quicquid capax venialis, sit et ex natura rei capax mortalis et c.?

Pars 2ta ut peccatis 50.

Dico 1.o possibilis est creatura ex natura sua capax peccare tantum venialiter. Est c. D. Thom: hic qu: 89 art: 6. Suarez. Vasq: Amirum et alios. Probo: 1.o quia possibilis est creatura potens eligere libere tantum inter obiecta honesta et indifferentia, quae inter se repugnant: ergo est potens solum libere eligere inter obiecta honesta vel indifferentia et levium mala, non autem inter obiecta honesta vel indifferentia et gravium mala, quae eo ipso non possit peccare nisi venialiter. Probo: 2.o quia non apparet repugnantia in creatura cui non debeatur quicquid indifferens ad operandum in sinu cognitionis semidelibatae, aut incapax cognitionem semidelibatam. ergo

51. Dico 2.o possibilis est creatura tantum ex natura sua capax tantum mortaliter peccandi. ita D. Thom: 2.a Arist. 3.o Cajet. et alii c. P. Suarium, Vasqu: Amirum, ARRiag: et RR. Probo quia non apparet repugnantia in creatura non libera nisi ad eligenda, vel non eligenda obiecta mortalitatis inter gravium mali, idque cum cognitione plene deliberata, v.g. ad amandum vel non amandum ebrietatem, atque talis creatura non est capax peccare nisi mortaliter.

Ob. Cum adversarijs; implicat in terminis, ut voluntas non absterreatur ab amando obiecta ob malitiam gravem, et absterreatur ab eodem amando ob malitiam levem, ergo implicat, ut aliquis sit ex natura sua capax peccare mortaliter, et non sit capax peccare venialiter. R. 1.o dist: Ans. si sit in eius posse eligere s. malum grave, s. leve, transeat, si sit gravis n. R. 2.o n: conseq. in tali e. solo impotentia peccandi venialiter non provenit ex fuga s. horrore malitiae mortalis sed ex dictae intrinsecae naturae non potentis eligere sed non eligere nisi gravius inter malum, idque cum plena advertentia ad bonitatem Thomistam et malitiam mortalem illius, sunt sed adversarios

Arguitur, capax venialis sit ex natura sua capax et mortalis. 77
et possibilis creatura destinata ad liberum amorem Dei obtinendum
cum sola semiplena adunatione

Pars 7ta de peccatis

Dico 3.o pro creatura ex natura sua capax solum mortalis aut venialis fit capax utriusque per elevationem. probo. 1.o incapacitas peccandi mortaliter aut venialiter oritur prius ex incapacitate plena et semiplena adunatione, aut negatione gratiae gratum facientis. Atque per Reg. potentiam incapacem cognitionis plenae aut semiplenae elevare ad recipiendam Dei cognitionem item per sine ullo indicio dare gratiam inclinantem ad peccatum tam mortale quam veniale. ergo. Confirmatur per Reg. in usum subiectum potentiam, quae non potest libere adimplere aut transgredi praeceptum de re supernaturali. a. g. de eliciendo actu supernaturali fidei aut gratitudinis facere liberam per elevationem. nisi e. Regelenos hominem ad eliciendos actus gratitudinis supernaturales, nunquam illos libere elicies aut pure omittet. ergo potest ei potentiam non potentem peccare mortaliter aut venialiter facere potentem per elevationem, ratio a priori quia potentia peccandi non est mala, ergo facere potentem peccare non est malum, alias Reg. non potest creare. ad radicem sed hinc

53

Vel utrum de facto sint aut fuerint pauci peccatis venialis incapaces, capaces tamen peccati mortalis. affirmat P. Thom. et docet Angelos in via non fuisse capaces peccati venialis, sed tantum mortalis. 2.o daemones et damnatos nunquam peccare venialiter, sed tantum mortaliter. 3.o hominem solo originali existentem aut ei baptizatum, cum primum venit ad usum rationis, non potest peccare venialiter, sed tantum mortaliter. 4.to neque primos parentes per statum innocentiae potuisse peccare venialiter, sed tantum mortaliter, fundata S. Thomae patebunt ex solvendis obtinendis. Ego vero ad praesentem Quaestionem Rx negatione. Ratio est, quia vel illa impotentia oreretur ex aliquo ant.

54

Pars q.ta et peccatis. Sing. cunq. capax venialis sit et ex natura rei capax mortalis.

puta ex volte Dei negantis quisquam infrenum ad pec-
candum veniabit, aut aliq. sibi, vel ex eo quod gregati, sed neu-
trum dici pro cum fdto, ut patebit ex solutione obtionis. go p.

Confir: statq. innocentia non impediebat jos parentes et Ange-
los invicem, q. minus peccarent mortaliter, q. multo minus im-
pediebat, q. minus peccarent ~~mortaliter~~ veniali.

55. Ob. 1o Si Angeli in via peccassent venialiter, non apparet, quod
cum illis Deus fuisset facturus. go p. Ans. pbr. Deus dire-
verat Angelis in via non clare spatium poenitentiae, pone go ali-
quem Angelum bonum peccasse veniabiliter, tunc non potuisset
illum Deus ad coelum assumere, neq. privare gratia, et
detrudere in aeternum, medium a. nil apparet go. Rx. Nego
Ans. Ad eius probationem dico Deum potuisse Angelo veniali
peccanti dare auxilium efficax ad eliciendam gratiam tam inte-
ram, q. et a culpa et a poena satisfieret, et forte ita de facto
contigit, neque e. ponimus certo sure utrum aliquis bonorum Angelorum
in via veniali non peccavit.

56. Ob. 2o Daemones et damnati, spiritus sic in actibus odio Dei et ex
apprensione suarum poenarum odium in illum odium ordinat, go
nunquam peccat venialiter. Rx. n. con. Ratio est, quia hic tamen sup.
omnes actus damnatorum esse mortaliter malos ex eo ratione finis, ad quem
partum imparantem resolvunt inordinatum, n. sup. a. quaelibet actu
esse mortaliter malum incipit et ex obto. Unde dici in natura Ange-
lis potest daemones levium mentiri, furari horib. res parvas, infe-
mare alios in re levi.

57 Ob. 3o quum solo originali et veniali decederet, non haberet
locum, q. migraret, go veniale non pro ignorantia cum solo originali
Ans. pbr. non ad infernum, quia non habet peccatum mortale per se, non ad limbum

qa mortem poenam ignis, q n est in limbo, n ad coelum qa est infectus peccato originali, n ad purgatorium, qa ibi n purgantur nisi amori Dei, qd nullum. Rsp. n: Ans. Ad Eius probationem dico Deum tale punitorum pro peccato veniali poenam aliquam temporali, l. in h. mundo l. in limbo ad satisfaciendum, e. simpliciter n regritur status gratiae. Sqrs qta et peccatis

Ob: 4. to Ois hoo, cum jam venit ad usum rationis tenetur sub mortali gutere se ad Deum et amare illum super omnia qd n pt jm peccatum hois habentis solum originale a. baptismati venientis ad usum raois esse sm veniale. Sqla pbr. l. hoo veniens ad usum raois satisfacit illi precepto, vel non: si jm iam eo ipso iustificatur et n peccat, si 2m peccat mortaliter. Rsp. n: Ans gratis e. et sine facto adstruitur tale preceptum et quis admittetur, pt in multis esse immunditiis ignoria illius, ego d illo nil saltem scivi qd potui incipere a levi mendacio aut verbo otioso, pt ea in pueris n incipit libertas cum tota sua perfectione, qd prius habent libertatem sufficientem ad peccatum veniale, q mortale. 58

Ob: 1o D. August: docet in statu innocentiae n fuisse futurum ullum malum, qd in eo statu Adamus n potuit peccare venialiter. Confi: 1o Adamus in illo statu pt vabatur speciali Dei providentia ab oi molestia corporis, qd multo magis ab oi peccato veniali. Confu: 2a Segretus hoes in statu innocentiae acquirere multos habitus virtutis, item evitare fraudes, mendacia sed atq haec et similia valde turbassent quietem et gaudium illius Reip: qd. Confu: 3o hoo peccans venialiter in eo statu n potuisset collum in 59.

Pars qta de peccatis 60.

Disp: 8: Sect. 6.

Anquinq. capax venialis sit et ex natura rei capax mortalis: tiare sine aliq satisfactione poenali, atq h. repugnat illi statui gratiae.

R. D. August. Non loq. absolute sed quoad ratione, si sc. hoc in eo statu non peccaret, ait e. expresse lib: 14. de civitate cap. 10mo et in 10 hoc in paradiso, quia h. nolebat, quod Deus iusserat, vivebat sine ulla egestate et iterum: erat ibi vitatio tranquilla peccati, iq manente nullum ob malum, quod contristaret, vivebat. Ad jam confr: n: consequ. ratio disparitatis est, quia vitare peccatum veniale, erat in poste Adami, non sic omnia alia mala extrema. Ad 2.am confr: n: seqlam ma: ratio est, quia hoc peccatum veniale in eo statu statim obtinuisset de admisso peccato eo modo, quod de facto faciunt hoc ulde sancti et perfecti, unde non acquisisset hominem vitiosos a fraudib. et et mendacijs nullum fuisset periculum, quia non suppetijsset rationabilis causa omni peccatorum. Ad 3.am R. hoc in eo statu fuisse dictum peccata venialia per actum contritionis, aut ei puniendum ad tempus poena aliqua temporali, non tamen privandum dono immortalitatis, a. habitibus infusis virtutum naturalium, illud tamen obscura hoc in eo statu non potuisse jo peccare ex sobrietate, quia Deus illum ob omni errore in reb. et levissimis praesuabat. dixi jo peccare quia admisso semel peccato veniali minuisset privari speciali illa providentia.

Disputatio nona.

De Peccato actuali et habituali

1. Quid sit peccatum actuale et quotuplex, dixi disp: 6. Sect. 3 et dicam de eo plura i, p. Actuale ilgimq. id, quod transacto et nondum gloriato actu malo remanet in hoc

Pars 4ta de peccatis

Aliq sntiæ circa gstuti cum pecti hbtis reijciuntur

et ꝯnoiat illum peccatorem. dari a. peccatū hbtle gstat
ex scriptura, in q̄ varijs locis invitantur peccatores ad poe-
nitiā et tunc q̄do actu n̄ peccabant, et Chrg q̄do mandu-
cavit cum peccatorib. n̄ manducavit cum peccatib. actualib.
sd tm̄ hbtlib., pt idipsum ex sermto poenitiæ, in q fit
absolvō a peccatis n̄ actualib. sd hbtualib. Ex q appart
peccatū hbtle n̄ ēē puram ꝯnoaem excamdo actu
pcito, nam scriptura peccatores hbtles invitat ad poe-
nitiam, et Chrg Magdalenam absolvit a peccatis hbtualib.
sola a. pcitio actq mali n̄ facit hoem indignum poe-
nitiā aut absolvē, pt e. actq malq pcitq cum ēē gdonatq
et hōo iustificatq, requirit q̄d insup aliqd aliud, q̄ hōo
hōo hic et nunc redibat dignq odio Dei, d q̄ illud
sit in psenti disputaē pcipue q tendemq

Sectio 1a

Aliq sntiæ circa gstutiuū pcti hbtlis reijciuntur

Dico 1o peccatū hbtle n̄ gstit in hbtu vitioso relicto
ex actu malo, ita vocē SS. Ariminensis Vossolis et alios
pbo: 1o qa hbtq vitiosi manent in hoe iā iustificato atq
de fide, et n̄ manere in eo peccatum hbtle mortale, q
2o quinq hbtq vitiosi d facto existentes possunt tamen
p actq mortales, atq peccatum mortle hbtle n̄ sit pelli
p actq mortales (: d fide e. ē n̄ ēē ipsū sufficientē ad
iustificaem :) go sd pbo: 3o peccata purē omissiois
n̄ pducunt illos hbtq (: negō e. negt pducere aliquid
reale Phum :) et tn̄ relinqt post se peccatū hbtle. go
q tō a priori qa peccatum hbtle ē aliqd facte malū
et sit grave gstituit dignū odio Dei, atq nullq hbtq vitiosq

Pars 9ta de peccatis

Disp: 9: Sect. 1.

Aliq sntiae circa gstitutiuum peccati hbtlis reijciantur

ē fratr malg aut gstuit sbtum dignum odio Dei, ut ptt in peccatore iustificato, et retinente multos hbtgni tiosos. go sp

3. Dico 2o peccatum hbtle n gstit in qlite incā re lictā in peccato ptito, et reddente hoem dignū odio Dei, sicut gratia hbtlis reddit dignum amicitia Dei ē ē P. Salaz. et qdam RR. pbr. jo qa sine recursu ad talem qlitem qui, s. ut ptbt ex dicendis: explicari essia peccati hbtlis, qo gratis ad illam recurritur 2o nil pt hoem reddere fratr malum et peccatorē, qd n ē fratr gsio ad obtm malum, atq illa qlitas cum sit aliqd mortuum, n pt ee fratr gsio ad obtm malū s. h. e. quenit soli opai vitali et libae: q in ea n pt gstere peccatū hbtle. Instia ē gratia hbtli ad rem, rao dispar: ē, qa bonitas honestas pt n tm repiri in opae libā, verū ē in sbstia autqnte s. Dege. ad obtū honestissimū, item Anglg et multae qlites Phae puta gratia hbtlis, sicuti et unio Hypo statica, qa participant Divinam bonitē s. in se honestissa, atq malitia moralis reddens hoem di gnum odio Dei reqt repiri nisi in sola opae libā unde licet aliq entes Phae n liberū point nocere hoi Phe, reqt tn encesta sola illa opae morali libera ullum ens ens nocere morari reddendo inimicū Dei et dignum odio illig.

4to Dico 3o peccatum hbtle n gstit in reatu s. obliqae frali ad poenam, ē de fide ē Michaelem Bassū. Pbr. jo ex Bulla Pij sti et Greg: 13 ubi tanq haeretica damnatur haec

Aliq sntiæ circa qstitutum peccati hbtlis reijciuntur. 80.

Pars 4ta de peccatis

ppoo; in peccato duo sunt actus et reatus, transacto actu nil manet, nisi reatus s. obligaõ ad poenam. 2.o Trid. Sess. cap. 14 docet in iustificaõe peccatoris remitti poenam æternam simul cum culpa, qo ex mente Conil reatus poenæ et culpa hbtlis n. sunt idem inter se, 3.o reatus fcalis s. obligaõ ad poenam qsistit fcalis in volte Dei decernentis peccatori poenam æternam l. tporalem iuxta gravitatem culpæ actlis atq peccatum hbtle neq fcalis et adeqte qsistere in volte Dei s. h. e. aliqd bonum peccatum hbtle malum. qo sed

Ex his pariter reijcitur sntia Scoti in 4tum dist. 14 Qu. 1. art. 4. docentis peccatum hbtle nil esse hoi inicum, cum solam ordinaõem s. voltem Dei excam, q illum, q peccavit dstinat ad poenam reijcitur inq 1.o qa adeo esse erronea in fine ut pbeximus dictis. 2.o qa sola voltas Dei exca cum sit in se bona et optima n. pri qstuere fcalis malum a. dignum odio, qd fit p peccatum hbtle. 3.o qa dæmones in infno indies ihunt nova peccata hbtlia, et tn ad nullam poenam abeo dstinantur. 4.to qa pri Deus remittere poenam n. remissa culpa hbtlis, et vicissim sicuti in hais pri Petrus graviter offensus a Paulo cedere juri ad exigendam poenam n. cedendo juri ad odium et vicissim qo 5.to qa dstinaõ ad poenam e effus peccati tam actlis q hbtlis. qo n. est ipsum peccatum hbtle. Hinc ultrius reijcivatur Kam Gabriel et qdam Nojalium qstuentes essiam peccati hbtlis ptim in actu malo pfecto, ptim in reatu fcali poenæ ptt namq ex dictis obligaõem fcalem ad poenam nullo m ingrediq stoem peccati hbtlis verum

Ob. 1.o S. August. lib. 6. c. Julianum c. 8 post peccatum actum

Pars 4ta de peccatis.

Disp: 9. Sect. 1.

Aliq sntiæ circa q̃stuvicum peccati hbtlis reguntur.

nil agnoscit nisi reatum, quem ait n̄ manere in corpore sujo eius q peccavit, n̄ in occultis legit. Dei, q scriptæ sunt in mentib. Angelorum, q̃o peccatum hbtle n̄ dicitur à reatu poenæ.

Confr: Idem S. Doctor in psalm: 31 sup illud: beati quorum remissæ sunt iniquitates p eodem hi peccata ee abolita et Deus illa n̄ velle punire aut in ea ajadutere, q̃o ē ĉrio idem erit peccata n̄ ee abolita, s. hbtlis pseuare et Deus manere in volte ea puniendi, q voltas nil ē aliud q reatus poenæ fcalis. Vba S. Doctoris sic habent: cooperte sunt peccata, et tecta sunt, abolita sunt, si tenit peccata Deus, noluit ~~puni~~ adutere, si noluit adutere, noluit ajadutere, si noluit ajaduertere, noluit punire, noluit agnoscere, noluit ignoscere.

R. D. August: n̄ loq̃ de reatu poenæ fcali, sed radicali s. ipsa culpa, ad q̃ gsequitur reatus ~~culpæ~~ poenæ fcalis, quē docet manere in mentib. Angelorum n̄ sitive, sed obtive. Ad confr: dico S. Doctorem en negat poenæ n̄ infre abolitiē peccati fcalis, sed aiquitive, in q̃ntum eo ipso, qa Deus de facto vult n̄ amplius punire peccatum sitivum, sqr illud ee gdonatum s. abolitum.

Ob: 2o. Ita se hi peccator transacto actu peccati, sicuti hoc iustus transacto actu mitti, atq dato qd gratia et rebus hbtis infusi n̄ augeantur p quoscunq actus mitorios transacto actu mitorio nil maneret in iusto, à q dnoaret iustior nisi solus actus voltis ordinantis illum ad magnum premium, q̃o ei transacto actu peccati nil manet in hoc à q dnoet peccator, nisi solus actus Divinæ voltis ordinantis illum ad poenam. R. n. Mi. tali e. casu hoc iustus post elicitum actum mitorium n̄ dnoaret sartior, q̃doq̃dem sola gratia hbtlis ē fca sanctificans.

8. Dico 4to. ossia peccati hbtlis ē gristit in fdto odij et dto ad poenam relictis ex pcto actli. ē ĉ quorda sotistas

Pbo: Ya adversarij n explicans, qd sit illud fdtu odij et obitu poenae, qd actu amplius n existente manet in peccatore dicere c. ee quendam rpum s. relaem raois inq advenientem e rem obscuram explicare p obscuriorem. qo sp

Paro 9ta d peccatis

Dico 5.to Peccatu hbtle n qsistit in aliq entie morali medio inter ens reale et raois, qd resultat ex peccato actli reddat frabo maculatam et dignum odio Dei. Sic P. Koninck Sonnalosu et gdam RR. Pbo. 1.o qa talia entia moralia, ut suppono ex Phlia, sunt prsq implicatoria, et c mores bonae Phliae excogitata. qo sp 2.o qa sine oi eigni entie morali p solu actu pritu nondu qllonatu a. sufficiens retractatu pt sufficiens explicari tota essia peccati hbtli. qo sp.

9

Sectio 2.a

Utrum peccatu hbtle qsistat in privae graae hbtlis?

Affirmant Thomistae, Suarez, Valent. Tanner, Amicus, Comitonus, Esparsa et alij, negant plerique RR. in qb.

10

Dico peccatu hbtle nec adaeqte, nec inadaeqte qsistit in privae graae hbtlis. Pbo. 1.o qa sine oi privae graae (ut pbebit ex dicendis) pt haberi qcptus adaeqtus peccati hbtlis. qo sp 2.o privao graae et effus peccati tam actlis q hbtlis (: ibo c. Deus privat graa qa hro est maculatus et peccator) qo sp 3.o in pulsa naa fuisset peccatu hbtle et tn n fuisset privao, sed negao graae. 4.to peccata hbtlia sunt multa et diversae spei privao a. graae e unica, et eiusdem spei in oib. 5.to pt dari privao graae sine oi peccato, si nempe Deus ab hoc immediate graam auferet. 6.to pt Divinitus peccatum hbtle gnari cum graa, si nim Deus peccatori infundat graam retinendo nilominus iq ad odium s. n qdo nondo peccatum pritum qo sp 7.o Dnique haec sntia n explicat in q qsistat peccatu hbtle veniale. h. e. n repugnat m graa sp

Pars 4ta et peccatis.

Utrum peccatum habitale consistat in privatione gratiae habitualis? Disp. 9. Sect. 2.

Vidit et praevidit haec acta occasa P. Esposa, utque ijs satisfaciat adjunctum respondet N. Ans. quia habitalis praesentia peccati, ergo satis includit praesentiam Phanam alicuius effectus, atque hic negat aliquid esse peccatori Sacrum puta odium Dei aut Voluntas puniendi, quia haec sunt in se immutabilia, fuerunt ab aeterno, et durabunt in aeternum, cumque sint in se optima, non possunt constituere ultimum complementum formale peccati habitalis, quod debet esse aliquid incommodum, quod non potest esse aliud, quam privatio gratiae habitalis. Verum hanc responsionem non subsistere patebit clare ex dicendis in solutione obiectionum contra nostram sententiam.

Ad 2um Respondet N. Ans. quod peccatum habitale, idoque docet illam causalem: ideo Deus privat gratiam, quia est maculatus peccator non esse causalem, sed formalem, sicuti cum divinus ideo est homo, quia est animal rationale. Verum haec responsio non subsistit, quia inter duos peccatores, quorum uni Deus peccatum condonavit, alteri peccatum non condonavit, posterior caret gratia, sed prior, atque non ob peccatum actuale praeteritum (: in hoc enim sunt pares :) ergo ob habitale, ergo privatio gratiae est effectus formalis habitalis. Ad 3um Respondet in pura natura peccatum habitale consistere in privatione habitus charitatis naturalis, sicuti in statu elevationis secundum ipsum consistit in privatione habitus charitatis supernaturalis, unde urgetur docere peccatum mortale habitale in quo statu consistere in privatione formae disponentis perfecte ad ultimum finem, unita perfecte cognoscentem unicuique sui, sed non satisfacit, quia ut apparet ex modo dicto privatio habitus charitatis naturalis esset tunc pure effectus peccati mortalis habitalis, ergo non posset esse constitutivum, impossibile namque est causam ut potest naturam priorem ipsius in suo esse praesupponere effectum.

Ad 4tum Respondet habitualia esse dicta spei vanta dicitur specificum peccatorum actualium, a quo fuit causata privatio gratiae, sed non satisfacit, quia hominem esse multiplici vulnere lethali occisum, adeoque multiplici titulo inductum

Pars 4ta de peccatis

ee privatione vitae, in qua qsistit mors hois, non fecit, ut mortes sint plures a. dicta specie - qo ee fuisse multiplicia peccata, p q inducta e privatio graae hbtlis, non faciet ut sint plures mortes a sa s. peccata hbtlia. Ad 5. tum negat assumtum, tct e. poit p. inqt ipse hoc carere graa absq peccato non tn illa privari, qa privatio e cariam frae dbta in ee sbto; is a. q dbt habere graam, non pt illa carere sine peccato; cum e. non dbeat hoi graa d se, sd ex liberali Dei volte, et haec nolit auferre graam sine peccato praevio, si secus fieret sequeretur Deum velle ecclia: Sd non satisfacit qa licet dbeat hoi graa, qdiu caret peccato d lege ordinaria, non tn dbet d poa absoluta, potest qo ei p novum saltem mirandum aufri graa absq peccato.

Ad 6. tum N. Assumtum. Sd male ctrium e. ostenda i, ubi agam d iustificatione. Ad 7. tum d nig. Rp pdet peccatum hbtle veniale qsistere in privatione pulchritudinis actq dbti poae, q privatio tamdiu manet, quasq p actum poenitentiae explicite implicite retractetur, neq tollit pulchritudinem iariam ac pvenientem a graa hbtli, sd tm obscuras sicuti lutum a. pulvis, non tollit sd tm obscuras pulchritudinem corporis. Sed neq haec rpo placet, id qa supponit peccatum qmissivis sic qsistere in privatione rectitudinis dbta poae, qd admitti non deberet ostendi disp. 7. 2o. qo cum a hunc auctorem cariam retractationis non e pars peccati hbtlis mortlis ut quod, qo erit pars peccati hbtlis venialis, cum tam b privet rectitudine dbta poa peccatum qmissivis mortle q veniale

Disp: 9. Sect: 2.

Utrum peccatum habitale consistat in privatione gratiae habitualis?

Pars 9ta et peccatis.

13. Respondent ad idem argumentum alij 2.o peccatum habitale veniale consistere in privatione fervoris charitatis. Sed ¿ quia illa privatio neque potest esse fervoris habitualis s. gratiae ut per se patet: peccatum: namque veniale. non pugnat cum gratia habitualis: neque fervoris actualis, tum quia actus infusus non habet suorem actualem, nec tamen idcirco est peccaminosus, tum quia potest Deus peccatum veniale remittere sine ullo actu fuente quod fieri non potest, si peccatum habitale veniale consisteret formaliter in privatione actus fuentis. quod sic.

14. Respondeo alij 3.o peccatum habitale veniale consistere in indignitate ad gratiam excitantem. Sed ¿ Ad hoc quia illa indignitas aeque, imo magis consequitur ex peccato mortali, et tamen nullo modo constituit essentiam peccati mortalis habitualis, quod neque constituet essentiam peccati habitualis venialis. 2.o illa indignitas est aliquid consequens ad peccatum habitale veniale tanquam effectus illius. quod non constituit essentiam ipsius. 3.o in statu purae naturae fuissent aut saltem esse potuissent peccata venialia, et tamen ibi non fuisset indignitas ad gratiam actualem supernaturalem, quia homo in eo statu non fuisset ordinatus ad finem supernaturalem. quod sic. 4.to sequeretur veniale habitale nunquam remitti plene in hac vita quia est post condonatum peccatum manens homo indignus multis gratiis actualibus.

15. Ob. 1.o homo in statu elevationis ad finem supernaturalem habet obligationem non destruendi gratiam, et ideo gravius peccat, quam peccaret in statu purae naturae, quod peccatum habitale consistit saltem particulariter in privatione gratiae. Respondeo: Sed a. non obstante eiusmodi eiusmodi obligatione privatio gratiae non constituit ullo modo peccatum actuale, ut fatentur Adversarii.

multo minus qstuet peccatum habitle, imo hinc potius seqr Pars 9.ta
ĉrium ad privaem graæ n qstuere ullo m. peccatum d peccatis
habitle, qa licet in statu elevatis sit obligaõ n amittendi
graam, n ē tn obligaõ illam q̃ primum recuperandi: qm.
qõ eo tpore qcessat hæc obligaõ pi in caria s. privaé
graæ qsistere peccatum habitle.

Ob: 2.° peccatum habitle ex coi sntia SS. PP. et TT. 16.
ē macula ajæ, atq macula q̃ talis eatr includit privaem
dbtæ pulchritudinis, et caam talis privais, qõ peccatum
habitle saltem ptialr qsistit in privaé. Confa q̃do
corpus maculatur p qtactum rei sordidæ, nec solus qtactus nec
sola privaõ dbti nitoris qstuit maculam, indutiuq sml:
qõ sntr q̃do maculatur aã p peccatum neq solus actus
exitus, neq sola privaõ pulchritudinis dbtæ utrumq
sml qstuit maculam ajæ s. peccatum habitle. R. n:
mi: error e. eet macula ilitus esse p poible impoibile
n haberet annexam cariam sciæ dbtæ. Hinc ad qfiaem
R. n: assumptum. solus e. qtactus rei sordidæ maculat
fiatr corpus, caria ac dbtæ pulchritudinis, ē q̃ conseqr
ad illum qtactum et qsi effus ipsius.

Sectio 3.a

Verior sntia circa qstatiuum peccati habitlis

Dico. Peccatum habitle nil ē aliud, q̃ actus malus pritus
nondum a Deo qdonatus, nq a peccatore sufficienti retra
ctatus. ita Hurt: Ing Comt: Arria. et alij. pbr. qa
eo ipso, qd actus malus pcessit, et nondum a Deo qdonatus
neq p eo qdigne sit satisfactum, manet in Deo ius
ad odio habendum peccatorem et exigendam ab eo poenam

et satisfactionem qd in pritie actq mali, et caria Divinae gdonais et aeqlis satisfactionis qsistit essia et malia peccati hbtlis. Instiam habes in multis aliis rebus q licet Phe iam pricerint, nihilominus p pr dfum gdonais a. sufficientis retractatis p stat eorum effq, in qua mois ac si actu Phe existerent, idoq dnr pseuare moralr. Sic injuria tamdiu moralr durat, q diu nd gdonatur aut p ea nd satisfit, item notum i tantum pmissio sed tamdiu pseuant et obligant, q diu ob eo, q id faciendi ig hi, nd retractantur.

18. Ex his porro apparet, 1.o hunc qeptum peccati hbtlis convenire nd tm peccato hbtli mortali, sd ei veniali neq tm psli, sd ei originali. apparet 2.o peccatum hbtle dico eatro dicere pritiem actq mali et cariam nempe Divinae gdonais et aeqlis satisfactionis, qrum alterutra ablata eo ipso pit fratro peccatum mortale hbtle.

apparet 3.o essiam peccati hbtlis nd b explicari a P. Vasqu: p actum malum pritum actu qtitionis nondum retractatum, qa manente caria ois retractatis pi tolli peccatum hbtle, si nempe Reg illud sine ullo actu pectoris libdalr gdonet.

19.o Et a. pseuiam moralem, a q peccatum actle Phe iam pritum dnoatur hbtle, melius ilgas. Nota duplr pos actum Phe pritum moralr s. hbtualr pseuare 1.o pcise psi. qd nondum fuerit retractatum, q sensu divinq Petrum hbtlr velle hodie clare eleemosynam qa heri id volui, et hanc voltem hodie nondum retractavit, sd haec pseuia moralis e vlde imperfecta nec aequalis

in prudenti hominum æstimae existiæ actuali, et tollitur p quemcumque fratem, ut tlem aut impetratiuam reuocatam actus pcti, qa nil est aliud, q actus pcti nondum reuocatus. 2.o qdo rae alicuius effus l. qsi effus hic et nunc existentis actus Phe iam pcti censet in prudenti hominum æstimae qsi actu Phe existere. Sic pmissio heri facta Petro et ab eodem acceptata dr hodie pseuare moraliter, qa existit in Petro hodie ig ad exigendam rem pmissiem, qd ex pmissione heri facta in Petro resultauit. et talis pmania moralis n tollitur p nudam reuocaem actus pcti, qa effus, ing actus pcti moraliter pseuat, n e amplius in posse reuocantis, requirit qd insuper, ut destruat effus puta ig aut gdpiam smle qd alter ex actu pcto acqsit s. id fiat p nudam gdonaem s. p gdignam satisfactiem s. p aliqd aliud smle. ex his

Colges peccatum hbtle n dnojari tale a pseuia morali actus mali pcti pueniente ex sola reuocae illius. s. quis e. peccator suum actum n retractaret si tn Reg hunc liberaliter gdonaret, n maneret in ipso peccatum hbtle. s. sd pseuia morali pueniente ex iure qd Reg posito actu malo acqsit ad odio habendum et puniendum peccatorem tamdiu pseuantem, donec p liberalem gdonaem l. gdignam satisfacti e abolea

Sectio 3a

Obtiges soluuntur

Ob. 1.o peccatum hbtle n obtum odij Dei, n caria gdonaris n pi ee obtum odij Dei s. pueniste e. fratr et indte ab ipso Deo, et ab eodem infte amati s. go

Pars 2a de peccatis

20

21

Pars 4ta. et peccatis

Disp: 9. Sect: 4.
Obties Solvuntur.

caria gdonais n pt ee pars gstutiva peccati hbtlis
Ff. argtum pbaret neq legem aeternam Dei, neq lib
tem ee ptem peccati, qa n possunt ee obtum Dei odij
R. abste disg: ma: peccatum hbtle adaeqte sumtum
e obtum odij Dei. Ni sumtum inadaeqte et sdum
id qd dicit in rto con: h: porro retum e solg actus
malus pritus, caria u. gdonais et reliq, q importat
in obliq n sr obtum odij, sd aliqd ante odium eatr
pcognitum: sic obtum dsiderij e bonum absens, et
tn absia n dsidat, sd tm eatr pcognoscit: ite obtum
odij e comestio carnium phibita, et tn ipsa phibio n
odit, tet eatr pnoscat. Rao a priori e, qd n sequitur oes
circumstiae, qb gspicitur obtum odibile a. amabile sr ipsa
amens l. odio habeant, put pt in explis allatis

vr. Vrg: j.o obtum pre odibile n e actus malus pritus inde
sumtus, n actus malus n gdonatus. qd caria gdonais e pars
obti pre odibilis. Confi: Ad noiao pre odibilis n e
actui pritio adaeqte inca et ealis, sd pvenit saltem ptialr
tanq fra a n gdonae, qo caria gdonais e obtum odij
R. n: cons. Nam sr obtum dsiderij n e bonum
simptr sumtum, et tn absia n e pars obti dsidabilis
specificae sumti. Ad confi: simbr n: cons: Nam ei
dnoao pre dsidabilis n e adaeqte inca bono, qd
dsidat, sd pvenit ptialr tanq a fra ab absia illius
et tn absia n e obtum dsidij. Adde poe aliq sepe
dici dnoaem odibilis ee adaeqte incam actui malo
pritio uid. cum rpa ad cognoscentem, cariam gdonais

et aequalis satisfactionis, licet e. utq malq praecipitq et nondum gdonatq h. peccatum eale et sibi adaequate invisum, qd sit pre ordinabilis a Deo, qdiu cognoscitur nondum gdonatq aut sufficienter retractatq. sicuti qlibet res hi h. pdtm eale qd sit amabilis a cognoscente illq bonitatem, et non amabilis ab ignorante hanc bonitatem. Pars 4ta d peccatis

Urg: 2.o Deus non tm sibi displicet in peccato praecipito verum ei in habitu q tali s. in durae ipsius, atq haec iuxta dicta gstitutus fratr. p cariam gdonans, qo in hoc sibi displicet. Rz. N. ma: Deus e. tm sibi displicet in pecto qd est habitu, h. e, in peccato praecipito qa cognoscit nondum esse a se gdonatam, neq a peccatore sufficienter retractatum. Rao a priori est qa habitu q tale non est hoi libum nova libte ista a libte peccati actualis, q rao urbe probat Deum nunq odisse peccatum habitu q tale, in quocunq dmum illudq stuatur s. in reatu poenae, s. in privae grae, s. in aliq alio. probat insup Deum neqdem ex ea pte q dicit cariam aequalis satisfactionis odisse peccatum habitu q tale, qa illa caria non est peccaminosa, utpote hoi impossibilis, et quis foret possibilis, eam tn hoo non teneret q primum exhibere. 23.

Ob: 2.o Caria gdonans est in se bona qo non pt gstuere effectum fratem malicioqmi est peccatum habitu. Ut argtum solvi in simili disp: 6. Sect: 2. circa legem aeternam Dei, vide ibi dicta 24.

Ob: 3.o peccatum habitu est effectus peccati actualis qo h. non pt esse pars gstitutiva peccati habitu. Cons: est bona. Ans probo. ideo est peccatum habitu, qa fuit peccatum actuale non i. qo pt N: ans. ad eius probatum N: seq: sicuti e. me durare

Pars 4ta et peccatis.

hodie non est effectus hesternae durans, licet sit verum dicere, ideo duro hodie, quia heri entitis, ita peccatum durare habitualiter non est effectus peccati actualis, licet sit verum dicere, ideo durat peccatum habitualiter, quia entitis actualis et nondum fuit a Deo condonatum nec pro eo satisfactum. Si e. illae propositiones illa quidem in sensu causali id est finali ad eum modum, quo dicimus: ideo est homo, quia est animal rationale, nam actualiter et habitualiter idem id quod dicunt in recto, ab invicem non disgruunt licet disgruunt penes id, quod dicunt in obliquo.

25. Ob: 4.to Deus vult cariam condonans, atque non potest velle duraem peccati habitualis, quia caria condonans non est pars peccati habitualis. R. N. mi: Deum e. velle duraem peccati habitualis nil est aliud, quam eum nolle condonare peccatum praeteritum, pro quo nondum est debite satisfactum. Neque potest circa Deum dici proprie et per se causa durans peccati, quia non dicitur proprie causa eorum rerum, quas vult tantum ex aliqua suppositione nostri peccati. Sic neque dici Deus causa nostra damnationis et si supposita hominis impoenitentia velit illum damnare.

26. Ob: 5.to Caria condonans supponit totam essentiam peccati habitualis existentem, quae non potest esse pars quaestionis illius. Ans. probatur caria condonans cum fiat per actum, quo dicit, nolo condonare supponit in Deo ius ad condonandum vel non condonandum, sed illud ius nil potest esse aliud, quam peccatum habitualiter. Ergo R. N. Ans. Ad eius probationem N. mi: Et dico illud ius consistere in peccato actuali praeterito caria actualis condonans et satisfactionis pro insti. immediate anti, et praecisive eiusdem pro priori huius ipsius insti, in quo est lib. ad condonandum vel non condonandum. Hisce.

Pars 4ta de peccatis

prisé positis hi Deus iustum titulum et sufficiens motivum
ut possit donare, l. non donare a. condonare solam culpam cedendo
iuri, quod hi ad odium, et non condonare poenam aliquando
sibi integrum ius ad puniendum, vel vicissim condonare poenam
et non condonare culpam, quia casu maneret reatus culpae non manente
reatu poenae a. reatu poenae non manente reatu culpae. Dixi
et precise eiusdem sed. Quod si pro eo prius, quod Deus hi ius ad condonandum
l. non condonandum ilgerent positive caria condonais, non potest
Deus in eodem instanti illud pro posteriori condonare, uti per se ma-
nifestum, Et.

Vigebis 1.o Reatus ad poenam est ipsa culpa quo non potest per
condonaem tolli scilicet reatus culpae manente reatu poenae aut
vicissim. Ans probo. dignitas ad premium est ipsum meritum
quo est dignitas ad poenam erit ipsa culpa. Rx. disq: Ans.
reatus s. dignitas ad poenam radicalis et remota est ipsa culpa
Con: dignitas proxima et formalis N: haec e. pro culpam praeteritam
et cariam debitae satisfactionis dicit insuper cariam condonais poenae
quod Deus ratione culpae praeteritae et nondum sufficienter a peccatore retra-
ctatae potest iuste exigere, unde reatus poenae proxime et formalis est aliquid
consequens ad reatum culpae. Ad probationem Antis sumbo disq. Ans.
dignitas ad premium radicalis et remota est ipsum meritum
Con: dignitas formalis et proxima N: V. e. ut patebit en di-
cendis (i) quaeritur insuper per acceptationem Dei.

Vigeb: 2.o Existente semel actu meritorio nondum suf-
ficienter premiato non potest Deus per solam voluntatem eiusdem tollere
illi proximam dignitatem ad premium, quo est posita semel
culpa nondum sufficienter retractata non potest Deus per solam

Pars 9ta de peccatis

voltem eximam tollere dignitem pxam ad poenam R.
N: cons: Rao disparit. est, qa ig exigendi pmium nondum
exhibitum non est in Reo, sed in eo, q possunt actum mitti s: Reg
e. tali casu est dbtor, et hoc merens creditor, non est a. in
arbitrio dbtoris, qdiu non solvit abolere aut non abolere
ig creditoris: s: a. u. ig exigendi poenam est in Reo et in
peccatore s: hic e. se Reg p modum creditoris et peccatoris
p modum dbtoris, qo licet non poit Reg p solam voltem
eximam tollere actui mitorio pxam dignitem ad pmium
poterit tn tollere culpae pxam dignitem ad poenam eam
habebit gdonando. Ex q capite poet est merens p so-
lam voltem eximam tollere actui mitorio pxam digni-
tem ad pmium, si nim iuri suo, qd ad illud hi, cederet
et opa sua Reo habebit offert, etsi de facto Reg talem ces-
sionem iuris non acceptet.

29. Vrgeb: 3o ig ad odium et ig ad poenam est unicum ig qo unum
neq auctoritate Reo sine alio. Ans: pbo. Utrumq ig est dno ao
exca sm tota a peccato pcito, sed peccatum est unicum, qo ei
ig est unicum. R: disq: ig remotum s. radicale ad
poenam et ad odium est unicum ig nec possunt ab invi-
cem separari. Con. ig pxum et fiat R. Rao est, qa
ig fiat ad odium pr peccatum pcitum, dicit insuper ca-
riam gdonais et aeqlis satisfactionis p culpa, ig u. fiat
ad poenam pr peccatum pcitum dicit insuper cariam g-
donais poenae, et satisfactionis aeqlis p illa, q gdonalem et
satisfactionem poe ab invicem separari pt in hois, ubi
pt gdonari culpa, aut satisfari p illa non gdonata aut
exhibita satisfactio p poena et vicissim. Smbr disq
Ans pbois. est e. par gdio utriusq ppois

Disp: 9. Sect. 4.
Obiectiones Solvuntur

Instabis. obiectum nunquam constituit potentiam proximam ad odium
h. e. ad aequalem constituit per entem voluntatis, quorsum Dei et quidem
malitiae, quo neque potentia proxima ad odio habendum peccatorem
ex parte Dei constituit ullo modo per peccatum actuale praeceptum.

Rx. disq. Ans: potentia proxima ad odiendum peccatorem simpliciter
con: ad odiendum juste n. Nam est in creatis potentia ad
juste odio habendum. Petrus constituit per injuriam praeceptam nondum
condonatam a. sufficienter retractatam.

Ob: 6.to Obiectum habitualiter potest explicari per privationem gratiae habitualis
quo gratis constituimus illud in carentia condonationis, et aequalis satisfactionis. Ans probo: peccatum habitualiter auferit hominem a fine supernaturali
quod est Deus quo privat conversionem ad illum. Sed haec conversio consistit
formaliter in gratia. quo peccatum habitualiter consistit formaliter in privatione
gratiae. Confirmatur: 1o peccatum habitualiter formaliter tollitur per gratiam, quo
consistit in privatione illius, nil e. tollitur formaliter per formam, nisi carentia
illius. Confirmatur: 2o privatio gratiae habitualis dicta requisita ad peccatum
habitualiter. s. est e. privatio voluntatis perfectionis debitae, quo in eo consistit
peccatum habitualiter. Confirmatur: 3o privatio gratiae non potest esse poena
peccati habitualis, quo debet esse ipsum peccatum habitualiter. Ans probo:
ob privationem gratiae homo privatur gloria atque poena non ponitur
alia poena quam ...

Prigg. respondeam adhuc plerique haec argumenta probare
privationem gratiae constituere est saltem formaliter peccatum actuale
quod tamen negant adversarii. Rx. obstet: n. Ans. ad eius
probationem disq: seq: ma: privat conversionem ad Deum formaliter
n: caeteris con. n. n. conseq: ratio est, quia licet pulchritudo
positiva eius consistat in gratia sanctificante, ... tamen

87
Pars 4ta
de peccatis
30

31

1 Ad 4ta de peccatis

pueniens ex peccato non desumitur ex eius carentia, sed ex liberatione
gressus legis, ut patet in peccato actuali, et casus cum peccato
gratia per miraculum giungetur. Ad 1am confir:
32. Ans. tollitur e peccatum fratris per gloriam, quia gratia exigit
ex quo solum infero peccatum non fratris quoniam cum gratia, sicuti
licet calor pugnet cum frigore, non tamen frigus fratris caritas
caloris. Ad 2am confir. n. assumit: privatio gratiae est sine
poena peccati, non v. quantum voluntarie transgressionis praecepti
est, ut habitus permanentis. Ad 3am confir. n. Ans. Ad
cuius probationem dico ad privationem gratiae non seq. privationem gloriae
per modum poenae, sed tantum per modum effectus sicuti privatio spiritus
dictarum caeterarum non est poena privationis divitiarum, licet hae
accusantur ab aliquo dictum, sed effectus illius.

33. Ob. 2o. non potest assignari obiectum actus Divinae gloriantis pec-
catum praeteritum nondum sufficienter retractatum, quo in caritate gloria-
4 glorians nais neque gestere peccatum habitu. Ans. pbr. Ille actus cum
sit efficax vult eatenus aliquid se reatum ipsum, sed non potest velle
efficienter non praecessisse actum malum. Et h. e. est impossibile, neque
potest velle praecise infusionem gratiae habitus, quia potest peccatum gloriari
sine infusione gratiae, a. infundi gratiam qui gloriatur peccatum
neque potest velle accusare caritatem gloriantis, quia hoc neque tolli fratris
nisi per ipsam gloriam, adeoque voluntas glorians haberet unice
per obiectum seipsam quod est ridiculum, aliud vero assignari non potest quo
ut huic argto satisfiat sit.

Sectio Quinta

Quid sit obiectum Divinae gloriationis

34 Omissis multarum opiniob. quae parum ingenii aut probabilitatis
in se continent: ja enim est aliquorum Rr. obiectum divinae
gloriationis esse peccatum praeteritum secundum permaniam moralem, et cum quo
habet

Pars 9.ta de peccatis

hi ad maculandum peccatorem eo m. q. retractatio peccatoris
constat peccatum praeteritum sub eadem formalitate, qua habeat pro
obiecto seipsum. Sed non placet, quia praesentia moralis pec-
cati praeteriti et vis maculandi eam quae sit formaliter in cariam g-
donationis, quo voluntatem gdonantem habere pro obiecto illam praesentiam
et vim maculandi est habere pro obiecto cariam sui h. est
seipsam. Instantia de retractatione peccatoris non est ad rem. nam
ille actus non habet pro obiecto peccatum habitualiter quod tale, sed peccatum
quod est habitualiter, h. est peccatum praeteritum necdum a Deo
gdonatum a. p. aequalem satisfactionem abolitum.

Eodem modo reiicit 7.a Instantia aliorum RR. doctorum
obiectum Divinae gdonationis esse ipsum peccatum praeteritum non praesens
sed 3.dum entem praeteritam sed 3.dum dnonem maculae mo-
ralis praesentis, ipsum cariam gdonationis, quae per modum gdionis
reiicitur ad dnonem eiusmodi maculae, non est a. (: inquantum) absque
dum voluntatem aliquid habere seipsam pro obiecto praeteriti, ut pro
in amore Divino, quia ita tendit in dia attributa, ut te-
ctat ei praeteriti in seipsum. reiicitur inquam haec Instantia, quia
quia peccatum praeteritum maculare eam dum praesenti quae sit formaliter
lisse in cariam gdonationis. quo si voluntas gdonans habet pro obiecto
peccatum praeteritum prout maculans dum praesenti, nil habet pro obiecto
praeter seipsam: 7.o quia voluntas gdonans neque tendere in sei-
psam, neque ut existentem, neque ut possibilem. quo nullo modo
potest habere seipsam pro obiecto. Ans. probo. Si tenderet
in seipsam ut existentem, non esset libera, quia supponeret
sciam visionis de existentia sui et Deus pro illam non gdonaret
sed gauderet se gdonasse: si ut possibilem, pro illam Deus
non gdonaret, quia potest videri et amari gdio possibilis ei illu-
rante et manente peccato habitualiter quod Instantia de amore
Divino nihil urget, cum e. ipso sit necessarius, rite potest suppo-
nere sciam visionis sui et tendere in seipsum ut existentem
quod est gdonatio, quae est actus omnino liber, dici non potest.

35

Pars 9ta
et peccatis

Disp: 9. Sect: 6.
Quid sit obtum Divinae gdonais?

3a sntia est Card: Lug: tom. 1. in 3a pte disp: 7.
sect: 5. et tractatu de poenitia disp: 7. sect. 9. docentis
obtum Divinae gdonais esse cariam qdlionatam juris, q
hi Deus adusq hoem ex peccato prito prescindendo an talis
cariam sit poiblis l. impoiblis, ita ut sensus voltis gdonantis
sit ille: vellem qntum est ex me, ut offensa prita acq
sissem iq ad te odendum et puniendum seu clarius: velle
quantum est ex me, ut non peccasses et mihi iq dedisses ad te
odendum et puniendum q actus licet sit inefficax qad
effum, qa hi p obto aliqd impoible s. implicat nomq
peccatum pritum non fuisse pritum, s. tn efficax qad
effum, qd ex vi illius Deus procuraret, ut peccatum pritum
non fuisset pritum, si hi foret poible. Sic s. ingt: s. actus qtri
tionis, q dicit; vellem nunq peccasse, quis sit inefficax
qad effum, eo qd hi p obto aliqd impoible et tn
efficax qad effum, qa ex vi illius poenitens pritis pec
cati s. si hi foret poible: s. penitus aboleret: est a. actus Di
vinae gdonais sic explicatus affus bnoliae: videns et Deus
peccatum priq gmissum esse nocivum Petro, p insti sqnti
displicet de illo ut sic nocivo et idcirco optat illud non
fuisse gmissum. q affus censetur apud hoes prudentes ha
bere vim, at Deus non poit amplius hoi, q peccavit, raoblr
insti, aut punire. Ex q pt voltem Divinae gdonantis
non habere p obto seipsam, sed cariam pritionis peccati
prescindendo ab eo, an sit poiblis l. impoiblis, sicuti eam p
obto hi actus qtritionis sine ulla restrictione s. seipsam
cum hac sola diffia, qd peccator qtritus amet cariam pri
tionis peccati ut bonam Deo, Deus a. gdonans amet eandem
ut bonam peccatori.

37 Fateor hunc modum explicandi obtum Dnae gdonais

Pars 4ta d peccatis

ee ingeniosum et satis pbblem, quem pinde fuit um
plenq Pat. Comptonus hic disp. 12. Sect. 3. displi
cet nilominus 1o qa nd videtur ~~explicare~~ poible Deum
nd poe remitte ullum peccatum nisi amando unice
etsi inefficaciu aliqd Mymicum et impoible. 2o qa Deus
nd alter e censendus qdonare injuriam, q soleant qdonare
hoes inter seipsos /: tam e. injuria Rbtlis e Deum, q
i hoes qsistit in actu pcto nondum qdonato :/ Atq hoes
uti docet expia, nd qdonant injuriam p offum velleitis ex
plicatum qo nec Deus. 3o qa pi ee qdonao injuriae
absq tali actu velleitis ex modo tendendi efficacis qo
in eigni affu Dinae qdonao nd qsistit. Ans pbr qdo
Deus infundit hoi graam hi affum qdonandi oia pec
cata, atq tunc nd hi affum d se efficacem impediendi
oia peccata /: retinet e. eo insti affum nd impediendi
peccata pcta, et nd querendi cum volte ad nova in
futurum qo p. 4to qa nd pi qs in hais qdonare in
juriam, et sml gaudere d pctie illius, ut sc: poit ea
occasio ostendere suam gnrositem et ingenuam indolem
qo qdonao nd pi qsistere in affu qditionato d se efficaci
ut si poible aet, nd pcessisset injuria s. offensa fundans
iustam indignaem. 5to qa affus qdonans sic explicatus
nd vult cariam pctionis peccati smplr, sd cariam illius
ut nocivi, et fundantis iustam indignaem, atq peccatum
pctum ee hic et nunc nocivum Petro aut fundare
iustam indignaem nil e aliud, q n ee illud qdonatum
qo affus qdonans hi nearii p obto cariam qdonais s.
seipsum.

4ta sntia e Patris Arriag. /: qtn ea retractavit

38

Pars 9ta. de peccatis.

Disp: 9. Sect: 6.

Quid sit obtum Dnae qdonais?

disp: 2. dll: Sect: 2. num: 22. docentis cum multis RR. obtum Divinae qdonais esse futuritiem qdictionatam odij Dei injusti casu q per impossibile Deus peccatorem impositum odio haberet, ita ut sensus voltis qdonativae sit: volo ut si per impossibile te odio habeam vero pro peccatum praecedens eo ipso sim injustus. Verum neque haec sntia satisfacit, qa qdonatio Dei sic explicata non vult odium existere, sed cum q existat, esse injustum, atque esse injustum sine existentia odij nil addit in ipsam qdonationem, qo qdonatio volendo odium esse injustum nil aliud vult nisi seipsam. Nec satisfacies. Si dicas cum qbsdam RR. voltem Divinam qdonantem velle ut si Christus odio habeat Petrum ob peccatum iam remissum, illud odium sit injustum, non qa opponitur ipsi qdonai, sed qa opponitur alij pro eam qdonationem antecedenti: neminem innocentem esse odio habendum ipsam u. eiusmi voliam qstuere Petrum innocentem in actu emisso. Contra e. e, qa iuxta hanc sntiam, ut odium Petri posita qdie sit injustum, et opponatur legi ut lidictanti neminem innocentem esse odio habendum, debet esse ei Petrum innocentem. atque Petrum esse innocentem qstuit fiat per ipsam qdonationem. qo qdonatio volens odium Dei circa Petrum esse injustum, qd est ei Petrum ut innocentem, hic per obtum adaequato seipsam.

39. 5ta Sntia aliquorum RR. est obtum Divinae qdonais esse judicium, q per is, cui fit qdonatio, prudenter aestimare personam a se offensam non habere in se amplius iq ad odium adeo pacem ita ut sensus voltis qdonantis Petro peccatum praeteritum sit: volo te Petre, dinceps non abo judicari, qsi me non offendisses, vel edisses mihi aequalem satisfactionem. Verum nec haec sntia quantumcumque obtilis placet. 1.o qa dicit

implicaret, oē eigmi Judicium, adhuc Deus poet Petro q
donare suū peccatum (: q e. neitas faciendi gdiem cabr
et pendentem a poiblite eigmi Judij :) qō ipsam n̄ ē obtū
voltis Divinae gdonātis. 2.° qa voltas q̄ Deus vult ut
Petrus q heri erat dbtor ob peccatū pritū indicet se hodie
nil dbere, supponit gdonaem prig naā existentē qō
in ipsā n̄ pī gsistere frabr gdonāo. Ans. 3.° Ideo vult
Deus Petrum q heri peccavit, Judicare se hodie nil
dbere, qa gdonavit (: cum e. illa voltas sit prudens
et raoblis, hī utiq aliqd motivum, qd n̄ pī ēe aliud
q gdonāo prig naā existens :) qō voltas ē frando tali
Judio supponit gdonaem iam existentem, et qsequi hac
hī obtum dstum ob illo Judio. 3.° qa illa voltas Dei
n̄ vult Petrum simplr indicare se Deo nil dbere, sed
vult illum Judicare prudenter, atq velle Judicare pru-
denter, ē velle illum reflectere se i hanc ipsā volte
(: ob huiq e. cognice frabr pvenit, qd Petrus prudenter
et n̄ temere Judicet se Deo nil debere :) qō voltas
gdonans hī p obto saltē ptiali sei ipsā, qd tm̄ suā specu-
laē evitare conabat, ipsi RR.

Sectio 6ta

Nrā sntia circa obtū gdonais

Dico. Obtum Divinae gdonais ē cariā, s. suspensio
in ppetuum n̄ tm̄ odij, qd Deus potuisset p reliqs in
stib. ē peccatorem quippe, sed ei aliarum omnium actionū
quas potuisset ē ipsum ppī peccatū pritū encere
ita ut sensus voltis gdonantis sit: volo efficaciū
gerere me deinceps cum peccatore, ac si nunq̄ peccasset
nullum ei malum volendo, nec satisfactiem pprīā

Pars 4ta
et peccatis

Pars 4ta
de peccatis

Disp: 9. Sect: 6.

Nra sntia circa obtum gdonais.

talis peccati exigendo, nec intuitu peccati pcti agendo cum illo abo (?) cum alijs, q nunq peccarunt. Quolte posita eo ipso reddit Deus impotens Finceps odisse se tum, iuste aut exigere ab eo iuste aliqd ob peccatum pcitum, ita Ribaldus disp: 132. de Ente supernali. Sect 23. nro 343. cum qbsdam RR. ee a. h. sufficiens et ggruum obtum divinae gdonais patebit, ex solue argtorum. 1o qa est urte ad oem gdonaem tam creata q increatam, et n solum clarum, sed et qfre coi hoiu sensui. 3o qa sic clare ostendit, qm. voltos gdonans nullo m reflectat seipsam, adoq habeat obtu a se adaijte distum. 4to qa Deus n pt n agere c peccatorem saltem ipsum odendo (?) suppono e. ex maa. d Deo illum neario et cabo odisse oe peccatum. qo eo ipso, q non vult peccatorem Finceps in ppetuum odisse ob peccatum pcitum, a. gerere se erga illum tanq injurium sibi, n pt n illud dstruere s. gdonare. 5to qa implicat in Fnis gdonare alti injuriam et tn velle illum idcirco odisse odio inimicitiae aut facere aliquid, qd fri pt c inimicos, qo p cariam odij in ppetuum et reliqrum actionum c peccatorem ut inimicum rite explicat obtu gdonais. Dixi Initio gdonais, cariae s. suspensio in ppetuum, qa suspensio odij, aut dilao exigendi aliqd ob peccatum pcitum tm ad tpq n sufficit ad gdonaem, ut pt in hais, ubi n tenet, qa spr ee in actli odio offendentis, aut agere aliqd c illum tanq inimicum, nec tn idcirco censet illi injuriam a. culpam gdonare, verum.

Nra intia circa obtum qdonais.

Ob: jo pt saltem in hais, ubi odium est libum nolle qs in ppetuum odisse eum, q offendit, a. exigere aliqd ab illo, nec tn qdonare illi injuriam, et idem poet facere Reg casu q odium peccati /: ut multi n improbbr existimant :/ eet ipsi libum, qd p cariam odij sd in ppetuum n explicat, nrtr obtum qdonais. Ans pbo pt qs ita nolle odisse Petrum in ppetuum a. exigere aliqd ab illo ob peccatum pctum, ut sml resuet sibi ig ut casu q hanc suam voltem retractaret, illud odium n foret injustum, atq tunc n poet prudens censeri qdonare pctm pctum qd. R. disq. Ans. pt nolle odisse aut exigere aliqd simplr. con. nolle odisse a. exigere ita ut illa nolio habeat sml raem s. naam pmissionis n. Rao est, qa suspensio odij in ppetuum, q fiatr qsistit qdonao a suspensio eiusdem odij n qstuente qdonaem n disgit penes obtum, sd penes modum tendendi s. penes modum speatem volendi illam cariam odij. poe a. circa idem oo obtum usari actq qad modum tendendi tm dicsos pts in apprensio et judicio, assu, et dissu. /: neq e. ly. non significat aliqd novum en pte obti :/ desiderio et gaudio, amore efficaci et inefficaci, item in actib. opto, rogo, hortor, mando, pmulto dno sd qa nullo m diffunt en obto, n pcise en dicso m. tendendi, q dicsitem discimq expia nec poumq illam explicare ultiq sine pcessu in infinitum a. circulo vitioso. poit qo est voltas qdonari in qdonante quis habeat idem obtum, differre en modo tendendi n alicuius, q expia cognito, sicuti et pfectam expiam habemq alicuius ee modum amandi obtum p ampliam qplaciam, alicuius p desiderium alicuius p gaudium.

Vrgebis. N est explicabile in q differt ille speatis modq

Pars 4ta d peccatis 41

42

Pars 9ta de peccatis

Disp: 9. Sect: 6.
Nra sntia circa obtum Divinae gdonais.

volendi cariam odij in ppetuum gstuens fratr gdonaem, et faciens odium gdonatu injustu a modo volendi cariam ppetuam eigdem odij n gstuente gdonaem nec faciente odium gdonatu injustum, qo n assignamus obtum gnrum Divinae gdonais. N. Assur. differunt e. in eo, qa in 1o modo volendi Deus urbtte et in actu qsi ancito velit sibi n licere amplius sibi odisse peccatorem in ppetuum adoq dstruat in Deo ix ad ordinem: in 2o vero modo volendi vult Deus pcise cariam odij in ppetuum, q volio n videtur seipsa gstuere reassumere odij injustam.

46. Ob. 2o Deus neq pt cessare a displicia d peccato actli pcito p insti, q fuit actle, si qa Deus n pt n sibi displicere in peccato p insti qsidat illud actu existens, neq a displicia d peccato hbtli, si n displiceret hbte, sequeretur pt n displicere ei manente et stante peccato hbtli, adoq cessaem ab eigni displicia n ee gdonae peccati. Haec et neq gponi cum peccato hbtli, qd gstuit p cariam illius, qd p cessaem aut suspensiem odij s. displicia d peccato pcito neq explicari obtu Divinae gdonais. Rs. N. Cons: gdonao e. Divina put a nobis fuit explicata neq e nolio indignandi ppe peccatu actle put existens in insti, in q fuit gmissum, neq ppe hbtle, q tale, sd e nolio indignandi dinceps ppe peccatu actle iam pcitum, qd hbtle pcevat, s. ppe peccatum actle, qd fuit gmissum, et n vdr illa nolitem mdte Anti p smlem nolitem gdonatam a sufficienti retractatu.

44. Quod ut melius ilgas Nota peccatum semel gmissum n m. efficere hoem lignum odio Dei pro insti in q Dei existit, sd ei p oib. p aernitem futuris, in qb. n e pcedem satisfactum. Vnde Deus n odit peccatorem ppe peccatum hbtle odio disto ab eo, q odit ppe peccatum actle. s. spre.

Pars 4ta de peccatis

odit tm ppe actle quo nondum est satisfactum: sed nostra nilo
minus odiens tam ppe peccatum habitle, qd odit ppe actle, pro
stq Phe iam pgit, et quis Deus nearro oderit peccatorem, pro
stq q existit peccatum, p reliqs tn instib, in qb. Phe amplius
n existit odium illud inimicitiae d Deo prsq Abus, odoq cessao
ab illo rete pi gtui obtu Divinae gdonais.

Ob: 3o en nra sntia sqr, si Deus p puram omissiem cohi
bet oe indignaem ad usq peccatorem, eo ipso facto tollendum pectm
habitle. qd est absurdum. sqla pbo: iuncta nra ppia gdonao est
caria displicia et vicissim ipsa displicia n est gdonao, qo Deus
cessando p puram omissiem ab oi displicia gdonaret eo ipso
peccatum, et tolleret facto peccatum habitle: prigq R. dea
nota duplicem poe in Deo disqi gdonaem, unam actiois
q nil est aliud, q voltas efficax, et absoluta n amplius in
dignandi; aliam passiois, q est ipsa caria indignais s.
odij gsequns ad gdonaem activam. caria indignais passiva
n gstituit peccatum habitle, sed solius activae, qa si habita volte
efficaci n amplius indignandi Deus p impoible reassumet o
dium c peccatorem, n reciret idcirco offensa, l. injuria Dei
sicuti n redit injuria haa, q do Petrus odio habet Paulum
ppe injuriam pcitam, si illam iam semel gdonavit. Et
notato, R. n: seqt: ma: od pbo. disq. assumit
gdonao activa est caria displicia n: gdonao passiva
con. sed n: cons: Addo enim, si eiusmodi suspensio
odij p puram omissiem esset verbo volio n amplius
indignandi c peccatorem, p eam aboleret peccatum habitle
qa haberet semel gdonais activae raem

Ob: 4to pt. sut Dovi tract: de poenitia: peccatum
habitle semel gdonatum iterum redire et revivisciere.
qo obtum gdonais n est suspensio odij in perpetuum, alioq
deberet poe Deus suam voltem mutare et revocare.

45

46

Pars 9ta
de peccatis

Disp: 9. Sect: 6.
Vra sententia circa obtum Rnae gdonais

antequam respondeam Nota duplex posse Reg gdonare peccatum
hbtle: 1.o absté et simplex sive absque ullâ gdie, et tunc
peccatum hbtle nec Divinitus potest recipere, quia Reg immu-
tabilis non potest voluntatem suam revocare, et quamvis revocaret, nihil
faceret, quia implicat obtum absté gdonatum non esse gdonatum
sicuti si peccata tollerentur per aequalem satisfactionem, im-
plicaret ea redire, quia caria satisfactionis est pars ea-
lis peccati hbtlis, et posita satisfactione implicat esse
cariam illius. 2.o potest gdonare Reg peccatum hbtle de-
pendenter ab aliqua gdie in futurum, idque duplicem 1.o di-
cendo: gdono tibi mendacium praeteritum, si cras non furabe-
ris, sive nolo te ob mendacium in perpetuum si cras
non furaberis. 2.o dicendo nolo enim nunc te
odisse in perpetuum ob mendacium praeteritum, ita tamen ut si
cras furaberis possim reassumere antiquum odium, et te odis-
se ei ob illud mendacium praeteritum. Quod duo modi gdona-
di in eo differunt, quod posito 1.o actu Reg non statim ces-
sas ab odio in peccatore, sed continuat in usque ad tempus odium
pleta gditionis, unde per illum non tollit statim peccatum
hbtle, quia ipse non est gdonans sed aliquid in sensu gdonatum
posita gdie. posito a. 2.o statim Reg cessat ab o-
dio peccatoris, et cessabit in perpetuum nisi peccator per
novum peccatum dederit ius ad resumendum pristinum
odium Dei, idque per hunc sensum actum tollit statim peccatum
hbtle, quia ipse est fictilis gdonatio lues potest per apposita
gditione tam odium, quam peccatum reviviscere, hic notatur

47. R. N. cons: ratio est, quia peccatum hbtle non potest
reviviscere, nisi facta sit gdonatio dependenter a gditione
2.o modo. illa a. hic per obtum suspensionem odii in per-
petuum cum posse tamen illud reassumendi, idque sine ullo

praeiudicio immutabilitatis Divinae. Sic pro Pontifex dispensare in voto religionis cum eam tamen quidem, ut si Petrus dicens iurarit a. Iuliae nomen dare voluerit illud votum reviviscat, quia casu votum est hic et nunc obstetrix tinctum, licet possit reviviscere. Vide plura de hac argumento in materia de poenitentia, ubi egi de reviviscentia peccatorum. Pars quarta de peccatis

Disputatio 10.ma

De Peccato personali et originali &c.

Peccatum personale dico, quod quis propria voluntate committit. Peccatum originale TT. ilquam illud peccatum, quod homo naturali et ordinaria vitae generationis hanc ab Adamo descendens in primo conceptionis s. vitae suae momento contrahit et constituit per illud ex tunc odibilis Deo, ac quantum est de se reus damnationis aeternae. Vocatur a. originale, l. quod contrahitur in primam vitae origine, l. quod commissum fuit ab Adamo, quia omnium est origo et personali vel occurrit speciale hic dicendum solum igitur originale hic loco explicabimus. 1

Sectio 1.a

Quaedam presupponuntur &c.

Suppono primo Adamum per aliquod temporis spatium in paradiso fuisse commoratum, quantum vero illud fuerit, longum an breve, nobis non constat. Aliquis unum, alii duos, alii 8, alii 30. aut 40 dies assignant, nec desunt, qui illud tempus ad 30 l. 40. annos extendant vid. Suar: de opere S. dierum. Pererius, Sulianus, et alios 2.

Suppono 2.o tribus principiis donis fuisse Adamum et Evam in statu innocentiae exornatos, quae dona dici solent. iustitia 3

Pars 4ta de peccatis

originalis. 1um fuit gratia sanctificans cum caeteris virtutibus infusis, quae gratiam comitantur. 2um fuit dominium perfectum rationis in appetitum sensitivum, ita ut nil delectabile posset velle nisi ratione gentiente et approbante. 3um fuit impossibilitas et immortalitas corporis. Colligitur hoc ex scriptura esque dictum in plurib. concil. nouiss: a Trid: sess. 5. cap. 1. de peccato originali. Canon: 1. et 3.

4. Suppono 3.o tria praedicta dona non fuisse Adamo ex Eua gessa absolute, sed sub aliqua lege, s. quae dicit onerosa, ita ut si eiusmodi legem implerent, non tantum ipsi tria praefata dona sibi in perpetuum retinerent, sed etiam iure quasi haereditario in omnes suos posteros transmitterent, si minus eadem tam per se, quam per posteros per seminalem propagationem orituris omittent. Colligitur possim ex scriptura ex dicto dictum a Trid. 5. et Agostinus praeterquam Ps.

5. Suppono 4.to Adamum legem sibi positam non obseruasse et id agendo non tantum ipsum, sed etiam omnes eiusdem posteros cum illo peccasse, adeoque dari aliquod peccatum originale omnibus hominibus ordinariis viam generationis hominis ab Adamo descendentibus commune. Est de fide contra Pelagianos, Armenios, Albanenses et Albigenses, qui adhaerent Anabaptistae: probo 1.o ex illo Iobi 14 quis potest facere mundum de immundo conceptum semine, quem locum ita legunt 70. interpretes. quis mundus a sorde? nemo etsi unius diei fuerit vita illius super terram. Ad Ephes: 2. Eramus natura filii irae. Ad Rom: 5.to per unum hominem peccatum intrauit in hunc mundum et per peccatum mors, et ita etiam homines omnes mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt, et etiam unius delicto omnes peccarunt. Haec satisfacies si dicas, cum Pelagianis omnes homines peccauisse in Adamo non propagatione sed iniecta

97 Pars 9ta de peccatis

c. e. s, qa Aplus loqt sine ulla exceptione de oib. hoib. et parvulis et infantib, atq hi, cum non habeant libertatem raoy, non possunt peccare imitae qo solum naali origine et propagae, pro ea eodem loco assit N. Paulus unius dlicto multos ee mortuos et judicium factum ex uno in gdemaae. Si a. oes hoes sm peccarent imitae non morerent oes dlicto unius, sed multis, neq peccatum potius intraesset p Adamum, q p daemone s q fuit j. q peccator et dicitur a scriptura imitari ij q peccans.

Pbr: 2.o ex eodem Paulo 2.o ad Corinth: 5. Si unus (: id est Chrus :) p oib. mortuus est, qo oes mortui sunt et idem: Chrus p oib. mortuus est, ut et qui vivit iam non sibi vivat, sed ei, q p ipso mortuus est. Item ad Rom: 6. Chrus p oib. mortuus est ex qb. locis sic argtor: Chrus p oib. mortuus est, qo eramus peccatores, qatus mortuus est et p parvulis, qo et ipsi erant peccatores, sed in peccato actuali qo originali. Neq pt dici Aplus loq de morte corporali expia e. qtot nos p Chri possiem a morte corporali non ee liberatos. + Pbr 3.o Authoritate SS. PP. et Rr. Milaevitani, Palaestini, Ephrosini, Poletani Arausiani et novissime Trident: Sess: 5. de peccato originali. Pbr. dniq ex perpetua Ecclesiae gsuetudine baptizandi infantes fundata in Vbis Chri: nisi quis renatus sit ex aqua et Sprtu Sto non pt intrare in regnum coelorum. Nec Evades dicendo cum Pelagio idcirco baptismum ee parvulis necessarium ad gsequendum regnum coelorum, qa Chrus statuit illam nemini gferre nisi baptizato, hoc e. fictitium est, cum ex Scripturis satis gstet de facto a coelo nil excludere nisi peccatum

6.

+7.

Pars 7ta de peccatis

Disp: 10 mae. Sect: 1
Quaedam praesupponuntur

et frustra diceret ab Apostolo ad Titum 3. baptismus lavarum regenerationis, si a peccati originalis sordib. parvulos non abluerent.

8. Suppono 1.to Adam et Evam legem sibi positam transgrediendo antequam sententiam audirent, et a paradiso exularent non unum, sed plura peccata commisisse; inter haec 1.um a SS. SS. numerat superbia, quia volebant esse sicut Dei. 2.um infidelitas s. culpa circa fidem, qua dubitarunt de verbis comminationis Dnae. 3.um inobedientia formalis, qua praeceptum impositum contempserunt. 4.tum nimia curiositas experiendi, quod latent in fructu vetito. 5.tum excusatio culpae coniuncta cum mendacio. 6. incipiam comedendo cibum vetitum. 7.um peccatum scandali prout in eo consistit ruinam spiritualem proximi aliquo actu procurata. 8. peccatum furti, quia usi sunt fructu vetito et voluntate Dni: Adam dupt aliquam gratiam impoenitentiam. Existimant e. si Adamus quando in suo peccato Genes: 3.o a Deo fuit interrogatus, poenituisset omnibus suis posteris iustitiam originalem fuisse restaturum, non dicit h. i.

His suppositis tria praecipue sunt in praesenti circa. 1.um cuius sit: solius Adami, an et Evae peccatum, et quale fuerit causa nostrae ruinae, et dicendum sit originale. 2.um quomodo homines nondum existentes in Adamo peccarint. 3.um Dinque gratia geptus ealis peccati originalis.

Sectio 2da

Cuique primis parentib. et quale fuerit peccatum originale.

9. Dico 1.o peccata Adami et Evae sunt sancta non fuerunt causa nostrae proditionis. Sic i. RR. probo 1.o ex D. Paulo ad Rom: 5.to per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, in quo omnes peccarunt et paulo infra: Si non unius delicto mors regnavit per unum multo magis abundantia gratiae

Cuiq e 1.mis parentib. et q̃le fuerit pectm originale. 95

et donis, et iustiae regnabunt p unum Jesu Chrum et Pars 4ta de peccatis
iterum: 1.a ad Corinth: 15. Sicut in Adam oes moriuntur
ita et in Chro oes viuificabuntur q.o.p. Nec satisfacies
dicendo per ly. unum hoem ilgi Adamum et Euam
sunt, qa maritus et uxor appellantur in scriptura: Una
caro aut dicendo p ly Adam sigfcari utrumq qa.
Genes: 5. dr: masculum et foeminam creauit eos, et
uocauit noem eorum Adam ĩ e. e 1.o qa haec expositio
repugnat cui sensui SS. PP. et Doctorum. et licet in scri
ptura uxor et maritus uocentur una caro, nunq tn uocantur
unus hoo. 2.o qa p ly Adam cois in scriptura sgfcatur
solus 1.us parens, et ita in psnti h noem accipiendam insi
nuat optime Trid. Sess: 5. d peccato originali.

Pbo: Conclusio 2.o ex Trid: loco cit: ubi nulla facta Euae 10
mentie infelicitem nram attribuit soli Adamo. n e. p
sumendum Concil. qd in oib. fuit tam accuratum Euae
mentie omissurum fuisse, si et ipsa ad nram ruinam immediate gra
uisset. Pbo: 3.o a priori, qa solus Adamus ut patet ex
scriptura et cui sensu SS. PP. (: putuidere et apud Suarez
d ope 6. dierum et Bellarm:) fuit gstutus caput gnris hac
go illius solius et n Euae dlicto amisimus iustiam originalem
ex qb. oib. sqr. s. Eua peccasset s. n, dum: peccasset A
damus, nos iustiam originalem fuisse amissuros, et Adamo
non peccante, quis peccasset Eua, eandem fuisse retenturos.

Ob: Eccles. 25. ibi: p illam (: id est Euam :) oes morimur 11
go n tm Adami, uerum et Euae peccatum nobis fuit im
putatum. R. hunc locum ee ilgdum d cua remota
et mediata ad eum modum, quo dr Sapie 2.o Inuidia diaboli
intrauit mors in orbem terrarum, n a. d. pna et immediata cau

Dico 2.o Sola comestio de fructu uetito ope gtumata

Pars q.ta de peccatis

Disp: 10: Sect. 2.

Cuiq. j.mis paretib. et q.le fuerit peccatum originale

fuit peccatum p quod oes Adami posteri aliquerunt: ita D. Thom: et coi Thgi c. Alex, Granad. et RR. quam alij putant h. peccatum fuisse. excusatem et impo-nitiam, alij infidelitem, alij curiositem &c. Ad conclusio nra pbo. 1.o qa illud peccatum fuit caa p se transfusionis culpae originalis s. mortis Spritlis posterorum, qa fuit caa p se mortis corporalis eorundem. Ita e. colgit ex D. Paulo ad Rom: 5. Trid: Sess: 5. et ubi Dei sub eadem qminae morte corporalem et Spritlem posteris q-minatis: atq sola qmestio d fructu vetito, ut qstat ex illo Gen: 2.o In quamq die comederis ex eo, morte morieris fuit caa p se mortis corporalis posterorum qo illa sola qstuit peccatum originale. pbo. 2.o qa illud peccatum fuit posterorum, qd qmissum est ab Adamo ut psona publica et repsentante oes suos posteros. atq tale peccatum fuit sola comestio fructus vetiti qo. mi. pbo. preceptum Dei. in quamq die comederis &c. item Sntia in pvaricatore lata, qa comedisti &c. ex coi sensu SS. PP. ilgi dbt oib. Adami posteris. neq ex Scriptura a. PP. qstat d ullo alio precepto in psona posterorum Adamo impo-to qo &c. pbo. 3.o ex coi sensu Ecclesiae q in pfae mis-sae d Sta cruce ita canit: q salutem humani gnris in ligno qstuisti, ut unde mors oriebatur, inde vita resur-geret &c. pbo. dniq coi sensu SS. PP. mxe u. D. August: lib: 14 d civit: cap: 11. et 15. docentis nullum aliud preceptum fuisse Adamo impoisum pr illud, qd erat d n edendo fructu vetito.

12. Ex hac qlae sqr 1.o quis Adamus alia peccata et mor-talia in paradiso comisisset, dum n qmedisset d fructu vetito, n fuisset in nos transfusum originale. sqr 2.o

Pars 4.ta de peccatis

unicum ee nro et spe peccatum originale, qd in nos transfunditz, neq fuisse transfundendum, si solam volte inc̃nam et in actu exc̃no qmestioni Adamq obiisset. Sqr 3.o si Adamq n̄ peccasset, nullum peccatum filiorum eiq fuisse transfundendum in posteros, qa solq Adam, n̄ ut filij illiq fuerunt qstuti caput posteorum. Sqr 4.to si Adamq ante suum peccatum filium qnrasset, hunc n̄ fuisse q tracturum peccatum originale, qa n̄ fuisset qnitq ex Adamo peccatore. an ut talis filiq amisisset dilomnq in poenam dlicti pacni dona justitiae originalis nobis e inctum sqr dnq ei filios qnitos a filio Adae qnito ante pectum n̄ fuisse ictuos peccatum originale, tum qa tales filij n̄ erant qniti ob Adamo peccatore, tum qa rita rad dictos nepotes q nascuntz ex filio nato ante mortem patris vel avi n̄ poe qtrahere morbum avi, nec dici qnitos ex avo morbido, qd tn n̄ negamq potuisse voltem talium filiorum aut nepotum absq transfundi in voltem Adae.

Ob: 1.o R. Paulq, Trid: et multi SS. PP. ut videre apud Salianum ad mundum 1.m mundi. nrā ruinam attribuunt modo inobediae Adami, m. superbiae, m. gulae, m. excusaoi l. impotiae, m. violoi Jurium praeceptorum, qd sola qmestio fructq arbiti n̄ fuit peccatum originale posteorum. Rx. n. 10n: Rao e qa Scriptura EE. et PP. agentes d coa nrae ruinae n̄ spr disgunt in coam pnam et p se, qlis fuit pecc̃tm gulae, l. inobediae, et coam remotam s. p accns, qles fuerunt aliae spes peccatorum a gula et inobedia dstorum.

Vrgeb: multi SS. PP. inq̃ quos Bernard. Augustin. Prosper: Gregor: Ruptq et alij docent nos nunq fuisse futuros infelices, si Adam poenituisset, et culpam n̄ excusasset

Pars 4ta de peccatis.

Disp: 10ma Sect: 2.
Cuius e. primis parentib., et quale fuerit peccatum originale?

q̃o excusatio et impoenitentia Adae fuerunt peccatum originale, p̃ Sotum: R. n: cons: Rõs e, qa hi PP. n̄ loquuntur de impoenitentia s. omissione poenitentiae peccaminosa, sed de impotentia simpl., q̃o p̃ ee cãa damnationis, etsi n̄ sit peccatum, ut p̃ti in q̃s, q̃ decedunt cum peccato mortali in eã occasione, in q̃ poenitere n̄ potuerunt. his e. ultimata cãa damnationis et impoenitentia et si n̄ peccaminosa. q̃o ad excusaem Adae dicendum e Patres voluisse eam fuisse cãa nrae ruinae mdtae, q̃terq occasio fuit Adamo omittendi poenitentiam et suum peccatum retractandi qb. + posset innocentiam originalem fortassis recuperaremq.

+ positis

15 Ob: 2.o Q. nascitur ex parentib. libertatis a peccato originali p baptismum ĉhit nihilominus maculam originalem. q̃o ei filij q nati fuissent ex filio Adae gnta ante ĉctum peccatum originale ĉxissent originale. R. n: ma: Rõs e, qa originale semel ĉctum n̄ auferetur p baptismum quod vim inficiendi, sed tm̃ ad vim reddendi eam, q baptizatus e, inimicum Deo s. vim e. transfundendi maculam id e peccatum. s. alia in illo filio Adami nec fuisset vis transfundendi maculam nec vis reddendi inimicum Dei.

16. Urgeb: Q̃o si Deus miraculose p̃suasset parentes Patri n̄ ĉtraherent peccatum originale, filij illi n̄ ĉtraherent peccatum originale, qa parens n̄ habuisset vim inficiendi et pregnantis Bma Virgo postq̃ a peccato originali fuit p̃suata viam ordinariam filios gnrasset, illi n̄ ĉxissent peccatum origle.

R. 1o admittendo hanc sqlam. R. 2o et neliq. hanc sqlam. rõs e, qa SS. PP. ioco supponunt posito pacto ad transfusionem voluntatis et peccato Adami n̄ poe in ullo p viam ordinariam gnrais ab Adamo descendentibus vim transfundendi maculam secluso speciali Dei pacto et favore.

Cuique primis parentib. et qualiter fuerit peccatum originale. Disp: 10 mae. Sect: 2. 97.

Ob. 3.° D. August: Enchiridij c. 45. sic loquitur illo peccato uno, quod per unum hominem intravit in mundum, et in omnes homines pertransijt, possunt ilgi plura peccata, si unum ipsum in sua quasi dilatatur membra sequuntur, nam et superbia est et sacrilegium et furtum, sed quo iuncta D. August: non sola comestio fructus vetiti sed plura alia peccata transierunt in Adami posteros. R. N: cons. superbia est furtum, et sententes malitiae includebantur in illa comestione ad eum modum quod disp: 6. dixi in quolibet peccato per maliam speciem includi insuper s. alias malitias. Pars 4ta de peccatis. 17

Occasione dictorum Qu: 1.° an primi parentes potuerint peccare alio peccato mortali, quod ijs quibus de facto peccarunt quod medendo fructum prohibitum. R. affirmatur, quia non habemus quod dicendi Deum impedisse omnia alia peccata imo contrarium satis colligitur ex illo Ecclesiastici 15. Deus ab initio constituit hominem et reliquit eum in manu consilij sui, unde existimo Adamum potuisse peccare in quolibet materia, quod itidem dicendum de eius posteris, cum non suppetat fortasse quod endi illis speciale aliquid privilegium. 18

Qu: 2.° an si Adamus legem sibi positam servasset, fuisset ipse, et eius posteri confirmati in gratia. R. probabilius non quia ita est expresse docent D. August: lib: 14. de Civit: cap: 10. et D. Thom: 1.a part: qu: 100. art: 2. multique alij DD. 19

Qu: 3.° Utrum non solum per peccatum inobedientiae sed Adamo commissum, verum etiam per quodlibet aliud peccatum mortale perdenda fuisset ab Adamo vel eius posteris iustitia originalis. R. affirmatur ex Abulensi: Cath: et quosdam RR. ratio est, quia per quodlibet peccatum mortale fit Deo reus gehennae aeternae quo est doloris et mortis corporalis, quo non poterat Adamus aliquis posterorum admisso peccato mortali quo quaerendo statui perfecti manere immortalis et impossibilis mente cum peccator per quodlibet peccatum mortale reddatur positive indignus speciali Dei providentia et praeterea atque aliquis donis 20

Pars 4ta de peccatis

An potuerit Adamus per poenitiam se et posteros in statum justitiae originalis restituere? Disp: 10. Sect: 3

Qu: 4to Utrum praeceptum de non essendo pomo vetito fuerit Adamo impositum in perpetuum, non tantum ad tempus ita ut eo transacto potuisset illud licite gustare. R: probabilius fuisse tantum ad tempus, ita e. sentiunt multi et graves Authores

Sectio 3a

An potuerit Adamus per poenitiam seipsum et posteros in statum justitiae originalis restituere?

vi. Dico probabilius videtur potuisse Adamum de suo peccato poenitere, et ita non tantum seipsum, sed et omnes suos posteros justitiae originali restituere. e. c. Scotus, Suar: Arriag. et plerosque alios. Probo: 1o Authoritate SS. SS. August: Bernar. Prosper, Chrysost: Petri Damiani, et multorum aliorum quam loca refert Ambrosius Penalosa disp: 6. docentium si Adamus se non excusasset, sed de peccato admisso poenituisset, neque exulaturum a paradiso, neque mortem inevitabilem cum suis posteris incursurum. 2o quia iuxta probabilem opinionem Angeli mali habuerunt auxilium sufficiens et spatium temporis poenitendi de suo peccato, et restituendi se in statum gratiae: ut cum multis SS. PP. docent Suarez, Alex et alii: quo est congruum est dicere Adamum ut personam publicam habuisse tempus poenitendi et restituendi se cum posteris in statum justitiae originalis. 3o quia hoc valde congruum Divinae bonitati et misericordiae.

vii. Ob: 1o Genes: 2o fuit Deus comminatus Adamo et posteris privationem justitiae originalis sub ea sola conditione, si comederet de fructu vetito ait e. in quocumque die comederis ex eo morte morieris quo posito de semel praevaricatione non potuit Adamus per poenitiam restituere se cum posteris ad statum ~~gratiae~~ justitiae originalis. Nota Ans. Dbt e. insuper in illa comminatione subiungi ordinaria conditio. Si non poenitueris quia hoc valde decet

An potuerit Adamus Disp: 10. Sect: 3. per poenitentiam se et posteros in statum iustitiae originalis restituere.

Pars quarta de peccatis

decet Divinam bonitatem, et solet in quolibet fere quinque Dei (: ubi patet ex Scriptura :) subiungi, colligitur apte ex Ps. cit: pro conclusione.

Ob. 2. N. Paulus ad Rom: 5. Trid: et plerique Ps. ruinam quaeris hai attribuunt soli praevaricationi Adae quae dentis fructus vetitos nullam factam mentionem impoenitentiae quo per poenitentiam non potuit fieri reparatio iustitiae originalis semel deperditae. R. N. Con: Ratio est, quia omissio poenitentiae non quaerit ad nostram ruinam ut causa demeritoria iustitiae originalis, sed praecise ut gratia in quantum sufficit Pha negatio poenitentiae. Scriptura a. C. et Ps. egerunt tantum de causa demeritoria, sic quia impoenitentia finalis reprobatorum non est supra peccatum, idcirco eorum condemnatio (: ut patet ex Matth: 20 :) non tribuitur impoenitentiae, sed peccatis antib. iuxta illud esurivi, et non dedistis mihi manducare. &c.

23

Ob: 3. Auxilia quae habuisset Adamus ad poenitentiam fuissent ex meritis Chri, sed hoc implicat, quod non potuit Adamus per poenitentiam sibi et posteris reparare iustitiam originalem: Mi: pbr. Vt Adamus poenitens haberet auxilia ex meritis, debuisset Christus decerni ut mortalis et possibilis statim in signo sequenti postquam Adamus primo peccavit comedendo fructum vetitum (: supponendo e. ex alibi dictis motivum unicum a. saltem propter incarnationis fuisse peccatum Adami :) sed hoc non potest dici sine magno absurdo, sequeretur e. nobis existentib. immortalib. Christum nihilominus fuisse moriturum, neque repiretur in statu iustitiae originalis ullus qui Christum crucifigeret quod sit

24

R. N. Mi: Ad eius probationem admitto libens tali casu nobis existentib. immortalib. Christum nihilominus moriturum fuisse sed non debet censeri absurdum, cum ulde quaerendo Dei et Christi in quantum hanc charitatem, qua ut nos utraque vita corporali et spirituali redderet immortales, ipse pro nobis mori voluerit. Nec defuissent in statu innocentiae Christo occidendo crucifixores, cum fuerit ille statuque ut dixi Sect: praeced: capax peccati. Sed potuisset Christus crucifigi sine ullius peccato a.

Disp: 10. Sect: 3.

An potuerit Adamus p. poenitiam se et posteros in statum iustitiae originalis restituere?

Pars 4.ta de peccatis.

n. saltem n. dicuntur Deo modi, ut Christus nullo incedente peccato moreretur. Ad.

26. Quaeres. quidem Adamus habuerit tempus poenitendi, ut persona publica, et sibi ac posteris iustitiam originalem restituendi Rerum esse incertum. probabile tamen est illud spatium temporis durasse usque ad iustitiam, quam Adam suum peccatum excusavit, et decretum Dei sententia fuit fulminatum. haec e. satis clare insinuant SS. PP. quando ultimum complementum aerae ruinae adscribunt excusationi Adami. facit ad rationem, quia tempus viae ad cognoscendam aliquam poenam apud Deum innatam in illo insti, in quo ilgitur esse decretum Divinum efficax puniendi statim et inevitabiliter rem. atque decretum quod Deus efficaciter decrevit negare Adamo et eius posteris inevitabilem immortalitatem et iustitiam originalem ut patet in Genes: 3. quia comedisti sed fuit post visam Adami excusatione et impoenitentiam quo tempus viae Adami ut personae publicae fuit intra illud spatium enatum:

Sectio 4.ta

Quom: posteri in Adamo peccarint?

26. Cum Trid: Sess: 5: cap: 2. doceat peccatum originale esse transfusum ab Adamo in posteros, et unicuique illorum suum proprium inesse, cumque ei plerique SS. PP. ut August: Ambros. Anselm. Theop: et alii docent, non tantum Adamum, sed etiam omnes posteros in Adamo peccasse, et omnes homines unum hominem fuisse, oritur enim quaestio quam posteri nondum existentes in Adamo peccare potuerint, pro quo difficultate explicanda omnes quod sentiunt debuisse aliquid pactum Dei cum Adamo inivenire sed quale illud fuerit, et quam illud potuerimus denojari morabor peccantes in Adamo, non omnes explicant.

27. Aliqui Thomistarum docent posteros peccasse in Adamo nil aliud esse, quam Adamum fuisse caput, sed membrum pro parte gratis hai, sic inquunt, passim dicimus aliquam familiam peccasse ab eo mitam fuisse de Rep: quando

caput a. mbrum ppte illius aliqd, l. aliqt pclarij Rep: gessit. Verum hæc sntia mito rejicit jo qa tit in Phis motus mong. post imputari capiti, qa est illi liber, n tn pe motus capitis imputari manui, q in illum motum nullo m. influxit, qo ex eo pcisi, qd Adamus fuerit caput morale gnris hoi, n pe illius peccatum imputari aliqs possis sang membris. 2o qa motus membrorum n gstuit peccatum morabo a. Phe dstum a peccato capitis s. a peccato mtli atq iuxta Prid: peccatum originale et moraliter multiplex et inæqle possorum distam gosa 3o qa sequeretur B. Vicq: ad fuisse immunem a peccato originali, qa caput illius, nempe Adamus legem violavit. Justia et mito a. peccato familiæ ode ad rem, qa tit ob dlictum a. mitum capitis post pmiari a. puniri tota familia, n tn sgli dnari mentes l. peccantes peccato a. mito dsto et unicuiq pprio relictam igitur hac sntia. B. Pr.

Dico possos in Adamo peccasse nil est aliud, q Deum speciali pacto cum Adamo inito transfudisse voltem possorum in voltem Adami, ut qdqd circa obsuaem a. transgressionem pcepti est n edendo fructu acturus est, censerentur ei ipso et agisse possi ordinariam viam gnrovis ab eo descendentes. ita D. Thom: Suarez, Salas, Arr: Zugo, et alij pbi: qa talis transfusio voltum est possibilis, et ea posita clare et fle explicantur oia, q circa peccatum originale tradunt PP. et TT. qo ja pars Sanctis pbo. pe in hais unus aliqs ita Adam voltem transfundere in voltem aliqs, ut qdqd alt facit, censeatur ipse morabr facere s. ut pt in delegante et delegato, tutore et pupillo privato emisse a mgro nte totius Reip. in admi nrae Sartorum nte Chri et pclarib. alijs: s qo ei possit Deus Rae supremi dnij, qd hi in Hoes creaturas transfundere voltem possorum in voltem Adami, ut qd hic ageret, censerentur ei facere possi

Pars 4ta de peccatis

Disp: 10ma Sect. 3.

Quomodo posteri in Adamo peccaverint?

Pars 7ta et peccatis

Confir. nec in omni sententia magnatus ratione doij alti, quod hic in actiones entitatis suorum, in ipsorum transfundere voluntatem unius in voluntatem alterius, quia ad valorem activis entitatis, ut patet in certis tutela et similibus. quo posset esse Deus ratione supremi doij, quod hic in omnes omnino actiones tam entitatis quam entitatis suarum creaturarum transfundere voluntatem earundem in voluntatem alterius in ordine ad actionem tam entitatis, quam entitatis.

29. Pbo: Nunc est 2da pars Antis, qua admissa tali transfusione voluntatis, clare ostenditur 1o quomodo solo comestio fructus vetiti habuerit rationem peccati originalis quia sc. in ordine ad illam solam Deus voluntatem posterorum transfudit in voluntatem Adami. Ostenditur 2o quod per poenitentiam Adae potuerint posteri restitui pristinae statui iustitiae originalis ob eandem sc. rationem. Ostenditur 3o quod Eva peccante non amisissent posteri iustitiam originalem quia sc. voluntates posterorum non fuerunt transfusae in voluntatem Evae. Dixi in glose. Ordinaria via generis et scendentes qua iuncta certam et coem CC. et PP. sententiam Adam fuit constitutus caput tam suorum posterorum hoc est via ordinaria generis humani ab eo et scendentium. Unde ex hoc capite non potuit labem originalem contrahere Christi humanitas neque Eva, quae non fuit privata iustitia originali propter peccatum Adami, non propter peccatum suum proprium Adae peccatum prius tempore antecedens. Resultat ex hinc error quorundam medicorum docentium posse sine gratia vivi et foeminae nasciveros homines, sequitur enim non homines homines de facto contrahere peccatum originale quod est haereticum. Verum contra Drud.

30. Pb: 1o Ex dictis sequitur Deum coegisse posteros peccare in Adamo, quod est absurdum. Sequela pbt: Deus coegit posteros Adae velle quod voluit Adamus sc. constitutio. sed volentes facta per transfusionem suarum voluntatum in voluntatem Adami, quae transfusio non fuit illis libera, quo coegit illos peccare. Rk.

Pars 9ta de peccatis

n: seqla Antis. Ad eiq probaem n: assut. Cum e. Regum coegerit Adamum comedere fructum vetitum, non pt dici coegisse posteros velle id, qd voluit Adamus. Habet qdam argtum vim, si prius naa existet peccatum Adami ante peccatum posterorum, sed cum existant pro eodem signo, sicuti Reg non coegit velle a. peccare Adamum, ita neq pt dici coegisse velle a. peccare posteros.

Ob. 2.o Admissa voltum transfusione sqr poe aliquem pro eodem insti simul peccare et amare Deum sup oia; peccare sc: in volte aliena, et amare Deum sup oia in volte propria, qd est absurdum. qo sed R. 1.o admittendo sqlam Antis, q non debet reputari absurda, qa non repugnat pro eodem insti amor Phy, et odium interpretatum eiusdem rei pt namq pupillus odisse Phe ictum quem amat moraliter in suo tutore, et pt qs volte propria reclamare voto qd noe ipsius amat et omittat a Rept. in volte aliena. Idem pt in casu, q aa creata ante noiem cum corpore retractaret peccatum Adami pro actum qtritiois, ea e. nihilominus adhuc iheret peccatum originale. Illud tm obsua eigmi casu eigmi hoem pro qtritiem (quis hac est fca iustificans est vult Vasq.) non qtuendum fratre sanctum et iustum pri impotum peccati mortalis, qd qmitti moraliter in volte aliena, sicuti non iustificaret qs pro gratia habitualem casu q Deus illam giungeret cum peccato mortali actuali l. habituali. R. 1.o N. sqla Antis. qdo e. qs expresse acta proprio Pha vult iriu non pt pro eo insti velle opposita moraliter pro actu alieno, qa actio Pha libera potentior q interpretativa, sicuti rea e potior suo vicario, ex q sqr nunq poe voltem alicuius iam existentis transfundi in voltem alius abste, sed tm qditionate, si sc: ipse pro actum positivum non opposuerit se actui in ordine ad quem fit transfusio.

Ob. 3.o si Deus rae supremi doij potuit nra voltem transfundere in voltem Adami sqr non fuisse abste necessarium

31

32

Pars 4ta de peccatis

ullum partum cum Adamo initum qa nec absurdum in
hac nisi ex vesta et raobili dispoe iuvis a pi actu
unius morabo reputari actio alius, nisi qstet de pacto
et transfusio. R. admittendo hanc sequelam Ad
explicare ab hac petitum dico magnam esse rni illud et ca
sum nrum differam, qa nec hoes debent sure disponere
ac actiones sicut illorum propria Phe, ac propria tm mo,
rale, debet illis necessario qstare de transfusione. In nro a casu
solius Dei est discernere, et dijudicare peccato, qnos in
actione volte qmittimus, unde sufficit, si ipse solus velit
et nolat eiqui transfusio. n est tn dubitandum, ut
observat Tonn: Adamo innotuisse pactum divinum
de transfusione voltis posterorum. nam SS. PP. ex h. capi
te valde exaggerant maliam inobediae Adami propter cir
cumstiam documenti toto hao qnri intendi. Atq
ex his pbs n ee opus ad ihendum absse peccatum, ut qs
sciat se peccare, sed sufficere, si is, in huius volte peccare
novit obtum ee prohibitum.

33. Vrgeb: Si Adamus fuit qscius peccati secum initi sqr
eum n potuisse licite qnrare filios: fuisset ex ea
saltem remota peccati originalis ob ijsdem ihendi.
qd est absurdum quod R. N. hanc sqlam. Rao est qa pec
catum originale sqr tm per accns ad qnrae prolis hanc
ex libe transgressio pecepti, q nobis fuit voltria: unde
pi ob alium finem intendi.

34 Ob: 4to D. Paul: ad Rom: 5to qparans Chrum
cum Adamo docet ita nos fuisse iustificatos per obe
diam Chri, sicuti qstuti fuimus peccatores per inobediam
Adami; ait e: sicuti per inobediam unius hoc peccatores
qstuti sunt multi, ita per unius obediam iusti qstuti sunt multi
Atq haereticum est dicere nos morale et mitoria influ
misse in obediam Chri q sumus iustificati. qo est erro
neum erit dicere nos influisse morale et de mitoria in

inobediam Adami, p q sumus maculati et infecti. Confr: Pars 7.ta
1.o Trid: Sess: 5. d peccato originali, docet peccatum d Adamus peccatum
Adami fuisse unicum sed si posti Adae moraliter influ-
issent in peccatum illius, h. id est unicum, sed multiplex
go &c. Confr: 2.o multi SS. PP. negant omnem influ-
xum posterum in peccatum Adae, go male adstruimus in-
fluxum moralem. Ans pbo. D. Anselm. lib: 10. de
gcept: Virgin: cap: 7. ita loqtur: In Adam omnes peccavi-
mus, quando ille peccavit, non qa tunc peccavimus ipsi, sed qa de
illo futuri eramus. S. Cypr: lib: 3. cap: 8. infans natus
nil peccavit, nisi qd secundum Adam carnaliter natus est. S.
Cyrillus Alexandrinus in Antromorphitas cap: 8. Audierunt
terra eos, non e. veluti cum ipso preceptum, qd Adae injun-
ctum erat infringentes punimur, sed qa mortalis fortus
exercitum in egenie sua transfudit. Innoc: 3. in cap:
mai: originale peccatum, qd sine gursu contrahitur, remittitur
in baptismo et non consentiente. D. August: lib. 6. c. Ju-
lian: cap: 9. peccatum originale, quatenus gradatim in actie
aliquis, alienum est, ideo proprium tamen gratiae propagationis
Denique D. Bernard: Sermon: in Jub: peccatum originale
parvulorum neque ex corde, neque corpore, neque ex gra-
illorum pressit. go &c. R. S. Paulum in h. precise
comparare inter se Christum et Adamum, qd utique Phe fuerit
hoc, licet Adamus fuerit ei simul moraliter multiplex. Ad
1.am confr: R. Concil: loq d unitate Phae, non morali.
ad 2.am confr: itidem R. PP. citatos non negare influxum
moralem, sed tm. Phem.

Ob 3.tio Implicat influxus moralis lib in peccatum sine aliq 35
actu Phi, sed posti Adami nullo m. Phe influerunt
in peccatum Adami, go neque potuerunt in illud influere
moraliter. go transfusio voluntatis Adae est Chymica. Ma. pbo

Pars 9ta de peccatis

voluntarium circa Filium et Thgos dicit, quod provenit a propio
inicio cum cognitione, sed influxus moralis liber in peccatum debet
esse voluntarius, quod debet oriri ab inicio, quo involvit cabo aliquem
influxum Phum. R. N: ma: Ad eius probationem dico voluntarium Phum
debere Phe oriri a propio inicio, ad voluntarium a morale et
interpretatum sufficere, quod oriatur a propio inicio interpretatione, uti
contingit supposita voluntate transfusione, tunc enim concipitur quis
in voluntate aliquid ita velle, ac si reipsa Phe obtinere cogno-
sceret et appeteret.

36. Urgeb. 1o si confessarius revelet mihi peccata Petri,
teneor ad sigillum aeque ac ipse confessarius, et si nullo modo
influxerim in auditione confessionis Petri. Item si iuvenculus
eligit hodie emittat professionem et assumatur ad Cardinalatum
cum privilegio antiquitatis 50. annorum, eodem modo hic ac si ante
50. annos professus et Cardinalis factus fuisset, quis nec
ante 50. annos moraliter extitit, neque in professione tunc
moraliter influxerit, quod ex eo, quod peccante Adamo posteri
concipiantur eodem modo maculati ac infecti, ac si re ipsa
tunc extitissent, et in peccatum Adae Phe influxissent, adeoque
eos in illud influxisse moraliter. R. N: cons: Ratio est, quia aliqui
denominationes non acquirunt ullum influxum nec Phum, nec moralem, ut
patet in denominationibus jovis, potentiis, regis, sui sed aliqui vero requirunt
influxum Phum, ut denominatio patris, matris, vel saltem
moralem, ut denominatio homicidae in eo, qui suadet homicidium, cuicumque
est denominatio peccantis.

37. Urg. 2o. Exempla de legato et legante, tutore et pupillo, vo-
to ingratus et obligatione civium comprobant influxum moralem
per transfusionem voluntatis, aut si probant, non tamen absque influxu
Phe saltem mediato, quod per transfusionem voluntatis [illegible] expli-
camus influxum moralem posteriorum in peccatum Adae. Ars, ubi
ut ipsa facti per procuratorem vel mandatarium sint validi debet
mandans elicuisse actum Phum liberum, quod suas vires trans-

tulit in mandatarium. qd u. facta à tutore sint valida
ad oritz ex eo, qa pupillus ad illa moratur quaerit, id qa Prin
ceps p postem legislativam in bonum totius Reip: eigmi
postem tutoris gessit, sicuti gedit ingratitudinem ad alienam
p prescriptionem. Aniq qa votum à ingratitudine totius Rep.
emissum attinet, h. n obligat cives mae futuros p modum
voti, sd tanq lex municipalis l. statuta pot docens Sanchez
Vasq: Suar: et alij. gosa R. N. Ans. Ad aiq pbae
fateor n valere ictus factos p procuratorem, nisi man
dans ei suas vires pactum positivum quis sit, qa aliogn
habeat in se transfusam voltem mandantis. Verum sicuti
pr hoc privatus rae doij, qd hi in suos actus transfre suam
voltem in alium, et eatenus sine ullo novo influxu Pho
influere moratur, in actiones procuratoris l. mandatarij ita
potuit Reg rae supremi doij, qd hi in oes actiones
creaturarum eorum voltem transfundere in voltem Adami
ita ut eam positam sine ullo influxu Pho creaturae
elicerent moratur influere in actiones Adami. Qm
tutores ajo Remp. transfundere voltem pupilli in
voltem tutoris, statuit e. acta à tutore ita ratiha
benda ac si pupillus in ea gressisset, et idipsum voluisset
Qd voltum publicum est qdem multorum sententia illum
n obligare p modum voti, sd p modum statuti, adoq
transgressores n peccare i religiem sd obedientiam, si tn
e longe plures doctores, q docent i rium ut videre est apud
Lugo, Granados, Koninck et alios.

Ob: 6to sequet Reu rae supremi doij, poe trans
fundere voltem bruti in voltem haam, qd est absurdum.

R. N. hanc sqlam. Rao est, qa opa moralis s. haa
et liba, ad pr prudentiam et mari actio bruti incapacis ois
libertis, laudis a. vitupij. Vnd gsequens censeo neq ap

Pars 4ta de peccatis

38.

39

petitum sensitivum hois pōe à Deo transfundi in appetitum bruti, qa signi transfusio cum sit moralis, et pendens à prudenti Deum æstimate n pōt fieri in ordine ad acties moraes et libas, qbus n sit actus appetitus sensitivi.

40. Ob: 1º N: pōt Deus transfundere voltē in ordine ad mendum qō neq ad peccandum. Rx. 1º N: Ans. Neq e. vdo hic speciale aliqd repugniam. Rx. 2º N: cons. Pl. e. requiri ad mendum, q ad peccandum et pōt in pura omissione, q pōt ē peccaminosa, n tn mitoria.

Vrg. Si actus amoris Dei eēt fra iustificans posita voltum transfusse, poēt qs fratr iustificari p iustiam alii inhærentē. Rx. ad mitt: sqla: n eēt tn signu hōo ita pfecte sanctus, ac ille, cui amor Dei Phē inhæret. Instabis n pōt qs iustificari p gratiam habitem alii inhærentē, qō neq p actum amoris Dei. Rx. N: cons. disp: ē, qa grata n ē actio moralis, sd fra Phā, cuius essentia alieno sbto p voltā transfusiē coicari n pōt, seq accidit cū actu amoris Dei.

Sectio 5ta

Nonnullorum errores et sntiæ circa essiam peccati originalis rejectæ.

41. Dico 1º peccatum originale n ē sbstia aæ sbstialr corrupta et an imagine Dei transfata in imaginē diaboli ut docebat Matth: 3. Luth: in libello d iustiā originali ē d fid pbo. 1º qa in baptizatis manet eadem sbstia aæ q fuit in n baptizatis s. alias hōo post baptismum eēt alius nro aut spē qm fuerit ante baptismum s. et tn n manet peccatum originale quod 2º qa implicat sbstia imē mala pot ē Manichæos suppono ex D. August: 3º qa peccatum dbt ēe opāo libā apposita precepto Dei, qd n quenit sbstiæ ajæ. Nec refert qd peccatores in scripturā vocentur genimina viparum, semē

Nonnullorum errores circa Gentilis civia effectum peti originis reperta
serpentis, dicant habere ex lapsum, hæc si morali
s. p. mysteria ita. Ptio. et Scholastica inspicenda.

Dico 2.° peccatum originale de appetitu inferiorum quin
cia carnis aut fomes peccati, ut docent Lutheranis et Col
vinistæ. Contra Trid. Sess. 5. Can. 5. quia
fomes peccati manet in baptizatis et solus justificatis.
1. ut patet ex D. Paulo ad Rom. 7. sentio autem legem
in membris meis et ad Galath. 5. caro concupiscit
adversus spiritum. 1. atq in his non manet peccato originale quia 2.
qa si aliqs hoc teneret ex ritulo auctoritatis vita generatio
nis ordinaria, atque sentiret motus concupiscentiæ non et tunc
existet peccatum originale. Quod 3.° qa l. p. similem s.
Christum. igit. ipsa substantia, l. alia illig, si jum, ipsa
ulum sit in se bona, et qs licere peccatum originale qd
et aliqd malum. 2. Contra squi infantes et itera peccatum
originale, antea signum motus concupiscentiæ sentiant, quod falsum
et absurdum quod non recte qd quæstio ad Rom. 7.
non et peccatum et lex peccati, idem et non fatetur contra
ipsum 5.: potest mecum et occasione peccandi, ac et efficiens
in altera ita sit simili liciter signum inter, iqd
inertes et ipsos ad laborandum.

Dico 3.° peccatum originale non qui fit in realis pone 93.
a peccato Adami derivatur in omnes filios Adam. Sic Abbas
Pignum et Ambros. Catth. docentes Christum quod unum
hominem intrasse peccatum in mundum non ita ilqdum stat,
ipsi in solis infantib. sint sola peccata, non actuale, igitur omnes
post Christum peccata peccatis Adam, sicutti si qs adoptaretur
a rege in filium hæreditatis et si peccaret, non ipse, ipsum
et omnes illi filii redderentur ignobiles, tum non personale peccatum
filii dicerent peccatum parentis solus, sed tunc efficiens
illum dicunt peccatum patrini sicutis, et hi ejusdem indurati
hominis Apli ad Rom. 5. in quo omnes peccaverunt, et idem.
unigindied iam peccatum ipsum multi et ad Rom. 3

Pars 4ta de peccatis

Disp: 10. mae. Sect: 4

Nonnullorum errores et sententiae circa essentiam peccati originalis reiectae.

unique dilecto mortui sunt multi.

44. Verum haec sententia ita explicata falsa est et haeretica reiicitur, 1o. quia Trid: Sess: 5. de peccato originali can. 3. sub poena Anathematis definit peccatum Adae esse quidem origine unum, sed tamen propagatione transfusum inesse vel ac unicuique proprium et Canon: 7. sub eodem Anathemate statuit quaricaem Adae transfudisse in quibus haeretici tantum mortem, aliosque poenas corporis, sed non peccatum quidem mors aa. et Sess: 6. cap: 3. in quibus homines dum concipiuntur propriam iniustitiam contrahunt. Idem definitum est in Concil: Africano Canon: 77. Milovitano: Canon: 2. Arausicano et aliis. 2o quia est de fide, ut patet ex Symbolo Nicaeno baptismum esse institutum in remissionem peccatorum, atque parvuli ad hunc ullum peccatum actuale, quo habent verum et propriam peccatum originale et non tantum reatum s. obligationem ad poenam propter peccatum Adae subeundam. 3o quia sequeretur, quotiescunque de facto a Rege a Principe puniuntur filii ob aliquod delictum parentum eos exisse aliquod peccatum originale, quod est absurdum, cum nemo hactenus agnoscit aliquod peccatum originale propter illud, quod commissum est in Adam. Ad loca S. Pauli dicendum est cum non negare omnes posteros Adae vere peccasse (: contra e. potest enim esse ex ipsismet eiusdem obiis :) sed tantum velle ad peccasse voluntate propria sed aliena neque peccatum actuale Phe suum sed aliquid, ut suum tantum morabitur.

45. Dico 4to peccatum originale non consistit in qualitate aliqua morbida ab Adamo peccatum ita, ut in posteros per gravem seminale propagata, ut docuerunt Gregor: Nemesi: Gabri: et alii Moalium: probatur 1o quia talis qualitas est fictitia et superflua. 2o quia non est operatio libera et contraria legi Dei 3o quia cum gravatur homo, saepe parens est Christianus et carens peccato originali, quam quo per illam quantum nunquam infans ab eodem itere. Unde patet, quod D. August: lib. de nupt: et concupisc: cap. 25. dicit peccatum originale esse quandam affectionem malae

Utrum peccatum originale Disp: 10 Sect: 6 consistat in privatione gratiae habitualis

Pars 4ta de peccatis

qualitas sinuti et languor, loquendo tamen improprie et metaphorice

Dico 5to peccatum originale non est ulquidem morale medium inter reale et ratio, ut sentit Ambros: Pennalos. Konninck et alij. probatur 1o quia talia entia implicant. 2o quia non sunt aliquid factum liberum, quod vel peccatum.

Sectio 6ta

Utrum peccatum originale consistat in privatione gratiae habitualis.

Affirmat D. Bonaventur: Thom: Scotus. Rich: Dnicus Soto, Gamachaeus, Suarez, Zalas, Valenz. Morazius, Tanner, Comtanus, Esparsa, et multi RR. negant Lugo Alderette, et alij cum 96.

Dico essentia peccati originalis, neque consistit, neque potest consistere in privatione sanctitatis debitae sive gratiae habitualis. probatur 1o quia privatio gratiae in posteris est poena peccati quod Adamo, ut colligitur ex Trid: Sess: 5. Con: 1. et 2. et ex illis verbis Gen: 2. in quocumque die comederis, morte morieris. quod quod non est ipsum peccatum, poena est. neque est ratio constitutiva peccati, cuius est poena. 2o quia mala temporalia quae omnium post baptismum posteriorum posteri Adae propter ipsum peccatum habent rationem peccati, sed solius poenae peccati. quod dicendum est privatio gratiae habitualis. 3o quia ad peccatum Adae consequitur esse in posteris non tantum privatio gratiae habitualis, sed etiam totius iustitiae originalis, atque in huius privatione non consistit peccatum originale. quod neque in privatione gratiae. 4to quia gratia inter unicuique iustificato quatenus proveniens ex meritis Christi tanquam capitis quaeris hac non potest dici meritum unicuique iustificati proprium reddens ipsum eligibilem, Deo et praemiabilem dono vitae aeternae. quod nec privatio gratiae inter quatenus proveniens a peccato Adae quod est causa eius posteris non potest dici peccatum sed demeritum unicuique proprium reddens sanctos inimicos Dei, et punibiles privatione vitae aeternae. 5to quia de conceptu cali

Pars 9ta de peccatis

Disp: 10. Sect: 6.

An peccatum originale consistat in privatione gratiae habitualis.

peccati est, ut sit voluntarium, et imputabile peccatori tanquam liberum commissum, et ab eodem evitabile, sed privatio gratiae est voluntaria possessionis Adae nec ipsis imputabilis tanquam libere electa, et evitabilis ab illis, ergo in ipsa non consistere peccatum posterorum. 6.to quia in statu puro naturae non esset privatio gratiae sed negatio, et tamen ibi daretur aliquis saltem dari posset peccatum originale: 7.o quia peccatum actuale a. habitualis non consistit: et probatum est 5. et docent ea adversarii, in privatione gratiae ergo nec originale. 8.o quia est possibile peccatum originale veniale atque hoc nequit explicari per privationem gratiae quoque ergo quia possibilia sunt plura peccata originalia sub sola unica privatione gratiae ergo.

47. Ob: 1.o D. Anselmus lib. de conceptu Virg: cap: 16. ita loquitur H. peccatum originale quod dicitur alicui ilgere nequeo in ipsis infantibus, nisi ipsam, qui supposui factam per inobedientiam Adae iustitiae debitae nuditatem. ergo S. Anselmus sentit peccatum originale posterorum consistere in privatione iustitiae debitae, seu gratiae habitualis. Confir: D. August: lib: 6. c. Iulianum docet peccatum Adae fuisse alienum, proprietate activis nostrum vel contagione propaginis. ergo iuxta D. August: peccatum originale posterorum non est peccatum Adami, sed aliquid ab eo seminatum propagatum et nobis nocivum, quod non potest esse aliud, quam privatio gratiae habitualis. R. ad argumentum S. Anselmi sicuti et alios PP. quando peccatum originale vocant privationem nuditatem egestatem, cariam iustitiae sed non loquuntur adversus Durandus: proprie sed improprie et mphorice sumendo effectum pro causa ad eum modum quo voces a. sermo, quem fert lingua, vocatur lingua et scriptura quam facit manus, vocatur manus, quod est sensu loquendo ait August: lib: 1. de nuptiis et concupisc. cap: 23. quando ait peccatum manere post baptismum ilgidi per peccatum concupiscentiam, quae est effectus peccati. Ad confir: R. S. August: per contagionem propaginis ilgere transfusum voluntarium possessionis ab Adamo seminatum descendentium prout patet ex lib: 2. nupt: et concupisc: cap: 5. ubi ait: per unius illius (Adae) ...

Disp: 10 ma Sect: 6.

An peccatum originale consistat in privatione gratiae habitualis. 105. Pars 4ta de peccatis 48

voltem malam omnes in eo peccarunt, quando omnes unus fuerunt.

Ob: 2o Conc: Trid: dicit peccatum originale esse mortem spiritualem animae, atque sola privatio gratiae est mors spiritualis animae (: haec enim vivit facta per gratiam :) ergo peccatum originale consistit in privatione gratiae. H. argumentum probaret peccatum mortale, tam actuale quam habitale consistere in privatione gratiae. R. absolute n: mi: 1o quia in pura natura homo non fuisset absolute mortuus spiritualiter, et tamen careret gratia. 2o quia si Divinitus coniungantur peccatum mortale cum gratia, maneret mors animae sine gratiae privatione.

Urgeb: ablata gratia non potest anima ullam operationem spiritualem vitalem s. condignam vitae aeternae. ergo eius privatio est mors animae. R. n: Ans: ly enim mors animae cum sit fructus negativus dicit non tantum impotentiam eliciendi operationem condignam vitae aeternae, quod est dignitatem ad ordinem Dei, quam non fundat sola privatio gratiae. 49

Ob: 3o Aliud est peccare in Adamo, aliud est habere peccatum originale, prius enim quaerit vis futuris sub conditione, posterius solis existentibus. Et licet quis peccaverit in Adamo potest tamen illum peccatum posterius non habere (: prout multi dicunt de B. Virgine :) ergo licet peccare in Adamo non potest explicari per privationem gratiae potest tamen per illam explicari, quod sit habere peccatum originale. R. n: Ans. Eadem est ratio militans pro peccare in Adamo, et habere peccatum Adae, quod omne peccatum debet continere rationem offensae, quod non quaerit privationi gratiae, quae non est offensa, sed effectus s. poena illius, quod sic confirmo, quia illud peccatum habitum quod committitur, sed quod committitur est privatio gratiae. ergo neque quod habitum. 50.

Urgeb: Dum infans 1o habet peccatum originale, nihil ei accedit, super peccatum Adami nisi privatio gratiae. ergo habere peccatum originale dicit formaliter privationem gratiae. R. n: Ans: accedit ei Pha infantis existentia, cuius defectu non potest dici peccatum in Adamo commissum habere.

Parsgla de peccatis.

Disp: 10. ma Sect. 7.
Verior sntia circa gratiam peccati origlis.

Sectio 7.a
Verior sntia circa gratiam peccati origlis.

51. Dico peccatum origle nil est aliud, q̃ peccatum Adami ab eo Phe, à nobis verò moratr gnissum et nondum gdonatum a sufficienti retractatum. pbo. 2a posito pu sé parto Dei peccato Adami et duplici carnis gdonais si et aeglis satisfactionis cum eo ipso ilgumur peccasse in Adam.

52. Ob. 1.o Trid: docet ĩ Pelagium peccatum origle ẽ aliqd nobis incum, ideoq asserit incẽ unicuiq sicut proprium sd peccatum Adami nõ ẽ nobis aliqd incum sd pure eum. gõ in illo nõ gristit peccatum origle. R. disg ma: docet ẽ incum Phe n. moratr con: simlr disgr mi: et neglis cons: ao à priori ẽ, qa multa fra. ppr effg qs caant, censent moratr incẽ, et si Phe sint solum ẽnẽ ut pt in dnoib. regis, superioris, doctoris, honorati, calumniati &c. Pelagiq n. dicebat peccatum originale nec Phe, nec moratr incẽ parvulis, sd tm effcu illius.

53. Ob. 2.o Ablato peccato Adami peccatum posterorum manet gõ peccatum origle nõ gristit in peccato Adami. R. disg: ~~Ans~~ gseqns: nõ gristit in peccato Adami ut ẽ proprium illius et psonae peccatae con. ut ẽ simul posterorum. ẽ psonae publicae. posterorum repsentatis n.

Ob: 3.o peccatum originale mata Trid: ẽ multiplex, sd peccatum Adami, ut repsentantis posteros nõ ẽ nisi unicum gõ: mi: pbi: qsq tutoris et pupilli censent moratr unius qsq ẽtem si duae voltes divinitus elicerent eundem nro actu peccaminosum, simul peccatum habtle illarum ẽt tm unius. go &c. R. n. mi: Ad rig pbaem qod jam casum dico voltem pupillo et tutoris ido facile inicia gõ, qa moratr idfcant inter se, at n. voltes posterorum et Adami nõ fuerunt moratr idfcatae, sd tm giunctae et sociatae. Ad 2am casum dico, si qlibet voltes sit caa aclaqta peccati habtlis, quemlibet ĩ here proprium et dstum

peccatum habere, si ex quolibet sit tantum causa inadaequata, utique simul ëhere tantum unicum peccatum habetur. In casu ex nostro quolibet posterorum fuit causa moralis Adamus peccati cum Adamo commissi. Ex quo patet peccata Adami et posterorum esto non discrepantur realiter, disparitatem moraliter et per aequalitatem. Pars 9ta de peccatis

Ob. 9to iuxta nostram doctrinam nunquam est verum dicere Petrus peccavit in Adamo, quod est haereticum. Ans. nunquam est verum dicere, Petrus nunc peccat in Adamo. Neque e. h. potest dici quod Petrus est tantum possibilis, aliaque omnes fuisses in statu possibilitatis iam maculati et a Deo habiti pro dicto, quod est falsum neque hodie, quando Petrus actu incipit existere, tunc e. Adamus non peccat, sed est sanctus et sanctus: quod est. 54

Resp. Card. de Lugo disp: 10: de poenitentia a nostro ex. esse aliquos doctores morales, qui conveniant de praeterito, etsi nunquam conveniant de praesenti. exemplum ponit in iuvene, qui profitetur cum praelatis antiquis 40. annorum. hic e. doctores hodie professi, ante 40. annos, etsi in nullo ante fuerit verum dicere, hic iuvenis nunc profitetur. Sed non placet haec ratio, quia ad rationes dialecticas, imo implicationem potest aliquis proponere esse veram de praeterito, quae nunquam fuerit vera de praesenti. Nego verum est dicere: illam propositionem S. Pauli: omnes in Adamo peccaverunt quod sonum illud esse de praeterito, quod maledicemus et quod sensum esse tantum de futuro. 3o quia exemplum allatum nil probat neque e. ille iuvenis post illo sensu vere dici fuisse professus ante 40. annos, sed solum habere eadem praelatia quae habuisset si ante 40 annos professionem emisisset. + h. dubitatum fit ce

Resp. igitur N. Ans. ad eius probationem N. assumpt. et dico fuisse aliquando veram dicere de Petro. Petrus nunc peccat in Adamo tunc sc. quando peccabat Adamus licet per illo signo nondum fuerit in se futuritio Petri ex quo sicut supponimus ex alibi dictis: si provenerit ex meritis Christi, ad quod fuerit posterior peccato Adami, erat tamen futura propositioni in eodem instanti 55

reali pro sicuti

Disp: 11. ma. Sect: I.

Quom: ex multiplicae praeceptorum multiplicentur malitiae peccatorum.

Pars 4ta de peccatis.

reati, and sunt hodie est verum dicere. Petrus est nunc prior Antichristo, licet dicatur Antichristi quod est pars illius dicendi non sit hodie, ita fuit verum dicere, pro illo ~~instanti~~ priori, in quo peccabat Adamus, Petrus nunc peccat, ei si futurum Petrus quod gulet dicendum peccantis nondum fuerit pro illo signo, sed secundum sit jam in signo dicti ponitur.

Disputatio II.a

De Causis peccatorum.

Non agam hic de causa efficiente peccati, quia stat e. ex dictis hanc esse solam voluntatem creatam et Deum, illam quidem per se, hunc ut pars. Neque de causa mali s. subtrahenti de hac agam. disp: 13. Sed tantum de causis moralib. eiusdem h. est, quae malitiam peccati astruunt, augent, l. minuunt.

Sectio I.a

Quom: ex multiplicae praeceptorum multiplicentur malitiae peccatorum.

1. Dico 1.o Quotiescunque praecepta multiplicantur non ad novam obligationem inducendam, sed ad eandem magis declarandam et inculcandam tali casu non est nisi unica spe et nro malitia in transgressione illorum s. illa praecepta ~~fuerunt~~ habuerint motiva ipsa l. ea dicta s. nro. Ita Vasq: Arr: et alij pbr. quia tali casu legislator ut supponitur non intendit de novo obligare sed eandem obligationem magis intimare et inculcare, quod non est factum, unde omnes poenitent malitiae nro l. spe dicta.

2 Hinc sequitur 1.o comestionem carnium in vigiliis unius Sancti, quando haec incidit in 4. tempora a. quadragesima non habere nisi unicam spe et nro malitiam. Ratio est quia tali casu licet motiva ea praeceptorum nempe cultus Sancti et mortificatio carnis spe et nro differant non est tamen

Quom: ex multiplicatione preceptorum multiplex malitia peccatorum. Pars 9ta de peccati

sumendum, utpote in re odiosa, sed cum preceptum velle in eiusmodi casu obligare de novo, sed tantummodo jam preceptum magis inculcare, quod item dicit de omissione Cavit die dominica, in quo incidit festum aliquibus sit.

Sqr 2o religiosum, qui semel contra tutus in sacris violando castitatem non peccato re duplici peccato, licet transgrediatur 2. vota unum religiosae professionis alium ordinis. Rationem, quia 2.dum votum non censetur emissum cum intentione inducendi novam obligationem, sed jam contradicendi. 3

Dico 2o Quoties unus precepta multiplicantur cum intentione novam obligandi, transgressio illorum habet multiplicem malitiam et quidem specie diversam iuncta diversitate preceptorum. Probatur quia contemnere fratrem a. urbanum superiorem dicit iniquam malitiam, quia contemnere plures non l. specie superiores dicit plures non l. specie malitias. 4

Hinc sqr 1o Religiosum a. sacerdotem violando castitatem duplicem peccare. 1o ei castitatem ratione precepti non fornicandi. 2o ei religionem ratione voti, idem dicit de uno cum hic. peccat id tantum ei castitatem, sed etiam iustitiam. Sqr 2o furtum rei sacra a. homicidium sacerdotis habere duplicem malitiam, quia prohibet duplici precepto gravem obligante, uno iustitiae, alio religionis, idem esto iudicium de religioso dante l. accipiente aliquid de rebus monasterii sine licentia superiorum. Sqr 3o violationem sigilli confessionis habere duplicem malitiam, quia opponitur duplici precepto specie diverso uni naturali de servando secreto, alteri Christi tale secretum specialiter precipienti. 6

Sqr 4to cum quis vovit a. iuravit Pontifici vel Imperatori se aliquid facturum omittendo id, quod fuit preceptum 5

Disp: ii. mae Sect. x.

Pars 4ta evacuata a preceptis. Quomodo ex multiplicatione preceptorum multiplicentur malitiae peccatorum.

duplicem inobedientiam inhere, non item religiosum non obedientem suo superiori. Ratio est, quia Pontifex et Imperator, habent Iurisdictionem independentem a voto, non item superior. Sequitur 5to beneficiatum in sacris constitutum omittendo horas Canonicas, 2. peccata committere. Ratio quia licet superior praecipiens, quae est Ecclesia sit unicus, si tamen duo praecepta ob fines dictos nimirum, praecipiendi et praecipi caracteres, prudenter praesumitur superior velle indurare dictam obligationem, idque sub peccatis non sub aliis poenae carentibus redituum, aliquo sequitur beneficiatum, qui non est constitutus in sacris sub maioribus ordinibus omittendo horas Canonicas non peccare mortaliter a venialiter, sed tamen non facere fructus suos, quod non facile auderem admittere, etsi sciam aliquos Authores iudicare irrum esse possibile.

6. Sequitur 6to quando aliquis res mandat a pluribus superioribus v. g. quando est provincialis, si superior inferior non intendat novam obligationem imponere, sed tantum superioris altioris voluntatem quae si eneantioi mandare inobedientiam non habere nisi unicam nostro maliam. Secus esset, si unusquisque superior aequae immediate eandem rem praeciperet et quilibet obligationem specialem intendens.

7. Ob. 1o malitia Theologica consumitur in eo, quod sit in Reum quo transgressio praecepti Divini et Regi non tamen duplicem malitiam Theologicam, nisi quilibet illorum intendat sibi obligare. Resp. n. cons. Ratio est quia tali casu est duplex constitutus Rei, unus quod constituit Reus, ut iubens obedire superiori hoc ratione praecipienti, alius quod constituit idem Reus, ut iubens obedire sibi immediate praecipienti.

Vrg. saltem quando violatur sum praeceptum Divinum et naturale, non erit ibi duplex malitia Theologica, quia utrumque praeceptum a Deo, et consequenter non constituitur ibi duae personae, sed unica eadem Reus. Nihil hanc illaemen, ratio est quia talis Reus est quasi ustus duplex et constituitur 1o ut author naturae. 2o ut legislator.

8. Ob: 2o praeceptum superioris non tantum facit rem prohibitam malam, in

quantum

Quom: en multiplicaē Disp: 11. Sect. 3a
preceptorū augeantur malitiæ peccatorū. 108.

in q̄tum facit illam maam neariam alicuius urtis. q̄ q̄do Pars q̄ta
iam semel res prohibita ē facta maa nearia alicuius urtis de peccatis
n̄ p̄ nouum preceptum auge nouam maliam, q̄ n̄ p̄
fit duo maa nearia urtis. Et argtum probatur nequoto
neq. iurtum addere nouam maliam res prohibitæ, q̄ ē
falsum. Rx. n. Ans. tum q̄a n̄ ē urtr nerum, p̄ut
patebit en dicendis Sect. sqnti :/ tum q̄a tota malia
peccati n̄ sumitur en eo, q̄d res precepta at prohibita fuerit
maa nearia alicuius urtis, sed en speali turpitudine, q̄
sumit penes oppoem cum naa eadi, et l. Diuinā, e a
eigni. turpitudo multiplex, q̄do precepta sunt multiplicia.
Dico 3o. Solo repetio eiusdem precepti p se loqndo
n̄ auget maliam transgressionis. Probo q̄a malia inobedie 9.
qsistit in h. q̄d aliqd fiat ī voltem superioris sufficiēs ma-
nifestatam, atq. h. eodem modo fit s. idem preceptū repe-
tatur, ter, s. Tries, aut cauties. Confr: preceptū superioris
durans Phē et q̄tinuō p unam horam n̄ auget obligaem
et maliam transgressionis :/ aliaq. hodie grauius peccaremus
ī voltem Rei, q̄ heri, q̄a voltas hei hodie diutius
durat q̄ heri :/ q̄o neq. Phē interruptum et repetitum auge-
bit obligaem et maliam. Atq. hæc ē rāo cur is, q̄ idem
sæpiq. votum renouauit transgrediendo n̄ peccet quauis, q̄
si tale votum nunq. reuocasset; supponitur ē renouando
non velle sibi nouam obligaem inducere, sed jam rati tōrē
et sibi magis inculcare. Dixi in q̄tū, p se loqndo, q̄a p
accns p̄ q̄doq. en tali repetie malia cresceret in q̄tum
si arguit vehementiorem et intensiorem voltem legislatoris
l. q̄ in subdito intenditur cognitio d prohibitio.
Occasio dictorum. Qa. Quod primo cognoscere legisla- 10
torem intendere nouam obligaem. Rx. h. prudenter
colligi an eo, si superior sdo precepto addat speciale motiuum
ex raem, si poenam grauiorem apponat, si utatur Tris

Pars qta de peccatis.

Disp: ii. Sect: x.

Quom: ex multiplicatione preceptorum multiplex malitia peccatorum

seueris, puta in urbe, s. obediae, sub crimine laesae Mtis sub periculo incurrendi indignaem oppotentis Dei, si dnq bonum aliqd speciale aut eo qd jo p̄ cepto et longe nec intendas, in dubio tn cum sit res odiosa, nunq dbt p̄sumi superiorem velle d nouo obligare, sd tm priorem obligaem renouare, et magis inculcare.

Sectio 2a

Vtrum lex ponat rem p̄ceptam in eā urbe in q̄ intenditur.

Sensus q̄stionis est, an eo ipso qd superior offi tpiae prohibeat bibere vinum a. ex offo religionis iubeat audire sacrum, quoq potus vini et modici si sit peccatum n tm c obediam sed c tempiam et omissio sacri n tm habeat maliam inobedie sd et irreligionis. Cois sntia affirmat, aliq u. limitant h. ad solam legem supremi ppis, n item ad legem superioris inferioris, aliq cum Vasq. extendunt id ad oem legem non tn ad votum et irritam.

ii Dico 1o si semel admittat aliq legem q tuere rem p̄ceptam in eā urbe, q superior intendit, idem erit dicendum ut vi lege. item d irrito et voto. pbr. Qa tota ratio qe hac l. illa lex q̄stoat rem p̄ceptam et maam nearium ad hanc illam urbem et qa facit illam obligatoriam, atq hac idem p̄stat q̄cunq lex item votum et irritam qo.

vi Dico 2o nulla lex positiua, neq ullum irritum a voto q̄do n usat circa aliqd iure naae prohibitum q̄stionis rem p̄ceptam in eā urbe, q legislator intendit. pbr. qa ut oem rationem dicere, qd posita lex d n bibendo vino ex citie vitandi ebrietatem, quoq haustq vini licet modice p̄ maliam inobediae habeat et maliam ebrietatis et q fecit votum n accedendi vacem die Veneris accedendo p̄ maliam irreligionis c̄here et maliam fornicatis. itaq

Pars qta de peccatis

supior ex cessu castitatis prohibet prospectum, et fenestras aut ingressum alienum cubiculi prospicientem, l. ingredientem peccare non tm̃ c̃ obedientiam, sed et castitatem, item si Pontifex præciperet Petro actum fidei ex motivo honestis relucentis in actu fidei, omittendo actum fidei fore hæreticum et amissurum habitum fidei, quod ratio a priori est, quia sola prohibitio libera superioris cum sit actib. ex natura sua non malis pure, non potest in illos refundere inhonestem, quæ repit in actib. ex natura sua et in se malis, quo neque dicere c̃ rectam cum quacunque urte, sed tm̃ cum ipsa prohibitione

Confir: ex sententia adversar: sequitur 1.° eam quomodo quædam carnem die Veneris non peccare c̃ tpiam l. abstinentiam, sed c̃ religionem, quia Ecclesia prohibet esum carnium die ex intentione tpiæ religionis colendi sc. passionem Chri. Sequitur 2.° quæsumque eadem actio præcipitur a prohibetur sub pluribus præceptis, s. unico respicientib. motiva diversarum urtum tot ibi malos spe diversos, quot sunt motiva diversa præcepti eosque ea in confessione explicandos. Sequitur 3.° confessarios debere scire a saltem ingrere, ob quod et quam finem h. l. illud præceptum fuerit impositum, ut possint disquirere quod et cuius speciei malos habeat hæc l. illa transgressio legis, atque hæc et sententia sunt absurda, et c̃ ipsos adversarios. 13

Ob. 1.° Lex naturalis quæ habet rem præceptam naturam necessariam huius l. illius urtis, quod est lex positiva. R. N. Con: Ratio disp: est, quia lex naturalis usus circa ea, quæ ex natura sua, et independenter ab omni prohibitione sunt mala non item lex pure positiva. 14.

Ob. 2.° In dictis sequitur omnia peccata, quæ fiunt c̃ legem positivam non habere ullam malam in spe infirmitatis sed tm̃ malitiam generalem inobedientiæ communem omnib. peccatis. Item sequitur cum, quod die Veneris a jejunij comedit carnes l. violat aliquod præceptum Ecclesiæ, sufficere si dicas in confessione: fui inobediens, quæ omnia sunt absurda quo R. ut tamquam regulam. Ratio est, quia graves molitiam inobedientiæ possunt

Disp: II. Sect. 2.

Pars 9ta de peccatis. Utrum lex præceptum rem ponat in eam urtem, in quam intenditur?

prohibitio ipsius vel illius rei ... per materiam, circa quam usus ad spem inobedientiæ, infirmitatis et otiositatis in confessione peccatorum explicandam, sicuti in sortiendo ad ... voto non constituat materiam necessariam urtis, et tamen in confessione explicandam in qua materia votum fuerit violatum.

15. Ex dictis sequitur 1o quodque est materia necessaria alicuius urtis, scilicet quia fuerit urtus in præcepto naturali, scilicet tamen ex Concilio ... talem per legem positivam, non esse talem independentem ab illa. Sequitur 2o quod præcipit ... prohibet aliquid quod est materia necessaria urtis tamen ex Concilio transgrediendo legem non peccari magis in talem urtem, quam peccatum fuisset, si nulla lex antecessisset. Sequitur 3o cum quod tota ... carnes ... quod medium nunquam peccare in abstinentia ... urtus naturalis et necessaria ... abstinentia et ... urtus ex Concilio. Sequitur ... præcepta positiva multiplicentur non alia malitia ... inobedientia.

Disputatio VI.

Quom: malitia peccati augeatur vel minuatur ex circumstantiis?

Circumstantias peccatorum explicui in materia de actib. hac ... quæ comprehendunt ... quis, quid, ubi, quibus, ... quando ... Iduntur in scales, quæ se tenent ex parte obiecti et obiectivas, quæ se tenent ex parte obiecti.

Sectio 2a

Quom: circumstantia personæ augeat vel minuat substantiam peccati?

1. Dico 1o circumstantia personæ ... tamen malitiam peccati in eadem specie augere, ... novam malitiam ... refundere. Probatur: Quia circumstantia personæ ... facere, ut actus malus opponatur præceptis ... a pluribus solemnibus ... peccatum ... duas malitias, quia ... opponitur duplici peccato uni castitatis, alii iustitiæ, item

Quom: circumstia Disp: 12. Sect. 1.
personae augent l. minuat malitiam peccati?

Pars 9ta de peccatis

item inobedientia è plura praecepta dissimum sapiens in eadem materia obligare volentium est longe gravior, quam fuisset si ani tantum praecepto non paruisset.

Dico 2º circumstia personae non refundit malitiam nisi cognoscatur. Probo quia nil potest refundere malitiam, nisi sit voluntatem, non potest a esse voluntatem, quam fuerit praecognitum. quod

Ob. 1º circumstiae finales puta durationem et intentio augent malitiam, etsi non cognoscatur, quod idem dicendum est circumstiae personae. R. n. cons. Ratio disp: est, quia intentio l. durationem sit voluntatis finalis, et in actu exercito sicut ipsa substantia actus quae non necessario reflexe cognoscit, at vero circumstiae personae, si non cognoscerentur, nullo modo esset voluntas nec imperfecta.

Ob. 2º personae Christi status hominis iusti auget bonitatem actus esto non cognoscatur, quod idem dicendum est circumstiae personae in ordine ad peccatum. R. negando cons. Ratio disp: est, quia dignitas personae non est proprie meritum l. demeritum, unde non est opus nisi voluntas, at vero circumstia personae eo ipso quod constituitur pluribus praeceptis oppositum constituit malitiam peccati s. demeriti, ideoque debet esse voluntas et praecognita. Illud hic Nota exceptam materiam et unice Hypost: circumstiae personae non augere meritum, nisi cognoscatur, unde si rex aliquis, dum se humiliat, nesciat aut non meminerit se esse Regem, non erit ipsius humiliatio magis meritoria, quam humiliatio iustitiae. Utrique ratio a priori est, quia in eiusmodi casibus circumstia personae est finis esse personae, et fit circumstia obiectiva, in quantum reddit obiectum facilius aut difficilius amabile, ea vero, quae tenent, cum debeant esse voluntas, necessario debent esse praecognita.

Sectio 2da

Quomodo ex reliquis circumstiis augent l. minuant malitiam peccati?

Dico 1º circumstia, circa quod, quod nata qualitas obiecti aliquando auget malitiam peccati intra bonitatem spem, aliquando vero nocivam spem

Pars 9ta de peccatis

Quom: ex religs Disp: 20. Lect: 2.

malis peccatis

malis refundis. Pbr. eadem ergo, q. fulmen geleum
cauis et circumstiã quia 3. p. bona. Sic aliud peccatum et
ricari non giagatis aut sanguineas, aliud non foldae
et gsanguadinis, aliud autem sacerdotem aliud laicum
chem quamq et peccatum appellare reliquum mendrom
quam simulabu, thiq atchanig et eum alindere, q. sup
hinc ẽ tio peccato mortifq dum, q. supponit ouitas fo
Detcliri et circumstiã quia idem sig. et circumstiã ab
et notat long. sic fornicaõ in loco sacro et sed sacrilegi
po sollicitaõ in confessionale, et multam fraudem sed peccata
malicioso ẽ religiosum:

Ulge. 3. 2. circumstiã cur
q. notat finitercq actus malo oppositq, q. simply
multiplicat malitiam peccati, sic long aliud extenuat

Ulge 3.a quib. auxiliq q. notant media, q. inducunt
molq finit aliud de c. Quirard quod sacerdos, aliud
malefitio, aliud autem sacerdotem sacrum, aliud
idem, aliud autem quem in ecclesiis scandalisasti. Sic
et rito, ilge circumstiã quando q. notat diuturno inca
et sacrilegio, aut mali, licet. duplicã ita non poit addere
nouam spem malitiã, p. tm. et augere, et ut pi sacra
ut aliq molq opponat praeptis spe diffis. p. tm. nova
spe malitiam regaddere diuturno ocia, aliud ex. peccato
et celebrare nuptias spon. p. hibito, aliud in publico.

+ Pro 3.o

7.o

+ Per hanc q. omnia tota circumstiã, ut malo peccati an
quam, si nocuam significi spem refundant, debent proprie
ei. pbr. Ofa. de Cordoc. adhuc. ẽ prognatus.

Pro 3.o circumstiã quotuplex quo notat intensio
aliq nunq refundit nouam spem malitiã, p. tm. augea
pbr. Ofa. Hanc circumstiã. Nunq. fecit actum malum
oppositum plurib. praeptis spe diffis.

Ita pro 3.o Qu: Utrum carnis pauid tantum
mili aut mili copiam in libro gentilae aliq boni
aut mali, si tamen copiabatur et ad dam ducit. Pl
aut mali, si tamen copiabatur et ad dam ducit. Pl
opere. Ad 3.m q. in cert. Christi non licet uden
tere hi induitur ac aliud proq simile, et idem et q.

Quomodo ex religiosis conventibus angustiis minoribus malia pertinent
generaro liberos hanc autem bonorum vel valorum partis
ex statutis, ac religiosis instituendi, aliquam nomina proprietatis ad fine
tem. Ans. Certum. Sqlis pro. Quem ad habere penuria
gratiam pauciam horam ac sqlis momentis, hoc est pri
novam et novam priori petenti ad fruendi. Deq; beatis
et S. Petro p stimatione sua ut fibris usq; hodie ac si
sqlis privatis et deratis pounde pitne esse alia ad sqlis
fructifices. Brig. atque Ber. gtemisit p odium gtimatis
una hora ac p plura adia ad sqlias sqlis in fibilis
hora et nova sollicita. qu p Rao a privilegia autem ata
entitiske t. n. entitiske et Dnao achi hic et nunc cai
flenti pure enia. Dixi. aris paid, quarum adivaid
gtimaio aut gil faitiio et ja eig pdatio, idiro mieng
nenti quonas gtiatiori alig bisiff. ja eigdem pdatio
Ob. Quoda munia sqlis instibus li Dabo, et quasi solo
nro dista plg liberalitate enchel, et si unicum p plura in
stia offerendo, go eigdeo plura obsequia solo nro dista
p plura instia exhibendo plg ei offerendo, et si unicum p
plura instia exhibendo. Ad 1. Cons. Rao disparitatis a
tibi multiplicatio munerum affert secum novam voluptatem
a utilitatem, et ut et in diuturna donatione eigdem boni ad u
gtimaio autg boni. n. minorem voluptatem a utilitatem affert
hoc, et affert plures autg solo nro disti, totidem instia exhibendo
Ad 2. Continuatio donatis n. q. auri n. et tot bona
ja eig existia go neq gtimaio libri autg boni. Ad 1.
Cons. Rao disp. et, quod in gtimaio eigdem doni nil
aestimabile et peculiarem titulo offerendi, ja donatio et
pueris adhiste oblatus, quodnam totum, ig ita et tam
latum in ipse instituendi donatioi, ad u. in gtimaio libri eigdem
autg exhibendi hoc nomen obsequium tanta aestimatio et
valorem ac tali autg sulg stuechi ad p ducendi, sunti
c. ajo. Ad 2. Dum pfiit p unum totum gtimationum ac
et plures sulg inneptis, tota et Deq atque sibi gtiatur
in unius sic gtimationem in plaici c. sulg. aspetitis.

Pars qta
de paratis

I.

Pars 4ta de peccatis.

An peccatum sdum suam spem, s. malitiam eatem leuius poit de se a. ex circumstijs superare peccatum, qd sdum suam spem est grauius. Disp: vi. Sect: 3

Sectio 3a

Vtrum peccatum sdum suam spem s. malitiam eatem leuius poit de se a. ex circumstijs superare peccatum, qd sdum suam spem est grauius.

10. Negat Durandus in 4tum dist: 22. qu: 1. Vasq. hic. qu: 73 art: 3. et alij. affirmant S. Thom: Suar: Valent: Salas, Comton. et cum Tt. prius respondeam suppono illud debere censeri peccatum grauius qd prudenti hominum iudicio est magis fugiendum a a Deo grauius punitur. h. ipso e. sequitur illud rationem majoris malitiae eidem magis displicere. Et supposito.

11. Dico 1o. ursino loquendo pro se peccatum spei inferioris superare peccatum spei superioris. pbo. qa pro peccatum spei superioris tm veniale, spei a. inferioris mortale qo sic grauius euidere, qd omittere unum pater noster in voto debitum est transgressio voti opponatur speciei s. ordinis longe superioris qd homicidium. Vt pro hac gloriae nemo pois prudens ambigere.

12. Dico 2o. possunt esse intra quas solum peccatorum mortalium peccata speciei inferioris superare aliqd peccatum ordinis superioris. pbo: qa lumine naturae notum est in casu perplexitatis potius esse aliqd omissionem sacri die festo, qd mille ebrietates et Deum grauius punire, eidemque magis displicere. 100 a. 1000 mille furta mortalia qd omissionem unius coronae in voto debita tametsi hae omissiones sint circa artem longe nobiliorem puta religionem qd 1000 furta aut 1000 ebrietates, qd tm sint iniustitiae et tpiam.

13. Ob: cum P. Vasq: 1000 furta mortalia non gestuunt majorem offensam Dei intensive, sed tm extensive, qo non excedunt obstinatam omissionem sacri die festo, qd est in ordine superiori. Rn: Ans. non gestuunt majorem offensam intensive Phe s. spectando precise ipsam entem peccatorum. Con: moralis et in prudenti hominum aestimatione spectando id, qd Deus grauius punit, eique grauius displicet. Rn: Sic aurum qd tumunque exiguum excedit Phe et qad entem oe argentum qd tumunque multiplicatum

An peccatum sibi sua spem 5. maliam aalem huiusmodi ó seruant
ex iniustis supra peccata, qd sibi sua spem ó graniq:

Disp: 10. Sect: 2.

112.

Pars qta
de peccatis

nõ tm moralis, qa homo prudens aliqs potig dicam accusam
q̃ unũ milliõe singillatim, q prudens cautio fundatur in
effrb. s. Phis, s. moralib, qs vhd. rey hõ poliã

14.

Dico 3.º Nõ tm peccata moralia ordinis inferioris multi-
plicata ꝓ ad unum pũ eniedere peccatum mortis ordinis
superioris. pbr. Qa nemo prudens dubitabit hujusmodi graniq
punirã Deo eiq magis displicere, q̃ omnibus pueris die
festo, et in casu ppositi tam cõ huiusmodi pueris, ac si vu
mistio sarci sit ꝓ se ordinis superioris, q̃ solendus

15.

Nec qtò ponunt peccata ordinis inferioris nõ tm cõ hui
ed ex rae circumstiã puta duratioris, atrocitatis a. aliqsmodi
exigere peccatum ordinis superioris. pbr. qa diuturnitas q. qtu
malitia sit et spãs dubito leuiora huiusmodi, et tm sicq vendotes
ac illustrem familiam ꝓ proditione P. haresi in famam longe
graniq peccare, q̃ si unum aliquem ex infima plebe occidere
Item si qs spoliaret erarium publicum Reipl. aut de erario gra-
niq peccaret q̃ omittendo die festo sacra, a. tm orando 20 saeria an
noto dubitum qo ꝓ iniqua est, qa iuxta dicta vrõ fa illud
magis grave peccatum, qd hoc prudenti cuta cõ dicitur magis
detestandum, et magis à Deo punirã. qõ ꝓ verum:

16.

Ob. 1.º aliqs omij mereri infti aliq eleemosina, q̃ omij aliq
charitis Phisica: nisi ex. pnctu intensive in ffus. et aliqs qe
ne ment infinita peccata venialia, q̃ unum aliqd mortale
infinitum P. nisi ex. pacem intensive infra et tm aliq Christi
Offrica aliq Deo placies, q̃ aliq infti eleemosyna. p Rde. nim
iustificandi, q̃ nõ habent ad cõs aliq eleemosyna et aliq Deo
displicet P. unum mortale, q̃ ora venialia possibilia qo
an maj. milio l. 5 milio nõ pũ 5. summi inaqlitas urtum aut peca
tum. Conf: Ex quibus sto Rep: q̃ ita ordinata quamq
punitur et debite pensata leuiora q̃ graviora, qõ Deus ex bonis
sum pacta ad ea prudens dumtaxat genuisse peccatum

17.

Rsp. ma: Infiti tantum, tit. ex. infiti aliq eleemosyna

Disp: 12. Sect: 2.

An peccatum sit suae spem, & maliam eijdem Christi, et se poil, aut ex circumstantijs sumpsere peccatum qd. sibi fundat spem et gravius?

Sacrilegia de peccatis.

18.

nisi aut infles gradu ac praeis, qs n merent unicuq; ordy Charity, n nisi tu Charm. Appetitum Dei, q nisi unicuq; ordy charitis, alqui in sta venialis, mears, in sed poenam qd interpsum, q n merent unicum peccatum mortale. n tu merent infamo poenam qd ad ordinem s. daemon; qlibet a. prudens eligat potius poenam ignominiosam interfam, ad vand diem l. animam, q semifra sedad. p ea peccatum mortale mat irrog poenam damni s. privad. amicitiae Dei et iuris ad Curiam. Item diu eigde Ra prudens stendas fr vib. alijs poenis

q. Ob: 2 Ratio Phij ex ordinis infiorij rung pd aeque ad ordinij superioris. u.g. infla steyari n poenad aeque. ob Rem unicuq Angli qd per peccatum an sed spe lung posito gravius mado aeque ad separare peccatum sed spe gravius. Rp. N. Ang. aliter sumtum, licet. nana a. multa quantumcunq multiplicata nang paind in prudenti aestimatione aeque pleni ac dig Angli l. hois, portat tu ita multiplicari hoes, ut prudenti indio aequent pleniem unius Angli et Angli ordinij inferioris possint ita augeri, ut aequent pleniem unius Angli ordinij superioris. l. g.s.a. prudens detestat, qd fructi Reg nollet carere vib. rapis ta. multis, q implicare unam Rem Angelum, it potiq nollet carere uno Angelo q vib. ~~Angelis~~ a. uno Angelo superiori q vib. Angelij infiorib. qd ta. fri poil aqui q plenio, qdo n pendet obaibetur prudenti diferentia, qdo certe ait valde notabilis, et n admittenpullam gram, qdo non. Rp. 2.o N. cons. Rad dep: s, qa in Phij gelbang solo certes rerum pul magis l. mag fiunt sibi, in moralib u. perkent rei attendimg fulcr aliaj res, ou qb. pd molestia, gplaria l. dispicia contari. Ad confi. jd obtinis nao ib. probtad Rp. N. g.seq. Hoc qa hoes n tam pondant gravitem peccatum sed sec qad ē Reus, q pul afferens nocumtu Reip. respie. ad hidij, ad à mipsuile peccatij pd pellinikem bicum in illa mag damnum metuendus hi Rep. q à gravioribus. Ing hoes n ita sile labuaz. Rega. gravat gravem peccatum

Pars 9ta de peccatis

sed unum se, idoque tanto acerbius punit, quanto sit gravior.

Sectio 9ta.

Quom: malitia peccati augeat ex circumstantia damni s. nocumenti.

Nocumentum, quod ex peccato in proximum redundare potest, duplex est, spirituale et temporale. illud solet vocari scandalum et definitur dictum l. factum praebens alteri occasionem praeter ruinam spiritualis s. peccandi, idque l. directe ut suasio et iussio, l. indirecte, ut exemplum. Ad. supposito quaestio est inter Theologos an gravius peccet, qui alteri inflicit nocumentum spirituale inducendo ipsum ad peccatum, quam qui temporale comburendo illius domum aut eundem occidendo.

Dico. Caeteris paribus quae est causa damni spiritualis gravius peccat quam quae est causa damni temporalis. Probatur. Ita damnum spirituale caeteris paribus est majus damno temporali, ergo caeteris paribus peius est nocere alteri spiritualiter quam temporaliter. Constat. Deus majus damnum magis prohibet, sed damnum spirituale est majus damno temporali. ergo magis a Deo prohibitum. ergo magis malum. Dixi caeteris paribus, quia propter inaequalem modum infendi damnum aut alias circumstantias magis quidoque peccat infendo damnum temporale quam spirituale. Sic peius est alium occidere, quam occidere ad peccatum mortale, quia quae est causa mortis temporalis, est causa illius adaequata, non item quae est causa mortis spiritualis s. peccati, cum nemo spiritualiter mori possit nisi libere et propria nolite peccando. Ad si tamen aliquis stulto persuaderet, ut se occideret, non ita gravius peccare, quam si aliquis, ratione utentem induceret ad peccatum mortale, quia damnum temporale huius stulti, cum non sit quantum cum peccato non est comparabile cum damno spirituali, quod incurrit is, qui inducit ad peccandum mortaliter, quod l. inde patet, quod si Deus dispensaret cum Petro ratione utente, ut se occideret, procul dubio gravius peccaret, qui eidem suaderet peccatum mortale, quam qui suaderet occisionem sui supposito, quod non sit in statu peccati mortalis uti per se est manifestum.

20

Pars 4ta de peccatis — Disp: 1r. Sect: 4 — Quom: malia peccati tangent ex circumstantia damni.

Ob. Ex nra dnia sq. tr. cum, q alium induxit ad peccatum veniale peccare mortaliter. pbo: sqla: magis nocet Petro q mittere peccatum veniale, q qbuere domum illius, idq accendit domum Petri peccat mortaliter. qo est q ipsum Petrum induxit ad peccandum venialiter. Pat. Vasq: admittit hanc seqlam docetq inducere pnum ad qdcunq peccatum veniale est levissimum esse peccatum mortale. Sed male, qa inductio ad malum est mala p[illegible] pp peccatum qo qdo peccatum est tm veniale, neqt inductio esse mortalis sed tm venialis, p[illegible] nemo tenetur magis [illegible] imo potius minus vitare peccatum in alio, q in se, sed mentiendo p[illegible] non peccat nisi venialiter qo nec mentiendo p alium, que ad id faciendum induxit. R. igitur n: sqla Antis

22. Ad 2ig pbaem disq: mi: magis nocet Petro peccatum veniale, q qbustio domus Phe n: moraliter con sed n. cons: Jom e. ostendi nro 20 saepe saepius peius esse nocere alii phe, q moraliter, ex q sqr ad discernendum inaequaliter peccatorum pvenientem ex rae nocumenti dbere fuig paraem nocumenti Phi cum nocumento Pho et nocumenti moralis cum nocumento moralis n. a. nocumenti Phi et moralis inter se, qa inter haec duo, raro cara oia sunt paria

23. Vrgeb: Si ex majori nocumento Pho crescit malia peccati sqr Christianos credentes infernum gravius peccare q gentiles id ignorantes; item cum q furatur pvidens se certo capiendum et suspendendum gravius peccare q si id non pvidisset, q idem esse paradoxa. R. admittendo has sqlas, q sunt vissae, unde qsequens censeo, si cui Regre velaret in pna navigare sbmergendum, sine peccato mortali navigaem adire non poe, secus dicendum, si sbmersem non pvideret sm pbbliter, tunc e. spes lucri tporalis de se licita a peccato excusabit q qa non pt p tenere fur pvidens q vis solum pbbliter sui suspendium, idcirco a malia pvenientia ex nocumento non excusatur, licet minus peccat q si idem suspendium certo pvidisset. et sqr pt ex ordinatione hactenus tradita non oes, effg de se nocivos, q pvidentur

Quom: malia peccati augeat ex circumstantia damni? Disp: 12. Sect: 4

Secuturi in ebrietate augere maliam ebrietatis, sed tamen illos, q reipsa damnum causare solent, ut homicidium, adulterium vulnerationem, p. n. a. probra, contumelias, blasphemias, periuria, quo haec facta ab ebrio pinde aestimantur, quasi ab homine stulto praedecens, unde non sit prae apta infra damnum honori Divino aut humano, nec possunt augere maliam ebrietatis ex ratione nocumenti. Occasione dictorum.

Qu: 1o Utrum ad contrahendam maliam scandali s. nocumenti spiritualis sufficiat illud solum praevidere, an non necesse sit ei intendere. R. utrumque esse possibile; probabilius putarem sufficere praevisionem. Ratio est, quia ex eo sufficiat quod pro commode impedire malum praevisum, et non impedit, peccat ob Maritem, quo multo magis peccabit, quod ponit causam positivam, ex quo praevidet secuturum damnum spirituale praevisum.

Qu: 2o An aliquem scandalizans s. inducens ad peccandum peccet in eo genere aut specie peccati ad quod induxit cors sufficiat affirmat, quia talis est una causa peccati, ad quod induxit, unde quod consilio mandato l. medium sibi monstrare fuit causa damni alicuius tenetur ad restitutionem, non item si solo exemplo, quia is, cui damnum est illatum non habuit eum te obligandi ut abstineres ab actione, ex quo aliquis 3.g sumit occasionem damnum inferendi. Verum exceptam mala iustitia non videtur haec dicta subsistere; neque enim mihi praeceptum, quod suadet alicui, ne obediat suo superiori esse inobedientem et religiosum, quod alium induceret ad fornicandum peccare cum votum castitatis et esse fornicarium, item quod aliquem solis verbis provocat ad se inebriandum esse ebriosum, atque ita sentit Salas et alii. R.

Qu: 3. Utrum excusetur a peccato scandali, quod ex fine honesto offert occasionem peccandi a. oblatam non amovet. R. affirmat. Ratio est, quia tali casu non censetur ius gerentire

119 Pars 4ta de peccatis

24

25

26

Disp: 12. Sect: 4

Pars 4ta de peccatis | Quom: malia peccati augeatur ex circumstantia damni.

aliquo peccato, id tamen illud permittere, non licet tamen similia facere praecise eo fine ut alter in delicto deprensus puniatur, quando non haec causa sufficiens honestandi permissionem peccati cum poena non sit digna, ut per se ac per se appetatur. Excusat tamen a peccato finis, ut alter corrigatur dummodo probabiliter constet de secutura emendatione; item finis, ut tu indemnis serveris, unde potest maritus suspicans uxoris adulterium, vel illius secreto conscius id ipsum permittere, ut post eo deprehensos testes adhibere, et probato adulterio divortium facere ut docent Navarr: Sanchez, Bonav: et alij. Item potest parens volens deprendere filium furantem relinquere iustam aptam quasi oblitus a. relinquere pecuniam palam expositam. Item potest mulier impune sollicitata, ut sollicitatem mariti subsidio repellat, uti ubi aliquis vocis, quibus udatur lenoni annuere. dicendo u. q. ut veniat tali hora, tali tempore, tali loco, domum fore aptam, quae omnia docet Joann: Sanch et alij.

Sectio 5ta

De gravitate et distinctione peccatorum.

27. Dixi de his multa sparsim, nunc ea omnia in compendium redigendo. Quaeri potest primo unde cognosci possit gravitas peccatorum? Respondeo eam a priori cognosci penes majorem oppositionem cum natura rationali; tunc e. eo ipso censeri debent gravius prohibita, a posteriori u. cognitioni ex majori poena sensus quae a Deo ob peccatum infligitur.

28. Qu: potest 2o an peccata spiritus sint graviora, quae sunt in virtute nobiliorem? Respondeo negative. omissio enim sacri est in virtutem nobiliorem, quae sit sodomia, et tamen haec est longe peior omissione. Existimarem tamen primo summum peccatum in virtutem nobiliorem spiritus esse gravius summo peccato in virtute inferiori

Pars 4ta de peccatis

h. e. ubi dictare recta ratio. 2.o si sola peccata commissionis a sola peccata omissionis inter se comparentur, semper eadem de ea genere suo pejora, quae adversantur virtuti nobiliori commissionis quidem, quia eorum obiecta magis adversantur rationi rationali; omissionis autem quia Deus rem nobiliorem strictius praecipit. 3.o si comparentur inter se peccata commissionis et omissionis, saepe peccata commissionis in virtute inferiore esse pejora peccatis omissionis in virtutem superiorem, ut patet in sodomia et omissione sacri, cuius rei ratio a priori est, quia in actu positivo aequivalet tota malitia privationis, et insuper est ratio positiva ad malum.

Quaer. pri 3.o unde sumatur distinctio specifica peccatorum. Rx 29.
penes oppositionem cum virtutibus specie distinctis et dictis.

Quaer. pri 4.to Unde sumenda sit distinctio numerica peccatorum. Rx. 1.o quod esse plurimum toties peccata multiplicari nostro quoties actus malus libere renovatur a. conservatur. Rx. 2.o quod esse morale sive in ordine ad confessionem peccata quae in solamente consummantur per transeunt ad opus externum ut incidia delectatio morosa pro toties multiplicari nostro, quoties volio mala ita incumbit, ut prudenti censeantur plures fuisse volitiones, quod discernere cum accidat saepe difficile, expediens in confessione explicare saltem in confuso tempus, per quod in genere talium actuum quis fuit occupatus. quod actus u. malorum consumantur per opus externum censeo eos totos morale et quod nostrum in confessione necessario explicandum multiplicari quoties ponderata voluntas cum principio morali non continuatur quod tunc fit quando prior voluntas non fuit interrupta per voluntatem contrariam a. opus aliquod externum, quod nullo modo ordinatur ad eam voluntatem exequendam. Hinc sequitur cum, qui habuit voluntatem occidendi, et in ea per unum diem aut hebdomadam perseveravit, quisque homicidium perficeret, neque tale

Pars q. ta
de peccatis

Disp: 12. Sect. 5.
De gravitate et distinctione peccatorum.

ex. ~~[illegible]~~ neq. talem voltem intra
tporis unq. retractavit, neq. p. longum et notabile
tpq. ad alia opa. /: in q. n. nrant. somnq. et ibq. :/
ad occisionem n. ordinata se gutit, satisfacere dicendo
in qfessione, occidi qa tn. raro admodum qtingit
ut qs i tam longum spatium tporis ja voltem
moratur n. incumpat, expedit in qfessione explicare
s. declarare tpq. p. qd aliqs in tali mala voltte pcevaciat

30. Quae. qn. s. to. An multiplicatis actib. entis
spr multiplicent peccata qad nrum in qfessione ex-
plicanda. Rl. no qae, sd tunc tm qdo n. ordinantur
immdte ad eandem finem, nec uniuntur moralr. in se
und sqr. jo illum, q. eodem tpore plures maledictiones
a. qtumelias in alium iactavit, plura irmta falsa
ad idem qfrandum protulit, pluribus plagis inimicum
affecit, pluries eodem tpore foeminas dosculasq. fuit
n. teneri hunc nrum in qfessione explicare. Sqr. 3.o
pbbte ee illum, q. plures simul blasphemavit, l. toti
alicui familiae maledixit, l. eandem occidere statuit
l. plurib. eodem tpore sacramta in peccato mortali mar-
cuit, l. iratq. plures uno ictu vulneravit, satisfacere
integritati qfessionis, si dicat: blasphemavi, maledixi
[illegible]. volui occidere sacramta sacrilege admiravi
iria tn. sntia vdr. longe pbbror, et in praxi tutior

Disputatio 13
De sbto peccatorum.
Sectio 1.a

Quaenam poae point ee sbta peccatorum.
1.o Dico jo sola voltas e sbtu peccati fratr. sumtis
pbr. peccatum q. tale et fratr. sumtu eatr. e liberum

Quænam poæ point ee sbta peccatorum? Disp: 03. Sect. 1 a

atq libtas e in sola volte, go peccatum q tale efficiat sumtum e in sola volte

Dico 2o Aliæ poæ à volte distæ si sbta peccatorum maabo et dnoæ sntorum. pbo. Ya tales poæ ex im p io aut p missio voltis (ex ventaq nae raoli crios go sic pi ee peccatum in ilitu, si ignoret ea, q sic tenebat a. dissentiat mysterio fidi sufficiens supposito Item in poæ imaginatæ, si sibi repsentet turpia a. otiosa cum sufficienti adtia, item in appetitu sensitivo, si adutens debitet motib inordinatis, sed hinc

Qu: 1o qd ilgdum sit p raem superiorem et inferiorem in qb. aliq negant, aliq affirmant poe ee peccatum Rx ex Tobis August: lib. 12. de Trinit. cap: 12. satis apte colgi p raem inferiorem ilgi ilitum et vetem q terq versantur circa honestem et inhonestem, q repitur in rebus inferioribus p raem v. superiorem ilgi unde ilitum et voltem q terat versantur circa honestem rerum altiorum, q Deum et eiq cultum pre spirant, unde rite D. August: dicit sciam ee in rae inferiori sapiam in rae superiori. Ex quo duo sequuntur. 1um non tm in rae inferiori, sed ei superiori repiri peccatum. 2um non idem raem inferiorem et appu sensitivum.

Q. 4. q sensu dixerit D. Thom: Qu: 74. art 1. in appu sensitivo poe ee peccatum veniale non tn mortale. Rx. Cujus tanq in appu sensitivo ee qndam libtem imperfectam sufficientem ad veniale non mortale. Sed hæc ornia mitoreij itz, qa sine fdto tubius aliq libtem apptui sensitivo. Existimare tn D. Thom: non aliud voluisse, q appum sensitivum sæpiq ee caam peccati venialis q mortalis p se imperfectam dlibaem q

coal.

16 Pars 4ta de peccatis 2

3.

4

Part 4ta de peccatis

Disp: 13. Sect. 1

Quænam potæ point ee obta peccatorum?

5. Q. 2.o an n solum in poijs malis, indeliberatis, sed et membris exequentibus possit ee peccatum. Rx affirm. qa et illa membra exercent actiones malas ab impio nostris libera qo et sit subta peccatorum, Neq hinc sequitur ee in brutis pote ee peccata, ut si qs doceat pistacum blasphemare, aut equum hoes vulnerare, ut c. aparo aliq dicat mala quis solum malo debet ee in potæ suppositi naæ suæ malis, unde licet blasphemia n sit mala mala in pistaco, et tn in puero a. stat 20.

Sectio 2.a

Quomodo et qdo peccet circa motum carnis?

6. P motus carnis ilgnat sgi gmotiem spermatum et mbrorum copulam carnalem. Effusio seminis ordinatorum circa qs

Dico 1.o purare cum plena raois advertentia motus carnis quantumvis levissos spe et peccatum mortale. Ita oes Theologi.

Pbr. Qa eigmi motus et obtinere gravem inhonesti tamqa habent annexam in se effusionem seminis, q n est licita nisi coniugalis, tum qa ex nullo fine extro possunt honestari sicut honestantur aliq actiones, ex qb eigmi motus sequuntur tm p accns, ut commotio, eq tamen

7. Dico 2.o procurare cum plena raois advertentia motus carnis aliunde excitatis a. d ijsdem delectari, quis forent levissi spe et peccatum mortale. Pbr. 1.o qa si obtinere gravem inhonesti. 2.o qa aliq segregatim ea ei procurare; item licere foeminae p vim reprimere delectari et copulam habere, q ora sunt absurda et erronea. Dixi quis forent levissi, qa tt in multis alijs mais est pravitas mae causans a peccato mortali, n tn in mala lunaria. Cum e. naa haa p peccatum originale corrupta

ex se sit ad signi motus aeternitatis ppensa n̄ ē in
poste hois, sicuti in alijs mais p̄figere sibi ita q̃ntem
sed spr̄ manet hoō expositus p̄iculo p̄ro dueniendi et q
sentiendi in motus graves. ex q apparet ēriā sentiam, q̃ in
sinuant Sanchez, Lessius, Vallas, Tanner n̄ ē ullom̄ pbblem
aut in praxi tutam.

Pars 9ta de peccatis

Dico 3.o Pr̄ tm̄ q̄sentire motib. carnis undeunq
excitatis, sed ei ijs exprimendis habere se tm̄ p̄missive
ē peccatum mortale, q̃tumuis n̄ adsit p̄iculum p̄ncium pollu
trois, nisi tales motus fuerint leuissi. Nam q̄ctuō n̄ ē ad
c̄ta ac p̄cedens, ut ēruim e. d̄fendunt D. Thom: Caj:
Navarr: Poletus, Sanchez, Salas, Castro Palaō et alij. Verū
q̄clōō n̄ra pbo: qa nisi hoō positiue bolib. motib. resi
stas, spr̄ manet expositus p̄iculo q̄sus. Nam d̄lectaō sen
sualis q̃ d̄ se coaut, fcle tcahit voltem ad d̄lectaōem et
gnum, et rite huc q̃dcat, qd̄ restrin c: Asi Judaeos d̄ Judaeis
mus in peraō, ignis in sinu, serpens in gremio, valēsuas
hospites remanerent. Dixi 1.o q̃uis n̄ adsit p̄iculum p̄ncium
pollutrois. qa h. p̄sente actum ē requiri resistiā positiuam.
Dixi 2.o nisi sint leuissi tun e. cessat rāo p̄ q̄clōē allam

8.

9.

Et q̃uis eiusmodi motib. sufficiens resistat p̄ quemcunq
dissensu positiuam, diuinum tn̄ optimus ē odium efficax, et
displicia illorum. Ad sig̃s pbbbo timeret p̄ resistiam
positiuam augendas eiusmi motus p̄pr̄ imaginatiuā circa
hos se se occupantem, satis erit mentem ad alia dicta
q̄ positiuis actib. ijsdem se opponere.

10

Ob. p̄ceptum n̄ fornicandi nil aliud p̄bbes, q̃ quod posi
tiuum tm̄ actum turpem. ē e. negatiuum. q̄ huic p̄cepto
satisfit p̄ solam omissiem q̄sus, qn sit opus aliunde dissen

Pars 4ta de peccatis

Disp: 13. Sect. 2.

Quom: et quando peccetur circa motus carnis

positivum. Rs. n: conseq. qa precepta negativa non tantum prohibent actum malum sed etiam periculum illius. Ergo quando hoc evitari nequit sine acta positivo, necessarius erit ad servandum eiusmodi preceptum actus positivus. ex quo patet precepta negativa, etsi directe precipiant solam carentiam, saepe tamen indirecte precipere etiam actum positivum.

ii. Dico 4to Pati motus carnis circa suam voluntatem nullum prorsus est peccatum. ita omnes Pgi circa Henricum Quodlibet, et ducentum eiusmodi motus in non baptizatis esse peccatum mortale. probo. qa in baptizatis eiusmodi motus non sunt peccatum mortale, ut definit Trid: Sess: 5: de peccato originali: cap. ultimo. Ergo hoc in non baptizatis. Ratio a priori est, qa per se loquendo tales motus non sunt liberi, ergo nec peccaminosi.

Sectio 3a

Quando liceat a. non liceat ponere causam motibus carnis

12. Dico 1o non est peccatum mortale, imo neque per se loquendo veniale ponere causam aliquam de se licitam, ex qua certo providentur secuturi motus pravi, a. ex ipsa polluto. v. g. equitare, audire confessionem, exercere chirurgiam, comedere aromata, dum non adsit periculum proximum gravitandi. Ita communiter Pgi. Probo. Quia tales actiones non disponunt naturam suam ad eiusmodi motus, sed mihi per accidens ex pravam naturam hanc per peccatum originale corruptionem, et esset omnino pene intolerabile debere abstinere a pluribus actibus honestissimis ob eiusmodi motus nullam propriam culpam gravitatos. Ergo. Dixi: dum non adsit periculum proximum gravitandi, qa exponere se periculo proximo peccati mortalis sine urgentissima et gravissima causa est peccatum mortale.

13. Dico 2o non est peccatum mortale secluso periculo proximo quod sit ponere causam ex se illicitam non tamen ex natura sua, sed tamen per accidens

quenam cum motu carnis a. pollue. Ita con. Sa-
pbo: qa cum eigmi motus valde facile excitentur est ergo
valde grave, si quilibet res aliunde illicita eo ipso redde-
ret peccatum mortale, qa per accns est causa eigmi motum.
Imo putarem cum P. Vasq: ne quidem sub veniali esse
speciale obligaem ad vitandam eigmi causam. Cuius ratio est, qa
si aliquod preceptum eigmi causam speciale prohiberet, esset prece-
ptum non fornicandi, atque hoc dici neque, nam precepto naturali
quidquid prohibent in materia gravi, prohibent gravius, et sub
mortali, non o. veniali.

Sectio 4.

Quando liceat a. non liceat delectari de obto malo.

Suppono 1.o saepe licitum esse delectaem de aliquo obto, cuius non
est licitum desiderium et vicissim, sic possum delectari de hoc, 14
quod fuit causa omissionis sacri die festo non tamen illum efficacius
desiderare. Item ligatus voto castitatis potest desiderare copulam
cum hac vel illa persona, casu quo esset ipsius legitima uxor, non
tamen in tali copula sibi complacere.

Suppono 2.o licitam esse delectaem de cognitione et cogitatione
obti mali: ratio est, qa talis cognitio non est mala sed bona. nam
et ipse Reg sibi reflexe complacet in cognitione obtorum malorum 15.

Suppono 3.o licitum esse per se loquendo delectari de modo
ordinario ingenioso a. artificioso, quo res mala executioni
mandatur. Ratio est, qa obtum talis cognitionis non est malum
sed bonum puta diversitas, velocitas, ingenium, fortitudo
inopinatus eventus et similia. quo Dixi per se loquendo
qa in materia venerea per accns propter materiam lubricitatem valde
periculosum delectari de cognitione a. modo artificiali in parte
circa eigmi materiam. et quod delectatio de cognitione facilius transeat
in delectaem de obto, et sit valde difficile discernere, quod

Parag. 1a. Et doliceat 2. ñ licear delectari ñ obtio malo ñ
de peccatis facrit primarium eiusmodi delectatio obtio sis suppositis
16. Pius 1.º delectari ñ opere iure positivo tm prohibito ñ
qteng prohibito ñ qteng ñ in se eliq contentum Prohibitum ac
quantitatis non mea hois, nullus ñ peccat. Ita tenent Pa
nes: Tanner, Layman, Palaú, Gyrado pci Valen, Aspa
Becanus et Moldenos. Pbr. qa talis delectatio omni
modi tendendi ñ hq obtio sed malum qd ñ ñ malum
Confirm: Licitum ñ delectari ñ obtio pcepto ñ qteng ñ pa
ctum, ñ qteng ñ malum Prohibitum nam. 1.º ut pto in Thy fin
tistag d mente sibi à patre impsa, qd ñ liceat delectari
et obtio prohibito, ñ qteng prohibitum, ñ qteng ñ bonum Prohibitum.
Rb. 1.º ñ licet alto m. desidare opg iure positivo
17. prohibitum. qd neq delectari ñ illo. Rn. N. seq: Rdeo dico ñ
+ ponit qa nolle efficiat ñ illud ñ de se opg a pte rei, ñ opg arbitri
intendit ob circumstias sine qb tale opg hic et nunc exerci
d pt, et u. qualia simplex ñ tm d opere et cognito. eiusm
qd cognito potest pscindere à malitia ñ prohibitio potest eiusdem
18. Rb. 2.º delectari ñ opere prohibito et prohibito ñ prohibito
et ñ opere qd cognitio est prohibitum. Rb. ñ tendere ex malitia
d regrit, ut tamen prohibitio, ñ ñ, ut fiat si cognoscat. Rn. N.
cons: Rdeo disp. ñ qa in uno casu delectatio tendit in
malum finem, in alio tm mediate. Rb. 2.º delitiandi
dico eam habere locum in actib. efficaib, ñ i tm spe
ulificaib.
19 Rb. 3.º Inclinatio ad obtio malum ñ mala, ñ delectatio ñ
obtio iure positivo prohibito et inclinatio ad actum malum
qd ñ mala. Rn. Dist. ma: Inclinatio efficax et
expressa ñ pscindens à malitia cons: inefficax qd pscindens
à malitia moralis, et tendit in bonum contentum in ea obtio N.
20. Mtr 2.º delectari ñ obtio iure naturali prohibito, qdo et cop

Quando liceat a. non liceat delectari de obto malo? Disp: 13. Sect. 4

separari malia, hoc est, quando non est prohibitum in obstinatione et
absolute, sed tantum dependenter ab aliqua circumstantia, nullum est
peccatum per se. ita Basilius. De Leone, Sanchez, Solas, Ro-
ning, Ouvieu et alij. Obs. Ita exclusa eiusmodi circumstantia
praescindit, non sunt esse ex ratione obti, et per se mala et pecca-
minosa. Sic non peccat, qui imaginans se esse legitimum judicem
delectatur de supplicio, qui afficeret hunc vel illum latronem, neque
peccat laicus, qui se imaginans sacerdotem delectatur de
celebratione missae, a. quo imaginans quod statim in extrema necessitate
delectatur de furto. Dicitur per se quia aliunde potest per accidens
eiusmodi delectatio fieri mala puta quia otiosa, vel quia impedit
actionem ex officio debitis. Dicitur

Sequitur 1.o Licitum esse complacere sibi in obto ex natura sua
non malo, quis hic et nunc accidentia inveniente peccato tanquam
medio dum complacentia a tali medio praescindat. Ratio est, quia sic
delectari non est complacere sibi in obto malo. Quare. Pro filius de-
lectari de morte patris, eidem injuste illata propter adeundam he-
reditem, dum complacentia non sit de actione injusta, sed de ipsa morte
quae potuit naturaliter contingere. Sequitur 2.o multo magis licere
delectari de effectu bono secuto ex peccato s. re mala. Ratio est, quia
tunc voluntas non sistitur in peccatum, sed supposito peccato
attingit effectum inde consecutum, qui non est malus. Sic delectatur
Deus de poenitentia consequente ad peccatum, et multi Dei
ut quos Vasq. Sanch: Lessius: Ouvieu: et alij docent
licitum esse gaudere de pollutione habita in somno, aut
desiderare naturaliter eam contingere ob sanctum vel sedandas tentationes

Dico 3.o Ob nullum motivum licet absolute delectari
de obtis iure naturali prohibitis, a quibus separari non possunt malia
obtica. v.g. de periurio, blasphemia, mendacio, odio
Dei et similibus. Obs. quia in his non possunt malia praescindi a substantia
obti

19. Pars 4ta de peccatis

21

22

Pars 4ta de peccatis

Disp: 13. Sect: 4.

Quom: et qdo peccetur circa motus carnis?

eo ipso, qd delectatio est abstè in talia obiecta, amat malitiam eorum, hinc non licet delectari de homicidio vel adulterio quamvis ab amente a blasphemiâ plasâ a puero vel stulto Dixi abstè. quia de talibus obiectis delectari sub quidditate si essent licita, et Deo non displicerent, dicam Sect. sequenti.

23. Dico 4to quamvis delectatio morosa ad se voluntaria et libera in mala venia sit peccatum mortale. Ita communiter DD. excepto Thomâ Sanchez, qui in jâ editione aliquam partem mea admittebat, sed in posteriori sententiam suam retractavit. et videtur circum damnatum à Clemente 8. ut refert Diana. punct. 5: tr: 5: resolu: 5: pbr. quia quilibet talis delectatio hic per se annexas secum motus graves carnis, ostendit periculum quod, et gravius praejudicat statui matrimonii, cum enim non delectationem matrimonio adjuneris ad fenda libentius onera matrimonii de se gravissima, si liceret delectationem abonere separare, et ex matrimonium voluptatem quaerere, eo ipso matrimonio gravius praejudicaretur, et non illius esset. quod ergo capit: ea illicita est fornicatio et pollutio, quae ex [illegible] mala sint; fornicatio quidem quia cedit in detrimentum plus cuiusque vagae et incerta esset educatio, pollutio vero quia semen ad generationem ordinatam inutiliter effundit, ergo aliquis sequitur neque sponsis esse licitam delectationem de copulâ futurâ, neque viduis de praeterita, etsi de sponsis circum docent, Medina, Victoria, Paludanus et Corduba, de viduis vero Valentia. sed Sylvester, Salas, et quidam alii.

24. Qu: An delectatio de re venerea habeat eandem malitiam quam ipsa quae v. g. an delectatio de adulterio habeat malitiam adulterii? Rs. negat dum circumstantia novam malitiam refundens, et quam non teneas se. ex parte personae de

An liceat desiderare obta mala sub qdie si non essent prohibita? Disp: 13. Sect. 5. 20

Rarissima et pertis

Mantis se. Ita Vasq: Azor, Reinal: Koning. Colao rao est, qa delectatio simplex non quaeritur per se cum opere externo, qo non est, cur debeat ĉhere omnem maliam operis externi. Confirmatur audens inimicum occisum in loco sacro gaudet de morte ipsius ex displicentia personae non ĉhit maliam sacrilegij qo non q qplacet sibi de adulterio non ĉhet maliam adulterij. Dixi dummodo circumstantia sed sicuti e notum, qd se tenet ex parte personae refundit novam maliam in delectatione veneream, ita et in gingaso refudit novam maliam adulterij.

Sectio 5.ta.

An liceat desiderare obta mala sub qdie si non essent prohibita.

Dico 1.o pri qs sub eiusmodi qdie desiderare sine peccato ea q solum sunt prohibita iure positivo v.g. comedere carnem die veneris si Eccle id non prohibuisset. Probo qa obta sub tali qdie sunt licita qo illa sic desiderare non est pecta. 25

Dico 2.o pri qs et sub eiusmodi qdie licite desiderare ea q sunt prohibita iure naturali sed in se, et qad substantiam, sed pendent ab aliq circumstantia. Probo qa apposita qdio liberat eiusmodi obta ab omni malitia, qo possunt ut sic licite desiderari. Sic pri religiosus velle ducere uxorem si non esset ligatus votis, velle occidere latrones, si esset carnifex. 26.

Dico 3.o probabile est licere desiderare sub eiusmodi qdie obta quis ita in e mala, ut in nulla circumstantia possint esse licita, nisi eiusmodi desideria habeant adiunctum secum aliquem alium actum, rae cuius nullo modo possint a malitia excusari. Ita Zalas, Bonacinia et Falao et alij c. 27.

Pars 4ta de peccatis

An liceat desiderare obta mala Disp: 13. Sect. 5. ob q die si n ee ptbta

ē Sanchez, Asor, pbo: tale desiderium ex speciali m
tendendi n est in obtum illicitum. si neq e. vult me
tiri aut pejerare, q dicit h. e malum et illicitum, sed q dicit
licitum: ergo n e malum. Dixi: nisi eiusmodi desiderio neq
e. dicere licet efficaciter quantum e de se sine peccato mortali
si mihi liceret, vellem Deum destruere, qa talis actus
includit displiciam absolutam circa Deum q spr
e mortalr mala. neq lices ex odio erga proximum eum
pere in hunc actum: si mihi liceret, occiderem meum
inimicum, qa talis actus h adjunctum odium fcale pri
qd spr e malum.

Ob. 1.o q dio impossibilis apud Jltas hbt pro adjecta
q o si dicere obste, vellem mentiri aut pejerare, e pecca
tum, erit ei dicere vellem mentiri aut pejerare si
liceret. nihil e. hac voltas q ditioi Impossibili. R.
disq: Ant. hbt pro adjecta in foro exeno con. inem
n. Adde neq in foro exeno h. ee spr verum, sed pri
se tm in ictu matrimoniali ex libe iuris dispoe in foro
matroij ut pt ex varijs ll. ubi duces apponente
q ditiem impossibilem ictui matroij p sumi sed habere
voltem ē hendi, sed potius irridendi.

Ob: 2.o Y q placet sibi in mendacio, si liceret. si
deras qntum e de se et licitum, sed h. e malum. go. R.
1.o n. ma: neq e. is, q dicit; occiderem latronem, si
eem Judex, desideras eo ipso officium judicis, neq religiosus
q dicit, ducerem uxorem, si eem liber a votis eo
ipso desideras libari a votis. go. R. 2.o n. mi:
Neq e. video, cur damnari debeat. A malis illeatq q
quis ob finem bonum: a. g. ad impediendum ingens damnum
Reip. desiderares licitum ee mendacium.

An liceat considerare obiecta mala sub quibus sint essentialiter prohibita. Disp: 13. Sect. 5. 21

Pars 9ta de peccatis

P. Conclusio dictorum. Nota esse aliquos casus in quo apposito quidem nullo modo excusat a peccato mortali. Sic e. qui dicat. vindicarem, fornicarer, furarer, si iustus non esset, l. si non esset sacerdos, l. si non esset religiosus, sine dubio peccat mortaliter, quia esse l. non esse iustum, esse l. non esse sacerdotem a religiosum non tollit malitiam vindictae fornicationis, aut aliorum peccatorum, et si quidem tollat aliquid illorum circumstantiam puta sacrilegii, irreligiosi, sed stante item ex Sanchez cum quis dicit: S. Th. illud alio tempore mihi accideret, vindicaremque l. mactarem peccare mortaliter, si simul consideret poenam exequendi id quod dicit quod si tamen enunciative loquatur, significando quod quaestionem tunc a se fuisse faciendum, ab omni culpa excusabitur.

Disputatio 4

De effectibus peccatorum.

Principium effectus peccatorum sit poena in alia vita ob peccatum a Deo infligi insolita, quae quibus hic agemus.

Sectio 1a

De Poenis peccatorum in hac vita.

Dico 1o peccatum originale punit privatione gratiae habitualis et religiosorum donorum iustitiae originalis, hoc est mortalitate, capacitate ad morbos et reliquos huiusmodi miserias, rebellioni appetitus sensitivi, et ignorantia rerum tam ~~mortalium~~ naturalium quam supernaturalium quarum scientiam habuisset, si in statu iustitiae originalis stetisset perseverasset, et de fide definita in vario Concilio.

Dico 2o quod poenas temporales puta mortem morbos, aliarum rerum temporalium et similes, quibus gestos ex scriptura pro

Pars 9ta
de peccatis

Disp: 17. Sect: 3a
De poenis peccatorum in hac vita.

et solet Deus in hac vita punire peccata tam mortalia
venialia negare auxilij efficacis sive gratiae imo etiam quando
ob solum tepore charitatis. Ita vult Pt. Sgi. pbo. jo. qui
auxilium efficax est speciale beneficium Dei. quod non ab ipso ob
quodcumque peccatum a. et impietate moralem sine ulla injuria
dnegari: pbo. est speciale de peccato mortali, quia ph
pdit ig ad vitam aeternam quod est ig ad media s. efficiens auxi
lia quae ducunt ad vitam aeternam. Sic jo. cap. ad Rom: dnr
Phli. gentiles ob peccatum idololatriae traditi in reprobum
sensum, et permissi passiob. ignori o. et cap: jo. dnr Judaei
ob reprobatum Christum encoecati, quod non possunt quomodo explicari
per negationem auxilij efficacis.

Dico 3o. Non potest Deus in poenam peccati negare debite
auxilium sufficiens, potest tamen indebite. Ita pars pbo. Ita
ex suppositione voluntatis generalis salvandi omnes homines tenetur Deus
eis providere de medijs necessariis ad salutem, inter quae est auxi
lium sufficiens. quod pbo. est v. de pars quia non Deus permit
tere homines post admissum peccatum mortale incidere
in perpetuam amentiam a mori in somnis, a perpetuo
distrahi circa curandum negotium salutis, atque in his
similib. casib. redditur quis incapax auxilij sufficientis ad
sequendam salutem.

Ob. Deus positive neminem reprobat ut visa absque eius im
poenitentia finali quod nunquam negat ante mortem auxilia
sufficientia. Rs. disg. Antecedens reprobat factum transeat, redi
cibo, s. urtbo. ni. Eo ipso est. quod Deus permittat peccatorem
in amentiam perpetuam incidere, neque vult eundem
miraculose ad sanam mentem restituere, vult illum
urtbo damnare. Dixi transeat, quia censeo illud ars

22.
Pars 4ta de peccatis

n̄ ē urbi verum, licet e. Reg, ut dixi in 1a p̄te
nemirem poit positive reprobare ante p̄visa absolute d
mita s. peccata, n̄ ē tn̄ opq pudere oia, et q̄seq n̄
neq impoenitiam finalem culpabilem. Aliq rāo a
priori ē, qa q̄libet peccatū mortale mortē
et damnationem, q̄ p̄ Reg post q̄libet hoem velle occi
dere, et damnare. p̄ea p̄ Reg q̄libet peccatum mor
tale hoem vivū ad infernum d̄trudere, q̄ ita d facto
q̄tigisset ijs, q in statu innocentiae, ubi n̄ erat futura
mors tporalis, gravius d̄ligssent q̄o a fortiori ē occidere
et postea damnare.

Dico 4to Vnū peccatū n̄ p̄ ē poena aliq. Ita Vasq.
Salas. et alij. pbant aliq, qa poena d̄bt ēē involutiua
sū peccatum ē abr̄ voluntariū, q̄o neq habere rāē poenae
sed n̄ urget, qa flagellāo corporis ē poena, et tn̄ p̄ ēē
voluntaria item sm̄ qs peccare poenam directe l indirecte
intendendo. q̄o p̄. Meliq igitur pbo: q̄ctuo. qa d rāē
poenae p̄prie dictae ē, ut infligatur a Iudice et ametur sup
posita culpa in finem satisfactionis aut satispassionis
atq peccatū neq ob hac vel aliā rāē a Reo amari q̄o
neq habere rāem poenae p̄prie dictae.

Dico 5to p̄missio peccati p̄ ēē poena aliq pecti 6.
pbo. Qa talis p̄missio ē hoi mala et p̄ a Reo ho
nestisse amari in vindictam peccati p̄cedentis. q̄o p̄
Nec audiendi si, q dicunt dedecere sapiam Rei
ut puniat offensam, q ei summe displicet p̄missio
nova offensae, eo q̄d studeat seipsum p̄ amare et
venare. H. inq n̄ obstat, qa sicuti p̄ Reg sine

Pars 9ta de peccatis

venae vi ob fines honestissimos praecepto jam peccatum ita est potest permittere, quidam ex fine hoi nocendi et se et ipso vindicandi. Illud tamen Nota Deum tali casu non amare permissionem peccati ut poenam quae quia mala hoi sic est amaret peccatum, sed amare permissionem peccati quae vidit esse malam hoi, vide quae in simili divi ja parte ubi ostendi poe Deum amare permissionem peccati ex intentione efficaci poenitentiae.

Sectio 2.a

De poenis peccati originalis post hanc vitam.

7.o Dico 1.o parvuli, qui cum solo peccato originali decedunt puniuntur poena damni idque in aeternum. Est de fide. Apostolus ex Joann: cap: 3. nisi quis renatus fuerit ex aqua et Sancto S. non potest intrare in regnum Dei.

Dico 2.o probabiliter eos, qui cum solo originali decedunt non puniri aliqua poena sensus. ita contra Pt. ii Scotist: probatur quia de tali poena nihil constat ex Scriptura a. tradit. Ecclesiae, quod non est assenda. 2.o quia Apocal: 18. dicitur quantum se glorificavit et in deliciis, tantum date illi tormentum, ubi indicatur poena sensus infligi ob sola peccata personalia. 3.o quia Innoc: Papa: in cap: maj: dicit poena originis esse cariam visionis, peccati actualis cruciatus gehennae. Neque obstat quod Apocal: 20. dicitur: vidi mortuos magnos et pusillos h. e. per quomodo per illi est poena damni l. de pusillis in aetate sine statu et quidem.

8. Hinc infero parvulos, qui cum solo originali decedunt nulla tristitia afficiendos ob amissam beatitudinem, quod refundi debet praeterea in specialem Dei prudentiam nolentis quaerere cum illis ad illum actum tristitiae, praeterea in prudentiam et in rectitudinem voluntatis parvulorum quae

Divinae dispos. circa suum statum se perfectissime gerat
ubi a. post diem Judij mansuri est incertum. plerique
cum D. Thomae putant eos non habitaturos in Terra
sed in loco aliquo subterraneo valde lucido et spatioso
eo quod existimant post diem Judij totam Terram aquis
obtegendam, mihi tamen magis arridet sententia Salmeronis
Catharini, Lessij, Suarij, et aliorum, qui docent eos
inhabitaturos hanc Terram pigeno rerum ornatu in-
structam, et habituros insignes notias non tantum rerum corpo-
ralium, sed etiam spiritualium et cognituros utrumque clare
essentiam ajae suae, et naturas Angelicas, et si non tam perfecte
ac ipsi Angeli, quum aspecta et quisque quidquid recreabuntur
non est tamen probabile, si quod docent aliqui, fruituros beatitudine
naturali saltem perfecte, haec e. tuto apte pugnare cum dicto
Concil. Africani. post: Canon. 77. tom. 4. Conciliorum
ubi sic habetur: si quis dicat, idem dixisse Christum dominum, in
domo patris mei mansiones multae sunt, ut ilgatur quia in
regno caelorum erit aliquis medius a. altus a. alicubi
locus, ubi beate vivant parvuli, qui sine baptismo ex hac
vita migrarunt, anathema sit.

Comparebunt a. omnes in Supremo Judicio in aetate
perfecta cum integro iudicio et sensib. tubas audient et
via, quae ibi gerentur, videbunt et ilgent, quae gerebuntur in
unum locum seorsum ab impijs et electis, videbunt
Judicis majestatem, eamque timebunt adorabunt, et sic
etiam in impios et probos latam audient, et sibi magnopere
congratulabuntur, quod non sint de nostro impiorum, agentque Deo

Pars 9ta de peccatis

Disp: 14. Sect. 7.

De poenis peccati originalis post hanc vitam

graves, qd ante ictum mois abreptissent, qo longe
mxa eorum pars, si ad aetatem evenisset, in ea-
dem damnationem incidisset, pstim filij infidelium: exci-
pientur. et ipsi sntiam judicis sd benignam, q etsi a coe-
lesti regno excludantur, statum tn naturae sunt quae petente
assequentur, in q naturalem Dei cognitionem habebunt, cum sup
oia omnibus, virtib. naturalib. exornabuntur, et spectabili
Dei praesentia impassibiles evadent.

Sectio 3a

De Poenis peccati mortalis.

10. Suppono 1.o peccatum mortale mereri obste poenam in
fnitam intensive. ratio est, qa poena infta intensive n
est major q fnta inste durans, si et deberet qs vel to-
tam aeternitatem torqueri in infno, poena qad intensive fnta
si una hora. a. medicae pati poenam inste intensam n
est dubium, qn h. peligeret. qo si peccatum mortale mereri
poenam finitam durantem inste, merebitur et poenam
intensive infta.

11. Suppono 2.o peccatum mortale n mereri poenam in
fnitam in durae sml et intensive, multoq minus poi-
blem. ratio est, qa stando in rae naturali vix poenam
sufficient probare peccatum mortale. a. q. delectationem morosam
durantem p quadrantem l. ictum oculi mereri poenam
fntam aeternum durantem. qm. qo potius sum fdto
dicere mereri infta in durae sml et intensive aut oe
poiblem? neq obstat qd oes actus boni iustorum et infti-
imo oes poibles n point qdigne satisfacere p pecto mortali
et minimo. Aliud vero est satisfacere p culpa aliud

Pars 4ta de peccatis

pro poena, prius fateor pri n poe, poe a. d potia absoluta fieri possit, sic. Deus vellet acceptare instos actus poenales iusti pro poena alicuius damnati poet pro hac qdigne satisfieri; n item obstat qd peccatum mortale sit offensa instituti Dei, q est in ordine superiori ad oes actus poibles puræ creaturæ qa n opq est, ut culpa et poena sint in eodem ordine; si enim iusticus aliqs Imperatori Colophum inflegisset, dlictam illigeret in ordine altiori ad oem satisfactiem iustitiæ, n tn poena, sd poet manente offensa pro ea iusticus qdigne satisfacti. Nec dnique obstat, qd peccatum mortale sit peius, qd sint boni oes actus poibles puræ creaturæ adoqm hi point meri oe pnium poibles, udatq seq qdlibet peccatum mortale meri oem poenam poiblem. Et. inqt n obstat, qa ille excessus malitiæ pr sufficiem explicari pro ig od offensam gstutam in altiori ordine ad oem bonitem poiblem actuum puræ creaturæ qn sit opq ig ad poenam extendere ad oem poenam poiblem. His suppositis

2.

Dico. pr poena damni qdlib. peccatum mrtle punitur poena sensus durante in æternum. Sd fide et pb. ex variis locis Scripturæ. Judith: 16. dabit, qne et nmes in carnes eorum, ut urantur et sentiant usq in sempiternum. Isaiæ. 66. vermis eorum n morietur et ignis eorum n extinguetur. Matth: 3. Paleas qburet igni inextinguibili. et 35. ibunt hi in supplicium æternum, iustia. in vitam æternam. Raem huius gelvis reddere et valde dfficile. pbant aliq jo qa culpa damnatorum spr manebit qo n poena

Pars 9ta de peccatis et æquæ

Disp: 14. Sect. 3.

De peccatis mortalis poenis.

Verum hæc ratio non urget. quia vide ē æquum, ut reg tamdiu puniatur quamdiu eius culpa ex defectu gloriosis, aut satisfactionis sibi prorsus impossibilis habetur preciat. probant alij 2.o quia damnati spiritus et novo peccant. quo mentem spiritus puniri neque hæc ratio bona est. quia sequeretur ei ob peccata venialia damnatorum debere æternum puniri, quia pro peccata mortalia quantum est quantumvis varia peccata venialia. 2.o quia damnati sunt in statum mediti et dimiti. quo non possunt ob peccata in tali statu commissa puniri. probant alij 3.o quia etsi actus peccati reipsa fuerit valde brevis et cito transierit, affectus tamen peccantis fuit æterna vellet e. peccans, si fieri potest spiritus durare in libertate, quam ex peccato percepit. sed neque hæc ratio subsistit, quia multi peccant mortaliter, etsi nullum eiusmodi habeant affectum.

Probant denique S. Thom: quia peccatum mortale tollit principium vitæ spiritualis, quod est charitas et infert mortem ajo, quod est damnum irreparabile, adoque mentem poenam æternam. At ego non satis percipio vim huius rationis, licet e. ostendat quilibet peccatum mortale reddere hominem impotentem satisfacere pro offensa Deo illata, non tamen ostendit peccatorem idcirco puniri in æternum, sicuti licet non possit reg. iuste tamdiu torqueri, quamdiu non exhibet satisfactionem, quam possit exhibere non sic tamen iuste spiritus magis ac magis torqueri ob defectum satisfactionis, quando hæc est illa reddita absolute impossibilis.

14. Præter hæc existimo rationem evidentem ob quam peccatum mortale mereatur poenam sensus æternam affirmari posse. suadeo quo id debet aliquibus quæstionibus. 1.o quia peccatum mortale exigit satisfactionem infinitam. quo possumus inde probabiliter infere mereri poenam æternam: 2.o quia peccatum mortale est offensa gravis personæ infinitæ. quo mereatur, ut offendens puniatur poena æterna, quam malam personæ solum finitæ.

Pars 4ta de peccatis 15

Occasio dictorum Qu. 1.o an poena damni sdm se spectata sit majus malum, q poena sensus. Rx. neque Rō est, qa malum ~~oppositum~~ q sistens in sola privatione non est tm in gnre mali, qtum in gnre boni est bonum. quo privat. (: alias beatas Christi fuisset in fide infelix in hbta unio Hypostatica :) sicuti neq caria mali est tam bona, q malum est illud malum, q privat, nam peccatum est summum malum creaturae rationalis, et tn caria illius non est summum bonum eiusdem. cum qo poena sensus, q infligitur pro peccato mortali sit positiva et acerbissima non est ratio dicendi eam a poena damni superari in gnre mali. Dixi initio qstionis. poena damni sdm se, q qa possibile est damnatos de facto magis cruciari poena damni, q sensus ppri ne hementissima appre sim, q de omissa beatitudine Deus in illis excitat.

Qu: 2.o An poit Deus titulo solius dominii innocentem positive 16
l. ad tpus l. in aeternum cruciare et torquere. Affirmant multi mihi magis placet cum sroto negativa, licet e. Deus torquendo innocentem non eet injustus, qa titulo supremi dominii pro creaturis tanq re sua sine ullius injuria uti ad oem usum eet tn crudelis, et aggeret i clementiam prout ex eius videtur manifestum, sicuti licet Petrus proiciendo suas pecunias in mare non reddatur injustus, reddatur tn prodigus. Dixi 1.o titulo solius dominii, qa titulo medicinae spiritualis, puta pro suis a peccato a. titulo majoris augti gratiae et gloriae pro Deus innocentibus aliquos dolores et cruciatus immittere. Dixi 2.o positive qa poenam negativam puta sbtractiem annilis efficacis a aliqs bfis pro Deus innocentibus inferre, qa libum ipsi est dare aut negare bfium.

Ob. pro Deus titulo solius dominii innocentem annihilare qo 17
est positive torquere. Rx. 1.o cons. Rō dispar est, qa q suae creaturae est Deo prorsus libera nnung, q ja earum

productio et melius est creatum aliquid diu esse quam non esse, non est
a. melius eam esse et aeternum torqueri, quam non esse aut
postea fuit desinere esse. Sectio 4ta

De poenis peccati venialis.

18. Dico 1o peccata venialia, quae non habent adiunctum peccatum
mortale puniuntur post hanc vitam poenam aliquam [illegible]
et sermo [illegible] est de fide et probatur [illegible]
[illegible] probari solet existentia purgatorii [illegible]
peccata venialia sunt digna poena temporali et [illegible]
[illegible] solis talibus [illegible] in hac vita, quo [illegible]
ab his purgari in alia vita, quo [illegible]
[illegible] et [illegible], in quo reatus talium peccatorum est [illegible]
[illegible]. [illegible] peccatores [illegible] regiliorum, [illegible]
[illegible] peccato tota poena temporalis [illegible]
in tota vita [illegible] poena temporali peccatis [illegible]
nil [illegible] satisfecerit, quo [illegible] purgatorium,
in quo [illegible] tali poena satisfiat.

19. Dico 2o probabilius est peccata venialia [illegible]
cum mortali non puniri post hanc vitam poena [illegible]
sed dari in inferno satisfactionem pro illis. Ita [illegible]
et alii [illegible] Vasq. et multos [illegible] probatur 1o quia [illegible]
in inferno gravius puniri ob peccatum venialium quam mortalium
si nempe cum 100000 venialibus et uno mortali [illegible]
[illegible] moreretur. 2o quia peccatum veniale [illegible] cum
peccato originali non punitur poena [illegible] ut [illegible]
[illegible] quo [illegible] cum peccato mortali [illegible] 3o
quia non est [illegible] Deum [illegible] exigere [illegible]
factionem, quae ipsa de se exigat, [illegible] exigit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] certa. quia non [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] quali [illegible] sibi [illegible] [illegible] probatur.

finis satisfactionis est deterrere reum et alios a simili culpa et ut tm principiat dolores ex poena, quantum voluptis pri-
piebat ex culpa, sed ad hoc non requiritur neque multum tuus
voluntas patientis acceptatio. Primo quia inimicus ejus tolerat
poena ad magis deterret et affligit. Ergo per Neque hinc sequitur
clari in infernum redemptionem, quia nec non dicit sbtaem poenae
sed evasionem illius aut sbtaem poenae per satisfactionem non a.
per satisfactionem.

Ob. 1o Deus nil acceptat ab inimico, quo damnatus non sit
satisfacti. Rx. disq: ans. per modum mihi con: satis
factionis n:

Ob. 2o peccata venialia in infernum non tolluntur quod culpam
quo nec quod poenam. Rx. n: conseq: Ratio disp: est, quia
in infernum nil ponitur indignum per tollendam culpam, ponitur
autem aliquid indignum et aliquid per poena.

Ob. 3o non sit in hac vita fieri satisfactio, nisi dolores
voluntarie et patienter acceptentur. Ergo nec in infernum. Rx. n:
cons: Ratio disp: est, quia poenae et dolores huius vitae
non sunt proportionata cum peccatis venialibus sic ut poenae infernum
unde ad nras poenas debet insuper accedere atque aliquis supernaturalis
ratione atque proportionentur.

20.

21

Pars Quinta.

De Divina gratia et auxiliis.

Disputatio 15ta

De natura et essentia gratiae actualis.

Sectio 1a

Quid sit gratia in cor et quotuplex?

Nomen gratiae variae sumi solet 1o per quemquam dono absque
indebito, quod sensu creatio, quod vero bonum ingenium,
quod sanus valetudo, et similia dona naturalia solent quidquid
appellari gratia. Nec est tenetur Deus hoem creare a. quod vere

1

Disp: 15. Sect. 1.

Quid sit gratia et quotuplex?

Pars 4ta ut Dna gratia et auxilijs.

a. eidem bonum ingenium, quoniam valetudinem quae fere quis sic natura exigat. quod ei semper scivit 6ta Synodus generalis actu 11. Angelos et animas non esse immortales ex natura, sed ex gratia. Et hanc solam gratiam admittebat Pelagius, eludebantque ab ea sufficientia gratiae ora decreta Concil. et PP. c. sec.

2. 2do Sumi solet gratia pro affectu intimo Bulliae. ex quo donum aliquod liberaliter quaestum, quod sensu praedestinatio et quilibet affectus diligimur a Deo, dicitur gratia. Eodem sensu illi quidem debent loca Scripturae, in quibus dicuntur aliqui invenisse gratiam apud Deum ut B. V. Lucae 1. et Moyses sed

3o Sumitur gratia pro perfectione corporis l. animi, quae affectum Bulliae in aliis gentibus, vel quod sensu fere delegantior dicitur gratia publicorum 31. fallax gratia et vana est pulchritudo item eloquentia et acuitas sermonis. Psalm: 44. diffusa est gratia in labijs tuis et Lucae 4. mirabantur in verbis gratiae, quae procedebant de ore eius. 4to Sumitur gratia pro memoria, et volte reciproca faciendi suo beneficio, quod sensu 2. di regum 2. do dicitur retribuet Regnum cordiam, et ego retribuam gratiam, et Sophocles dixit, gratiam parere gratiam

5. to et strictissime pro ut sic: Cum Scriptura et PP. ad eo loquuntur et Theologi sumitur gratia pro dono supernaturali et indebito in ordine ad consequendam beatitudinem, in Deo gesto, quam gratiam ut Cath. et PP. disgerent c. Pelagium a gratia creationis s. donis naturalibus liberaliter collatis vocarunt eam gratiam salvationis s. redemptionis.

3. Gratia sic accepta dicitur 1o in creata et increata illa est quidquid donum accipiens sanum esse defectibile ab alio. Haec est donum non habens esse defectibile ab alio. cuiusmodi est persona verbi unita naturae humanae. Item personae spiritus

Pars 5ta
4 divina gratia
et auxilij

imo tota SS. Trinitas qtenus peculiari modo qstituit p
sens iustis iuxta illud Joann. 14. Ad eum veniemus
et mansionem apud eum faciemus item ad Rom: 5. Cha
ritas Dei diffusa est in unde Pat. Lessius putat iustificationem
ita fri p psiam Spiritus Sti, ut si p impossibile iste deest
ubique, esset nihilominus substantialiter psens ajae iusti. ergo
pt gratiam increatam licet in se sit aeterna, in ratione
tamen gratiae esse temporalem, ut pt in dono Spiritus Sti, qd in
tempore datur.

4.

Dicitur 2o in supernaturalem quoad substantiam et supernaturalem quoad
modum. illa est donum Dei ordinatum ad consequendam beatitudinem
excedens omnes vires naturales passivas cuiusque substantiae
cuiusmodi sunt gratia habitualis, et omnes illustrationes ilitus et motus voluntatis
a Deo excitati entitative supernaturalem gratia supernaturalis quoad
modum sunt dona quae etsi naturalem substantiam capacitatem absolute non ex
cedant, sed tamen eidem hic et nunc indebita, ita ut spectata
substantia disponere non possint in talibus circumstantiis naturaliter obtineri
tales sunt quaedam cogitationes gratiae, quae haec vel illa tentatio sine
mente sequitur.

5.

Dicitur 3o in gratiam Dei et gratiam Christi, gratia per Deum est
donum supernaturale collatum independenter a meritis Christi.
gratia per Christum est simile donum collatum dependenter a meritis
Christi. Ex quo pt duas has species gratiae differentiam esse. Ratio
est motivum quod Deus ad hoc vel illud donum conferendum inducitur.

Dicitur 4o in internam et externam. interna est, quae ajae vel alicui
illius potentiae strictè inhaeret, ut habitus supernaturales aut sin
inhaeret, unitur tamen eidem Phe vel moraliter quoad rationem unitur
sonae verbi humani, et personae Spiritus Sti ajae iusti. talis
gratia sunt et quaedam inclinationes, quae interdum fiunt a Deo in

Disp: 1a Sect: 1a

Pars 4ta de peccatis.

Ad gratiam et quotuplex.

sensib. immediatis et appa. sensitivo l. mdte p aliq creaturam
puta conciem, lectiem, visum miraculi, sed l. immdte p se
ipsum. Gratia enim est, q. non unit subto, cui qstus, qlis est in
carnatio verbi, pdicatio Chri, revelatio mysteriorum fidei,
institutio Sacramentorum, sed qd genus gratiae et qdem solus pt
donum creationis et eidem annexis admittebat Pelag.

6. to Ad 5. to in gratiam gratis datam, et gratiam gratum fa-
cientem. gratia gratum faciens est qdcunq donum supernaturale q
jario ordinatur ad sanctificandum subtum, cui inest s. immdte
et facto, ut gratia habitus et unio Hypostatica s. mdte
a. dispositive, ut habitus supernaturales, et quinq illustrationes et
inspirationes Divinae. Gratia gratis data est, q. qstus pptr
in ordine ad salutem et utilitatem aliorum. cui pari q. nrat
Aplus 2. ad Corinth: 12. alij p Spiritum datur sermo sapien-
tiae alij sermo scientiae. At hic nrq non est adaequatus, tum qa paulo
post eodem cap: adduntur aliae. q. gratia gratis data
ut pt ex verbis, et quaedam quae dedit jo Aplus sed
tum qa caracter ordinis, postas iurisdictionis, et inefa-
bilitas sensiendi res fidei in Pontifice, diviturq clavis sua
jario ordinata in bonum Ecclesiae. Sed est gratia gratis data
porro hae gratiae non dantur ob. iustis, nec illis solis
sed et peccatoribus. ut b. observavit P. Thom: ja 2dae q.
62. art: 4.

Ad 6. to Gratia in ea in habitum et actum. illa e
qlitas supernaturalis natura sua permanens qplectitq sese gratia
sanctificantem, et omnes habitus supernaturales infusos, q vo-
cari solent gratia habitus auxiliares. gratia actualis est
qlitas supernaturalis natura sua transiens, id q nobis in
praesenti sermo erit.

Pars 5ta et Divina gratia, et auxilijs.

Sectio 2.da
Quid sit gratia actualis?

Dico gratia actualis consistit primo in actu s. illustrationis, ita quod etiam in actu s. affectionis voluntatis. Ita communiter Pgi. per authoritatem Concil: Arausicani, Melouitani, Tridentini et aliorum explicantium gratiam per inuentam Spiritus Sancti illuminationem et inspirationem s. affectionem l. motionem voluntatis. Idem docent SS. PP. Hilarius, Fulgentius, Celestinus Papa, Augustinus Prosper et alij. quorum loca sicuti et Conciliorum vide apud Ripaldam lib. 5. disp. 102. a. num: 4.

Est autem ille motus s. affectus voluntatis actus indelibatus et inefficax tamquam si efficax esset tollere libertatem, forte supposito ars tamquam sequeretur solum illum, qui actu consentit, habuisse gratiam sufficientem ad operandum. Quod est in Pristinum. Tum quia unquam ut quis consentiat peccato non indiget actu efficaci praevio, quia neque ut consentiat in opus bonum. Habitus enim sibi ad operandum requisitis manet voluntas aeque indifferens ipsa operis boni ac mali. Et praeterea ille actus inefficax et indelibatus, in quo diximus consistere gratiam actualem, non unus sed multiplex puta timoris, laetitiae, desiderij, simplicis, elevationis, complacentiae. l. similis. Illud hic obiicitur observare non tantum affectus voluntatis indelibatos et inefficaces verum etiam inefficaces solere quidquid inter auxilia gratiae nostrae. Ut est pro. tamen 2.da Corinth: 9. glorificantes Deum in obedientia confessionis nostrae. Ipse enim ente gratiam Dei in vobis. ubi D. Paulus pro explicat D. Chrysost: opera libera fidelium appellat gratiam Dei, tum enim Conc: Arausicano Canon: 25. ubi fidem et amorem, quibus baptismum requirimus, quibus actus libi et

Disp: 15: Sect. 2.

Quid sit gratia actualis?

Pars 5ta de Divina gratia et auxiliis.

efficaces: inter dona gratiae annumerat. eodem m. Trid. Sess: 6: cap: 16. Nonnulli mitta ait esse dona Dei. Quia actus piae affectionis movens ad assensum fidei, et actus efficaces amoris moventis ad implenda praecepta plerique Sanctis inter dona gratiae arantur. Itaque porro sequitur jus posse admitti alij auxilia gratiae ~~[illegible]~~ inter efficaciam, quod non pugnat ad divinam cum Societatis, quae solum excludit auxilia inter efficaciam ab usu liberi arbitrij non independentia absolute antiqua sequitur 2o admissis eiusmodi auxilijs inter efficacibus facile explicari salva arbitrij libertate multa loca D. Au: in quibus victoriam tentationum praeceptorum adimpletionem, aliaque illustra favorem refundit inefficaciam intrinsecam gratiae non pure provenientis et ab usu libri arbitrij omnino independentis sed gratiae cooperantis et ab usu libri arbitrij proficiscentis, ceterum non omnis actus voluntatis sufficientis et efficax debet dici auxilium gratiae sed solum ille, qui induit voluntatem ad aliquid salutare agendum, hoc enim requiritur essentialiter ad auxilium gratiae.

N: 10

Circa illuminationem seu illustrationem Mtas in quo divini partialiter consistere auxilia gratiae ~~[illegible]~~ nota. per eam non intelligi solos actus Judicij sed etiam apprehensionis et discursus, ~~[illegible]~~ quia omnis hi actus

possunt juvare et dirigere per se ad opera salutis, et esse naturae indebita, quod videtur insinuasse D. Ansel: libr: de conco: gratiae et lib: arbitrij. columna 4ta cum ea in quibus subjaceant divinae dispositioni Dei quod quod contingit homini quod adjuvat librum arbitrium ad accipiendum vel servandum hanc rectitudinem suae gratiae deputandum est, cum ego per apprehensionem rerum aeternarum memoriam mortis et fugacitatis bonorum temporalium, item per actus fusos fidei actus supernaturales prudentiae qui sunt actus judicij ac denique per conclusionem practicam aut his aut illis principijs illatam hos saepe ad bona opera et procurandam salutem provocentur, non potest negari omnium trium operationum actus, quando excitantur supra debitum naturae habere specialis gratiae Dei.

pars 5ta de divina gratia et auxilijs.

Ob. 1mo. Auxilium gratiae juxta pp: et consilia fit in nobis sine nobis sed cogitatio congrua et affectio voluntatis non fit in nobis sine nobis ergo non potest habere rationem gratiae. R: Ly: in nobis sine nobis non esse intelligendum de concursu.

12.

Disp: 25. Sect. 2.
Ad sit gratia actualis?

Pars 5.ta D. d. nā gratia et auxilij.

Pho, sed morali id est sine merito nostro quod nullo modo pugnat cum nostra doctrina, prima enim cogitatio congrua qua dirigimur ad bonum opus naturale, fit immediate sine ullo nostro merito reliquae autem cogitationes congruae, etiam si eas mereri possimus, fuit tamen sine merito nostro, saltem mediate s. in radice, quatenus vivatur mdte a ja accae gratia.

13. Ob. 2. Pelagius at pp. ex D. Augus: lib. de gratia Chri fuit a consylijs et pp: damnatus quod doceret gratiam consistere in Judicijs seu cognitionibus ergo gratia actualis quam contra Pellagium adduxit pp: et Theo: non consistit in cognitionibus illtus: R. Lis: con: Non consistit in cognitionibus speculativis et naturalibus quae sine speciali spiritus s.ti cooperatione excitantur ad extrinsecam legis doctrinae l. bonitas obti propositionem cuiusmodi gratiam admitebat Pellagius, ijdo non consistit in cognitionibus supernaturalibus tam practicis quam speculativis a: a spiritu S. spelr excitatis quas negabat Pellagius et adstruebant pp: nego Ob. 3: Ad auxilia mea gratiae non sunt necessaria alia auxilia gratiae, alioqui daretur processus

in infinitum, atq ad omnes actus supernaturales sunt necessaria auxilia gratiae ergo ad illos actus supernaturalis intellectus constituit auxilium gratiae. R. N: ma: ponunt e. auxilia gratiae, quae non sunt 1.o excitantia, sed cooperantia indigens quorsum aliorum auxiliorum, ideoque sine alio pressu in instantia. R. 2.o disq. mi: sed necessaria auxilia gratiae actualis N: ~~[illegible]~~ quod haec dicit ultimam infusam ad cooperationem Dei eius assistentem: con: et sub. N: conseq:

Ob: 4.to apprehensio semper est naturalis ergo non constituit auxilium gratiae quae est supernaturalis deinde apprehensio est imperfectio actu voluntatis ergo non potest in illum per modum gratiae actualis influere, deniq apprehensio est impossibilis Angelo qui tamen indiget actuali gratia ad actus meritorios non minus quam homo. ergo

R. ad. pri: N: ans quotiescunque enim apprehensio movet immediate ad judicium supernaturale semper est supernaturalis.

N: cons: neque enim causa partialis maxime formalis debet continere totam perfectionem effectus et probabile est apprehensionem esse

Pars 5. De dna gratia et auxiliis

Disp: 16. Sect. 2.
Vd sit gratia actualis

Pars 2ta d Divi na gratia et auxiliis

aeque perfectam, ac et simpliciter gloriam. Ad 3. n: assumpt: neque. Angeli agnoscunt ea ac-
dens, et quis id quod eorum id apprehensae naturali, ut
tam d supernaturali.

Ob: 5to omnis actus iudicij supernaturalis est de-
liberatus praerequirens auxilium gratiae est enim vel fides,
vel prudentia vel aliquis similis ergo non potest habere
auxilij gratiae quod est actus indeliberatus, Conf: ad
sensus fidei non numeratur a consilijs et Sp: intero auxi-
lia gratiae etiam si moveat voluntatem ad defectum spei
et charitatis ergo. R. N: maio: possunt enim
praedicta supernaturalia esse evidentia vel ab aliquo actu
voluntatis necessario imperata. R. 2: n: min: dicam
enim paulo post dari auxilia gratiae quae sint actus deli-
berat. Ad confirmationem nego assumptum contrarium
enim docet concilium Arausicanum secundum et cap:
ultimo et Trident: sess: 6ta cap: 10. ubi docet
Justos euntes de virtute in virtutem crescere in
Justitia per gratiam Christi cooperante fide et bonis
operibus. Idem docet S. Aug: ad lib: 1mo ad Sim-
plicianum quaestione 2da incipit homo inquit
homo percipere gratiam ex quo incipit Deo credere
Ob. 6to Conclusio deducta ex praemissis super-
naturalibus nunquam est supernaturalis ergo.

operatio discursus non potest constituere auxilium gratiae sed semper est supernaturale. Confir: conclusio posito assensu praemissarum debet naturae rationali sed gratia ~~superna~~ actuali semper est indebita, ergo et caetera. N. N: Ma: conclusio enim deducta ex duabus praemissis supernaturalibus ordinarie est supernaturalis. ad Confir: Dist: mino: semper est indebita proxime et immediate N: immediate vel mediate seu remote et in radice conc: et simul N: cons: sic actus fidei est gratia etiamsi ~~debet~~ dicatur posito Imperio piae affectionis.

Pars 5ta. de divina gratia et auxiliis

18.

Quaeres hic 1mo an affectio voluntatis in qua gratiam actualem partialiter consistere dictum est ita sit necessaria ut sine illa non possit elici actus ullus liber et meritorius cum sola intellectus illustratione variant Theologi mihi probabilior videtur pars affirma, hoc enim satis indicat concilium Arau: car: 7. et Trid: Sess: 6ta cap: 5to. ubi hoc habet ita ut tangente Deo cor hominis per S. Sancti illuminationem neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens etc: ubi nomine tacti cordis affectio voluntatis Phrasi scripturis. p: p: et consiliis consueta illis quibus

Dis: 15ta Sect: 2da
Quid sit gratia actualis.

Pars 5ta de divinae gratia et auxiliis.

Cor et voluntas synonima esse solent idem colligitur ex Cœlestino Papa in epistola ad Episcopos Galliae Cap: 8vo dicente, reparatur voluntas a domino et ut aliquid agant paternis inspirationibus suorum ipse tangit corda fidelium. Item ex divo Prospero lib: contra collatores Cap: 22do Nullus est bonae voluntatis motus nisi quem creaverit infusa per spiritum charitatis affectum ac deinde ut alios pp: ita eam ex D: Augus: lib: 1. ad Simplicianum. Quaes: 2. ubi ita loquitur restat ergo voluntas eligantur, sed voluntas ipsa nisi aliquid occurrerit quod delectet aut invitet animum nullo modo movere potest.

19 Delectatio simplex sine nova delectatione praevia potest esse meritoria et libera alias iremus in infinitum ergo non omne opus liberum et meritorium praerequirit affectum simplicem voluntatis R. N: Ante: neque hinc sequitur processus in infinitum quia sistitur in delectatione in deliberata praevia ad deliberatam ad quam non praesupponitur alia delectatio.

20. Quae: 2. Quomodo dividatur gratia actualis, R. dividi primo in excitantem et adjuvantem seu

operantem. Excitans est qua Deus homines quasi dormientes et nihil de bono opere cogitantes excitat et monet ad bene operandum. Gratia adjuvans est illa cum qua homo elicit primum consensum liberum sive amorem rei honeste:

Pars 5ta de divina gratia et auxilijs

2do in praevenientem et subsequentem, praeveniens est quae datur antecedenter ad omne meritum. Subsequens quae datur propter bonum opus factum ex gratia et dicitur respectu operis ad quod inducit gratia cooperans solet etiam quandoque a D: Aug: Fulgen: et alijs per gratiam praevenientem intelligi tantum illam quae praecedit nostram justificationem et ad eam juvat et subsequentem vero illam quae justificationem subsequitur et juvat ut in ea perseveremus ex quo apparet enumeratas gratiae et species non disgiunctae et ex natura rei, non tamen eadem, in quantum datur gratis vel ex merito, vel habens aut non habent adjunctum gratum, l. dum quae producunt libere a necessario. 3o in efficacem et inefficacem illa est, quae semper habet adiunctam operem, sic n. quae nunquam habet adiunctam operem licet cum ea quisque operari possit habitis alijs requisitis

Sectio 3a

Aliqua dubia circa essentiam gratiae actualis et habitualis solvuntur.

Disp: 15. Sect. 3.

Aliq dubia circa essentiam gratiae actualis et habitualis solvuntur.

Pars 2a sta de Divina gratia et auxiliis.

Q. 1.o An affectio voluntatis supernaturalis et simpliciter sit nova gratia moralis ab illustratione supernaturali distincta ratio dubitandi est quia sicuti apprehensio naturalis necessario excitat in voluntate affectum simpliciter naturalem, ita et illustratio supernaturalis affectum supernaturalem. dixi moralis quia Phe etiam est eiusmodi gratia ab invicem distingui, cum unus sit actus illius alter voluntatis. Ex ad quaest: affirmatio ita est insinuant Concil. Arausic. 2. Can. 7 et Milevitt. can. 4. cum docent utrumque esse donum Dei et scire quid agere debeamus et diligere ut faciamus. idem docet D. August. lib. 1.o ad Simplic. qui 2. Ratio prior est, quia licet ex notitia boni a. mali s. dictata s. indicata et indifferenter excitetur illicita complacentia a. displicentia, tamen quia talis affectus sit tantus ut animum sensibiliter afficiat et unius voluntatem obstinatam, a. supponit intellectum cognitionis h. est speciale donum gratiae Dei.

Ex quo patet ad rationem dubitandi. unde donum speciale affectionis supposita illustratione illius non consistere in affectione simpliciter, non in ~~[illegible]~~ excessu illius s. intensionem cognitionis quae erat indifferens movere ad affectum magis l. minus intensum. praeterea probabiliter dicitur cognitionem supernaturalem non infert necessario affectum voluntatis supernaturalem, quia cognitio supernaturalis non supponit ex parte sua completam potentiam ad amorem supernaturalem sicuti cognitio naturalis supponit completam potentiam ad amorem naturalem. Neque licet argumentari habitus supernaturalis exigit quorsum supernaturalem, quia cognitio supernaturalis non supponit ex parte sua completam potentiam ad amorem supernaturalem sicuti cognitio naturalis supponit completam potentiam ad amorem naturalem neque licet argumentari, habitus supernaturalis exigit quorsum supernaturalem quod est cognitio supernaturalis amorem simplicem supernaturalem. Ratione disp: est quia totum munus habitus infusi ordinatur ex natura sua ad efficiendum cum voluntate actus supernaturales, at non totum munus cognitionis

supernaturalis non est gestuere voluntatem potentem elicere actus supernaturales, sed repraesentare obiectum, cui muneri satisfacit, quis non supponat voluntatem ex parte sua completa.

Ob. 1.o affectus turpes ad bonum delectabile saepe augent ultra intensi et cognitionis, quin sit opus ad Deum speciale recurrere, sed duntaxat sensibiles. Ergo idem dicendum de affectib. ad bonum honestum.

Rx. N. Ans. illa est sensibilitas non provenit ab intensione affectionis, quae est in appetitu rationali s. voluntate, sed affectus infinitus, quae est in appetitu inferiori et spiritu sensibilis trahit ad obiectum delectabile. Rx. deinde pro 2.o N. Sequel: Ratio disp. est, quia etsi affectus erga bonum delectabile excitentur in voluntate, et quoad existentiam pendant a repraesentatione obiecti, quoad intensionem tamen pendent ab intensione et vehementia affectuum appetitus sensitivi, quae quantum per innata propensione, sunt in bonum delectabile, at vero affectus erga bonum honestum et quoad existentiam, et quoad intensionem naturalem proportionaliter intensiori cognitionis.

Ob. 2.o efficax desiderium boni operis tanti est meriti sine ope, quanti est cum ope s. deficienti et opportunitate exequendi nil meriti perditur apud Deum. Ergo quis gratia excitans, sit bonum ab illuminatione distinctum, gratia tamen subsequens et adjuvans, hoc est, dans opportunitatem boni operis exequendi non erit obiectum a gratia excitante distinctum. Rx. N. Seq. Ratio est quia deficiente opportunitate homo facile cessat a bono desiderio, quando vero adest, firmatur in proposito et perseverat in eodem praevenit, idoque opportunitas operandi, quae Deus sine nostro studio nobis offert est nova gratia, et obiectum, idque expresse docuit D. August: cum dixit: gratiam volentes praevenit ut velit subsequitur ne frustra velit.

Pars 2.a de Divina gratia et auxiliis.

23.

24

Disp: 13. Sect. 2

Aliq dubia circa essentiam gratiae actualis et habitualis solvuntur

Pars 3ta De dna gratiae et auxilijs.

Ob. 3tio affectus deliberati non possunt intendi ultra intentionem illustrationis ergo neq in deliberati. R. N: antecedens potest etiam in ordine naturali amor esse intensior cognitione a qua dirigitur quae.

Quaere. 2. quae sint causae auxiliorum gratiae. R. 25. causam materialem sive subjectum essem intellectum et voluntatem, hoc est animam, a qua hae potentiae probabilius non distinguuntur formalem esse ipsos actus illustrationis et piae affectionis in quibus eiusmodi auxilia consistunt; finalem ultimatam esse beatitudinem vel ultimam bonum opus bonum ad quod impellunt; efficientem proximam et immediatam esse animam (suppono enim hanc influere immediate in omnes actus etiam supernaturales) et omni potentiam Dei extrinsecus assistentem quando desunt habitus infusi ut contingit in conversione peccatoris aut Gentilis quod si habitus infusi adsint prout contingit in justis illis erit influxus partialis ad scribendum; causa efficiens remota (hoc est excitans species ex quarum occasione Deus elevat intellectum et voluntatem ad cognitiones atque affectiones supernaturales) sunt ut plurimum Ang: Custodes quorum opera dicuntur a S: Pp: homines illuminari instituti, ab ijs impietatem arceri eosdemque in salutem aeternam promoveri; excitantur etiam quandoque eiusmodi species immediate ab ipso Deo vel ex cognitione naturali aliquorum objectorum sunt autem ille species

pura naturalis, juxta ea quae de speciebus ad actum fidei concurrentibus docet probabilior sententia cum enim eadem species quibus gentilis junctus ad credendum concurrant ad apprehensionem ex judicium sive ipsum actum fidei si illae species essent supernaturales possent conjungi cum haeresi, nam ea quae sunt necessaria ad apprehensionem fidei possunt conjungi cum haeresi consequens autem est absurdum.

Pars 5ta de divina gratia et auxiliis.

Ob: Concilium Auraus: secundum. cap: 20. agit multa bona in homine fuerint, quae non facit homo ergo anima non influit efficienter in ea auxilia actualia gratiae. Confir: 1mo Apocalipsis. 2do dicitur Sto ad ostium et pulso ergo sicuti pulsatio fit a solo pulsante ita auxilium gratiae fit a solo Deo. Confir: 2do auxilia actualia non minus refunduntur in Deum quam dona habitualia sed haec fiunt a solo Deo ergo et illa.

26.

R. N. seque: 1mo quia concilium potest explicari de habitibus infusis qui saepe fuit in homine absque ullo concursu physico aut morali illius 2do quia ea quae homo non facit libere non dicuntur fieri ab homine unde cum auxilia gratiae ex exercitium libertatis praeveniunt dicuntur fieri sine homine moraliter operante. Ad primam confir:

R. N. seque: ratio est quia illa pulsatio de qua agit scriptura non est materialis quae fit a solo pulsante sed est spiritualis quia moraliter seu libere

Pars 5. Aliq dubia circa Disp. 15. Sect. 3 essentiam gratiae actualis l. habitualis solvuntur

De divina gratia et auxilijs.

fit a Deo et Phe. ex ab hoc, tamen ipsum huius non dicatur pulsatio ipsa solius Dei libere agentis, sicuti locus licet fiat a me, et Deo non dicitur tamen locus ipsum Dei, non ipsum mei. Ad 2am conf. N. sequl. sufficiunt e. refundantur auxilia gratiae in Deum quod ab eo tamen moraliter procedant, licet Phe. ex procedant ab hoc

27. Qu. 3o. An bonum opus ex gratia libere elicitum possit esse intensius gratiae actualis, a quo procedit. R. affirmat. Ratio est, quia per actus voluntatis esse intensior actu intellectus, a quo dirigitur, quo ad actus bonus ex gratia actuali elicitus potest esse intensior gratia actuali a quo dirigitur.

28. Ob. 1o D. August. et alij. Ps. docens totum opus bonum esse tribuendum Deo, sed si hoc operaretur ultra intensionem gratiae actualis, ille excessus tribueretur hoi et non Deo quo non per ita operari. R. N. Mi. Nam et ille excessus intensionis et effectus gratiae quidquidem sine illa nullus gradus boni operis produci potuisset et nonne quisque gradus indiget gratia supernaturali, adeoque gratia.

29. Ob. 2o gratia intensa ut 4. non continet intensionem actus voluntatis ut 6. quo si voluntas eam elicitat, non operabitur ex viribus gratiae sed ex viribus propriis. R. 1o disp. ars. non continet fatetur. h. est ipsa non est intensa ut 6. con. non continet eminenter. h. est non potest praestare vires ad illam intensionem ut 6. N. Cum e. sit causa aequivoca partialis, et habeat adjunctum principium efficiens voluntatis ut 6. non est ratio negandi illi influxum in vires gradus voluntatis ut 6. R. 2o N. sequlam. Ratio est, quia gratia intensa ut 4. movet mobile est voluntatem ad intensionem ut 6. movet e. ad totum, adeoque se extendit principium efficiens, ut soli commensuratur effectus. Sufficit e. si causa Phe.

Aliq dubia circa essentiam grae actlis et hbtlis solunt efficas qtineat totam pfectiem effg. Assi illam n qtineat cuae efficas tm intentionalr. Pars 5ta divina grae et auxilijs

Pr geb. 1.o movens et mobile n relativa, ita ut mobile n poit moveri, q a movente, movet go voltos n pt se movere ad actum intensum ut 6. a grae intensa ut 4. Rx Ngdo gseq: numero 29. 30

Pr geb. 2.o Virtus motiva grae hi sphaeram dtiatam gon pt movere ad qcumq intensiem. Rx. Ions: totum dtiat a sphaera illius p dtiaem ppij effici, sicuti sphaera approximans potentis servire ad pducendum calorem ut 4. vel ut 6. vel ut 8. dtiam p vires ppij effici potentis pducere plures l. pauciores gradus caloris. 31

Qu: 4.to Utrum auxilia grae actlis influant efficie in actus bonos. Rx. negae qa talis influxus e supfluus, qd e. grae actli a Pl. et CC. adscribit, pt sufficienr explicari p solu influxum moralem, unde ei ex h. cap: docet coci cogniem n influere phe in amorem nec unu actum actlis a voluntis in actu. 32.

Ob. 1.o Trident. dicit nos grae excitanti coopari. go h. influit efficienr. Rx. N. seq. ly. enim coopari tribuit ei cais tm moralr influentibus, sic dicimur coopari qcilid hortatis mandatis, ptea idem Trid: docet fidem coopari bonis opib. iustorum, et tn certum e ei apud Adversarios actu fidei n influere phe efficienr in actu charitis. 33

Ob. 2.o SS. PP. docent graam tribuere vires ad bona opa gstuere potentes movere ad ea efficienda, ut atq hor et similia indicant influxum phcum. go. Confr. 1.o D. Aug: lib. 15 de Trinit: cap: 25, ut explicet Sprtu Stum pcedere a filio utitur explae verbi, mentis s. cognitionis, a q pcedit amor, go ipse sentit cogniem influere phe in amorem. Confr. 2.o 34

Pars. 5. Aliq. Subiacentia Disp: 15. Sect. 3. Ssiam grae actlis et hbtlis solvunt.

De Ind. grae et auxilijs.

SS. PP. docent adeo nos indigere grae, qa liberum arbitrium peccato originali attenuatum et infractum est, qd p grae dbt confortari et reddi potens ad operandum, atq liberum arbitrium non est infirmatum in nae, sed ob privaem hbtuum supnaalium. qo grae dbt supplere dfum hbtuum et influere Phe in actus. Rx illas locuties PP. optime salvari p solum influxum moralem, q ita est neqq, ut sine illo voluntas sit ou impotens elicere actum meritorium et supnaalem. Ad jam gfiaem. Rx. n: seq. vult e. Augustin. pcise docere amoem pcedere a cognitione modo pcedendi nil dfire. Ad 2 et confi: dico PP. ibi loq. de grae hbtuali, pua sqfcat hbtum infusum, a. oopotiem Dei eius assi pentem non a. d grae actli.

35. Urgeb: Non oportet sine neite recurrere ad Deum tam q ad eam speciem, q do haberi possunt coae 2. dae. qo q de absunt hbtq supnaales dicendum est auxilia actlia grae recurrere effice ad actq supnaales liberos. Rx neg: seq. Rao est, qa nullum suppetit fdtum tribuendi actib. intrinsecis. urtem Phe pducendi alios actq.

36. Ob: 3.o Sprtq. S. q est amor, pcedit Phe a verbo qo est amor creatq ab ilitie. Rx. neg. seq: Rao est, qa multiplex 1.o qa in Divinis non pducit amor, sed sola sbristia illiq 2.o verbum pcedit p ilitem. 2. dam non est id, q Pater et Filius ilgunt, sicuti est verbum mentis in creatis. Haec est pcedit en neite ilgendi, illud en foemadise ilgentis. 3.o verbum Divinum non pducit Sprtum S. fiabo p ilitiem, sed p voliem et spiraem activam ab ilitie virtbo distam.

Aliq̃ dubia circa essiam graæ actlis et hbtlis solvuntur.

Pars. 5. De divinâ graâ et auxiliis.

Qu: 5.ta In q̃ qsistat influxus moralis graæ actlis in opus bonum. R. in actu 1.o qsistere in ipsâ ente illustrationis et inspirationis; in actu v. 2.do addere insup dirigentum Dei, Vide q̃ in simili dici solent d influxu actus imperantis in imperatum in Phlia et maa d actib. hais. 37

Qu: Denique utrum ee donum supernaturale gratuitum sit graa per Chrum. R. affirmat. m. jam graam Angelorum Adami, et Evæ excipias, hic e. ex mitis Chri ee non potuerunt, cum ipsum prius naa sicuti et peccatum Adami ante ressint.

Sectio 4ta

Utrum pr actus ilitus et voltis admittenda sit aliq̃ alia graa actlis non vitalis.

Dico graa auxiliorum Phe tm e non vitalis moventium excogitaverunt Thomistæ. jam eorum, q̃ dicunt sufficientia, quorum munus e qplere virtutem et actum jam poa, eamque reddere sufficientem ad efficiendam illustrationes et affectus supernaturales indubitatas, unde habent se pmodum habitum infusorum, et ponunt sicuti et ipsi hbtus in dissu gponi, talia auxilia admittunt Huriel, Gansalez, Alvarez, Penotus, Salas et alij. 2.um genus auxiliorum non vitalium e eorum, q̃ dicunt efficacia et Phe prædeterminantia, quorum munus e qplere actum jam poa ad actus supernaturales deliberatos, et hæc cum dissu gponi non ponant, talia auxilia admiserunt plerique antiquores Thomistæ aliqb. RR. plurimi, ait ait Albenda dissentiunt, licet e. auxilia graæ in se efficacia gstuant, ea tm ab actib. vitalib. ilitus et voltis non disgunt 38.

Pars. 5ta | Utrum pr actus illtus et voltis admittenda sit aliq alia gra actlis n vitalis. | D. sp: 15. Sect. 4

f Divina gra et auxilijs.

atq hanc fuisse mentem D. Thomae asserunt Conradus, Medina, Cajet. Sotus, Capreolus et alij.

39. Dico 1o n dat f facto ulla gra actlis sufficiens ab illustrae illtus et affic voltis dista. Ita Molin: Sucar: Vasq: Tann: Ripald: et alij. qa CC. et PP. accurate explicantes graam excitantem et praevenientem nunq meminerunt alicuius q litis mortae ab illustrae illtus et inspirae voltis dista. qo ex mente CC. et PP. gra praeveniens Phe et n vitalis movens e, superflua et fictitia. Ans probat ex dicendis p gloe sancti et doctis a pte a Trid: Sess: 6. cap: 5: ubi dicit tangi cor hois p Spiritus S. illuminae s. inspiraem.

Ob: PP. docent graam excitante infundi nobis sine nobis. qo sentiunt eam n ee vitalem, n pure Phem actus e. vitales n fiunt sine nro gurisa. Ans pbr. D. Aug: lib. 2. c. duas eplas Pelagij. cap. 3. ait: ut velimus sine nobis, operatur et lib. 1. ad Simplic: qu: 2. Deus a. volueramus solus praestat. ite S. Bernard: f gra et libero arbitrio. circa finem. 3a Deus operatur in nobis, bonum cogitare velle et perficere; cum sine nobis sed Ps. neq. sequitur. PP. tres e. ut s momi n aliud volunt q graam excitantem, neq merentib, neq liberoperantib. dari

40. Dico 2o N dat f ulla gra efficax et Phe praeter dista ab illustrae illtus et affic voltis. ita oes PP. Societatis. pbr. 1o ex Scriptura, q, ubicunq agit f gra efficaci, refundit illam in illustraem illtus et affiem voltis. qo p. Ans pbr: ex D. Paulo ad Rom: 8. ubi agens d gra movente et agente efficaci h. habes. quicunq spirituabuntur, hi sunt filij Dei et subdit

Utrum pr actus iletus et voltis admittenda sit aliqualis gratia actualis non vitalis. Disp: 16. Sect. 4 137

non e. accepistis spiritum sanctis iterum in timore, sed spi-
ritum filiorum Dei in quo clamamus Abba pater. et ad Pars 5.ta
mon, quoniam diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum divinam gratiam et
rursus, ibidem. quis ergo nos separabit a charitate Christi auxiliis
ex quibus locis sic arguitur. ergo Spiritus Dei est signum filiorum
Dei, actus Spiritus proprius filiorum Dei iuxta eundem Paulum
est Spiritus dilectionis efficacis et operantis movens eos ad imple-
tiem preceptorum et reliqua pietatis officia. ergo Spiritus gratia, qui
agunt filii Dei et est quod disserit Paulus non est predicatio
pure Philosophica, sed efficax et operans dilectio Christi. probatur 2.o
ex PP. quia Spiritum gratiae agentem filios Dei ilgunt
Spiritum illuminantem et offerentem: B. Aug: serm: 13.
de verbis Apli. Spiritu Dei agunt, non spiritu exhortante
illuminante et adjuvante. Item lib. de corrept: et gratia
cap: 2. agunt u. directie, delectatie, et justitie suavitate.
Similia Ch. B. Chrys: homil: 24. et alii eodem modo ex-
plicant PP. illud Joannis 6. Nemo potest venire ad me, nisi pater
qui misit me, traxerit eum, ubi sermo est, de tractione per gratiam
efficacem, docent e. eiusmodi tractionem fieri directione, amore
desiderio, monitionibus inspirationibus, et suavitate Spiritus: Confi-
PP. agentes Pelagium de gratia tam efficaci, quam efficienti,
nullibi meminerunt alicuius gratiae efficacis, quam illustrationis
illuminationis et affectionis. ergo ex mente PP. nulla datur gratia
efficax non vitalis et Philosophice predicans.

Probatur 3.o Ex Concil: Trid: Sess: 6. cap. 5. explicans 41
gratiam excitantem et adjuvantem vocat eam Spiritus S. s.
illuminationem et inspirationem. Similiter modo loquitur Arausicanum
2.dum Canon: 6. et 7. item Colonienses parte 7. cap. 32.
probatur 4.to ratione 1.a quia efficacia gratiae est capax majoris

Disp: 15. Sect. 4.

Pars 5ta. Utrum pr actus illos et voltis admittenda sit aliqua alia gratia actibus non vitalis?

de Dna gratia et auxilijs.

l. minoris augti, /: majus e. auxilium efficax requiritur ad
liberandum actum amoris urgente gravissima tentatione, quam
sine illa :/ atque efficacia gratiae dista a motione actuum vi-
talium non est capax majoris l. minoris augmenti, /: quilibet
e. phia pdtrao spr et in oi ovasse est aeque inve-
gnena cum suo effu :/ go gratia efficax non consistit in qli-
te phia non vitali. 2o ei ad puram omissionem actus
prohibiti est necessaria gratia efficax, nam ei per illam impletur
preceptum et resistit tentationi, atque ad puram omissionem non
pr guerrere pdtrao phia non vitalis /: huius e. quersus
iuxta adversarios est pure phus, et efficiens, qui non indiget
pura caria actus phi :/ pr a. guerrere gratia vitalis consistens
in illustratione illius. go pr. 3o ga tota ratio adversariorum
ponendi gratiam efficacem non vitalem est, ut actus voltis
sit a Deo non tm guerrente ad eum actum, non ei mo-
vente et impellente voltem ad illum. Atque h. sufficienter
pstat per illustrationem illius, et motum voltis. go. 4to
illa qlitas non vitalis iuxta adversarios est aliquid ens impletur
necessarium et phe gnenum cum effu, quem infert go
cum arbitrij libertate non stat. s. ti. dnis illa qlitas non
vitalis ab illustratione et affectione dista est prsus supplua et pr
sine ulla. /: ut i ostendam, explicari efficacia gratiae go
gratis adstruitur.

Pb. 1o S. Aug: lib: 3. de gestis Pelagij citans locum
Pauli ad Rom: 8. quicunque Spiritu Dei aguntur, ij sunt filij Dei
ita loquitur: procul dubio plus est agi, quam regi. atque filios Dei
regi est moveri moraliter per illuminationem et inspirationem go
eos agi auxilijs gratiae importat aliquid plus a motione
actuum vitalium distum. /: qd non pr esse aliud, quam pdtrao

Utrum pro actu ultimo Dispositionis 15. Sept. ad notitis admittendo sit alia graa actualis w. vitalis. 138.

Phi. Confir: Idem August. sudadit, qd nemo aliqd agit, qui agitur agere aliqd ipse nisi, sine bonum praestat voluntatib. nihil graa salvatoris, ut n. dubitet Apostolus dicere, quotquot Spiritu Dei aguntur, a Deo impulsu graa, qui volunt nisi aliqd agis, sed potius agitur, et aliqd quadratione graam plus praeveniente, seu in illustraem et affectum bonum moralem inpromentem qr. R. N: mi S. e. Augi pro regi. Egit. opari viribus naae pogi ilgit opari viribus graa, qd solum ex eo, quod ibidem permiserit hanc prouem Pelagii. hoc solo propria sine Deo reguntur. qui nequiermon Paulo succedit: sed obstanti nolit. nam sine dubio plus aguntur qui regi: et paulo post: Spiritus Sapientiae non viribus propriis voluntas reguntur. Agitur filii Dei. ex quo apparet idem esse verum August: agi et regi Spiritu Dei, seu si non sit idem agi Spiritu Dei et regi viribus propriis voluntas. ex quo et facilis est solutio ad confir. Adverte. dicitur enim quaeritur, hic opari viribus graa nisi aliqd agere quod mirio illius, seu eius refundit in aiam, graa et nunc in ai exsperiae.

Ob: 2°: Varia testimonia. D. Thoma qb. adhuc eq. 93.
modi praedeterminem physicam adstruere. 1° quidem quoniam duos eas
2. dasinoveris ad opandum ai qui et non appellari ab illa
semper agere in turba; 2° quod docet etiam contingentes
h. et liberas debere determinari Deo ut ad agentes causas
ad aliqd determinate agendum. 3° docet id, quod movet eas 2. Deo
a ipsi tē quandam vim in illas receptas et transeuntes
habentem esse incompletum. 4° Docens in quibus ita liberi
ria esse praedeterminatas et ordinatas. 5° Docet Deus qui de
movet hoc ad graam gratum facientem, hunc infallibiliter consequi

Utrum pr actus illius et voluntis admittenda sit aliqua gratia actualis non vitalis? Disp: 15. Sect. 4

Pars 5.ta de Divina gratia et auxilijs:

qo D. Thomas admittit praedeterminationem Phaem, sine qb. eiusmodi loca quomodo explicari non possunt. Rx. nqdo sqlam. Ad 1um locum dico eum ilqdum de solo quarsu quali Rei q simul cum causis 2dis earum effectus operatur, ita e. huic locum explicat Cajet. 1a parte quaest. 1a art: 17. et Ratio est, qa iuxta D. Thomam: Artem et oes Phlos. movere est fratr agere, et motus est fratr actio. atq motui, q Deus movet causas 2das ad agendum. D. Thomas non adscribit aliud Enum, q eum, quem agunt causae 2dae. qo p talem motum ilqdam actiem, q Deus simul cum ipsis illarum effectus operatur a. p eam actiem Deus movere causas 2das et non causae 2dae movere Deum, qa ut q agendi creaturas est a Deo et non vicissim. ad 2dum locum dico eum ilqdum de dtrae gromitante h. est actie, non a. ante, qlis est Phae praedtrae eom: ilqdus est 3us locus. licet e. actio non sit Phae inca agenti, sed passo, est tn illi inca moratr et dnoae. ad qtum dico eum noe praedtrais non ilgere Phaem qlitem causis 2dis inhaerentem, sed dispositiem et ordinaem qad agentia necessaria a scia simplicis ipsae, qad libera n. a scia media dependentem, ad 5tum Dnq dico eum non loqr infallibilite simplr ante, sed qlequnte et dependente a scia media

44 Ob: 3.o Tota cnsia S. August: et Patrum cum Pelagionis fuit de auxilio gratae incae efficaci, et Phae praedtrae necessario ad oes actus bonos, qd auxilium negabat Pelagius et adstruebant PP. qo ex scriptis August: et PP. dont praedtrae Phae ab illustrae et inspiratae dista. pbo Ans. Pelagius ideo negabat gratiam Catholicam et Augustinianam, qa p illam putabat everti libertatem. qo cnsia

Utrum pr. actus ilctus et voluntis admittenda sit aliq. gratia actualis n. vitalis.

Pars 5ta de Divina gratia et auxiliis.

illiq. cum August: et Ph. erat de gratia ince efficaci et Phe. pdtrante. pbo: Idem Ans. 2.o cusia Pelagij cum August: fuit de gratia, q. assegnatur ex meritis Chri, ut qdista ab ea, q. habuit Adamus in statu innocentiae sine Chro, atq. illa gratia est efficax, sufficiente e. habuit Adamus. go. pbo: 3.o S. Aug: epla 107. et de gratia Chri lib: 4.to et lib: 1.o quaestionum. monet ci Pelagium de ea gratia q. facit, ut actu velimus et operemur go. pbo: 4.to de eo auxilio qtendebat August: cum Pelagio, pq. Deum oramus, ut h. est efficax. go. Hic est principus Achilles Thomistarum. q. gratiam ince efficacem et pdtraem Phae. pugnaverunt. Rx. facile n: Ans. Ratio est, qa error Pelagij, ci quem agebat Aug: erat in h. qd diceret gratiam Dei a dono creationis distam non requiri ad poe. simpliciter, sed tm ad facilius poe; item qd diceret naa. solis suis viribus poe. ja. gratia auxiliante et iustificantem pmereris, unde Ecclesia damnavit Pelagium. 1.o Authoritate Scripturae. Joan: 15. Sine me nil potestis facere. item Pauli 2.o ad Corinth: 3. non sumus sufficientes aliqd cogitare ex nobis qsi ex nobis, sed sufficientia nra. ex Deo est. 2.o Authoritate Cl. Araus: Milovitani, Genovensis et novisse Trident: q. ci Pelagium dfiunt naa. sine gratia non ee sufficiente, non poe, non valere qdpiam salutare cogitare a. velle. 3.o authoritate PP. August: Hyeron: Prosper Hilarij, Fulgentij et aliorum damnatorum poiblitem naa. sine gratia, q. oia clare ostendunt cusiam cum Pelagio non fuisse de gratia efficaci et phe. pdtrante, sed gratia simpliciter prout ab efficaci et inefficaci pscindit.

Pars 5ta An pr actus ilitus et voltis admittenda sit aliq gratia actualis n vitalis? Disp: 15. Sect. 4

d Divina gratia et a xiliis.

45. Ad 1am probationem Antis. R. n. ngdo seq. Rao e cur Sofa
gis admittendo gratiam tanq necessariam pertinuit laudi libtem
n erat, qd PP. docerent illam ee ince efficacem et Phe
pdtrantem, sed qa docebant illam ee ad b. operandum obste
neariam a libte tn arbitrij prsq independentem. and PP.
ad praecupandum argtum Pelagij eo mre spectabant, ut o
stenderent gratiam Rei quis neariam et indbtam spr tn
ee paratam et prevenientem, ut ex eig dfu nunq poit se libum
arbitrium ab omissio salutarium opum excusare. idq pro
clare ex Concil. Senonensi decreto 10. ubi post assertiem
i Pelagium neitem gratiae ut argtum ipsig a jactura libtis
petitum eludat, ita loqtz: neq tn tanta gratiae neitas
libo arbitrio prejudicat, cum illa spr sit in promptu nec
momentum qdem pereat in q Reg n sedes ad ostium et pul
set, cui si qs aperuerit, intrabit ad illum.

46. Ad 2. dam probationem eiusdem Antis R. n. assutum. cu sia
e. Patrum cum Pelagio n fuit d gratia supnaali pendente
et n pendente a mitis Chri, n d gratia supnaali sue
ta ex meritis Chri ut qdista a gratia creationis pure
naali, q ad b. operandum sufficere docebat Pelagius, ne
gabant PP. Ad 3am probationem n. sequl. Nam illa
gratia, q actu volumus iuxta August. e talis, ut potue
rit voltas cum illa n operari. qo n e ince efficax aut Phe
pdtrans. Ad 4tam probationem R. 1o disq. mi. e effi
cax ince, et qad entem ab auxilio sufficienti distat. n.
exce a qui qditionate futuro con. et sml n. conseq.
R. ponderi pr 2. do ngdo obste mi. Nam e vramq
p auxilio supnaali dante sufficientiam gratiam prescindente

ab efficiâ et inefficiâ, tum qa est absté indebtus, tum qa
licet aliqua auxilia naa elevata debeant sine oratione
qa tn hæc ponunt ee tam exigua, et remissa, ut licet
dent Phé poe, n tn dent moralr poe, unde poumus
orare Deum p auxilijs sufficientes, q utrumq poe offerant.

Pars 4ta de Divinâ gratia et auxilijs

Vrgeb: Pelagius admittebat gratiam internam, q nos admitti-
mus moralr tm moventem et juvantem voltem, dicebat e.
ut refert Aug: d gratia Chri cap: 7. adjuvat nos Deus
ornam et revelatam, dum cordis nri oculos aperit, dum fu-
tura dmonstrat, dum diaboli pandit insidias, dum nos
multifri et ineffabili dono gratiæ cælestis illuminat. qo
PP. q alias insup gratiam requirunt, agunt d gratia inte effi-
caci et Phé pdtrante. R. disq: Ans. Pelagius admitte-
bat gratiam pure naalem excitatam mysterio legis et dnæ
sine specialia assistiâ Spiritus S. con: supnaalem solo mi-
nisterio Spiritus Sti nobis infusam, d q tendebat Aug.
et alij PP. N. pr ea Pelag: ut refert idem Aug: d gratia
Chri. cap: 28 et 29. et Serm: 13 d libris Apli docebat
gratiam adjuvantem internam requiri sm ad faciliq poe. n.
a. ad absté poe, qd tanq erroneum PP. rejiciebant

47.

Sectio 5ta

Utrum auxilia Theologica gratiæ sint incé et qad substiam supnaalia.

Pr auxilia Theologica ilqo eas illustraes ilctus et motus voltis
q dent in ordine ad actus in substiâ supnaalis gducantes, indte
ad qsequendam vitam æternam eiusmodi poris auxilia ee
qad entem pure naalia docent Vasq: Granad: Meraeus
Egidius, Bernardinus, et qdam Doctores Salmaticenses;
ee supnaalia affirmant Molin: Suar: Loria, Alvarez

48.

Utrum auxilia Thgica gratiae sint incè et quod substantiam supernaturalem.

Pars pta de divina gratia et Auxilijs.

Albelda, Lessius, Ruiz, Arr: Ripalda, Ouvied: et alij

Dico 1º pro Reg. quod potentia obstat per gratiam in substantia naturalem, ut tamen imdte ad actus supernaturales, ita quod RR. probat: quia non apparet repugnia, cur non possit Reg. posita illustrare et inspirare pure naturali elevari voluntatem ad actus libros supernaturales. quia

Confr: Cognitio naturalis probabiliter pro divinitus dtrare imdte ad amorem supernaturalem. cur ergo non est gratia in substantia naturalis ad actum libum in substantia supernaturalem.

49. Ob: 1º PP. PP. passim docent ad actus supernaturales requiri gratiam supernaturalem quod R. eos loq. de statu praesenti et gratiali n. a. possibili et miraculoso, praeterea multa eorum loca possunt explicari de gratia supernaturali solum quod modum.

Ob: 2º voluntas neque rationali cognoscens cognitione naturali est incapax huius effectus formalis. sicuti potentia auditiva est incapax effectus formalis videntis. quod non potest per cognitionem naturalem dtrari ad amorem spiritualem, quod multo minus per illustrationem et inspirationem naturalem dtrari ad amorem supernaturalem. R. N.

Ans: gratis e. hoc dicitur mre in sententia idfrante potentiam ad. quod a. posita cognitione naturali non sequitur naturalis amor supernaturalis. ratio est, quia ob dfum proportionis Reg. non exhibet concursum ad amorem.

50. Dico 2º Auxilia Thgica ad actus meritorios positive et incè conducentes ad vitam aeternam a CC. et PP. contra Pelagiam unice et jario requisita sunt de facto incè et quod substantiam supernaturalia. Dixi. unice et jario quia CC. et PP. ut ostenderent non tantum bona opera supernaturalia, non est naturalia esse speciatim in Deum referenda, neque hunc sub propam ostendebant Pelagius: eodem m. influere in bona et mala opera, agebant ei quodque de gratia quod ad entem naturali

Utrum auxilia Thgica sint incè et qad sbstiam supnaalia. Pars 5ta De divinâ graâ et auxiliis.

sd tm 2. rio et p. auns. conclo nra plr. jo qa PP. et CC. nunq fuerunt gtenti ad opg mitorium vitæ æternæ illâ graâ, q admittebat Pelagius, atq hic, ut pt ex varijs locis apud Aug: admittebat graam in entē naalem go graa, q PP. et CC. ad opg mitorium vitæ æternæ requirunt, debet ee in ente suâ supnaalis. Confi: jo graa in entē suâ naalis, q adstruit P. Vasq: et reliq Adversarij n e alia, q cognio indifferens boni honesti qi unita vam gsu voltis, q absq hois sollicitudine ac industria vario caarum naalium quorsu excitatz, atq talem ut pt ex nro 47 admittebat Pelagius in qlibet hoe b. moralr oponte. go graa, q c Pelagium adstruunt PP. n e in ente suâ naalis sd supnaalis. Confi: 2o. d eâ graâ agebant PP. et CC. q negabat Semipelagiani docentes mitam et initium nrae iustificatis pcedere ex viribus naæ, atq hi n negabant, imo adstruebant graam in entē naalem go PP. et CC. agebant d graâ in ente supnaali. Confi: 3o. Aug: et PP. disserebant cu Pelagio d graâ q naam impotentem et imbecillem ad actus ~~supnaales~~ + salutares in vitam æternam reddit abstē potentem estq naæ prsq indbta s. ut utz e. locis Scripturæ. id aptē sqfcatib Joann: 15. sine me nil pi facere. 2o. ad Corinth. 3. n sumq sufficientes p. s. atq talis graâ ut fatentz ipsi adversarij e in entē sua supnaalis. go

Sbi gilo 2o. qa si sufficeret ad actus supnaales s. q soli, ut pbabo i, qducunt incè ad vitam æternam s. graâ supnaalis tm qadmodum sequetz eigmi actus pōt aliqdo elici a nobis sine graâ imdte a Deo inspiratâ, sd consqnz

61

Pars. 5ta Disp: 15. Sect. 5.
Utrum auxilia Physica sint incè et quod ~~[illegible]~~ substantia supernaturalia

de Divinâ gratiâ et auxiliis

i Concil: Arausi: Mlovit: et Trid: Sess: 6. Cano: 3. ubi
dicitur nos sine gratiâ non posse actus supernaturales, sicut oportet, eli-
cere, et loquuntur de gratiâ, quae Deus incè in nobis operatur, a-
gunt e. i Pelagianos, qui gratiam eternam, hi est legem, denam
explicatam Chri et caeca admittebant, quibus mediantibus naturaliter
illuminatur ilicet quod excitatur voluntas quod. Probatur conclusio
3° quia inter gratiam excitantem et libum nostrum gratiam debet
esse proportio quod sicuti ex hoc capite cognitio dicitur ad a-
morem spiritualem debet saltem quantum esse spiritualis, ita
gratiam movens ad actum supernaturalem debet esse in substantia supernaturalis.

42. Ob: 1° D: Aug: lib: 83. quaestionum: qu: 68. docet vo-
cationem Pharaonis ad non affligendos Israelitas fuisse co-
gnitionem Officiorum, quae Aegyptus dicebat per Josephum Patriarcham
et D. Prosp. lib. i collatores cap: 14. ait pulchritudinem
elementorum cognitam trahere ad Deum atque hae et
similes cognitiones dicuntur in ente suâ naturales. quod gratiam quae requirunt
PP. non est necessario in ente suâ supernaturalis. Rx. N: seq.
Ratio est, quia Aug: et Prosp. non loquuntur de cognitione naturali
quae fieri potest circa eiusmodi obiecta et excitatur ex causis eius
ac naturalibus /: hanc e. et admittebat Pelagius :/ sed cognitio
excitata incè a Spiritu S., quae in suâ ente est supernaturalis
unde subdit eodem loco Aug: Haec a. ratio quae per spe-
rum oportunitates operatur altae et profundae operationis est.

83. Vr Geb: Aug: Epla. 130. narrat Polomonem Genti-
lem sermonibus Xenocratis ex ebrioso factum, qui tenentem
auxilio Divinae gratiae. atque auxilium gratiae incè supernaturale
non datur gentilibus /: e. e. proprium Christianorum :/ quod Aug:
agnoscit auxilium gratiae incè naturale. Rx. 1° N:
mi: Nam ois Gentilis quando disponitur incè ad fidem

utrum pro auxilia Logica sint ince, et quod substantia supernaturalia

sicuti disponebat Salamon, accipit a Deo gratiam ince supernaturalem et Christianorum propriam: Rx. 2.o disq: cons: agnovit auxilium gratiae ince naturale pro actib. bonis naturalib. con: pro supernaturalib. et meritorijs vitae aeternae. n. Eodem m. respondet ad alium locum August: qui sumitur ex lib. de patientia: cap: 17. uti in haereticis et Schismaticis graves tentationes admittit auxilia gratiae, subdit tamen esse aliam gratiam Christianorum et filiorum Ecclesiae, aliam Schismaticorum et Haereticorum, dicendum est. vel Aug: loquitur solum de gratia naturali concurrente ad actus bonos naturales, vel et loquitur de gratia supernaturali, quae quidem in Haereticis et Schismaticis reperitur, propinquetur, cum ad fidem disponuntur, disgere a illam gratiam a gratia Christianorum et filiorum Ecclesiae, dicendo, quia his sine praedestinatione ad vitam aeternam, non ita illis, quia dicuntur ab Ecclesia exulant.

Pars 5ta de divina gratia et auxilijs.

+ cumetib

Ob: 2.o Concil: Araus: 2 Canon: 11. assit, quod quod Deo rite vovetur ex Dei munere s. gratia haberi, non pro Deo aliquid rite voveri cum sola gratia naturali et pactum naturalem ergo Concilium non requirit gratiam in ente sua supernaturalem. Rx. disq: mi: pro rite et laudabiliter voveri cum sola gratia et actu naturali con: rite id est salutarium ad vitam aeternam, quia sensu loquitur Concil: n:

54.

Ob: 2.o Ad actus Nerviros virtutum acquisitarum n. q. vincendas graves tentationes a. implendam legem naturam necessaria est gratia pro Christum a PP. c. Pelagium requisita actus gratia ad hos actus necessaria non est ince supernaturalis, pro e. tentatio gravis superari et lex naturalis impleri pro actus pure naturales: ergo gratia a PP. c. Pelagium requisita non est ince supernaturalis. Rx. det huic argto Rspalda nonque superari tentationem gravem a. impleri legem pro solum actu naturalem.

55.

Disp: 15. Sect. 5.

Pars 5ta — utrum auxilia ipsa sint iure et gratia substantia supernaturalia?

De divina gratia et auxiliis

Cum sim Cameranus habeat actum supernaturalem ad hunc requiritur a pp: gratia supernaturalis verum haec doctrina est valde dubia et incerta neque enim apparet fundamentum admittendi in gentilibus graves tentationes saepe superantibus aut legem naturalem implentibus tot actus in substantia naturales nec ius igitur

R. dis: ma: requiritur eiusmodi actus heroicos gratia per Christum ut eliciantur sicut oportet hoc est proficue ad vitam aeternam conc: ut eliciantur simpliciter Ne: tunc e. sufficit gratia pura naturalis

Disputatio 16.ta
De gratia efficaci.

Acris hoc et praeterito saeculo inter theolo: celeberrimae familiae S. Domini et minime Soc: JESU contentio exorta de constitutivo essentiali efficaciae gratiae quo efficax gratia ab inefficaci et pura sufficienti distinguatur versatur autem controversia in eo utrum efficacia auxilij praevenientis prout distinguitur a sufficientia sit intrinseca et essentialis entitati ipsius auxilij praevenientis ex eo quod illa entitas

sit intrinsece et infallibiliter connexa cum consensu et incompossibilis cum negatione consensus non item entitas auxilij pure suficientis an vero extrinseca et accidentalis ita ut eadem entitas auxilij quemodo est eficax potuerit esse pure suficiens de qua controversia typis aliquid edere utriusq; partis theologis. prohibuerunt Clemens 8. et Paulus 5. licet tamen de illa scripto agere et priuatim in scholis disputare. Illud hic obiter nota nihil nobis in praesenti controversia esse commune cum pellagio. punctum enim de quo cum pellagio p: p: et concilia disputabant praecise consistebat in hoc utrum ad opera meritoria vitae aeternae praeter vires naturae requiratur aliqua gratia supernaturalis a Deo mediate proveniens utrum vero ea gratia debeat esse intrinsece efficax an non de hoc neq; pellagius neq; conc: neq; pp: disputabant.

Pars 5ta de divina gratia et auxilijs

Sectio. 1ma
Sententia R: PP: Domini: Circa efficaciam gratiae.

Dis: 16. Sect: 1.
Circa eficaciam gratiae.

Pars 5. De Divina Gratia et auxiliis.

Docent 1. p. p. auxilium gratiae quo Deus facit
ut faciamus esse in trinsece et ex natura sua
incompossibile cum dissensu pro quo melius expli-
cando docent 1.mo quoties Librum arbitrium salubri-
ter operatur hoc est quoties elicit aliquem actum
immediate conducentem ad vitam aeternam praeter
habitus supernaturales et illuminationem intellectus
et piam affectionem voluntatis. Duo in super ex parte
actus 1.mi procedere unum extrinsecum quod est
praefinitio seu decretum absolutum Dei quo omnipo-
tentiam suam immediate praeparat et omnes actiones
creaturarum eficaciter decernit, alterum intrin-
secum quod est qualitas quaedam voluntati inmediata cum
effectu infallibiliter connexa quam aliqui ipso-
rum vocant promotionem alii impulsum alii comple-
mentum potentiae alii et quidem saepissime praedeter-
minationem physicam in qua ajunt consistere
essentiam gratiae eficacis.

2 Docent 2.do eiusmodi qualitatem omnium usus libri
arbitrii antecedere nec esse ullomodo in nostra
potestate sed dari a Deo ante omnem praevisionem
nostrorum operum. Docent 3. quando ea

qualitas in nobis est, ut posse nos illi resistere sed in eodem instanti sequi infallibile consensum. 2

Docent. 4. illam qualitatem existere in volte prius natura antequam ipsa consentiat esseq ad omnes effectus causarum secundarum tam liberos quam necessarios absolute necessariam ad necessarios quidem ratione subordinationis inter causam 1. et 2 ad liberos vero ratione indiferentiae quam causa manens libera ut potest propriis viribus ad aliquid certum determinare.

Docent. 5. ex duobus equali secundum mentitatem auxilio vocatis ut posse altero consentiente alterum dissentire neq ex duobus aequali auxilio consentientibus posse unum pro alio meritum aut intentionem operis augere. Docent 6. ut esse in potestate libri arbitrij gratia apprehenti auxilium eficax reddere in eficax aut contra.

Docent. 7. divisionem gratiae quae dat posse operari in eficacem et ineficacem seu pure sufficientem esse in membra quo ad entitatem intrinsecam diferentia. Docent. 8. posse Deum sine vi physica quae ab quodlibet futuri decernere efficacis gratiam liberum absolutam. quo ut posse Deum

Pars 5. de divina gratia et auxilijs

3.

D. Divina gratia et auxilijs.

effectibus quidem futuros certo et infallibiliter cognoscere nisi in directo aliquo efficaci ad ... Dicunt 10. modo praedestinationem ad gloriam sub ... sine scientia media. 11.o praedestinationem Dei esse infallibilem non ex sua media, sed ex caulite medicorum. Docent denique liberum arbitrium non conferre actiem immediatam cum gratia tanquam causam partialem actus, sed totam virtutem agendi refundi in auxilium et ita ex ... Adversarijs sentiunt Bannes, Alvarez, Albertus, Capefudo, Navarrete, Rispolis, Verda, Ledesma, Ripatata, Maria et alij, quorum aliqui volunt tam firmiter credi has Phas praedictas, sicuti mysterium Trinitatis quidquid tandem in illas obijciatur. Ajunt ea debere via argumenta fuisse ab antiquis Patribus tamquam expensa et soluta, sicut expensa et soluta supponuntur ea, quae obijci possunt in mysterium Trinitatis, sed quidem non constat Phas praedictas esse a Deo revelatas, superfluum est in eorum gratiam illitum captivare, sit igitur.

Sectio 2.da

Argta in gratiam incae efficacem et Phae praedictantem.

6. Ius esto, quod divina praedictantium pugnat cum authoritate Scripturae, in qua passim invenitur esse in posse hominis eligere bonum vel malum, patere omnibus liberum aditum ad salutem, exponuntur Dei hortationes invitantis homines ad bonum et dehortantis a malo, exaggerantur querelae de inobedientia et deserto Deo, atque suppositum quod praedictatio Phae sit ad operandum absque necessaria cum operatione calor gratia, et eam habere ullo modo sic

in huis poste, hac et smlia loca scriptura eadem Munera
dunt falsa, ridicula, et inania. qu. 2.um argtum gratia et
est, qa gratia incé effax, et ab usu lib: arbitrij
oo independens pugnat cum Authoritate Concil: Trid:
Sess: 6: cap: 5. docentis nos querti, si volumus, non q-
uerti si volumus, item gratiam poe abijci: Can:
4. liberum arbitrium à Deo motam et invitatum poe
dissentire, si velit. ubique Concil. eaq d sensu qpo
sito n. a. diviso put volunt adversarij pt ex actis
Concil: Trid: manuscriptis, quae assuantur in castro
S. Angeli. Concil: Zenon: in decreto 15. docet non ee tale
Dei trahentis auxilium, cui resisti non poit. Arausi:
cap: 25. ait oes justos poe et debere ea, q ad salutem
ptinent si fideliter laborare voluerint, adimplere.
3.um argtum est. qa gratia pdtrans pugnat cum dnis
SS. PP. ut videre est apud Lessium hic cap. 8.
ung instar omnium esto. D. Aug: q qties est gratia effi
caci loqtur, vocat eam vocationem Gnosiam, illumi
naem p q non queniunt pdtrari, cum ea non sit qlitas
suadens, sed cogens, non vocans, sed trahens sive poe
in hoc, ut ei resistat, udatur. S. hic Doctor lib. 1. ad
Simplicianum: qu. 2. de Spiritu et liter: cap: 34. lib.
83. quaestionum q. 68. lib: 12. de civitate. cap: 6. In
qb. locis clare pt eam nunq cognovisse gratiam pd
trantem, tam qa qstuis efficiam gratiae in eo, qd hoc
vocetur eo modo, quem Reg sunt illi qgruere ut q
sentiunt, tum qa expresse dicit 2. hoes aqli vocae
vocatos unum querti, alterum non, et in tetae aqli

Efficacem Argtr ĉ graam incle^it et Phe pdtrantem

Pars 5ta d Dnā graā et auxilijs.

cum æqli graā, unum stare, alterum cadere, neque
deri huius rei aliam raem, nisi qa unquoluerit ali
noluerit à castite deficere. SS. PP. addre D.
Thomam, quem fuisse à pdtraob. prsq alienum pte ea
uarijs illius locis, nam in 2o dist: 25. art: 1o ad
3. ait cum libo arbitrio h. m. agit Regnit duo
minão artiois et finis in poste lib: arbitrij gtum
1a pte quæst: 62. art: 3. ad 2. ut ingt inclinão
graā ut imponit neitem, ut habens graam pr eā n
uti. et peccare. 3a pte qu: 69 art: 8. ad 2um
ait etsi æqlem graam duo pcipiant, ut æqlr eā
utuntur, ut unus studiosius in eā pficit, ali p negli
giam graæ rei deficit.

8. Qtum argtum est, qa ex sntia pdtrantiam sqtur
nullum deri auxilium sufficiens ab efficaci dstam, et
gsequens, q ut habenda ut habuerunt auxilium efficax
ut habuisse oia nearia ad gusiem et salu
tem, qd est aptè falsum et pugnat cum dnā Prid: sup
sqta pbr. Juxta adversarios pdtrão est ita nearia ad
salutem et gusiem ut sine ea ut poit seq salus et
gusio. go auxilium, qd ut est efficax ut est sufficiens ad sa
lutem et gusiem, ex q ultius gratuitas sequuntur ab
verde. 1o neminem pōe a. potuisse saluari, nisi q
re ipsa saluatur. 2o neminem pōe a. potuisse plura
bona opa facere, q reipsa faciat. 3o pcepta Dei
ee impoibilia seruatu. 4o, q ut si pdtrati. 4to hoes
peccare agendo ea, q ob pdtratam sine libte sibi
impositam uitare ut possunt. 5to hoes prius deseri à

à Deo, q̄ ipse Deum deseras. 6to reprobos pōe iustissē gri Pars 5.
et cuiipe c̄ Deū, q̄d ex dfu p̄dtraois, q̄ acquirere nō fuit d divi
in eorum poste, sint reprobati. 7o Deum dicisi iniquē nā grāā
pōe reprobis exprobrare, q̄d nō sint gnsi. et auxiliis

5tū argtū. ē. qa admissā dinā p̄dtrantiū tollitz
libtas actq; imi ad merendū et dmendū necessario requisita
q̄d sic ostenditz. qa libtas in actu 1o sic dfitz pōa, q̄ positis
oib. ad agendum requisitis pt agere vel nō agere; atq; ad-
missā dinā p̄dtrantiū nunq̄ neq; in sensu gposito p̄dtraois
neq; in sensu diviso ab illa unqm ē dicere nunq̄ voltas
libtis sib. ad agendū requisitis pt. agere l. nō agere. gō.

6. tū argtū ē qa ex sntiā p̄dtrantiū sqr Deū ēē 10
p̄prie authorē peccati, dum rāē directi efficacis p̄dtrādi
tum rāē ipsiq p̄dtraois; item Deū aquē opari, bona
ac mala, impellere hōes ad oia scelera ēē crudelem dam
nandorē raolēs, ex dfu eorū, q̄ habere nunq̄ fuit
in ipsarū poste, nullā tentāē dāmonis, nō solā p̄dtrāē
Rex dicte et imdte nocere, ꝯ q̄ oia sī absurda ēā
Trid: damnata.

7. nō ē qa grāā p̄dtrans ē gratis et sine ullā merite g
facta, adoq; vel an hoc solo capite reprobanda.

Sectio 3a

Rpōsies p̄dtrantiū breuē rejecta.

Ad 1m et 5. tū argtū respondent 1o sufficere ad solua 11
lam libtem, q̄d posita p̄dtrāē manens cognio indfens
nō hoc aptē falsum videtz. 2o qa pt stante cognie
indfrenti impare qs sibi efficaciā omissiē amoris

Pars 5ta. Rx. poēs pdtrationis breuiū rejecta.

Ad diuinā gratiā et auxilijs.

aut Deus regere gursum ad illum et tū in utraq; casu tollitur libertas ad omittendū amorē. 2.o qa poēs libertas fit, q positis ob. si nō a. solā cognitione indifferenti, sed agendū requisitis pū agere l. nō agere.

12. Rx. pondent 2.o sufficere ad libtem qd in sensu diso à pdtrāe poit voltas nō agere, etsi nō poit in sensu composito. sic libē omittitur, inqt Aluaretz odium stāte amore, qa licet nō poit voltas odisse in sensu composito cum amore pū tū in sensu diso, sed c̄ 1.o qa in sensu diso à pdtrāe voltas nō pū agere, in sensu a. composito nō pū nō agere. q̄do ḡo ē liba. 2.o sensus compositus spr antecedit opaem et ē infallibiliter quenq; cū illā ḡo nō relinqt integram libtem actus 1.mi 3.o sensus compositus et disus nō sī in poste voltis, qm. ḡo rāe illorum pū dici libera. q̄ tō hoc modo discurrendo dicendū erit beatos liberē amare Deum, qa in sensu diuiso à visione pount amorē omittere. ad instiā de amore et odio. Rx. deo ido sensū compositum amoris nō tollere libtem ad odium, qa nō ē suppositio ans sed consequens orta à liba dtrāe voltis ad amorē, ad u sensus compositus pdtraois ē suppoio simplr ans, et à libte voltis prsus independens.

13. Rx. pondent 3.o ideo directū efficax a. Phā pdtra nō tollere libtem, qa pueniunt à Deo, q ob suam oppositiā pū dtrare voltem nō tm ad amorem, sed etiam ad circumstiā illius sc. libertē, sine qa ut loqt Ab

Pars 5ta
D diuina
graa et
auxilijs

uaret Deus ob suam oppositionem pro quo ponere libertatem in
dtrae voluit ad unum eorum; sed haec Rx pos est prosq
ridicula, qa Ali Deus sit oppositus, n pr tn ponere a
pte Dei dfectum n ponendo dfie. u. g. hoc n ponendo
eadem raole. go implicas, ut ponat a pte rei libertatem
qn relinqt poam potentem opari et n opari positis
vel ad agendum praeqsitis, qd sic qfirmo. si creaa
p poible l. impoible infunderet mihi pdtrae, haec
tolleret libtem. go ei tollet, licet infundatur a Deo, qa
aeque redditur impotens quingere in illa caria opatis

Ad 2. n et 3. n argtu. Rx. dons Concil: et PP. n loq
d graa efficari, sed inefficari, und mirum n ee, qd dominus eam
poe suo effu frustori. sed c 1.o qa Trid: spr loqt d
illa graa, cui assentimur et cooperamur, et a q d facto
trahimur, atq haec d graa efficax, go. c. 2.o qa Trid:
Sess: 6. cap: 5. et Can. 4. voluit damnare duas haeres
unam Lutheri docentis voltem hois Deo n cooperari
q damnat his vbis: n mere passive se habere. aliam
Calvini docentis voltem qdem Deo cooperari, sed ita a Deo
moveri, ut n poit illi dissentiri, q damnat his vbis. neq
pro dissentire, si velit atq utraq haeresis vocabat circa
graa efficacem. go p c 3.o qa Concil. Tenorese
intendit docere illa auxilia, qb resistimus ee eiusdem
naa et vrtis cum his, qb d facto qsentimus, go agit d
auxilio efficaci; ita c. pludit; frustra certe Ste
phanus Judaeos duri cervicis arqueret, q spr Spiritui
Sto rstiterunt. frustra Paulus Thessalonicenses admoneret

14

d. Divina grau' et auxilijs.

Spiritum ne extinguerent, si Divinis inspirationibus hoes inevitabiliter rapiant.

18. Ad 4tum arg. R. dens sine pdtrae n dari auxilium sufficiens, ut qs actu gutatur dari tn sufficiens, ut possit guti, sicuti paries sine albedine pt ee albus, et sine illa nunq sit futurus actu albus sed ē, qa ē necessarium ad opaem, et nae illam predit, neq sine illo ilgi poa qpleta ad opandum, de ast c. unum qpriprium necessarium, atq pdtrao ē talis, qo sine illa n tm n ē actu opao, sed neq poa ad opandum. instia d albedine n facit ad rem qa albedo n gstuit poam habendi albedinem, sicuti pdtrao gstuit poam ad opandum imo ex h. ipso exptio sic arqtor ē Adversarios, qa implicas ee album sine albedine implicat ee in poste Petri ee album, nisi sit in poste illius habere albedinem, qo sin pt qs actu guti sine pdtrae, ~~neqt~~ implicas ee in poste hois guti, nisi sit in poste illius habere hanc pdtraem, atq n ē in poste hois carentis pdtrae illam habere, qo n ē in poste illius guti.

16. Ad 6tum arqtum. R. dens ido Deum n ee auctorem peccati, qa n pdtrat ad frale peccati, sed tm ad materiale illius, unde inqt Alvarez, Deus n pdtrauit ut Judas traderet Christum absté loqndo, sed sm cum addito, qd negando illam actionem, in qntum ē actio et sb rae entis sed ē. jo qa hoo n ē ultra caa peccati nisi volendo materiale ad qd necessario sqtur frale peccati, qo si Deus cogit hoem ad eligendum materiale peccati, cogit ad peccandum. 2o qo Deus

Pars 5ta d divina q. 2 a. 3 ad 3.

n. etc. p. prohibere frale peccati nisi prohibendo male peccati, ad qd frale necessario sequitur. qo implicat Deum p. dtrare ad male peccati, sic e. exigeret aliqd impossibile. 3.o Trid: Sess. 6. Can. 6. definit p. ditrem Judae n. ee. proprium opus Dei. Coqz a. d actus positivo qa damnat Calvinum docentem Deum ee. causam peccati et cogere ad illud, nunq. a. dixit Calvinus Deum velle a. cogere ad malitiam fralem, sed ad positivam entitem actus mali. Ad 3.um respondeo raes, ob qs necessario admittendae sunt p. dtraes et qr. aa. inter efficaces ee. multos, p. rique n. eas qs sbjcio.

Sectio 4ta.

Fundta Dominicanorum soluta.

1.um fdtum sumitur ab authoritate D. Thomae, verum ex dictis nro 7. pt. S. Doctorem a. p. dtrib. fuisse valde alienum, loca ee. q. p. se citant adversarij explicui disp: 16. Sect: 4. num: 42. et 43.

2.um fdtum e. qa. a. ppio indifferenti ut tali neqt. pcedere aliqd dtratum p. dtrao e. n. gtinetur in ppio indifferenti. qo necessaria e. p. dtrao. Sed falsum e. ars. Rege. e. ppium indifferens et tn. sine ulla p. dtrae. dtravit se ad volendum creare mundum. Hinc ad probaem Antis N. assum: dtrao e. actrois nil e. aliud q. ipse actus amoris l. odij. Cum qo voltas istas actus gtineat, oqr. ppium indifferens poe. gtinere dtrae. ad h. vel illud, imo ad h. solum e. voltas indifferens, qd poit se ad unum p. alio dtrare, nec obstat, qd docet

Pars 5ta — Disp: 16. Sect. 4 — Fdta Dominicanorum Soluta.

de Divina gratia et auxiliis.

D. Thom: 1a part: qu: 19. art: 3. ad 1um ab eo, qd se hi ad utrumlibet, n seq ortie, nisi ab aliq inclinet. Loqtz e. d ppijs gratiae indfria pendeta gplmto alicuius causae l. gditionis, sic ignis nisi applicatz ad hanc stupam p alia, n gburet hanc p alia, et calamus nisi ab impulsu manu dtretz, manet indfiens ad hos vel illos characteres.

18. 3um Fdtum e qa causa 2. da manet indfiens, quis a Deo pdtretz qad indum. qo ei manebit talis, quis pdtretz qad spem, sed fide negatz cons: Ratio disp: e qa pdtrare ad indum nil e aliud, q Deum parare gratiam tm ad h. indum amoris, l. ad h. indum odij. q. pparae stante adhuc voltas manet in actu 1mo indfiens ad amandum l. odiendum. At v. stante pdtrae qad spem voltas nullo modo manet indfiens ad odium l. amorem, sed cogitz eligere. id rdqd independenter a sua dotte dtrantz.

19. 4tum Fdtum e. causa 2. da n agit, nisi moveatz, excitetz, l. applicetz a causa 1a ad opandum, qa agit in virtute 1ae qo dbt pdtrari. Sed fide negatz cons: Sufficiens e. movetz, excitatz et applicatz p gratiam Dei in actu 1o indfientem, rne aliq dr causa 2. da opari in vrte causae 1ae nisi malis dicere, ideo causam 2am opari in vrte causae 1ae, qa totam vim opandi accipit a Deo.

20. 5tum Fdtum e. si Deus n pdtraret effus causarum 2. darum, daretz rpu illius casus et fortunae, qd e absurdum. Sed negatz cons: Cum e. Deus oia

p̄ciat et poit impedire. si velit, nil p̄ dari illig rpu fortuitum vel casuale.

d divina gratia et auxilijs.

6tum fdta est. Deus et creatura non gurrunt simul fortuito, id ea pposito et cta sua. qo causa ipsa pdtas efficacis causa 2. dum, si nam ipsa ab haec ... pdtat. Sed negatur cons: Sufficit e. qd Deus oppositum suam in actu 1o ita pparavit, ut oes pparaes causa 2. dae simul naa cum ipsa opetur, sic poa ... ite species et illig non gurrunt fortuito, et si neutriq actio alia naa antecedat. Ex q sqtur has ppoes: Ideo opatur creata qa opatur Deus vel e ... opatur Deus, qa opatur creatura non ee admittendas in sensu causali, id tm fcali.

7um fdta est. qa PP. Soc. Jesu. ponunt in Deo electionem efficacem ad gloriam ante praevisa absolute nita, item ponunt pfitiem efficacem bonorum operum et pseuitae finalis sine pjudicio haec libtis, qo possunt ei poni pdtraes Thomisticae. Sed negatur con: Rao disp: est multiplex. 1o qa pdtraes habent suam efficiam independens a scia media, non item electio et pfitio Jesuitica. 2o pdtrao est oo ans et nearia ad opem non item nra electio et pfio, sed tm sdum qd, licet e. antecedant gsam in statu absoluto non tn in statu gditionato. 3o pdtrao iuxta PP. Dominicanos est ita nearia, ut sine illa non poit pvideri effg, ne qdem in statu gditionato, secus a. electio et pfinitio, sed plura d h. infra.

Reliq fdta PP. Dominicanorum retali et solui. disp pced: sect: 4. Ex hactenus dictis apparet aequè a. longe pejorem ee sntiam Lorcae, qui negat pdtraes, docet actiem Dei ee priorem actie creaturae, et p

De divinâ gratiâ et auxilijs.

h. explicat ineffabilitatem et efficaciam divinæ gratiæ, sed facilè rejicit, quia talis actio æquè distinguit libertatem ac predictionem, antecedit enim actionem creaturæ et est cum effectu infallibili genera et ex nostra postea. Fdtum Lovae est quia Deus est causa ja quo agit prius quam causa 2.da. sed fallè negat cons: dnoc est. causa ja non dsumitur à priorite actionis; sed à priorite excellentiæ, quia sc. omnes causæ 2.dæ in operando à Deo cabo dependent.

Sectio 5ta

Sntia Scotistarum circa efficiam gratiæ rejicitur

24. Scotistæ rejicitis predictaob. Phis efficiam infallibilem divinæ gratiæ explicant per decretum Dei. circa quod docent 1.o Deum independenter à sciâ mediâ omnia opera causarum 2.darum decreto efficaci predefinire. docent 2.o auxilium, quod ex cui talis decreti gratia, rite vocari gratiam efficacem, quia effectu suo frustrari non potest. Docent. 3.o illud decretum ad tollere libertatem, quia non est ans. sed concomitans operationem causæ 2.dæ liberæ. ex quo patet. PP. Dominicanos et Scotistas in duob. differre. 1.o quia Dominicani efficaciam auxilij explicant per aliquid libero arbitrio innum. Scotistæ per eum. 2.o quia Tomistæ ponunt aliquid ans. Scotistæ vero concomitans.

Verum hæc sntia Scotistarum nihilo melior est dna Dnicanorum rejicitur e. 1.o ijsdem fere argtis, quib. Thomistas impugnavi: Sect: 3. rejicitur 2.o quia est improbabile ut Deus sine sciâ mediâ efficaci aliquid predefinat, et tamen relinquit omnia propria in actu 1.o indifferentia (: exponeret e. se periculo frustraris :) quo velint nolint debent Scotistæ negatâ sciâ mediâ admittere aliquid ans neque generum cum operatione. rejicitur 3.o quia si efficia gratiæ

Pars 5ta de Divina graa et auxilijs

statur in auxilio, ut quinto cum directo efficaci Dei sicuti falsa est hac propo: pro voluntas dissentire, et resistere directo efficaci Dei. ita est falsa erit ista voluntas pro dissentire et resistere auxilio efficaci Dei. qd est aptè i Trid: reijcitur 4to qa oe id, qd est caa opaes, et ad eam neario requisitum, antecedit opaem, atq tale est directum Scotisticum, e. e. caa auxilij qd influit in opaem, et sml absté neariam ad illam, qd non est gremitans sed ors, et gsequens eutit libtem. Ita Scotistarum sunt ferè eadem, q Thomistarum, adoq ea dictis sufficiens soluta.

Ob. nilominus p Scotistis. Deus pfinivit qd futura eent aja raoles. qo pfinivit actus libos, multarum e. aarum futuritio pendet ab actib. liberis, puta fornicaib. adulterijs. R. disq. ans: pfinivit dependens à scia media. con: independens n. sicuti et cons:

25.

Sectio 6ta

Quid circa efficiam graae doceant Pgi Soc:?

Docent jo non dari ullum auxilium graae imdte et adaequate efficax a. en naa sua ingpoibile cum dissi, sed idem nro auxilium, qd d facto dr efficax, et cum qb opamur, potuisse ee inefficax et pure sufficiens, si Doltor noluisset illi cooperari. Item en duob. vocatis p auxilia eigdem. prog raois poe unum p sua libte querti, alium non querti, imo sepe eum, q gutitur, habere minorem graam p eo, q non gutitur, adoq disiem graae in efficacem et inefficacem non ee in membra spe Pha et qadentem ince dicta.

Disp: 16. Sect. 6.

Pars. 5ta. Ad circa efficiam gratiae docent Thomistae Soc: Jesu.

De Divinâ gratiâ et auxiliis.

26. Docent 2.o gratiam efficacem duo dicere unum in recto nimirum ex tem auxilij existentis, et prioris et moventis voluntatem ad agendum, alterum in obliquo nimirum quod voluntas s. obstinatum, s. conditionatum (: de q. Sect. Sequenti :) ad motionem auxilij postquam natura consecutum, adoque denomine naturae efficiae esse entitati auxilij ptim incam, ptim encam.

27. Docent 3.o non ideo efficiam auxilij desumi a quod futurum quod liberum tribuat illi virtutem excitandi s. agendi, hac est auxilio adaequate incam et realis, sed quia dicendo auxilium ad agendum tribuit ipsi gratiae cum quo, quod se auxilium non habet. duo e. dicit auxilium efficacem, virtutem eliciendi quam et gratiam infallibilem cum illo prius habet auxilium ab eo et independenter a voluntate, postquam ab eo, et dependenter a voluntate agente cum virtute gratiae.

28. Docent 4.to Ut efficia auxilij a libero arbitrio inadaequate dependeat, alia tamen pendere ab illo ut existente in actu et proveniente a gratia, aliter ab eodem operante in actu 2.do cum eadem gratia. ab actu e. ipso pendet in genere causae efficientis, ab actu 2.do in genere causae finalis.

29. Docent 5.to efficiam auxilij adaequate sumtam non antecedere quam libi arbitrij prioritate naturae et causalitatis, involvit e. ut minimum quam sub conditione futurum, quia non potest esse causa Phia sui ipsius, sed efficiam auxilij inadaequate sumtam et secundum id, quod dicit in recto, adoque auxilium efficax esse initium nostrae salutis secundum rectum n. a. secundum obliquum.

Docent. 6.to efficiam auxilij potest dici quod sub conditione futurum antecedere quam absolutum prioritate logica in quantum ut est quod conditionate futuri non pendet a non esse quod absolute futuri, sed e contra. et e. verum dicere

Si Petrus vocetur, respondebit etsi nunquam fuerit verum dicere; Petrus vocatur et respondet. non e. a. verum dicere Petrus vocatur et respondet. nisi fuerit aliquando verum dicere si Petrus vocetur, respondebit.

Docent 7.o quia tametsi entitas auxilij quam liberi arbitrij tam in statu conditionato, quam absoluto per gratiam antecedat, in statu tamen conditionato non habere denominationem gratiae efficacis, sed tantum sufficientis, quod ab efficaci et inefficaci praescindit, acquirere vero denominationem efficacis per ipsum ad statum absolutum. Docent 8.o totam efficiam auxilij esse a Deo tanquam authore speciali, quia et entitas auxilij in actu 1.o et ipse consensus in actu 2.do ex speciali Dei dono proficiscitur. 3.o

Docent 9.o quod tametsi consensus conditionate futurus compleat gratiam in esse efficacis in actu 1.o et se ipsum ut existentem in statu absoluto logice antecedat, hic tamen consensus conditionate futurus non compleat actum 1.o ipsum futurum absolutum, quia non influit in illum. Docent 10. negatam gratiam in esse efficaci adhuc nihilominus praestari a Deo magis beneficium illi, qui gratiam per illo, qui non gratiam, licet utique eiusdem personae rationis auxilium quod intentio accipiat, quia supposita sicut media datur ex praescientia et praefinitione consensus certo et infallibiliter secuturi. Docent denique nullam dari gratias efficaces ab illustrationibus illicitis et pijs affectibus voluntatis distinctas. 31

Idcirco unicum Thgorum Soc: est quia non apparet aliquo modo conciliandi libertatem arbitrij cum efficacia gratiae, et quia 32.

de divinae gratiae et auxiliis.

hic modus discurrendi est valde gratis Scripturae. Cl. et
PP. neq. argta Adv. quod in crium perfundere Ex his ap
paret falso et propam imponi nobis ab Adversariis
quosdam propos. Pelagio et Semipelagianis vos. ipsi
e 1o doceri a nobis gratiam, ut agat, expectare gsum
arbitrium, et h. prius natura operari, quam gratiam. Sed h. falsum
est, docemus e. gratiam praevenire nostrum gsum tum exci
tando arbitrium, tum praebendo vires Phas ad gsentiendum
Docemus item gcursum gratiae et liberi arbitrii esse prius
simultaneum.

33. Imponunt 2o doceri a nobis cooperationem arbitrii non esse
ptiatur resendam in Deum, sed in ipsum liberum arbitrium.
verum et h. falsum est. crium e. assimus, tum qa docemus
gratiam excitantem esse immediate a solo Deo, tum qa assimus
Deum per habitus infusos, aut cooperationem eius assistentem
nobis speatur cooperari. Imponunt 3o nos efficiam
gratiae sumere a solo gsu voluntatis, quod itidem falsum esse
pt ex dictis. Imponunt 4to docere nos auxilium
pus a Deo, non esse efficax, sed male, nam cuncta nos
auxilium praevidet a Deo, prout congruum libero arbitrio
h. est, prout gnotat gsum ab arbitrio praestandum, quod congru
tem tribuit ipse Deus, dum facit, ut velimus et
operemur, esto non faciat, ut necessario velimus et operemur.
Imponunt dnique doceri a nobis cooperationem arbitrii
non esse effectum Divinae praedestinationis, nos a. divinus esse effectum
gratiae ducere originem ex Divina praedestinatione.

Pars sta. D. divina gratia et auxilijs

Sectio 7a

Quae sit fra denominans auxilium efficax in actu 1.o

Sensus quaestionis est, quid sit illud, per quod constituitur auxilium efficax in actu 1.o Dixi in actu primo quia in actu 2.o certum est denominationem efficiae sumi ab ipso opere actu existente. debere autem admitti gratiam efficacem in actu 1.o distam ab inefficaci aut sufficienti satis patet ex D. Aug. docente. praebere a Deo voluntates efficacissimas infallibiles et irrefragabiles ad operandum, et consentit potior pars Thomistarum. 34.

Dico 1.o auxilium efficax in actu 1.o non denominatur tale a scientia media. probatur 1.o quia efficacia auxilij esto obiectum scientiae mediae. si per hanc videtur Deus, quae vocationes sint obiectum effectum, quae non. ergo non sumitur ea denominatio sumta a scientia media. Confirmatur: Auxilium efficax dicitur, quod hic annexam infallibilem operationem, atque Deus per scientiam mediam videt auxilia, quae habent infallibilem adjunctam operationem. ergo efficacia auxilij est obiectum scientiae mediae. probatur 2.o etsi Deus per impossibile non haberet scientiam mediam adhuc auxilium denominaretur efficax si haberet enim nihilominus denominationem infallibilem operaturi. ergo efficacia non sumitur a scientia media. probatur 3.o nemo potest salvari nisi per auxilium efficax, et tamen potest salvari sine scientia media. ergo etc. probatur 4.o efficacia auxilij est obiectum Divinae praefinitionis. si vult enim per illam Deus conferre auxilium efficax ut efficax. atque scientia media non est obiectum volitum Divinae praefinitionis, hoc enim non mandatur executioni, sed praesupponitur. ergo scientia media non constituit efficaciam auxilij in actu 1.o 35.

Disp: 16 Sect. 7.

Pars. 5. Quae sit scia dnominans auxilium efficax in actu 1o.

D. divina gratia et auxilijs.

36. Ob. 1o D. Aug. ait Deum sic vocare, sicut scit congruere, item Paulus ideo fuisse gratiosum, quia Deus tale visum eius mente obiecit, quale reprobatur cuncta praescientia Dei. Ergo S. Doctor sensit efficiam auxilij in actu 1o sumi a scia media. Rx. N: Cons. vult e. his locis Dm docere Deum distribuere auxilia ex directione scia media.

Ob: 2o Quod constituit auxilium in ratione efficacis, per quod constituitur in ratione specialis beneficij, sed in hoc constituitur per scia mediam. /: nisi e. Deus sciret auxilium, quod mihi dat, habiturum effectum, non diceretur speciale beneficere conferendo auxilium efficax per sufficientiam:/ ergo est in ratione efficacis. Rx. N: Ma. satis e. ilgitur auxilium efficax ex ipso quod ilgitur generum cum effectu, s. Deus conferens id novit, s. non, sed tenere dat gemmam licet dans nescias, sed putet esse cum lapide.

37. Ob. 3o dum ilgitur auxilium efficax in actu 1o quod dicitur ilgitur infallibiliter generum cum effectu, sed talem generem non habet, nisi ex pendente a scia media, ergo ab hac dnoatur efficax in actu 1o.

Rx. N: mi: habet e. eiusmodi infallibilitatem antecedentem ad sciam mediam a futuritione conditionata consequentem.

Nico 2o efficacia gratiae in actu 1o non potest sumi a consensu absolute futuro. Probatur Ma. consequens absolute futurum nullo modo potest Theologice antecedere seipsum, ergo non potest constituere efficaciam gratiae in actu 1o. Hoc e. saltem logice debet ipsum absolute futurum antecedere.

38. Nico 3o scia dnoans auxilium gratiae in actu 1o est futuro conditionata consequens probatur: quia talis futuritio tribuit auxilio dnoatem infallibiliter operaturi.

6.

Sectio 8.
Obties solvuntur.

R. 1.o Dnoatio efficacis est aliquid reale, sed futurio conditionata nil est reale, ergo ab ipsa non potest sumi Dnoatio efficiae. R. disq: ma. est aliquid reale, pro ly reale significat oppositionem cum chymera. Con: pro ly sufficit aliquid actu existens. N: potius itidem sic disgere. Dnoatio efficacis est aliquid reale ad aequitatem N: in ad aequitatem pro dicit entem auxilij. Con: Justius habes in Dnoatib. priorij posteriorij.

39.

R. 2.o efficiam auxilij antecedit operationem, sed futurio conditionata operationis non potest antecedere operationem, sic e. operatio antecederet, ex ipsam, cum sit eadem pro in statu absoluto et conditionato, ergo efficia auxilij non potest sumi a futuritione conditionata. R. disq: ma: antecedit Phe N. logice et in subsistendi consequentia quatenus futurio conditionata est independens a futuritione absoluta non vicissim. Con. Haec a. antecedentia logica, cum non sit suppositio simpliciter ans si pendet e. ab ipsa operatione liberae: liberti non officit. pro quo melius ilgdo Nota auxilium grae. 3plr pae cum gsu comparari 1.o cum gsu poibli. 2.o cum gsu conditionate futuro 3.o cum gsu absolute futuro quando auxilium comparatur cum gsu poibli a. conditionate futuro non potest dici efficax in actu 1.o sed tm sufficiens, pro h. ab efficaci et inefficaci praescindit ut sic e. nil antecedit logice a. Phe gsum poibile vel conditionate futuram a quo potest auxilium Dnoari efficax ne quidem a scia media, quae has duas status tm antecedit, sed sola scia simplis ilgitur. quando u. auxilium

Et divina gratia et auxilijs. | comparatur cum gratia absolute futuro, tunc connotatur efficacia tam in actu 1.o quam 2.do In actu 1.o quidem quia logice antecedit gratiam conditionate futurum, quod connotat auxilium efficax, in actu 2.o quia existit actualis operatio, quam auxilium efficit.

40. Urgeb. 1.o efficacia auxilij debet non tantum antecedere in actu 1.o logice, sed etiam in actu 1.o Phro quod connominatio efficacia non potest sumi a futuritie conditionata. R. neg: ans. h.e. sine praejudicio hanc libertatis admitti non potest per dictis

Urg: 2.o efficacia auxilij, quia summa a sola futuritie conditionata est tantum absolute prior quam existente in statu absoluto quod destruit libertatem status absoluti. R. n. assum: pt. e. ex dictis efficaciam auxilij esse priorem gratiam tantum secundum quod quod est in poste voluntatis operantis in statu absoluto, ut praecesserit a. non praecesserit futurio gratiae in statu conditionato, nisi e. voluntas in statu absoluto operaretur, nunquam fuisset verum dicere in statu conditionato, operabitur. Unde ex h. cap. futurio conditionata est quasi posterior et dependens a futuritie absoluta.

41. Ob. Si efficacia non esset entitati auxilij adaequate inca, non pueniret potentiale a futuritie absoluta gratiae, sequeretur possibile esse liberum arbitrium, quod Deus non potest praedestinare ad gloriam ut coronam, h. et per merita habere obtinendam, quod est absurdum et i. SS. PP. seq: ma: pbr. pr. Deus per scientiam medium videre aliquem vel auxilijs dissentientem, s. e. cuncta nos in poste voltis cuilibet auxilio consentire l. non consentire. Ergo R. disq: seq: sequeretur esse possibile tale arbitrium in phe loquendo con: [illegible] licet e. sit possibile absolute quodlibet liberum arbitrium de facto ans pars dib. Rei auxilijs dissentiri, s. suppono e. a

nullo cogi ad gsum, alias gratia efficax tolleret gsum et libertatem; qa tn Deus hi infinitos modos e mulcendi obstinaem liberi arbitrij, dicitur nullus e moraliter possibile, qd Deus salua illius libertate predestinare a poit, et d hac moraliter impotia ilgendi sunt SS. d Divina gratia et auxilijs.

Ob: 4.to Si n dat gratia ince effan, sed cum eadem pi ung gnti et salvari, alii n querti et damnari, seqtur predestinatu discernere seipsum a regbo, qd est S. Paulus Rom: 4. Quis se discernit? Rp disg: seqt: ma: sqr predestinatu discernere seipsum a regbo in actu 1.o n. in actu 2.o con: Rao e, qa discretio in actu 1.o gsistit in collatie auxilij efficacis p sufficienti, qd p cedio imdte a solo Deo sine ulla nra opae actu existente; discretio u in actu 2.o s collatie auxilij addit nram libam cooperatie, unde neario pcedit ptialr ei a nobis gratia Dei pvenientis iuxta dictu ei qdem Pauli; non ego, sed gratia Dei mecum. Modo poe ei alig sensu dici discretie in actu 1.o pcedere ptialr a nobis qtenus iuxta dicta dnoao auxilij efficacis in actu 1.o pvenit a gsu nro gditionato futuro 4.a

Reliqs obties, q n tam impugnat d noae auxilij efficacis in actu 1.o q sciam mediam et pfities ab ea dependentes solvi varijs locis pcipue ut in 1.a pte ubi egi d sciam media 8.a

Disp. 17.

Errores circa gratiam et dna Cath: expedutur.

Sect: 1.

Error Judaeorum.

Docebant hi 1.o legem sufficere ad iustificaem 1.

Ad divinam gratiam et auxilijs.

et salutem gregandam sine adjutorio gratiae. 2o gratiam Chri sine legis observatione non sufficere ad salutem. 3o gratiam Evangelij non esse communem Judaeis et Gentib. sed Judaeorum propriam datam in praemium observatis legis antiquae; itaque gentes non esse Judaeis in Ecclesia Chri aequiparandas. Jam et 2. error damnati sunt in 1o Con. Apostolorum Actorum 15. et scripsit in eos epistolas B. Paulus ad Galat. in qua docet circumcisionem et reliquas veteris legis caeremonias nil iam valere, neque potuisse homines iustificare, sed solam fidem Jesu Chri. ubi per fidem nihil aliud actum credendi, sed Dei gratiam Evangelicam, qua iustificare non ut creditam tantum, sed ei ut observatam actu nunc. 15. In Chro Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque praeputium, sed fides, quae per dilectionem operatur.

2. 3. error refutatur ab eodem Paulo in epistola ad Rom. ubi ostendit gratiam Dei non dari ex operib. legis, non ex sola Dei misericordia, et gratuito. 2o a gentiles ad Chrum quasi contemnerent Judaeos, qua Chrum crucifixissent, ut hos ei Paulus in humilitate et officio contineret, commemorat eorum peccata, in quib. in legem turpiter diligerent, docetque omnes fuisse infectos peccato originali adeoque omnes eguisse redemptione et gratia Chri.

Sectio 2a

Error quorundam Haereticorum et Manichaeorum.

3. 1. mis Ecclesiae temporib. fuere Haeretici, qui docerent nullam dari gratiam a fidelium influentib. distinctam, quorum impulsu dicebant via fri, ne a gratia Chri excluderent, asserebant solem esse Chrum, et huiusmodi influentiam

Pars 5ta. A divina gratia et auxilijs.

ee gratiam Chri.

Duorum errores ut vitarent Manichaei duos sibi heres finxerunt unum incre et eatr malum authorem omnium malorum, alterum incre, et eatr bonum authorem omnium bonorum. utrumque hunc errorem varijs locis refutant D. Aug. nrne lu. in libro quem inscripsit de libero arbitrio.

Sectio 3a

Error Pelagij.

Haeresim a Pelagio j.o in Oriente, et il in occidente sparsam in ir. oppoes divisit D. Aug. epla. 1. 6. qrum j.a 6. concernunt peccatum Adami, posteriores 6. reitem et qlitem gratiae. circa peccatum Adae docebat Pelagius j.o Adamum non exisse per suum peccatum poenam mortis, sed fuisse moriturum et secluso peccato. 2.o Adamum peccando sibi soli et non eis posteris nocuisse. 3.o infantes nasci innocentes. 4. et non baptizatos habere ig Caeli. 5.to non oes ee in Adam mortuos, neque oes in Chro resuscitatos. 6.to divites baptizatos non salvari, nisi reb. oib. se abdicent. 4

Circa gratiam docebat idem Pelagius j.o eam non ee, ad salutem neariam, sed sufficere liberum arbitrium in bonis titulo creationis debitis. 2.o gratiam dari ex meritis puraeque naturae. 3.o non manserum liberum, si egeret auxilio gratiae Dei. 4.to victoriam tentatorum qrum cumque pervenire ex solo libero arbitrio 5.to poenitentibus non dari veniam secundum gratiam et misericordiam, sed secundum propria merita et labores. 6.to eos, qui peccant non posse dici filios Dei, etsi resipiscant. Ex quo, 5

Pars sta
De divina gratia et auxilijs

Disp: 17. Sect: 3.
Error Pelagij. 4.

6. ppoib. apparet errorem Pelagij circa gratiam ad dicta capitalia reduci. 1o quod docuerit ad obtinendam salutem liberum arbitrium solum sibi sufficere, nec egere ullo speciali beneficio a dono creatoris h. e. bona indole, ingenio et usu liberi arbitrij dicto. 2o quod tametsi Pelagius quidem nomen PP. et CC. Palestini ueritus aliquam gratiam a dono creatoris dicta admiserit, eam tamen non distinxerit a divina et exemplo Chri, auditione Euangelij, reuelatione et promissione Dei uisione miraculorum et similib. adeoque nullam gratiam in nostra proprie dictam nec quidem nomen approbauerit.

6. Idcirco Pelagij erant, quia si ad obtinendam et quandam salutem requireret auxilium gratiae a Deo puro liberabo gressum! sequeretur 1o Deum esse acceptatorem personarum, uni gratiam sine ullo merito conferendo, alii uero sine demerito denegando. 2o salutem non fore in nostra posse. 3o eundem arbitrij libertatem.

7. Errores Pelagij damnarunt 4. Concil. Carthaginensia, quorum postremum solet Africanum appellari item Concil. Milevitanum 2. dum quibus postea cum accessit Trid., eosdem errores acriter confutauit Aug. uarijs locis principue uero in libris de natura et gratia de bono perseuerantiae, de praedestinatione Sanctorum et in lib. de gratia Chri.

Sectio 4ta.

Error Semipelagianorum. et Massiliensium.

8. Hi dicti Semipelagiani, quia Pelagio in quibusdam adhaerent, in quibusdam ab eodem recederent. eorum ipsi author fuit Joannes Cassianus et Faustus

Regensis Episcopus quos dd sentiri si multi praeclari et omnium virtutum (: ut loquitur S. Prosper :) amantissimi viri in Galliâ, mrè in insulâ Massiliâ. hi oes etsi c̄ Pelagium fatentur graam Chri ad iustificaem et ad resurgendum a peccato originali, in oib. Adae postes agnoscebant ee, absti neariam, docebant vilominus illam ipsam graam nos mereri p opa naalia ex solo libero arbitrio sine graâ elicita adoq initium salutis et discretiem praedestinatiâ reprobo n ee à Deo, sed à nobis et ex solis viribus nae.

Sais sta divinâ graâ et auxilijs.

Ex h. fdto dicebant, 1.o graam praevenientem oia mita nil ee nisi ipsam naam liberi arbitrij instructam divinis titulo creaturis debitis. 2.o Neum ad offendam 1.am graam supnaalem moveri aliq bono opere naali ex solis viribus libi arbitrij elicito, qdo a. urgebant exemplo infantium quorum aliq sine ullo suo mito praeveniunt ad baptismum et salvantur, alij sine ullo suo dmito eodem privantur, tunc recurrebant ad sciam mediam dicendo ideo hunc prae alio ad baptismum pduci, qa visus fuit positurus opus mitorium 1.ae graae, si ad usum raois pvenisset, n alter. 3.o graam praevenientem supnaalem n ee neariam ad inchoandam iustificaem. 4.to auxilio cadnae praedicatis sine auxilio supnaali intus movente poe libum arbitrium pbere initia graae. 5.to fidem saltem inchoatam et imperfectam, item voltem obediendi mandatis Dei, desiderium salutis, oraem s. petiem eiusdem et similia poe ee p vires naae sine graâ intus moventes. 6.to bona opa

9

ex solis viribus naturae facta habere infallibilem gra-
tiam non tantum cum iustificatione, sed etiam cum perseverantia, adeoque
necessariam esse hanc gratiam. Petrus elicit: bona opera viribus
naturae, quae iustificabitur et salvabitur et vice versa. Ja-
cobus elicit opera bona viribus naturae quae nec iustificabitur
nec salvabitur. Quod initium iustificationis et salutis pendere
non tantum a mentis naturalibus praesentibus et obstaculis futuris
sed etiam conditionate futuris.

10. Utrum a Semipelagiani voluerint illud motum
pure naturale esse tantum in genere, an etiam in genere digno, non gratia
cum Thomas. Sed tamen unicuique erat, ne facerent Deum
acceptatorem personarum, sed antecedentem ad omne motum aliquid
ferret gratiam efficacem, ad inchoandam iustificationem, alii
eandem negarent, et daret tantum sufficientem. Hos errores pro-
ali a Concil: speciatim damnavit Concil: Araus: Can: 6.
et plurib. refutavit D. Aug: lib. de praedestinatione Sanctorum
S. Hilarius et S. Prosper.

Sectio 5ta
Errores Michaelis Baij.

11. Septem agnitas propositiones huius Doctoris aliquid non mali, sed minimum
suo ingenio praesidentes, primo publice editas, primum in
scholis privatim dictatas tanquam haereticas, erroneas
suspectas, scandalosas, temerarias, et piarum aurium
offensivas damnavit Pius 5tus Greg: 13. et Urbanus 8.
ut videre est in Bulla edita a Pio 5to Ao 1567
et renovata a Greg: 13. Ao 1579. ac tandem ab
Urbano 8. confirmata. In his 70. propositionibus circa gratiam
ij errores regiuntur 1o in Angelo et in homine adhuc
integro nihil fuisse supernaturale indebitum, et a dono dis-
puta neque integritatem, neque immortalitatem, neque ullam

Pars 5ta

graam, sed hæc oia fuisse illis debita titulo creaois. 2.o nil debere vocari graam, in q̃ est indignum. 3.o liberum arbitrium sibi relictum non poe ullum opus bonum vel naale elicere. 4.to perseuiam iustorum in graa non pueniri ex speali auxilio Dei, sed ex naali ordine a Deo initio creatois instituto. 5.to nullum opus bonum fri poe in statu peccati. 6.to quod voluntarie fit, libere fri et si fiat necario, adeoque ad libertem sufficere voluntarium, et solam violiam s. coactiem ob eam pueniente pugnare cum naali hois liberte. 7.o hoes peccare damnabiliter et in ijs, q̃ necario faciunt. reliq errores Baij gerunt alias maas, et qb. suo loco.

d divina graa et auxilijs

Sectio 6.ta

Errores Bajanorum.

Doctrinam Baij iampridem pene sepultam ante paucos annos in lucem reuocare conati sunt quidam RR. in Belgio et in Gallia docentes in maa graa quidam longe pejora, q̃ unq̃ a Bajo fuerint pnuntiata. Docent a. 1.o nullum dari post Adæ lapsum auxilium graæ sufficiens, sed tm̃ efficax, adeoque eos, q̃ peccant et malle agunt, non habere vires sufficientes, ad non peccandum. s. hi fuerint infideles, ac Judæi. s. Christiani tam justi, q̃ peccatores. 2.o nullam esse graam post lapsum, cui poit voluntas resistere, sed hi ipso, qa datur graa, hari et instinctum et usum illius, sicuti hoc ipso, quod adest iustitia, fit hoo justus. 3.o graam non relinquere arbitrio libertem oppositam necti, sed tm̃ violiæ et coactioni, atque ado arbitrium auxilio graæ præuentum æque esse in via determinatum ad bonum, sicut in patria

32.

de Divina gratia et Omnibus

praeventum visione beatifica et dicatur ad amorem. quod liberum arbitrium non habere ullam partem laudis in hanc opere, sed hanc totam in Deum et gratiam esse referendam. 5.to ad gratiam Christi modo ad actum Christi, quod Deum super omnia diligimus esse necessariam. 6.to nullum actum virtutis esse possibilem solis viribus naturae tam in natura lapsa, quam integra, sed omnem prorsus actum honestum esse supernaturalem.

Verum omnes has propositiones fuisse a SS. PP. et CC. damnatas multis ostendit Ripalda tom. 3. de Ente supernaturali et pluribus ex dicendis.

Sectio 7.

Errores Cornelij Jansenij.

14. Quinque sunt propositiones in materia gratiae, quas tanquam haereticas Gentianas impias, et blasphemas a Cornelio Jansenio Episcopo Aprensi typis editas damnavit Innoc: bull: edita Ao. 1653. et anno sequenti denuo innovata. 1.a propositio est aliquis Dei praecepta hominibus iustis volentibus et conantibus secundum praesentes quas habent vires sunt imposita, sunt impossibilia, deesque gratia ut possibilia fiant. 2.a Intensiori gratiae in statu naturae lapsae nunquam resistitur. 3.a ad merendum vel demerendum in statu naturae lapsae non requiritur in homine libertas a necessitate, sed sufficit a coactione. 4.ta Semipelagiani admittebant praevenientis gratiae interioris necessitatem ad singulos actus etiam ad initium fidei, et in hoc erant Haeretici, quod vellent eam gratiam esse talem, cui possit humana voluntas resistere vel obtemperare. 5.ta Semipelagianum est dicere Christum pro omnibus esse hominibus mortuum esse et sanguinem fudisse.

15. Nonnullas ex his propositionibus et dictam Pontificiam tueri conati sunt nonnulli Jansenij assecla, sed eorum libros tanquam

haereticos et in fide suspectos damnavit s. notatq. Innocent: 10. Ao: 1684. 23. April: ed. Ae. novae et seculari gstoe.

Pars 3ta. D. divinae gratiae et auxilijs.

Sectio 8.

Errores Vicleffij, Hussij, Lutheri, et Calvini.

Vicleff et Hussig Deum rae gratiae, q. oes indigent, et vi psciae, q. hi de futuris, hoes ad oia opa tam bona q. mala nectare, ic quos egit Concil. Constant. 16.

Lutheri errores sunt 1.o nullum dari libum arbitrium sed voltem nram habere se passive velut inanime instrum. 2.o nullum dari futurum gtingens sed oia ee instr. ee dtcata. 3.o mandata Dei ei supposita gratia ee hoib. impossibilia. 4.to Deum ee authorem peccati. 5.to voltem cum gratia Dei operi qdem spontanee, sed non libere, 6.to gratiam Dei ita ee efficacem, ut ei voltas resistere n. poit.

Luthero in oib. gsentit Calvinus pr. q. in duob. 1.o qa docet voltem operi qdem cum gratia Dei n. tn. spontanee, sed necario et coacte. 2.o nil fri malorum nisi ex arcano instinctu, impulsu et pdtcae Dei. Vbi ergo errores reprobatur in Concil. Moguntino, Senonsi et Smbi in Trid: Sess: 6. d. iustific. 17

Sectio 9na.

Doctrina Catholica circa gratiam.

Docent Catholici 1.o liberum arbitrium nil poe agere imdte pficuum ad salutem sine gratia. 2.o dari gratiam supernaturalem in obstia, et qad modum tam efficacem q. inefficacem, illam nunq. falli, hanc spr. 3.o dari gratiam internam et excitantem, et concitantem. 4.to initium boni opis et nrae salutis ee a gratia excitante. 5.to iam gratiam excitantem dari sine ullo mto qdigno l. ggrmo. 6.to gratiam efficacem ee speciale b. fium 18.

de Divinae graã et auxilijs. 19.º

7.º cum ad laedere libertem.
Tota a. cõfusa inter PP. Catholicos est, 1.º an auxilia graã sint efficia inte et ex naã saã, an tm ocie. 2.º an ad salvandam infallibilitem Divinae praedestinaiset de noaem spealis efficiae in distributio auxiliorum efficacium p sufficientib. nearia sit sciã media. 3.º Nu admitti point aut debeant pfitie efficaces a sciã mediã dependentes,

70. De hisc cõfusijs acriter disputatum fuit inter Thgos familiae Dnicanae et Soc: A.º 1602 usq ad annum 1605 coram Clemente 8 et Paulo 5. et cum clare n appareret quam prevalerent, decrevit Paulus 5.tus nil hac de re scriptis defire, sed tm in scholis citra alterutrius ptis censuram disputare. qa u. A.º 1653 pdijt in vulgus typis excusum qsi sntia Ludovici Molinae Soc. coram Clem: 8 et Paulo 5. damnata fuisset, declaravit Innoc: 10. A.º 1654 die 20. April. editã sanctie nullam ee eiqmodi scripto fidem adhibendam, sed via manere in ens gstois Pauli 5.ti

Disputatio 18.

De varijs statib: haae naã, in qb. pt ee nearium auxilium graae.

Sectio 1.a

De statu purae naturae. 1.

1.º Pro statu naã haae ignunt Thgi qdiem s. modum se habendi totius naae huae circa suum ultimum finem iuxta varium ordinem s. dispoem Divinae pvidiae, unde dfitur stabilis pmanentia naae huae legib. sapiae formata. dd. gratiam in statum patriae et in statum viae, in h. beatitudo qritur, in illo poidetur. Status viae, de q hic agimus p. de statu e. patriae egi in maã de beatitudine, ipsi quintuplex assignatur a Thgis, status purae naae, status naae integrae, status iustiae originalis, status graae, et status peccati s. naae lapsae

et qb. ordine agemus.

Sectio 2.
De statu puræ naæ.

Pars sta. p divinâ graâ et auxilijs. 2.

Status puræ naæ s. ūm Thgos est ille, in q hoc gradat ad vib. et solis illis, q ipsi debent titulo creationis seclusio oi alio s. bono, s. malo naæ raoli indbto. Unde hic status duo eatr involvit, unum positivum nempe naam haam cum vib. pfectib. calib. et auxilib. nec non concursa et pvidiâ Dei naatr. dbta. Alterum negativum nempe cariam ois rei indbtæ, s. hæc sit bona, cuiqmi sit graâ et bona tam naatia, q̃ supnaatia; s. mala, q̃le est peccatum, et reatq inde qsequns. Defiri pt hic status, stabilis pmania naæ haæ sdum ea, q hi seclusa a gratia et peccto.

Statum puræ naæ esse possibilem est de fide dfitum à Pontificib. c. Bajum, cui postea adhæsit Cornelius Jansenius docentes hoem n potuisse conoatr creari sine ordinae ad visiem beatificam. raõ à priori est, qa qdqd dat s. puram naam est graâ, et pt n dari, atq elevari qd statum supnaatem, ordinari iustiâ originali, fri immortalem iuncta mente SS. PP. CC. et Scripturæ fuerunt data Adamo s. puram naam, qõ potuerunt n dari, qõ potuit Adamus produci in statu puræ naæ. qõ talis status est possibilis. 3

Certum item est ex fide defitum c. Prajum in statu puræ naæ n deberi hoi, neq futuram subjectiem appus sensitivi ad raem. Raõ est, qa raale est hoi p appum sensitivum appetere ëria ijs, in q stat appus raolis, et cum appus sensitivus n disquat ab actu ilitus, q dirigit appus raolis, sed actu phantasiæ, sicut naatr actus phantasiæ antecedit actum ilitus ita qnaale est appum sensitivum q stat in bonum delectabile antecedere appum raolem, et independens ab ipsius gru in suos actus erumpere. 4

Disp: 18. Sect: v.

Para. 5ta — De statu puræ naæ. §.

De Divinâ grâa et auxiliis. 5. — Utrum u. hoc in statu puræ naæ deberent aliq auxilia grâæ naalia, incertum est, affirmat Suarez, qa hoc in illo statu eet obligatus ad servanda præcepta naalia et amandum Deum super via amore naali, cet e. ordinatus ad beatitudinem naalem per actus honestos naales obtinendam. Verum licet sine eiusmodi auxiliis non possint servari via præcepta naalia morabo, possunt tn servari Phe, qd adv sufficere.

6. Cuius statum puræ naæ quaeres. utrum Angeli l. aliqs hom entiterit aliqdo in statu puræ naæ. Rx. negre. Rao est, qa Angeli, ut docet D. Aug. lib. 12. de civit: et Adamus, ut in sinuas Trid: sess: 5. fuerunt creati in grâa, et in p.o statim insti suæ creationis ordinati et elevati ad statum sup naalem, idoq multis auxiliis grâæ præventi. Reliqu. hoes oes l. nascuntur in peccato originali, l. si à Deo fuerunt præservati in p.o statim insti suæ existiæ grâam acceperunt.

Sectio 3a.

De statu naæ integræ. §.

7. Hic status s. statum naæ puræ addit præcise coriam fratis prævati et subjectionem perfectam appus sensitivi ad rationem, q subjectio in eo consistit, ut nunq rao in Dor, s. appus sotz in bonum delectabile nisi ex consu et impio rationis superioris s. voluntis. Pr. a. hæc subjectio sit l. inæ per aliq qlitem, q instar pdtionis Phæ habeat repugnantiam cum motib. d. Ebatis appus l. ence per subtractionem cursus ad eiusmodi motus. d. facto est in Chro D. et B. Virgine et Adamo ac Eva multum ad hanc subjectionem conducunt bona corporis temperantia s. constitutio, coriam ois hbtq [illegible]

Pars 5ta De divina gratia et analogis 8.

et præsentia habitum virtuosorum.

Circa statum naæ integræ Qu: an isoli quidem entiteris. R. negat licet e. in Christo B. Virgine, pri mis parentib. ante peccatum et fortassis et quibusdam SS. fuerit perfectissima subjectio appetitus ad rationem, non fuit tamen causa donorum naæ indebitorum prout requiritur ad statum naæ integræ.

Sectio 9ta.

De statu innocentiæ s. iustitiæ originalis.

Hic statutis naam ordo Phæ perfectio carentem et subtilem appetitus ad rationem includit, item immunitatem ab omni errore, peccato, morte et reliquis corporis aut animi molestiis habetque secum annexa tam ex parte illius quam cultis multa dona naturalia indebita. Illæ porro immunitates possunt obtineri s. per aliquod incipiens inhærens s. tantum per speciem Dei providentiam eam assistentem. 9

Ob. Eva peccavit et amisit gratiam, antequam Adamus peccaret, atque non amisit integritatem naæ, neque privilegia iustitiæ originalis quisque peccavit Adamus, quia status iustitiæ originalis non excludit peccatum mortale. mi. pbr. Antequam Adam peccaret, Eva non sensit motus inordinatæ cupiditatis, nec ruborem propter nuditatem, aut aliam ing modum p. dicit e. scriptura post Adæ peccatum fuisse primum aptos utrique oculos, ut cognoscerent se esse nudos. R. n. mi. ad probationem Mis. assu. non sensit per se s. non habuit debitum proximum talia sentiendo. Ne: non sensit per accns ex aliquibus circumstantiis s. puta distractæ 10

Pars 5ta
De divina gratia et auxiliis

quae in seducendo iuro ad esum pomi erat occupata et subdit. con. Ratio a priori est, quia non requirit ut poenae privari iustitia originalis annexae ipsi actu sentiantur.

Sectio 5ta
De statu gratiae.

ii. Status gratiae bifariam sumi solet 1.o pro elevatione ad statum supernaturalem, et constituit facta per decretum hoc decernentis, hoc conferre auxilia supernaturalia sufficientia ad consequendam beatitudinem supernaturalem. 2.o stricte pro ornamento gratiae habitualis et caritatis peccati mortalis s. actualis s. habitualis. in 1.o sensu quilibet homo est peccator sicuti et infans ante baptismum est in statu gratiae. in 2.o sensu solus homo iustus.

12. Status gratiae non deberi naturae integrae a. statui iustitiae originalis est de fide definitum c. Bajum. Ratio a priori est, quia nihil naturale potest exigere aliquid supernaturale, atque omnia illa, quae sunt in statu naturae integrae, a. statu iustitiae originalis sunt aliquid naturale. quod non possunt exigere gratiam habitualem, quod est aliquid supernaturale. An porro status innocentiae, in quo fuit creatus Adamus, habuerit adjunctum gratiae statum, prout dicit gratiam habitualem non convenit inter Thomistas. Negant multi cum Soto. alii probabilius affirmant, tum quia ita docent D. D. August. lib. 4. de Civit. cap: 11 D. Hieronym: lib: 1. c. Jovini. et alii. vulgatus ex verbis Ecclesiastici 7. fecit Deus hominem rectum, ubi ly rectus sic fecit idem quod iustus iuxta illud Jobi. cap. 1. erat vir simplex ac rectus.

Sectio 6ta
De statu naturae lapsae

Pnaat hic status a peccato, et quidem mortali, in quo homo poterat incidere in quinque ex statibus enratis non in illo manendo, sed ab eodem excidendo, prout de facto quoti quit cum Adamo. pri a. naturae labi l. per peccatum proprie et tunc sola persona peccans dicetur lapsa; l. per peccatum originale s. capitis ratione unius ratione in omnibus suis membris labitur prout de facto lapsa est per peccatum Adami. Naturae lapsa alia reparata est per gratiam, alia non reparata.

Circa statum naturae lapsae certum est apud Thomistas 1.o per peccatum Adami omnes illius posteros fuisse privatos iustitia originali, gratia sanctificante, et omnibus habitibus supernaturalibus ita definitum est in variis Concil. et novissime a Trid. Sess. 6. Certum est 2.do homines post lapsum Adami mansisse liberum ad bonum male agendum, atque ea libertas propter rebelliem appetitus et passionum quibus caruit homo quatenus in iustitia originali multum fuerit imminuta. Ita contra Luther. et Calvi. definivit Trid. Sess. 6. cap. 5. Certum est 3.o naturam post lapsum mansisse cum libertate aequae perfecta secundum vires illius proprias et necessarias, sicuti fuisset in statu purae naturae. Ita contra Thomistas contra Alvaretum, ut detur esse mens Trid. Sess. 4. de peccato originali, ubi docet homines per peccatum sola ea sonora amisisse, quae pertinebant ad statum gratiae et iustitiae originalis.

His suppositis Quaeritur 1.o utrum Adamus per peccatum amiserit non tantum in posteris, sed etiam sibi habitum fidei et spei quos habuit ante lapsum. Resp. cum P. Suar. negative Ratio est, quia non eliciunt actus iniurios fidei et spei, quod satis clare insinuat D. Paulus 1.a ad Timoth. 2. dicens Adamum non fuisse seductum, sed Evam

Pars 5.ta de divina gratia et auxiliis.

13

14

15

Disp: 18. Sect. 6

De statu naturae lapsae.

Parb. 5ta.

Quaeritur utrum homo sit debilior ad agendum bonum in statu naturae lapsae, quam fuisset in statu purae naturae.

Rx. negatur ratio, quia homo in natura lapsa non aliter differt ab homine in natura pura, quam homo spoliatus et nudus in hoc differunt, quod spoliatus dicitur carere rei habitae, nudus carere rei sed non se. ergo fructi nudus ex spoliatus quod cum resistendi calori a frigori non differunt, quia atque vel hic, ita idem dicendum est homine in natura lapsa comparato cum homine in natura pura. 2.o quia neque assignari potest, ex quo illa major debilitas naturae lapsae proveniat, non a qualitate morbida per peccatum originale propagata, quia haec est fictitia non ab habitu vitiosi, quia talis ex peccato originali non relinquitur non ab ignorantia, rebellione appetitus, mortalitate aut passibilitate. quia haec ei essent in statu naturae purae, non ex defectu specialium inspirationum retrahentium a malo et provocantium ad bonum, quia idem ipsum esset in statu purae naturae, a. si non esset, frustra diceremus hac poena multari peccatum originale non enim a tentatione donatis, quia haec se habent per accidens, nec est esse genera cum peccato, cum reperiatur in horb. in. ... poterit parum esse in statu purae naturae. aliud a. caput ex quo illa major debilitas naturae lapsae praeter naturam puram proveniens assignari non potest. ergo 3.o quia Concil. et PP. docent per peccatum originale manere in homine omnia naturalia integra, ergo gratis dicitur minores esse vires ad bonum in natura lapsa, quam pura.

Addo nihilominus futuram de facto naturam lapsam ad agendum bonum debiliorem per statum naturae purae, nisi Deus speciali praevidia eam a quibusdam eius, quae in poenam peccati originalis permittere poterat, protegeret, quibus si graves daemonum tentationes, vehemens rebellio appetitus, quae in naturam puram ob peccati abstractam homo non dominaretur. 17

Ob: Concil: Arausic: dicit hominem per peccatum sanctum corpus et animam esse multatum in deterius et Trid: ait liberum arbitrium esse viribus attenuatum: Unique multi SS. PP. asserunt hominem per peccatum originale esse vulneratum in naturalibus et spoliatum in gratuitis, quo dicendum est, majorem esse debilitatem ad bonum in natura lapsa, quam fuisset in pura. R. ng: cons. Ratio est, quia Concil. et PP. per multationem in deterius, vulnerationem et spoliationem non aliud eligunt, quam amissionem iustitiae originalis, in qua quot fuerunt perfectiones, totidem nunc post eorum amissionem dicuntur esse vulnera in natura lapsa, et quis absurdum a statu naturae purae, non dicuntur tamen rerum illius vulnera, quia eorum causa generatione illius status non habuisset se per modum spoliationis et poenae. 18.

Disput. 19. na

De veritate gratiae ex parte dictus.

Agam hic de veritate gratiae in ordine ad actus naturales, de spiritualibus vero agam disp: 22. Quaeritur 1o an possit dictus sine speciali auxilio gratiae cognoscere omnes veritates naturales collective sumptas. 2o an omnes divisive. 3o an non tantum veritates speculativas, sed etiam practicas. 4to an aliquas veritates 1.

Disp: 19. Sect. 1.

Pars 5.ta — Utrum ad oēs veritates naturales collective sumptas cognoscendum requirat specialis gratia?

A divina gratia et auxilijs.

Divinas. 5.to an aliquid supernaturale. Nec e. a. quaestio est necessaria gratia supernaturalis sed naturalis aut gratia ut sic putat naturaliter supernaturali praesumendis. quod dirimendum per accidens 1.o per extraordinariam sperum infusionem, ut contingit in Salomone. 2.o per excitationem sperum. 3.o per infusionem habitum. 4. per dispositiones Phantasiae et remotionem distractionum. 5.to per gratiam debitam temperanti. 6.to per refractionem passivam. 7.o per obiectorum gratiam applicationem.

Sectio 1.a

Utrum ad oēs veritates naturales collective sumptas cognoscendum requirat specialis gratia?

Per gratiam hic loco ilgo cum Thomistis aliquid speciale Dei auxilium naturae indebitum puta peculiarem aliquam mentis illuminationem, infusionem sperum, vel aliquid simile. Non loquor a. de veritatibus quae pendent a speciali Dei revelatione, cuiusmodi hic mysteria fidei futura contingentia secreta conditionem per se alijs hic praemissis.

Dico. 1.o In nullo statu naturae per purum hominem sine speciali auxilio gratiae cognoscere oēs veritates naturales collective sumptas. Ita contra Thomistas probatur a posteriori, quia nullus hactenus hominum inventus est, qui secluso speciali Dei favore, qualis contingit Adamo, et Salomoni, vel ad rerum omnium naturalium, ad unius alicuius scientiae integrae notitiam pervenit sine mixtione multorum errorum, quod argumento est solam artem humanam et ingenio oēs veritates naturales collective sumptas cognosci non posse. Ratio a priori sumenda est ab ilitus humani imbecillitate, vita brevitate, occursu variorum impedimentorum, puta somnus, ubi, potus, et veritatum naturalium varietate ac dis-

Utrum ad oes uites naales colitiue sumtas cognoscendu regratis speciali graa. Disp: 19. Sect. 5.

Pars: 5ta de diuina graa et auxilijs

Sicutte, q fit, ut tam breui uitae spatio non possit oes uerites, Solutiui à phantasmatib. dependenti sufficienter applicari, uideturq ad rite qdrare huc illud Eulesiast. 8. ibi, qa non pt hoo ouim opum Dei inuenire tam eorum, q sb. sole &c.

Dixi in conclue. In nullo statu naa. qa in qcunq statu hoo qsidetz, temporquitae illius fuisset ualde longum, cum quisset cibo et somno, multisq alijs occupationib. distractus fuisset, q ipsum à cognitione oium uitatum naalium impedissent. Habuisset. ei tunc locum illum: corpus qd corrumpitz aggrauat eam, et terrena habitatio deprimit sensum: multa cogitatem, uerum. 3

Ob. 1o colitio oium ueritatum naalium est obtum proportionatum ilctq qo sic haberi sine speciali graa. Confr. 1o colitio oium ueritatum naalium non excedit limites obti naali qo non indiget graa. Confr: 2o ilctq hoc appm innatum ad cognoscendas oes uites naales, qo non supponit speciales graas. Argtum probaret maxime 1a pte naale eligere sl oes stas substiales. Ad 1am conf: disq: assut. non excedit limites obti naalis naabo cognoscibilis. n. cognoscibilis supnaali. con. 4.

R. abste disq. Ans. colitio oium uitatum naalium est obtum proportionatum ilctui eleuato con. non eleuato n. Ad 2am confr: disq: Ans. ilctq hoc appm innatum absolutum n. q. ditionatum si Deus speciale gratiam uerit. con.

Ob. 2o oes graa non facto predit ex passione et mortis Chri. Chrus Dnus est mortuus, ut sciremus an qtinum qponatur ex ptib. ex punctis, utrum actia sint paria l. imparia qo ad cognoscendas uites naales non requirit speciali graa. R. disq: mi. non est mortuus ex fine pario con. pario. 5.

Dico 2. Ad cognoscendas oes uites naales colitiue

Partes

Ut in ad oes alios Disp: ij. Sect. 5 [illegible] simpliciter cognoscendu
[illegible] gratia specialis.

et Eminentia gratiae et Qualitas

sapientiae gratia supernatalis quae [illegible] Dei. Ob. 2. ratio Dei quae
[illegible] Deus [illegible] naturaliter cognoscendi [illegible]
[illegible] quae exhibetur illi quarum [illegible] quae [illegible]
[illegible] exhibitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
gratia supernatalis quae [illegible] modum [illegible]
[illegible] miraculum quae [illegible] [illegible] [illegible]
potuisset [illegible] naturaliter [illegible]

6. Ob. 1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] gratia supernatalis quae [illegible] [illegible]
[illegible] naturaliter collectivae [illegible] [illegible] gratia supernatalis quae
[illegible]. R. N. Ans. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 2. aut plurium effectum simul ab eodem ea. sup
naturam in [illegible], [illegible] in modo, [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]

Sectio 2.

Ostendendum sit Cognitionem Beatorum naturalem distinctam esse supernaturali.

7. Hic 1.° ponit in quinq. statu non aliquam [illegible] [illegible]
cognoscit sine specialis gratia. Ita Suar. et alij contra Vasq: Me
dinas, Tomas et aliquos alios RR. pro 1.° quia [illegible] [illegible]
[illegible] quam solo quoad gratiam Dei. [illegible] [illegible] [illegible]
natura, [illegible] [illegible] gratia naturalis, et cognitio alterius [illegible]
[illegible] 2. [illegible] duae ea [illegible] unum, idem [illegible] [illegible]
ea [illegible] illius [illegible] [illegible] pro 2.° [illegible] [illegible]
specialis gratia [illegible] aliquas sensibiles [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible]. 3.° [illegible] [illegible] [illegible]
gratia [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] assequuntur [illegible]. Et si D. Thom. [illegible] [illegible]
[illegible] auxilium [illegible] movente ad singulas veritates

Vel sentiendum sit de cognitione veritatum naturalium divisive sumptum.

gniem, ideoque est de auxilio quod sufficit quorsum Dei gratiae.

Ob. 1a Concil. Milevit. cap. 4 docet utrumque esse donum Dei, et habere scientiam, quae inflat, et charitatem, quae aedificat. Item SS. PP. Aug: Anselm. Fulgent. docent nemine liberari ab ignorantia sine gratia Dei nullum hominem habere a se veritatem, quod docet, sed hanc esse a Deo, et similia. Quod Concil. et PP. sentiunt nullam veritatem posse cognosci sine speciali gratia. R. n. cons. quia Concil. et PP. non agunt de scientia speculativa, sed gratia, eaque supernaturali, quae non minus potest influere et esse causa peccandi, quam scientia naturalis, ut patet in Lucifero et malis Angelis, aliisque, qui ex donis supernaturalibus sumserunt occasionem superbiendi, et se super alios extollendi, esse a. hanc mentem Concil. patet ex verbis quae sequuntur; ait e. cum utrumque sit donum Dei, et scire quid agere debeamus et diligere ut faciamus. Eodem sensu ergo illud Pauli 2. Corinth. 3. non sumus sufficientes cogitare aliquid ex nobis, quasi ex nobis, loquitur e. de cognitione supernaturali conducente, et inducente ad salutem.

Ob. 2a homo per peccatum exit vulnus ignorantiae quo non potest cognoscere ullam veritatem sine speciali gratia. R. neg. cons. Ratio est, quia illud vulnus consistit in defectu virium naturalium, quae habuisset homo in statu naturae integrae, sed in defectu specialis providentiae, quae fuisset in statu innocentiae ab omni errore praeservatus.

Ob. 3a SS. PP. hortantur nos ad petendum a Deo cognitionem veritatum naturalium, quo tamen cognitio est specialis gratia et beneficium. R. n. conseq. ponimus e. Deum rogare pro iis, quae nobis debentur titulo creaturae

Pars 2a de divina gratia et auxiliis.

8

9

10

Disp: 19. Sect. 2.

Ad sentiendum sit de cognitione veritatum naturalium disiunctive sumptarum.

Pars 5ta de diuina gratia et auxiliis

dumm: point abste de Deo negari. Sic rogamus per consuandam vitam, dando bono ingenio, probanda sanctitate.

Ob. 4to Deus ut autho: naturae et rationis supremi Dei quod hi in oes creaturas, ita poet illum perturbare, ut nec minimam veritatem poet cognoscere. Ergo quorsus ad cognitionem alicuius veritatis spr. est speciali gratia. Disq. cons: est speciali gratia gratiae supremi Dei. Con: gratiae prouidiae naturalis ex vi praesentis decreti hoi supposita creatione debita. N.

11.o Ob. 5to Homo per peccatum originale acquisit ignorantiam quorsum habendum Dei per cognitionem cuiuscunque veritatis et leuissae, quod nulla sit cognosci sine speciali gratia. Rx. dis: Ans. amisit ig in actu 1.o Con. in actu 2.o N. Ratio est, quia Deus decreuit prouidiam naturalem hoi in statu naturae integrae debitam esse post peccatum non mutare, aliquid dicendum est omnem quorsum gratiae Dei esse speciale gratia.

12.o Dico 2.o Non omnes veritates naturales disiunctive sumptae possunt cognosci sine speciali gratia. Probo. Ya aliquae veritates naturales sunt ita difficiles et abstrusae, ut vix ab ullo principi possint quae earum cognitio indiget speciali gratia. Tales veritates sunt quaestio finitus, infiniti, aeterni, quae creatura virtualis sufficit tamen per his cognoscendis gratia supernaturalis tamquam modum.

Ob. cum S. Tann: tota ratio, cur quaestio quaestionis infinitis et facto non cognoscatur est, vel quia non cadunt in dictum sub sensu, vel quia earum cognitio ex aliis obiectis sensibus lib. Adam non sunt, vel quia non satis studii et operae fuit impensum ad eiusmodi veritates indagandas. Ergo nulla est veritas naturalis quae per se loquendo non possit cognosci ab homine sine speciali gratia. Rx. Disq. cons: Spectata alia prouidia

Utrum cognitiones morales practicae possint haberi sine auxilio gratiae.

Pars 3ta De divina gratia et auxiliis.

naali possibili con. spectata ea praedicta, quod facto dat N. Cum e. ex vi huius praedicta multae veritates naturales nec mediate nec immediate radunt sub sensu et sint in se, put patet a posteriori valde difficiles, requiritur necessario praeterea cognitio in hoc rerum ordine gratiae Dei specialis.

Sectio 3a

Utrum cognitiones morales practicae possint haberi sine auxilio gratiae?

Tales cognitiones sunt illae, quae dictant aliquid faciendum vel omittendum, quod spectat ad genus morum, usque in particulari, solentque deduci ex principiis moralibus generalibus speculativis. Talis est cognitio practica dictans Petro ex me indigenti esse succurrendum. Deducitur e. ex his praemissis. Alicuius ex me indigenti est succurrendum, Petrus hic et nunc ex me indiget, quod est ipsi succurrendum. Cognitio practica ita accepta dicitur in sufficientem et gratuitam. Sufficiens ex quo patet seq. effectus s. opus morale honestum s. re ipsa seqtur s. non. Gratuita est ex quo praevidetur infallibiliter secutura operatio honesta. Utroque praedicto gratuito, circa quod

Dico 1o Sic haberi aliquid cognitio moralis practica sufficiens sine speciali gratia. Ita contra Thomistas et Vasq. probatur 1o Author: Sacrae Scripturae. Psalm: 4. Quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui domine. Ubi iuxta expositionem SS. Augustini Cyrill. Rupert. docet dari lumen naturale ostendere nobis quod bonum agendum sit a malum fugiendum. Ad Rom: 1. Invisibilia Dei a creatura mundi per ea quae facta sunt, ita conspiciuntur conspiciuntur spiritualia, cognitus et Divinitas, ita ut sint inexcusabiles. Sap: 13

Disp: 19 Sect. 3.

Utrum cognitiones morales practicae possint haberi sine auxilio gratiae.

Pars 5.ta de divina gratia et auxiliis.

à magnitudine spei et creaturae cognoscibilis: h. e. evidenter potuit creator hominem videri. Probatur 3.o ex SS. D. Aug. lib. ad Simpl. qu. 2. ait ante gratiam quaerere naturae honestam utilemque doctrinam. S. Prosper contra Collatores cap. 22. ait: si desineret naturae sapientiae, mores dirigens, non vitiatam seu extinctam fore naturam. S. Chrysost. homil. 54. In Gent. sufficientem, inquit, magnam habemus gratiam, et fri non potest, ut quis illo adjuncto privetur, nam simul cum formatione hominis insita est scientia faciendorum et non faciendorum.

14. Probatur 3.o ratione 1.o de fide est hominem per peccatum non amisisse postem liberam ad bonum morale, quod habuisset in statu naturae integrae. atque in hoc statu debebatur illi cognitio sufficiens boni moralis, sine quo talis libertas exerceri non potest. 2.o potest homo sine speciali Dei gratia peccare, atque potest peccare dicit Catho cognitionem sufficientem boni et mali quo p. 3.o daemones habent multas cognitiones practicas sufficientes ad vitandum malum, et tamen in his nulla requiritur specialis gratia quo p. ratio a priori est, quia homo per peccatum non amisit lumen rationis, quo potest sine speciali gratia assequi aliqua principia moralia virtutis. v. g. parentes esse honorandos, et ad ex obiectis naturalibus occurrentibus cognoscere Petrum esse suum parentem, cur igitur non possit sine speciali gratia inferre Petrum esse honorandum.

15. Ex his inferro non tantum quod actus morales, quos, sed etiam heroicos, id est, cum victoria gravis tentationis quantos potest haberi cognitionem practicam sufficientem sine speciali gratia v. g. diligendi Deum super omnia amore

naali. cadunt e. eiusmodi actus sub praeceptum naale adeoque supponunt ipsa Phe sufficientia debita. nam Deus impossibilia non praecipit.

Pb. Hinc sequitur aliquam cognitionem gratiae ordinis deberi, quod est falsum; sed e. aliquis homo ita stupidi, ut nulla cognitio eius sufficiat ad persuadendum opus honestum. Rx neg. hanc seq. Nam bonum ingenium, indoles, sanitas, non sunt speciale donum Dei distinctum a dono creationis, et tamen non reperiuntur in ordine cuius ratio a priori est, quia licet eiusmodi bona possint habere rationem obiecti respectu alicuius indiuidui in publico, non tamen respectu totius naturae humanae.

Pars 3.a D. diuina gratia et auxilijs. 16.

Dico 3.o Neque omnes cogitationes practicae sufficientes, neque gratiae collatiuae simpliciter possunt haberi sine speciali gratia. Ja pars probatur. 1.o a priori quia tot ac tantae sunt circumstantiae sequentes actuum humanorum, ut nec omnes breui aetate spatio proponi possint nec humanae uires earum meditari et gratulari sufficiant quod probatur: 1.o a posteriori, quia nemo hactenus quis prudentissimus res omnes agendas ita gradauit, ut non aliquando errarit quod signum est sine speciali Dei gratia non suppetere nobis uires ad agenda et dignoscenda omnia in publico. probatur et 2. da pars 1.o quia quidam actus honesti naales propter specialem difficultatem indigent cognitionibus practicis ualde intensis, quae non sunt dubitatae in ordinarijs circumstantijs. 2.o quia in quisdam circumstantijs per excitari cognitionem gratiae l. pure sufficiens quod quia Deus debet gratiam sufficienti et speciali gratia.

17.

Sectio 4.ta

Vtrum aliquae ueritates Diuinae possint cognosci sine speciali gratia.

Dico 1.o possunt aliquae ueritates Diuinae cognosci naturaliter obstractiue sine speciali auxilio gratiae. probatur 1.o ex illo D. Pauli

18

Disp. 19. Sect. 4

Pars 5ta. Utrum aliq. veritates Divinae possint cognosci sine speciali auxilio gratiae.

Divinae gratiae et auxiliis.

ad Rom. 1.° invisibilia Dei a creatura mundi per ea, quae facta sunt, illa conspiciuntur. ubi agit de cognitione naturali creaturae et attributorum Dei. probatur 2.° ratione. quia naturae rationali debetur aliqua notitia Dei, sed est ipse ultimus finis creaturae rationalis, et hic tenetur lege naturali amare Deum super omnia; ergo debentur illi auxilia sufficientia ad cognitionem Dei.

Confirmatur 1.° primo quis peccare sine speciali auxilio gratiae atque nemo potest peccare sine cognitione Dei, ut probatum est supra; ergo ad cognoscendum Deum non requiritur speciale auxilium gratiae.

Confirmatur 2.° ponunt ut dictum est sect. 2. creaturae cognosci sine speciali auxilio gratiae, ergo sunt Deus, cuius notitia ex cognitione creaturarum naturaliter et evidenter infertur.

Confirmatur: Antiqui daemones non habent ullum speciale auxilium, et tamen naturaliter cognoscunt multas veritates Divinas, puta existentiam, unitatem, oppositionem, illum a voluntate Dei, ergo.

19. Dico 2.° Non possunt omnes veritates Divinae collective sumptae cognosci naturaliter et abstractive sine speciali gratia. probatur. Quia veritates Divinae collective sumptae multitudine et praeterea longe excedunt veritates naturales. ergo si haec, ut ostensum est sect. 1. non possunt collective cognosci sine speciali gratia. ergo nec illae.

20. Dico 3.° Obiecta a Deo revelata supposita propositione aeternae revelationis possunt credi fide humana et naturali sine speciali auxilio gratiae internae. probatur. Quia Judaei et Haeretici de facto credunt multos ex articulis nostrae fidei, atque hoc faciunt sine speciali Dei auxilio, sed eodem modo inducuntur ad credendos hos articulos et suos errores; ergo Deus refert, quod eiusmodi fides aliquomodo ducat indirecte ad salutem, quatenus conducit ad fidem infusam; sed filius est gratis, quia plures nobiscum articulos fidei credit, quia

Utrum aliq. veritates Divinae possint cognosci sine speciali gratia? 167.

Disp: 19. sect. 4

q nullos. s. Nam ei hoc modo bonum ingenium ac tempa-
mentum conducunt indicte et per accidens ad salutem, sicque sine ullo
praejudicio gratiae. Quod si Concil. et PP. alicubi negant gratiam et
Pelagium proposito solo verbo s. revelatione, nec posse auxilijs
haberi fidem naturalem sine speciali gratia, ergo dicendum est
fide gubernante per se et indicte ad salutem. Neque semi
pelagiani damnantur idcirco a PP. quod dixerint inter fidem
perfectam s. supernaturalem, et imperfectam s. naturalem, sed quia dicebant
hanc disponere per se ad fidem perfectam s. supernaturalem, quod
est haereticum. Divini in gloriae sine speciali auxilio gratiae 71
internae. quia gratia externam, quae gratis in praedictis ad proprie
entia mysteriorum fidei, et admittebantur ei a Pelagio
certum est regni iuncta illum D. Joann: unigenitusque
est in sinu patris, ipse enarrabit et D. Pauli ad
Rom: 10. quomodo credent ei, quem non audierunt? quomodo
audient sine praedicante. Sed quod fides ex auditu.

Sectio 5ta

Utrum res supernaturales possint aliquo modo naturaliter cognosci sine speciali gratia.

Dico. Sed haberi aliqua cognitio probabilis rerum supernaturalium sine 72.
gratia speciali internae. probo. 1o quia daemones, quibus nulla
speciali gratia gaudent, probabiliter cognoscebant ex Christi miraculis
eius haeretem esse Hypostaticae unitam Divinitati, et de
facta quotidie arguunt sanctitatem supernaturalem iustorum, uti
sentiunt plerique PP. et Thomistae quod 2o quia sic aliquid super-
naturale ita enim proponi, ut possit seq. assensus probabilis ad
illum, quod tunc non erit opus speciali auxilio gratiae.

Disp. 19. Sect. 5.

Pars 1ª Utrum Res supernaturalis pointaliter m. naturali cognosci sine speciali gratia?

De divina gratia Maximilian.

Dixi in conclusione 1º aliqua notitia probabilis, quae evidens ob defectum speciei hoi indubitanter sine speciali auxilio gratiae, haberi non potest. Dixi 2º sine gratia interna quae gratia externa puta revelatio, miraculum, propositio a quo simile spiritus est ad cognitionem rei supernaturalis necessaria, ac tunc de e. argumenta ad persuadendum eorum expressionem nobis non suppetunt.

25.

24. Solent hanc conclusionem objici multa loca SS. PP. in quibus exigunt auxilium gratiae ad assequenda mysteria ~~[illegible]~~ supernaturalia. sed illud dicitur si de cognitione intellectus supernaturali et praecipue immediate a Deo, quae solet nominari donum Spiritus Sancti aut sapientiae, scientiae, a. ilitus. Disp: 20.ma

De veritate gratiae ex parte voluntatis.

5. Suppono 1º Haereticos nostri temporis possibiles esse actus saltem naturales moraliter honestos, non tamen in hominibus justis, sed in peccatoribus, neque tamen in orthodoxis et fidelibus sed in haereticis et infidelibus. Et est defectum in Trid: Sess: Ca: 6.

Suppono 2º nullum actum bonum s. naturalem, s. supernaturalem, inter et per se s. h. est per modum meriti et gaudio l. et gaudio: adducentem ad vitam aeternam, potest fieri sine speciali gratia excedente donum veneris. Est defectum in variis Concil. et novissime a Trid: Sess: 6. Cano: 5. et pro ex Scriptura Joann: 14 sine me nil potestis facere 1º ad Corinth: 4. quis est qui te deceret, quid habes, quod non accepisti. ad Philipp: 2. Deus est, qui operatur in nobis, velle et perficere. His suppositis quaerimus hoc loco utrum et per quaelibet actibus egeat voluntas speciali

Sectio II.a
Utrum opus morale honestum poet exerceri sine speali auxilio gratiae.

Pars: 5ta et divina gratia et auxilijs: 3

Dico pri hoo. est in natura lapsa sine speali gratia eli-
cere aliquem actum honestum naturalem non tm Phe, sed
est moralis. Pbr. 1.o ex D. Paulo ad Rom. 2. Gentes quae
legem non habent, naturaliter, quae legis sunt, faciunt, ubi ly
naturaliter idem sonat ac viribus naturalibus. et sine speali
gratia extra termo non tm et auxilio efficaci sufficienti, sed et
efficaci, ut pt ex ly faciunt. Pbr. 2.o ex bulla Pij 5ti
et Gregorij 13., in qua damnatur haec Baij propositio, cum Pela-
gio sentit, quod boni aliquid naturalis, quod ex natura solius vi-
ribus actum ducit, agnoscit

Pbr. 3.o ratione, quia quidam opera honesta sunt hoc modo
facilia, eique inclinari ita pertanere, ut difficulter possit
videri Sehies et ordo caeteram in qua illa re ipsa non
exeqtur. Ergo pro talibus non eget speali gratia. talia opera sunt filij
carnem indigentibus subvenire urgente fame, ac affu-
servandae valetudinis et vitae valde comedere, parentes
amare, amicos salutare etc. Confir. 1.o in multis ova-
tiob. filius est bene agere, quam peccare. ergo si ad peccandum
non requiritur speali gratia, neque ad bene agendum in tali occasione
requiritur speali gratia. Confir. 2.o ut sine errore fiat
aliquid opus mechanicum puta calceus a tibiale et opus
speali gratia. ergo est ut honeste fiat aliquid opus morale
non erit opus speali gratia. Pbr. 4.to Ad praedum exc.

7

5

utrum opus morale honestum possit exerceri sine speciali gratia.

Pars 5ta divinae gratiae et auxiliis.

simpliciter non requiritur specialis gratia, quo nec ad b. agendum. Sequitur
pb: negatur pura omissio et actibus in indivisibus inficientibus
non possit esse potentia ad peccandum in praeceptis naturalibus, ergo sit
potentia ad honeste operandum. quo p. Dixi ad peccandum
simpliciter quia ad peccandum quoties praecepta supernaturalia hoc
praecipientia actum supernaturalem requiritur specialis gratia, ut
Trid. Sess. 6. Ubi. Probatur 5to. Videtur incredibile si homines
in pura natura crearentur, non posse aliquem oratorem aut con-
cionatorem ita apposite dicere ad persuadendum,
ita ut nec ius tot nullia harum excitet aliquis ad ali-
quem actum honestum exercendum. quo non est credibile
non posse ullum opus honestum exerceri sine gratia.

6. Ob: 1o quidam loca Scriptura, Concil: et PP. quibus videtur
insinuari nullum opus honestum posse exerceri sine
gratia, sed. Rk. Scriptura et Concil. loquuntur de operibus
spectantibus ad veram pietatem, et conducentibus per se ad
immediate id est, meritorie ad vitam aeternam juxta
illud D. Pauli 1. ad Corinth. 13. nemo potest dicere
Dominus Jesus in Spiritu Sancto. Unde Trid: Sess: 6. can. 3
ait neminem posse quidquid boni praestare sine gratia, sicut
oportet, et Arausicanum. Can. 7. non negat simpliciter
nihil posse cogitari aut praestari boni sine gratia, sed nihil
boni quod ad vitam aeternam salutem pertinet s. ut expedit
Eodem m. ilge PP. quum multi loquuntur de recte
quaesitis generaliter per modum causae ja quem s. ut patet ex
D. Hieron. negabat Pelagius. quando a. D. August.
aut Concil. dicunt naturam sibi relictam non posse aliquem
perficere quod mendacium et peccatum, aliquidem est regula
s. ordinarie, aut dici potest sic comparatum praecise unum opus

Disp: 70. Sect. 1.

An opus honestum moraliter poterit exerceri sine speciali auxilio? 166. 7

bonum supernaturale, et peccatum eidem oppositum. ita ut sensus sit homines ad hoc duo extrema reductum non posse propriis viribus producere opus bonum, sed tantum mendacium et peccatum.

Pars 5ta ... et Divinitus ... gratia et auxilijs.

Ob. 2o. Auxilium efficax spiritus est speciale beneficium sufficienti. ergo nullus actus honestus, nisi fuit sine speciali gratia. 7

R. N. Ans. ... ex dictis, ... talem posse invenire ordinem naturalem causarum, ut eo spectato non poterit Deus tribuere aliud auxilium quam efficax.

Urgeb: Omne auxilium efficax supernaturale est gratia specialis distincta ab elevatione et ordine supernaturali, quod est omne auxilium efficax naturale erit gratia specialis distincta a creatione et ordine naturali. R. N. Cons: Ratio disp: est quia ordo supernaturalis nunquam continet causam indifferentem, necessario aliquam vocationem efficacem supernaturalem, at vero ordo naturalis, ut ostensum est nro 4. saepe includit causas, quae necessario inducunt vocationem efficacem naturalem.

Instabis Deus ut author naturae potest esse dispositionem causarum naturalium nobis beneficere in ordine ad benevolendum. 9.

ergo omnis vocatio efficax ad bonum opus naturale est specialis gratia et beneficium Dei. R. dis. Ans. potest beneficere dando vocationem efficacem interiorem, quae exigat ordo causarum naturalium Cons. dando vocationem efficacem simpliciter. N.

Ob. 3o. natura naturalis non potest gloriari de ullo bono opere naturali, quod spiritus elicit illum per gratiam. R. N. Cons. sufficit ad eam refrenandam, quod spiritus indigeat concursu generali Dei. 10

Ob. 4to oramus Deum, et agimus illi gratias pro quibusque opere

Disp. 20. Sect. x

In morale honestum potest eneneri sine speciali auxilio

Pars sta. et Divinam gratiam et auxilijs. H.

quod quilibet illorum praedit ex speciali Dei gratia. Rx. nequit. conc. rite c. et laudabiliter paumus trare et gratias agere Deo pro oib. ijs, quae non paumus habere sine eo operante et quorum illius. Sine ea sint nobis titulo creationis debita, s. non sic de facto gratias agimus Deo pro pluvia, serenitate etc. Item quod nos ex nihilo creaverit, quod varias corporis et animae dotes contulerit.

11. Quae dictorum Quae: an rite ab aliis Pelagianismi, l. semipelagianismi arguatur. Pat. Vasq. quod dicit merit opera bona naturalia esse de genere moralium ut ita aeterna, neque exigere gratiam in substantia supernaturalem.

Rx. negat. Ratio est, quia Pelagius ursum, semipelagianum pro initio iustificationis negabant semen gratiam supernaturalem tam quod substantiam quam quod modum et nil requirebant distantiam a Deo creatoris. Pat. Vasq. a. requirit saltem gratiam supernaturalem quod modum quae interpretatur loca Conc. et SS. Augustinum i. Pelagium et semipelagianos.

Sect. 2.

Utrum sine speciali gratia possit elici amor naturalis super via?

12. Quaestio est de amore super via naturali efficaci, quem esse possibilem potest ex eo, quod in statu puraeae naturae, in quo nullus fuisset actus supernaturalis, habuisset homo praeceptum amandi Deum super via, nemo autem tenetur ad impossibile. hoc praemisso

Dico 1o. quod in natura lapsa sine speciali gratia elici per breve tempus amor naturalis Dei super via. Ita fuit

Utrum sine speciali gratia possit elici amor naturalis super omnia? Disp. 70. Sect. 2. 107

Ripald. Molin. Compt. et alij. pbr. Ita hic amor
non est ita difficilis, ut breuissimo tempore debeat moraliter im-
possibilis reputari quod Ans. pbr. 1. pro eo iuxta Aduers. gratiam et
in aliquo. circumstantijs et absente omni tentatione sine speciali gratia auxilij
elici actus alicuius uirtutis infusionis puta religionis aut iustitiae
nitens motiuo uelle pugnante cum omni peccato. quod est
actus charitatis nitens motiuo bonitatis Dei pbr. Idem Ans.
2o. pro cum cum uel quorum causam naturalem proponi Deus
ut summe bonus et amandus pro ob. bonitatis, ac simul pro bene-
tempore obedientiae omnis tentatio l. affectio trahens uoluntatem uehe-
menter ad aliquid ex bonis creatis, quod non est factum, quod
reddat tam amor Dei naturaliter impossibilis.

Dico si aliquis sit. Pb. uidetur insinuare iterum explicandi esse
de amore Dei supernaturali quaerente immediate ad uitam aeternam
quem esse possibilem recte deducebat i. Pelagium ex uirtute
gratiae supernaturalis. Dico igitur ex uirtute amoris naturalis Dei
super omnia subiciet martyrium, is non iustificantur propter defectum
dispositionis proportionatae ad gloriam supernaturalem.

Ob. 1o. Amor naturalis Dei super omnia est in aliquo
Phe. et moraliter impossibile quod est impossibilis. Ans. est
certum, includit et propositum seruandi totam legem
et uincendi omnes tentationes, quorum utrumque est impossibile.

Rx. ng. cons. Ratio est, quia obseruatio totius legis
et uictoria quorumcumque tentationum pro proponi uolunt
possibilis, uel quia creditur certo defuturum auxilium
gratiae necessarium, l. quia ignoratur aliquod auxilium esse
necessarium. 2o. quia pro obtentu amoris esse Phe. a moraliter

Disp: 20. Sect. 2.a

Utrum sine speciali gratia possit elici amor naturalis super omnia?

impossibile viribus, quibus elicitur amor, quia ipse amor efficax sit impossibilis. Sic sacerdos non potest viribus naturalibus consecrare et transubstantiare panem et vinum in corpus et sanguinem Christi, et tamen potest viribus naturalibus velle talem consecrationem, item nemo potest sine speciali Dei prolegio vitare moraliter omnia peccata venialia, et tamen potest cum ordinariis gratiae auxiliis quando ad confessionem accedit, proponere efficacem non committere ullum peccatum mortale, ita ut si ille affectus duraret, nullum unquam peccatum committeret.

Ob. 2.o Voluntas non potest efficacem velle finem quando medium unicum necessarium non est in suo posse, atque auxilia gratiae necessaria ad impletionem totius legis non sunt in posse voluntatis. Ergo non potest efficacem amare Deum super omnia et velle implere totam legem. Rx disq. ma. quando medium unicum necessarium non est in posse voluntatis, nec proponitur illi obiectum ut certo l. probabiliter ad futuram con. quando sic proponitur, uti proponi potest in casu conclusionis n. et sm. n. cons.

Dico 2.o Non potest in natura pura lapsa per longum tempus gratiam naturalis amor Dei super omnia sine speciali gratia, quia non potest talis amor dici continuari, nisi omnia praecepta Dei implendo et multas graves tentationes vincendo, quorum neutrum fieri potest sine speciali gratia. Ergo.

Dico 3.o neque per breve tempus potest eum eri amor naturalis Dei super omnia, quando obiectum explicite proponitur omnes difficultates superandae in adimpletione totius legis. Probatur quia talis propositio est gravissima tentatio, et reddit amorem Dei super omnia difficillimum. Ergo quia ea negabit esse difficultatem spectatam solam naturam moraliter resolvere se efficaciter ad subeundam potius per totam aeternitatem omnia [illegible]

An in naã lapsa post tentaõ levis vinci sine speali graã 168
mente clare et vivaciter proposita, quae velle Deum
gravis offendere.

Pars 3ta de divina graã et auxilijs

Sectio 3a.

Utrum in naã lapsa post tentaõ levis vinci sine speali graã?

Suppono 1o tentaem non idcirco dici levem a gravem, quia
non levia sed grandia peccata voltem impellit, sed quia
remisse a vehementi ad aliquod peccatum. Suppono 2o
tentaem triplex poe accidere. 1o per inclinaem habitus
vitiosi. 2o per cognitionem proponentem difficultatem in eius actu
boni et delectaem in obto malo. 3o per affectum appetitus sen
sitivi praeponentis in bonum delectabile et fugientis bonum
honestum arduum. Suppono 3o tentaem variae
supari. 1o per affectum naturalem, quem PP. et CC. appellant
vincere, fructuose salutare, prout oportet. 2o per actum
naturalem honestum. 3o per actum advenientem. quo
per actum levis malum. 4to per puram omissionem. 5to
et quo modo vincendi tentaem non praedicta praesens quaestio
est. Ad fidem dictum a PP. et CC. in Pelagium nullum opus
immediate conducens ad vitam aeternam poe fieri sine speali graã
praeterea, cum est ad faciendum nullum non requiri speciale graã
est quo tamen quaestio de reliquis modis.

Dico per levis tentaõ vinci sine speali graã. Ita communiter 18
DD. in Ubi. pbr. 1o quia ex Bulla D. Greg. 13 et Pij 5ti
ubi damnatur hae Baij propoes. homo non potest ulli tentari resistere
nisi habeat graam adjutricem. Liberum arbitrium sibi
relictum non valet nisi ad peccandum: ~~liberum arbitrium~~
~~sibi relictum~~ peccatum non potest vitari sine graã. pbr. 2o

Disp. 20. Sect. 3

An in nõa lapsã poit levis tentaõ vinci sine speciali gra

Pars 5ta de divinã graã et auxiliis.

qa ut ostendi Sect. 1. pt. aliqd bonũ opus naturale fri
sine speciali graã, atq oẽ opus conitatz aliq levis tentaõ
(: ois e. cognio indefos levis tentat :) qo Conf. vin
vaq. offtz ovaõ vitis, qn sul se ingeros aliq diffi
cultas, qo nullũ opus bonum fit sine aliq tentaõ saltẽ
levi, qdo qo Scriptura Concil. et PP. victoria
tentaõ adscribunt Deo, ilqdi si ẽ victoria salutari fructuo
sũ et put oportet, h. ẽ qducente imdte ad vitã aeternã
dici ẽ poẽt Concil. et PP. idcirco loq urbr, qa etsi sine
graã point vinci aliq tentaões, ea tñ sũ valde pau
ca. et rara odoq. ppu oiũ qsi nulla.

19 Ob. Spr. ẽ graã Dei, qa tentaõ gravis n̄ eiuitz et
daemon coerceatz. qo nunq superatz tentaõ sine inveniente
speciali Dei graã. Rx. 1o ng. ans. Spectat e. ad providiã
Dei naturalem, q hi circa ursum n̄ od lavare habenas daemo
nibus sũ eos qpescere, ut n̄ point hoẽs p lubita tentare
sicut ad eundẽ ptiet phitere illis, ne p suo arbitrio
turbent ordinẽ ursi. Si e. ad providiam prudentis patris
fam. q domi suae hi coes a. alias servies bestias, eam
catenã vincire, ne domesticos laeat, a. devoret, et si n̄
teneatz eam ita ligare, ut n̄ poit apliquẽ incautũ la
dere, ita ut ẽ supremo ursi. rctore ppu daemonũ
ẽ sentiendũ. Rx. 2o disq. cons. qo spr. inveniat
aliq graã extra, transeat in extra, q hic agimus. N.

Utrũ tentaõ gravis superari poit sine speciali graã
Sectio 4ta

Triplr pt vinci gravis tentaõ 1o m̄ itoiẽ pactã supple

Utrum tentatio gravis superari possit sine speciali gratia

2.° perfecte, quando superatur ex motivo honesto excludente offensam Dei, sed tantum conditionata ad peccatum, ad quod tentatio incitat. 3.° imperfecte, quando superatur ex motivo inhonesto ac delectabili gratia et ac honesto quidem, non tamen excludente affectum conditionatum ad peccatum per tentationem propositum. Item non potest superari tentatio gravem sine speciali gratia, patet ex dictis, quaestio quoque de reliquis duobus modis etc.

Dico 1.° nullam tentationem gravis potest in natura lapsa vinci moraliter perfecte sine speciali gratia, potest tamen sic vinci Phe. 1.a pars Abr. Ex variis locis Scripturae. Sapientiae 8. nemo potest esse continens, nisi Deus dederit. ad Corinth. 10. fidelis Deus, qui non patietur nos tentari supra non quod potestis. et iterum tentatio vos non apprehendit nisi humana. ex quibus locis patet dari aliquam tentationem commensuratam viribus hominis, quales sunt tentationes; aliquas non commensuratas, sed auxilio gratiae indigas, cuiusmodi sunt tentationes graves, idem passim docent SS. PP. Innoc. Epistola 91. ad August. Cum paces nos ad resistendum non liberum arbitrium, sed solum Dei possit facere auxilium. Caelestinus epistola ad Massili: cap. 6. nemo est baptizatus renatus gratia idoneus ad superandos diabolicas insidias et vincendas carnis concupiscentias, similia habent Chrys. Aug. Prosper etc.

Ratio a priori huius moralis impotentiae et debilitas voluntatis ad resistendum difficulti, quae urgente gravi tentatione provenit ex inclinatione ipsius ad bonum delectabile sensibile et tardite ilitus in expendendis rationibus superioribus a malo retrahentibus. ac denique ex instigatione daemonis

Utrum tentatio gravis possit superari sine speciali gratia.

Pars sta. et divina gratia et auxilijs.

cui forte in natura lapsa majoritia in homines et gratia per nunc est 2. da pars conclusionis, quia tentatio gravis non augeret hoc libertatem, sed aliquo eo ipso consineret esse tentatio, et cuius essentia est inclinare ad peccatum frale. / quo si absente tentatione erat homo sine potens consentire a non consentire in peccatum erit ei presente tentatione.

23. Dico 2.o pro ei moraliter gravis tentatio vinci imperfecte sine speciali gratia. probo. Ita videmus passim homines et barbaros et gentiles ~~vinci~~ imperfecte ~~sine speciali~~ in motivo aliquo indifferenti a. et malo adeoque sine speciali gratia puta in motivo vitandae infamiae, occupandae vanae gloriae, consequendarum divitiarum a. voluptatum superasse, et de facto superare gravissimas quasque difficultates in se esse non in presentissima mortis pericula, unde et in mortem precipitasse. item complices haereticos pro tuendis suis erroribus mortem pro acerbissimis tormentis obijsse. quo pro gravis tentatio vinci imperfecte sine speciali gratia sit de facto saepe contingit, ut puella aliqua nobilis circa castitatem vehementer tentata id est precise non consentiat ne sui honoris a. nuptiarum, quarum spem habet, iacturam patiatur, quod dicimus dicitur in hoc casu imperfecte tentationem superasse, quia illud motivum non excludit affectum conditionatum peccatum in castitatem, nisi honoris et nuptiarum iacturam timeretur, in quo duo sequuntur 1.o nunquam posse gravem tentationem vinci perfecte in motivo malo. 2.o quaesitumque vinciri tentatio in motivo excludente peccatum, necessario esse speciale Dei gratiam, sed hinc.

24. Dico 1.o Cur gravis difficultas possit vinci sine speciali

Utrum tentatio gravis superari possit sine speciali Dei gratia? 170.

gratia ex motivo aliquo humano et sensibili, non autem ex motivo excludente affectum conditionatum ad peccatum, quod tentatio provocat. Rx. ratio est, quia bona sensibilia utpote praesentia sunt longe magis attractiva, quam honesta et ad rationem animam spectantia, utpote absentia, et sunt abstractive, idque admodum confuse cognita.

Pars certa de divina gratia et auxiliis.

Qu. 2.a An illa impotentia moralis, quae est in homine ad vincendam perfecte tentationem gravem sit ans. a. tum consequens.

Rx. c. P. Suarius. Tanq. et alios esse antecedentem, quia tenet se ex parte ipsius consistit e. in defectu virium moralium superandi difficultatem hic et nunc praesentem.

Rx. c. 1.am conclusionem. Pelagius non negabat regni gratiam ad filius potentiae sed tantum ad simpliciter potentiam. quod quidem PP. c. Pelagium regnant gratiam ad superandas graves tentationes sentiunt hominem esse Phe impotentem ad resistendum gravibus tentationibus. Rx. disq. con. esse Phe impotentem ad superandam mitiorem con. ad superandam sunt imperfecte n. ex hactenus dictis apparet non potentiae hominem in natura lapsa sine speciali gratia diu abstinere a peccato mortali, quia non potest moraliter diu obesse tentationi. 25.

+ ti legem naturalem

Sectio 5.ta

Utrum tota lex naturalis servari possit sine speciali gratia?

Aliis enim solet proponi hoc quaestio, utrum omnia peccata mortalia, quae venialia possint evitari sine speciali gratia non e. a. quaestio est potentia Phae, sine qua non stat libertas ad peccandum, et non peccandum, sed est potentia morali. 26.

Dico 1.o quod homo in quinque statu naturae vitare ad breve tempus omnia peccata mortalia sine speciali gratia. patet ex dictis

Disp: 20. Sect. 5.

Utrum tota lex naturalis servari possit sine speciali gratia

Pars sta. et Divinae gratiae et auxiliis. ff.

Sect. 1. et 3. ubi ostendi potest aliquod bonum opus naturale elici et levem tentationem superari sine speciali gratia, atque hac duo sufficiunt, ut possit quis per breve tempus ab omni peccato mortali abstinere. ff. posito. quis hic sit nunc praecepto gravi urgenti per actum naturalem satisfacere et tentationem levem ab impletione praecepti revocantem quo

27. Dico 2.° nemo potest in statu naturae purae integrae a lapsu vitare diu omnia peccata mortalia sine speciali gratia probatur quia intra longum tempus occurrunt in his statibus superandae graves tentationes, quae sine gratia speciali, ut Sect. 4. ostendi nimirum possunt. diutius tamen potest quis abstinere sine speciali gratia a peccato mortali in statu naturae integrae quam in statu naturae purae a lapsu propter subjectionem appetitus ad rationem, et pauciores graves tentationes

Dico 3.° potuisset homo in statu innocentiae sine speciali auxilio gratiae servare totam legem, et nunquam peccare mortaliter. probatur quia lex naturae potest impleri per actus naturales, et in eo statu non fuissent illa impedimenta, quae in aliis statibus causant impotentiam moralem ad evitandum diu omnia peccata mortalia.

28. Dico 4.° Nemo est iustus sine speciali gratia, non ne quidem cum omnibus et ordinariis gratiae auxiliis vitare diu omnia peccata venialia. ita Trid. sess. can. 26. ubi sic habetur: si quis hominem semel iustificatum dixerit posse in tota vita omnia peccata etiam venialia vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de B. Virgine tenet Ecclesia: ut ipsum ex scriptura. Ecclesiae 4.° non est homo iustus qui non peccat. ja Joann. si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, et veritas in nobis non est.

Pass. 5ta. Et divinam gratiam et auxilijs.

ita passim Aug: et alij Pr. ratio a priori desumenda est ex ratione appetendi bonum delectabile, instigatione damnis ad perspiciendas rationes, ac vos a peccato abstrahentes, eigdem naturae ingestae et facilitate ehendi culpam levem.

Dixi in gloss. diu: nam ad breve tempus puta medium a integrum diem, potest cum ordinariis gratiae auxilijs vitari omnia peccata venialia. Et mihi valde probabile nec vitio rationem gerendi speciale privilegium his quos legimus a peccato veniali obstinuisse, sed estne Th. privilegium evitandi per totam vitam omnia peccata venialia gratiam alicui Sanctorum pr. B. Virginem. Pr. negare. Nam de Apostolis est post acceptum spiritum Sanctum, et de B. Joanne Baptista, et quo solis et aliquis in Authores citatis pr. D. August. expresse h. negans Vasq. Suar. Granado, Lorca, Tolet. Arriag. Omnes et alij. Dixi 2o omnia peccata venialia, quae ea, quae cum plena deliberatione committuntur, potest cum ordinariis gratiae auxilijs non tantum per diuturnum tempus, sed et totam vitam evitari cum pluribus alijs docet P. Suarez Libez, de voto cap. 7.

Ob. 1o quod si impossibilia morabo, non caduntur sub voto l. preceptum humanum, quod requiritur praeceptum Divinum. Pr. Neg. Seq. Ratio disp. est, quia praecepta naturalia sunt fortiora et strictius obligantque praecepta positiva, unde licet ad omittendum sacram l. violandum jejunium sufficit infirmitas corporis a periculum damni temporalis, quod obiter evitari non potest, non sufficit tamen aegrimi causa ad mentiendum, iurandum et fornicandum. Ratio ulterior et a priori est, quia in obiectis lege positiva prohibitis liberum fuit legislatori ea non prohibe

utrum tota lex naturalis suaripoit sine speciali gratia.

Pars 5ta de divina gratia et auxilijs

unde iustum est, ut non prohibeantur in casu moralis impossibilitatis ab eo in obliquis iure naturae prohibitis dispensari non est in posse legem ferentis, unde lex naturalis tamdiu semper obligat, quidiu est potentia Phae adimplendi. Urgeb. Motus semidelibati est circa obiecta iure naturae prohibita excusantur a peccato mortali, quia est moraliter impossibile eos evitare. ergo impossibilitas moralis excusat a peccato mortali. est circa obiecta iure naturae prohibita. R. neg. ans. Neque enim motus semidelibati excusant a peccato mortali, quia sunt moraliter inevitabiles, sed quia carent perfecta libertate propter defectum cognitionis inferentis.

Ob. 2.o Quodlibet peccatum potest esse moraliter evitari sine speciali gratia ergo sed R. disp. Ans. potest quodlibet peccatum veniale evitari absolute N. sb. quia con. si multo alia non fuerint evitata con. et sim. n. consequ.

Sect. 6.

Aliqua dubia soluta.

31. Quaeritur 1.o An possit homo iustus sine speciali auxilio Dei usque ad finem vitae perseverare in gratia. R. negative ita Trid. Sess. 6. Can. 22. et Canon. 22. ubi sic habetur si quis dixerit iustificatum sine speciali auxilio Dei in acceptum iustitiae perseverare posse, vel cum eo non posse, anathema sit. idem definivit Aurausic. 2. Canon. 20. et docent passim SS. PP. sed ostendit hoc dictum esse infantibus ante usum rationis in statu gratiae decedentibus. R. si mors eorum evidenter causa mere naturalis, illam perseverantiam in gratia non esse inter speciales Dei dona adnumerandam, neque id eam voluisse loquitur Trid. ut patet ex loc. cit. quia si eum ex sgbri dispositione Dei debebit speciali Dei gratia adscribi

et tali sensu explicari. pt illud sapie. 4. raptus est, ne malitia mutaret, ut ibi aiq.

Quae. An ad observationem totius legis naturalis et evitandi diu oia peccata mortalia necessaria sit fides supernaturalis et status gratiae habitualis. R. 1.° ex natura rei neutrum esse necessarium ratio est, quia lex naturalis impletur per actus naturales, ad quos non requiritur ullum principium supernaturale, qualia sunt habitus fidei et gratiae habitualis. R. 2.° de facto ex dispositione et speciali lege Dei utrumque esse necessarium. ratio est, quia Concil. et PP. possunt docere Deum de facto non dare auxilia specialia ad servandam moralem diu totam legem nisi huic fideli et existenti in gratia, et de fide quidem colligitur ex aliqb. locis Scripturae. Joan. 15. si quis in me non manserit &c. sci. per fidem ut explicat August. de Scriptura et litera cap. 13. mittetur foras sicut palmes et arefactus. ad Galath. 3. conclusit Scriptura oia sub peccato ut promissum ex fide Jesu Christi daretur credentibus. ad Roman. 7. quis me liberabit a corpore mortis huius gratia Dei per Jesum Christum. quo ad gratiam u. habitualem. Obiect. h. aptat B. August. de catechizandis rudib. cap. ultimo ubi ait non implere legem nisi donum accepit Spiritus Sancti Patri et filio aequalem et epistola quis ait ad non peccandum non est sufficiens liberum arbitrium, sed requiritur gratia, qua iustificamur ab iniquitate, et salvamur ab infirmitate. PP. Concilii Carthag. dicunt per gratiam, qua Christi sumus liberum arbitrium a concupiscentiarum tentatione liberari. neque absurdum est, quod aliqui instant infideles non spiritu habere postem moralem evitandi peccatum mortale, sufficit potentia

Pars 3ta. De divina gratia et auxiliis. Q. 2.

Disp: 70. Sect. 6.
Solutio aliq. dubiorum.

1 Pars sta et una gratia et auxilijs.

pro Sthia, a qua peccata priora cavendo potuerunt se reddere capaces, ut illos Reg. ad fidem et gratiam vocaret.

Qu: 3.o Utrum praesentia in gratia differat a gratia in gratia? R. affirmé. praesentia ea est idem plerisq. praedestinatorum. Confirmatio in gratia attribuitur tanq. speciale praelegium soli B. Virg: Apostolis, Jeremiae, Joanni Baptistae et quibusdam paucissimis alijs.

34. Quar: 4.to In q. disquisitio gratiae in gratia a praesentia in gratia. R. 1.o Sub Suarez gratiae consistere in efficacioribus et ubi oriri auxilijs congruis, sed non placet: 2.o quia differentia magis et minus non videtur facere differentiam simpliciter inter gratos et non gratos, sed tantum praesentes, insinuat Concil. et Ps. 2.o quia illa differentia magis et minus reperitur et inter illos, qui non sunt gratiati habentes tamen donum praesentiae. R. 3.o

35. P. Vasquez consistere in eo, quod gratiosis sit revelata sua praesentia non autem pure praesentibus. Et neq. haec differentia placet, quia ly gratiosus denotat plus quam sine certo habitu rum aliquem, denotat insuper inamissibilitatem talem

4 hic non potuit legere

sciam antecedentem. R. 4.o cum D. Thom: Valent. Arriaga et alijs gratiam in gratia supra auxilia congrua dicere insuper impositam Sthiam peccandi mortale, quod duplicem potest accipere, l. per solam voluntatem eam quod negando quaesitum ad peccatum mortale, l. saltem ei per aliquod carum potentiam gratiam habitem prius ante s. h. 3.o independenter a libera operatione voluntatis in eo, quod gratiosus existentem, et h. 2.do modo puto de facto fuisse in gratia gratiosos illos, quos h. praelegium est gressum.

Sed potuerunt ne ita qfrati mori in obs'uae pceptorum obligantium sb. mortali. R. affirmae. idq varijs modis 1.o eliciendo actus supnaales honestos, ubi ad implendum pceptum sufficeret actus indifferens a. et veniabr. malus. 2.o eliciendo actus magis intensos, q pceptum exigat. 3.o qtinuando actus supra pcepti obligaem. Loca scripturae, in qb. insinuatur qpermlibet haem a. eos, q fuerunt in gra a qfrati usq ad finem vitae fuisse peccatis obnoxios, ilqd sit d lege ordinaria a. capacitate ad peccandum veniabr.

36. Pars 5ta d divina gra et auxilijs

Disputatio 21. a

De veritate graae ad actus supnales.

Nego d actib. supnaalib. qad modum, sed qad substiam et dico in pro. 1.o utrum dentur alij actus supnaales qad substiam. 2.o q qb. actib. supnaalib. necessarium sit auxilium graae supnalis.

Sectio 1.a

An dentur actus supnales qad substiam. 1.

Nego d Scotus, Gab. Ockam, Durandus, Capreolus et qdam alij docentes supnaalitatem esse dnoem entitati actus pure encam sumptam ob actio productiva supnaali a. dignitate psonae elevatae, qrtam habitum producentis talem actum, l. a distinctione ad finem supnalem. Aliqui licet dnoem incam admittant, ajunt tn eam pvenire a fca morali l. modali actus supaddita.

Dico 1.o dentur d facto actus inde supnales et pportionati ad vitam aeternam. ita D. Thom. cum suis, Suar. Vasqu. et coll. Thlgi. pbr. 1.o qa Concil. et Pp. actib. pportionatis ad vitam aeternam requirunt graam in entitate

Disp: 21. Sect. 1.

An dentur actus supernaturales quoad substantiam?

Pars 3ta et divinae gratiae et auxiliis.

sua supernaturalem, quo dantur actus in substantia supernaturales. Ars est certum docentes. Propterea nos non possumus credere, a. sperare, a. diligere, sicut oportet, sine dono gratiae praesertim in statu. Sqla: probo. Actus honesti in entitate sua naturales non exigunt gratiam in entitate supernaturalem, imo seclusis circumstantiis tentationis, difficultatis, et similibus possunt ut ostendi disp. praeced. docent exerceri sine omni gratia. Quod sunt proportionati ad vitam aeternam, et exigunt gratiam supernaturalem, sed in entitate sua supernaturales. Confirm: actus honestus naturalis, qui non eget auxilio gratiae, nec est proportionatus ad vitam aeternam differt ab actu honesto indigente auxilio gratiae et proportionato ad vitam aeternam inde, atque hac differentia non potest alio modo explicari, nisi quod unus sit in entitate sua supernaturalis non alter quo supra. Probo. Eadem conclusio 2.o quia dantur actus fidei, spei, charitatis in substantia supernaturales, quia iuxta Trid. Sess. 6. in iustificatione simul cum gratia infunduntur, quo dantur et actus eiusdem ordinis correspondentes illis habitibus, adeoque in substantia supernaturales. Ratio a priori est, quia actus supernaturales non habent illam proportionem ex se cum praemio supernaturali, cum sint ordinis longe inferioris. Quo debent admitti aliquis proportionati tali praemio et quaeque in substantia supernaturales.

Ob. 1.o quia res naturalis elevari ad producendum rem supernaturalem quo est actus naturalis elevari ad praemiandum praemium supernaturale.

Rx. N. seq. ratio disp. est, quia naturalitas Thomistae consistit in ratione productiva, quae non suppleri per additionem alicuius quoppiam corroborantis potentiam, atque naturalitas moralis et meritoria consistit in bonitate operis, quae ab elevatione operis prorsus extra provenire non potest, sicuti neque ab extra Dei acceptione.

3. Ob. 2.o opera naturalia sufficienter dignificantur per dignitatem personae existentis in gratia. Quo possunt habere ab eius sufficientem proportionem cum praemio supernaturali. Rx. 1.o N. Ans. Ante dam

e. infra. opera instrumentum naturalia non esse ex condigno meritoria
augmentum gratiae et gloriae, tum quia sic melius explicantur Concil.
tum quia magis apparet veritas gratiae auxiliantis, quam iuxta
Concil. et PP. requiritur ad omnes omnes actus qui ducunt mediante ad
vitam aeternam. Resp. 2.o ut sequitur licet e. quantum gratiae
et gloriae possit fortassis provenire ab operibus naturalibus dignifi-
cantibus per gratiam non potest tamen sine actibus in substantia explicari
meritum, quia gratia non ex condigno, cum nihil sit quod opus naturale
possit cum ipsa gratia reddere proportionatum.

Pars 3.a de divina gratia et vitalis.

Dico 2.o supernaturalitas non obest vitaliti aut libertati
actuum humanorum et est Pelagium idcirco negatum esse gratiam actum
in substantia supernaturalem, ne destruatur liberum arbitrium. Probatur 1.o
quia posita qualitate supernaturali elevans voluntatem et substantia dicitur
illique exigendus ratione potentialem influxum in actum, ad quos
elevat, itaque posita tali qualitate actus voluntatis manet vitalis
et liber et supernaturalis. Quod probatur 2.o visio beatifica est actus
vitalis, et tamen quoad substantiam supernaturalis, quod supernaturalitas non obest
vitaliti.

Sectio 2.a
Pro quibus actibus supernaturalibus sit necessarium auxilium gratiae?

Dico 1.o pro actu fidei est necessaria specialis gratia rei naturae
indubitata. Patet ex eo, ita omnes Pelagiani. Probatur quia mysteria
Trinitatis, Incarnationis et similia non possunt cognosci sine
revelatione Dei, sed revelatio est gratia naturae indubitata, nec potest cadere
sub meritum cum ante actum fidei non detur meritum. Quod
Dico 2.o Ad actum fidei supernaturalem requiritur speciale
auxilium gratiae. Probatur 1.o per ea Scriptura Joan. 6. nemo
potest venire ad me, nisi pater meus traxerit eum. et

Disp: 21. Sect. 2.

R 46. actib. supnaalib. sit nearium auxilium graae

Dars sta d Divinâ graâ et auxiliis

et Ephes: 2. Salvati estis p fidem et hoc non ex vobis
donum e. Rei est, qs glorietur ad Philipp. 2. vobis datum
est p Chrm, ut in eum credatis. pro ea postrim in scriptis
fides appellatur donum Rei. pbr. 2. ex Concil. Milevit
Canon. 4. Utrumq est donum Rei, et scire qd facere
debeamus et obligere, ut faciamus. Araus. Canon: 5. si
quis sicut augmentum, ita et initium fidei ipsum credibilitatis
affectum non p graae donum nobis inesse dicit Apostolis dog
matib. adversari. Comprobatur Trid. Sess. 6. anathe
mathizat docentes, non posse credere sperare, a fa
cere, sicut oportet sine graâ et adjutorio Rei. pbr. 2.
qa in bulla contra Bajum damnantur propos, in qb.
negatur esse nearium auxilium graae ad actus fidei, spei, charitatis

6. Dico 3.o Ad actum supnaalem piae affectionis s. voluntatis cre
dendi nearia est graa in substantia supnaalis. pbr. ex Con
cil. Araus. Can: 5. et Trid. Sess: 6. cap: 6. ubi
dfitur graam esse nearia ad initium fidei s. credibilitatis affectum.

7. Dico 4to Ad actus spei, Charitatis et virtutum mora
lium supnaalium nearium est supnaale auxilium graae. Dicitur
spe et Christe qstat ex Trid. dfiente. spe et Cha
ritatem esse dispositionem ad iustificationem et itum docente
Sess: 6. can: 3. neminem posse se ad iustificationem dispo
nere nisi ex viribus graae. Ad actib. supnalib. virtutum mora
lium pbr. Qa p illos mentem homo iustus augmentum graae
et gloriae qo ut sint proportionati, supnaales et tales
qles exigunt Concil. et SS. indigent auxilio graae.

8. Dico 5ta Nullam preceptum, cuius adimpletio exigit
extra actum supnalem, pro servari sine speciali auxilio

gratiae. ut ea dictis. dixi actum supernaturalem quae praecepta supernaturalia, quae possunt impleri solum actum supernaturalem a. pura omissione non egent ad sui obseruationem speciali auxilio gratiae. Sans sta et una gratia ex auxilijs

Disput: VI. a

De Causis gratiae.

Duo hic expediam, iam utrum et quomodo Deus distribuat gratias efficaces praesufficientibus qm. auxilia gratiae efficacis sint in nostra potestate.

Sectio 1.a

Utrum et qm. Deus distribuat gratiam efficacem.

Circa hanc controversiam quaeritur, utrum Deus pro suo libitu seligat et distribuat gratias efficaces praesufficientibus. R. affirmative. ostendi est in 1.a parte Deum praedefinire singula mentis electorum, quae praefinio eo ipso est distributio et selectio gratiarum efficacium praesufficientibus. Non est tamen praefinio efficax ad eiusmodi distributionem absolute necessaria, quia dummodo Deus per scientiam mediam noverit, cum quo auxilio homo sit operaturus, cum quo non, praeeo ipso sine affectu speciali ad operationem ex auxilio se cuturam utrare se sine alijs motiuis ad dandum auxilium, cui est annexa operatio praeauxilio, cui operatio non est annexa.

Qu: 2.o An talis distributio et selectio possit fieri a Deo sine directione scientiae mediae solum arbitrij libertate. R. negative. ostendi est. alibi seclusa scientia media Deum non posse sine praeiudicio libertatis velle efficaciter operare. 2.

Qu: 3.o Utrum supposita scientia media Deus seipso ele- 3

Utrum Deus: Deus distribuat gratiam efficacem?

Pars 5.ta De divina gratia et auxiliis.

gerit per solos hominis gratias efficaces, an vero non permiserit electioni et Dei Christi Domini, ex vi quam mentis Deus praedestinavit. Respondeo permisisse voluntati Christi Domini, ratio est, quia collatio gratiarum efficacium per sufficientibus, et ex praedestinatis, quo sunt haec fuit dependens a voluntate Christi, ita idem dicendum de collatione gratiarum efficacium.

4. Quaer: 4to Quom: Deus non sit acceptator personarum quaerendo et dirigendo ante omnem meritum, vel demeritum uni gratiam efficacem praeter alio. Respondeo sufficienter illum excusari, ex ratione supremi Domini, ratione cuius potest facere uni speciem favorem praeter alio. 2o quia Deus ratione providentiae obsequentis voluntatem generalem salvandi omnes homines, non tenetur dare nisi ea media, cum quibus homo potest, si velit absque gratia. Talia autem auxilia Deus nulli denegat quis ex ipsa speciali dependente a puro illius beneplacito uni gratiam auxilium, cum quod videt operaturum, alteri vero negat, et det tantum illum, cum quod videt cooperaturum, videt autem simul posse operari, si velit.

Sectio 2.a

Quom: sit in potestate hominis habere gratiam efficacem?

5. Tria hic quaeruntur, 1o an possit quis solis viribus naturae mereri jam auxilium de condigno. 2o an saltem de congruo. 3o an ipsum illud sit ratione axioma Thomistarum et PP. facienti quod in se est, Deus non negat gratiam an sit de faciente viribus naturae, an vero de faciente viribus gratiae.

Dico 1o Nemo potest per opera pure naturalia mereri de condigno jam auxilium supernaturale. Et dictum a Concil: et PP. fundaturque in illo D. Pauli ad Rom. 11. Sien

Quom. sit in potestate hominis habere gratiam efficacem.

opib. tam non est gratia. ratio a priori est ... proportionis
sicuti e. in genere Phi cognito naturalis non est proportionata
elevare ad amorem spiritualem, ita in genere moris nullum
opus honestum naturale est sufficienter proportionatum ut dicitur
et condigno ad auxilium supernaturale.

Pars 3ta et divina gratia et auxilijs.

Dico 2.o Neque etiam de congruo pro homine per opera pure 6
naturalia se disponere ad ... effectum auxilium sup-
naturale. ita Sonil. et PP. i Semipelagianos docentes
initium salutis esse ex nobis. Vide Arausic. Can. 5. et
6. Ratio sumitur ex scriptura Joann. 15. sine me nil
potestis facere. Ad Ephes. 2. Deus est, qui operatur in nobis
velle et perficere. quae loca idem probant de quolibet auxilio
supernaturali. puta 2.do 3.o et reliquis per hoc tamen non nego posse actum
in substantia supernaturalem, supernaturalem tamen quoad modum mereri
et congruo auxilium supernaturale tamen quoad modum. hic actus
supernaturalis liber pro ... congruo mereri auxilium supernaturale quoad
substantiam, cur non est actus supernaturalis quoad modum mereri auxilium
quoad modum supernaturale. Adde esse valde possibile non repugnare
aliquid praemium supernaturale tam vile, ut cadat sub mentum
alicuius actus heroici naturalis, et si tale nullum detur de facto
tum quia hoc colligitur ex divina Concil. et PP. tum quia actus naturales
sufficienter praemiantur per praemia naturalia.

Ob. in scriptura attribuitur gratia Dei aliquib. opib. Gen- 7
tilium v. g. orationi Cornelij fides, humiliationi Nabuchodonosor, et misericordiae obstetricum Aegyptiarum in
Hebraeos iustificatio ... quae ... per opera naturali mereri au-
xilium supernaturale. Confir. 7.o S. Basilides martyr, de quo in
martyrologio Romano 20. Julij, eo quod per petulantiam sa-
telitum adhuc Ethnicus defendisset S. Virg. Bota-
menam, ipsa post tres dies ei apparens gutit illum ad fidem

Disp: 11. Sect: 2.

Quom. sit in poste hois habere gratiam efficacem.

Pars 5ta

Adiuvina gratia et auxilijs

et Baronius refert quodam Virginem eo quod ob aes alienum suspendere se volentem ablata pecunia ab incitu cum dicasset, idcirco post multos annos male transactos ad fidem gustum pie obijsse. Ergo pro quo per opera pure naturalia mereri initium piae praesidis, suppono etiam eiusmodi opera utpote infidelium fuisse tantum naturalia. Confir: 1.o Si opera naturalia nil conducerent ad salutem, frustra Daniel hortaretur Nabuchodonosorem, peccata tua eleemosynis redime. Ergo etc. R. n. cons. illi e. actus erant supernaturales et iuncti l. ab aliquo actu fidei tamen imperfecto eliciti. Ad 2.m confirmationem dico Danielem non loqui de redemptione remissione culpae, a. poenae alicuius vitae, sed poenae temporalis subeundae in hac vita. Ad 3.am confirmationem R. quod sicut S. Basilidis non profluxisse ex proprio merito S. Petamianae, Virgo a. illa, de qua Baronius, licet nondum fuerit baptizata, non fuit tamen infidelis, putrolgizon ipsa historia, nisi velis dicere Deum subinde occulto, sed non injusto judicio uti cum quibusdam peculiari libertate et misericordia ob causas Dnae sapientiae notas.

Dico 3.o Axioma: facientique in se est, sine nota ullius erroris explicari de faciente verb. naturae, est Vasq. et alios docente, ilquidem de faciente verb. gratiae, et ciriumque esse Patrum Massiliensium verum conclusio probatur, id quo hoc sensu acceptum axioma non asserit opus naturale habere se ad 1.am gratiam per modum meriti a. quod tres praeiut docebant Massilienses, sed tantum per modum iudicii remotae removentis obicem et quod tuentis hominem in ovae praenatam, ut possit ei Deus, si velit liberalis conferre gratiam, neque negat sine tali opere posse a Deo conferri 1.am gratiam

Quom. sit in posse hois habere graã efficacẽ?

Pars 3ta de Diuina graã et auxilijs.

put qtiagit D. Paulo. qõ n̄ ẽ rão, cur n̄ poit in h. sensu illud axioma explicari, 2.º qa hac ad̄ fuisse mens D. Aug: ĩ duas eptas Pelagij cap: 6. q ingt dicant Pelagiani graã adiuuare unicuiq; pprium sine scrupulo accipit Catholicẽ dictũ, si n̄ in ppio bono mitũ poneret. qõ iuxta hunc Stũ Doctorẽ pi catholicẽ dici opꝰ naãte ẽ qdlitiẽ remotam, ut Deus qfat graã 3.º qa nisi tali modo h. axiomo explicet, n̄ apparet q sensu uerum sit aliud axioma Thomistarum docentium qd Deus neminem deferat, nisi prius ab illo dsat. qo qto qa hac rão clarẽ explicatur, qm. in cuiqvis hois adulti ẽ gentilis poste sit saluari, tunc ut D. Thom: hic: qu: 14. art: 1. adjũ docet, si puer aliqs in sylvis nutritus dactus rãois segretur, et pcepta naãtia suaret, l. Deus illi fidem reuelaturum, l. immissurũ pdicatorẽ, a. Angelũ ad fidẽ edocendã, uti misit Petrũ ad Cornelium. Illud tm̄ adute h. axioma nullo m. poẽ dgi d. jã uocãe ggraã d. sufficienti, cũ e. Deus hoib. iustis sæpe neget auxilia ggrua, clare apparet n̄ spr facienti qd in se ẽ, dari auxiliũ ggruũ.

Ob. 1.º Ex dictis sqr jã graã dari ppi opa naãtia qd ẽ ĩ Concil: et PP. R. N. illatũ, ido e. facienti qd in seã p uires naã qstũ graã, n̄ dat ppi opa naãtia, sed excu eleuãis ad finem supnte, et imitũ mtorũ Chri q tale secretũ et legem ad Deo impetrauit.

Ob. 2.º SS. PP. docent graã Dei n̄ ẽ hũão arbitrio subjectam, gonra dnã n̄ subsistit. R. N. cons. qd a Deus eleuãrit hoem ad finẽ supnte, et decreuit n̄ dare

Disp: 22. Sect. 2.

Pars 5ta — Quom: sit in posse hois habere graã efficacẽ?

Ad divinã graã et auxiliis.

graãm nisi dependenti ab aliqb. qditiob. amotis. v.g. ut hõ nõ dormiat, ut nõ sit distractus, qd nõ drogat graã Dei, neq facit eam sbtã hãno arbitrio, alias drogaret graã Dei qenitat Judaeũ dormientem, ut audiat qciem ex q̃ gotitz. Imo addo: põe salvã rãe graã aliquẽ mereri ẽ qdigno, ut ponat in ocaõ pxã accipiendã graã, si e. pt qs p actum malũ v.g. ex fine curiositis adire qcionem et qstuere se in ocaõ pxã accipiendã graã, cur nõ ei actum natẽ honestũ Deum movere, ut in ipso excitet cogitaẽ nacem intrandi tplum, et audiendi qciem ex fine honesto.

Ob: 2.o Sine fide et graã hbtli nõ pt qs diu vitare oia peccata mortalia, qd nec facere qd in se ẽ. Confi: Nõ pt qs virib. naã vincere qcumq tentaẽ gravem, qd si in illã jo incidat, nõ pt facere qd in se ẽ. Rx. disq: cons: qd nõ pt diu facere, qd in se ẽ con. aliqdiu N. Ad confi: Rx. spectare ad pvidiã Dei, ut nõ pmittat hoem jo incidere in tentaẽ graves, et tunc si fecerit, quod in se ẽ, dabit illi Deus auxilia nalia ẽ ordinaria ex purã libalite; cum qb. si ẽnuq fecerit qd in se ẽ, dabit illi ẽ auxilia supplia.

Pars 6ta

De Justificatione

Effg graã actlis ẽ justificaõ, ẽ vicqcais naã et effib hic agemq.

Disput: 24.ta

Ad naã formã justificantis.

Sectio 1a

Quid sit forma justificans

Qd sit forma iustificans?

Circa qstoem fra iustificantis varij fuerunt Haereticorum errores. 1.o e. aliq docebant eam qsistere in sola remissione eius peccatorum, 2.o alij in peccatorum tectione et dissimulatione sine vera et obstinata eorum remissione. 3.o alij in iustitia a. m. itis Christi excte imputatis, alij in solo habitu a. actu fidei, alij denique in qlite inchoata sed inchoata et imperfecta indigente ad iustificandum gratia externa, q sdm aliqs est iustitia Dei iuxta alios favor Divinae voluntatis, quos oes et plures similes errores damnavit Trid: Sess: 6. cap: 7. unde his relutis

Dico Fra Iustificans est qlitas supnalis aa ince inhaerens et denominans Deum gratum Deo, sanctum, et filium adoptivum Dei pbo. 1.o ex Scriptura ad Rom: 4. Charitas Dei diffusa est in cordib. nris p Spiritum Stum q datus est nobis. 2.o magna et pretiosa nobis dona donavit, ut Divinae efficiamur q sortes naa. ad Titum 3 effudit Deus abunde Spiritum Stum in nobis p Jesum Christum Salvatorem nrum, ut iustificati gratia ipsius haeredes simus sdm spem vitae aeternae. 2.o ad Corinth. 1. unxit nos Deus et signavit nos, et dedit Spiritum in cordib. nris. Similia habent SS. PP. quorum loca vide apud Bellarm: de iustificatione. Sufficiat hic D. Ambros. lib. 6. Hexameron. cap: 8. pictores homo, et pictus a Deo tuo bonum habes arbitrium atque pictorem, noli bonam dicere picturam non fuco, sed veritate fulgentem, non cera expressam, non gratia. pbo. 2.o ex agrij Cons. Concil. Trid. nostrum 11. ex Sess: 6. cap: 7. ubi ait iustificationem fri voluntatem susceptionem gratiae et donorum, et alibi, quemlibet iustificatum recipere in se sicut iustitiam. pbo. 3.o rae, qa bonitas naalis hominis non est obtum pportionatum p amicitiam

supnali Dei

Pari 6ta. d iustificare

Pars 6 ta. Disp: 23. Sect. 1a.
Qd sit forma iustificans.

d iustificae. supnli Dei, q gsequtz ad iustificaem. gō ppg ē aliq̄ q̄lite sup
nli incā eiusmi ungportiem supplentē, q' uocamus gratiam
habitem.

3. Sed ēstne de fide iustificaem ēe aliqd Phē aja inhae
rens. cōū affirmant, sd Rx. pondeo negae. raō ē, qa n ē
de fide qtiem fratr iustificare /: h. e. docent Vasq.
et multi nō ignobiles Thgi, sicuti gō p transfusionem
uoltū pū aliqs reddi peccans sine frā Phē inhaerente
qui ostendi disp. d peccato origl, ita ē posit reddi
diligens Deū sup oia, adoq. fratr iustus.

4. Ob. 1o psalm. 31. dr. beati qrū remissa sūt inqtes et
qrū tecta sūt peccata. Item psalm. 48. aquisti oia
peccata eorū, gō p iustificaē nō abolentz peccata sed
tm̄ tegunt. Rx. n. cons. tegi e. rpa Dei idē ē, qd
destrui, qa e. ipse oia cognouit et oia nada et apta sūt
oculis eius nil qd in re ē rpa Dei pū dici ppriē tectū et
absqditū.

5. Ob. 2o Chrg saepe uocatz nrā iustia et D. Paulus ad
Galath: ait hoēs iustificari induendo Chrm qo effici
mur iusti p iustiā Chri. Rx. n. cons. j. ge. Eodem mi
piendq ē insensu nō frali sd cauti, h. ē, Chrm ēe causam
nrae iustificatis, alias dicendum eet nos reddi fratr sapie
tes a solatio plenos p sapiā Chri, qa ipse uocatz nrā
sapiā et psolatō, r. d. q. u. locq. ilqdq ē et indutie p incitaē
mouū Chri.

Ob. 3o pū qs reddi peccator p aliqd sibi ēncū /: ut pt
in peccato Adami transfuso in posteros /: gō ē poamus
p iustiā Chri nobis ex eam effici iusti. Seq: pbr. D.

Vtrum sit forma iustificans.

Paulus ad Rom: 5. ait: sicuti per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, ita per unius obedientiam iusti constituentur multi. Sed ex sententia D. Pauli iustificatio fit per actum obedientiae Christi nobis imputatum et moraliter inhaerentem sicuti facti sumus peccatores per actum inobedientiae nobis imputatum et tamen moraliter inhaerentem. Rx. n: cons: Ratio disp: est, quia peccatum est actus liber in ordine ad quem potest fieri transfusio voluntatis; at vero iustificatio s. sanctitas supposito quod gratia formaliter non iustificet, non est operatio libera, nec non moraliter transfunditur. Hinc ad probationem sumptam n: consequentiam. S. Paulus per hoc sicut vult tantum denotare peccatum hominis profluxisse ex unius inobedientia, et iustificationem eorundem profluxisse ex unius inobedientia, modum a. quo id factum, cum sit longe diversus, non explicat, reliquis obiectionibus solutis Sect. seq:

Sectio 2a

Vtrum per solam acceptationem excitatam possit homo fieri iustus et amicus Dei.

Conclusio est negativa probatur. quia homo fieri esse iustum amicum Dei, participare naturam Divinam, obtinere proportionatum amicitiae Dei sunt, prout ex eius apparet denotationes incae quod non possunt provenire a sola acceptatione excitata Dei. Praeterea Deus homo carentem peccato per solam voluntatem excitatam destinare ad visionem beatificam sui, illum amare et velle quaerere bona, quae est amico, non erit tamen talis homo idoneus iustus a. filius adoptivus Dei proprie et stricte loquendo, sed tantum improprie s. lato modo, quia per eiusmodi voluntatem gratiosam non constituitur obtinere proportionatum amicitiae Dei, ex quo probatur posse quidem Deum per voluntatem excitatam supplere effectus gratiae habitualis et amicus non [illegible]

Disp: 23. Sect. 2.

Utrum per solam acceptationem existimatur poterit homo fieri iustus et amicus Dei.

Sarcoba de iustificatione. 8. Ob. 1o. effectus formalis gratiae non suppleri per unionem hypostaticam quod est per acceptationem Dei creatam. R. N. cons. Ratio disp. est quia unio hypost: quidem eminenter effectum formalem facti et unitur subiecto, quod creatur, quod neutrum quaeritur acceptatio Dei creatae.

9. Ob. 2o. iustificatio in Scriptura opponitur condemnationi ut patet ex Lucae 10. descendit hic iustificatus in domum suam et Isaiae 5. vers. 23. vae, qui iustificatis impium pro munere atque condemnatio fit formaliter per aliquid creatum quo est iustificatio. R. N. ma: verbo sumitur, iterum e. posse dictis per gloriae, et colligitur est ex Apocalyp: 10. qui iustus est, iustificetur adhuc quae loca non possunt colligi per absolutionem sed declarationem in iudicio Dei non quod opponitur condemnationi.

10 Ob. 3o. opera huius iusti denominantur bona et sancta, tamen sanctitas illis Phe non inhaerent quo idem poterit fieri cum ipso homine iusto. R. N. cons. Ratio disp. est quia denominatio sancti respectu operum est moralis, respectu autem operantis est Phe, adeoque provenire debet a forma Phe inhaerente.

Ob. 4to. in ita Christi imputantur nobis ad gratiam et gloriam quo est iustitia Dei poterit nobis omne imputari et reddere formaliter sanctos. R. N. cons. imputari e. nobis opera Christi nil est aliud, quam eum nobis immisisse gratiam et gloriam.

11o. Ob. 5to. homo non adoptari in filium et amicum alterius per solum actum adoptantis hoc adoptato in eum ita ut vere sit peculiari modo amabilis quo est adoptari in filium Dei. R. N. cons. Ratio est quia ex ~~et per filiorum modo~~ Scriptura et Concilio gratia adoptationem in filios Dei fieri est facto longe perfectiori modo, quam sit illa quae inter homines fit, quae est valde imperfecta tantum moralis, non Phe, licet non regem, ut insinuavi in gloriae eiusmodi adoptionem imperfectam et respectu Dei esse possibilem

utrum p solam acceptationem [illegible] poit hoc fri iustus et amicus Dei: 180.

Ob. 6. to hoc est amicus Dei ante gratiam, quo non constituit talis Pars 6ta
pillam, sed p aliquam voluntatem Dei antem. Ans. pbo. voluntas quam sen- et iustificatione
di gratiam est amor amicitiae, quo hoc est amicus Dei ante
gratiam. Confir. p eo priori, in quo hoc est constitutus amatus VC
a Deo amore bonitatis, quo est amicus ante gratiam, in illo
e. signo nondum existit gratia. Ad. disq. ans. est amicus
Dei naturalis con. supernaturalis N. Sumbr. disq. Ans. p bais. Ratio
est, quia amicitiam supernaturalem, ut probavi in materia de charitate
non constituit ei ille amor, quo Deus complacet sibi in hoc iusto
quo tali, nam ante gratiam non est obiectum proportionatum ami-
citiae supernaturalis. Ctinc ad confirmationem assumptum. et dico
illum amorem non esse amicitiam, sed quandam complacentiam necessariam
quam Deus habet de vi rei bonitatis possibili quae existente en
quo sequitur Deum non posse eodem amore fieri in hominem
carentem gratia et peccato, quod est in hominem praeditum gratia, quia
amor, quo amat hominem iustum, tangit inadaequate gratiam
tanquam obiectum formale; praeterea implicat, ut Deus aliquid magis
appretiet sine maiori bonitate et pretio adaequate implicat
ut eodem modo appretiet hominem iustum et carentem iustitia

Sectio 3a

Utrum gratia habitualis sit unica forma iustificans

Etiam est nullum habitum supernaturalem infusum a gratia habituali dis- IB
tum formaliter sanctificare, fides e. et spes manent ei in
peccatore, ex quo argumentamur non inaequaliter ad habitus infusos
virtutum moralium, casu quo ante gratiam infundentur. idem
dic de charitate, si a gratia disgregatur, quandoquidem ipsi quae
talis finis, iuxta non est aliquid quod esse proprium actum charitatis
supernaturalis. sola igitur quaestio est inter Thomistas circa quaestionem perfectam

Disp: 23. Sect: 3

utrum gratia habitualis sit unica fra iustificans?

Pars 6ta et iustificatio. l. amore Dei sup. oia.

Dico probabilius est quod tria l. amor Dei sup. oia non est fra sanctificans. Ita vult Thomas ci. P. Vasq: Torres, Gaspar, Hurt. et doctores Complutenses. Probatur. Ita in Trid: sess: 6. cap. 6. docet quod tria esse dispositionem ad iustificationem, quod non est fra sanctificans. Con: est bona. ans. probatur ex loco cit. Trid. agens e. est quod sic peccatoris et dispositionem eius describens, quod ponit fidem, et timorem, postea spem. 4. to dilectionem et tandem odium ac detestationem peccati, postquam cap. 7. subdit: hanc dispositionem iustificatio ipsa sequitur: quod ex mente Concil. quod tria non est fra sanctificans, sed tantum dispositio ad illam. Nec satisfacies, si cum P. Vasq. dixeris Concilium non loquitur de gratia perfecta, sed imperfecta s. attritione. quia e. est quia Concil. de agens est gratia, ut sic, prout abstrahit a perfecta et imperfecta adeoque dicit quod sic ostendo ea quae sess: 14. cap: 4. cum explicuisset quod sit gratia, quae est dispositio ad iustificationem subdit: fuit a. hic gratia motus ad impetrandam peccatorum veniam ei tempore necessarius quod neque legi de attritione nam ante legem gratiae potuit sine ulla legi per solam gratiam obtineri iustificatio. 2o quia idem Concil. eodem loco agens de gratia, quae est dispositio ad iustificationem ait; et si etiam hanc agendo perfectam esse contingat, hoc eum Deo reconciliare antequam hic Sacramentum actu recipiat. quod indicat se agere de gratia ut sic prout dicit perfectam et imperfectam. 3o quia si Concil. fuisset locutus de sola attritione sequitur de fide esse sufficere illam ad iustificationem in hoc Sacramento, quod est aperte falsum, cum multi graves Thomistae doceant contrarium. Probatur. Conclusio 1o quia sequitur animas purgatorii, dum se exercentur actu

dilectionis Dei, etsi non crescant in merito, quia sunt Pars 6ta
in statum viae, crescunt tamen in iustitia et sancti- de iustifi-
tate, quod est in eodem sensum Theologorum. Probatur. Quia
quia nullum est fidelium urgens tribuendi quantitatibus
perfectae vim iustificandi, ut patet ex solutione obiecti.

Ob. 1.o Varia loca Scripturae et PP. quae citat Vasq.
disp. 102 cap. 4. in quibus dilectioni Dei tribuitur iustitia
et sanctitas ac, dicuntur operari peccata, advenire Deus
in eam, quod ex mente Scripturae et Patrum quantitas
perfecta s. amor Dei sup. omnia habet vim iustifi-
candi. R. N. cons. possunt ex haec et similia loca
Scripturae et testimonia explicari de voluntate eiusmodi
effectum non per modum fiat, sed tantum per modum dispositionis, nec ex
Patres dum talia encomia charitatis recitabant, ut
haeres ad eius exercitium pellicerent, debebant curare, an
hoc effectus praestet per modum fiat, an tantum per modum dispositionis
cum aliunde sufficeret ad tribuendum illi vim iusti-
ficandi, quod haberet eam sibi infallibiliter annexam.
Adde Scripturam et PP. talia encomia quae dogmatis tri-
buisse fidei et eleemosynae, nec tamen ideo possumus tamen au-
demus sine haeresi dicere fidem et eleemosynam esse
formam sanctificantem.

Ob. 2.o Suprema excellentia gratiae habitualis, ratione cuius tri-
buitur ius iustificandi et partus ipsius divinitatis iuxta
illud D. Petri, magna et pretiosa nobis promissa dona-
vit, ut Divinae efficamur gratiae naturae. Atqui hoc idem de
Scriptura et PP. tribuitur actui dilectionis, quod est dubium

Disp. 23. Sect. 3.

Utrum gratia habitualis sit unica fra iustificans

Pars 6ta de iustificatione

tribui vis iustificandi. Mi. pb. ex Joann: 4. Deus
charitas est. et B. Aug: tom. 1.o in Joann: dicit Deum
diligis, quid dicam? Regeris, non eadem dicere ex
me. Scripturam audiamus. ego dixi dij estis et
filij excelsi omnes. Similia habent alij PP. quos citat
Vasq: sup: cap: 5. Confr: participatio divinitatis
ratione cuius gratia habitualis hoc ipsum sanctificandi est
quoniam virtualis omnis bonitas et sanctitas moralis
atque haec eadem tribuitur ei a Scriptura et PP. di-
lectivi Dei sup. via. Nam ad Romanos Charitas
dei plenitudo legis. ad Colos: 3.o vinculum perfectionis
et ut reliquos taceam B. Leo Sermone de S.
Laurentio inquit omnis summa virtutum et totius
plenitudo iustitia est illo amore nascitur qui Deus dili-
gitur. Rx. N: mi: Ad probationem dico ex Thomas
Scripturae et PP. non recurro inscriptionem perfectam esse par-
ticipationem Divinitatis fratrem, sed tantum dispositive ponunt
e. multa ex iis explicari est participatione per similitudi-
nem non per proprietatem. Itinc ad confr: N. assumpt.
ma. Cur ergo gratia habitualis sit participatio Divinae naturae
dicam sectione sequenti.

Ob. 2.o actus dilectionis quo tenetur fratrem amicum Deique
pellit fratrem peccatum. Ans. pbr. dilectio reddit hominem
dignum recipere amore Dei iuxta illud: ego dili-
gentes me diligo et illud Joann: 14. Si quis
diligit me, sermonem meum servabit et pater
meus diliget eum atque amicitia nihil est aliud, quam mutuo
amor et bivolia. quod Rx N: Ans. ad probationem

1.a disq. ma: reddit hoem dignum recipro amore Dei fratr. n. dispositive con. 2.o disq. mi amicitia est mutuus amor bonoliae fundatus in quadam similitudine naturae et coniunctione bonorum, quod ipsum Dei facit sola gratia habitualis con. in amore recipro bonoliae simpliciter. n.

Sa 25. 6 ta et iustificatione

Vrgeb. 2.o Deum diligeret, diceretur unus spiritus cum Deo (i. esset cum illo unus affectuoliter) ergo esset iustus et amicus Dei. Rp. n. conseq. Ad amicitiam e. Dei non sufficit esse cum illo unum affectu, quod fit per amorem Dei super via, sed requiritur insuper, ut sit dignus, qui a Deo ametur propter aliquam naturae similitudinem, quam dignitatem non praestat nisi gratia habitualis

Vrgeb. 2.o pro perfectio gratiae ex alia a gradualis ita excrescere, ut adaequet unum gradum gratiae habitualis ergo pro fratr. sanctificare. Rp. n. cons. pro e. esse aequalis perfectionis a unum ex majoris perfectionis quam alium nec tamen praestare eosdem effectus sic iuxta multos lumen gloriae est perfectius gratia habitualis, et tamen non hic vim fratr. sanctificandi.

+ dubito a h. sit legendum.

Vrg. 3.o ictus est inconvertibilis cum vi peccato tam actuali quam habituali, ergo fratr. sanctificat. ans. quod peccatum actuale est certum quod habitualiter probatur. Stante gratia hoc actu gratitudinis ad Deum, ergo neque esse habitualiter cuiusque ab illo. h. argum. probaret non tantum gratiam sufficientem sed etiam naturalem fratr. sanctificare, quod est haereticum. n. absque ans. quod peccatum habitualiter. Ad probationem dico licet stante gratia non possit hoc recuperari quisque a Deo

Disp. 23. Sect. 3.

Utrum gratia habitualis sit unica forma iustificans.

Sans. 6ta d iustificatione

quod omnia, sed tantum quod aliquis effectus profluentes ex peccato praeterito mundum quod ornato ratione gratiarum censetur, ad hoc eodem infectus et a Deo habitualiter ausus.

Urg. 9to Actus contrarius destruit voluntatem peccati, sed non illud actu retractat, sed quod destruit praeceptum morale illius, adeoque est peccatum habitale. Rx. disp. ans. destruit affectum conversione N. quidem est non adhaerendi habitualis Dei condonatio, spiritus in Deo manet ignorandi, in quo voluntarium peccati actualis praeterito tanquam in suo effectu habitualiter s. moraliter praeseruat.

Ob. 6to Unio Hypost. est forma Sanctificans, quod est contrario. Rx. N. cons. Ratio disp. est quia unio Hypost. ratione verbi, quod unit, dignificat statum coeffe quod non facit contrario.

Ob. quod visio beatifica posita in peccatore sine gratia habituali sanctificaret illum, quod est contrario. Rx. N. cons. Ratio disp. est, quia visio eo ipso, quod beatificat, hi vim libandi a summa miseria, quae est peccatum, quod non conuenit contrario.

23. Ob. 7mo Trid. docet iustificationem perfici charitate quod sanctificat amorem Dei super omnia habere vim iustificandi. Rx. N. cons. Concil. est non loquitur de charitate actuali, sed habituali, quia gratia sanctificante, ut probaui rationem non disputat. Ex his ob. concludo unicam formam sanctificantem esse gratiam habitualem. nam Trid. sess. 6. cap. 7. postquam enumerasset causas iustificationis ait unicam causam formalem illius esse iustitiam Dei, non quia ipse iustus est, quia nos iustos facit, quod dicit ostendit esse gratiam habitualem.

Verum ô hanc illam Ob. 1.o amicitia debet esse inter aequales sed per gratiam habitualem non fit homo aequalis Deo quo non fit anima iustificans cum Dei. Confir. 1.o gratia est imperfectior ac reali, quo non potest constituere eam obiectum proportionatum amicitiae Dei supernalis. Confir. 2.o implicat creatura, quae neitet Deum ad amorem ut sic, a natura sua obliget ad longam visionem beatificam. quo implicat gratiam habitualis. R. n. ma. sufficit e. ad amicitiam aequalis proportio inter amicos, quod fit per gratiam habitualem. Ad 1.am confir. n. cons. potest e. aliquid ignobilius fieri amabilior quam fuerit antea. v.g. sapientia, additio pulchritudinis corporis. Ad 2.am confir. n. assumpt. instantia e. manifesta habetur tum in lumine gloriae, quod exigit visionem Dei tum in creaturis possibilibus, quae excepto peccato neitant ad amorem sui.

Ob. 2.o In humanis nulla qualitas petit naturaliter hereditatem v.g. Petri quo nec in Divinis. R. n. cons. Ratio disp. est, quia in humanis adoptatio hic annexam voluntatem dandi sua bona, nulla a. qualitas exigit potius bona Petri quam Pauli cum ea esse potius Petri quam Pauli sit materia donationis ipsis excedatur a. qualitas naturaliter exigens visionem beatificam, ut patet in lumine gloriae. Illud hic obiicitur Nota non erraturum, quod diceret esse fidem, spem et reliquos habitus supernales spectare ad complementum iustificationis. nam Trid. Sess. 6. cap. 6. dicit iustificationem fieri per infusionem gratiae et donorum.

Sectio 4ta

Quaedam dubia circa naturam gratiae habitualis

Qu. 1.o quod sensu gratia habitualis dicatur quaedam participatio

Pars 6ta de iustificatione

naturae Divinae. Rx. naturam esse triplicem. 1.o quia sicuti duo sunt propria naturae Divinae vidi potentia et promptitudo ad omnia opera honesta et impotentia ad opera mala, ita idem in suo genere consequitur homo per gratiam habitualem, ad eam enim consequuntur omnes habitus supernaturales infusi artatum et ipsa est saltem natura ingenerabilis cum peccato. 2.o quia sicuti natura Divina est radix omnium reliquorum attributorum, ita gratia omnium habitum supernaturalium. 3.o quia gratia exigit visionem intuitivam Dei, quae illi mane assimilamur.

27. Qu: 2.o quomodo iusti per gratiam constituantur filii adoptivi Dei. Rx. quia gratia confert homini assumpto in filium Dei ius ad haereditatem sanctorum caelestem. adoptio est ita iuris personae Christi in filium legitima assumptio, et duo eam requirit 1.o ut persona sit Christi. vel ut non sit filius per naturalem generationem accipiens naturam Patris. 2.o ut voluntate gratiosa assumatur in filium et tribuatur ei ius ad haereditatem patris, quod utrumque accidit in iustificatione, unde non probo satis Lessius lib. 12.o de perfectionibus Divinis cap: 11.o docentis gratiam eatenus constituere homines filios adoptivos Dei, quatenus ita secum trahit. Sp: 8. ut si hic per impossibile non esset immensus et ubique praesens, aberet ex vi gratiae esse peculiarem praesens animae iusti, habet, inquit sententiam, non probo, tum quia est persona patris et filii donantis homini iustificationem, et fiunt ei spectatores praesentes, ut docet S. Thomas 1.a part. qu: 43. art. 3. tum quia illa assistentia spectatis est potius effectus consequens filiorum adoptivorum, quam ipsa illam constituens.

28. Qu: 3.o Utrum gratia per se et ex natura incarnata reddat homines gratiam et sanctum, an vero ex libertate Dei acceptantis. Rx. ex natura

sua, hoc indicant Concil. et PP. docentes eam esse vim aeternam sanctificandi, nonnunquam illam vocant tantummodo signum aut tesseram eiusmodi sanctificationis. Pars Pta. et iustificatio

Qu: 4to an gratia sit omnium rerum supernaturalium perfectissima? R. 1o esse perfectiorem omnibus rebus supernaturalibus creatis solitis in hac vita ratio est, quia longe perfectius est facere fratrem sanctum, et amicum Dei, quam facere potentem elicere actus supernaturales, quae ratio idem probat de lumine gloriae, si non sit fratrem sanctificans. R. 2o probabile item esse gratiam non esse perfectiorem visione beatifica. 1o quia visio est perfectior et immediatior Dei participatio quam gratia, redditque nos magis eidem similes et Divinae naturae consortes. 2o quia gratia ordinatur ad visionem tanquam medium ad finem, finis autem plurimum est perfectior iis quae ordinantur ad finem. 3o quia visio excludit omne peccatum et veniale, estque natura sua incorruptibilis et aeterna, quod non convenit gratiae. nec refert quod gratia exigat visionem, nam et calor ut 8. exigit in sancto capaci fratrem ignis, et tamen non est illa perfectior, ex quo censeo visionem non esse passionem sed proprietatem gratiae, sed hanc esse tantum dispositionem ad visionem.

Qu: 5to An gratia habitualis sit perfectior aliqua ratione l. Angelo? Affirmant Vasq: Suar. et alii sed R. negare ratio est, quia l. ille excessus perfectionis proveniret ex ratione supernaturalitatis, l. ex propria et peculiari excellentia gratiae. non primum quia non omnia supernaturalia sunt perfectiora rebus naturalibus ut patet in ubicatione, duratione, actuum supernaturalium. non est 2dum quia gratia ordinatur ad hoc, et Angelus tanquam ad finem, et Deus longe magis appre- 30

Assignantur causae gratiae habitualis s. iustificationis Disp: 24. Sect. 1

Pars 6ta et iustificationis

homo et Angelus, qui gratiam in illos et sit amore bono, non in gratiam.

Solet hic utrique quia actus gratiae habitualis disgatur ab habitu charitatis, sed de h. multis egi disp. 3. de charitate, vide ibi dicta.

Disputatio 24.

De causis iustificationis

Sectio 1a

Assignantur causae gratiae habitualis s. iustificationis

1. Causas iustificationis enumerat Trid: Sess. 6. cap. 7. ubi docet 1o causam finalem nostrae iustificationis esse imprimis gloriam Dei iuxta illud Prov: 16. omnia propter semetipsum operatus est Dominus. 2o gloriam Christi ut hominis iuxta illud D. Pauli Coloss. 1, qui est primus primogenitus ex mortuis, ut sit ipse in omnibus primatum tenens. et ad Ephes. 1o qui praedestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum propositum voluntatis suae in laudem gloriae et gratiae suae. 3o beatitudinem nostram iuxta illud D. Pauli ad Rom: 6. habetis fructus vestros in sanctificationem, finem vero in vitam aeternam.

2. Docet 2o causam efficientem moralem nostrae iustificationis esse Christum iuxta illud D. Pauli ad Ephes. 1o Benedixit nos in omni benedictione spirituali in coelestibus in Christo, in quo habemus redemptionem per sanguinem eius. Docet 3o causam efficientem Phalem spiritualem gratiae sanctificantis esse Deum

iuxta

iuxta illud psalm. 83. gratiam et gloriam dabit dominus et
Pauli ad Rom: 3. gratia unus est Deus, qui iustificat.

Docet 4to causam instrumentalem iustificationis esse baptismum 3
et alia Sacramenta. Docet 5to causam exemplarem gratiae
esse Christum dominum iuxta illud D. Pauli ad Rom: 8. quos
praesciuit et praedestinauit, conformes fieri imagini filij sui,
ut sit ipse primogenitus in multis fratribus. Docet
6to causam formalem iustificationis esse iustitiam Dei non quod
ipse iustus est, id quod nos iustos facit per gratiam habitualem
ex quo dominique sequitur causam materialem iustificationis esse animam rationalem
in hanc etc. recipitur gratia et ipsa donatur amicus et filius
adoptiuus Dei.

Sectio 2a

Utrum ex parte recipientis iustificationem requiratur aliqua dispositio ad gratiam.

Non est sermo de parvulis, hic etc. neque per aliquem actum, neque
per habitum, quorum utroque carent, possunt se ad iustificationem 4
s. gratiam disponere, est quoque sermo de adultis, circa quos
dico primo nulli adulto ex potentia Adae datur gratia habitualis
sine praeuia dispositione ipsius. Ita S. Thomas et Thomistae probat
ex variis locis scripturae primo regum 7o praeparate corda
vestra domino pub. hominis est animam praeparare. Zachariae primo
quaerimini ad me, et ego quaeritur ad vos. Item probat ex
Trid: Sess: 6. cap: 5 et Arausic: cap: 15 et 23. quaerentibus
et D. Aug: sermone 15. de verbis Apli: conficit te sine te
non iustificat te sine te, cuius ratio a priori est sola voluntas Dei
sic ex natura etc. rei eiusmodi dispositio non requiritur: et quaeritur
ut homo, qui per peccatum se auertit a Deo, quantum est in se, cum

Disp: 24. Sect. 2a

Pars 6ta de iustificatione

An ex parte recipientis iustificationem requiratur aliqua dispositio ad gratiam: quidam se ad Deum, ut ad statum amici recipiatur ex quo probabiliter colligit D. Thom: Mol: et alij neque Angelis, neque primis parentibus fuisse collatam ipsam gratiam sine aliqua dispositione ex parte illorum, et si certius, ut dixi in materia de Angelis mihi videtur probabilius quicunque a. sint illae dispositiones, debent esse elicitae ex meritis Christi et supernaturales. H. e. aperte docet Trid: Sess: 6. Can: 3. et Arausic: Can: 3. 6. et 7. neque opus est illas dispositiones praecedere tempore, sufficit e. praecedere naturam, et in eodem instanti temporis, in quo est ultimata dispositio, subsequitur ipsa iustificatio, ut probatur a pari ultimatae dispositionis Phae et insinuat Trid: Sess: 6. cap. 7. unde merito damnatus est a Pio 5. Michaël Baius docens positam ultimatam dispositionem ex parte hominis infundi quidem habitum, non tamen remitti illico peccatum, nec iustificari hominem simpliciter.

Dispositiones iustificationem antecedentes aliae sunt praeparatae, quae in eodem instanti impertitur et annexa gratia habitualis, ut contritioni ex, et attritioni intra sacramentum. Aliae remotae, quae possunt tempore praecedere, et serviunt praecise ad [illegible] a Deo gratiam excitantem pro dispositione praeparatam. Ex quibus aliqua [illegible] per se ut actus fidei, aliqua per accidens, ut actus humilitatis, orationis, eleemosynae, sed extrinsece quatenus l. amor Dei super omnia supernaturalis dispositio ultimata ad gratiam ex natura rei, an ex solo Dei beneplacito. R. c. Medin: et Aluar: et alios esse ex solo Dei beneplacito. ratio est 1.o quia infusio gratiae supposita quatenus iuncta Concil. et PP. est speciale beneficium. 2.o quia Trid: Sess: 14 Can: 4. docet contritionem esse ultimatam dispositionem per modum meriti et impetrationis, ait ex contritione

Pars 3ta de Justificatione et mitatione

An ex parte recipientis iustificationem requiratur aliqua dispositio ad motum omni tempore fuisse necessarium ad impetrandam veniam peccatorum, atque non ut [illegible] consigno, quod est quo, quod non est ultimata dispositio [illegible] gratia [illegible] est tamen valde congruum, ut Deus [illegible] a amore Dei super omnia [illegible] gratiam, si [illegible] hi actus perfectissimi, quod ex parte peccatoris possunt reperiri.

Ob: contrario est gratia cum habitu charitatis, quod est cum gratia. Rx. N. Ans. contrario est aeque gratia oritur ab auxilio eius, quod ab habitu charitatis, et hoc argumentum summum probat contrarium esse gratiam cum charitate tanquam effectum suo proprio non a. tanquam dispositionem cum forma.

Dico 2.o dispositiones, quae in adulto ad iustificationem praeeguntur non sunt materia quidem, sed quaedam causae morales gratiae et remissionis peccatorum, ita Trid: Sess: 6. cap. 6. et 7.o et Sess: 14 patet ex Scriptura Lucae 7.o remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum, sed unum sequitur eiusmodi dispositiones debere in nobis libere et active pedere, secus ac sentiunt Lutherani et Calvinistae, quos damnavit Trid: Sess: 6. cap: 5. et Can: 4.

Dico 3.o per dispositiones morales non exigit gratiam habitualis ex parte recipientis aliquam dispositionem Phae. [illegible] probo quia gratis exigitur eiusmodi dispositio.

Sectio 3a

Quaenam dispositiones requiratur ex parte illius ad iustificationem.

Dico 1.o ad iustificationem praeeguntur [illegible] fidei [illegible] existentia Dei et attributo remunerationis. ita Trid. Sess: 6. cap: 6. et patet ex D. Paul. ad Hebr: 11.o accedentem ad Deum oportet credere quia est, et inquirentibus se remunerator sit non fundatur tamen haec exigentia in natura rei sicut est negat ad eliciendam gratiam a amore Dei super omnia dirigere cognitio supernaturalis sicut infusa.

Pars 4ta. et iustificae

Disp: 24. Sect. 3.

Quaenam dispoes requirantur ex pte ilitus ad iustificaem?

sed in puro Dei Eplacito.

Dico 2o. N requirit ad iustificaem fides specialis, q qs credat se ee in graa, et sibi ee certo dimissa peccata. Et ē sectarios nri Apocy. pbr. Ea talis fides ut plurimum est impossibilis, paucis a Deo revelat illos ee in graa. et Trid: Sess. 6 cap: 4. ait nemo pt sine certitudine fidei, cui nd pt sub ee falsum, se graa Dei ee gsecutum, pt ea talis fides supponeret iustificaem, qo n pt ee dispoo, puia ad illam

Sectio 4ta.

De dispoib. ex pte voltis. p.

Solam fidem n sufficere ad iustificaem docet Trid: Sess. 6. can: 9. et colgit ex Paul. 1o ad Corinth. 3. si habuero oem fidem, ita ut montes transferam, charitem a non habuero, nil sum. H. supposito 5. actus ex pte voltis ad iustificaem pregrit Trid: Sess. 6. can: 6. 1mus timor Dei iuxta illud prov: 14. timor Dni fons vitae. Eccl: 1o timor Dni expellit peccatum et q sine timore ē, no potest iustificari n requirit tn timor absté et simpr. sed e. qs sine fuga nullius mali elicere actum fidei spei et charitis, adoq iustificari; sd p modum utilis, et ideo dixit Trid: peccatores utiliter quasi amore Dei. 2 dus spei, quem ad iustificaem absté requi non qdem ex naa rei sd ex Divina ordinae; poet e. qs absté loqndo et spedi Dei illustrae et sidare salutem a veniam peccatorum n cogitando an ea sit poiblis; colgit ex Scriptura psalm: 36. salvabit eos, q speraverunt in eo. Proverb: 28. q sperat in Dno, salvabitur ad Rom: 8. Spe salvi facti sumus. Ex qb. locis apparet requi ad iustificaem n tm spem Thgua, q Sti in vis est

Pars 5ta
de iustificat.

Deum tanq in obtu frale, sed est spem moralem, q sperat aliqd a Deo n attingendo Deum, ut obtu frale. 3.g actus est dilectionis Dei sive is sit amor concupiscentiae s. amicitiae colligit ex scriptura Joann: 3.o qui non diligit, manet in morte. ad Galat. 5. neq circumcisio aliqd valet, neq praeputium, sed fides est, q operatur. sic amor Dei sive gratuitus et sup bia iustificat ex sacrata, sic solum attrito i sacramentum. 4.tus actus est odium et detestatio peccati. colligit ex Lucae 13. si poenitentiam n habueritis, omnes simul peribitis, et Heb. 2. poenitentiam agite et baptizetur unusquisque vestrum. H. odium quipiam aliquando ex motivo alicuius virtutis moralis, quando oritur ab attrito s. 1.us actus est propositum n peccandi de caetero, qd ex odio efficaci peccati nearo consequitur. dico tn hi postremi actus n sunt ad iustificationem absolute oib. necessarii, sed tm ijs, q sunt sibi conscii alicuius peccati mortalis praeslis, qe. ignoraret se peccasse mortaliter a. putaret inuincibiliter Deum nulla re offendi, poet iustificari sine frali odio peccati et proposito n peccandi de caetero p solum amorem Dei sup oia

Sectio 5ta
De incremento iustificationis et perseuerantia in eadem.

Dico 1.o gratia habitualis p hi ullum intensionis, sed pt spr augeri usq in instum. ratio est, qa neq obstat incapacitas subti h.e. n recipit gratiam p partem naturalem ad obedientialem, neq limitatio ipsius gratiae, si e. aliae qualitates pount spr magis et magis intendi, cur n et gratia sed

Dico 2.o quilibet iustus hi sufficientia auxilia ut spr proficiat in gratia. est de fide definita in Cometina [illegible], ut pt ex scriptura et PP. q frustra nos adhortarentur ad proficiendum spr de gratia, si auxilia sufficientia ad eiusmodi perfectum n haberemus.

Dico 3.o n pt esse Phe quilibet iustus crescere ad quamq intensionem gratiae. pbr. qa Deus dat iustis auxilia phe inaequalia qo sicuti habentes vasa inaequalia n pount haurire aequalem portionem aquae l. cerevisiae, ita q habent inaequalia auxilia, n pount sibi gparare

Pars 6ta. de iustificatione

Disp. 24. Sect. 5.

De incremento iustificationis et perseverantia in eadem.

aequalem gratiam. Hinc docent Thomistae nemine posse ei Phe crescere ad intensiorem parem gratiae Christi, B. Virg. et Apostolorum.

Dico 4to perseverantia in gratia, prout dicit mortem in gratia, est speciale donum Dei, ratio est, quia ut sic dicit caeteris vel collationem auxilii efficacis in ea occasione, in qua videtur secutura mors, vel dicit auctoritatem mortis pro eo tempore, quod aliquis videtur existens in statu gratiae, quod utrumque est speciale Dei obsequium, habent tamen omnes iusti auxilia sufficientia ad perseverandum in gratia, prout docet Trid. Sess. 4. Con. 5.

Disputatio 25ta

De effectib. iustificationis.

1. Quaestio est de effectib. formalib. effectus e. efficienti profluentes a gratia sive 1o habitus supernaturales iuncta dicta disp. Sect. 2o de actus supernaturales charitatis in homine iusto (suppono e. gratiam ab habitu charitatis realiter non distingui) 3o abiectio et duratio gratiae. 4to unio illius cum anima. 5to unio intensiva graduum gratiae inter se.

Sectio 1a

De effectib. formalib. gratiae.

2. Quaeritur hic loco 1o quis sit effectus formalis 1 arius gratiae habitualis. R. esse hos, reddere gratum Deo, participem naturae divinae, filium adoptivum Dei constituere obiectum dignum, quod Deus amet amore bicolliae, dare ius ad hereditatem ac denique facere promptum, ac expeditum radicaliter ad exercitium actuum supernaturalium, quod effectus non differunt nisi penes diversos modos 5. quotata in ordine ad quod explicantur.

3. Qu. 2o An hi effectus possint divinitus impediri? R. 1o hi gratia coniungatur cum peccato mortali, omnes possunt impediri excepto ultimo, ratio est, quia omnes caeteri dicunt caritatem peccati in subiecto cui debent suam dignitatem coicare. R. 2o secluso peccato non possunt impediri effectum amicitiae, filiationis et participationis naturae divinae ratio est, quia sapientia et iustitia Dei exigunt, ut amet unumquemque, prout ~~dicit~~ dirigibile est in Deo statu, quod Deus

illud petit, cum po ejus dando gratiam gratiae hoc dignus
admoveo hic et nunc cum sufficienti efficacia ad fundandam
mutationem, non po non illud omnes amoris fructus. Pr. 3º
ig gratiam ad haereditate poe impedari et seluso peccato. 2º et
qd illud ig cadere gratuita p omnipotentiam Dei, qui et magis que
ra cum gratiae, et sit gratia, quia caet. j.º cum agentibus
realib. cond po Deus de ea omnipotentia abstinere.

Pars 2ª ta et iustificae

Qu. 3º qs sit effectus finalis 2. datis gratiae. Pr. ce expulsio
peccati mortalis. Dic. colgit ex Trid: Sess. 5: cap. 5: ubi
ibi p gratiae tollitur id, qd vera et propriae peccati ni.

4

Dic. qto Vtrum gratia pellat peccatum ex natura sua quod docet
D. Thom: et com Thomi: cum u ex solam voluntate et indulgentia Dei
ut sentiunt Medina, Ockam, Gabriel, Scotus et alii. Pr. ex
natura sua. caelestia e. gratia exigit, ut cum peccato non gignat
sicuti utilitas hominem impetum aversum ad Regnum Pontificium
a. hominem infamem ad Regnum et coronam, ita et u. a. privi et pa
ces effectus finales j.ºij gratiae pugnant ex natura sua cum peccato mortali,
ergo ipsa gratia, q exigit coniunctio tales effectus, ex q consequ
sqtur gratiam non pellere peccatum mortale. 3º. natura id Phe
non effectum, id habet, qa neq gratia peccatum, ut potest cessare a g
sunt et influxu Phe in illud, neq praeiudicatio Phe a Je
listus ut peccato ingrotte.

Pr. malitia peccati mortalis est major q sit bonitas gratiae, go
hac non po excluso fauore eius Dei habere cum peccato ex
pulsivam peccati. Confir: j.º majorem aestimabilitatem remissio
peccati, q infusio gratiae, go hac non po ce cum finaliter expulsiva
litis. Confir: 2.º effectus finalis 2. datis stinet in effectu finali
j.º ratio id remissio peccati cum sit nobilior ipsa gratia
non po gtineri in effectu finali j.º ratio gratiae, go po Conf: 3º
in hac ratio Ofi potest qs f aliqs defile, realis gratia dignam ami

citia aliqua, nulla tamen est valitis perfectio seclusa satisfactione aequali ob quam sine favore eius cogat offensus remittere alteri injuriam quod est nulla erit dos s. habitus supernaturalis, quae seclusa satisfactione aequali cogat Deum remittere peccatum hoc, quod illum offendit. Confirmatur 4to Scriptura et PP. oppositum loquuntur de remissione peccatorum et sanctificatione s. infusione gratiae tamquam de duobus effectibus distinctis quod sanctificatio non habet ex natura rei annexam remissionem peccatorum.

6. R. nego. sequelam. Primo c. forma imperfectior habere generem naturalem cum forma se longe perfectiori, imo potest forma finita habere ingenuitatem formalem et vim expulsivam formae infinitae; sic forma caudavica opponitur naturae naturali se longe perfectiori, et si daretur actus sciens infinite intensus, pelleret per unicum gradum erroris circa idem obiectum, praeterea peccatum veniale esto sit malitia finita, repugnat tamen ex natura sua et quidem cadere cum infinita sanctitate Dei.

7. Ad 1am confirm: R. disq. sequel. quod non potest esse causa formalis expulsiva peccati per modum aequalis satisfactionis con. per modum formae naturae ingenuitatis n. Ad 2am confirm: R. n. mi esto c. potest effectus contineri in causa efficienti se imperfectiori, potest tamen effectus formalis 2. darius contineri in forma s. causa formali se imperfectiori, cuius disp. ratio est, quia causa efficiens debet dare esse effectui causae ac formalis non dat proprie esse effectui formali 2. dario, sim. c. exigit ut Deus cesset a quasi causae formae secundum ingenuitatem.

8. Ad 3am confirm: R. n. cons. Ratio disp. est, quia nullum donum naturale constituit unum hominem participem naturae alterius, neque facit illius potentias alii subiectas, at u. gratia habitualis constituit hominem participem naturae divinae, subiicitque Deo penitus illius potentias in ordine ad eliciendos actus supernaturales. Ad 4tam confirm: R. ideo Scripturas et PP. loq. de remissione peccati, et de infusione gratiae tamquam duobus effectibus distinctis ut exaggerent Dei erga nos liberalitatem

Pars 2ta. d iustificaē

et officiam, tum qa poiāt nobis remitti peccata sine infusione
graae, q casu n. fuissemus facti amici Dei, tū qa gtulit gratiā
n immunib. à peccato, ati gtulit Adamo in statu innocentiae, sd
postq p peccatū nos reddidimus indignos graā.

Vrg. Trid. Sess. 6. cap. 1. ait hoē n iustificari solo extrno
fauore Dei, gō sentit remitti nobis peccata saltē ptialr 9
p fauorē exeum Dei. R. disq. cons. p fauorē n gnexū
cū graā n. gnexū. con.

Qu. 5to An graā hbtlis poit diuinitus giungi cū pecto 10
mrtli. R. affirmē 1o qa n habemus sufficiens fotū tribue
di illi repugnā eatem cum peccato mortli sicuti illā tri-
buimus unioi Hypost. q ē sanctitas sbstialis. 2o qa
graā et pecctū n opponūt sicuti priuaō et frā l. sicuti a-
mor et odiū a. smtes alijs actus uitales, qrū unus dstruit
uirtlr aliū. neq hinc seqt Deum miraculose qsuare
peccatū, tū qa pr Deus uiso prius nua existente pecto
uelle p posteriori infundere graā, tū qa Deū uelle dare
quorsum indfrentem ad peccandum uisa p priori existia
graae n ē miraculose qsuare peccatū.

Ob. 1o Amor Dei sup oia pugnat eatr cū pecto 11
mortli, sd graa hbtlis ē Phe longe pfectior amore
Dei sup oia, gō et illa pugnabit eatr cū pecto. R.
Nq. conseq. Raō ē, qa amor Dei sup oia n pugnat
cum pecto mortli ne pfectioris Phae, sd qa ē frāle
apprensio Dei sup oia, adoq uirtle odium oris pecti mor-
tlis; unde ex h. capite et amor naalis Dei sup oia pu-
gnat cum quinq pecto mortli.

Ob. 2o iuxta Trid: unica dat caā fralis nrae iustificaōis 12
atq si graā n eet eatr dstructiua pecti, n daret unica caā

Pars 6ta et iustificaõe.

iustificans, sed duae nim graa et caria pecti. R. disq ma. dat unica cõa iustificaõis positiua cõn pcit a positiua et negaã pscindit nego

12. Ob. 3º effq fratis graae et peccati nim ee amicum et inimicum Dei, ee dignum amore et odio pugnant cabr cõs se. gõ ei graã et peccatum. R. neg. cons. Raõ est, qa sicuti pcõa amandi et odio habendi n pugnat cabr eo qd n pducant suos effq simul, ita neq graã et peccatum, qa graã stante peccato n coient suos effq fratres, sed solum pecti

Sectio 2.

Aliq dubia circa remissiem pecti mortlis soluuntur.

13. Qu. 1º utrum poit Deus gdonare peccatum mortle sine infusioe graae R. affraõe a parite injuriae haaq pt gdonari nullã facta mutaõe Phã in eo, q deliqt.

Qu. 2º an poit gdonari peccatum sine ullo actu pectoris R. affraõe. ~~pbo~~ Quamdiu injuria tota est penes offensum pt illam tollere cedendo suo jure, licet ad cedendum illam nil obliget, atq injuria qmissa ẽ Deum ẽ tota penes Deum offensum go pt ma. ẽ cta. qlibet e. ẽ dng sua iuris. Mi pti, qa ad peccatores n spectat remitte culpam semel commissam et aeqlem satisfactiem n pt exhibere. 2º pectum originale remittit sine ullo actu pectoris go ei pste hbtle poit fi remitti. 3º qa in sntia pbtiori peccata veniella remittunt in sacrmtis sine actli retractae ipsorum, dum qs ad ea tunc actualr n sit affq

14. Ob. Tamdiu manet peccatum, qdiu manet voluntas sed qdiu peccator n retractat suum peccatum, manet voluntas

go. Rx. disq: mi: manet voltrium qad dnominae pura pritiois con. qad dnoaem pseudo moralis N.

Q: 3.o Utrum poit Deus gdonare peccatum in eo insti in q est. Rx. negae: ratio est, qa Deum gdonare peccatum iuxta dicta s. est cessare ab odio illius, et sic in actu excito cedere iuri ad illum odio habendum. atq implicat Deum cessare ab odio peccati actu existentis a. cedere iure ad odium, qdo existit fdtum talis iuris, h. e. peccatum go. ratio porro cur Deus ab actli odio pecti existentis cessare n. poit est, qa debemus ipsi tribuere oem pfitem raoblr excogitabilem et facere tam pfitum q pou mus, atq facimus h. dicendo Deum cei nei tatum ad odio habendum peccatum, go neq p h. aliqd rogat libri Dei, sufficit qd maneat indfrens ad actus efficaces, cum q indfria stat plenum dogum Dei in creaas.

Ob. pr Deus sciens hodie Petrum cras peccaturum cedere hodie iuri qd eet habturus ad Petrum odiendum ob peccatum crastinum, go pr peccatum ee remissum et gdonatum p eo insti in q est. Rx. N: Ans. dini e. indte Deum eatr odio habere peccatum p oi insti in q actu existit.

Qu: 4to An sit poible peccatum mortale ex sua et sia a Deo irremissible. affirant multi RR. fundtum eorum est, qa posito casu, in q Deus decrevisset nullum peccatum remittere et h. sum decretum alicui revelaret cum sufficienti applicae revelais ad credendum in q nulla est repugnia, tum ille hoo, cui facta aet revelao peccaret non credendo id, qd Deus revelavit, et illud peccatum eatr supponeret revelae et

Pars 6ta et iustificaē

Aliq̄ dubia circa remissiem peccati mortalis solutū. Disp: 75. sect. 2.

et dicetum d̄ n̄ remittendo ullo, q̄o supponeret eatr aliq̄ ingpossibile cum remissie peccati, q̄o est inc̄e irremissibile. sd Rx. negaē ēnū c. gstat apte en scriptura PP. et Concil. damnantib. Catharos et Cathafrigas, q̄ putabant peccata Chrianorū ēe irremissibilia. ad fdtū Recentiorū Rx. deo illum actum incredulitis n̄ supponere eatr revelaē veram d̄ causā remissiois, sd aeque entiturū q̄uis revelaō fuisset tm̄ apparens, adeoq̄ n̄ exigere in Deo dicetum d̄ n̄ remissie sui, et gr. quem ēe obste remissibile.

17. Qu: 5.to an p gdonaē Dei peccata oō aboleant, et dleant. Rx. affirmaē, ita Trid: Sess. 5. cap. 5. Verum

Ob: Deus totū doyum, q̄d acqsijt ex peccato retinet p totā aēnitem, esto peccatū gdonet q̄o peccatū p gdonaem n̄ dlet sd dlegit. ans pbr doyū Dei gsistit fgtū in libtate ad gdonandū l. n̄ gdonandū, atq hac libtas manet p totā aēnitem /: q̄dq̄d e. semel ē in Deo, manet in aēnum :/ q̄o. Rx. Disq: Ans. manet p totā aēnitem abstum n. ligatum ex suppoē gdonais con. Raō ē, qa facta semel gdonaō in oib. reliqs instib. resultat in Deo p priori memoria illius ligulaois s. vinculais, q̄ impedit libtem pnam ad gdonandū l. n̄ gdonandū.

18. Vrg. Deus p totā aēnitem retinet ig ad gdonandū l. non gdonandū, q̄o ē retinet motiuū odij, sd h. ē peccatū q̄o p totā aēnitem manet peccatū. Rx. Ng. utramq̄ reqlam motiuū e. odij n̄ ē ig gdonand. l. non gdonandi neq peccatū abste et sempbr, sd sb. gdictie, si Deus iā n̄ gdonaret.

Qu: dniq utrum in iustificaē peccatoris aliq̄ do prigtpore infundant hbtq fidei et spei anteq̄ infundat graā Rx. cum D. Thom. Medina. Suar: Comitom

Pars 6ta d iustificae

et alijs affac. rao est, qa isti duo hbtus n dependent p se a graa, manent e. in peccatore, et actus fidei et spei videntur esse sufficiens dispoõ ad illos, sicuti sufficiens dispoõ ad hbtus charitatis est actus charitatis, gõ qdo peccator ante elicitam gtritiem a. susceptiõ sacramti cum attritione elicit prius tpore actum fidei et spei, acquirit hbtum fidei et spei.

Ob. 1o Trid: sess. 6. cap. 7. ait in ipsa iustificae cum remissione peccatorum haec oia simul infusa accipit hõo p Jesum Chrum, cui inseritur, fidem spem et charitatem gõ ex mente Trid. in iustificae oes hbtus infunduntur simul tpore. Rx. N. cons. qa licet simul, ut b obscuat Pat. Suarez n spr sgficat simultaneam duraõ, sed qdoq est virtualem seu collectiõ, sic dr psalm. 13. oes d. dinaverunt simul, inutiles facti sunt. Eccli. 18. q vivit in aeternum, creavit oia simul &c.

Ob. 2o Etsi qsente iustificae eliciat actus aliarum virtutum, n ido statim acquirit hbtus infusos. Morum go idem dicendum d fide et spe. Rx. neg: cons. Rao disp: est, qa reliq hbtus, nisi pendeant a graa hbtli in gservari, prudenti et acquirimus pendere et ab eodem in fieri, ciriu a. audit cum hbta fidei et spei. Solet hic et qri utrum poit unum peccatum mortale remitti sine altero, sed de h. rpondi sufficiens tract. d poenitentia, vide ibi dicta. 19.

Pars 7.
De merito.
Disputatio 26.ta
De merito in Coi.

Pars 9a
d mitu ff.

Disp: 26. Sect. 1a
Qd sit meritum in Coi:

Sectio 1a
Qd sit m̄itum in Communi?

1. m̄itu latissè sumtum dfitz: opus morale creaturae rationalis dignum aliq̄ regpensae; ex q̄ sit m̄itum ita sumtum ee mdfers ad opus bonum et malum: sicuti e. illud est dignum regpensae p̄mij; ita h. regpensae poenae iuxta illud Matth. 6. reddet unicuiq̄ sdum opa sua et illud Job cap: 6. utinam appendeerent mea peccata, qb. iram meam uerum qa opus morale creaturae rationalis, qd est dignum poena, non solet uocari meritum sed dm̄itum et dnoaō menti attribuit solis opib. honestis, idcirco meritum stricte sumtum dfitz: obsequium cedens in utilitatem a. honorem alicuius uolentis id aliquo munere regpensare. adoq̄ duplicem rpum eatio inuoluit unum ad p̄sonam remunerantem, in cuius obsequium opus exhibet, alterum ad munus s. p̄mium, ad cuius exhibitionem p̄mianten p oia sui cognita et gplacia allicit et incutit.

2. M̄itum h. sensu acceptu hi locum tam apud Deum q̄ apud hoes, sicuti e. obsequa facta Deo digna sunt, q̄ à Deo regpensent ita obstè, qa facta sunt hoi, sunt digna, q̄ ab hoe regpensent m̄itum apud Deum duplex est unum in ordine ad p̄mium naturae, qd est ex actib. honestis naturalib. et uocatur ab Augustino teste Suar: m̄itu huius, qa procedit ab hoe n̄ eleuato ad finem supnlem, alterum in ordine ad p̄mium supnte, qd est ex actib. honestis supnlib. et solet appellari m̄itum Theologicum, s. m̄itum p̄prijssè acceptum, d q in p̄senti agemus.

3. Ob. Nullum est opus honestum, qd n̄ sit m̄itorium apud Deum saltem alicuius p̄mij naturalis, atq̄ n̄ oē opus honestum est obsequium Dei illud sc: qd qs eliceret cum ignorantia inuincibili Dei

Pars 3a
d mito.

gō n̄ ē d rāe mīti ēe obseqū pmiantis. R. n. mi:
ad raem dubitandi dico sufficere ad rāe obsequij, qd cedat
in laudem a utilitē aliq, etsi ad ipsū actlr n̄ refat,
cum gō oē opg honestum eo ipso, qd cedit in bonum Rep.
rationis, cedat ei in bonū Dei, q̄ neng ē author et Princeps
illiq, censeri debet obseqū Dei, s. Deg noscat, s. ignoret
nisi realis ducere opg honestum elicitum cum ignoriā
invincibili n̄ ēe ullig pmij apud Deū mītorium, q casu tota
difficultas cessabit

Qu: An rāo honesti s. laudabilis, q ē in ope mītorio, dis-
gat realr a. fratr à rae obsequij. R. jō spr disgi fratr.
Rāo ē, qa rpiunt gnotata dicta honestas e. respicit
rgtam rctae rāois, cui ē gfis, rāo u. obsequij pronā, in
cuiq bonum cedit opg honestum, pr ea mītam s. rāo obse-
quij ut talis rpicit bonum distum à bono opantis, opg u.
ut dignū laude rpicit tm bonum cohaerens ipsi opanti
3o dignitas laudis rpicit tm manifestaē bonae existimais
pnerba; rāo u. meriti rpicit manifestaem animi grati
p munā habentia rāe retributionis. R. 2o disgi ē
qloq realr; q e. Deo invincibilr ignorato dare ledeemo
sptam ppr honestem q relucet in sblevaē alienae misiae
oparet honeste, neq tn pstaret curata multorū sntiā
paulo ante citatorū obseqū Deo, eng qsequens di-
cendum erit non ēe idem actū ēe honestū et ēe mī-
torium

Sectio 2. da

Quid sit mītū Thgicū et gtuplex

Dfit obsequum factum Deo potens ex se movere
ad retributionem doni supnlis. Cj obseqū. hi sic pmodū
gnris ad oē mītum, nemo ne movet ad regpensandū
opg qd n̄ cedit aliq modo in bonū ipsiq, reliq habent se pmodū

dfica

Pars 7a et mitto. — Ut sit mitorium Thgicum et quotuplex?

officia, et indicant ad mitum requiri, ut sit opus existens, liberum, honestum et supnlis, d qb. gdrob. agetur infra. explicatur a mitum Thgicum per ordinem ad Deum, qd ipsius solius est largiri pmia supnlia. Verum extra possibilis actus supnlis honestus ex sua essentia incapax aliquid apud Deum mereri. Rx. affirmé, si e. Reg revelaret Petro se ipsi honeste operanti nullum ex pmium collaturum, et Petrus h. crederet actu fidei supnlis, pia affio talem fidem impars esset honesta et supnlis, nec tn mitoria ullius pmij supnlis, spr e. ea br. et ea nam sua supponit revelaem infallibilem d non secuturo ullo pmio.

7. Mitum Thgicum dr, i in mitum d gdigno, et mitum d ggruo. d gdigno dr, qdo inter mitum et pmium est aequalitas sdum prudentem aestimaem. d ggruo est, qdo mitum non adaequat valorem pmij, fundat tn aliq ggruentiam, ut attenta liberalitate pmiantis prit intuitu illius pmium gferri. Id si loges, qs sit dicendus valor aequalis pmio, qs inaequalis? Rx illum dici aequalem, q pensatis oib, q opis valorem augent, pt ee motivum adaequatum ut prudens et juste tribuat pmium; illum ee inaequalem q tm inadaequate pt movere remunerantem ad justum pmij retributioem, ita ut nee sit, invenire simul aliq remunerantis graam ad supplendam opis proportionem.

Pari d facto mitum in justorum opib e d fide d fitu à Trid: Sess: 6. cap: 6. ubi docet justos vere pmereri p sua opa vitam aeternam, et colgit ex 7a synodo art. 6. pbr. insup. variis locis Scripturae. ad Rom. 2. reddet unicuiq sdum opa sua. Matth: 20. voca operarios et reddam illis mercedem.

Disp. 26. Sect. 2.

Quid sit meritum Theologicum et quotuplex?

Pars 5 Theol. et ~~iustit~~ merito. 8

Ob meritum est quidquid negavit Durand. in 2. dist. 27 qu. 2. quem secuti sunt Valdensis et quidam Antigores, ~~et~~ quod ex parte adhaesit Sac. Koninck disp. 8. de fide club. 3º docens opera hominis justi non esse quidem aequalis valoris cum praemio, appellari tamen quidquid, qua Regula in ordine ad tale praemium acceptat. Sed contra sententia est omnium reliquorum Theologorum et colligitur apte ex variis locis scripturae, in quibus insinuatur vitam aeternam deberi justis ex justitia et praemodum mercedis a. debiti ja ad Corinth. 3 unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Et proverb. 11 seminanti justitiam merces fidelis merces a. est aequalis recompensatio cuncta aestimationem operum, et justitia spiritus dicit aequalitatem inter datum et acceptum s. inter opus exhibitum et praemium intuitu illius collatum; neque obstat, quod citatur ad Rom. 8. non sunt quidquid passiones huius temporis ad futuram gloriam quae revelabitur in nobis. Et ad Ephes. 2. non ex operibus sibi regnum Dei, ne quis glorietur. Ubique est locus debitus ex operibus naturalibus factis ex solis viribus liberi arbitrii, praeterea prior locus est afflictionibus et passionibus externis, quas certum est non esse aequales gloriae caelesti.

Dicitur 2º meritum ab aliquibus RR. in meritum remunerandum et meritum in spe s. praemodum pretii et solutionis, meritum remunerandum vocant, quod actu existens movet ad quaesendum praemium; meritum in spe appellant, quod non movet ut existens, sed ut speratum et futurum sub conditione, si praemium anticipato quaesitum: exemplo cum declarant: novit Deus, si haec et illa auxilia dedero Abrahamo, Christus ogetmihi per illis quidquid gratias. hac spe allectus quaesit Abrahamo illa auxilia, per quae sed Christus agit quidquid gratias, et sic gratiae illae in spe existentes dicuntur hic et nunc mereri talia auxilia

9.

Pars prima de merito. Disp. 26. Sect. 2. Quid sit meritum Christianum et quotuplex?

per modum pretij et solutionis; idem ajunt patere in multis exemplis civilib. saepe c. dant, nunc non gratis et liberalis sed per modum solutionis spe quaesiti infallibiliter suffragij per hoc vel illam dignitate, item in certis emptionis et vendionis saepe traduntur merces, non quia accipitur pretium, sed quia spatium certo accipiendum.

10. Verum haec dictio meriti mihi nullo modo placet non quod sit affinis errori Massiliensium, ut existimat Ruvied. ex quodam alij Massilienses, qui dicebant Deum moveri meritis conditionatis et nunquam transituris ad statum obstum, et meritis praecedentib. ex solis viribus liberi arbitrij, quorum neutrum admittunt hi RR. sed quia id, quod datur spe futuri meriti, datur absolute cum commoda translatione doij, et tunc non habet se per modum premij, sed donationis liberalis, eritque valida donatio quamvis meritum non sequatur; vel non transit dominium, nisi posteaque existit meritum et tunc habet se per modum premij non tamen tempus meriti existentis in spe et obiectione, sed existentis absolute. ex quo patet solutio ad omnia argumenta et exempla, quibus RR. hi pro se utuntur.

11. Ex his a fortiori reijcitur sententia Patris Koninck disp. 8. de merito num. 112. et sequentib. docentis ob merita conditionata elicita viribus gratiae nullum quidem quasi a Deo premium de facto sed in quo gravius errabant Massilienses, sed potentiam quasi de potentia absoluta, sed Deus velit, adeoque potentiam hoc per merita conditionate futura mereri de condigno, sed gratiam, et Christum potuisse per merita conditionate futura mereri unicum Hypostaticam. reijcitur haec sententia, in qua 1.o quia licet D. Aug. et alij SS. tamen negarunt de facto operibus conditionatis premium, eorum tamen argumenta idem probant de possibili. 2.o quia sequeretur Deum potentiam de potentia absoluta hodie Judaeum premiare beatitudine supernaturali et B. Virginem punire poenis aeternis propter

opa futura sb qdie auxiliorum aliorum, qd ē aptē falsū
sic e. unum eēt B. V. hodie ēe obstē dignam, q puniat
poenā aeternā, et Judam ēe obstē dignum, q p̄mietur glo-
riā aeternā, q̄ doqdem dignitas ad poenā a. p̄mium ut oste-
dam i n̄ pendet à volte exeā Rei. Rōo a priori ē,
qa m̄ita qditionata n̄ sb modo vere à pte rei, sed eēt
si poneret qdio, qō n̄ sb modo digna, q p̄mientur, a. pu-
niantur, sed eēnt, si posita qditioe existerent à pte rei
Ob. Sb Princeps dare potius arma Petro q p̄uidet
illis b usurum, sed dent, q Paulo, quem p̄uidet n̄ usurū
Item sb qs prudens b facere illi, qm p̄uidet sb qdie collati
bfij fore gratū p illo, quem uidet posita simili qditioe
n̄ fore gratū, qō possunt m̄ita qditionate futura mouere
ad p̄miam. Rx. ng. cons. Rōo ē, qa in eiqmodi
casib. usq armorū et gratitudo n̄ habent se p modū m̄iti
sed p modū finis, q p collaem armorū et bfij intendit
p̄ea usq armorum qditionatus ē argtum majoris ola-
critis d facto existentis, et gratitudo futura ē argtum
p̄fectioris amicitiae et bnoliae d facto p̄sentis qō in his casib
n̄ mouet aliqd futurū sb qdie, sed existens d p̄senti

Sectio 3a

Quom: m̄itū differat ab impetrāe satisfactioe et satisp̄oe?

Hoc diffra optime apparebit, si prius explicuerimus
qd sit impetrāo, satisfactio et satisp̄ao. ut igitur ab
impetrāe incipiam, ea dfitur actus religiosus q̄iunctus
cum humili petitione alicuius rei et propriae, l. ē alienae
indigiae qfessioe. Satisfactio n̄ reddio rei aequalitatis
illatae injuriae, l. rei dbtae. und q̄do satisfit p culpā sive

Pars 7a d m̄ito

12.

13

Pars 7.a d. mitu. Quom: mitu differat ab impetrae, satisfae, et satispae

s. injuria importat eadem obsequium, aeque placens ac displicuit injuria s. culpa, quod a. satisfit per poena nea ria est quedam castigatio culpae per toleriam poenalitis voluntariam inflictae ei, qui satisfacit. Satispaõ dnique est toleria poenalitis inflictae a Judice ex intentione puniendi quemlibet dictum. et differt a satisfactione; ó ex parte principij, qua poena quae tolerat, debet infligi a Judice; in satisfactione sufficit, si infligatur ab ipso satisfaciente. 3.ó qua satisfactio debet esse voluntaria, non item satispaõ.

14. Ex his sequitur 1.o mitum ab impetrae differre sicut inclusum ab includente; ois e. impetratio ex natura sua est mitum saltem quoad, quod includit eadem actum supernaturalem honestum, qui sit obsequium Dei, non tamen omne mitum est impetraõ, quia non ois actus supernalis, qui est obsequium Dei, est simul humilis petio cum confessione propria vel alienae indigentiae. dixi ex natura sua, quia per dominum potest esse impetraõ sine mito, ut patet in beatis, quorum orationes sunt impetratoriae non tamen mitoriae propriissime statuitur.

15. Sequitur 2.o Neque a satisfactione dirigi mitum realiter est ut inclusum ab includente; nam ois satisfaõ est mitum non item omne mitum est satisfaõ. Dixi realiter, quia fratres loquendo mitum et satisfaõ aliquando in eo, quod opus mitorium quod tale exigat propensionem per exhibitionem alicuius boni operis: opus satisfactorium quod tale exigit propensionem per remissionem alicuius mali.

16. Sequitur 3.o mitum a satispaõ differre, in eo, quod mitum sit eadem actus liber supernalis, honestus, et obsequium Dei, non item satispaõ. Sequitur dnique in eodem opere supernali a. g. orationis quod Deum oramus per remissionem peccatorum

poe repiri, et rae mrti qd e opa supnle honestu. fa- Lars. 7a
ctum in obsequ Dei, e raem impetrais, q e humilis petio d mrto
cum qfessie ppriae indigiae, et raem satisfactois, q e vrao
mne enina et qdam castigao inflicta ab ipso vrante eiq
molesta. En qb. oib. colges q re ope iustorum mcantur
qdcqno augtum graae et gloriae, et sml satisfaciant
p poena tporali nil antitendo d aeqlite pmij graae
et gloriae, qa ret mito, ita ut caetis paribus spr
plq poena tporali remittat ei, cui plq qst graae et glo- + Nota
riae, q alti, cui nunq; rao e. e, qa satisfao et mi- n potuit le-
tum spectant ad dirsum qnq coalitis moralis, adeoq gere, sensu
coalitas unius gnris n impedit aut minuit coalitem examinu
altiq gnris

Ovae dictorum Qu: q re ad satisfaciendum p poena tporali 17
peccatis dbta requrat opa poenale, ut docent cum Thomas
D. Thom. Rp. qa satisfacere fratr loqndo (: put pbt
en dictis :) n e meri, n placare Judicem pueniendo
castigaem illiq, sicuti qo Juden puniens s. castigans infligeret
aliqd poenale, ita et satisfaciens s. pueniens eiqmi ca-
stigaem dbt aliqd opa sibi poenale encere, idqd apte
supponit Trid. sess. 14. cap. 8. d satisfac. ad vit, dum
satisfaciendo patimur p peccatis Chro Jesu q p peccatis
nris satisfecit, qfces efficimur. rite a. obstantn
ignobiles Thgi vim ullam ee opa bonam qd n ha-
beat secum annexam aliq poenalitem rae difficultis
q superanda e in inclinae ingnta opa sensitivi ad
bonum dlectabile. En q sqr vim ee ullam actu
bonum hois iusti, p qdem ipse n q dleat aliq d poena
tporali peccatis suis dbta, quis iuxta satisfaciendi non
habeat, qa h. ad satisfactiem n requrit, sicuti n requrit ad

Disp: 27. Sect. 1.

De statu viatoris requisito ad meritum. 1.

Pars 2a. d. m. ibo. mitum, ut qs habeat intrinsecum mendi, dummodo re ipsa ponat aliquid dignum premio.

Disp: 27. a

De qualitate requisitis ad meritum. 1.

Hae sunt status viatoris, pactum s. promissio Dei, existentia actus pro quo datur premium, libertas, honestas, et supernaturalitas illius de quibus ordine agemus.

Sectio 1a

De statu viatoris requisito ad meritum.

1. Statum viatoris requiri ad meritum est certum apud omnes Theologos. quia tamen solet 1o quidem duret status viae. R. cum voluerit sententia usque ad finem vitae prout hic includit sententiam Judicis et putantis absque ad gloriam vel poenam aeternam, quod sequitur 1o. eos purgatorii esse in statum viae, qua audiverunt absque sententiam vel pauci ad Deum nondum pervenerunt. Sequitur 2o. eos, qui moriuntur et idem miraculose resuscitantur non desinere esse in statum viae, qua sententiam Judicis circa se irrevocabilem non exceperunt.

2. Quaeritur solet 2o utrum status viae requiratur ad meritum ex natura rei, an ex sola Dei ordinatione? R. est Vasq. ex sola Dei ordinatione. Ratio est 1o quia nullum est factum status viatoris ex natura rei requirendi ad meritum. 2o quia Christus Dominus cum vi habeat beatificam tam sibi quam aliis meruit. 3o quia non potest nos de facto mereri aliquid dignum alii, non oritur ex natura rei, sed ex pura Dei ordinatione. ergo idem dicendum in praesenti. Cum autem status viae ex vi praesentis decreti finiri de facto tempus mendi saltem quod hoc patet ex D. Paulo ad Timoth. 4. omnes nos oportet manifestari ante tribunal Christi, ut referat unusquisque prout gessit in corpore suo bonum s. malum

et ad Galath. 6. dum tpus habemus, operemur bonum. et Joann: 9. operamini, dum dies est, qa venit nox in qua nullus operatur. ex qb. locis SS. PP. ab hoib. argtantur et ad Anglos vid. eos ꝛ statum viae amplignum mereri. Pars 7a de merito.

Qu: 3o An lus beati p opa elicita in statu beatitudinis nil mereantur de gratia habitu et beatitudine cali, mereantur tn sibi et alijs alicij pmia, auxilia. multi Thgorum, ut videre est apud Ripald: disp: 77. num. 6. affirmant, multi negant, mihi magis placet pars affirmans 1o qa beati possunt aliqd p se a. alijs impetrare go et mereri, qa ois impetrando hi ad juncta rae merti saltem de qqrmo, 2o qa licet beati sint in tno beatitudinis calis, n sit tn in tno beatitudinis auxilij q in illis qtidie crescit, et extenditur go possunt hanc sibi mereri. 3.

Qu: 4to Utrum aja purgatorij possint sibi mereri remissiem poenae tporalis, a aliqd solatium bfio Anglorum exhibendum. Negant Suar: Vasq. et plerique TT. affirmant S. Thom. Qu: 7. de malo c: 31. Azor, Ripalda, et nonnulli alij, qb. subscribo 1o qa beati, ut clini imdte merentur sibi alij pmia auxilia, cur non gy et aja purgatorij remissiem peccati ac solatium aliqd tporale, qlqdem totus status beatorum magis est exquiam q status ajarum purgatorij. 2o qa aja purgatorij multa merentur et impetrant viventib. ut patet ex lib. 4. Dialog. Pessog. c. 4. et PP. in limbo orasse pro vivis. docetur 2o Machabaeorum cap: ultim. ubi Tobias et Hieremias orarunt pro Judaeis, go et possunt aliqd mereri et impetrare sibi, oraes ex istorum efficaciores sunt pro se q pro alijs. 4

Pars 7ma. Disp: 27. Sect. 1.
De statu viatoris requisito ad meritum

et merito.

5. Neq hinc sequetur aas purgatorij poe et satisfacere
p poena, qa satisfactio poenae sut pts ex dictis exi-
git, ut Judex remittat aliqd sd poenâ intuitu casti-
gais, qd reg in seipso pvenit, qd nō hi locum in pur-
gatorio, abi ex ut psentis direti ipse Reg iustiae
vindicativam exercet et dicta nra punit. Non
sqr pcea poenas ajarum purgatorij fore brevissas
et parum rearia dfctis vivorum suffragia ee, qd
aia purganda point seipsas pprijs actib. à suis poe-
nis liberare, sicuti e. brevitas poenarum nō seqtur ex
virtute et officiâ suffragiorum, indulgentiarum et
oraoum, qs beati in coelo fundant p aiab. purgatorij
ita neq seqtur ex mito et impetrae ipsarum aarum
p se mxe cum impetrao nō sit infallibile generaliter.

6. Qu: 6to An Elias et Enoch sint adhuc in statu viae
et capaces meriti. multi negant multi affirmant, fdtum re-
gentium e, qa seqretur illos suis mitis supaturos B. V.
Aplos et qcunq aliorum storum, cum tpq mendi ha-
bituri sint bium longissimum. fdtum affirmantium e, qa vdr
incredibile et durum admittere p tot annorum millia
viros sanctissos ctineri x patriam sine ullo mito
quo tanta dilao qpensetur. ego iudico rem ee dubitatam
qa neutra sntia solido nititur fdto. ad 1.9 e. R. deri
pr. negdo illam seq. tam qa licet sint capaces mi
e facto tn parum mentur ppi ingentes laetitiam q in
paradiso odo pfundantur, q fidelit bonorum opum parum
recordentur, tum qa nō dantur illis fortasse auxilia tam
officiae, ut cum ijs, ut cum ijs point suum meritum ultra
mitum B. Virginis a. aliorum eum sanctorum

intendere, ad postigne. sdtum dicipi N. assumt: sicuti Pars 7a
e. n. e. durum a. incredibile antiquos PP. mansisse pri d m'ito
uatos gloria cali et m'ito ipsius usque ad jum redemtoris adue
tum, sic neque censeri debet durum a. incredibile Elias
et Enoch sm'bro d tineri usque ad sdum eius aduentum.

Sectio 2.da

Quom: pactum s. promio Dei cograt. ad m'itum.

Opa sanctorum nullam habere d se cum promio vitae aeternae 7
proportionem, sed totum eorum valorem et dignitatem prouenire ex sola
acceptatione Dei excam, sicuti valor huius l. illius monetae d su
mit adaequate a volte pripis, docent Noates, Scotistae et
multi alij. quas sqt Koninck disp: 8. d actib. supnlib.
dub. 3.o ex q consequenti inst Scotus 7 actum pure nale
imo est necessarium poe Deo ita volente reddi d digna
m'itorium vitae aeternae ad eum modum, q n tm auro l. argento
sed et aeri a. rocio tribui pi valor magni pretij a Spe
ciam sntiam amplectuntur D. Thom. Suar: Vasq: et plerique
Thgorum cum ge.

Dico 1.o Totus valor opis m'itorij n prouenit a sola 8.
volte Dei excam. pbr. 1.o qa peccatum seclusa oi volte
et ordinae Dei excam e ex se et sdum pdicata sua inca
dignum poenam adque ideo, qa Deo displicet, qo est opus bonum
erit sm'bro dignum pmio, qa Deo placet. 2.o qa lumine
naae natum est Deum ee remunatorem opum tam bonorum
q malorum qo est lumine naae natum est ee antecedenti
ad Dei volte excam in ipsis opib. aliq saltem remotam
dignitem ad pmium a. poenam, 3.o qa in huais q cpert
aliqd donum ob rem valde vilem et exiguam, non
censetur illam dare p modum pmij sed oo gratis, q se dicet
eum, q dat equum p una polea, a. Regem, q adoptaret suum

formulum

Par. 57. a. d. merito

Disp. 27. Sect. 2.

Quom. pactum s. pnfissio Rei reg. rat. ad mitu.

famulum in filium, eo qd ligaverit sibi calceum: (quibus
hæc dona p modum pmij et n potius vel gratuito, qo iuxta
prudentem hoim æstimaem pmium supponit calr. aliq
pportioem, et æqlitem cum merito independens à volte
eacâ pmium qferentis, hinc ad fdtum adusarioum et
instiam dsumtam à valore monetæ. R. ô Principem
pprie loqndo n tribuere monetæ aliquem valorem ex
cum l. iniuum, sed ex iusta caâ assumere illam pure ut
qdiem in ordine ad faciendas qmutaes, et ē Ag qtidianos
qa sc: expedit Reip: ee unam aliq rem wem pdq aliæ oes
ursim qmutent. R. 2.o Ng: Cons. rao Disp: e, qa in
qmutaib. hais spectat pcipue utilitas, cum qo poit
Princeps suâ volte reddere hanc vel illam monetam utilem
qd mirum si poit illi addere valorem exeum mxe
cum hic valor cedat sml in utilitem ipsius Principis
at n. Neq nullam ex vris opib. utilitem accipit qo
ea pmiando non pi aliud spectare, q dignitem et valorem
ipsorum iniuum.

R. Ad Rom. 8. dixit Aptus: n sunt qdignæ passiones
huius tporis ad futuram gloriam qo opa bona d habent
d se ullam qdignitem cum pmio vitæ æternæ. R. N.
Cons: Rao e, qa Aptus n loqtur d opib. supnlib. pce
dentib. ex graâ actli et hbtli, sed opib. pure naalib.
q ex sensu accipiendi sunt SS. PP. si qdo negant vris
opib. qdignitem vel pportiem cum pmio vitæ æternæ, pro
ut dici Aptus non aliud velle q n ee tm afflictionis
et pœnalitis, s. qad duraem s. qad intensiem s. extensiem
in calamitib. et p secutiob. qs patimur p regno cœlorum
qm e illectais cum pmio gloriæ cœlestis, qd e oo vissu
Ex his

Pars 7a de merito

Dico 2o ut opa hois iusti sint meritoria in actu 1o remoto, non requirit pactum a. promissio Dei ex ca. pbr. qa actum hois iusti habere aequalitem cum premio, casu q Deus velit illum conferre, est enti actus boni ut pbr ex dictis glose 1a ad aequte insum. go sp

Dico 3o ut opa hois iusti sint meritoria in actu 1o pro a. et actu mereant s. ut Deus obliget ijs positis q conferre premium, requirit eatem pactum promissionis et acceptaõ Dei. pbr. qa Deus pi multis alijs titulis exigere opa hois iusti pi eorum valorem applicare personae ab operante distae, pi illa premiare vel hodie, vel cras, vel post ivo annos: go ut tollant hae indifferentiae necessaria est ordinaõ et voltas Dei ex ca, exemplum totius dnae habes in mercatore licet e. ab ipsius voltate non pendet ut pecunia sit bona et aequalis pretio mercium, pendet tn ab ipsius voltate, ut merces fiant nrae, et eas actu emamus. et h sensu ilgda sc loca Concil: et SS. si quidem insinuat quidignitem bonorum operum cum premio vitae aeternae provenire ex Dei misericordia favore a. promissio, loquuntur e. d quidignite pro et pariente in Deo obligaem quaesendi premium s. ex iustitia, s. ex fidelitate.

Ob. ut pacifam: obliget ad solvendam mercedem, non requirit ut paciscat cum operario, sed sufficit, si videat cum in vinea sua laborantem, et dissimulet, go idem dicendum d Deo et nro merito R. n: cons: Raõ disp: est, qa labor operarij nullo alio titulo debet pacifam: nra a. opa sunt multis alijs titulis Dno Deo debita.

Sectio 3a

De existentia actus requisita ad meritum.

Disp: 27. sect. 3.

Pars 7a et m̄ctio. De existiā actq̄ requisitā ad meritum. ¶

14. Dico 1.o n̄ sufficit existia m̄iti q̄ditionata. ē ꝯ fide c̄ Pelagiū et semipelagianos p̄ter ea dictis disp. p̄cedenti nro. Et p̄bo amplius 1.o ex scriptura, ubi dr̄, q̄sq̄ à Deo recepturq̄ prout gessit n̄ ac prout fuisset gesturq̄ p̄bo. 2.o Rōe q̄a sequeretur quemlibet debere simul p̄mari et puniri, cum nullus sit, in q̄ n̄ p̄cedant opa q̄ditionata tam bona q̄ mala.

15. Dico 2.o nullum opus existens in intiōe p̄ ēē caā m̄ctoida sui in executiōe. p̄bo 1.o Q̄a ordo intentionis et executionis n̄ differunt nisi penes decretum p̄finitivum et executivum, atq̄ decreta dicta non possunt facere, ut idem sit caā suiipsius q̄ 2.o q̄tinia opis in decreto p̄finitivo n̄ ē opaō l. meritum, sicuti q̄tinia hois in Deo n̄ ē frater homo, q̄ n̄ p̄ ēē caā p̄mij. 3.o eadē est existia opis in intiōe et executiōe, q̄ una n̄ sufficit ad m̄ctum alicuius, hac e. dbt disq̄ à p̄mio.

16. Dico 3.o m̄ctū posteriq̄ tpore futurū p̄ mereri p̄mium tpore antecedens. p̄bo. q̄a d facto Chrus Dnus ita meruit B. Virgini maternitatem, et Ecclesia p̄ preces posteriq̄ tpore fusas liberat aiam à purgatorio q̄ idem possumus dicere ē privatis m̄ctis aliorum sanctorum.

Dico 4.o Non sufficit ad m̄ctū q̄dignum gratiae et gloriae existia boni opis in volte libera p̄veniente ex transfusiōe voltum, sic ut ad m̄ctum q̄ gratiam. 1ma pars p̄bo. Q̄a ut opus bonū sit d q̄digno

Disp. 27 Sect. 3.

De existentia actus requisita ad meritum

meritorium gratiae et gloriae debet praedere ob hoc
Sto et iusta atque nemo potest reddi sanctus a iustus per
sanctitatem alii inhaerentem. Sic e. hic effectus Christi
sicuti nemo potest reddi albus per albedinem alii in-
haerentem, quia sed Hinc porro sequitur primo neminem
posse sanctificari per qualitatem alii inhaerentem, quis
haec foret facta sanctificans, et casu quo voluntates hominum
transfunderent in voluntatem Christi, opera Christi ha-
berent quidem infinitum valorem prout propriae Christi
non a. prout sunt moraliter nostrae. Sequitur 2.o Esto
nemo potest reddi sanctus sine facta sanctificante
sibi Phe inhaerente, posse tamen reddi peccatorem, quia haec
denominatio non est Phae sed moralis, adeoque potest provenire a soli
alieni peccati imputatione. Probatur. Est 2.da pars, quia
ad meritum congruum sufficit oratio et impetratio, atque
potest quis moraliter orare a. impetrare in alio, ut
patet in exemplo legati, procuratoris etc.

Sed quid si Deus nostras voluntates transfunderet in suam
voluntatem, poenitusne per actus liberos Dei mereri aliquid
apud Deum? Rx. negative. Ratio est, quia inter merentem
et illum, apud quem meremur debet esse distinctio non tantum
realis, sed etiam moralis. supposita a. voluntatum transfusione
Deus et homo non essent moraliter duo supposita, et duae
voluntates distinctae, sed unicum. Hinc sequitur non potuisse Adamum
punire suos filios propter peccatum originale, in ipso
commissum, nec eosdem laudare, a. praemiare propter bona
opera, si quae in ipsius voluntate patiassent.

200
Pars 2ma
de merito

27

Pars 7ma
de merito.

Disp: 7. Sect. 4
De libertate et honestate requisita ad meritum

18.

Sectio 4ta
De libertate et honestate requisita ad meritum

1. Dico 1º non sufficit ad meritum sola libertas quod in
dividuaem. Probatur. Ut talis libertas non arguat in
actu laudabilitem specialem, quia non fuisset in eodem actu
si cum commoda necessitate elicitus fuisset. Sic nullus
creditor gratias agit debitori, quia postea quam coactus est pecu-
nias solvere, ipse libere exhibeat potius pecunias a
quam pecunias [illegible] non similem. quod Confir. Ut ea quae erro-
nea iudicat utrumque extremum electionis esse aequalem
nullo modo peccat eligendo unum pro alio. Et si in
tali electione sit liber quod in duum. quod neque merebitur
quia necessitatus ad alterutrum in duum actus honesti non sub-
libere eligit unum pro alio

19. Dico 2º Neque sufficit ad meritum de condigno sola
libertas quae aliqua instantia sufficit tamen ad meritum de congruo
probatur. Ut talis libertas si potest ostendi in materia de
actib. hominis non facit actum laudabilem quod so-
stiam, sed tamen circumstantias anticipationis. quod si
Dixi quod aliqua instantia quae anticipatio libera actus ho-
nesti quod tempus utrumque longum aequalet moraliter liber-
tati quod sostiam, ut patet in SS. Martyrib. quorum
mors est laudabilis quod sostiam, et si non fuerit li-
bera nisi quod anticipationem, debuissent e. independenter
a voluntate Tyranni post aliquot annos mori

Pars 7 mai d merito.

Dico 3.º Non sufficit ẽ ad m̃itum libertas media
tae et dnoatiua, q̃lem habent actus exeni, et actus
efficaciẽ imperati, neq; q̃ditionata, q̃lem habent actus
impio vago p̃ter ex dictis d actib. huaij.

20

Dico 4.to Ad m̃itum requirit libtas ꝓpria et
imdta. ꝓbr. qa sola talis libertas facit actum spectr
laudabile et moraliter æstimabilem qd cõstiã p actu
elicito sine omni libertate. Verum requiturne
ad meritum libertas plena, an ẽ sufficit semiplena
s. ea ꝓveniat ex dsu ꝓfitæ ajadvertiæ, s. ex vehe
mentiæ passiois a. aliâ eiusmodi caã. R. 1.º n̄ suffice
libertẽm semiplenã ad m̃itum gratiæ et gloriæ ꝯ q̃digno
Rãõ ẽ 1.º qa actus semidlibatus q̃dignus ꝓmio æterno
plus e. cæris paribus requirit ad m̃itum q̃ ad dm̃itum. 2.º qa
n̄ ẽ minor libertas requirit ad m̃itum et q̃digno, q̃ requirit
ad valorẽ voti a. ictus ex iustiã, atq; ad hos requirit libtas
plena et ꝓfita, qõ ẽ ad m̃itum q̃dignum gratiæ et gloriæ
Quæ rãõ ꝓbat urbr nullum ꝓmium ordinis supnalis ꝓpõe
cadere sub meritum q̃dignum actus honesti bm̃ semidlibti.

21

R. 2.º Neq; ad meritum q̃gruum gratiæ et gloriæ sufficere
ex vi ꝓsentis directi actum semidlibatum et q̃dẽ
1.º gradu gratiæ, quem accipit peccator, dum quærit
colligit satis ex Trid: Sess: 6. cap: 5. ubi ait dispõem
peccatoris ad iustificaem. dr e. æquè ẽ libera, ac
fuit eius à Deo aversio s. ait e. ut q per peccata à Deo
aversi erant ꝓ eadẽ gratiæ liberè assentiendo dispo
nant. atq; aussio ut p̃ter ex dictis, dbuit ẽ plenè
libera, qõ ẽ quæstio s. dispõo ad iustificaem. idẽ à
fortiori dicendum et augmto eiusdẽ gratiæ, hæc e. n̄ cadit

Pars 2a
tt merito.

Disp: 27. Sect. 4
libtē et honestate requisita ad meritum

nisi sub meritum condignum. Dixi in rpōe 2. dā ex
ui p̄sentis directi, qa cum meritum condignum n̄ requirat
aequalitem cum p̄mio, sed tm̄ aliq̄ congruentiam et pluri
mum ~~[illegible]~~ nitatur liberalite p̄miantis, n̄ video cur re
queat ex naā rei actus supnalis semiplenē liber
mereri d congruo augmentum gratiae et gloriae, imo pu
tarem pōe ei d condigno mereri aliqd p̄mium sup
nle, si uti actus malus semiplenē liber meretur aliq
poenam tporalem, licet haec comparatio n̄ sit aō
solida, cum plus requirat ad meritum q̄ dmitur

vr. Circa honestem actus meritorij Dico 5.to admitti
cātr requirit ut actus sit qad sua sua p̄dicata inia
honestus p̄ter ex Habacuch. cap. 1.o mundi sunt
oculi nec videas malum, et respicere ad iniquitates
non poteris. Rōo a priori ē, qa actus inīe malus
n̄ p̄ ē obsequ Dei gō neq meritorius. nec refert
qd actus malus poit rāe utilitis mereri apud hoēs
ut si quis laboret in vinea, q poit accepta mēde
fornicari a se inebriare. Neq e. nil utilitis ex nris
opaib. p̄cipit, et haec in tm̄ merentur aliqd apud ipsam
in quantum sunt eidē honorifica. Ex his sqr ad rāe
meriti requiri, ut sit actus positivus, nec sufficeret
puram omissionem, tum qa haec n̄ ē cupax inia
honestis, tum qa d rāe meriti ē, ut sit obsequ in
gratiam alius constitutum, gō neqt fri sine actu positivo
Dico 6.to p̄ actus meritorius ēē ~~liber~~ euiter malus

Pars 7ma
de merito.

enc. pbr. Ita pr impari ab impio leuiu malo.
dixi. leuiu. qa actus supnlis adm ita requisitus sup
posito impio grauiter malo pduci non potest.

Sectio 5ta
De supnaalite actus meritorij

Ad meritum doni alicuius supnlis s. de condigno 72
s. de congruo n sufficere actum solis naturalib
elicitum, uti volebat Pelagius et Semipelagiani
est certum ex Concil. et PP. docentib. ob opus meritorium
procedere ex gratia. tantummodo dissultas est an
eiusmodi meritum requirat actus supnlis ~~[illegible]~~ in substia
an u. sufficiat tm quod modum ex gratia tn elicitus
prius affirmant plerique Thomistae possit docent Vasq. Me
rarius, Granados, Tanner, et multi alij.

Dico pbliqe nullum actum naturalem honestum 74
quis ex gratia elicitum ab hoe iusto procedentem esse
de condigno a. congruo meritorium alicuius pmij supnlis
pbr. Ita Concilia et PP. n tm requirunt ad opus meritorium
gratiam supnlem dignificantem, sed et excitantem
et adiuuantem requirunt insup, ut pueniat a peculiari
influxu Dei, atq eiusmodi subsidijs n eget opus
honestum in substia naturale. gr. pr. Ma. pbr ex Trid:
sess. 6. cap: 16. ubi ita inquit, cum c. ille ipse Chrus
Jesus tanq caput in membra et tanq vitis in
palmites in ipsos iustificatos iugiter virtutem influat
q virtus bona eorum opera spiritu antecedit et co
mitatur et sequitur, et sine qua nullo pacto Deo grata

Pars 7ma de merito.

Disp: 27. Sect. 5.

De supernaturalitate actus meritorij

et meritoria esse possunt. quod cuncta Concil. nullum opus posse esse meritorium nisi procedat a peculiari S. supernaturali Chri gratia et influxu. neque vero per hunc influxum ilgi per gratiam habitualis, tum quia haec non antecedit opera iustorum, tum quia ille influxus operatur influxui capitis in membra et vitis in palmites quod fit per subministratione spiritus ~~supernaturalis~~ vitalium, et alimenti, quib. spiritus respondent sta inspiratio et illustratio h. e. gratia actualis. Ratio quoque a priori est, quia finis supernaturalis exigit est media, ut sint sibi proportionata media supernaturalia, quod premium in substantia supernaturale exigit premium in substantia supernaturale; namque iuxtio operis naturalis cum gratia habitualis non tollit eiusmodi improportionem. Hinc infero; ergo neque opera naturalia Chri Dni fuisse meritoria aliutique premij supernaturalis, sed tantum satisfactoria.

25. Infero 2.o parum referre ad meritum, quod opera naturalia hominis iusti impenitentis ab actu charitatis, tum quia hoc impium non tollit illorum improportionem cum premio supernaturali; tum quia ei supposito illo impio actus naturalis non eget speciali auxilio gratiae a. Directione fidei, adde non esse opus, si quod multi asserant, ut omnis actus meritorius fuerit impetus a Charitate, alias multa supernaturalia iustorum carerent sua mercede, verum

26. Ob. 1.o omne opus malum est dignum alicui poena, quod est omne opus bonum quovis naturale ~~quidem~~ erit dignum praemio. Rx N: Cons: Dixie. saepius plus requiri ad meritum quam demeritum

Ob: 2.° Opa spr accipiunt aliq dignitatem ab opante, qo est opa naturalia hois iusti a gratia, qo possunt saltem ex gratia mereri aliqd premium supnte. Pars 7 ma de merito

R. N: ultima pseqtia. Rao est, qa opa naturalia non sunt capacia effus finalis provenientis a gratia in ordine ad premium supnte, licet sint capacia in ordine ad premium naturale.

Ob. 3.° In Phis res naturalis coniuncta supnli non producere effum supnlem, qo est opus supnle coniunctum in gratia habitli supnli promereri donum supnle. R. N: cons: Rao disp: est, qa effus causae efficientis non tribuit aliq dnominationem in causam suae causae, sic u. effus causae finalis, adeoq requirit capacitatem in subto, cui tribui debet eius dnominatio, non sed a. actus naturales, ut pbs ex dictis effus finalis sancti a. digni provenientis a gratia habitli capaces. 27.

Ob. 4.to Gratia habitlis dignificat subtum naturale efficiendo illud dignum gratia et gloria qo est possit dignificare opa naturalia. R. N: cons: Rao disp: est, qa gratia ad coincidendum suum effum petit aliq naturam pro tanq subtum, atq implicat naturae supernaturalis, qo necessario petit aliqd subtum naturale, actus a. naturalis non est subtum debitum gratiae habitli. 28.

Ob. 5.to Haitas Chri, licet ens naturale fuerit, fuit tn reddita sancta per unionem hypost: qo possunt ant est opa naturalia hois iusti reddi sancta per gratiam habitlem. R. disq: Ans. fuit reddita sancta Phe con: morali in ordine ad premium N: opa a. naturalia deberent reddi sancta mo rabr. 29

Pars 7.ma de merito II

Disp: 28. Sect. II.
Utrum gratia habitualis sit ad merendum absolute necessaria?

Disputatio 28.ma
Quomodo gratia habitualis requiratur et concurrat ad meritum?

Sectio II.ma
Utrum gratia habitualis sit ad merendum absolute necessaria?

Dico 1.o gratia habitualis non est necessaria ad meritum de congruo. ita contra Thomistas, Sotum, Medinam et quosdam alios. Probatur quia peccator potest per se per bona opera ex gratia Christi elicita disponere ad iustificationem non tantum per viam impetrationis quod fit per orationem sed etiam per viam meriti eiurando dando eleemosynam et alia pia opera exercendo. quod sic.

Dico 2.o ad merendum de condigno est gratia habitualis in statu naturae lapsae simpliciter necessaria. est de fide definitum a Pio 5.o et Greg: 13.o in bulla contra Bajum ubi damnatur haec illius propositio: Pelagij sententia est opus bonum citra gratiam adoptivis factum non esse regni coelestis meritorium. idem colligitur ex Trid: Sess: 6. cap: 16. ubi docet praemissiem praemij vitae aeternae esse proponendam iustificatis non peccatoribus. Ratio est, quia in natura lapsa non datur medium inter statum peccati et statum gratiae, atque in statu peccati non potest quis mereri de condigno quo requiritur status gratiae.

Dico 3.o Non tantum in natura lapsa statu sed etiam in pura a. integra est gratia habitualis puro homini ad merendum de condigno simpliciter necessaria. ita contra Thomistas, docentes condignitatem operum praecise provenire a sola voluntate

Utrum gratia habitualis sit ad merendum absolute necessaria?

Pars 2ma de merito

Dei cura. pbo. qa sine dignitate proveniente a gratia habitualis non videntur opera quantumvis supernaturalia habere sufficientem proportionem et aequalitatem cum praemio vitae aeternae. q. o. p.

Dixi. In quaestione purus homo qa Christus dominus ex vi unionis hypostaticae independenter ab omni gratia habituali merebatur nobis gratiam et gloriam.

Petes quod sensu illquidem sit ratione axioma Theologorum: Deum praemiare ultra quidignum, et punire ultra quidignum. 4

R. hoc variis modis posse explicari 1.o quod Deus det iustis gloriam entitative perfectiorem et reprobis poenam entitative minus cruciativam quam fuerint de quidigno praemiti 2.o quod det iustis gloriam intensive majorem et reprobis poenam intensive minorem quam ex vi operum dare debuisset. 3.o quod Deus ultra praemium entitative det iustis quaedam praemia accidentalia, quae non debebantur; peccatoribus vero remittat aliquas poenas accidentales, quae cum gehennae ex vi demeriti eorundem potuisset infligi. Et hoc sic explicari est praemio et poenae q. 6. Deus in hac vita iustos ornat, peccatores vero affligit quemadmodum praemia respectu iustorum sunt gratiae accidentales, respectu reproborum sunt quaedam poenae temporales, quas Deus l. plane omittit, l. valde duriter infligit. Elige sensum quem tibi placet, hoc certum Deum nihil ex poena semel praescripta remittere iuxta illud Matth. 5. non exibis inde, donec reddas novissimum quadrantem.

Sectio 2. da.

Quomodo gratia habitualis dignificet opera meritoria?

Quom: gratia habitualis dignificet opera meritoria. Disp: 78. Sect. 2.

Pars 7a de merito

Dico 1o Gratia habitualis non dignificat opera iustorum in genere causae efficientis ita ioannes Thomas in S. Vasq. Probatur quia per habitus supernaturales, a auxilium Dei eorum sufficienter elevatur homo ad producendos efficere actus supernaturales, quo frustra tribuerentur gratiae habitualis influxus efficiens in via et sola opera supernaturalia. Probatur 2o a simili. quia ut opera alicuius viri nobilis habeant apud homines speciem laudabilitatem et aestimationem non requiritur ut nobilitas influat in illa efficienter quo idem de operibus iustorum dicendum quoad gratiam habitualis.

Dico 2o gratia dignificat opera iustorum in genere causae formalis. Probatur 1a eo ipso quod gratia unitur homini iusto, denominat insuper opera sancta et spiritualis aestimabilia. quo dignificat illa in genere causae formalis.

Dico 3o Ut gratia habitualis dignificet opera iustorum non requiritur ut ea prius gratia antecedat sed sufficit quod habeat se concomitanter cum illis. Probatur 1a ut opera sint meritoria satis est si procedant a filio adoptivo Dei, atque hoc fit quoties gratia habeat se tantum concomitanter. quo sic

Ob. Gratia substantialis in Christo dno antecedebat opera illius prius natura quo idem dic de gratia habitualis in homine iusto. Resp. Nego Con. Ratio disp. est, quia unio hypostatica erat in Christo conditio ad operandum, cuiusmodi conditio non est gratia habitualis in homine iusto.

Dico 4to Si non tantum gratia habitualis concomitans, sed a passio natura adveniens dignificare meritum probatur. 1a quia sequeretur nullum actum praeceptum hominis iusti a cum

Quom: gratia habitualis dignificet opera meritoria

Dicitur esse meritorium de condigno, spiritu e. tali casu ilgitur gratia habitualis existens primum per posteriori

Pars 7a de merito

Ob. Item sequeretur actum contritionis posse dignificari a gratia, ut mereatur de condigno primam gratiam habitualem, quod est absurdum Rx. n. sequitur. Cum e. respectu illius contritionis prima gratia habeat se per modum premii non potest illam dignificare ad promerendam seipsam, meritum e. spiritu dignitatis ~~seipso~~ premio

Urgeb: quo saltem possit illa contritio dignificari a gratia ut mereatur de condigno augmentum gratiae et rursus per illum augmentum dignificari ad merendum. 3um augmentum, et per 2dum ad 3um et sic usque in infinitum quod est absurdum. Rx. nego. est hanc illaem, Sicut e. quando rex aliquis promisisset militibus pugnaturis se ex nobili facturum equitem, et equite baronem, ex barone comitem per tunc miles gregarius strenue pugnando assecutus ordinem equestrem non redderetur per illum dignus baronatu, et iterum per baronatum dignus comitatu. ita dicendum est de gratia habitali data per modum premii eam scilicet non posse eundem ipsum actum, unus fuit premium dignificare ad novum premium s. novum augmentum gratiae.

Ob. pro in Phis effectus posterius natura consequens ad causam iuvare illam ad producendum novum effectum. u. q. spes ilgibilis producta ab aliqua in eodem instanti iuvare eam ad producendam sitiem. quo est gratia habitualis consequens actum per modum premii dignificare illam ad novum premium

Disp: 28. Sect. 2.

Quom. gratia habitualis dignificet opera meritoria?

Pars 7ma
de merito

R. nqdo con. Ratio disp: est, qa lumen ei a deo
id qd datum fuit p modum premij non pote actum, ac
est premium reddere in eodem iusti dignum novo premio
prout in exemplo allato patet.

Qu: an opera ei totum sint magis meritoria in actu
eo qd procedant ex gratia Chri, q fuissent, si ex gratia
intuitu meritorum Chri non collata profluxissent. R.
non reddi meritoria majoris premij reddi tn magis meri-
toria eiusdem premij, qd collatum fuisset intuitu operis ex
gratia Chri non eliciti. Ratio est, qa specialis Dei ordinatio
volentis gratiam titulo meritorum Chri speciali tanq premio
conferre operibus hois iusti.

Sectio 3a

Utrum ex majori gratia habitali prestat meritum

Egi de h. puncto fusè disp: 10. de Incarnatione, ubi negavam
sententiam tanq probabiliorem amplexarum ob has propriè ratio
1o qa iuxta adversarios major indignitas personae non auget demeritum
alias peccatum majoris peccatoris spiritus esset carnis paribus maius. qd
neq major dignitas proveniens ex majori gratia habitali augebit
meritum. 2o qa sequeretur hoem iustum in fine vitae plus mereri
actu remissimo, q sub ordine actibus totius vitae quantumvis intensissimus
fuerit premitus, dignificatus a pluribus gradibus gratiae habitualis
q ses actus antea ei copulatae sunt. 3o qa sequeretur hoem
valde sanctum plus mereri orando pater noster, q meretur
aliquo peccator subeundo martyrium, qa ille actus orationis dign-

ficatur

fiunt, ab oib. ass. plurimis gradib. quae hostis, ab ipsa martyrij tra
ab uno l. duob. q oia videntur absurda. Ho à priori ob, qa. dicere et dispo
fiare opp ad merendum et obligan simpliciter, aliud dignificare ad plus meren
dum, qo hoc tribuamus gratiae hostili priorem, et sumo fratem nd est in alla
nexitas tribuendi illi posterior.

Ob: nihil mirum sicut sicut simpla ad simpla, ita magis ad magis, sed
grat ut i. dignificat ad primum, qo major grat dignificabit ad majus primum

Rx: N: Neg ex illo c. Pbam antecedens tribuitur pro ipsi q intensiori
gratia magis dignificare, aa n. simul dignificat ad maius primum, inde
no sequ: habetur qui dat vinum aptum si grat ut x. dignificaret et tantum
ad primum ut i. Vera quam quidq quae est sufficiens ut dignificet ad p
mum x ut unum, sive ut 8, et major intensio primij nd prondet
intensioni gratiae, sed opus iuxta ea potiat: hoc mentaliter nd Petrus.

Ob: 2o Est sanctior, ut majores vires ad impetrandum, po et ad merendum.

Rx: disp: cons. ad merendum idem primum, qd mereturing Sancti com. ad merendum obj. 11.

Ob: 3o Grat sacramentalis divinis Hyper. dignificat ad maius meritum, po
et grat accidentalis. Rx: N: cons: dispositiones sumendae ex specifica ratione
gratiae statutis, cui dat Christi tota vis sanctificandi, q tamen po excusari
deliqs obtinere utiles, solidas cit: disp: 10. mat.

Verum licet major grat hostilis extendat meritum in audire ad maius p
mium, extendit tamen illud ad magis qdiqd merendum idem primum. qd atte exis
cii solet dicendo majorem gratiam hostilem ad agere meritum quod hostilis sed tam
quod modum merendi, qa. magis aptus ad plures titulos exigendi idem primum
pro maius iusto. Exply haec in hac. Clarer. propositio obligat primum si q occidere
hostem in bello, nd plus mereatur ceteris paribus occidendo titulo illius rapes q ut
stiam, praeter hos titulos cum merit illud primum digniu, q sit ut livor
tig, et ad majorem affectum eidem Deat et justitiae, poe ex affectu circa id meritum
maius et minus aliquid vitio cum poe dubitatur: si c. poet circa idem primum ex
sari meritum aliquid et aliquid, cur n et meritum magis et minus aliquid.

Qu: istud 1.m gratia peccatoris potest esse a quam hostilis. R. c. S. Vasq.
negat nao, qa. gratia et effectus gratuitus, et praeponit totum suum esse existen
tem efficientem, ut ex Sancto existens gratia, manet c. Deus ad dandum
gratiam, ut existens.

Ob: Filius et Spiritus S. in Divinis movent ut existentes ad gratiam su:

Sa es primar
de merito

Quom. gratia sit actus, et habitus cadat sub merito.

Pars 3a de merito.

et ôn n sunt illæ actiones, qo ffois qtitio moveat, ut existens ad itada
gratiam, n sqz eumcé qtidies gratia. R. nq: cons. disp: ds, qa filig
et Spritg S.tg movent neciô, qtiô a libere, und q illo priori, in q
Deg ds liber ad dandas l. n danda gratias, intuitu qtiois tidet existens
qtio, antecq actatg existens gratia, qd ns queriat filio et Spiritu S. qui sua qu
tiois.

Disputatio 29.

De his q cadunt sub merito. ff.

Sectio 5ma

Quom. gratia sit actus, q habitus cadat sub merito.

Dico 1o Nemo qi sibi ds aquo l. digno mereri ja gratiam actus. ita DD.
et Concil. c. Pelagius et Semipelagianas. colligit et Scriptura 1o ad Cori cap.
7. qs est, q de discernit? et ad Philipp: 1. q cœpit in vobis bonum opus
ipse perficiet. ratio ai prioris ds, qa 1a gratia actus antecedit de merito tamq
causa illig, qo ipsa negat cadere sub merito, q ratio actus probat numq ppius
mereti poté cadere sb merito, sed

Ob: 1o Sicut si Deus revelaret Paulo ipsum eras a Petro liberandum a
morte, poset ipsi Paulo hodie dare ex gratitudine gladium in premium mili
exhibendi, ffois eras Petro sit illo gladio Paulus liberatus, qo pi ppius mereti
cadere sub merito. Confr: pd qs alii vendere vineas tam oneroso ut ex
ergados vineas fructib. sibi eig pretium persolvant, qo facto potest Deus aperire
oculos ja gratiam actum ea qlitate, ut p opa supernatur. sbsequtia eiusdem quæ
auxilio elicita ipsum mereant. R. n: cons. Ratio ds qa revelatio supponit
Petrum habere gladium, qi Paulum a morte liberat, qd implicat fieri posset dictum:
et iste gladius sit premium liberatis Pauli. Ilimi ad Confr: R. n: cons.
licet ex. potest tale pactum in venditione vineae inveniri, n ds tn illo casu id
qd solvitur existitia vineae et ig illig, q sunt ppius qparando solvatis, sed
deinum illig vineae ac qlinuato ulterioris ~~solvatis~~ atq eiusdem in fructum, qm fac
tant ppius illig solutionis. i.e. p. gratia actus necessario ds ppius mereti, qo impliceret
ut Deus velit illud sibi gliteri sive qa primus solvit p opa supernatur sbsequ
qd ab eodem necessario dependet. Dicei ig tales sive ig primus qa ultimus
ipsa eiusdem quae s. q casu aequalebit 2. et gratia certa ulterior, n mi nq pt cadere
sub merito, q ultimus usq vineae pt cadere sub pretio p ja. eiusdem vineae ista
gratiatus.

Ob: 2.º qd deceni à Deo mitñ sb alio ppio usqo et indicate, qõ potest ipsum sic existens movere ad collaem sdi ppij Dñati p alio, qõ pd abst ppiu miti cadere sb mitñ. Ex. N: ulia q̃ cons: Rob̃, qa mila vel mo, ueant, debent uideri existentia qõ debent nezio videri spendetia ab eo ppio, n q̃ d facto spenderit, alij tñ pend ant ab alio ppio usqo et indicate sed eto et dicere qo mitñ supponens hi ppiu Dñatis n pt uideri illij positñ p alio

Dico 2.º Nemo pt sibi mereri d̃ qligno pt grá hostis, ita cõtra Thol, qui alij putant hoc esse d fide, qd Chri negat P. Vasq. et mito, ad docent Eccles. et Sanctificantes. Qlibet mta pbt. qa iuxta dicta disp: is Sect. 1. ad mitñ d̃ qligno requirit ante grá hostis, qõ implicat ad mitñ q̃ dignus sit prius grá hostis: sic c. prius mriti caderet sb. mitñ.

Dico 3.º qd peccatis meteri, et d facto mrit sibi pt grá hostis d̃ qquo ita cont Thol. c. Capreolus, Soto, Medina, et quos d̃ alios. Pbt ex Pallaq. cap: 105. ubi sic ait: nec remissio peccatorum sine alij mito d̃, si fides hanc impetet nec e nullus e mitñ fidei. ratio a pri est, qa disposes q pt grá hostis antecedunt, et actij honesti sequntur, et ex grá Chri efficiti, qõ nil illis deest ad mitñ et qquo.

Ob. ad Rom: 3. dicit iustificati gratis qd et docet Trid. et ibid. cap. 9. dicimur iustificati n ex opib, qõ sic grá hostis pt precedit ex alij mito d̃ qligno. Ex. N: cons: mitñ c. d̃ qquo, ut solent habere aliquem ppetiñ ei primo n obstat q minus dicatur gratis collatus, sicuti mito dicere q parole pretiosus aliquis equus gratis illius emisset uno quasso, pdem ita dici pot mq iustificati gratis l. cum rpa ad Chrum Mediatorem, q d̃ origo nra iustificatis et uig imaginabam nullo m. primum, l. cum rpu ad pt grá actesa q incipit iustificatio rque sb nullo mitñ cadit. Illud porro licet non ex opib. alij dbt d opib gratis ex solis uirtb. sibi arbitrij.

Dico 4.º iusti merit sibi d̃ qligno augmtñ gratiæ e d fide ex Trid: Sess: 6. can: 32. ubi sic ait: si quis dixerit ipsum iustificatum bonis opib. non uere mereri augmtñ gratiæ, anathema sit.

Dico 5.º hoc iusti mrit d̃ sibi bonis opib. d̃ qligno augmtñ gloriæ e d fide. Ita in Concil. Arausic. can: 18. Florent. decreto d purgatorio Lateran. sub Innoc. 3. et Trid: Sess: 6. cap. 16. et can: 26. tria sumit ex scriptura, q pnum gloriæ electorum vocat mercedem et coronam ut pt Matth. 5. 12. Joan: 14. v. 36. ad Rom: 2. ver. 7. 2.º ad Corinth. 4. v. 17

Pars 7.ma de merito 4.

Sacr. 7. ma. de merito.

Disp: 19. Sect. 7.

Vtrum post hoc iustus mereri sibi et digno jus gratiam?

et 1 cor: 3. Iacob: cap: 1. v. 12. ex eroges gloriam iustis, q adiuvant isois p
venerunt eiusdem titulo offsi, uid. titulo hæreditis, et illat mihi.

Sectio 2a.

Vtrum post hoc iustus mereri sibi et digno jus gratiæ?

Negant sequentes Salmang Grec: Lugo Contr: et multi RR. affirmant tenent
Valentia Suar. Vasq. Granad. Tanner, Amicedo et alij. 1o. Statuo. pro
ga Fundatum clamidi gloriam et prorsus gratiæ a. attributo i. Sacramentis dispo
ficata p gratiam qo nil obstat, q iustus post hoc p eodem signo et eumdem qui
et titulo filiationis p modum hæreditis et titulo mihi p modum pmij. cons et
bona. Ans patet ex distinb. signorum. in 1o. signo existit gratia l. attributo
eius Sacramento. in 2o infundit gratia. in 3o pellit peccatum et eo ipso acquirit ius ad
gloriam p modum hæreditis, et hæc in eodem signo dispositum dicitur gratiam l.
attributo, acquirit simul ius ad eandem gloriam p modum mihi. in 4to signo suorum
exercitium gloriæ ipsi utrique titulus. Ex q apparet non posse existere ius ad
gloriam p modum hæreditis antecedentem existat ius ad illam p modum mihi, inter
tamen ius dicit esse causam peccati, q jus est in 3o signo. Dicit: non esse ex
ce libera plurib. titulis, ergo hi existunt simul p eodem signo hoc res. affirma
et utrique titulo, posito igo pro gloria debita iusto et titulo hæreditis et titulo
mihi, qa hi tituli existunt p intuitu extensum. f simul p eodem signo, et gloria
et utrique potitur. Nos hinc sequi quod extendere mihi, solum e. fuit ob
gratia, q nondum dignificata mereebatur gloriam tm et ignoro posteriori
ficata mereri et digno, qd non est matura obstinata mihi, sed tm modum merendi

Ob: primo dbt ce donum alienum non obstat, sed eo ipso, quod ad gratia dignifi
cat ad quam gloria illi debita, ergo ipsa non est ce primum gratiæ dignificatum ad quam
R. disp. ma: non dbt ce donum alius debitum antecedens non ipsum con. non fui
tum quotidianum si in eodem signo simul existunt mihi ro. ciuid e. patet ex dictis
Ob: 2o Nos n memoro gloriam nisi merendo quod, sed non ponunt plenum jus quod
go non jus gloriæ. R. disp: ma. nisi merendo quod eodem m. q non memor
gloria non. si quod e. jus. Cum memoro et ignoro gloriam n. est distinctum et ig
digno. f nisi merendo quod abste con. sen. cons:

Sect. 3a

Iustus post hoc potest et alios promereri.

Dico jus pro iustus sibi mereri et ignoro possibilia in quo, quod hoc dicit
morte subito peccatum p auxilia regular non peccandi mortaliter usque ad
finem vitæ. probo. 1. a Dilthor: D. dig. hos. d bono pseudo. cap. 6. ubi sic loq:

h. Dei donum s: sc: penitentiae, omnino mereri, sed cum data fuerit gratuitum auxilium, pb. 2.a qa iuxta eundem Aug. quod deserit Sanctum hic, iusty merit. Deo aliquo actus meritorij, et obtulit ad illud subsidio, go fit de mereri donum poenitentiae. pb. 3.a ratio, qa ualde gratum est Deo mouere, opib. satis in gratia, maxime si fuerint heroica ad obtinendum donum poenitentiae, in e in h. premium infallibile, ut satis pb. a posteriori. Sars 7. ma de merito.

Dico 2.a N. pr iusty de facto mereri sibi tale donum poenitentiae de condigno, pectatum de gratia abstra. Pb. 1.a pars: qa tota ratio operis hominis iusti insumit de facto in merendo augmentum gratiae et gloriae, go nihil restat ad merendum de condigno donum poenitentiae. pb. 2.da pars, qa augmentum est qd nobilius ad auxilium gratuitum, quam ipsum peccatum, go si opus hominis iusti sit proprius ad merendum de condigno augmentum gratiae, habebitur ad merendum de condigno auxilium gratuitum.

Ob. Iste iusty non pr de condigno mereri libertatem a peccato mortali, go non donum poenitentiae. pb. Septa. maior bonum est priuatio peccati, quam libertas illo. go pr. N. cons. Nil obstat dico eo qd hoc modo gratiam in iustificatis. Liberari a peccato est in h. posito aliquid nobilius et difficilius, go plura sd, q retrahunt Deum a iustificando peccatore qa g. fendo auxilio speciali.

Dico 2.o pr hoc iusty mereri sibi de aequo reparatione post lapsum non de condigno, ja. pars pb. Qa n est melioris qdlis peccatum iustificatum, q peccatum ex ans: aliq h. n impediti, minus qs meritum de aequo sum de condigno, ut ostendit Sect. 1. num. 3. Colorei substantiae: pb. 2.a pars. qa nemo pr de condigno satisfacere de peccato mortali, go non iusty mereri remissionem peccati mortalis potest sibi. Confirm. peccatum non mortificat sine mortificatione anima, go non pr Deo gratia peccato intuitu meritorum aliquid illud remittere, q ratio Arist. pbat implicare de de ratione abstra, ut hoc iusty meritum de condigno reparationem sibi post lapsum, sed tm de aequo. qd male negant alij RR. sic. pr peccatum fuit causa omne, cui illud q primum educat de statu peccati pditi, an n de hoc iusty, ut sic Deus q primum educat de statu peccati futuri.

Dico 3.o iusty sibi n merit qualiter supnatur de condigno bona sanctitatis tm de aequo. pb. 1.a pars qa tota ratio operis iustificandi est imperandi, mereendo gratiam et gloriam. pb. 2.da pars, qa opus iustificationis

Pars 7. ma de merito.

habent sufficientes opportune movendi Deum ad conferendum bona temporalia et mihi et aequo non minuit mihi et aliquo. Ratio 1ª est fundatus et aequo bonorum temporalium infallibile, qa eiusmodi bona indifferenter obveniunt bonis et malis, imo saepe copiosius malis, quam bonis iuxta illud Eccles. 9. omnia aequa veniunt iusto ac impio, bono et malo, h. et pessimum in omnibus quae sub sole fiunt, quod eadem omnibus eveniunt, unde corda filiorum hominum plena malitia et stultitia in vita sua et postea ad ipsos dicunt. dixi in gelos praeclaros, qa per acta honestas mores divitiis in qua publica et homines iustos praeceptis bibi et aliquo nonnulla bona temporalia.

Dico 5. Non ex hoc iusta praeclara superiores mereri et aliquo alijs secundum aequo, et quod ex eis, qui sibi. ja pars pbo, quia ex dilectione pte et ordo quo qa alias facultatem implorarent preces piorum et Dei hominum, qui ad opus et ad impellunt, qui in statu via ad adjuvandum mihi et aequo.

Sect. 8. Vel potest sibi vel alijs mereri peccator?

Dico 1º peccator non potest sibi vel alijs mereri aliquid et aliquo. probatur qa status peccati reddit illum valde vilem et abjectum, adeoque indignum, ut ei operari possit.

Dico 2º peccator mereri sibi quidem, vel alijs ex parte ja quod et aliquo. et exemplo.

Dico 3º si peccator et praeclara superiores, et honestos mores habere sibi aliquid bona temporalia. probatur. qa peccator per acta superiores mereri sibi et aliquo ja quod, qua portionem potest sibi mereri bona temporalia cum hac tam diversa qua mereri sibi infallibile non ita bona temporalia, cuius diversitas haec assumo ex sola Dei voluntate excaecata qui illi vel alijs peccatoribus infallibile annuntiat quod non ita religiosis actibus eiusdem superioribus collatos bonum temporalium. pte 2. a pars authoritate docentis Romanos per acta honestus mores multiplicare sibi impium orbis terrarum, tu qa acta honesti mores habent sufficientes bonitates, et Deum aliquo movent, ita offerunt bona temporalia.

Dico 4º quod peccator et aliquo mereri sibi, et de se mereri alijs non aequo infallibile. probatur. Qa si opus peccatoris habent alium apostolum ad premia sibi offerendo, nil et obstare, quin illi habeant finem opportunum cum toto primo, quod vis illud ad effectum. Nihil autem aequo infallibile. qa per actus in substantia vel aliquo mereri peccator et aliquo sibi ja quod infallibile non aliquo.

Haec e praesenti anno divisae sufficiant ad M. D. Gloria et D. B. V. sint illa gaudia honores. A.º 1662. 7ª 7bris

Affixus sum die 16 Mai. Pragae in Wandlungsgasse

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

210

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

G.B. HOFBIBLIOTHEK
KARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

II Bl + 210 Bl. 20,5 x 16 cm

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

II L

20,5x16cm

Copyright 4/1999 XrylMaster GmbH www.xrylmaster.com
VierFarbSelector Standard® - Euroskala Offset

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST